

Agape

**Isang Pagpapahayag ng Karakter
ng Pag-ibig ng Ama**

Adrian Ebens

Agape

Isang Pagpapahayag ng Karakter ng Pag-ibig ng Ama

Iniaalay sa aking mga kapwa elder,
mga mahal kong kapatid sa makitid na landas:
Craig Jacobson, Eddie Perez, Craig Jones,
Colin Nicolson, at Gavin Devlin.

Espesyal na pasasalamat sa aking asawa na si Lorelle,
Danutasn Brown, Tony at Anna Pace,
Gary Hullquist, at Frank Klin.

<https://maranathamedia-philippines.com/>

Para sa karagdagang impormasyon:
fatheroflove.info
adrian@life-matters.org

Maranatha Media
December 2017

Agape

Karapatang-ari © Adrian Ebens, 2018
Unang inilathala noong 2018

ISBN: 978-0-6482290-4-9

Lahat ng karapatan ay nakalaan. Nang hindi nililimitahan ang mga karapatan sa ilalim ng karapatang ari na nakasaad sa itaas, walang bahagi ng publikasyong ito ang maaaring kopyahin, itago, o ipasok sa isang database at sistema ng pagkuha o ipadala sa anumang anyo o paraan (elektroniko, mekanikal, photocopy, pagrekord, o iba pa) nang walang paunang nakasulat na pahintulot mula sa may-ari.

Mga Nilalaman

Paunang Salita	4
1. Pahayag ng Ama	7
2. Paano Ka Bumabasa?	14
3. Ang Kamatayan sa Krus	25
4. Aking Minamahal na Anak.....	36
5. Mahalin ang Iyong mga Kaaway	43
6. Apoy mula sa Langit.....	52
7. Huwag Patigasín ang Iyong Puso	64
8. Bakit Inutusan ang Pagbabato sa mga Makasalanan?	78
9. Ang Batas Bilang Salamin	91
10. Paglalagay ng Takot sa Diyos sa Iyo.....	104
11. Ang Galit ng Panginoon	113
12. Paglalagay ng Tabak sa Lugar nito	125
13. Ang Korona ng mga Tinik.....	142
14. Ang Kapangyarihan ng Kamatayan.....	156
15. Mga Utos ng Aking Ama	169
16. Mayamang Tao at si Lazaro sa Salamin	185
17. Mga Anghel na Nananakit	201
18. Mga Maliwanag na Pahayag.....	221
19. Nasugatan dahil sa Ating mga Paglabag.....	233
20. Serpyenteng Inilantad sa Pamamagitan ng Krus.....	250
21. Ang Walang-hanggang Tipan at ang Ministeryo ng Kamatayan	281
22. Si Moses ang Pinakamaamong Tao	301
23. Elias at ang Huling Hangganan	324
24. Abraham at ang Kasuklamsuklam na Nagdadala ng Pagkawasak	343

Paunang Salita

Ito ay isang lubos na pinag-aralang katotohanan na ang mga bata ay nagmamana ng marami, kung hindi man lahat, ng mga karakter ng kanilang mga magulang. Sa pamamagitan ng pagmamasid at pakikipag-ugnayan, karaniwang nasasalamon sa buhay ng bata ang mga karakter ng ama at ina, mabuti man o masama. Ito ay isang batas ng pagmamana.

Ang mundo ay puno ng karahasan at kalupitan kahit na patuloy itong nananawagan para sa mas mataas na seguridad. Ang espiritu ng agresyon laban sa mga banta, totoo man o inaakala, ay madalas humahantong sa pagbibigay-katwiran sa pagkasira ng buhay ng tao.

Sa kaloob-looban ng bawat isa sa atin ay naroon ang pagnanais para sa kapayapaan, katahimikan, at katiyakan na tayo ay minamahal. Paano makakalapit ang sangkatauhan sa ideyal na ito? Sa kabila ng ating mga pagsulong sa teknolohiya, ang ating mundo ay patuloy na lumulubog sa makasarili at marahas na mga gawi.

Ang buhay ni Kristo na naglakad sa lupa 2000 taon na ang nakalipas ay nag-aalok sa atin ng isang huwaran ng walang pag-iimbot na pag-ibig na agape na nagdala ng kapayapaan sa napakaraming tao. Para sa maraming tao, ang magandang huwang/pattern ito ng pamumuhay ay nasusupil at kahit na nasisira ng maraming kwentong nakasulat sa mga pahina ng Bibliya na naglalarawan ng pakikipag-ugnayan ng Diyos sa tao sa buong kasaysayan ng sangkatauhan.

Minsan, ang Diyos ay tila labis na marahas at mapanlikha, na nag-uutos hindi lamang ng kamatayan ng mga kaaway na sundalo kundi pati na rin ng kanilang mga sanggol na anak. Ang Bibliya ay nagpapahayag nang may nakakabahalang regularidad na Siya ay galit at puno ng poot. Higit pa rito, ang kamatayan sa krus para sa marami ay nadudungisan ng kaisipan na ang Diyos ay humihiling ng kamatayan para sa mga lumalabag sa Kanya.

Ang mga pananaw na ito tungkol sa Diyos ay namamayani sa karamihan ng mga relihiyon sa mundo, kabilang ang ateismo, na ang mas kamakailang pag-angat sa kasikatan sa French revolution ay pinadali sa pamamagitan ng pagpatay sa maraming libu-libong tao.

Para sa mga may interes sa Salita ng Diyos, ang hindi pagkakatugma sa pagitan ng mga paglalarawan ng Diyos sa Bibliya at ng buhay ni Kristo ay nagdulot ng kahirapan sa pag-unawa sa ilan sa mga pahayag ni Kristo. Gayunpaman, sa isang damdaming sandali habang nakikipag-usap sa isa sa Kanyang mga tagasunod, sinabi ni Jesus, “Kung nakita mo ako, nakita mo na ang Ama.”

Paano ito magiging posible? Maari bang totoo na ang Diyos ay tunay na maawain, mapagbigay, at mabait tulad ng inihayag sa buhay ni Jesus? Sa pinakamismong puso ng batas ng Diyos ay ang utos na nagsasaad, “huwag kang papatay.” Ito ba ay isang salamin ng karakter ng Diyos? O ito ba ay isang kaso ng tiyak na mga patakaran para sa mas mababang antas ng mga nilalang at isang ganap na magkakaibang hanay/nakatakda ng mga patakaran para sa mga may kapangyarihan, halimbawa, ang Diyos? Anong uri ng epekto ang mayroon ito sa mga lider na nais gayahin ang ganitong huwaran? Magdudulot ba ito ng mga lider na kumikilos sa parehong paraan kapag sila ay nasa kapangyarihan?

Sa akdang ito matatagpuan ang kasukdulan ng isang labing-anim na taong paghahanap ng liwanag sa mga katanungang ito. Nagsimula ang paglalakbay nang ako ay nagbalik-tanaw sa pagsilang ng aking panganay na anak. Naisip ko ang sandaling una kong inakbayan siya sa aking mga bisig/kamay at ang malalim na damdaming pagmamahal na aking naramdaman para sa kanya. Ang matikman ang ganitong mga banal na emosyon ay nagdala sa akin sa isang karanasan kasama ang Diyos na nag-iwan sa akin ng kaisipang ang mga damdamin ko para sa aking anak ay isang pagpapahayag ng pagmamahal ng Diyos para sa Kanyang Anak, at dahil dito, ang Kanyang pagmamahal para sa lahat ng Kanyang mga anak na isinilang sa lupa.

Mahaba at minsang nakakapagod ang paglalakbay na ito. Sa ilang pagkakataon, tila naging imposibleng pag-ugnayin ang mga halatang kontradiksyon na iniharap ng Bibliya sa akin.

Ibinabahagi ko sa inyo dito ang konklusyon ng pananaliksik na ito. Sa pamamagitan nito, nadala ako sa iba't ibang bansa upang makipagpulong sa iba pang mga naghahanap sa parehong layunin, at ito ay isang pagpapala para sa ating lahat.

Saksi ako sa inyo na ang Diyos ay tunay na pag-ibig. Siya ay hindi isang tao ng karahasan. Hindi Niya tayo pinapahirapan sa banta na susunugin ang Kanyang mga pasaway na anak sa impyerno magpakailanman, tulad ng pinaniniwalaan ng milyun-milyon.

Nauunawaan ko na marami ang hindi kumbinsido, ngunit iniimbitahan ko kayong maglakbay at tingnan ito para sa inyong sarili at tuklasin ang katotohanan na ang Diyos ay Pag-ibig.

1. Pahayag ng Ama

Ang Diyos ay pag-ibig ang mga salitang isinulat ng apostol Juan matapos ang kanyang malapit na koneksyon kay Jesus habang Siya ay nagtatrabaho dito sa lupa. 1 Juan 4:16. Habang nakaupo si Juan sa gilid ng isang burol at nakikinig sa Kanyang pangangaral, habang pinapanood niya Siyang buksan ang mga mata ng mga bulag, at habang tinutuwid Niya ang mga taong gumagawa ng masama na may luha sa Kanyang mga mata, naunawaan ni Juan ang tunay na misyon ni Jesus.

Walang sinuman ang nakakita sa Diyos sa anumang pagkakataon; ang bugtong na Anak, na nasa sinapupunan ng Ama, Siya ang nagpahayag tungkol sa Kanya. Juan 1:18

Ang larawan ng Diyos na inihayag sa buhay ni Jesus ay lubos na salungat sa kung ano ang naisip ng mga tao tungkol sa Diyos noon. Habang si Jesus at ang Kanyang mga alagad ay dumadaan sa tabi ng isang bulag, tinanong nila Siya:

...Guro, sino ang nagkasala, ang taong ito o ang Kanyang mga magulang, na siya'y ipinanganak na bulag? Juan 9:2

Ang kanilang tanong ay nagpakita na ang mga tao ay nakikita ang Diyos bilang isang malupit na diktador na nagpaparusa sa mga hindi sumusunod sa Kanya. Ang pag-angat at pagbagsak ng mga imperyo sa mundo hanggang sa panahon ni Kristo ay nahubog sa

pamamagitan ng pagdanak ng dugo at pinamunuan ng isang kamay na bakal, na sumasalamin sa pananaw ng tao sa karakter ng Diyos bilang walang awa at mapaghiganti.

May mga saksi na nagpahayag ng ibang mensahe. Ang kagandahan ng kalikasan, ang makulay na hanay ng mga bulaklak na may matamis na pabango, ang melodiyosong mga ibon na pumuno sa hangin ng kanilang mga awit, at ang mga marangyang punong berde ay lahat nagpatotoo sa katotohanan ng isang kamangha-manghang Lumikha at isang mapagmahal na Ama. Ang masigasig at tapat na pagmamahal ng mga magulang para sa kanilang mga anak, at ang mapag-alaga at malapit na ugnayan ng mag- asawa ay nagbigay liwanag din sa malambing na puso ng Lumikha.

Labing-limang daang taon na ang nakalipas, si Moises, na nagnanais na maunawaan ang kanyang Lumikha, ay humiling sa Diyos na ipakita ang Kanyang kaluwalhatian.

At ang Panginoon ay bumaba sa ulap at tumayo sa tabi niya, **at ipinahayag ang pangalan ng Panginoon.** (5) At ang Panginoon ay dumaan sa harap niya at ipinahayag, Ang Panginoon, ang Panginoong Diyos, maawain at mapagbigay, mapagpasensya, at sagana sa kabutihan at katotohanan. Exodo 34:5-6

Ngunit sa kabila ng mga ito at maraming iba pang mga ebidensya ang umiiral na pananaw na umiral ay ang Diyos ay malupit at malubha at sabik na magpaparusa sa mga nagkasala sa Kanya.

Bakit umiral ang pananaw na ito? Dahil si Satanas ay naghasik ng pagdududa sa pag-ibig ng Diyos mula sa pinakapayak na simula.

At sinabi ng ahas sa babae, Hindi kayo tiyak na mamamatay; (5) sapagkat alam ng Diyos na sa araw na kayo'y kumain nito, ay mabubuksan ang inyong mga mata, at kayo'y magiging parang mga diyos, na nakakakilala ng mabuti at masama. Genesis 3:4-5

Nakumbinsi ni Satanas sina Adan at Eva na ang Diyos ay walang mabuting layunin para sa kanila. Nakumbinsi niya silang hindi mapagkakatiwalaan ang Diyos. Sa pagsasabi kay Adan at Eva na

hindi sila mamamatay sa pagkain ng prutas, binuksan niya ang daan upang ang babala ng Diyos, na ibinigay sa pag-ibig, ay maunawaan nang napaka-iba.

Ngunit tungkol sa punong kahoy ng kaalaman ng mabuti at masama, huwag kang kakain mula rito: sapagkat sa araw na kumain ka nito, tiyak na mamamatay ka. Genesis 2:17

Kung ang pagkain mula sa punong iyon ay hindi papatay kina Adan at Eva, ano ang makakapagpatay sa kanila? Ang tanging konklusyon na maaring mabuo ay ang Diyos ang dahilan, at nang muling marinig ni Adan ang tinig ng Diyos sa hardin, makikita natin ang bunga ng ganitong pag-iisip.

At sinabi niya, Narinig ko ang Iyong tinig sa hardin, at ako'y natakot, sapagkat ako'y hubad; kaya't ako'y nagtago. Genesis 3:10

Bakit natakot si Adan sa Diyos? Dahil natakot siya sa kamatayan at sa posibilidad na patayin sila ng Diyos dahil sa kanilang pagsuway. Ang takot na ito sa kamatayan dahil sa ideya na papatayin sila ng Diyos ang nagpanatili sa kanila sa pagkaalipin kay Satanas. Ngunit sinikap ng Diyos na:

...iligtas ang mga yaong sa pamamagitan ng takot sa kamatayan ay buong buhay na naging alipin. Hebreo 2:15

Iminungkahi ni Satanas sa ating mga unang magulang na ang Diyos ay isang tagapagpataw ng parusa na papatay sa mga lumalabag sa Kanya at na Siya ay sinungaling sa pagsasabi sa kanila na ang pagkain ng prutas mula sa punong kaalaman ay makakapagpatay sa kanila. Ngunit ito mismo ang mga katangian ni Satanas. Sa pakikipag-usap sa mga Pariseo, inilalarawan ni Jesus ang mga katangiang ito sa pamamagitan ng kanilang mga gawain.

Kayo ay mula sa inyong ama, ang diyablo, at ang mga pagnanasa ng inyong ama ay inyong gagawin. Siya ay isang mamamatay-tao mula sa simula, at hindi nanatili sa katotohanan, dahil wala nang katotohanan sa kanya. Kapag siya ay nagsasalita ng kasinungalingan, siya ay nagsasalita mula sa kanyang sarili; sapagkat siya ay sinungaling, at ang ama ng kasinungalingan. Juan 8:44

Sa pamamagitan ng mga panlilinlang na ito, inaalipin ni Satanas ang mundo; kanyang pinapapangalawaan ang karakter ng Diyos upang mapanatili sila sa Kanya. Ang Anak ng Diyos ay bumaba mula sa langit upang ipakita ang tunay na karakter ng Kanyang Ama; Siya ay dumating upang alisin ang madidilim na ulap ng hindi pagkaunawa at ipakita kung ano talaga ang karakter ng Ama. Nang ang isa sa mga alagad ay humiling, "Ipakita mo sa amin ang Ama," sumagot si Jesus:

Matagal na ba akong kasama ninyo, at hindi mo pa ako nakikilala Felipe? Ang nakakita sa akin ay nakakita sa Ama; at paano mo nasasabi, Ipakita mo sa amin ang Ama? Juan 14:8-9

Sa paglalarawan ng Kanyang misyon dito sa lupa, sinabi ni Jesus:

Ang Espiritu ng Panginoon ay nasa akin, sapagkat Siya ay nagtalaga sa akin upang ipangaral ang ebanghelyo sa mga dukha; isinugo Niya ako upang pagalingin ang mga may sugat sa puso, upang ipangaral ang kalayaan sa mga bihag, at ang pagbabalik ng paningin sa mga bulag, upang palayain ang mga pinipighati. Lucas 4:18.

Sa sagradong imahinasyon, nakikita natin ang mukha ng biyuda/balo ng Nain nang si Jesus ay huminto sa prusisyon ng libing at ibinuhay muli ang kanyang anak. Ang ating mga puso ay naaantig habang pinapanood ang kwento ni Jairo at ang kagalakan na pumalit sa kanyang pagdurusa nang ibinuhay muli ni Jesus ang kanyang anak na babae. Si Jesus ay dumaan sa buong mga nayon, at wala ni isang maysakit ang nanatili. Pinakain Niya ang 5000 sa burol mula sa Kanyang awa para sa kanila, at sinabi Niya sa kanila ang tungkol sa pag-ibig ng Ama para sa kanila.

Napaka-akit ang presensya ni Jesus na ang mga ina ay nagdadala ng kanilang mga anak sa Kanya upang sila ay pagpalain. Sa lahat ng Kanyang mga gawain, naihayag ang kaluwalhatian ng Ama. Sa bawat salitang Kanyang binitawan, ang mga patong ng kadiliman na nag-alipin sa mundo ay nawasak ng liwanag ng Kanyang kaluwalhatian. Hindi ginamit ni Jesus ang kapangyarihan ng positibong pag-iisip o papuri; palaging nagsasalita Siya ng katotohanan sa pag-ibig at hindi natatakot na ilantad ang kasinungalingan at kawalang-paniniwala.

Gayunpaman, may mga luha sa Kanyang tinig habang Kanyang pinagsabihan ang mga nagkakamali. Siya ay namuhay para sa iba, at ang bawat kaluluwa ay may walang katumbas na halaga para sa Kanya.

Ang karakter ni Kristo dito sa lupa ay nagpapakita sa atin ng karakter ng Diyos. Sinabi ni Kristo, Wala akong ginagawang anuman mula sa aking sarili. Ang Diyos ay nasa kay Kristo na pinagkasundo ang mundo sa Kanyang Sarili. 2 Corinto 5:19. Ang kabuuan ng karakter ng Ama ay naihayag sa Kanyang Anak. Si Jesus sa lupa ay nagpakita sa sangkatauhan ng ganap na larawan ng Ama.

Para hindi ako nagsalita batay sa aking sariling kapangyarihan; kundi ang Ama na nagsugo sa akin ay nagbigay sa akin ng utos, kung ano ang dapat kong sabihin at kung ano ang dapat kong ipahayag. (50) At alam ko na ang Kanyang utos ay buhay na walang hanggan. Kaya't anuman ang aking sinasabi, gaya ng sinabi sa akin ng Ama, ganoon ang sinasabi ko." Juan 12:49-50 (NKJV)

Habang Siya ay taimtim na nananalangin sa Kanyang Ama, sinabi ni Jesus ang mga salitang ito:

At ito ang buhay na walang hanggan, na makilala ka, ang iisang tunay na Diyos, at si Jesukristo, na iyong sinugo. (4) **Niluwalhati kita sa lupa:** natapos ko ang gawaing ibinigay Mo sa akin na gawin. (5) At ngayon, O Ama, luwalhatiin Mo ako sa Iyong sarili ng kaluwalhatianang mayroon ako sa Iyo bago pa ang sanlibutan. (6) **Inihayag ko ang Iyong pangalan sa mga tao na ibinigay Mo sa akin mula sa sanlibutan:** sila'y sa Iyo, at ibinigay Mo sila sa akin; at iningatan nila ang Iyong salita. Juan 17:3-6

Sinabi sa atin ni Jesus na niluwalhati Niya ang Ama dito sa lupa. Ang kaluwalhatian ng Ama ay ang Kanyang karakter, at ito ang inihayag ni Jesus sa atin sa Kanyang ministryo sa lupa. Sinabi Niya rin sa Kanyang Ama na inihayag Niya ang pangalan o karakter ng Ama sa mga alagad na kasama Niya. Ito ang dahilan kung bakit makapagpahayag si Jesus nang may kumpiyansa kay Felipe na kung Nakita mo ako nakita mo ang Ama. Hindi kinakailangang masaksihan ni Felipe ang lahat ng gawain ni Jesus sa buong kasaysayan ng tao upang malaman kung ano ang karakter ng Ama. Sa loob ng mahigit

tatlong taon, ipinakita ni Jesus sa atin sa bawat aspeto kung ano ang karakter ng Ama.

Ang pinakamataas na pahayag ng pag-ibig na ito ay naipakita sa krus.

Sa ganitong paraan ay naipakita ang pag-ibig ng Diyos sa atin, dahil sinugo ng Diyos ang Kanyang kaisa-isang Anak sa mundo, upang tayo'y magkaroon ng buhay sa pamamagitan Niya. (10) Narito ang pag-ibig, hindi dahil tayo'y umibig sa Diyos, kundi dahil Siya ang umibig sa atin, at sinugo ang Kanyang Anak bilang pagtubos para sa ating mga kasalanan. (11) Minamahal, kung ganito ang pag-ibig ng Diyos sa atin, dapat din tayong umibig sa isa't isa. 1 Juan 4:9-11

Kung si Jesus ay nahulog sa tukso ni Satanas, siya ay mawawalan ng pag-asa magpakailanman, at ang buong lahi ng tao ay mawawala bilang resulta. Ang makalangit na Ama ay hindi basta nagbigay ng Kanyang Anak sa mundo sa loob lamang ng tatlumpu't tatlong taon, *ibinigay* Niya Siya sa atin. May panganib na ang lahat ay maaaring mawalan, at gayunpaman, ang Ama, sa Kanyang dakilang pag-ibig para sa mundo, ay handang isuko ang Kanyang kaisa-isang Anak upang tayo'y maligtas.

Siya na hindi pinabayaan ang Kanyang sariling Anak, kundi ibinigay Siya para sa ating lahat, paano hindi Niya tayo bibigyan ng lahat ng bagay kasama Niya? Roma 8:32

Ang panganib na ito ay naipakita sa panalangin ni Jesus sa Kanyang Ama sa hardin. May pag-aalala Siya na baka hindi Niya makayanan ang pagsubok; subalit nagtitiwala Siya sa kalooban ng Kanyang Ama kahit anuman ang kapalit.

At siya'y umalis ng kaunti pa, at nagpatirapa, at nanalangin, na sinasabi, O aking Ama, kung maaari, ipasa Mo sa akin ang kopang ito: gayunpaman, hindi ayon sa aking kalooban, kundi ayon sa iyong kalooban. Mateo 26:39

Paano natin mauunawaan ang lawak ng pag-ibig na iyon? Anong mga salita ang makakapagpahayag ng kahanga-hanga ng Pag-ibig ng Diyos? Si Adan ay hindi handang isuko ang pinaka-mahalaga sa

Kanya, ngunit ang Ama ay handa. Hindi Niya pinabayaan ang Kanyang sariling Anak.

Tahimik na tinanggap ni Jesus ang mga palo, panunuya, at panghahamak ng mga tao na nagalak sa Kanyang pagdurusa. Tapat siyang sinubukan na buhatin ang Kanyang krus hanggang sa ang bigat nito ay naging labis na para sa Kanya. Humiling siya kay Juan na alagaan ang Kanyang ina habang Siya ay nasa krus at humiling sa Kanyang Ama na patawarin ang mga pumatay sa Kanya.

Hindi kailanman nakita ng uniberso ang ganitong kahanga-hangang pag-ibig. Ang karakter ng Ama ay nagniningning mula sa Kanyang Anak sa maluwalhating liwanag. Tunay na mahal ng Ama ang Kanyang mga kaaway at pinatatawad ang mga sumusubok na sirain Siya. Lahat ng ito ay naipakita sa karakter ng Anak ng Diyos. Sa pamamagitan ng kamatayan, ipinakita ng Anak ng Diyos ang mamamatay-tao na si Satanas at inilantad ang mga gawa ng ahas. Sa krus, ang mamamatay-tao at ang pinatay ay lubos na naipakita. Ang espiritu na humimok kay Cain na patayin ang kanyang kapatid na si Abel ay naipakita sa liwanag sa krus, at ang makalangit na uniberso ay nakakita ng buong-buo sa unang pagkakataon kung gaano ka sinungaling at mamamatay-tao si Satanas. Ang kanyang impluwensya sa langit ay bumagsak na parang kidlat at wala nang natagpuang lugar para sa kanya sa langit sa puso ng mga anghel.

Sa simula ng paglalakbay na ito, nais nating makuha ang tamang salamin upang basahin ang mga kwento ng Bibliya. Sa liwanag ng krus ng Kalbaryo, ang mga ugali ng Diyos na nagdulot sa atin ng takot sa Lumang Tipan ay nagiging maganda at kaakit-akit. Ang awa, lambing, at pagmamahal ng magulang ay nakikita na pinagsasama ang kabanalan, katarungan, at kapangyarihan. Sa pamamagitan ng lente/paningin ng mga kwento mula sa Bagong Tipan, maaari na nating simulan ang pag-unawa sa katotohanan ng mga gawa ng paghuhusga sa Lumang Tipan. Ito ang layunin ng seryeng ito – ipakita na ang buhay ni Jesus sa lupa ay pareho kahapon, ngayon, at magpakailanman at na ito ang tunay na karakter ng ating Ama.

2. Paano Ka Bumabasa?

Si Jesus ang pinakamamanghang guro. Nang tanungin ang mga opisyal na ipinadala ng mga pinuno ng simbahan upang arestuhin si Jesus kung bakit hindi nila Siya dinala, wala silang ibang masagot kundi:

...Walang taong nagsalita na gaya ng taong ito. Juan 7:46

Sa kabila ng katotohanang ito, itinatala ng Bagong Tipan na karamihan sa mga tao ay nahirapan na maunawaan Siya.

Nagsasalita sa mga Hudyo tungkol sa Kanyang kamatayan at muling pagkabuhay, sinabi Niya, “Sirain ang templong ito, at sa loob ng tatlong araw ay itataas ko ito.” Akala nila Siya ay nagsasalita tungkol sa pisikal na templo sa Jerusalem, ngunit Siya ay nagsasalita tungkol sa templo ng Kanyang sariling katawan. Sinabi ni Jesus kay Nicodemo na kinakailangan siyang ipanganak na muli; akala ni Nicodemo ay tungkol sa pisikal na kapanganakan ang tinutukoy ni Jesus, ngunit ang tinutukoy ni Jesus ay ang espiritwal na kapanganakan. Nang inalok ni Jesus ang babae sa balon ng tubig na buhay, akala niya ang tinutukoy ni Jesus ay pisikal na tubig, ngunit ang ibig sabihin ni Jesus ay espiritwal na tubig. Muli, binalaan ni Jesus ang mga alagad tungkol sa pampaalsa ng mga Pariseo; akala nila Siya ay nagsasalita tungkol sa pisikal na tinapay. Ngunit sinabi ni Jesus sa kanila:

Paano ninyo hindi naunawaan na hindi ko sinasabi ito sa inyo tungkol sa tinapay, kundi dapat kayong mag-ingat sa pampaalsa ng mga Pariseo at mga Sadduseo? Mateo 16:11

Nang pakainin ni Jesus ang 5000, nagsimula siyang turuan sila tungkol sa kahulugan ng himalang ito na Kanyang ginawa. Ipinaliwanag niya sa kanila na ang tinapay ay simbolo ng Kanyang buhay na dapat pagnilayan at isaalang-alang ng mundo. Sinabi niya sa kanila:

Ang kumakain ng aking laman at umiinom ng aking dugo ay may buhay na walang hanggan; at siya'y aking bubuhayin sa huling araw. Juan 6:54

Ang mga salitang ito ay ikinagulat ng Kaniyang mga tagapakinig. Sila'y nagbulung-bulungan, nagsasabing, "Mabigat ang salitang ito; sino ang makakatanggap nito?" Marami sa mga interesado sa Kaniyang ministeryo ang tumalikod at hindi na Siya sinundan.

Siya ay nasa sanlibutan, at ang sanlibutan ay ginawa sa pamamagitan Niya, subalit hindi Siya nakilala ng sanlibutan. (11) Pumunta Siya sa Kaniyang mga sariling kababayan, ngunit hindi Siya tinanggap ng Kaniyang mga sarili. Juan 1:10-11

Ang lahat ng mga bagay na ito ay katuparan ng propesiya ni Isaias:

Sino ang naniwala sa aming ulat? At kanino nahayag ang bisig ng Panginoon? (2) Sapagkat siya'y lumaki sa harapan Niya bilang isang murang halaman, at bilang ugat mula sa tuyong lupa: siya'y walang anyo ni kagandahan; at nang siya'y aming makita, walang kagandahang mag-akit sa amin. (3) **Siya'y hinamak at itinakwil ng mga tao; isang taong may kalungkutan, at sanay sa kapighatian:** at binalingan namin ang aming mga mukha mula sa kanya; siya'y hinamak, at hindi namin siya pinahalagahan. Isaias 53:1-3

Ang likas na reaksyon ng puso ng tao sa Anak ng Diyos ay itakwil Siya at ang Kanyang mga turo.

Ngunit ang taong makalaman ay hindi tumatanggap ng mga bagay ng Espiritu ng Diyos, sapagkat ang mga ito'y kamangmangan sa kanya: at hindi niya ito nauunawaan, sapagkat

ito'y naipapaliwanag lamang sa espirituwal na paraan. 1 Corinto 2:14

Kapag binabasa ng taong makalaman ang Salita ng Diyos, hindi niya ito nauunawaan. Sinasabi sa atin ng Bibliya:

Sapagkat ang aking mga pag-iisip ay hindi ninyo mga pag-iisip, ni ang inyong mga daan ay aking mga daan,” sabi ng Panginoon. (9) Sapagkat kung paanong ang langit ay mas mataas kaysa lupa, gayon ang aking mga daan ay mas mataas kaysa inyong mga daan, at ang aking mga pag-iisip kaysa inyong mga pag-iisip. Isaias 55:8-9

Maliban na tayo'y ipanganak muli sa pamamagitan ng Espiritu ng Diyos at lumapit sa Bibliya nang may kababaang-loob, humihingi ng patnubay, hindi natin mauunawaan ang sinasabi ng Salita ng Diyos.

At kung ang sinuman ay nag-iisip na siya'y may nalalaman, hindi pa siya nakakaalam gaya ng nararapat niyang malaman. 1 Corinto 8:2

Kaya nga, mga minamahal kong kapatid, bawat tao'y maging mabilis makinig, mabagal magsalita, mabagal magalit: Santiago 1:19

Ang sumasagot sa isang bagay bago niya ito marinig ay kahangalan at kahihyan sa kanya. Kawikaan 18:13

Napakadali na sumagot sa isang bagay bago ito marinig. Isaalang-alang ang sumusunod na halimbawa:

At sinabi niya sa kanila, Nang isugo ko kayo na walang supot, at sako, at mga sandalyas, mayroon bang kulang sa inyo? At silay nagsabi, Wala. (36) At sinabi niya sa kanila, Ngunit ngayon, ang may supot ay dalhin niya ito, at gayon din ang kanyang sako: at ang walang tabak ay magbenta ng kanyang damit, at bumili ng isa. Lucas 22:35-36

Ngunit sa kalaunan, tila nagbago siya ng isip?

Kaya't sinabi ni Jesus sa kanya, Ibalik mo ang iyong tabak sa kanyang lugar: sapagkat ang lahat ng humahawak ng tabak ay mamamatay sa tabak. Mateo 26:52

Sinabi ba ni Jesus sa Kanyang mga alagad na bumili ng tabak, at pagkatapos ay pinagsabihan si Pedro nang gamitin niya ito? Ginamit ba ni Pedro ito sa maling pagkakataon? Kung gayon, sinabi ba ni Jesus sa kanya kung kailan ito dapat gamitin at kung kailan hindi? Ang mga salitang, "ang lahat ng humahawak ng tabak ay mamamatay sa tabak," ay tila may pangkalahatang kahulugan. Kung hindi pa ito sapat, idagdag pa natin ang isa pang dimensyon:

At isyuot ang baluti ng kaligtasan, at ang tabak ng Espiritu, na siyang salita ng Diyos: Efeso 6:17

Sapagkat ang salita ng Diyos ay buhay, at makapangyarihan, at mas matalas kaysa sa anumang tabak na may dalawang talim, na tumatagos hanggang sa paghahati ng kaluluwa at espiritu, at ng mga kasukasuan at ng mga utak, at ito ay tagapaghimay ng mga isip at layunin ng puso. Hebreo 4:12

At siya ay may pitong bituin sa kanyang kanang kamay: at mula sa kanyang bibig ay lumabas ang isang matalas na tabak na may dalawang talim: at ang kanyang mukha ay gaya ng araw na nagniningning sa kanyang kalakasan. Pahayag 1:16

Ginagamit ng Bibliya ang salitang *tabak* upang tumukoy sa Salita ng Diyos. Paano natin malalaman kung kailan dapat ilapat ang pag-unawang ito at kung kailan dapat unawain ang isang literal na tabak? Isaalang-alang muli ang halimbawa ng apoy.

At sumagot si Elias at sinabi sa kapitan ng limampu, Kung ako'y tao ng Diyos, ay hayaang bumaba ang apoy mula sa langit at sunugin ka at ang iyong limampu. At bumaba ang apoy mula sa langit, at tinupok siya at ang kanyang limampu. 2 Hari 1:10

At nangyari, nang dumating na ang panahon na siya'y dapat tanggapin, ay matatag niyang itinakda ang kanyang mukha upang pumunta sa Jerusalem, (52) At nagpadala ng mga sugo sa kanyang harapan: at sila'y nagpunta, at pumasok sa isang nayon ng mga Samaritano upang ipaghanda siya. (53) At hindi siya tinanggap, sapagkat ang kanyang mukha ay tila siya'y papuntang Jerusalem. (54) At nang makita ito ng kanyang mga alagad na sina Santiago at Juan, sinabi nila, Panginoon, nais mo bang utusan naming bumaba ang apoy mula sa langit at sunugin sila, gaya ng ginawa ni Elias? (55) Ngunit siya'y lumingon at sinaway sila, at sinabi, Hindi ninyo alam kung anong uri ng espiritu ang inyo. (56)

Sapagkat ang Anak ng tao ay hindi dumating upang sirain ang mga buhay ng tao, kundi upang iligtas ang mga ito. Lucas 9:51-56

Sa pagsaway ni Jesus sa mga alagad, siya rin ba ay sumusaway kay Elias? Ito ba ay dahil lamang sa hindi nila alam ang tamang oras upang tumawag ng apoy? Muli, ang mga salita ni Jesus ay tila pangkalahatan. Sinasabi niya na hindi siya dumating upang sirain ang mga buhay ng tao kundi upang iligtas ang mga ito. Ito ba ay nalalapat lamang habang siya ay narito sa lupa, ngunit pagkatapos ay sisirain niya ang mga buhay ng tao?

Ito ang ilan sa mga maraming tanong na nagsisimulang lumitaw kapag may nagbabasa ng Bibliya. Nagdadala ito sa atin ng isang mahalagang tanong na inilahad ni Jesus sa isang abogadong nagtanong sa Kanya.

Sinasabi niya sa kanya, Ano ang nakasulat sa kautusan? Paano mo ito binabasa? Lucas 10:26

Hindi lang tinanong ni Jesus ang lalaki kung ano ang binabasa niya kundi kung paano niya ito binabasa. Anong mga prinsipyo ang ginagamit mo sa pagbasa ng Salita ng Diyos? Ito ay isang mahalagang tanong na nangangailangan ng sagot kung nais nating pag-ugnayin ang lahat ng mga tila salungat na talatang ito.

Noong unang bahagi ng ika-19 na siglo, isang tao na mangunguna sa isa sa pinakamalaking rebaybal sa North America ay nakikipagbuno sa mismong tanong na ito. Sa kanyang kabataan, si William Miller ay sumuko na sa Bibliya, na nagpasya na ito ay puno ng mga kontradiksyon. Ngunit pagkatapos masaksihan ang kahanga-hangang pagkatalo ng mga puwersang Britanya na dapat ay madali nilang napanalunan, siya ay nahikayat na mayroong mas mataas na kapangyarihan kaysa sa tao na kumikilos, at siya ay bumalik upang muling pag-isipan ang Bibliya. Ito ay isang napakahumbaling bagay para sa kanya, dahil siya ay nang-alipusta sa ilang mga Kristiyano tungkol sa mga halatang kontradiksyon sa Bibliya na hindi nila kayang sagutin. Nang siya ay muling nagkaroon ng interes sa Bibliya, naharap siya sa mga argumento na kanyang inilahad sa iba.

"Di-nagtagal matapos ang kanyang pagtalikod sa Deismo, habang nakikipag-usap sa isang kaibigan tungkol sa pag-asa ng isang marangal na kawalang-hanggan sa pamamagitan ng mga merito at intersekyon ni Kristo, tinanong siya kung paano niya alam na may ganitong Tagapagligtas. Sumagot siya, 'Ipinahayag ito sa Bibliya.' — 'Paano mo alam na totoo ang Bibliya?' ang naging tugon, na sinundan ng kanyang mga dating argumento tungkol sa mga kontradiksyon at mistisismo na kanyang sinasabing nakabalot dito. Ramdam ni Ginoong Miller ang mga pang-aasar na ito sa buong bigat nito. Sa una, siya ay nalito; ngunit sa kanyang pagninilay, inisip niya na kung ang Bibliya ay isang pahayag ng Diyos, dapat itong maging pare-pareho sa sarili nito; lahat ng bahagi nito ay dapat magkasundo, dapat itong ibigay para sa kaalaman ng tao, at, samakatuwid, dapat itong angkop sa kanyang pang-unawa. Kaya't sinabi niya, 'Bigyan mo ako ng oras, at aayusin ko ang lahat ng mga tila kontradiksyon sa aking sariling kasiyahan, o mananatili akong isang Deista.' Pagkatapos ay inilaan niya ang kanyang sarili sa taimtim na pagbasa ng Salita. Inilagay niya sa tabi ang lahat ng mga komentaryo, at ginamit ang mga sangguniang nasa patagana at ang kanyang Konkordansiya bilang tanging tulong. Nakita niya na dapat niyang paghiwalayin ang Bibliya mula sa lahat ng kakaiba at partisan na interpretasyon nito. Ang Bibliya ay mas matanda sa lahat, dapat itong mangibabaw sa lahat; at inilagay niya ito doon. Nakita niya na dapat nitong ituwid ang lahat ng interpretasyon; at sa pagwawasto sa mga ito, ang sarili nitong dalisay na liwanag ay magliliwanag nang walang mga ulap na kinasangkutan ito ng mga tradisyunal na paniniwala. Nagpasya siyang ilagay sa tabi ang lahat ng mga naunang nabuo sa isipan na opinyon, at tanggapin, na may simpleng pagkabata, ang natural at malinaw na kahulugan ng Kasulatan." Sylvester Bliss, *Memoirs of William Miller* (1853) p 68.

Ito mismo ang kanyang ginawa. Sa loob ng dalawang taon, pinag-aralan niya ang Bibliya mula simula hanggang wakas.

"Nagpasya akong isantabi ang lahat ng aking mga naunang pananaw, upang masusing ihambing ang Kasulatan sa Kasulatan, at pag-aralan ito sa isang regular at sistematikong paraan. Nagsimula ako sa Genesis, at binasa ito talata-por-talata, hindi ako nagmadali hanggang sa malinawan ako sa kahulugan ng bawat bahagi upang hindi ako malito sa anumang hiwaga o mga salungatan. Tuwing may natatagpuan akong hindi maliwanag, ang aking pamamaraan ay ihambing ito sa lahat ng mga kaugnay

na talata; at sa tulong ni Cruden, sinuri ko ang lahat ng mga teksto ng Kasulatan kung saan matatagpuan ang anumang mga kilalang salita sa anumang malabong bahagi. Pagkatapos, sa pamamagitan ng pagbibigay ng tamang kahulugan sa bawat salita ayon sa paksang teksto, kung ang aking pagkakaintindi ay naaayon sa bawat kaugnay na talata sa Bibliya, hindi na ito naging isang suliranin. Sa ganitong paraan ko pinag-aralan ang Bibliya sa aking unang pagbabasa nito, sa loob ng halos dalawang taon, at lubos akong nakumbinsi na ito ang sariling tagapagpaliwanag. Sylvester Bliss, *Memoirs of William Miller* (1853) p 69.

Sa panahong ito, nakabuo siya ng isang sistema ng mga alituntunin na kanyang ginamit upang mapag-isa ang lahat ng mga salungatan na dati niyang kinaharap. Narito ang buod ng mga alituntunin na kanyang ginamit:

1. Ang bawat salita ay dapat magkaroon ng tamang kahulugan ayon sa paksang inihahayag sa Bibliya.
2. Ang lahat ng Kasulatan ay mahalaga at maaaring maunawaan sa pamamagitan ng masusing pag-aaral at pagsisikap.
3. Walang anumang ipinahayag sa Kasulatan ang maitatago o mananatiling lihim sa mga humihingi nang may pananampalataya, nang walang pag-aalinlangan.
4. Upang maunawaan ang doktrina, pagsama-samahin ang lahat ng mga talata ng Kasulatan na may kaugnayan sa paksang nais mong malaman; pagkatapos, hayaan ang bawat salita na magkaroon ng tamang impluwensya. Kung mabubuo mo ang iyong kaisipan nang walang salungatan, hindi ka maaaring magkamali.
5. Ang Kasulatan ay dapat maging sarili nitong tagapagpaliwanag, sapagkat ito ay batas ng sarili nito. Kung ako ay umaasa sa isang guro upang ipaliwanag ito sa akin, at siya'y maghuhula lamang ng kahulugan nito, o nais niyang ipaliwanag ito ayon sa kanyang paniniwala o upang maituring na matalino, kung gayon ang kanyang hula, kagustuhan, paniniwala, o karunungan ang nagiging aking batayan, at hindi ang Bibliya.

6. Kung ang isang salita ay may malinaw at makatuwirang kahulugan ayon sa pagkakagamit nito, at hindi sumasalungat sa mga payak na batas ng kalikasan, ito ay dapat unawain nang literal; kung hindi, ito ay dapat unawain nang patalinhaga.
7. Ang pinakamahalagang tuntunin sa lahat ay ang pagkakaroon ng pananampalataya. Ito ay dapat maging isang pananampalatayang handang magsakripisyo, at, kung susubukin, ay handang isuko ang pinakamamahal na bagay sa mundo—ang mundo at lahat ng mga pagnanasa nito, reputasyon, kabuhayan, trabaho, kaibigan, tahanan, mga kaginhawahan, at mga parangal ng sanlibutan. Kung alinman sa mga ito ay makahahadlang sa ating paniniwala sa alinmang bahagi ng salita ng Diyos, ipapakita nito na walang kabuluhan ang ating pananampalataya. Hindi tayo kailanman makapaniniwala hangga't isa sa mga layuning ito ay nananatiling nakatago sa ating mga puso. Dapat nating paniwalaan na ang Diyos ay hindi kailanman sisira sa Kanyang salita; at makatitiyak tayo na Siya na nagbibigay-pansin sa pagbagsak ng isang maya at nagbibilang ng mga buhok sa ating ulo, ay mag-iingat sa tamang pagsasalin ng Kanyang salita, maglalagay ng hadlang sa paligid nito, at pipigilan ang mga tunay na nagtitiwala sa Diyos, at naglalagak ng lubos na tiwala sa Kanyang salita, na maligaw nang labis mula sa katotohanan.

Ang mga alituntuning ito ng pagpapaliwanag ay nagbigay ng mga kasangkapan upang mabuo ang isang mensaheng humantong sa isa sa pinakadakilang mga muling pagkabuhay na nakita ng mundo.

Mahalagang pansinin na upang maunawaan ang isang turo, kailangan nating kolektahin ang lahat ng mga talata ng Kasulatan na maaari nating mahanap ukol dito at pagsamahin ang mga ito bago tayo bumuo ng ating konklusyon. Ang bawat salita ay dapat magkaroon ng tamang lugar at impluwensya. Ito ay isang bagay na hindi madali para sa marami dahil nais nating makakuha ng mga sagot nang mabilis, ngunit kinakailangan ng pagsisikap at disiplina

upang hanapin ang lahat ng mga talata sa isang paksa. Halimbawa, ang salitang Griyego na *monogenes* na isinasalin bilang *isinilang* sa Juan 3:16. Maraming tao ang naniniwala na ang salitang ito ay nangangahulugang natatangi, ngunit ano ang sinasabi ng Bibliya para sa kanyang sarili?

...masdan, may isang patay na lalaki na dinala palabas, ang tanging anak ng kanyang ina, Lucas 7:12	Tanging anak
Sa dahilang mayroon siyang tanging anak na babae, mga labindalawang taong gulang, at siya ay nalulumbay sa kamatayan. Lucas 8:42	Tanging anak
At, narito, ang isang tao ng pangkat ay sumigaw, na nagsasabi, Guro, isinasamo ko sa iyo, tingnan mo ang aking anak: sapagkat siya ay aking tanging anak . Lucas 9:38	Tanging anak
At ang Salita ay naging laman, at tumahan sa ating kalagitnaan, (at nakita namin ang Kanyang kaluwalhatian, ang kaluwalhatian na gaya ng sa tanging isinilang ng Ama,) na puno ng biyaya at katotohanan. Juan 1:14	Tanging anak
Walang sinumang tao ang nakakita sa Diyos kailanman; ang tanging isinilang na Anak, na nasa sinapupunan ng Ama, siya ang naghayag sa kanya. Juan 1:18	Tanging anak
Sapagkat sa ganito ang pag-ibig ng Diyos sa sanlibutan, na ibinigay niya ang Kanyang tanging isinilang na Anak, upang ang sinumang sumampalataya sa kanya ay huwag mapahamak, kundi magkaroon ng buhay na walang hanggan. Juan 3:16	Tanging anak
Ang sumasampalataya sa kanya ay hindi nahahatulan; ngunit ang hindi	Tanging anak

sumasampalataya ay nahatulan na, dahil hindi siya nanampalataya sa pangalan ng tanging isinilang na Anak ng Diyos. Juan 3:18	
Sa pananampalataya, nang subukin si Abraham, inialay niya si Isaac; at siya na tumanggap ng mga pangako ay inialay ang kanyang tanging isinilang na anak, Hebreo 11:17	Tanging anak sa kanyang tunay at lehitimong asawa.
Sa ganitong paraan nahayag ang pag-ibig ng Diyos sa atin, sapagkat sinugo ng Diyos ang Kanyang tanging isinilang na Anak sa sanlibutan, upang tayo'y magkaroon ng buhay sa pamamagitan niya. 1 Juan 4:9	Tanging anak

Mayroong limang tao lamang na binanggit sa Bagong Tipan bilang *monogenes* o tanging isinilang. Limang talata ang tumutukoy kay Jesus bilang Anak ng Diyos. Isang sanggunian ang tumutukoy kay Isaac at ang iba pang sanggunian ay nag-aaplay sa mga tanging anak na pinagaling ni Jesus. Sa mga kaso ng iba pang mga bata kung saan ginamit ang salitang ito, malinaw na ang kahulugan nito ay tumutukoy sa tanging isinilang na anak. Tungkol kay Isaac alam natin na hindi siya ang tanging anak ni Abraham ngunit siya ang tanging isinilang na anak ni Sarah na tumanggap ng mga pangako kasama ni Abraham. Kapag pinagsama-sama natin ang lahat ng mga talatang ito, nakikita natin na ang salitang ito kapag iniaaplay kay Jesus ay dapat mangahulugan ng parehong bagay, ang tanging isinilang na anak ng Ama.

Dagdag pa rito ang alituntuning nakalista bilang bilang anim sa itaas na nagsasaad na dapat nating kunin ang literal na kahulugan ng teksto maliban kung ito ay sumasalungat sa kalikasan. Wala namang salungatan sa Kasulatan kung maiintindihan natin na si Jesus ang tanging isinilang na Anak ng Ama. Sa pamamagitan ng prosesong ito maaari nating itatag ang kahulugan ng salitang *monogenes* nang hindi humihingi ng depinisyon mula sa isang komentaryo o sa ibang tao. Ang Bibliya mismo ang kanyang sariling tagapagpaliwanag.

Kailangan nating maingat na ilapat ang mga alituntuning ito habang sinusubukan nating pag-ugnayin ang buhay ni Jesus sa maraming marahas na kwento ng Lumang Tipan. Mangangailangan ito ng taimtim na pagsisikap upang patunayan ang katotohanan ng pahayag ng Bibliya: na si Jesus ay pareho kahapon, ngayon, at magpakailanman. (Hebreo 13:8). Samakatuwid, kung hindi siya nagbabago, sa panahon ng Kanyang ministeryo sa lupa, Siya ang perpektong paghahayag ng Kanyang Ama.

3. Ang Kamatayan sa Krus

Ang misyon ng Anak ng Diyos sa lupa ay upang ipakita ang karakter ng Kanyang Ama. Napakahalaga na basahin ang tungkol sa mapagmahal at mahinhing Tagapagligtas na nagpapagaan ng mga pasanin, nagpapagaling ng mga sakit, at humahaplos sa mga puso ng mga lalaki, babae, at mga bata. Taos-pusong ninais ng mga ina na dalhin ang kanilang mga anak sa Kanya upang Siya'y makahipo sa kanila at pagpalain sila. Wala pang pagkakataon sa mundo na nasaksihan ang ganitong di-makasariling pagmamahal. Sa bawat lumilipas na oras ang larawan ng Kanyang Ama ay muling naibabalik sa kagandahan ng Eden. Para sa napakaraming tao, ang unang mukha na kanilang nakita ay si Jesus habang binubuksan ang kanilang mga mata; ang unang tinig na kanilang narinig ay ang melodikong tunog ng Anak ng Diyos na puno ng biyaya at katotohanan.

Ang napakalaking larawan na inilalarawan ni Jesus para sa atin ay isang perpektong tugma sa mga salitang binitiwang kay Moises halos 1500 taon na ang nakalilipas.

At ang Panginoon ay bumaba sa ulap, at tumayo sa kanya roon, at ipinahayag ang pangalan ng Panginoon. (6) At ang Panginoon ay dumaan sa harap niya, at ipinahayag, Ang Panginoon, ang Panginoong Diyos, maawain at mapagpala, matiyaga, at sagana sa kabutihan at katotohanan... Exodo 34:5-6

Ngunit ang buhay ni Jesus ay inilalarawan sa isang kanbas na tinagusan ng dugo. Habang ang labindalawang taong gulang na si Jesus ay nakatayo sa templo at nanonood ng pinapatay na kordero, alam Niya na ito ang Kanyang tadhana. Nang ipahayag Siya ng Bautista sa mundo, ito ay sa titulong “Ang Kordero ng Diyos na nag-aalis ng kasalanan ng sanlibutan.” Juan 1:29. Ang mga sahod ng kasalanan ay dapat bayaran, ang katarungan ay dapat ipatupad ayon sa sinasabi ng mga Kasulatan.

Na pinawalang-sala ng walang bayad sa pamamagitan ng Kanyang biyaya sa pamamagitan ng pagtubos na nasa kay Kristo Jesus: (25) Na siya'y inilagay ng Diyos bilang pangtakip sa pamamagitan ng pananampalataya sa Kanyang dugo, upang ipahayag ang Kanyang katuwiran para sa kapatawaran ng mga kasalananang nagdaan, sa pamamagitan ng pagpasensiya ng Diyos; (26) Upang ipahayag, sinasabi ko, sa panahong ito ang Kanyang katuwiran: upang Siya'y maging makatarungan, at ang nagbigay-katuwiran sa kanya na sumasampalataya kay Jesus. Roma 3:24-26

Kinailangan ba ng Diyos ang krus? Ito ba ang Kanyang parusa para sa mga lumalabag sa Kanyang batas? Ang mga tanong na ito ay napakahalaga. Kung ang galit ng Diyos ay nasiyahan sa kamatayan ng Kanyang sariling Anak at ang kamatayang ito ay isang bagay na itinakda ng Diyos Mismo, kung gayon, sa huli, ang magandang larawan na inilalarawan ni Jesus tungkol sa Kanyang Ama ay tinagusan ng dugo ng isang walang salang bata. Ang mga salitang sinabi ni Kristo, “Naganap na,” ay hindi magiging kumpleto sa larawan ng isang kahanga-hangang Ama, kundi sa halip ay magtataguyod ito ng paniniwala na ang Diyos ay nangangailangan ng kamatayan upang masiyahan ang Kanyang galit laban sa kasalanan. Ito ay magiging dahilan upang Siya ang maging may-akda ng kamatayan at ang tagapag-udyok ng marahas na paghihiganti.

Nagsalita ang propetang Isaias tungkol sa krus ni Cristo 700 taon bago ito nangyari at inihayag niya ang ating tugon bilang tao dito.

Sino ang sumampalataya sa aming ulat? At kanino naihayag ang bisig ng Panginoon? (2) Sapagkat siya ay lalago sa harap niya na parang isang malambot na halaman, at parang ugat mula sa tigang na lupa: wala siyang anyo o kagandahan; at kapag nakita

natin siya, wala tayong kagandahan na nais nating siya'y pagnasaan. (3) **Siya'y itinakuwil at tinanggihan ng mga tao; isang tao ng pagdadalamhati, at pamilyar sa kalungkutan: at itinatago namin ang aming mga mukha sa kanya; siya'y itinakuwil, at hindi namin siya pinarangalan.** (4) **Tiyak na siya ay nagdala ng aming mga pagdadalamhati, at nagdala ng aming mga kalungkutan: gayunpaman, inisip naming siya'y sinaktan, sinugatan ng Diyos, at pinahirapan.** (5) Ngunit siya ay nasugatan dahil sa aming mga pagsuway, siya ay nasaktan dahil sa aming mga kasamaan: ang parusa ng aming kapayapaan ay nasa kanya; at sa kanyang mga latay kami ay gumaling. Isaias 53:1-5

Nang dumating si Kristo upang iligtas ang sangkatauhan, ang ating likas na tugon bilang isang kolektibong grupo ay tanggihan Siya. Dumating Siya upang ialok sa atin ang buhay na walang hanggan, ngunit ang likas na reaksyon ng tao ay ang hamakin ang alok na ito.

Sa kanya ay buhay; at ang buhay ay siyang ilaw ng mga tao. (5) At ang ilaw ay nagniningning sa kadiliman; at ang kadiliman ay hindi ito naunawaan. Juan 1:4-5

Ang Anak ng Diyos ay nagdadala ng ating mga kasalanan sa Kanya, at gayunpaman, ang ating tugon sa Kanya ay ang maniwala na Siya ay sinasaktan ng Diyos. Ang mga salitang 'tinamaan' at 'sinaktan' ay nangangahulugang batuhin, saktan, at marahas na patayin. Ngunit hindi ang Diyos ang marahas na nagbigay ng kamatayan sa Kanyang Anak sa krus; ito ang paniniwala ng tao, ngunit hindi ito totoo. Kaya ano ang naging sanhi ng kamatayan ng Anak ng Diyos sa krus? Ang modelo ay naitakda sa pinakasimula nang tanungin si Adan kung siya ay kumain mula sa puno ng kaalaman ng mabuti at masama.

At tinatawag ng Panginoong Diyos si Adan, at sinabi sa kanya, Saan ka? (10) At sinabi niya, Narinig ko ang iyong tinig sa hardin, at ako'y natatakot, sapagkat ako'y walang suot; at nagtago ako. (11) At sinabi niya, Sino ang nagsabi sa iyo na ikaw ay walang suot? Kumain ka ba sa puno na iniutos kong huwag mong kakainin? (12) At sinabi ng tao, Ang babae na iyong ibinigay upang makasama ko, siya ang nagbigay sa akin mula sa puno, at ako'y kumain. Genesis 3:9-12

Hindi kailanman humingi si Adan ng awa o kapatawaran. Ang kanyang kasalanan ay nagdulot ng pagkabalag sa kanyang pag-unawa sa paraang hindi niya naisip na humingi nito. Sa halip na tanggapin ang kanyang pagkakasala at humingi ng awa, ipinasa niya ang sisi sa Diyos dahil sa paglikha kay Eva na nagtukso sa kanya. Inisip niyang ang Diyos ay malupit at maparusahan sa kalikasan, kaya't ang tunay na karakter ng Diyos ay nakatago sa kanya sa ilalim ng kasinungalingang ito. Sa kwento ni Cain, makikita natin ang parehong prinsipyong ito na gumagana.

At sinabi ni Cain sa Panginoon, Ang aking kasamaan ay higit pa sa aking karapat-dapat na kapatawaran; Genesis 4:13 (Wycliffe Translation, Tingnan din ang Luther 1912 Translation)

Si Cain ay tumanggap magsisi dahil naniniwala siyang hindi siya patatawarin ng Diyos. Ito ang kapangyarihan ng kasalanan sa lahang tao; ito ang kasalanan ng paniniwala na hindi maaring patawarin ng Diyos ang ating mga kasalanan. Maging ang alibughang anak ay hindi humihingi ng kapatawaran kundi mas pinipiling bayaran ang kanyang mga ginawa sa pamamagitan ng trabaho.

Susulong ako at pupunta sa aking ama, at sasabihin ko sa kanya, Ama, nagkasala ako sa langit at sa iyong harapan, (19) At hindi na ako karapat-dapat na tawaging iyong anak: gawin mo akong isa sa iyong mga upahang lingkod. Lucas 15:18-19

Ang tanging paraan para sa tao na magsisi ay ang pagbibigay ng Espiritu ni Kristo bilang regalo upang tayo ay makapaghawak ng ating mga kamay at humingi at tumanggap ng kapatawaran.

Ang Diyos ng aming mga ama ay bumuhay kay Jesus, na inyong pinatay at ipinako sa isang puno. Siya ay itinanghal ng Diyos sa Kanyang kanang kamay upang maging Prinsipe at Tagapagligtas, **upang magbigay ng pagsisisi sa Israel, at kapatawaran ng mga kasalanan.** Mga Gawa 5:30-31

Nang nagkasala si Adan, siya ay naging kaaway ng Diyos. Ang kanyang puso ay nasa digmaan laban sa Kanya, sapagkat mababasa natin:

Ang isipan na pinamamahalaan ng laman ay kamatayan, ngunit ang isipan na pinamamahalaan ng Espiritu ay buhay at kapayapaan. (7) **Ang isipan na pinamamahalaan ng laman ay kaaway ng Diyos**; hindi ito nagpapasakop sa kautusan ng Diyos, at hindi rin ito kayang gawin. Roma 8:6-7 (NIV)

Upang maibigay ng Diyos kay Adan ang kakayahang magsisi at humingi ng kapatawaran, ipinadala Niya ang Espiritu ng Kanyang Anak sa puso ni Adan upang makaiyak si Adan ng 'Abba Ama.' Tanging ang Espiritu ni Jesus sa kay Adan ang makapagbibigay sa kanya ng biyaya upang maipahayag ang sigaw na ito.

At dahil kayo ay mga anak, ipinadala ng Diyos ang Espiritu ng Kanyang Anak sa inyong mga puso, na sumisigaw, Abba, Ama. Galacia 4:6

Sa pagdating kay Adan habang siya ay ganap na hindi tumatanggap, napilitang tiisin ni Kristo ang kaaway sa puso ni Adam upang maibigay sa kanya ang biyaya. Ang galit na ito ay sumasakit sa puso ni Kristo at nagdudulot sa Kanya ng matinding pagdurusa.

Para sinabi niya, Tiyak na sila ang aking bayan, mga anak na hindi magsisinungaling: kaya't siya ang kanilang Tagapagligtas. (9) Sa lahat ng kanilang kapighatian, siya ay nakaranas ng kapighatian, at **ang anghel ng Kanyang presensya ang nagligtas sa kanila: sa Kanyang pag-ibig at sa Kanyang awa, Kanyang tinubos sila; at dinala at inalagaan sila sa lahat ng mga araw ng nakaraan.** Isaias 63:8-9

Kaya't sa ganitong kahulugan na si Kristo ang Kordero na pinatay mula sa pundasyon ng mundo. Pahayag 13:8. Upang bigyan ang mga tao ng pagnanais at kalooban na humingi ng awa at kapatawaran, dapat pagdanasin ni Jesus ang sakit ng pagtangga at poot ng tao. Siya ay hinamak at itinakwil ng mga tao at isang tao ng mga dalamhati at pamilyar sa mga pagdadalamhati. Sa bawat pagkakataon na ang mga lalaki at babae ay tumatangi sa panawagan ni Kristo sa kanilang puso, ang pagtangga ay tumatagos sa Kanya sa lalim ng Kanyang pag-ibig para sa kanilang kaluluwa. Bawat pagsasakatawan ng kasamaan mula sa mga puso ng tao ay nagdudulot kay Kristo ng hindi maipaliwanag na kalungkutan, kapwa para sa nagkasala at biktima. Mula sa pananaw na ito, tunay na si

Kristo ay hinamak at itinakwil ng mga tao noong mga araw na isinulat ni Isaias ang mga salitang iyon pitong daang taon bago nagpakita si Kristo sa lupa. Kaya't ngayon, dala Niya ang parehong pagdadalamhati bilang isang krus sa Kanyang mga balikat upang bigyan ang sangkatauhan ng mas maraming oras upang lumayo sa kanilang malupit at mahigpit na mga gawi at matutunan ang katotohanan tungkol sa Kanyang Ama.

Habang ang lahing tao ay nagpasya na hindi maniwala na ang Diyos ay makakapagpatawad, ito ang presyo na kinailangan bayaran ni Kristo upang tubusin ang lahing tao. Upang kunin ang ating kalagayan, kailangan niyang mamatay gaya ng mga tao. Ang kamatayang ito ay isang kamatayan kung saan naniniwala ang makasalanang hindi siya mapapatawad ng Diyos. Ang kasinungalingang hindi makakapagpatawad ang Diyos ang nagbibigay kay Satanas ng kapangyarihan ng kamatayan. Samakatuwid, tanging sa pamamagitan ng kamatayan lamang makakaya ni Kristo na talunin si Satanas.

Yamang ang mga anak ay nakabahagi ng laman at dugo, siya rin naman ay nakabahagi ng pareho; upang sa pamamagitan ng **kamatayan ay mapawalang-bisa niya ang may kapangyarihan ng kamatayan, iyon ay, ang diyablo;** Hebreo 2:14

Ang kamatayan sa krus ay ang kamatayang hinihingi ng kasalanan— hindi ng Diyos. Kapag ang isang tao ay tumawid na sa linya ng kasalanan, nagiging imposibleng makabalik, dahil ang lahat ng pag-unawa sa awa at biyaya ay nawala, at ang tanging posibleng resulta ay kamatayan. Kapag ang tao ay tumingin sa perpektong kautusan ng Diyos na parang salamin at sinisikap na iugnay ang kamatayan sa Diyos, ang repleksyon ay agad na bumabalik sa tao at sumisira sa kanya.

Sapagkat kung ang sinuman ay nakikinig ng salita at hindi tagagawa, **siya ay tulad ng isang lalaking tumitingin sa kanyang natural na mukha sa salamin;** Santiago 1:23 (NKJV)

Sapagkat sa pamamagitan ng hatol na inyong ibinabato, kayo'y huhukuman; at sa sukat na inyong ginagamit, ito'y susukatin sa inyo. Mateo 7:2

Nang kunin ni Adan ang bunga ng puno, pinili niyang maniwala na hindi para sa kanyang kabutihan ang hangarin ng Diyos. Pinili niyang paniwalaan ang ahas, na ang Diyos ay makasarili at sinungaling. Ang mga kaisipang ito, na ipinasasalamon sa perpektong salamin ng kautusan, ay bumalik sa kanya at hinatulan siya ayon sa kanyang naging pananaw. Ang maling pagkakakilala niya sa Diyos ay ganap na nagpahina sa kanyang kamay, na sana'y inabot para humingi ng awa at biyaya. Naging imposible para sa kanya ang bumalik mula sa ganitong kalagayan. Kamatayan ang naging bunga, sapagkat ito ang hatol na siya mismo ang nagtakda.

Upang maipahayag ang mga prinsipyong ito sa mundo, naparito si Kristo upang ipakita sa atin ang krus at nang ating maunawaan ang tunay na likas ng kasalanan. Nagsalita si Jesus ng mga salita ng isang taong nabibigatan sa kasalanan:

At bandang ikasiyam na oras, sumigaw si Jesus nang malakas, na sinasabi, Eli, Eli, lama sabachthani? na ang ibig sabihin ay, Diyos ko, Diyos ko, bakit mo ako pinabayaan? Mateo 27:46

Hindi pinabayaan ng Diyos ang Kanyang Anak kailanman. Ngunit habang pasan ni Kristo ang ating mga kasalanan, namatay Siya bilang isang taong hindi maaaring patawarin—ito ang *kalooban* ng tao. Ang taong, kapag iniharap sa kanya ang kanyang mga kasalanan, iniisip na hindi siya maaaring patawarin o wala siyang katiyakan ng kapatawaran ay *makadarama* na siya'y pinabayaan ng Diyos. Sa mga salitang ito ni Kristo, nakikita natin ang sumpa ng kasalanan na nasa Kanya, ang sumpang ipinahayag ni Cain.

Narito, itinaboy mo ako sa araw na ito mula sa ibabaw ng lupa; at mula sa iyong harapan ako'y matatakpan; at ako'y magiging palaboy at lagalag sa lupa... Genesis 4:14

Ang salitang *palaboy* ay maaari ring mangahulugang pag-aatubili at panginginig. Ipinakita ni Kristo na Kanyang pinasan ang sumpa ni Cain. Naramdaman Niya na ang mukha ng Diyos ay natatakpan, at

nanginig Siya sa bigat ng ating mga kasalanan. Ipinapahayag ng Kasulatan kung ano ang nagtatakip sa mukha ng Ama.

Sapagkat alang-alang sa iyo, dinala ko ang kahihyan; ang kahihyan ay tumakip sa aking mukha. Awit 69:7

Ngunit ang inyong mga kasamaan ang naghiwalay sa inyo at sa inyong Diyos, at ang inyong mga kasalanan ang nagtatakip ng Kanyang mukha mula sa inyo, kaya't hindi Niya kayo dinirinig. Isaia 59:2

Nabibigatan sa mga kasalanan, sumigaw si Kristo:

Sapagkat ang mga kaguluhan na di-mabilang ay pinalibutan ako; **inabutan ako ng aking mga kasalanan, at hindi ko na makita.** Ang mga ito ay higit pa sa bilang ng mga buhok sa aking ulo, at ang aking puso ay nanghihina sa loob ko. Awit 40:12 (NIV)

Tungkol sa Ama, nabasa natin:

Sapagkat hindi niya nilait o kinapootan ang pagdurusa ng mga nahahabag; hindi rin niya itinago ang Kanyang mukha sa kanya; kundi nang siya'y tumawag sa Kanya, Siya'y nakinig. Awit 22:24

Ang kahihyan ng ating mga kasalanan ay tumakip sa mukha ni Jesus kaya't hindi Niya nakita ang mukha ng Ama. Hinarap Niya ang kamatayan gaya ng bawat makasalanan na haharap sa kamatayan sa katapusan ng dakilang alitan. Naramdaman ni Kristo ang mga baga ng apoy sa Kanyang kaluluwa.

Ang mga dalamhati ng impiyerno ay pinalibutan ako; ang mga bitag ng kamatayan ay humadlang sa akin. (6) Sa aking pagdadalamhati, tinawag ko ang Panginoon at sumigaw sa aking Diyos: narinig Niya ang aking tinig mula sa Kanyang templo, at ang aking sigaw ay umabot sa Kanya, kahit sa Kanyang mga tainga. (7) Nang magkagayo'y nayanig at nataranta ang lupa; ang mga pundasyon din ng mga burol ay gumalaw at nayanig, sapagkat Siya ay nagalit. (8) Umakyat ang usok mula sa Kanyang mga butas ng ilong, at apoy mula sa Kanyang bibig ang lumamon; ang mga baga ay nagliyab mula dito. Awit 18:5-8

Naranasan ni Kristo ang kamatayan ng mga masama. Isang apoy ang lumabas mula sa gitna ni Kristo at lumamon sa Kanya. Ang ating mga kasalanan na ipinasa kay Kristo ang nagdulot sa Kanya ng pagdurusa gaya ng pagdurusa ni Satanas at ng lahat ng mga masama sa huli.

Ikaw ay nagdumi sa iyong mga santuwaryo dahil sa kadahilanan ng iyong mga kasamaan, sa pamamagitan ng kasamaan ng iyong kalakalan; kaya't magdadala ako ng apoy mula sa gitna mo, at ito ay lalamon sa iyo... Ezekiel 28:18

Bilang ating kapalit, ang santuwaryo o templo ng katawan ni Kristo ay nadumihan ng marami nating kasamaan. Siya ay nasugatan dahil sa ating mga pagsalangsang at nalasug-sug dahil sa ating mga kasalanan. Ang kakila-kilabot na kamatayang daranasin ni Satanas ay naranasan na ni Kristo sa krus. Ang puso ni Kristo ay sumabog mula sa apoy na nagmula sa gitna Niya, at umagos ang tubig at dugo. Namatay si Kristo sa mga apoy ng isang buhay na impiyerno, at ganito mismo ang mangyayari sa mga masama. Huminto ako at nagmuni-muni nang may pagkamangha na kung paanong hindi iniwan ng Ama ang Kanyang Anak ngunit nagdusa kasama Niya sa pamamagitan ng Kanyang kamatayan sa krus gayundin ang ating Ama at Tagapagligtas ay naroroon din kasama ang masasamang pagdurusa kasama nila sa apoy ng impiyerno. Sinasabi sa atin ng Kasulatan:

Sa lahat ng kanilang pagdurusa, siya ay nadaramay... Isaias 63:9

Walang ama ang makakapagdiwang sa pagkawala ng kanyang anak; ito ay sakit para sa kanya. Gayundin, ang ating Ama at ang Kanyang Anak ay muling magdurusa sa mga paghihirap ng krus kasama ng mga masama sa kanilang kamatayan. Habang ang mga matuwid ay nakatayo sa mga pader ng Sion at nakikita ang mga mahal nila sa buhay sa mga apoy, kailangan ng Tagapagligtas na dalhin sila sa pamamagitan ng krus, at aabutin ng isang libong taon upang ihanda sila para sa kaganapang iyon. Tulad ni Maria at ng mga alagad na umiiyak sa sakit habang nakikita ang Anak ng Diyos sa krus, gayundin ang mga matuwid ay mahihirapan sa walang hanggang pagkawala ng kanilang mga mahal sa buhay na tumanggi sa biyaya

ng Diyos. Tanging sa panahong iyon lamang sinasabi sa atin na papahirin ng Diyos ang bawat luha mula sa ating mga mata.

At papahirin ng Diyos ang lahat ng luha sa kanilang mga mata; at mawawala na ang kamatayan, wala na ring kalungkutan, ni pag-iyak, ni anumang sakit pa: sapagkat ang mga dating bagay ay lumipas na. Pahayag 21:4

Ito ay nagaganap pagkatapos ng kamatayan ng mga masama sa Pahayag 20:

At ibinigay ng dagat ang mga patay na nasa loob nito; at ibinigay ng kamatayan at ng impiyerno ang mga patay na nasa kanila: at sila ay hinatulan, bawat isa ayon sa kanilang mga gawa. (14) At ang kamatayan at impiyerno ay itinapon sa lawa ng apoy. Ito ang pangalawang kamatayan. (15) At ang sinumang hindi natagpuan na nakasulat sa aklat ng buhay ay itinapon sa lawa ng apoy. Pahayag 20:13-15

Bilang si Kristo ay bumangon mula sa libingan ng Kanyang pagdurusa 2000 taon na ang nakalilipas, Siya rin ay babangon mula sa Kanyang sakit ng pagkawala ng bilyun-bilyong Kanyang mga anak na nilapastangan Siya, hinamak Siya, at tinanggihan ang Kanyang mapagpalang awa. At habang si Kristo ay binangon ng pagpapala ng Ama, tayo rin ay ibabangon kasama Niya upang pumasok sa bagong lupa na walang natitirang anino ng kalungkutan.

Bumabalik sa pagdurusa ni Kristo sa krus, nais nating bigyang-pansin ang isang bagay. Napansin natin na kahit na si Kristo ay nasa pinakalalim ng kawalang pag-asa nang Siya ay makaramdam ng lubos na pag-iisa at pagkakahiwalay, sa pamamagitan ng pananampalataya ay humingi Siya sa Ama na patawarin ang mga pumatay sa Kanya.

Kaya't sinabi ni Jesus, Ama, patawarin mo sila; sapagkat hindi nila alam ang kanilang ginagawa... Lucas 23:34

Ang kamatayan sa krus ay nagpapakita ng kasinungalingan ni Satanas na ang Diyos ay hindi makapagpatawad sa atin. Nakikita natin na kusang isinuko ng Diyos ang Kanyang Anak sa ating pang-unawa ng tao sa katarungan. Pinaubaya Niya Siyang mamatay nang

walang pag-asa, upang sa sandaling makita natin na Siya ay bumangon mula sa libingan, maaari tayong pumili na maniwala na talagang maaari tayong mapatawad sa ating mga kasalanan at matanggap ang pinagpalang pag-asa ng bagong buhay. Ang Espiritu ng Anak ng Diyos ay pumapasok sa ating mga puso at itinatataas ang ating espiritwal na nalanta na kamay upang mahawakan ang awa ng Diyos.

Kay ganda talagang malaman na ang Diyos ay hindi humingi ng kamatayan. Hindi Siya nakatayo sa harap ng makasalanan bilang isang tagapagpatupad ng parusang kamatayan. Ang ating Ama ay kusang pinahintulutan ang Kanyang Anak na ipakita sa atin ang kinalabasan ng mga tumatangging maniwala sa awa ng Diyos. Hindi Niya pinatay ang Kanyang Anak upang ipaghiganti ang Kanyang galit; sa halip, ibinigay Niya ang Kanyang Anak sa ating galit upang sa pamamagitan ng kamatayang ito ay makikita natin ang pag-ibig ng Diyos.

Ang babala na ibinigay ng Diyos sa hardin na sa araw na kakain si Adan mula sa punungkahoy ng kaalaman ay tiyak na mamamatay siya, ay hindi isang banta upang patayin siya; ito ay isang babala tungkol sa hatol na dadalhin ng tao sa kanyang sarili sa pamamagitan ng pagpili na maniwala na ang Diyos ay makasarili, at dahil dito, Siya ay hindi magpapatawad. Isang magandang katotohanan na tanging si Kristo na nag-iisa ang nakakaunawa sa taas, lalim, haba, at lapad ng pag-ibig ng Diyos, ang nakakaalam na posible na humingi sa Diyos ng awa at kapatawaran. Mateo 11:27. Samakatuwid, maliwanag na ang Anak ng Diyos ang umaabot sa mga puso ng tao upang bigyan sila ng lakas ng loob na maniwala na maaari silang mapatawad.

Kay ganda ng kapahayagan ng krus. Huwag nating patuloy na ituring si Kristo bilang “sugatan ng Diyos at pinahihirapan” kundi sa halip ay isipin natin na Siya ay “hinamak at itinakwil ng mga tao” – sugatan at pinahihirapan dahil sa maling pag-unawa sa karakter ng Diyos. Hindi humingi ang Diyos ng kamatayan bilang parusa sa kasalanan; sa halip, ang kamatayan ay tiyak na resulta ng paniniwala na ang Diyos ay hindi magpapatawad.

4. Aking Minamahal na Anak

Mayroong mahabang katahimikan habang sila ay magkakayakap. Ang tindi ng damdamin ay malalim, ngunit pareho nilang alam na dumating na ang oras. Mula sa mga araw ng kawalang hanggan, ang Ama at ang Anak ay nasa malapit na pakikipag-ugnayan sa isa't isa, at ngayon, ang pakikipag- ugnayang iyon ay malapit nang maputol. Ang Anak ng Diyos ay magsisimula sa makalupang bahagi ng Kanyang misyon upang iligtas ang Kanyang mga anak na lalaki at babae. Parehong nauunawaan ng Ama at ng Anak ang mga panganib at gastos na kasangkot, ngunit ang pag-ibig ang nagtutulak sa kanila upang magpatuloy.

Sa isang maiikling sandali, ang Ama at ang Anak ay tumingin sa hinaharap at pinanood ang paglalahad ng misyon. Ang paghamak, pagtangi, galit, pagdura, pagsipa, latigo, at pako ay lahat ay nagiging walang kabuluhan kumpara sa isang nakasisindak na sandali sa panahon kung kailan ang langit at lupa ay huminto at tumingin sa paghihiwalay ng Ama at Anak. Nakikita ng Anak ang libu-libong taon ng pagkakasala, pagdurusa, rebelyon, at kawalang halaga na naipon sa Kanya habang Siya ay nanginginig na parang dahon, napunit at nahahagupit ng pakiramdam ng kasalanan na nagtatago sa mukha ng Kanyang Ama.

Habang umiwas sa mga eksenang iyon sa hinaharap, nagyakapan ang Ama at ang Anak – paano maibibigay ng Ama ang Kanyang Anak sa ganitong kapalaran? Bago ang pundasyon ng mundo, nakipaglaban ang Ama sa posibilidad ng pagkabigo ng misyon na ito at ang panganib na mawala ang Kanyang Anak sa kapangyarihan ng kasalanan. Ang Anak ng Diyos ay kukuha ng kalikasan ng tao sa Kanyang sarili na nagbibigay ng pagkakataon sa Kanyang pangunahing kalaban, si Satanas, na mapanalunan Siya. Bago ang simula, walang katiyakan ng tagumpay. Inilagay ng Ama ang Kanyang sarili sa isang posisyon kung saan maaari Niyang mawala ang Kanyang Anak magpakailanman sa pagsisikap na iligtas tayo. Ang malaking malasakit ng Ama na minana ng Kanyang Anak ay nahayag sa panawagan ng Anak sa Kanyang Ama na payagan Siyang bumaba sa lupa upang iligtas tayo. Papayagan ba ng Ama ang Kanyang Anak na gawin ito? Papayagan ba Niyang kunin Niya ang panganib na iyon?

Ang lalim ng pag-ibig ng Ama para sa atin ay nasusukat sa Kanyang pag-ibig para sa Kanyang Anak at sa panganib na tinanggap upang iligtas tayo. Nakakakuha tayo ng larawan ng pag-ibig ng Ama nang Siya ay nagsalita sa pagbabawtismo ng Kanyang Anak.

At narito, may isang tinig mula sa langit na nagsasabi: Ito ang aking minamahal na Anak, na siya'y kinalulugdan ko. Mateo 3:17 (Tyndale)

Ang Ama ay natutuwa sa Kanyang Anak. Walang mas dakilang yaman sa buhay ng Ama kundi ang Kanyang Anak. Sa pagsasalita tungkol sa Kanyang kapanganakan sa langit, ang Anak ng Diyos ay sumigaw:

Bago naitatag ang mga bundok, bago ang mga burol ay isinilang ako: (26) Habang hindi pa Niya ginawa ang lupa, ni ang mga bukirin, ni ang pinakamataas na bahagi ng alikabok ng mundo. (27) Nang inihanda Niya ang mga langit, naroroon ako: nang nagtakda Siya ng takdang lugar sa ibabaw ng kalaliman; (28) Nang itinatag Niya ang mga ulap sa itaas; nang pinatibay Niya ang mga bukal ng kalaliman: (29) Nang ibinigay Niya sa dagat ang Kanyang utos, na ang mga tubig ay hindi dapat lumampas sa Kanyang utos: nang itinalaga Niya ang mga pundasyon ng lupa:

(30) Nang panaho'y ako ay kasama Niya, bilang isa na pinalaki kasama Niya: at ako ay araw-araw na Kanyang kagalakan, na nagagalak palaging sa harap Niya; Mga Kawikaan 8:25-30

Isinasalaysay natin ang malambing na braso ng Ama sa balikat ng Kanyang Anak habang sila ay nag-uusap sa pagbuo ng uniberso. Nilikha ng Diyos ang lahat ng bagay sa pamamagitan ng Kanyang Anak, at kasiyahan para sa Ama na makita ang Kanyang Anak na ginagamit ang mga kapangyarihan at talino na Kanyang ibinigay.

Diyos, na sa iba't ibang panahon at sa iba't ibang paraan ay nagsalita sa nakaraan sa mga ama sa pamamagitan ng mga propeta, (2) ay sa mga huling araw na ito ay nagsalita sa atin sa pamamagitan ng Kanyang Anak, na Kanyang itinakdang tagapagmana ng lahat ng bagay, sa pamamagitan ng Kanyang ginawa ang mga daigdig; (3) na Siya ang liwanag ng Kanyang kaluwalhatian, at ang ganap na larawan ng Kanyang pagkatao, at pinapanatili ang lahat ng bagay sa pamamagitan ng salita ng Kanyang kapangyarihan... Hebreo 1:1-3

Ang Ama ay umiibig sa Anak, at ibinigay ang lahat ng bagay sa Kanyang mga kamay. Juan 3:35

Napakalapit ng ugnayan ng Ama at Anak na makakapagsabi si Kristo:

Lahat ng bagay ay ibinigay sa akin ng aking Ama: at walang taong nakakakilala sa Anak kundi ang Ama; ni wala ring nakakakilala sa Ama, kundi ang Anak, at ang sinumang nais ng Anak na ipahayag Siya. Mateo 11:27

Gaya ng pagkakakilala ng Ama sa akin, gayundin naman ay nakikilala ko ang Ama: Juan 10:15

Sapagkat ang Ama ay umiibig sa Anak, at ipinapakita sa kanya ang lahat ng bagay na Kanyang ginagawa: at siya ay magpapakita sa kanya ng mga dakilang gawa kaysa sa mga ito, upang kayo'y mamangha. Juan 5:20

Gaya ng ipinahayag ni Juda kay Jose tungkol sa pag-ibig ng kanilang ama na si Jacob para sa kanyang anak na si Benjamin, gayundin ay makikita natin na ang buhay ng makalangit na Ama ay “nakabuhol/napulupot sa buhay ng binata (Kristo).” Genesis 44:30. Alam ng sinumang mapagmahal na magulang na wala kang bagay na

hindi gagawin para sa pagmamahal, pag-aalaga, at proteksyon ng iyong anak. Ganyan ang pag-ibig ng Ama para sa Kanyang Anak. Sa ganitong konteksto, maaari nating pag-isipan ang pinakamahalagang talata sa Kasulatan:

Sapagkat ganoon na lamang ang pag-ibig ng Diyos sa sanlibutan, na ibinigay Niya ang Kanyang kaisa-isang Anak, upang ang sinumang nananampalataya sa Kanya ay huwag mapahamak, kundi magkaroon ng buhay na walang hanggan. Juan 3:16

Ang salitang “kaya/gayon” na binubuo ng dalawang letra ay nagsasalita sa atin tungkol sa isang pag-ibig na hindi ganap na maunawaan. Habang nakikinig ang Ama sa pakiusap ng Kanyang Anak na iligtas tayo, dinaanan ng Ama ang takot ng isang malaking kadiliman na hindi kayang tunay na pahalagahan ng sinumang nilalang. Matapos ang isang napakalaking laban, sa pagmamahal ng Ama sa Kanyang Anak at sa atin, ipinagkaloob ng Ama ang kahilingan ng Anak na iligtas ang sangkatauhan. Napakabigat na pag-ibig, napakakamangha, napakaluwalhating pag-ibig – ito ang magiging tema natin sa buong kawalang-hanggan.

Tulad ng aming nabanggit kanina, ang mga pagdurusa ni Kristo ay hindi lamang limitado sa Kanyang misyon sa lupa. Sa sandaling nagkaroon ng kasalanan, nagkaroon din ng Tagapagligtas. Ang Espiritu ni Jesus ang nagtaguyod sa banal na pares sa Eden. Nang sila ay kumain ng prutas ayon sa mungkahi ni Satanas na nakatira sa ahas, si Kristo ay nadurog sa kanilang pagtanggì sa Kanya at sa Kanyang Ama. Sa lahat ng ibinigay sa kanila, ang kanilang makasariling kawalang-pagpapahalaga ay nagdulot ng labis na sakit kay Kristo, tulad ng alam ng sinumang magulang kapag ang kanilang mga anak ay umiwas sa kanila. Gayunpaman, hindi sila iniwan ni Kristo. Ang tanging paraan upang sila ay magkaroon ng buhay ay kung Siya ay manatili sa kanila sa pamamagitan ng Kanyang Espiritu at patuloy na bigyan sila ng buhay habang sila ay nagtatrabaho sa kautusan at karakter ng Kanyang Ama.

Sa tuwing nagkakasala ang isang Israelita, kailangan nilang magdala ng kordero bilang handog.

'Kung ang sinuman sa mga karaniwang tao ay magkasala ng hindi sinasadya sa pamamagitan ng paggawa ng anumang laban sa alinman sa mga utos ng Panginoon, sa anumang bagay na hindi dapat gawin, at siya ay nagkasala, (28) o kung ang kanyang kasalanan na kanyang nagawa ay dumating sa kanyang kaalaman, magdadala siya ng isang batang kambing, babaeng walang kapintasan, bilang handog para sa kanyang kasalanan na kanyang nagawa. (29) At ipapatong niya ang kanyang kamay sa ulo ng handog para sa kasalanan, at kakatayin ang handog sa lugar ng handog na sinusunog. ... at ang pari ay susunugin ito sa altar bilang masarap na samyo sa Panginoon. Kaya't gagawin ng pari ang pag-aalay para sa kanya, at siya ay patatawarin. (32) Kung siya ay magdadala ng isang kordero bilang handog para sa kasalanan, magdadala siya ng babaeng walang kapintasan. (33) Pagkatapos ay ipapatong niya ang kanyang kamay sa ulo ng handog para sa kasalanan, at kakatayin ito bilang handog para sa kasalanan sa lugar kung saan nila pinapatay ang handog na sinusunog. Levitico 4:27-29, 31-33 (NKJV)

Ang prosesong ito ay nagpapahayag ng malungkot na katotohanan na ang bawat kasalanan ay nagdudulot ng pagdurusa para sa Anak ng Diyos. Mula sa unang kasalanan hanggang sa kasalukuyan, si Kristo ay nagdurusa sa sakit ng pagtangi at matinding kalungkutan dahil sa ginagawa ng Kanyang mga nawawalang anak sa isa't isa dito sa mundo. Bawat kasalanan ay nagiging sanhi upang siya'y muling ipako sa krus at ilagay sa hayagang kahihyan. Hebreo 6:6. Ang antas ng pagdurusang ito ay lampa sa ating pag-unawa; tila imposible sa atin na ang mga pagdurusa ni Kristo ay hindi lamang apatnapu't walong oras na humahantong sa krus, o kahit tatlumpu't tatlong taon sa mundo, kundi anim na libong taon ng patuloy na pagdurusa at pagtangi. Kung posible para sa atin na maunawaan ang lahat ng pagdurusang ito habang umaabot ito sa puso ng Ama, tunay nating makikita na ang pagdurusa ng Ama ay hindi mas mababa kaysa sa Kanyang Anak, sapagkat ang bawat magulang ay nagdurusa kapag ang kanilang mga anak ay nagdurusa.

... Ang Diyos ay nasa kay Kristo, na pinagkakasundo ang sanlibutan sa Kanyang sarili, na hindi ibinibilang sa kanila ang kanilang mga kasalanan, at ipinagkatiwala sa atin ang salita ng pagkakasundo. 2 Corinto 5:19 (NKJV)

Maaari ba nating bahagyang maunawaan ang pagdurusang ng Ama habang masusing pinagmamasdan Niya ang pagtrato ng mundo sa Kanyang Anak? Kaya ba nating isipin ang hapdi sa puso ng Ama nang tanungin Siya ng Kanyang Anak:

... "Ama Ko, kung maaari, ilayo Mo sa Akin ang kopang ito; ngunit hindi ayon sa Aking kalooban, kundi ayon sa Iyong kalooban."
Mateo 26:39

Maaring makahanap tayo ng kaunting aliw sa pag-alam na ang pagdurusang ni Kristo ay naganap dalawang libong taon na ang nakalipas, ngunit sa kasalukuyan, si Kristo ay nagdurusang para sa lahat ng mga batang nahulog sa patibong ni Satanas sa child sex trafficking; Siya'y nagdurusang para sa lahat ng mga batang walang tahanan at nagugutom, bunga ng kasakiman ng tao; para sa lahat ng mga biktima ng karahasan sa tahanan at panggagahasa; para sa milyon-milyong nahuhumaling sa droga at alak; para sa daan-daang tao araw-araw na nagtatangkang tapusin ang kanilang buhay— nararamdaman ni Kristo ang lahat ng ito, gayundin ng Ama. Ang pagdurusang ito ay hindi lamang para sa mga biktima ng kalupitan, kundi pati na rin sa mga gumawa ng kasamaan. Ang Espiritu ni Kristo ay naghahangad na iligtas ang mga nananakit sa iba sa pamamagitan ng pagkumbinsi sa kanila ng kanilang kasalanan. Ang pagkakasala na nararamdaman ay ipinadadala hindi upang hatulan sila, kundi upang iligtas sila mula sa pagtigas ng kanilang puso at pagkawala ng kanilang kaluluwa. Ang pagkakasala na nararamdaman ay ipinadadala upang iligtas, hindi para lamang hatulan. Habang ang kaluluwa ay tinatanggihan ang pagkakasala sa pamamagitan ng alak, droga, o anumang paraan upang pigilan ang pag-iisip sa mga nagawang kasalanan, si Kristo ay kinamumuhian, tinatanggihan, at pinapatahimik. Ito ay nangyayari sa bilyon-bilyong kaluluwa araw-araw, habang sila'y tumatalikod mula sa walang pag-iimbot na pag-ibig na ipinako sa krus, isang tanawin na masyadong maliwanag at nakakasilaw upang titigan.

Sa puntong ito, maaari tayong matukso na sumigaw tulad ng mga Pariseo:

... "Ikaw na gigiba ng templo at muling magtatayo nito sa tatlong araw, iligtas Mo ang Iyong sarili! Kung Ikaw ang Anak ng Diyos, bumaba Ka mula sa krus." (41) Gayundin ang mga punong pari, kasama ng mga eskriba at matatanda, na nangungutya, ay nagsabi, (42) "Iniligtas Niya ang iba; ang sarili Niya ay hindi Niya mailigtas. Kung Siya ang Hari ng Israel, bumaba Siya ngayon mula sa krus, at maniniwala kami sa Kanya. Mat. 27:40-42 (NKJV)

Nakikita natin ang tunay na tugon sa buhay ni Maria Magdalena. Naintindihan niya kung ano ang pagdurusang daranasin ni Kristo sa krus para sa kanya, at naniwala siya na sa pamamagitan ng Kanyang mga ginawa, siya ay pinatawad. Ang kanyang pasasalamat ay umapaw sa pamamagitan ng mahalimuyak na pabango mula sa sisidlang alabastro na ginawa para sa isang Hari.

Gayunpaman ang katanungan ay dapat itanong: kung ang Diyos ay napakamakapangyarihan, bakit Niya hinahayaan ang Kanyang sarili at ang Kanyang Anak na magdusa ng labis na sakit at pighati? Pangalawa, bakit hindi Siya kumikilos upang itigil ang lahat ng pagdurusang ito? Ito ang paksa ng susunod na kabanata. Sa ngayon, pagmasdan ang Kordero ng Diyos na nag-aalis ng kasalanan ng sanlibutan, at humanga sa pag-ibig at pagtitiis ng ating makalangit na Ama na tiisin ang pagdurusang ito sa nakaraang anim na libong taon. Tunay na, napakamahal ng Diyos ang sanlibutan na ibinigay Niya ang Kanyang bugtong na Anak.

5. Mahalin ang Iyong mga Kaaway

Nang ipakita ni Juan Bautista si Jesus bilang ang Mesiya, muling sumiklab ang pag-asa ng isang bagong kaluwalhatian ng bansa. Ang mga pag-iisip tungkol sa isang mananakop tulad ni Judas Maccabees na nagpalaya sa mga tao mula sa pighati ng Seleucid Empire ay nagpukaw sa mga enerhiya ng nasyonalismong Hudyo habang isinasalangkot nila ang kanilang kasalukuyang kalagayan sa ilalim ng bakal na kamay ng Roma. Habang unti-unting dumadagsa ang mga tao sa paligid ng bagong guro na ito at nakita ang Kanyang kapangyarihan sa pagpapagaling sa mga maysakit, nagsimula nang lumago ang pakiramdam ng pananabik.

At si Jesus ay naglakbay sa buong Galilea, nagtuturo sa kanilang mga sinagoga, nangangaral ng ebanghelyo ng kaharian, at nagpapagaling ng lahat ng uri ng sakit at lahat ng uri ng karamdaman sa mga tao. (24) Nang sumikat ang Kanyang pangalan sa buong Siria; at dinala sa Kanya ang lahat ng mga maysakit na may iba't ibang karamdaman at pagdurusa, at ang mga inaalihan ng demonyo, mga epileptiko, at mga paralitiko; at Kanyang pinagaling ang mga ito. (25) Maraming mga tao ang sumusunod sa Kanya—mula sa Galilea, at mula sa Decapolis, Jerusalem, Judea, at sa kabila ng Jordan. Mateo 4:23-25 (NKJV)

Matapos na itatalaga ni Jesus ang labindalawang alagad, sumama si Jesus sa kanila sa tabi ng dagat. Nagsimulang dumagsa ang mga tao, ang iba ay upang makinig at ang iba ay upang magpagaling. Habang

lumalaki ang karamihan, dinala ni Jesus sila pabalik sa paglusong/dalisdis ng bundok kung saan Siya nagsimulang magsalita. Ang mga biyayang lumabas sa Kanyang mga labi ay hindi katulad ng anuman na narinig ng sangkatauhan. Sinimulan Niya ang Kanyang talumpati sa mga pahayag tulad ng:

Mapalad ang mga maamo, mapalad ang mga maawain, at mapalad ang mga tagagawa ng kapayapaan. Mateo 5:5, 7, 9. Sa halip na purihin ang mga magigiting na tao na mahusay na humahawak ng kanilang mga espada para sa dahilan ng katotohanan, Siya ay nagbigay ng biyaya sa mga inuusig dahil sa katuwiran at sa mga nagtitiis sa pangungutya at masamang pagtrato dahil sa Kanya. Mateo 5:10, 11. Siya ay hindi nagsalita ng mga salitang mula sa isang mapaghiganting Heneral na nag-uudyok sa kanyang mga sundalo para sa digmaan, kundi ang kahinaan, kabaitan, at pag-ibig ng Kanyang Ama na nais Niyang makita sa lahat ng Kanyang mga tagasunod.

Ang mga salitang ito na binitiwang ni Kristo ay hindi lamang itinuro Niya kundi isinasabuhay sa bawat detalye ng Kanyang buhay sa lupa. Ang Kanyang habag, awa, at pagtitiis para sa lahat ng tao ay laging nakikita. Sa pagtatapos ng Kanyang ministeryo, ang Kanyang pagtitiis sa pangungutya, pagbatok, at kamatayan ay hindi nagpakita ng kahit isang piraso ng banta, paghihiganti, o ganti. Ang Kanyang itinuro noong araw na iyon ay tiyak na nagpakilala kung sino Siya at bilang kinatawan ng Kanyang Ama, ipinakita Niya kung ano ang pagkatao ng Diyos. Mahalaga na maunawaan na hindi sinasabi ni Jesus na gawin natin ang isang bagay na hindi Niya ginagawa, na dahil Siya ay banal, gumagamit Siya ng ibang mga alituntunin para sa atin kaysa sa Kanya. Hindi. Dahil Siya ay banal, Siya mismo ay namumuhay sa eksaktong paraan na Kanyang ipinahayag sa atin sa bundok na iyon.

Ang mga salita ni Jesus ay tumaga ng malalim sa pagmamataas at ambisyon ng mga Judio, at habang ang mga salitang ito ay unibersal na sinasambit sa lahat ng sangkatauhan, tumatagos din ito sa lahat ng pagmamataas at ambisyon ng tao. Natutuklasan natin ang katotohanan na ang kabutihan ng Diyos na nasaksihan ng

makasalanang tao ay nagdadala sa kanya sa pagsisisi at nagpapakita sa kanya ng kahulugan ng mga pambungad na salita ni Jesus sa Kanyang sermon—mapalad ang mga dukha sa espiritu at mapalad ang mga nahahabag dahil sa kanilang makasariling pagmamataas at ambisyon.

Ang Anak ng Diyos ay mas lalong tumatagos sa problema ng tao habang Siya ay patuloy na nagsasalita:

Narinig ninyo na sinabi sa mga tao noong mga nakaraang panahon, Huwag kang papatay; at sinumang papatay ay nasa panganib ng paghatol: (22) ngunit sinasabi Ko sa inyo, na ang sinumang nagalit sa kanyang kapatid ay nasa panganib ng paghatol; at sinumang magsabi sa kanyang kapatid, Raca, ay nasa panganib ng konseho; at sinumang magsabi, Ikaw'y hangal, ay nasa panganib ng **apoy ng impiyerno**. Mateo 5:21-22 (RV)

Pinalawak ni Jesus ang mga salitang ibinigay kay Moises ng maraming siglo na ang nakararaan. Hindi Niya binabawas ang kahit isang tuldok o kuwit mula sa batas, kundi sa halip ay pinalalaki ito at ginagawang marilag sa liwanag.

Huwag mong kagalitan ang iyong kapatid sa iyong puso: tiyak na susumbatin mo ang iyong kapwa, at huwag kang magdala ng kasalanan dahil sa kanya. (18) Huwag kang maghiganti, ni huwag magtaglay ng sama ng loob laban sa mga anak ng iyong bayan, kundi iibigin mo ang iyong kapwa gaya ng iyong sarili: Ako ang Panginoon. Levitico 19:17-18 (RV)

Sino ang hindi nakaramdam ng galit sa isang tao na hindi maganda ang pagtrato sa atin? Sino ang walang naiisip na gumanti sa mga nagmaliit o humiyaw sa atin? Sino ang nakaiwas na ganap na magtaglay ng sama ng loob sa sinuman sa kahit anong oras? Mamaya, ang apostol na si Juan, na pinalawak ang mga salita ni Jesus, ay sumulat ng mga salitang ito:

Sinumang napopoot sa kanyang kapatid ay isang mamamatay-tao, at alam ninyo na walang mamamatay-tao ang may buhay na walang hanggan na nananahan sa kanya. 1 Juan 3:15 (NKJV)

Anong uri ng kaharian ang tinutukoy ni Jesus? Ang pagkakaroon ng poot sa isang tao ay nangangahulugang ikaw ay isang mamamatay-tao na karapat- dapat sa kamatayan? Ano ang "apoy ng impiyerno" sa Mateo 5:22 na binanggit ni Jesus sa kontekstong ito? Tanungin mo si Cain habang siya ay sumisigaw sa dalamhati – ang aking kasamaan ay higit pa sa mapatawad! – Genesis 4:13 (Wycliffe). Tanungin si Jesus habang Siya ay nakabayubay sa krus na dala ang bigat ng lahat ng pagkapoot, paghihiganti, at makasariling pag-uugali ng tao; tanungin Siya tungkol sa “apoy ng impiyerno” na dumarating sa mga namumuhay sa ganitong paraan.

Mayroon bang isang tao na malapit sa iyo na talagang nasaktan ka ng napakalalim? Naramdaman mo ba ang galit sa kanila? Nakipaglaban ka ba upang itigil ang pag-iisip tungkol sa kung gaano ka nasaktan at kung gaano mo nais na sila ay mapanagot? Hindi ba't ito ay isang buhay na impiyerno? Hindi ba't ang mga ganitong isip ay nagsusunog sa ating mga puso? Paano tumutugon ang puso sa mga iniisip natin tungkol sa pagnanais na sana ang isang tao ay mamatay? Ano ang nararamdaman ng Espiritu ni Jesus, na mas malapit pa sa isang kapatid, kapag pinapayagan natin ang ating mga isip na magpasok ng mga ganitong pag-iisip? Marahil alam natin na ang pagnanais na sila ay mamatay ay mali at nais lang nating huwag na silang makita muli. Ngunit hindi ba't ito ay iba lamang na kulay ng bunga mula sa parehong puno? Paano nagdurusa si Jesus sa apoy ng impiyernong ito kapag pinapayagan natin ang mga ganitong pag-iisip na mamuno sa atin?

Ang mga salita ni Kristo ay isang direktang atake sa mga pamantayan ng ugnayan ng mga tao sa isa't isa. Ang panawagan sa kahinaan, kababaang- loob, at pagtitiis sa harap ng pang-aabuso at masamang pagtrato ay humihingi sa nakikinig ng higit pa sa kanyang maibibigay, at ito ang layunin. Tulad ng sabi ni Jesus:

Walang pangangailangan ng manggagamot ang mga buo, kundi ang mga may sakit: Ako'y hindi dumating upang tawagin ang mga matuwid, kundi ang mga makasalanan sa pagsisisi. Marcos 2:17

Patuloy na may matalas na kawastuhan si Jesus sa kanyang makapangyarihang talumpati, upang ihanda ang mga puso ng tao na tumanggap ng Kanyang biyaya. Sa isang pangungusap, isiniwalat Niya ang makasariling pag-uugali ng bawat tao:

Narinig ninyo na sinabi sa mga tao noong mga nakaraang panahon, Huwag kang makiapid: (28) Ngunit sinasabi Ko sa inyo, na ang sinumang tumingin sa isang babae na may pagnanasa ay gumawa na ng pangangalunya sa kanya sa kanyang puso. Mateo 5:27-28

Alinmang tao na tapat sa kanyang sarili ay alam na ang mga salitang ito ay tumutukoy nang direkta sa pinakapayak na problema niya at ganap na siyang hinahatulan. Ipinahayag ni Kristo na ang problema ay ang *sarili*, na ang puso ng indibidwal ay kailangang baguhin. Nais ng Diyos na itanim ang isang bagong prinsipyo sa tao, isang prinsipyo na wala siya at hindi niya kayang makamit sa kanyang sarili. Inaalok ng Diyos sa atin ang pananampalataya ni Kristo, "ang kaharian ng langit sa loob ninyo," na sa oras na ito ay matanggap, "ang lahat ng bagay ay nagiging bago." Ang buhay at mga kilos ng tao ng pananampalataya ay simpleng pagpapahayag ng prinsipyong iyon, na ang mga biyayang nagsisimula sa loob at saka dumadaloy palabas sa mga tao sa paligid niya, kahit anong pamahalaan o kultura ang kanyang kinalalagyan. Iniisip ng mundo na ang Diyos ay kikilos mula sa labas patungo sa loob. Iniisip ng tao na ang Diyos ay uunahin ang pagbabago ng mundo, na wawasakin ang mga masama at sa gayon ay magtatag ng isang bansang karapat-dapat. Ngunit ang plano ng pagsisimula sa labas at pagsubok na magtrabaho patungo sa loob ay palaging nabigo at palaging mabibigo. Muli, ang hinihingi ni Jesus ay imposible para sa tao, ngunit sa Diyos at ang Kanyang biyaya kay Kristo, ang lahat ng bagay ay posible.

Kung may sinuman na naniniwala sa kanyang puso na hindi siya kailanman nagkasala, winawasak ng mga sumusunod na salita ni Jesus ang posibilidad na ito, maliban kung kilalanin ang pagiging makasalanan at tanggapin ang krus.

Narinig ninyo na sinabi, Mata sa mata, at ngipin sa ngipin: (39) Ngunit sinasabi Ko sa inyo, Huwag kayong tumutol sa masama:

kundi ang sinumang humampas sa iyong kanang pisngi, ay iharap mo rin sa kanya ang isa pa. (40) At kung sinuman ang nais na magsakdal sa iyo sa hukuman at agawin ang iyong balabal, ay ipagkaloob mo rin sa kanya ang iyong kasuotan. (41) At sinumang pilitin kang lumakad ng isang milya, ay makisama ka sa kanya ng dalawa. (42) Bigyan mo ang humihingi sa iyo, at sa sinumang nais na manghiram sa iyo, huwag mong iwasan. (43) Narinig ninyo na sinabi, Ibigin mo ang iyong kapwa, at kamuhian mo ang iyong kaaway. (44) Ngunit sinasabi Ko sa inyo, Ibigin ninyo ang inyong mga kaaway, pagpalain ninyo ang mga sumusumpa sa inyo, gumawa kayo ng mabuti sa mga napopoot sa inyo, at manalangin para sa mga umaapi at humahabol sa inyo; (45) Upang kayo'y maging mga anak ng inyong Ama na nasa langit: sapagkat Siya'y nagpapasikat ng araw sa mga masama at mabuti, at nagpapadala ng ulan sa mga matuwid at hindi matuwid. (46) Sapagkat kung iniibig ninyo ang mga umiibig sa inyo, ano ang gantimpala ninyo? hindi ba't ang mga maniningil ng buwis ay gayundin? (47) At kung ang inyong mga kapatid lamang ang inyong binabati, ano ang higit na inyong ginagawa kaysa sa iba? hindi ba't ang mga maniningil ng buwis ay gayundin? (48) Kaya't maging ganap kayo, gaya ng inyong Ama na nasa langit ay ganap. Mateo 5:38-48

Naranasan mo na bang may biglang sumugod sa iyo nang walang dahilan at hampasin ka? Sinasabi ni Jesus na iharap ang kabilang pisngi. Ang mga bagay na hinihiling dito ay lubos na lampas sa kakayahan ng tao na mapanatili sa buong buhay ng isang tao, at gayunpaman, ito ang ipinapakita ni Jesus sa atin bilang mga kredensyal ng Kanyang kaharian. Paano kaya posible na ibigin ang iyong mga kaaway? Ibigin ang mga gustong pumatay sa iyo? Ibigin ang mga gustong saktan ka at ibigin ang mga patuloy na naghahanap upang makapanakit sa iyo? Hinihiling ba ni Jesus na ibigin natin sila? Para sa anong layunin?

“Upang kayo'y maging mga anak ng inyong Ama na nasa langit.”

Nahuli mo ba iyon? Kung ikaw ay mapagpakumbaba, maawain, banayad, at matiisin at iniibig mo ang iyong mga kaaway, ipinapakita mo na ikaw ay anak ng iyong makalangit na Ama. Ano ang ibig sabihin nito? Ibig sabihin, ito ang karakter ng Ama! Kung pinapasikat Niya ang araw sa masasama at mabuti, kung gayon

bilang Kanyang mga anak, ipapakita natin ang ating pagmamahal sa masasama at mabuti dahil ito ang katangian ng ating makalangit na Ama. Ito ang pinakadakilang sermon na kailanman ay naipangaral dahil ito ay nagsasalita tungkol sa pinaka dakila at kahanga- hangang Nilalang na umiiral sa uniberso, ang ating makalangit na Ama. Siya ay nahahayag sa atin sa pamamagitan ng ating pinakamahalagang Tagapagligtas, ang Anak ng Buhay na Diyos, na alam na alam kung ano Siya. Walang ibang Nilalang sa buong uniberso na nakakaalam kung ano ang karakter ng Ama at sa sermon na ito, nakikita natin ang karakter ng Ama na nahahayag sa atin.

Ang pagpapatibay ng katotohanang ito ay nasa huling mga salita ng kabanata lima ng Mateo.

Kayo nga'y maging ganap, gaya ng inyong Ama na nasa langit ay ganap. Mateo 5:48

Ito ay nagpapatunay sa atin na ang lahat ng sinabi ni Jesus sa sermon na ito ay isang paghahayag ng Kanyang karakter ng pag-ibig. Ang mga salitang ito ay nagsasalita sa atin kung paano nakikitungo ang ating Ama sa mga sitwasyon. Ang aklat ni Lucas ay nagbubuod ng salitang *pagiging ganap* na ginamit ni Mateo sa ganitong paraan:

Kayo nga'y maging maawain, gaya ng inyong Ama na maawain. Lucas 6:36

Kaya ang pagiging ganap ay matatagpuan sa awa. Ang tanong na dapat itanong ay: Kung ang Diyos ay nagmamahal sa Kanyang mga kaaway at inihayag sa atin sa pamamagitan ng Kanyang Anak na Siya ay handang ibigay ang Kanyang buhay para sa mga nagnanais sa Kanya, bakit tila nagtuturo ang Bibliya na ang Diyos ay napopoot sa Kanyang mga kaaway ng isang ganap na poot at sa init ng Kanyang galit ay handa, para sa ikaliligtas ng mga matuwid, na puksain ang mga masama sa pamamagitan ng pagbagsak ng apoy at asupre sa kanila, para lamang panoorin silang mamatay sa mga sigaw ng takot at sakit?

Ito ang tanong na dapat nating talakayin ngayon, dahil may ilang kwento sa Lumang Tipan na *tila* nagpapakita na ang Diyos ay handang mahalín ang Kanyang mga kaaway hanggang sa isang punto, ngunit pagkatapos ay pinapalaya ang lahat ng Kanyang naipong galit sa isang naglalagablab na pagsabog na nagwawasak sa kanila mula sa ibabaw ng lupa. Ang ilan ay nagmumungkahi na ito ay isang kinakailangang paalala na hindi natin dapat hamakin ang Diyos at na kahit Siya ay may mga hangganan na kung tatawirin natin, tayo ay magbabayad ng ating mga buhay sa pinaka masakit na paraan. Paano natin mapapag-isa ang pagiging ganap ng Ama na tungkol sa Kanyang sinasalita sa Sermon sa Bundok sa mga kwentong nababasa natin sa Lumang Tipan ay siyang layunin ng natitirang bahagi ng librong ito. Para sa karamihan ng mga tao, may malaking puwang sa pagitan ni Jesus sa mga Ebanghelyo at ng Diyos sa Lumang Tipan, ngunit kakaibang sapat, si Moises ang tinawag upang isulat ang mga salitang iyon sa Levitico na mahalín ang iyong kapwa at huwag magalit sa kanya.

Ang parehong puwang na ito ay naroon din para sa mga taong nakinig kay Jesus 2000 taon na ang nakalipas. Para sa mga naniwala na ang kaharian na inilarawan ni Jesus ay kay Diyos Ama at kumakatawan sa Kanyang karakter, ang mga salita at ministeryo ni Jesus ay isang pabango ng buhay tungo sa buhay. Para sa mga hindi makapagpalaya sa kanilang mga ambisyon sa mundong ito at naniwala na hindi tumpak na inilarawan ni Jesus ang karakter ng Diyos, o kung paano dapat ang kaharian ng Diyos, naroon ang mga buto ng galit kay Jesus dahil para sa kanila Siya ay isang impostor. Hindi nila kailanman nakilala ang Diyos na inilarawan ni Jesus. Samakatuwid, hindi nila makita si Jesus bilang Anak ng Diyos na kanilang sinasamba. Kung ang sinabi ni Jesus ay totoo, kung gayon, alinman sa kanila ay hindi kailanman nakilala ang tunay na Diyos o ang kanilang Diyos ay nagbago ng Kanyang mga paraan.

Totoo ba ang Diyos sa Kanyang salita kapag Siya ay nagsabi:

Sapagkat ako ang Panginoon, hindi ako nagbabago; kaya't kayo, mga anak ni Jacob, ay hindi napaparam. Malakias 3:6

Pareho ba ang Diyos ng mga Ebanghelyo sa Diyos nina Moises, Abraham, at Noe? Si Jesukristo ba ay pareho kahapon, ngayon, at magpakailanman? Hebreo 13:8. Ito ang mga tanong na nangangailangan ng kasagutan. Samantala, magalak tayo sa pahayag ng Ama na ibinigay sa atin ni Jesus sa bundok na iyon at magpasigla na sa pamamagitan ni Kristo, maaari tayong magmahal hindi lamang sa ating mga kaibigan kundi pati na rin sa ating mga kaaway.

6. Apoy mula sa Langit

Habang kasama ng mga disipulo si Jesus, namangha sila sa Kanyang mga salita at gawa. Ang liwanag ng kaharian na Kanyang ipinahayag sa Sermon sa Bundok ay patuloy na sinusubukang pumasok sa madilim na bahagi ng kanilang isipan. Bagamat nananatili pa ang hangarin para sa pansariling kadakilaan, inilipat ng mga disipulo ang kanilang mga isip sa mga posisyong maaari nilang makuha sa kaharian ng langit. Ito ay nagbunga ng isa pang pag-uusap:

Pagkatapos ay nagkaroon ng pagtatalo sa kanila kung sino sa kanila ang pinakadakila. Lucas 9:46

Bakit napunta sa pagmamataas ang kanilang mga isip? Sila'y nasasabik sa kapangyarihan ng Diyos na nahahayag kay Jesus, ngunit hindi pa nila natatanggap ang Kanyang krus. Natatakot silang tanungin si Jesus tungkol sa kahulugan ng krus dahil ito'y maaaring magdulot ng kabiguan sa kanilang mga inaasahan.

At silang lahat ay namangha sa makapangyarihang kapangyarihan ng Diyos. Ngunit habang sila'y nagtataka sa lahat ng mga bagay na ginawa ni Jesus, sinabi Niya sa Kanyang mga disipulo, (44) "Tandaan ninyo ang mga salitang ito: sapagkat ang Anak ng tao ay ibibigay sa kamay ng mga tao." (45) Ngunit hindi nila naunawaan ang sinabing ito, at ito'y itinago sa kanila upang hindi nila maunawaan; at natakot silang tanungin Siya tungkol sa sinabi na iyon. Lucas 9:43-45

Nabasa ni Jesus ang kanilang mga iniisip tungkol sa kadakilaan, kaya kinuha Niya ang isang maliit na bata, niyakap ito, at sinabi sa kanila:

Ang sinumang tumanggap sa batang ito sa aking pangalan ay tinatanggap ako; at ang sinumang tumanggap sa akin ay tinatanggap ang nagsugo sa akin: sapagkat ang pinakamababa sa inyong lahat ay siyang magiging dakila. Lucas 9:48

Ang inosenteng bata ay walang pagnanasa para sa pambansang kadakilaan. Sa kanyang payak na pag-unawa, siya'y simpleng tumugon sa mainit at maamong haplos ng Panginoon. Ito ang kahulugan ng kadakilaan sa Kanyang kaharian—isang payak, nananatili, at nagtitiwalang pagmamahal para sa Guro. Ang inosente ng mga disipulo ay nawala na dahil sa ambisyon at mga kabiguan ng buhay, ngunit dumating si Jesus upang ibalik sa kanila ang inosente ng pagkabata na sinamahan ng karunungan ng mga taon.

Sa kanilang pakikipag-ugnayan kay Jesus, natutunan ng mga disipulo na mahal in Siya. Araw-araw nilang nasaksihan ang Kanyang habag at pagmamahal para sa mga tao, at narinig ang mga kamanghamanghang bagay na ibinahagi Niya tungkol sa Kanyang Ama. Isang araw, matapos ang mahabang panahon ng pagtatrabaho, isinugo ni Jesus ang Kanyang mga disipulo sa isang nayon ng mga Samaritano upang humanap ng matutuluyan para sa gabi.

Nang dumating ang panahon na Siya'y kukunin na, matibay Niyang itinakda ang Kanyang pagpunta sa Jerusalem, (52) at nagsugo Siya ng mga mensahero sa unahan Niya: sila'y pumaroon at pumasok sa isang nayon ng mga Samaritano upang ipaghanda Siya. (53) Ngunit hindi Siya tinanggap ng mga ito, dahil ang Kanyang layunin ay pumunta sa Jerusalem. Lucas 9:51-53

Nang makita ng mga disipulo kung paano trinato ng mga Samaritano ang kanilang Guro, nagalit sila sa kakulangan ng pagkamapagpatuloy. Sa init ng kanilang damdamin, ipinakita nila ang lalim ng kadilimang nananatili sa puso ng tao:

At nang makita ito ng Kanyang mga disipulo na sina Santiago at Juan, sinabi nila, Guro, nais mo bang utusan naming bumaba ang apoy mula sa langit at lipulin sila, gaya ng ginawa ni Elias? Lucas 9:54

Mukhang mayroon silang Bibliyang batayan para sa kanilang nakasisilaw na balak na sunugin ang mga Samaritano. Binanggit nila ang kwento ni Elias na tumawag ng apoy mula sa langit laban sa ilan na nagpasya na saktan siya. Armado ng kwentong ito, naramdaman ng mga disipulo na ganap silang may dahilan upang humiling ng kamatayan para sa mga hindi mapagpasalamat na Samaritano. Ang sagot na ibinigay ni Jesus ay tiyak na naging isang malaking gulat.

Ngunit Siya'y humarap, at **pinagsabihan** sila, at sinabi, Hindi ninyo alam kung anong uri ng espiritu ang nasa inyo. (56) Sapagkat ang Anak ng tao ay hindi dumating upang wasakin ang buhay ng mga tao, kundi upang iligtas ang mga ito. Lucas 9:55-56

Ang mga salitang ito ay nagpapakita ng puso ng misyon at karakter ni Jesus. Si Jesus ay hindi isang mapanira kundi isang Tagapagligtas. Sa parehong pagkakataon, mukhang hindi lamang pinagsabihan ni Kristo ang mga disipulo kundi pati na rin ang mga kilos ni Elias.

At nagsugo ang hari sa kanya ng isang kapitan na may limampung lalaki. Pumunta siya sa kanya at, narito, siya'y nakaupo sa tuktok ng isang burol. At sinabi niya sa kanya, Ikaw na tao ng Diyos, sinabi ng hari, Bumaba ka. (10) At sumagot si Elias at sinabi sa kapitan ng limampu, "Kung ako'y tao ng Diyos, hayaang bumaba ang apoy mula sa langit at lipulin ka at ang iyong limampu." At bumaba ang apoy mula sa langit at nilipol siya at ang kanyang limampu. 2 Hari 1:9-10

Ang isang simpleng pagbabasa ng kwentong ito ay tila nagpapakita na kahit na si Jesus ay dumating sa lupa upang iligtas ang buhay ng tao, ang Diyos sa Lumang Tipan ay handang sunugin ang mga tao habang sila'y buhay para sa pag-uusig sa Kanyang propeta. Pinagsabihan lamang ba ni Jesus ang galit ng mga disipulo sa kanilang pagnanais na sirain ang mga Samaritano, o pinagsabihan din ba ni Jesus ang mga kilos ni Elias? Ang sagot na ibinigay ni Jesus sa mga disipulo tungkol sa Kanyang misyon ay nagpapahiwatig na ang pagsaboy na iyon ay para rin kay Elias. Paano masasabihan ni Jesus ang mga disipulo na ang Kanyang misyon ay iligtas ang mga tao at pagkatapos ay ipaliwanag na sa ilang pagkakataon ay sisirain Niya ang mga tao? Kung ganito ang kaso, sana'y sinabi ni Jesus na

hindi pa panahon para sa mga bagay na ito o na dapat muna tayong manalangin para sa kanila. Walang binigay na indikasyon si Jesus ng naantalang kaparusahan. Siya'y nakatuon lamang sa pagligtas ng buhay ng tao sa halip na sirain ang mga ito.

Ang pahayag na ito ni Jesus sa King James Version ay tila nagiging isang malaking abala para sa maraming makabagong salin ng Bibliya dahil ang mga salitang ito ay hindi matatagpuan dito.

Ngunit humarap si Jesus at pinagsabihan sila. (56) Pagkatapos, siya at ang Kanyang mga disipulo ay pumunta sa ibang nayon. Lucas 9:55-56 (NIV)

Ngunit Siya'y humarap at pinagsabihan sila. (56) At sila'y nagpunta sa ibang nayon. Lucas 9:55-56 (RV)

Ang pagtanggap ng bahaging ito sa iba't ibang salin ng Bibliya ay may malalim na epekto sa pag-unawa sa karakter ng Diyos. Isang napakalaking tanong na dapat sagutin ay ito: Sino ang nagpadala ng apoy mula sa langit sa mga taong iyon? Kailangan nating balikan ng kaunti ang kwento ni Elias sa isang mahalagang bagay na ipinakita ng Diyos sa kanya pagkatapos ng kanyang dakilang tagumpay sa Bundok ng Carmel.

At sinabi Niya, Lumabas ka at tumayo sa bundok sa harap ng Panginoon. At narito, dumaan ang Panginoon, at isang malakas at malakas na hangin ang bumiyak sa mga bundok, at pinagputul-putol ang mga bato sa harap ng Panginoon; ngunit ang Panginoon ay wala sa hangin. At pagkatapos ng hangin ay isang lindol; ngunit ang Panginoon ay wala sa lindol. (12) At pagkatapos ng lindol ay isang apoy; ngunit ang Panginoon ay wala sa apoy. At pagkatapos ng apoy ay isang banayad na maliit na tinig. 1 Hari 19:11-12

Ano ang nais iparating ng Diyos kay Elias? Ang parehong prinsipyo na ipinahayag sa ibang bahagi ng Kasulatan:

Ito ang salita ng Panginoon kay Zerubabel, na nagsasabi, Hindi sa pamamagitan ng lakas, ni ng kapangyarihan, kundi sa pamamagitan ng aking Espiritu, sabi ng Panginoon ng mga hukbo. Zacarias 4:6

Sinasabi ng Diyos kay Elias na hindi Siya gumagamit ng puwersa upang pilitin ang mga tao na sumunod at itaguyod ang Kanyang kaharian. Sa halip, ito'y sa pamamagitan ng Kanyang banayad na maliit na tinig na gumagawa sa puso ng tao upang sila'y lumapit sa katotohanan. Isang kasalungatan kung sasabihin ng Diyos kay Elias na wala Siya sa apoy at pagkatapos ay susunugin ang 102 lalaki na nagtangkang dakpin si Elias. Ito'y 102 lalaki dahil dalawang beses bumaba ang apoy sa dalawang grupo ng tig-50 lalaki at kanilang mga pinuno. Totoo na nagpadala ng apoy ang Diyos upang tupukin ang handog sa dambana, ngunit ang apoy na ito ay hindi ipinadala upang sirain ang buhay ng tao kundi upang iligtas sila. Nang tawagin ni Elias ang apoy mula sa langit laban sa mga lalaking ito, ipinakita na sa kanya na ang Diyos ay hindi gumagawa sa pamamagitan ng apoy upang pilitin ang mga tao na sumunod. Ang pagsuko ng pangatlong kapitan ng 50 lalaki ay hindi ang uri ng pagsuko na hinahanap ng Diyos.

At muli siyang nagsugo ng isang pangatlong kapitan ng limampu kasama ang kanyang limampu. Ang pangatlong kapitan ng limampu ay lumapit, lumuhod sa harap ni Elias, nakiusap sa kanya, at sinabi, "O tao ng Diyos, isinasamo ko sa iyo, hayaang maging mahalaga sa iyong paningin ang aking buhay at ang buhay ng limampung lingkod mong ito. 2 Hari 1:13

Lumuhod ba ang lalaking ito sa paggalang sa Diyos ni Elias dahil sa pagmamahal at kagustuhang sumamba? Tiyak na hindi! Siya'y takot na takot na mamamatay at nakiusap para sa kanyang buhay. Kung ganitong uri ng pagsamba ay katanggap-tanggap sa Diyos, maaaring tinawag ni Jesus ang apoy para sa ilang mga Pariseo at ilang mga Romano, at lahat ay agad na sasamba sa Kanya—hindi dahil sa pagmamahal, kundi dahil sa takot. Kaya, hindi ang Diyos ang nasa apoy na tumupok sa mga taong iyon. Paano natin ngayon ipaliliwanag ang nangyari doon?

At nagsugo ang hari sa kanya ng isang kapitan na may limampung tauhan. Pumunta siya kay Elias, at narito, nakaupo si Elias sa tuktok ng burol. Sinabi niya, "O tao ng Diyos, sinabi ng hari, bumaba ka." (10) Sumagot si Elias at sinabi sa kapitan ng limampu, "Kung ako'y tao ng Diyos, hayaang bumaba ang apoy

mula sa langit at lipulin ka at ang iyong limampu." At bumaba nga ang apoy mula sa langit at nilipol siya at ang kanyang limampu. 2 Hari 1:9-10

Ang kapitan at ang kanyang mga tauhan ay nasa ilalim ng awtoridad ng hari ng Israel na humingi ng tulong mula kay Baalzebub, ang diyos ng Ekron. Ang diyos ng Ekron ay isang huwad na diyos na pinasimulan ni Satanas. Sa paghahanap ng tulong mula sa diyos na ito, siya ay nagbubukas ng kanyang sarili sa ilalim ng hurisdiksyon ni Satanas.

Hindi ba ninyo alam na kung kanino kayo nagpapakita bilang mga lingkod para sa pagsunod, kayo ay mga lingkod niya na inyong sinusuong; kung ito man ay sa kasalanan tungo sa kamatayan, o sa pagsunod tungo sa katuwiran? Roma 6:16

Kahit na ang mga lalaking ito na kumakatawan sa hari ay naglagay ng kanilang sarili sa ilalim ng hurisdiksyon ni Satanas, kinilala pa rin ng kapitan si Elias bilang isang tao ng Diyos. Naalala ng buong Israel ang nangyari sa Bundok ng Carmel nang makita nilang kasama si Elias ng Diyos. Kung naniniwala ang kapitan na si Elias ay tao ng Diyos, bakit humingi si Elias ng tanda upang patunayan ito? Matutuklasan natin ang sagot sa ilang bahagi ng kabanatang ito:

At sinabi ng anghel ng Panginoon kay Elias, Bumaba ka kasama niya: **huwag kang matakot sa kanya.** At siya'y bumangon at bumaba kasama niya sa hari. 2 Hari 1:15

Sinabihan si Elias na huwag matakot. Bakit nga ba natatakot si Elias? Ang problema ay nag-ugat mula sa mga kaganapan pagkatapos ng nangyari sa Bundok ng Carmel.

At sinabi ni Elias sa kanila, Kunin ninyo ang mga propeta ni Baal; huwag hayaang makatakas ang sinuman sa kanila. At kinuha nila ang mga ito, at dinala ni Elias ang mga ito sa batis ng Kishon at pinatay sila roon. 1 Hari 18:40

Bago pinatay ni Elias ang mga propeta ni Baal, siya ay tumayo na walang takot sa harap ng hari at ng lahat ng kanyang mga tauhan. Bago ito, si Elias ay hinanap sa loob ng mahigit tatlong taon matapos

siyang pumasok sa harap ng hari upang sabihin sa kanya na walang ulan. Walang nabanggit na natatakot si Elias sa lahat ng mga karanasang ito. Tanging pagkatapos lamang na patayin ni Elias ang lahat ng mga propeta ni Baal *gamit ang tabak* siya ay natakot.

Pagkatapos, nagpadala si Jezebel ng mensahero kay Elias, na sinasabi, Gayon nawa ang mga diyos gawin sa akin, at higit pa, kung hindi ko gawing katulad ng buhay ng isa sa kanila ang iyong buhay bukas sa ganitong oras. (3) At nang makita ito ni Elias, siya'y bumangon at tumakas para sa kanyang buhay, at dumating sa Beersheba, na kabilang sa Juda, at iniwan ang kanyang lingkod roon. 1 Hari 19:2-3

Mukhang mayroong kabaligtarang prinsipyo na kaugnay ng gintong tuntunin, at ito ay ganito: "Ang mga maling bagay na ginagawa mo sa iba ay iyong ikakatakot na gawin din sa iyo." Ito ay tiyak na karanasan ni Cain.

At sinabi ni Cain sa Panginoon, Ang aking parusa ay higit sa aking makakaya. (14) Narito, pinalayas mo ako ngayon mula sa ibabaw ng lupa; at sa iyong mukha ako ay magiging tago; at ako'y magiging isang takas at naglalakbay sa lupa; **at mangyayari na sinumang makatagpo sa akin ay papatay sa akin.** Genesis 4:13-14

Matapos makaligtas ni Elias sa mga kamay ng masamang Jezebel, siya ay nagsabi ng isang kakaibang bagay.

Ngunit siya mismo ay naglakbay ng isang araw sa ilang, at umupo sa ilalim ng isang punong juniper; at humiling siya para sa kanyang sarili na mamatay; at sinabi, Sapat na; ngayon, O Panginoon, alisin Mo ang aking buhay; sapagkat hindi ako mas mabuti kaysa sa aking mga ama. 1 Hari 19:4

Tumakas si Elias para sa kanyang buhay ngunit pagkatapos ay humiling siya sa Diyos na alisin ang kanyang buhay. Bakit hindi na lang hayaan si Jezebel na patayin siya? Pagkatapos ay idinagdag niya ang mga salitang puno ng dalamhati, "sapagkat hindi ako mas mabuti kaysa sa aking mga ama." Ano ang ibig niyang sabihin dito? Ang kanyang pag-amin sa Diyos sa kaunting sandali pagkatapos ay nagpapakita ng tunay na motibo.

At siya ay dumating sa isang kuweba, at nanatili roon; at, narito, ang salita ng Panginoon ay dumating sa kanya, at sinabi sa kanya, Ano ang ginagawa mo rito, Elias? (10) At sinabi niya, Ako'y labis na nagsiselos para sa Panginoon, ang Diyos ng mga hukbo; sapagkat ang mga anak ng Israel ay tinalikuran ang iyong tipan, ibinagsak ang iyong mga altar, at pinatay ang iyong mga propeta sa pamamagitan ng tabak: at ako, ako lamang ang natira; at hinahanap nila ang aking buhay upang kunin ito. 1 Hari 19:9-10

Ipinahayag ni Elias sa Diyos ang kanyang pagkadismaya at pagkabigo sa mga pagkukulang ng Israel, at ang pagpatay sa mga propeta ng Diyos gamit ang tabak. Inaasahan ni Elias na ang bansa ay makikisama sa kanya at tutulungan siya sa pagrereporma ng kaharian. Nang bantaan siya ni Jezebel, umasa siyang lahat ay mananatili sa kanyang panig upang talunin ang kanyang layunin, ngunit siya ay naiwan na nag-iisa. Para bang lahat ay wala. Nakikita rin ang kanyang motibo sa pagpatay sa mga propeta ni Baal. Pinatay nila ang mga propeta ng Diyos gamit ang tabak. Ang parusa para sa idolatriya na ibinigay sa batas ni Moises ay kamatayan sa pamamagitan ng pagbato, hindi sa pagpatay gamit ang tabak. Tatalakayin natin ang parusa ng pagbato sa ibang kabanata, ngunit ang mahalagang punto ay hindi sinunod ni Elias ang proseso na itinakda sa mga Kasulatan para sa pagharap sa idolatriya. Ipinapakita nito na kahit na nais ni Elias na parangalan ang tunay na Diyos, mali ang kanyang paraan. Ini-ugnay ito sa kwento ng mga alagad. Mahal at pinaparangalan nila ang kanilang guro, ngunit ang kanilang pag-ibig ay nabago ni Satanas nang hindi umayon ang mga bagay sa kanilang nais at lumitaw ang espiritu ng paghihiganti. Kaya't nararapat na ang mga alagad sa kanilang espiritu ay kumonekta sa kwento ni Elias dahil ito ay nagpapakita ng katulad na espiritu. Pinaaalalahanan tayo na:

Si Elias ay isang tao na may kalikasan na katulad ng sa atin...
Santiago 5:17 (NKJV)

Alam ni Elias na ang mga propeta ni Baal ay karapat-dapat sa kamatayan, ngunit ang kanyang paraan ng pagharap sa bagay na ito ay nagdala sa kanya sa isang paraan na hindi ayon sa kaayusan ng Diyos. Ito ay napatunayan sa kanyang biglaang takot sa kamatayan

na hindi niya naranasan dati. Ang takot na ito ay nanatili kay Elias nang lapitan siya ng lahat ng mga sundalo. Dahil sa kanyang pagpatay gamit ang tabak, natatakot siyang siya ay mamatay sa pamamagitan ng tabak. Bagaman walang duda ang kapitan na si Elias ay isang tao ng Diyos, si Elias mismo ay nakikipaglaban sa kanyang takot sa kamatayan at kung siya ay hindi pa rin mas mabuti kaysa sa kanyang mga ninuno. Sininop ni Satanas ang pagdududa ni Elias, na nagtulak sa kanya na ipahayag ito sa pamamagitan ng pagsasabi:

Kung ako ay tao ng Diyos, hayaan mong bumaba ang apoy mula sa langit at sunugin ka at ang iyong limampu. 2 Hari 1:10

Ito ay katulad ng mga salitang binitawan ni Satanas:

Kung ikaw ang Anak ng Diyos, utusan mong gawing tinapay ang mga batong ito. Mateo 4:3

Ang paggamit ng banal na kapangyarihan upang ipaalam sa isang tao ang kanilang katayuan sa Diyos ay isang kakulangan ng pananampalataya. Dapat tayong maniwala sa pananampalataya na tayo ay mga anak ng Diyos batay sa mga sinabi na sa atin ng Diyos. Ano ang nakinabang ng 50 lalaki mula sa pagpapakitang ito ng kapangyarihan? Paano ito nakatulong sa kanila na maniwala sa kanilang napatunayan na tungkol kay Elias bilang isang tao ng Diyos? Ang isa na hindi sigurado tungkol dito ay si Elias. Ang kawalang-siguruhang ito ay nagdulot kay Elias na kalimutan na ang Diyos ay hindi nasa apoy, at siya ay nalupig sa mungkahi ni Satanas na humiling ng apoy laban sa mga lalaking ito. Mayroon bang ebidensya na kayang dalhin ni Satanas ang apoy mula sa langit at sunugin ang mga tao?

At sinabi ng Panginoon kay Satanas, Narito, ang lahat ng kanya ay nasa iyong kapangyarihan; kundi sa kanya lamang ay huwag mong ipagkaloob ang iyong kamay. Kaya't umalis si Satanas mula sa harapan ng Panginoon.... (16) Habang siya'y nagsasalita pa, dumating ang isa pang tagapagbalita at sinabi, Ang apoy ng Diyos ay bumagsak mula sa langit at sinunog ang mga tupa, at ang mga lingkod, at nilamon sila; at ako lamang ang nakaligtas upang ipaalam ito sa iyo. Job 1:12,16

May ilang mga tanong na nananatili. Kung dinaya ni Satanas si Elias sa pamamagitan ng kanyang pagdududa sa sarili, paano posible na sa susunod na kabanata ay maiaakyat si Elias sa langit? Mukhang hindi kapani-paniwala na ang paggawa ng isang malaking pagkakamali sa malapit na pagtatapos ng kanyang buhay sa lupa ay dapat gantimpalaan ng direktang pagpasok sa langit at buhay na walang hanggan. Kapag isinaalang-alang natin si Juan Bautista, talagang nagduda siya na si Jesus ang Mesiyas bago siya mamatay.

Nang marinig ni Juan sa bilangguan ang mga gawa ni Kristo, nagsugo siya ng dalawa sa kanyang mga alagad, (3) at sinabi sa kanya, Ikaw ba ang darating, o kami ba'y dapat maghintay ng iba? Mateo 11:2-3

Sumagot si Jesus sa mga alagad na sinugo ni Juan sa mga salitang ito:

Sumagot si Jesus at sinabi sa kanila, Pumunta kayo at ipakita kay Juan ang mga bagay na naririnig at nakikita ninyo: (5) Ang mga bulag ay nakakakita, ang mga pilay ay lumalakad, ang mga ketongin ay nalilinis, at ang mga bingi ay nakakarinig, ang mga patay ay binubuhay, at ang mga mahihirap ay tinutulungan sa pamamagitan ng ebanghelyo. (6) At mapalad ang sinumang hindi magiging sanhi ng pagkabigo sa akin. Mateo 11:4-6

Hindi sinabi ng Bibliya kung paano tumugon si Juan. Ngunit sa paraan ng pagsasalita ni Jesus tungkol kay Juan, tila maliwanag na nalampasan ni Juan ang kanyang mga pagdududa at handa na para sa martiryo. Totoong sinabi ni Jesus:

At kung nais ninyong tanggapin ito, siya ang Elias na darating. Mateo 11:14

Sinabihan din tayo:

Siya [Juan] ay mauuna sa Kanya sa espiritu at kapangyarihan ni Elias,... Lucas 1:17

Ginawa ni Juan Bautista ang isang makapangyarihang gawain para sa Diyos at pagkatapos ay nagkaroon ng malaking krisis sa pananampalataya na kanyang nalampasan, na nagresulta sa kanyang pagiging handa sa kamatayan. Ito ay nasa parehong espiritu kay Elias na gumawa ng dakilang gawain para sa Diyos at

nagkaroon din ng malaking krisis sa pananampalataya sa dulo ng kanyang ministryo. Nalampasan ni Elias ang kanyang pagdududa sa sarili na nagdulot ng mas mabangis na kamatayan para sa isang daang tao, at siya ay isinalin. Ito ay isang mahalagang aral para sa ating lahat, na ang mga matuwid ay mamumuhay sa pananampalataya at hindi sa mga merito ng kanilang ginawa. Ang pag-akyat ni Elias pagkatapos ng isang malaking kabiguan ay nagbibigay ng malaking pag-asa sa ating lahat na tayo rin ay maaaring isalin pagkatapos makita kung gaano tayo kahina at kawawa. Magalak tayo na ang kaligtasan ay nasa mga merito ni Kristo lamang, at hindi sa mga sinasabing gawain ng mga bayani na propeta na maaaring sirain ang iba sa ngalan ng Diyos habang pinapangalagaan ang kanilang sarili.

Ang isa pang tanong na dapat isaalang-alang ay kung bakit hinayaan ng Diyos na ang mga lalaking ito ay wasakin ni Satanas sa pamamagitan ng apoy? Dahil ang mga lalaking ito ay mga tagapaglingkod ng hari ng Israel na nagbigay ng kanyang sarili kay Baal-zebub, ang diyos ng Ekron, wala silang depensa laban sa maninira. Dahil si Satanas ay pinahintulutang magkaroon ng daan sa mga lalaking ito, kailangan niyang patayin sila sa isang paraan na magpapakita na Diyos ang may gawa. Halos perpektong panlilinlang ito; gawin ang masama at kumbinsihin ang mundo na Diyos ang may gawa. Ang mga takot ni Elias ay inabuso ni Satanas upang bigyan siya ng alibi na kailangan niya. Ang planong ito ay naging matagumpay dahil karamihan sa mga tao ay naniniwala na ang Diyos ang nagsunog sa mga lalaking iyon, ngunit sa kabutihang-palad, sinasabi sa atin ni Jesus na hindi ito ang Kanyang Espiritu. Siya ang Tagapagligtas at hindi ang maninira.

Gaano kasarap malaman na ang ating mahal na Tagapagligtas na kinuha ang munting bata sa Kanyang mga bisig at nagpakita sa atin ng kadakilaan ng Kanyang kaharian ay isang Tagapagligtas na maari nating pagkatiwalaan. Hindi Niya tayo sasaktan sa anumang paraan, dahil si Jesus ang Pastol, hindi ang Taga-sakripisyo; Siya ang naglalakad sa Kanyang mga tupa sa tabi ng mga tahimik na tubig at hindi sila pinapahirapan hanggang sa mamatay. Gayunpaman, may

iba pang aspeto tungkol sa apoy na kailangan nating isaalang-alang bago tayo makasigurado na ang ating Ama sa langit ay talagang isang tao na hindi natin dapat katakutan.

7. Huwag Patigasín ang Iyong Puso

Sa kabanata tatlo, tinalakay natin ang kamatayan sa krus at ang kahanga- hangang pag-ibig na ipinakita nito. Sa kabanata apat, tinanaw natin ang lalim ng pagkamahinahon sa relasyon ng Ama at Anak. Ang dalawang katotohanang ito ay nagbibigay sa atin ng mahalagang pundasyon upang maunawaan ang karakter ng Diyos at ang kalikasan ng Kanyang kaharian. Ang kabanata siyam ng Lucas ay nagbibigay sa atin ng isang mahusay na salaysay na nagpapakita kung ano ang nangyayari kapag tinutol natin ang krus. Ipinapakita nito kung paano pinapayagan ng mga tao na naisin ang Diyos na sunugin ang mga tao ng buhay bilang ganti sa kanilang mga kasalanan, na naniniwala na ito ay naaayon sa Kanyang karakter.

Lucas 9:18-20 Mat. 16:13-17 Marc. 8:27-29	Nabunyag ang Relasyon ng Ama at Anak	Inamin ni Pedro na si Jesus ang Kristo ng Diyos. Itinala ni Mateo na sinabi ni Pedro na Siya ang Kristo, ang Anak ng buhay na Diyos. Sinabi ni Jesus kay Pedro na ang kaalamang ito ay isang espirituwal na pahayag mula sa Ama at walang sinuman ang makakaalam nito nang mag-isa, maliban kung ipapakita ito ng Diyos sa kanya.
---	---	---

<p>Lucas 9:21-22 Mat. 16:21-23 Marc. 8:31-33</p>	<p>Unang babala tungkol sa krus.</p>	<p>Ibinigay ni Jesus ang unang babala tungkol sa pagkamuhi ng tao sa masunurin na Anak ng Diyos at kung paano Siya papatayin. Malakas na tumugon si Pedro dito at mariing sinabi na hindi ito mangyayari! Tinatanggihan ni Pedro na pahintulutan ang kanyang mga ambisyon para sa kadakilaan na maipako sa krus. Ito ay isang pagtanggì sa krus. Pinagsabihan ni Jesus ang espiritu ni Satanas na nagbigay- inspirasyon sa pahayag ni Pedro.</p>
	<p>Unang pagkatigas</p>	<p>Walang tala ng pagtugon ni Pedro o ng mga disipulo sa darating na krus at kung paano sila maaaring maghanda. Ito ay nagsisimulang magpatigas sa mga puso ng mga disipulo sa mga pagdurusa ni Kristo at ng Kanyang krus.</p>
<p>Lucas 9:23-27 Mat. 16:24-28 Marc. 8:34-38</p>	<p>Tawag na tanggapin ang krus ng pagtanggì sa sarili</p>	<p>Pinapahihwatig ni Jesus sa mga disipulo na kailangan nilang isuko ang kanilang mga ambisyon sa mundong ito kung nais nilang sumunod sa Kanya. Walang karangalan sa mundong ito sa landas na Kanyang tinatahak. Tanging pagtanggì sa sarili at paglilingkod sa kapwa ang mayroon.</p>

<p>Lucas 9:28-36 Mat. 17:1-8 Marc. 9:1-6</p>	<p>Inutos ng Ama sa kanila na pakinggan ang Kanyang Anak.</p>	<p>Sa awa, inihahayag ng Ama ang kaluwalhatian ng Kanyang Anak at hinihimok silang pakinggan ang Kanyang sinasabi. Ang naunang pagtangga sa krus ay nangangahulugang ang mga disipulo ay walang ganap na pag-ibig at kaya't labis silang natatakot sa tinig mula sa langit. Ang takot ay may pagdurusa. "Ang may takot ay hindi ginawang ganap sa pag-ibig." 1 Juan 4:18.</p>
<p>Lucas 9:37-42 Mat. 17:14-21 Marc. 9:14-29</p>	<p>Ang kawalang paniniwala ay nahayag.</p>	<p>Ang pagtangga na tanggapin ang krus ay nagsisimulang magpakita sa kawalang paniniwala. Hindi maitaboy ng mga disipulo ang demonyo dahil ang kanilang pagnanis para sa kadakilaan. Itinuturing ni Jesus na isang babala ang kanilang kakulangan sa pananampalataya.</p>
<p>Lucas 9:44-45 Mat. 17:22-23 Marc. 9:31-32</p>	<p>Ikalawang babala ng krus. Lalong tumitigas ang puso.</p>	<p>Sa pag-ibig, muling ipinaaabot ni Jesus ang tungkol sa krus upang tulungan silang isuko ang kanilang minamahal na ambisyon, ngunit muli nilang tinatanggi ang tawag na ito sa pagsisisi at sa halip ay nalulumbay sa mga sinasabi Niya. Ang kanilang mga puso ay lalong tumitigas bilang resulta.</p>
<p>Lucas 9:46-48 Mat. 18:1 Marc. 9:33-38</p>	<p>Lumalaki ang maka-sariling ambisyon</p>	<p>Binuksan ng mga disipulo ang pinto kay Satanas na nagtutukso sa kanila na pag-usapan kung sino sa kanila ang pinakamalaki. Tumugon si Jesus sa pamamagitan ng paglalagay ng isang maliit na bata sa kanilang gitna at nagbabala sa kanila na kung hindi sila magiging katulad ng batang ito, hindi sila makakapasok sa kaharian ng langit.</p>

<p>Lucas 9:49-50 Marc. 9:38-39</p>	<p>Lumilitaw ang espiritu ng pamumuno.</p>	<p>Dahil ang mga disipulo ay naghahanap ng pinakamataas na posisyon, ayaw nilang may ibang kumuha ng posisyong iyon, kaya't nagpakita sila ng espiritu ng puwersa laban sa kanilang mga nakikita bilang kakumpitensya.</p>
<p>Lucas 9:51-54</p>	<p>Ang espiritu ng pagpatay ay lumalabas at pinatutunayan sa pamamagitan ng Kasulatan.</p>	<p>Sa pagtangi sa krus ng pagwawalangbahala sa sarili, ang mga puso ng mga alagad ay nakuha ng espiritu ng kayabangan na humahantong sa pagkontrol at sa kalaunan ay pagpatay. Ang pagyuyuko ng kanilang mga puso ay nagdala sa kanila na hindi makakita ng anumang mali sa pagpatay ng mga tao sa ngalan ng Diyos.</p>

Ayaw ng mga alagad na tanggapin ang mga babala ni Jesus tungkol sa Kanyang nalalapit na kamatayan sa malupit na kamay ng mga pinuno ng bansa. Inilagak nila ang lahat ng kanilang ambisyon para sa pambansang kadakilaan sa Kanya; hindi nila nakita si Kristo kung ano Siya, kundi kung ano ang nais nilang Siya. Ang kanilang hangarin ay para si Kristo ay maging si Barabbas¹, at ang katotohanan ng krus ay pinatay ang kanilang mga pangarap at ginawang alikabok. Pinili nilang huwag yakapin ang krus at simulan ang pag-unawa sa napakalaking kaugnayan na pagdurusang na dinaranas ni Kristo araw-araw sa pagtanaw na halos lahat ay tinatanggihan at hinahamak ang Kanyang mensahe, misyon, at ang Kanyang pagkatao bilang kinatawan ng Ama. Sa halip pinili nilang balewalain ang pagdurusang ito na nagpasidhi sa kanilang mga puso.

---

¹ Si Barabbas ay isang pinuno sa politika sa panahon ni Kristo na nagtaguyod ng pagbagsak ng kontrol ng mga Romano sa Israel. Ipinaglaban niya ang karahasan upang makamit ang layuning ito at nagpakilala bilang isang messianic na pigura. Ang pangalan niyang Barabbas ay nangangahulugang “anak ng Ama” at siya ang kumpletong pekeng Kristo na tunay na Anak ng Ama.

Noong binawtismuhan si Jesus, inihayag ng Ama sa langit sa mundo ang Kanyang malalim na pagmamahal para sa Kanyang Anak; isang pinto ang nabuksan upang tunay na maunawaan ang pag-ibig, lambing, at pagkasensitibo ng Diyos at ng Kanyang Anak. Ito ang pagkasensitibong iyon na nagiging dahilan upang dalhin Nila ang nakababahalang krus ng pagdurusa sa pamamagitan ng pagwawalang-bahala sa sarili. Bawat araw, ang kanilang mga puso ay napipigtal ng makasariling pag-uugali, kayabangan, at kaluwagan. Ang likas na pagnanais ng kalayaan ng Diyos ay nagpapahintulot sa mga tao na patuloy na hamakin at tanggihan Siya sa loob ng maraming taon at hindi Siya kailanman gumaganti. Pinapayagan Niya ang kanilang mga puso na tumigas at sa kalungkutang pinapanood silang sirain ang kanilang sarili habang palaging nagsusumikap na pigilan sila sa paggawa nito. Ang mga alagad ay inimitahan na simulan ang pag-unawa sa liwanag ng pag-ibig na ito, ngunit ang krus ay hindi ang nais nila at, tulad ng sinabi ng Israel kay Moises na takpan ang liwanag ng Kanyang mukha, ang mga alagad ay naglagay ng belo sa kanilang mga puso upang pigilan ang katotohanan na mapalambot sila.

Nang pinanood nina Cain at Abel ang pagkamatay ng kordero, si Cain ay naglagay ng belo sa kanyang puso upang itago ang kahulugan ng pagdurusa, at sa gayon, ang kordero ay talagang naging sanhi upang tumigas ang kanyang puso na naghanda sa kanya na patayin ang kanyang kapatid. Habang si Abel ay tumitingin sa kordero, siya ay nanginig habang pinagninilayan ang mga kahulugan nito. Naisip niya ang Kordero ng Diyos na pinabayaan para sa atin at siya'y umiyak na may basag na puso. Ang parehong sakripisyong kordero ay nagbigay ng lubos na magkasalungat na resulta sa dalawang lalaki.

Ganoon ang liwanag ng krus. Ang liwanag ay napakaliwanag na kailangan nating bumagsak sa Bato at mabasag o tumutol at maging kasing tigas ng bato at sa kalaunan ay madurog ng ating sariling pagkakasala kapag tayo ay hinarap sa katotohanan ng pag-ibig ng Diyos.

Ang mga prinsipyong ito ay mahalaga para sa atin upang maunawaan ng tama ang mga kwento sa Bibliya. Maliban kung maaari nating tanggapin ang malambing na pag-ibig ng Ama para sa Kanyang Anak, hindi maaring talagang lumambot ang ating mga puso upang bigyang-kahulugan ang mga hatol ng Diyos. Isang mapagmahal na ama ay hindi kailanman magsusunog ng buhay sa kanyang mga anak, na ibinubuhos ang natutunaw na asupre sa kanila habang sila'y sumisigaw sa matinding pagdurusa. Ang maniwala na maari itong gawin ng Diyos ay simpleng hindi pag-unawa sa relasyon ng Ama at ng Kanyang Anak at ang biyayang umaagos mula sa kanila patungo sa uniberso. Ang hindi pag-unawa sa krus ay nagiging dahilan upang kalimutan ng mga tao ang pagdurusa na dinaranas Niya kapag siya ay hinahamak, kinamumuhian, at tinatanggi; gayunpaman, siya ay tumatanggi sumuko sa mga tumatanggi sa Kanya. Iniiwan Niya ang Kanyang puso na bukas hanggang sa huli, umaasang ang mga makasalan ay lalapit sa Kanya. Kung sa huli ay tatanggihan at tuluyang lilihis mula sa Kanya, ang bawat pagtanggihan ay nagdudulot sa Kanya ng labis na sakit. Ito ay isang sakit na tinatakan natin bilang mga makasalan na puno ng kalungkutan, galit, at pagkadismaya. Hinding-hindi natin papayagan ang sinuman na gawin ito sa atin nang paulit-ulit. Ang pag-iwan ng Kanyang puso na bukas sa pagtanggihan ay ang tunay na krus ng Ama na naipapakita sa Kanyang Anak.

Ang kapangyarihan at misteryo ng krus ay nagpapaliwanag sa lahat ng iba pang mga misteryo tungkol sa mga hatol ng Diyos. Sa tuwing makikita natin ang mga hatol na bumabagsak sa mga tao sa Kasulatan, dapat natin itong bigyang-kahulugan sa liwanag ng krus sapagkat dito nagtatagpo ang awa at katarungan. Sinasabi sa atin ng mga Kasulatan:

Tinubos tayo ni Kristo mula sa sumpa ng batas, na naging sumpa para sa atin: sapagkat nasusulat, Sumpain ang sinumang nakabitin sa punong kahoy: Galacia 3:13

Ngunit siya ay nasugatan dahil sa ating mga pagsuway, siya ay nadurog dahil sa ating mga kasamaan: ang parusa para sa ating

kapayapaan ay nasa kanya; at sa kanyang mga sugat tayo ay gumaling. Isaia 53:5

Si Jesus ay nagbayad at nagdusa sa sumpa ng kasalanan. Siya ay namatay sa kamatayan ng mga tumatangi sa kaligtasan sa katapusan ng panahon at mas piniling mamatay. Kung si Jesus ay namatay sa isang kamatayan na iba sa kamatayan sa katapusan ng panahon, hindi Siya nagbayad ng kasalanan. Ang tanong ay, Naranasan ba ni Jesus ang apoy ng impiyerno? Kung ang huling kamatayan ng masasama ay nagsasangkot ng pagsunog sa mga apoy ng impiyerno at hindi ito ang presyo na binayaran ni Jesus, kung gayon, hindi Siya nagbayad ng parusa para sa kasalanan. Naranasan ba ni Jesus ang apoy sa krus? Pansinin kung paano iniugnay ni Pablo ang paggawa ng mabuti sa mga hindi karapat-dapat dito sa mga uling ng apoy sa kaluluwa.

Kaya kung ang iyong kaaway ay nagugutom, pakainin mo siya; kung siya'y nauuhaw, bigyan mo siya ng inumin: sapagkat sa paggawa nito ay maglalagay ka ng mga uling ng apoy sa kanyang ulo. Roma 12:20

Nang makita ng mga anak ng Israel ang kaluwalhatian ng Diyos sa Bundok Sinai, ito ay lumitaw sa kanila na parang apoy na lumalamon.

At ang tanaw ng kaluwalhatian ng Panginoon ay parang apoy na lumalamon sa tuktok ng bundok sa paningin ng mga anak ng Israel. Exodo 24:17

Kapag ang walang kondisyong pag-ibig ng Diyos ay nahahayag sa isang makasariling tao, ang pakiramdam ng pagkakasala na kanilang nararanasan ay sumisindak sa puso nang labis na nagdudulot ito ng pisikal na sakit. Ang karanasan ni Jesus sa krus ay ipinahayag sa ilang mga Awit.

Aking Diyos, aking Diyos, bakit Mo ako pinabayaan? Bakit ka napakalayo sa pagtulong sa akin, at sa mga salitang aking sigaw? Awit 22:1

Ako'y tahimik sa katahimikan, pinigil ko ang aking kapayapaan, kahit mula sa mabuti; at ang aking dalamhati ay nabuhay. (3)

Ang aking puso ay mainit sa loob ko, habang ako'y nag-iisip, ang apoy ay nagliyab: saka ako'y nagsalita gamit ang aking dila, Awit 39:2-3

Ang mga dalamhati ng kamatayan ay umikot sa akin, at ang mga baha ng mga masama ay nagdala sa akin ng takot. (5) Ang mga dalamhati ng impiyerno ay umikot sa akin: ang mga silo ng kamatayan ay humadlang sa akin. (6) Sa aking pagdadalamhati, tumawag ako sa Panginoon, at sumigaw sa aking Diyos: narinig niya ang aking tinig mula sa Kanyang templo, at ang aking sigaw ay umabot sa Kanya, maging sa Kanyang mga tainga. (7) Nang magkagayo'y ang lupa'y nayanig at nanginginig; ang mga pundasyon din ng mga burol ay kumilos at nayanig, dahil siya'y nagalit. (8) **May usok na umakyat mula sa Kanyang mga butas ng ilong, at apoy mula sa Kanyang bibig ay lumamon: ang mga uling ay nagsimulang magsimula dahil dito.** Awit 18:4-8

Ang mga bayad ng kasalanan ay kamatayan. Ang talagang nagdudulot ng kamatayang iyon ay ang pagkakasala na nararanasan ng mga makasalanan kapag sila ay nahaharap sa kung gaano sila kasama. Ang tanging paraan upang maipakita ang kasamaan ay kapag ang karakter ng Diyos ay nahahayag sa kaibahan. Kapag ang karakter ng Diyos ay nahahayag, ito ay parang apoy na lumalamon sa mga masasama dahil, habang ang makasalanan ay nakikita ang kalinisan, walang kondisyon, at biyaya ng Diyos kumpara sa kanilang makasarili at masamang kalikasan, ang pakiramdam ng pagkakasala ay parang mga uling ng apoy sa kanilang mga puso. Sa pagdating ni Kristo, ang mga masasama ay mawawasak ng liwanag ng pagdating ni Kristo.

At saka ang taong masama ay mahahayag, na ang Panginoon ay susunugin sa espiritu ng Kanyang bibig, at wawasakin sa liwanag ng Kanyang pagdating: 2 Tesalonica 2:8

Si Kristo ang liwanag ng kaluwalhatian ng Ama, Hebreo 1:3 at ang kaluwalhatian ng Ama ay ang Kanyang karakter. Exodo 33:18; 34:6,7. Ang kagandahan at kaakit-akit ng karakter ni Kristo ay ganap na mahahayag sa Kanyang pagdating at ang paghahayag na ito ay magiging apoy na nagbibigay ng kagalakan sa mga matuwid at kamatayan sa mga masama.

Ang mga iyon ay iinom ng alak ng poot ng Diyos, na ibinuhos na walang halo sa tasa ng Kanyang galit; at sila ay pahihirapan ng apoy at asupre sa harapan ng mga banal na anghel, at sa harapan ng Kordero: Pahayag 14:10

Ang salitang asupre ay *theion* na nagmula sa *Theos* na nangangahulugang Diyos at may kahulugang banal na insenso. Ito rin ay nangangahulugang *kumikislap*. Kapag tiningnan natin ang insenso sa santuwaryo na inilarawan sa langit, napapansin natin ang koneksyon nito sa apoy.

At isang ibang anghel ang dumating at tumayo sa altar, na may dalang gintong insensaryo; **at binigyan siya ng maraming insenso**, upang ialay ito kasama ng mga panalangin ng lahat ng mga banal sa gintong altar na nasa harapan ng trono. (4) At ang usok ng insenso, na kasama ng mga panalangin ng mga banal, ay umakyat sa harapan ng Diyos mula sa kamay ng anghel. (5) **At kinuha ng anghel ang insensaryo, at pinuno ito ng apoy mula sa altar**, at itinapon ito sa lupa: at nagkaroon ng mga tinig, at mga kulog, at mga kidlat, at isang lindol. Pahayag 8:3-5

Ang insenso ay kumakatawan sa banal na presensya ng Diyos na katulad ng apoy. Ito ang ibig sabihin ng asupre. Muli nating makikita ito sa Isaias:

Narito, ang pangalan [karakter] ng Panginoon ay dumarating mula sa malayo, nag-aalab sa Kanyang galit, at ang pasanin nito ay mabigat: ang Kanyang mga labi ay puno ng poot, at ang **Kanyang dila ay parang apoy na lumalamon**: (28) At ang Kanyang hininga, na parang umaagos na batis, ay aabot sa gitna ng leeg, upang salain ang mga bansa gamit ang salain ng walang kabuluhan: at magkakaroon ng pangkaw na sa panga ng mga tao, na magdudulot sa kanila ng pagkakamali... (30) At ang Panginoon ay magpapasigaw ng Kanyang kaluwalhatianang tinig, at ipapakita ang pagbagsak ng Kanyang bisig, na may poot ng Kanyang galit, **at may apoy na lumalamon, na may pagkalat, at bagyo, at mga graniso...** (33) Sapagkat ang Tophet ay itinakda noong una; oo, ito ay inihanda para sa hari; ginawa niyang malalim at malawak: ang bunton nito ay apoy at maraming kahoy; **ang hininga ng Panginoon, tulad ng agos ng asupre, ang nagpapailaw dito**. Isaias 30:27-28,30,33

Kaya't ganito ang sabi ng Panginoon, ang Diyos ng mga hukbo, Dahil kayo ay nagsasalita ng salitang ito, narito, **gagawin kong apoy ang aking mga salita sa iyong bibig, at ang bayan na ito ay kahoy, at ito'y lalamonin.** Jeremias 5:14

..sapagkat ang pag-ibig ay matibay gaya ng kamatayan; ang panibugho ay mabagsik gaya ng libingan: ang mga baga nito ay mga baga ng apoy, na may matinding liyab. Awit ni Solomon 8:6

Ang pag-ibig ng Diyos ay parang apoy, at para sa mga matuwid, ang pagkasunog ng pag-ibig na iyon sa puso ay maganda. Ito ang naranasan ng mga disipulo noong araw ng Pentecostes.

At biglang dumating ang isang ugong mula sa langit na parang humahagibis na malakas na hangin, at pinuno nito ang buong bahay kung saan sila nakaupo. (3) **At sa kanila'y may nagpakitang mga dilang hati-hati na parang apoy,** at ito'y dumapo sa bawat isa sa kanila. Mga Gawa 2:2-3

Maliwanag na sinasabi ng Kasulatan na may mga tao na makapamumuhay sa apoy ng karakter ng Diyos; ang mga matuwid na mag-aalab magpakailanman sa apoy ng pag-ibig ng Diyos, sapagkat ang Diyos ay isang apoy na tumutupok. Hebreo 12:29. Habang ang mga masama ay dinudurog ng pagkakasala ng kanilang mga kasalanan, ang mga nagtitiwala sa mga merito ni Kristo ay may mga pusong nag-aalab ng pag-ibig at pasasalamat.

Ang mga makasalanan sa Sion ay natatakot; ang panginging ay dumating sa mga mapagkunwari. **Sino sa atin ang tatahan sa apoy na tumutupok?** Sino sa atin ang tatahan sa walang hanggang mga ningas? (15) Siya na lumalakad ng matuwid, at nagsasalita ng matapat; siya na nagtatakwil ng pakinabang mula sa pang-aapi, na niyayanig ang kanyang mga kamay mula sa pagtanggap ng suhol, na tinatakan ang kanyang mga tainga mula sa pakikinig ng dugo, at ipinipikit ang kanyang mga mata sa pagkakita ng kasamaan; Isaias 33:14-15

Sa katapusan ng panahon, matatanggap ng makasalanan ang kanyang kabayaran, at sino ang nagbibigay ng kabayaran ito?

Sapagkat ang kabayaran ng kasalanan ay kamatayan... Roma 6:23

Ang kasalanan ang nagbibigay ng kabayaran. Ito ang nakakapangwasak na bigat ng pagkakasala at ang pagkakabatid na sa buong buhay ng makasalanan, tinatanggihan niya ang mga pakiusap ng Espiritu ni Kristo, araw-araw niyang sinasaktan si Kristo sa pamamagitan ng kanyang malupit na mga salita at masamang pag-uugali sa iba. Kapag napagtanto ng makasalanan ang lahat ng kanyang ginawa kay Kristo sa kanyang buhay, ang sarili niyang pakiramdam ng katarungan ay hihingi ng kamatayan. Tulad ni Cain, ang makasalanan ay sisigaw, 'Ang aking kasamaan ay higit pa kaysa sa maaaring mapatawad.'

Ang buong karanasang ito ay dinala ni Kristo sa krus. Tiniis Niya ang mga apoy ng impiyerno. Siya ay ginawang kasalanan para sa atin at naramdaman Niya ang nakakapangwasak na bigat ng kasalanan sa Kanya habang pinawi Niya ang sumpa. Ang Kanyang naranasan sa krus ay ang mararanasan ng mga masama sa katapusan ng panahon.

At sila'y umahon sa kalaparan ng lupa, at kinubkob ang kampo ng mga banal, at ang minamahal na lunsod: at apoy ay bumaba mula sa Diyos mula sa langit, at tinupok sila. (10) At ang diyablo na nandaya sa kanila ay itinapon sa lawa ng apoy at asupre, kung saan naroroon ang hayop at ang huwad na propeta, at sila'y pahihirapan araw at gabi magpakailanman. Pahayag 20:9-10

Muli, sinasabi ng Kasulatan kung paano mamamatay si Satanas:

Nilapastangan mo ang iyong mga santuwaryo sa pamamagitan ng dami ng iyong mga kasalanan, sa pamamagitan ng kasamaan ng iyong kalakalan; kaya't **magdadala ako ng apoy mula sa iyong kalagitnaan, ito'y tutupok sa iyo**, at dadalhin kita sa abo sa lupa sa paningin ng lahat ng mga tumitingin sa iyo. Ezekiel 28:18

Ang tekstong ito ay nagbibigay ng malinaw na pagkakasunud-sunod kung paano ito nangyayari:

1. Nilapastangan ni Satanas ang kanyang sarili sa pamamagitan ng dami ng kanyang mga kasalanan at ipinagkalakal ang mga kasalanang iyon sa iba.

2. Ang susunod na salita **ay** nagbibigay ng nagresultang konsekwensya.
3. *Magdadala ako ng apoy mula sa iyong kalagitnaan* – ang apoy ng pagkakasala. Paano ito dinadala ng Diyos? Sa pamamagitan ng pagbubunyag ng Kanyang karakter ng pag-ibig na nakasulat sa batas.
4. At **TUTUPOK** ito sa iyo. Kaya't ang apoy na lumalabas mula sa loob ni Satanas, na bunga ng kanyang pagkakasala mula sa kasamaan, ang tutupok sa kanya.
5. **AT** pagkatapos ay ang Satanas ay dadalhin sa abo sa lupa **matapos** siyang matupok.

Hindi maiiwasan ni Satanas na makita ang lahat ng kasamaan na siya at lahat ng kasamaan na nagawa niya habang nasa presensya ng Diyos. Ang mapagmahal na kadalisan at kabanalan ng Diyos ay napaka-walang pag-iimbot na nagdudulot ng ganap at lubos na sariling paghatol na nagmumula sa puso bilang isang nag-aalab na apoy. Ang prosesong ito ay tumutukoy kay Satanas. Matapos siyang matupok at mamatay, siya ay nagiging abo sa lupa sa pamamagitan ng naglilinis na apoy.

Ang pagkawasak ng mga masama ay inilarawan sa makasaysayang aklat ng 2nd Esdras sa sumusunod na paraan:

At ang Anak kong ito ay magtatama sa mga masamang imbensyon ng mga bansang iyon, na dahil sa kanilang masasamang buhay ay nahulog sa bagyo; (38) At ilalantad sa kanila ang kanilang masasamang kaisipan, at ang mga pahirap na kanilang sisimulang maranasan, na katulad ng apoy: at sila'y wawasakin niya nang walang hirap sa pamamagitan ng batas na katulad ko. 2 Esdras 13:37-38

Ang batas na nagdudulot sa mga masama ng ganitong pagdurusa ay talagang isang apoy na batas ngunit ito ay ibinigay sa pag-ibig. Ang ating Tagapagligtas ay hindi dumating upang hatulan ang mundo kundi upang ang mundo ay maligtas sa pamamagitan niya. Ang batas ay isang batas ng pag-ibig ngunit ang mga masama ay nakakaramdam ng paghatol dito dahil ito ay salamin ng karakter ng Diyos.

At siya ay nagsabi, Ang Panginoon ay nanggaling mula sa Sinai, at umakyat mula sa Seir patungo sa kanila; siya ay nagingning mula sa bundok ng Paran, at siya ay dumating kasama ang sampung libong mga banal: mula sa kanyang kanang kamay ay lumabas ang isang apoy na batas para sa kanila. (3) Oo, minahal niya ang mga tao; ang lahat ng kanyang mga banal ay nasa iyong kamay: at sila'y umupo sa iyong mga paa; bawat isa ay tatanggap ng iyong mga salita. Deuteronomio 33:2-3

Ano naman ang katotohanan na sinasabi ng Bibliya na ang mga masama ay magiging abo?

At inyong paaangatan ang mga masama; sapagkat sila'y magiging abo sa ilalim ng inyong mga talampakan sa araw na aking gagawin ito, sabi ng Panginoon ng mga hukbo. Malakias 4:3

Kapag ang kasalanan ay sa wakas ay nagbayad ng kanyang mga kabayaran sa mga masama sa pamamagitan ng sumpa ng pagkakasala na bumabagsak sa kanila habang kanilang nakikita ang kadalisan ng magandang karakter ng Diyos, ang kanilang mga patay na katawan ay ilalatag sa lupa. Tanging sa mga sandaling iyon ang mga katawan ng mga masama ay magiging abo.

Naghahanap at nagmamadali patungo sa pagdating ng araw ng Diyos, na kung saan ang mga langit ay matutupok at ang mga elemento ay matutunaw sa matinding init? 2 Pedro 3:12

Maraming naglalarawan sa panghuling kamatayan ng mga masama na parang pagpatay sa isang may sakit na aso na naglalagay sa panganib sa ibang buhay; kaya't ang hayop ay kailangang patayin. Ang problema sa analohiyang ito ay ang may-ari ng aso ay hindi nagsisindi ng mabagal na nag-aapoy na apoy na naglalagay sa aso sa apoy sa loob ng ilang araw habang ito ay buhay pa, na nagiging sanhi ng pag-iyak at paghiyaw nito sa pagdurusa bago ito tuluyang mamatay. Ang ideyang ito ay nagmumula sa isang matigas na puso. Ang ating Ama sa langit ay hindi kailanman gagawa ng ganitong bagay. Kapag alam mo na ang pag-ibig ng Diyos, hindi talaga posible na singilin Siya sa mabagal na pagpapahirap at personal na pagpatay sa bilyong-bilyong Kanyang mga anak. Ang dahilan kung bakit ang ideyang ito ay halos unibersal na tinatanggap at itinuturo sa mundo

ng Kristiyanismo ay dahil sa pagtangga na payagan ang katotohanan ng krus na pumasok sa puso. Ang puso sa gayo'y tumitigas sa katotohanan ng sensitibo at banayad na kalikasan ng Diyos, at tulad ng nangyari sa mga alagad, pumasok ang ideya na ang Diyos ay nagpapadala ng apoy at pisikal na sinusunog ang mga tao ng buhay.

Matuto tayo mula sa mga alagad at pahalagahan ang utos ng Ama nang ang Kanyang Anak ay nagbago ng anyo – “Pakinggan Siya!” Makinig tayo sa Kanyang mga pakiusap habang Siya ay naglalagay ng isang mahalagang maliit na bata sa ating kalagitnaan at niyakap ang batang iyon sa Kanyang dibdib at sinasabing, “Maliban kung kayo ay maging gaya ng isang walang malay na bata, hindi kayo makakapagpasok sa kaharian ng langit.” Huwag patigasan ang inyong mga puso tulad ng mga Israelita na nagmakaawa kay Moises na maglagay ng belo sa kanyang mukha nang ang ebanghelyo ay ipinamahayag sa kanila.

Kaya't ako'y nagalit sa lahing iyon, at sinabi, Lagi silang naliligaw sa kanilang puso; at hindi nila nakilala ang aking mga daan. (11) Kaya't ako'y sumumpa sa aking galit, Hindi sila makapapasok sa aking kapahingahan. (12) Mag-ingat kayo, mga kapatid, baka magkaroon sa sinuman sa inyo ng masamang puso ng kawalang-paniniwala, sa pagtalikod mula sa buhay na Diyos. (13) Subalit maghikayat kayo sa isa't isa araw-araw, habang ito'y tinatawag **na Ngayon; baka ang sinuman sa inyo ay magpakatigas sa pamamagitan ng panlilinlang ng kasalanan.** (14) Sapagkat tayo'y naging mga kasamahan ni Kristo, kung tayo'y humahawak sa simula ng ating tiwala hanggang sa wakas; (15) Habang sinasabi, Ngayon kung maririnig ninyo ang Kanyang tinig, **huwag pagtigasan ang inyong mga puso, gaya ng nangyari sa pagtukso.** Hebreo 3:10-15

Kung pipiliin mong hindi tanggapin ang pag-asa ng pagwawalang-bahala ng krus, ikaw ay nasa panganib na patigasin ang iyong puso habang nagbabasa ng Bibliya sa isang malamig na paraan at iniuugnay ang sakit at kamatayan ng milyon-milyong tao sa Diyos sa buong kasaysayan ng tao. Ngayon, kung maririnig mo ang Kanyang tinig, huwag patigasin ang iyong puso.

8. Bakit Inutusan ang Pagbabato sa mga Makasalanan?

Ang pagtutol ng mga disipulo sa pagpapakasakit sa krus ang nagtulak sa kanila na naisin ang pagpatay sa mga bastos na Samaritano. Ang parehong pagtutol, na nasa puso ng mga pinuno ng mga Hudyo, ang nag-udyok sa kanila na naisin ang pagpatay kay Jesus. Maraming enerhiya ang inilaan ng mga Hudyo sa paghahanap ng paraan upang hulihin si Kristo sa Kanyang mga salita at mga gawa upang maipahayag nila Siya bilang isang impostor at mapapatay Siya. Isa sa maraming bitag na inilagay para kay Jesus ay inilarawan sa ebanghelyo ni Juan:

At maagang-maaga siya'y bumalik sa templo, at ang lahat ng tao ay pumunta sa kanya; siya'y umupo at nagturo sa kanila. (3) At dinala sa kanya ng mga eskriba at mga Pariseo ang isang babaeng nahuli sa pangangalunya; at nang mailagay nila siya sa gitna, (4) Sinabi nila sa kanya, Guro, ang babaeng ito'y nahuli sa pangangalunya, sa mismong akto. (5) Ngayon, si Moises sa kautusan ay nag-utos sa amin na ang ganito ay dapat batuhin: ngunit ano ang masasabi mo? Juan 8:2-5

Para sa mga Pariseo, tila ito ang perpektong bitag. Kung susubukang iligtas ni Jesus ang babae mula sa kamatayan, maaari nilang akusahan Siya ng paglabag sa batas ni Moises. Kung hatulan Niya siya ng kamatayan, maaari nilang akusahan Siya sa Gobernador ng Roma bilang isang rebelde. Sinabi na ni Jesus na hindi Siya

dumating upang sirain ang batas o ang mga propeta, at hindi dapat baguhin kahit isang kudlit ng batas. Isinulat nga ni Moises sa batas:

At ang lalaking nangangalunya sa asawa ng iba, kahit siya'y nakikiapid sa asawa ng kanyang kapwa, ang mangangalunya at ang babaeng mangangalunya ay tiyak na papatayin. Levitico 20:10

Pagkatapos ay ilalabas ninyo silang dalawa sa pintuan ng lunsod na iyon, at babatuhin sila ng mga bato hanggang sa mamatay; ang dalaga, dahil hindi siya sumigaw, bagaman nasa lunsod; at ang lalaki, dahil inabuso niya ang asawa ng kanyang kapwa: kaya't aalisin mo ang kasamaan sa gitna ninyo. Deuteronomio 22:24

Ang babaeng ito ay nahuli sa mismong akto ng pangangalunya. Ayon sa batas, nararapat siyang batuhin hanggang mamatay. Ngayon, itinapon ang babae sa paanan mismo ng Tagapagbigay ng Batas upang ibigay Niya ang Kanyang hatol. Mahalagang tandaan na ang Anak ng Diyos ang Siyang nagbigay ng batas sa Bundok ng Sinai.

Kaya't ano ang silbi ng kautusan? Idinagdag ito dahil sa mga pagsuway, hanggang sa dumating ang binhi na pinangakuan; at **ito'y ibinigay sa pamamagitan ng mga anghel sa kamay ng isang tagapamagitan.** Galacia 3:19

Sapagkat may isang Diyos at **isang Tagapamagitan sa pagitan ng Diyos at ng mga tao, ang taong si Kristo Jesus;** 1 Timoteo 2:5

Si Jesus, bilang Salita ng Diyos, ang Siyang nagbigay ng utos na “Huwag kang mangangalunya.” Ngayon, habang ang babae ay nasa Kanyang paanan, hinihintay ng mga nag-aakusa kung ano ang Kanyang gagawin. Yumuko si Jesus at nagsimulang magsulat, tila binabalewala sila. Pagkatapos, nagsalita Siya sa kanila at sinabi:

Sinumang wala sa inyo ang walang kasalanan, siya ang unang bumato sa kanya. Juan 8:7

Ang pahayag na ito ay napaka-interesante at sumisira sa paradigma na kinabibilangan ng mga Pariseo. Sa halip, ito ay tila hindi bahagi ng kanilang kaisipan. Gayunpaman, si Jesus ay naghayag lamang ng

parehong prinsipyo na ibinigay kay Moises tungkol sa ibang kaso ng pagbato kung saan isang lalaki ang nanlait sa Diyos.

At ang sinumang nanlait sa pangalan ng Panginoon ay tiyak na papatayin, at ang buong kapulungan ay tiyak na babatuhin siya: maging ang banyaga o ang ipinanganak sa lupain, kapag siya ay nanlait sa pangalan ng Panginoon, ay papatayin. (17) At ang sinumang pumatay sa sinumang tao ay tiyak na papatayin. Levitico 24:16-17

Salitain mo sa buong kapulungan ng mga anak ng Israel, at sabihin mo sa kanila, Kayo'y magiging mga banal: sapagkat ako ang Panginoon na inyong Diyos ay banal. Levitico 19:2

Anong nangyayari dito? Ang taong nanlait ay dapat patayin sa pamamagitan ng pagbato, ngunit sinuman na pumatay sa ibang tao ay dapat ding patayin. Kung ang isang tao ay bumato hanggang mamatay ang isang tao, hindi ba't pinapatay niya ang ibang tao? Hindi ba't siya rin ay dapat kwalipikadong patayin? Maari bang konektado ito sa kaisipan ni Jesus na nagsasabing tanging ang isang taong banal at walang kasalanan ang may karapatang patayin ang iba? Si Jesus lamang ang taong walang kasalanan, kaya't ano ang ginawa Niya?

Kapag si Jesus ay nagsulat sa alikabok sa sahig ng templo, Siya ay nagbibigay ng tunay na espirituwal na aplikasyon na nakasulat sa batas. Kung ang isang lalaki ay may hinala na ang kanyang asawang babae ay nangangalunya, maaari niyang dalhin siya sa harap ng pari upang ipatupad ang batas tungkol sa inggit.

At ang pari ay ilalapit siya, at ilalagay siya sa harap ng Panginoon: (17) At ang pari ay kukuha ng banal na tubig sa isang sisidlang luwad; **at mula sa alikabok na nasa sahig ng tabernakulo**, ang pari ay kukuha at ilalagay ito sa tubig: (18) At ang pari ay ilalagay ang babae sa harap ng Panginoon, at aalisin ang takip ng ulo ng babae, at ilalagay ang handog ng pag-alaala sa kanyang mga kamay, na siyang handog para sa inggit: at ang pari ay magkakaroon sa kanyang kamay ng mapait na tubig na nagdudulot ng sumpa: (19) At ang pari ay sisingilin siya ng isang panunumpa, at sasabihin sa babae, Kung walang lalaki na nakasama mo, at kung hindi ka lumihis sa karumihan sa ibang lalaki sa halip ng iyong asawa, ikaw ay malaya mula sa mapait na tubig na

magdudulot ng sumpa: (20) Ngunit kung ikaw ay lumihis sa ibang lalaki sa halip ng iyong asawa, at kung ikaw ay nadungisan, at may ibang lalaki na nakasama ka bukod sa iyong asawa: (21) Kung gayon, sisingilin ng pari ang babae ng panunumpa ng sumpa, at sasabihin ng pari sa babae, Gawin ka ng Panginoon na isang sumpa at isang panunumpa sa iyong bayan, kapag pinahihina ng Panginoon ang iyong hita, at ang iyong tiyan ay lumaki; (22) At ang tubig na magdudulot ng sumpa ay papasok sa iyong mga bituka, upang gawin ang iyong tiyan na lumaki, at ang iyong hita na mabulok: At ang babae ay magsasabi, Amen, amen. (23) **At isusulat ng pari ang mga sumpang ito sa isang aklat, at buburahin ang mga ito sa mapait na tubig:** Mga Bilang 5:16-23

Ang mga lalaking ito na nahuli ang babae sa mismong akto ng pangangalunya ay nang-akit sa kanya at nagsamantala sa kanya. Habang si Jesus ay nagsusulat sa alikabok ng sahig, ang Banal na Espiritu (na simbolo ng tubig) ay nagdala ng pagkakasala sa mga lalaki na nagdulot ng pag-umbok ng kanilang tiyan at pagkalagas ng kanilang hita dahil sa pagkakasala. Sila ay naiinggit kay Kristo at ito ay unti-unting sumisira sa kanila. Tulad ng sinasabi ng salmista:

Kapag ako'y tahimik, ang aking mga buto ay tumanda sa aking pag-ungol sa buong araw. Awit 32:3

Sa halip na aminin ang kanilang mga kasalanan at mapatawad, ang mga lalaking ito ay umalis na tahimik na dala ang kanilang pagkakasala na nagdulot ng pagkatanda ng kanilang mga buto.

At nang itaas ni Jesus ang Kanyang sarili, at walang sinumang nakita kundi ang babae, sinabi Niya sa kanya, Babae, nasaan ang mga umaakusa sa iyo? Wala bang humatol sa iyo? (11) Sinabi niya, Wala, Panginoon. At sinabi ni Jesus sa kanya, Ni hindi kita hinahatulan: umalis ka, at huwag nang magkasala pa. Juan 8:10-11

At kung ang babae ay hindi nadungisan, kundi malinis; siya ay magiging malaya, at magkakaroon ng anak. Bilang 5:28

Pinatawad ni Jesus ang babae sa kanyang kasalanan; binura Niya ang pagsulat sa kanyang kasalanan gamit ang mapait na tubig na Kanyang iinumina sa krus, at sa gayon siya ay hindi na nadungisan.

Siya ay nakalaya at ang tunay na binhi ay naisip sa kanya; isinalarawan niya ang Espiritu ni Jesus sa kanyang puso.

Kapag sinabi ni Jesus sa mga Pariseo, “Ang sinumang walang kasalanan ay siya ang unang bumato,” binigyan Niya ng hatol ng kamatayan ang babae. Hindi Niya sinubukang supilin ang akusasyon laban sa kanya. Tinanggap Niya ang akusasyon, at tiyak na naramdaman ng babae na siya ay mamamatay. Sa pamamagitan ng pagsusulat sa lupa, pinaalalahanan ni Jesus ang mga Pariseo na sila ay may mga kasalanan, at sila ay umalis. Nang ang lahat ng mga umaakusa sa babae ay umalis, tinanong siya ng Tagapagbigay ng Batas kung nasaan ang kanyang mga umaakusa. Itinuro niya na sila ay umalis, at sa gayon ang kanyang kaso ay ganap na nasa mga kamay ng Tagapagbigay ng Batas. Sinabi Niya, “Ni hindi kita hinahatulan,” umalis ka, at huwag nang magkasala pa. Ipinakita ng Tagapagbigay ng Batas kung paano Niya palaging nilayon na gamitin ang batas upang magbigay ng awa. Kung pinawalang-sala Niya ang babae, hindi na niya kakailanganin ang awa, kaya't ibinigay Niya ang hatol upang makapagbigay ng awa. Iyan ang buong layunin ng batas. Ang batas ay nilalayong dalhin tayo kay Kristo upang tayo ay maipawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya. Galacia 3:24.

Napakalungkot isipin na ang mga pinuno ng mga Judio ay tunay na naniniwala na kalooban ng Diyos na ang babae na ito ay batuhin hanggang mamatay. Ayaw nating balewalain ang katotohanan ng isyung ito. Kung hindi hawak ng mga Romano ang kapangyarihan at ang mga lalaking ito ay malayang naipapatupad ang batas ayon sa kanilang nais, maaari nilang kunin ang mga bato at patayin ang babae. Ito ay tunay na nangyari sa kaso ni Esteban.

At sila'y sumigaw ng malakas na tinakpan ang kanilang mga tainga, at sabas-sabay na tumakbo sa kanya, (58) At siya'y itinaboy sa labas ng bayan, at binato siya: at ang mga saksi ay naglagay ng kanilang mga damit sa mga paa ng isang batang lalaki, na ang pangalan ay Saul. (59) At binato nila si Esteban, na tumatawag sa Diyos at sinasabi, Panginoong Jesus, tanggapin mo ang aking espiritu. Mga Gawa 7:57-59

Ang mga lalaking ito ay naniwala sa isang Diyos na nagpasya na parusahan ang mga makasalanan sa pamamagitan ng pagbato sa kanila hanggang sa mamatay. Maiisip ba natin ang kawawang batang babae na ito na tinamaan sa gilid ng ulo ng isang malaking bato at nahulog sa lupa sa takot? Kapag natapos ang trahedyang mayroong nakahandusay na isang napinsala at duguang bangkay bilang babala sa lahat na ang Diyos ay hindi dapat paglaruan; kung ikaw ay magkasala, babayaran mo ito ng iyong buhay. Ang imaheng iyon ba ay nagdudulot sa iyo ng malalim na pagmamahal para sa ganitong Diyos? Nais mo bang magalak palagi sa presensya ng ganitong Nilalang na pinapabagsak ang mga makasalanan na parang walang halaga na insekto?

Bakit nga ba inutusan ng batas ni Moises na ang mga tao ay batuhin hanggang mamatay? Ang batas ay sumasalamin sa karakter ng Diyos. Kung inutusan ng Diyos ang batas na ito, hindi ba't nangangahulugan ito na nais Niyang ipatupad ito kapag kinakailangan? Mayroon tayong napakahalagang prinsipyo na dapat isaalang-alang dito gaya ng ipinaabot ni Jesus.

Huwag kayong humatol, upang huwag kayong hatulan. (2)
Sapagkat sa hukom na inyong hinatulan ay kayo rin hahatulan: at sa sukat na inyong sinukat ay susukatin kayo. Mateo 7:1-2

Ang ating Ama sa langit ay nagtatag ng isang sistema na magbibigay-daan sa mga tao na hatulan batay sa kanilang sariling paghuhusga. Suriin natin kung saan nagmula ang pagbato. Ito ang unang pagbanggit ng pagbato sa Bibliya.

At sinabi ni Moises, Hindi ito nararapat gawin; sapagkat isasakripisyo namin ang kasuklamsuklam ng mga Egipcio sa Panginoon naming Diyos: narito, isasakripisyo ba namin ang kasuklamsuklam ng mga Egipcio sa kanilang harapan, **at hindi ba sila magbabato sa amin?** Exodo 8:26

Ang pagbato ay isang kaugalian ng mga Egipcio. Ganito ang ginagawa ng mga Egipcio sa mga paglabag laban sa kanilang mga diyos. Isa sa mga dahilan kung bakit nais ng Israel na pumunta sa disyerto upang magsakripisyo ay dahil ang mga hayop na isasakripisyo nila ay sinasamba bilang mga diyos ng mga Egipcio.

Malamang na alam ni Paraon na kung ang mga Israelita ay magsasakripisyo sa lupa, ito ay mag-uudyok sa mga Egipcio na batuhin sila. Ang pagtanggap ng mga Israelita sa kaugalian na ito ay maliwanag sa kanilang nais gawin kay Moises.

At si Moises ay tumawag sa Panginoon, na sinasabi, Ano ang gagawin ko sa mga taong ito? Sila'y halos handa nang batuhin ako.
Exodo 17:4

Nang si Caleb at si Josue ay nakiusap sa mga tao na maaari silang umakyat at kunin ang lupain ng Canaan, ang tugon ng mga tao ay batuhin sila.

Kung ang Panginoon ay malugod sa atin, dadalhin niya tayo sa lupain na ito at ibibigay ito sa atin; isang lupain na umaagos ng gatas at pulot. (9) Huwag lamang kayong maghimagsik laban sa Panginoon, ni matakot sa mga tao ng lupain; sapagkat sila'y tinapay lamang para sa atin: ang kanilang depensa ay nawala na sa kanila, at ang Panginoon ay kasama natin: huwag silang katakutan. (10) Nguni't ang buong kapulungan ay nag-utos na batuhin sila ng mga bato. At ang kaluwalhatian ng Panginoon ay nagpakita sa tabernakulo ng kapulungan sa harapan ng lahat ng mga anak ng Israel. Mga Bilang 14:8-10

Kung hindi nakialam ang Diyos, nagawa na nila ito. Bakit kaya pinayagan ng Diyos ang kaugalian ng mga Egipcio na pagbato na maisama sa mga batas para sa Israel?

Sa dahilang hindi nila isinagawa ang aking mga hatol, kundi tinanggihan ang aking mga tuntunin, at nilapastangan ang aking mga Araw ng Pamamahinga , at ang kanilang mga mata ay nakatuon sa mga diyus-diyosan ng kanilang mga ama. (25) **Kaya't binigyan ko rin sila ng mga tuntunin na hindi mabuti, at mga hatol na hindi nila dapat ipamuhay;** Ezekiel 20:24-25

Ang mga tuntunin at hatol na ito tungkol sa pagbato ay hindi mabuti, at ito ang mga parusa na idinagdag o inakibat sa batas na nagpaparusa sa paglabag. Tiyak na hindi maganda ang mabato hanggang sa mamatay! Ang mga parusang ito ay alinsunod sa kanilang sariling mga ideya ng paghuhusga para sa paglabag at sumasalamin sa kanilang sariling pag-iisip at mga paraan na kanilang natutunan mula sa mga Egipcio. Gaya ng ipinaliwanag ni Jesus:

Sapagkat natatakot ako sa iyo, sapagkat ikaw ay isang mahigpit na tao: kumukuha ka ng hindi mo itinaguyod, at umaani ka ng hindi mo inihasik. (22) **At sinabi niya sa kanya, Mula sa iyong sariling bibig ako hahatol sa iyo, ikaw na masamang alipin. Alam mo na ako'y isang mahigpit na tao,** kumukuha ng hindi ko itinaguyod, at umaani ng hindi ko inihasik: Lucas 19:21-22

Ang mga Israelita ay naniwala na ang Diyos ay isang mahigpit na tao. Nang makita nila ang Kanyang kaluwalhatian, ito ay tila isang nag-aapoy na apoy sa kanila.

At ang tanawin ng kaluwalhatian ng Panginoon ay **parang nag-aapoy na apoy** sa tuktok ng bundok sa mga mata ng mga anak ng Israel. Exodo 24:17

Tandaan na ang mga Israelita mismo ang kumuha ng kaugalian ng pagbato upang harapin ang paglabag. Nang magpasya ang Israel na batuhin si Moises sa Exodo 17:4, ipinakita nila ang isang espiritu ng paghuhusga na walang awa. Sinasabi ng Bibliya:

Sapagkat ang hindi nagpapakita ng awa ay hahatulan ng walang awa; at ang awa ay nagagalak laban sa paghuhusga. Santiago 2:13

Dahil ang mga Israelita ay walang ipinakitang awa sa kanilang paghuhusga, ang prosesong ito ng paghuhusga ay ibinalik sa kanila. Pinili nilang maniwala na ang Diyos ay nais silang patayin sa disyerto, at nais nilang batuhin si Moises. Hindi pinagtatawanan ang Diyos, sapagkat habang ang mga Israelita ay nagtatanim ng binhing ito, sila rin ay umani ng bunga. Mula sa kanilang sariling mga bibig, hinatulan ng Israel ang kanilang mga sarili sa kamatayan sa disyerto ayon sa kanilang sariling mga paniniwala tungkol sa Diyos.

Paulit-ulit na ipinahayag ng Israel ang kanilang mga takot na patayin sila ng Diyos sa disyerto:

At sinabi nila kay Moises, Dahil wala bang mga libingan sa Egipto, **kaya't dinala mo kami upang mamatay sa disyerto?** Bakit mo kami tinrato ng ganito, upang ilabas kami sa Egipto? Exodo 14:11

At sinabi ng mga anak ng Israel sa kanila, **Kung sana'y namatay kami sa kamay ng Panginoon sa lupain ng Egipto**, nang kami'y umupo sa tabi ng mga palayok ng karne, at nang kami'y kumain ng tinapay hanggang sa masiyahan; sapagkat dinala ninyo kami sa disyertong ito upang patayin ang buong kapulungan na ito sa gutom. Exodo 16:3

At ang lahat ng mga anak ng Israel ay nagbulung-bulungan laban kay Moises at kay Aaron: at sinabi ng buong kapulungan sa kanila, **Kung sana'y namatay kami sa lupain ng Egipto! o sana'y namatay kami sa disyertong ito!** (3) **At bakit dinala kami ng Panginoon sa lupang ito, upang mapatay sa tabak, na ang aming mga asawa at mga anak ay maging samsam?** Hindi ba't mas mabuti pa sa amin na bumalik sa Egipto? Mga Bilang 14:2-3

Kung gayon, ayon sa kanilang sariling paghatol, tinanggap nila ang hatol:

At ang Panginoon ay nagsalita kay Moises at kay Aaron, na sinasabi, (27) **Hanggang kailan ko tiisin ang masamang konggregasyong ito, na nagbubulong laban sa akin?** Narinig ko ang mga bulong ng mga anak ng Israel, na nagbubulong laban sa akin. (28) **Sabihin mo sa kanila, Tunay na buhay ako, sabi ng Panginoon, gaya ng inyong sinalita sa aking mga tainga, gayon ko rin gagawin sa inyo:** (29) Ang inyong mga bangkay ay mahuhulog sa disyertong ito; at ang lahat ng mga bilang ninyo, ayon sa inyong buong bilang, mula sa dalawampung taong gulang at pataas, na nagbubulong laban sa akin... Mga Bilang 14:26-29

Sa panahon ni Kristo, makikita natin na ang mga Pariseo ay nahuli ng kanilang sariling sistema ng paghatol na natamo ng kanilang mga ninuno mula sa mga Ehipsiyo. Ipinapakita nito ang patuloy na takot na dinanas ng mga Israelita at ang pagkakapigil na dulot nito.

Ang bautismo ni Juan, ito ba'y mula sa langit, o mula sa mga tao? (5) **At nag-isip-isip sila sa kanilang sarili, na sinasabi, Kung sabihin naming, Mula sa langit; sasabihin niya, Bakit nga hindi kayo naniwala sa kanya?** (6) **Ngunit kung sabihin naming, Mula sa mga tao; lahat ng tao ay babato sa amin:** sapagkat sila'y kumbinsido na si Juan ay isang propeta. (7) **At sumagot sila, na hindi nila masabi kung saan ito nagmula.** Lucas 20:4-7

Malinaw na kahit na ang mga Israelita ay umalis na sa Egipto, ang Egipto ay hindi pa umalis sa kanila. Ang mga Fariseo ay namuhay sa isang mundo ng paghuhusga, galit, at paghihiganti, na taglay ang lahat ng katangian ni Paraon, ang panginoong alipin. Ang espiritung ito ay bunga ng kanilang pananaw sa karakter ng Diyos. Sa katunayan, ang diyos na kanilang sinasamba ay katulad din ni Paraon. Nang itinatag ang bayan ng Israel, pinahintulutan ng Diyos na mailagay ang kanilang mga kaisipan sa batas. Ngunit paano magiging posible na pahintulutan ng Diyos na ang Kanyang batas ay madungisan ng masasamang kaisipan ng mga tao? Ito ay dahil ang layunin ng batas ay dalhin ang pagkakasala sa isip upang sa gayon ay maibigay Niya ang awa.

Ngunit pumasok ang batas upang ang paglabag ay sumagana. Datapat kung saan sumagana ang kasalanan, lalo namang sumagana ang biyaya: Roma 5:20

Maaaring pahintulutan ng ating Ama sa langit ang anumang uri ng parusa na idagdag sa Kanyang batas dahil ang anumang parusang kamatayan na itinatadhana ay para lamang sa layunin ng pagbibigay ng awa sa mga humihingi nito. Tandaan natin ang sinasabi ng mga Kasulatan tungkol sa karakter ng Diyos:

At ang Panginoon ay dumaan sa harap niya at ipinahayag, Ang Panginoon, Ang Panginoong Diyos, **mahabagin at mapagpatawad**, matiyaga, at sagana sa kabutihan at katotohanan ... Exodo 34:6

O magpasalamat kayo sa Panginoon, sapagkat siya ay mabuti: sapagkat **ang kanyang kaawaan ay nananatili magpakailanman**. Awit 107:1

Ang Diyos ay palaging maawain at palaging Kanyang nais na ipakita ang awa. Ang awa ay humihinto lamang kapag ang mga tao ay tumatangging maniwala dito at nagnanais ng kaparusahan. Sila ang mga tao na nagpipilit na itigil ang awa, at sila ay nagtago mula dito dahil nais nilang maniwala na ang Diyos ay katulad nila. Nais nilang maniwala na ang Diyos ay nagiging kalaban ng mga tao at nililipol sila kapag hindi na sila Kanyang ikinagalak. Kung ito ay totoo, hindi maaaring sabihin na ang awa ng Diyos ay nananatili

magpakailanman. Tandaan natin na ang taong humuhusga nang walang awa ay hindi tumatanggap ng awa dahil ito ang kanyang sariling napagpasyahan. Ito ang dahilan kung bakit ang taong naminsala sa Diyos ay binato hanggang mamatay nang walang awa.

At ang anak ng babaeng Israelita ay naminsala sa pangalan ng Panginoon at nagmura. At dinala siya sa kay Moises: (at ang pangalan ng kanyang ina ay Shelomith, na anak ni Dibri, mula sa angkan ng Dan;) (12) At siya ay inilagay nila sa bilangguan, upang maipakita sa kanila ang kalooban ng Panginoon. (13) At ang Panginoon ay nagsalita kay Moises, na sinasabi, (14) Ilabas mo siya na nagmura sa labas ng kampo; at hayaang ipatong ng lahat ng nakarinig sa kanya ang kanilang mga kamay sa kanyang ulo, at hayaang batuhin siya ng buong kapulungan. Levitico 24:11-14

Ang Panginoon ang nagtakda ng parusang kamatayan na kanilang pinili sa kanilang pakikitungo sa parusa para sa pagmaminsala sa mga diyos ng Egipto. Nais ng ating Ama na makilala ng taong ito na ang kanyang kasalanan ay mabigat at siya ay talagang karapat-dapat sa kamatayan, ngunit ito ay para lamang sa layuning bigyan siya ng awa. Alam natin na ito ay totoo dahil sa mga salita ng Manggagawa ng Batas mismo:

Kaya't sinasabi ko sa inyo, ang lahat ng uri ng kasalanan at pagmaminsala ay mapapatawad sa mga tao: ngunit ang pagmaminsala laban sa Banal na Espiritu ay hindi mapapatawad sa mga tao. Mateo 12:31

Sinabi ni Jesus na ang bawat kasalanan ay maaaring mapatawad maliban sa isa – ang pagmaminsala laban sa Banal na Espiritu. Ang Banal na Espiritu ay kumikilos sa ating budhi at nakikipag-usap sa atin upang tayo'y magsisi at humingi ng awa. Ang isang tao na patuloy na tumatangi na makinig sa Tinig na humihimok sa kanya na magsisi ay hindi hihingi ng awa, at dahil dito, siya ay huhusgahan ayon sa mga parusang inisip ng kanyang sariling bayan. Kung tanging ang lalaking nabanggit sa Levitico 24 ay humingi ng awa, ito ay ibibigay sa kanya. Siya ay nagmaliw sa Banal na Espiritu na humihimok sa kanya na magsisi dahil ang ating Ama ay hindi nais na may mapahamak. Sa kalungkutan, pinatay niya ang tinig na iyon at

dahil dito, namatay siya ayon sa kanyang paniniwala na hindi siya patatawarin ng Diyos.

Ilan sa ating lahat ang may balak na magtapon ng mga bato at bugbugin ang ating mga anak hanggang sa mamatay dahil sa kanilang hindi pagsisising mga kasalanan at kusang sirain sila hanggang sa maging duguan sa lupa? Ang pag-iisip na ito ay napakalupit na hindi maipahayag sa mga salita. Gayunpaman, milyon-milyong tao ang naniniwala na ito ang hinihingi ng ating Ama sa langit sa mga Israelita. Ilang tao ang pumanaw na may galit sa Diyos na ito na sa kanilang palagay ay nagnanais na ang mga tao ay batuhin hanggang sa mamatay? Maraming Kristiyano ngayon ang nagpapasalamat sa Diyos na sa Bagong Tipan, nagbago na ang mga bagay, ngunit sa anumang paraan ay hindi ito nagbabago sa katotohanang naniniwala pa rin sila na ang Diyos ay ganito sa Lumang Tipan. Muli tayong pinapaalalahanan na sinabi ni Jesus na hindi Siya dumating upang alisin ang anumang bahagi ng batas. Ang batas ay nananatili, ngunit tulad ng ating natutunan, ang ating Ama ay hindi kailanman nagnanais na pumatay ng sinuman. Siya ay nagnanais lamang ng awa para sa lahat.

Dalangin kong buksan mo ang iyong puso sa ating Ama sa langit. Mahal na mahal ka Niya. Hindi Niya kailanman nais na saktan ka o patayin ka dahil sa iyong mga kasalanan. Nais lamang Niya na makita natin na ang ating mga kasalanan ay sumisira sa atin at maaari tayong humingi ng awa anumang oras. Kapag alam mo na hindi galit ang Diyos sa iyo at talagang mahal ka Niya, makatatakbo ka sa Kanya at aaminin ang lahat ng iyong mga kasalanan at alam mong mapapatawad Niya ang lahat ng ito. Tulad ng sinabi ni Jesus sa babaeng nahuli sa pangangalunya – “hindi rin kita hinahatulan, umalis ka at huwag nang magkasala.”

Malungkot na ang mga tumatanggi sa katotohanan na talagang mahal sila ng Diyos at palaging handang magpakita ng awa, ay hindi tatanggap ng awa; dahil naniniwala sila sa isang Diyos na walang awa sa mga makasalanan, at sa gayon ay isinusuko nila ang pag-asa ng kapatawaran. Tulad ni Cain, sila’y sumisigaw – “Ang aking kasamaan ay higit pa sa aking kayang patawarin.”

Sa kanilang pagkapoot sa kaalaman, at hindi pinili ang takot sa Panginoon: (30) Wala silang tinanggap sa aking payo; hinamak nila ang lahat ng aking mga pagsaway. (31) Kaya't kakainin nila ang bunga ng kanilang sariling landas, at mapupuno sila ng kanilang sariling mga saloobin. (32) Sapagkat ang pagtalikod ng mga simpleng tao ay magpapahamak sa kanila, at ang kasaganaan ng mga hangal ay magwawasak sa kanila. Kawikaan 1:29-32

Makinig sa Salita ng Diyos at maniwala sa sinasabi nito:

Ang Panginoon ay nagpakita sa akin mula pa noong una, na sinasabi, Oo, iniibig kita ng isang walang hanggan na pag-ibig: kaya't sa pamamagitan ng malasakit ay hinikayat kita. Jeremias 31:3

Halika ngayon, at tayo'y mag-usap, sabi ng Panginoon: kahit na ang inyong mga kasalanan ay kasing pula ng karmesi, sila'y magiging puti na parang niyebe; kahit na sila'y pula na gaya ng kulay dugo, sila'y magiging gaya ng lana. Isaias 1:18

...at kanyang buburahin ang mga ito sa pamamagitan ng mapait na tubig. Bilang. 5:23

9. Ang Batas Bilang Salamin

Habang tinitingnan natin ang mga kwento ni Jesus sa mga Ebanghelyo, nakikita natin ang Ama. Sinabi ni Jesus kay Felipe, “Kung nakita mo ako, nakita mo na ang Ama.” Juan 14:9. May isang mahalagang kwento sa mga Ebanghelyo na nagbibigay-diin sa isang aspeto ng karakter ng ating Ama na kadalasang hindi nauunawaan. Halos buong ministryo ni Jesus ay ginugol sa mga teritoryo ng lahing Hudyo. Sa bihirang okasyong ito, pinili ng Tagapagligtas na maglakbay sa rehiyon ng mga pagano sa Fenicia.

Ang malalim na pagmamataas at pagkiling ng mga Hudyo ay humawak sa puso ng mga alagad at pumigil sa kanilang mga mata na makita ang kanilang pakikilahok sa pambansang kasalanan ng rasismo at espiritwal na pagkakait. Ang Israel ay tinawag upang maging liwanag sa mga Hentil; gayunpaman, inikot nila ang pribilehiyong ito sa kadiliman sa pamamagitan ng kanilang paghamak sa kanilang mga kapwa na nasa kahirapan.

Isang babae na nakatira sa rehiyong ito, kasama ng marami sa kanyang komunidad, ay nakarinig tungkol sa isang guro na Hudyo na makapagpapagaling ng mga tao. Ang kanyang anak na babae ay “tinukso ng isang demonyo” at siya ay walang kapakinabang na humingi sa kanyang mga diyos upang tulungan ang kanyang anak. Nag-aalala siya kung makakatulong ba ang guro na ito sa kanya. Nagtakda siyang ipagdasal ang kanyang kaso kay Jesus habang may

pagdududa sa kung ano ang magagawa o gagawin ng Hudyo para sa kanya.

Ang taos-pusong sigaw ng mahirap na ina ay umabot sa tainga ng Tagapagligtas.

Maawa Ka sa akin, O Panginoon, Anak ni David; ang aking anak na babae ay labis na pinahihirapan ng isang demonyo. Mateo 15:22

Bilang nag-aalay na Anak ng Diyos, ang Kanyang puso ay puno ng habag. Dumating Siya sa rehiyong ito upang tulungan siya, ngunit ang susunod na ginawa ni Jesus ay nagpapakita ng isang napakahalagang bagay tungkol sa karakter ng Diyos.

Ngunit hindi siya sumagot sa kanya ng kahit isang salita. Mateo 15:23

Ang dahilan niya sa paggawa nito ay agad na lumalabas sa susunod na pangungusap.

At lumapit sa kanya ang kanyang mga disipulo at nakiusap, na sinasabi, Paalisin mo siya; sapagkat siya'y sumisigaw sa amin. Mateo 15:23

Kung agad na tinugunan ni Jesus ang kanyang kahilingan, hindi sana nahayag ang katigasan ng puso ng mga disipulo. Kaya't nanatiling tahimik ang Tagapagligtas upang makita kung paano sila tutugon. isinalarawan nila ang Kanyang katahimikan bilang isang kumpirmasyon ng kanilang sariling pagkabansot sa lahi. Kasabay nito, sinubok ng Kanyang katahimikan ang mga pagdududa ng banyagang babae ukol sa gurong Hudyo. Nakikita natin na ang mga aksyon ni Jesus ay nagsisilbing salamin upang ipakita ang nasa puso ng mga tao sa kanyang paligid.

Ang iba pang mga halimbawa nito ay nang si Jesus ay “nagmukhang parang nais pang lumakad nang higit” nang makasama niya ang dalawa patungong Emmaus. Lucas 24:28. At nang si Jesus ay “naglalakad sa dagat at nais sanang dumaan sa kanila.” Marcos 6:48.

Habang natutunan natin, ang mga alagad ay tumatangi sa tawag na dalhin ang kanilang personal na krus sa harap ng pagtangi ng mundo sa Anak ng Diyos. Ito ang naging dahilan upang hindi sila makakita ng maraming bagay na nais ipahayag ni Jesus sa kanila. Bilang mga tagapakinig ng batas sa aspetong ito, nagdulot ito sa kanila na makita si Jesus sa sumusunod na paraan:

Ngunit maging mga tagagawa ng salita, at huwag maging mga tagapakinig lamang, na dinadaya ang inyong sarili. (23) Sapagkat kung ang sinuman ay tagapakinig ng salita at hindi tagagawa, **siya ay katulad ng isang tao na tumitingin sa kanyang natural na mukha sa salamin**; (24) sapagkat siya ay tumitingin sa kanyang sarili, umalis, at agad na nakakalimot kung anong klaseng tao siya. Santiago 1:22-24

Ang mga disipulo ay tumugon sa tawag ni Kristo para sa bagong kaharian, ngunit ang kanilang mga puso ay hindi nakasuko sa mga prinsipyo ng pagtangi sa sarili, ni sa pagtanggap ng pagtangi ng kanilang minamahal na Mesiyas mula sa kanilang bansa. Ito ay nagdala sa kanila na maging mga tagapakinig ng batas na nagmumula sa bibig ni Jesus. Nang manahimik si Jesus sa harap ng banyagang babae, nakita nila ang kanilang sariling likas na mukha sa Kanya at binigyang kahulugan ang Kanyang kilos bilang pagtangi sa lahi. Sila ay nagpapakita ng kanilang sariling saloobin at mga hangarin sa Kanya na nagresulta sa kanilang paghingi kay Jesus sa harap ng mahirap na babae na palayasin siya. Gaano kaya ito kasakit para sa babae na marinig silang nagsasalita sa ganitong paraan. Ang kanyang pagdurusa para sa kanyang anak na babae ay tiyak na umusbong sa kanyang kalooban habang siya ay lumilingon upang marinig kung ano ang sasabihin ni Jesus.

Ngunit siya'y sumagot at nagsabi, Hindi ako sinugo kundi sa mga naligaw na tupa ng bahay ng Israel. Mateo 15:24

Ang sagot na ito ay sinubok ang lahat upang malaman kung sila'y tunay na nakikinig. Ang Tagapagligtas ay ipinakilala ni Juan Bautista sa mga salitang ito:

Narito ang Kordero ng Diyos, na nag-aalis **ng kasalanan ng sanlibutan**. Juan 1:29

Si Jesus ang Tagapagligtas ng buong mundo, hindi lamang ng mga pisikal na Judio. Ang katotohanang ito ay natanto ng babae sa balon na Samaritana at ng mga taong lumabas mula sa lungsod:

At sinabi sa babae, Ngayon ay naniniwala kami, hindi dahil sa iyong sinasabi: sapagkat narinig namin siya mismo, at alam naming ito nga ang Kristo, ang Tagapagligtas ng mundo. Juan 4:42

Si Jesus ang Tagapagligtas ng mundo ngunit ang Kanyang kaharian ay tiyak na hindi mula sa mundo:

Sumagot si Jesus, Ang aking kaharian ay hindi sa mundong ito: kung ang aking kaharian ay sa mundong ito, tiyak na makikipaglaban ang aking mga lingkod, upang hindi ako maibigay sa mga Judio: ngunit ngayon, ang aking kaharian ay hindi mula rito. Juan 18:36

Ang terminong *Israel* ay tumutukoy sa lahat ng mga tatanggap sa kaloob ng Kaligtasan. Tulad ng inilarawan ng apostol Pablo sa kalaunan:

Sapagkat hindi siya Judio na sa labas lamang; ni ang pagtutuli na sa labas sa laman. (29) Kundi siya'y Judio na sa loob; at ang pagtutuli ay sa puso, sa espiritu, at hindi sa sulat; na ang kapuri-puri ay hindi mula sa mga tao, kundi mula sa Diyos. Roma 2:28-29

Nagsasalita ang Tagapagligtas sa kanila tungkol sa Kanyang espirituwal na kaharian ng puso. Sa paglapit sa Jesus, ang babaeng ito ay tumugon sa tawag ng Espiritu. Ipinakita niya na siya, sa katunayan, ay mula sa bahay ng Israel. Hindi ang Israel ng laman, kundi ang Israel ng Espiritu. Ang pangalang Israel ay ibinigay kay Jacob dahil sa pananampalatayang nagtagumpay na kanyang ipinakita sa pakikipagbuno sa anghel sa kanyang pagdaramdam. Ngayon, ipapakita ng babae ito na siya, sa katunayan, ay isang tunay na tagapagtagumpay na Israelita.

Nang magkagayon, lumapit siya at sinamba siya, na sinasabi, Panginoon, tulungan Mo ako. Mateo 15:25

Ang pananampalataya ng babae ay hindi sumusuko. Siya ay nananatiling matatag sa kanyang pananampalataya. Ang

Tagapagligtas ay sabik na tulungan siya ngunit hindi pa natatapos ang pagsubok.

Ngunit siya ay sumagot at nagsabi, Hindi nararapat na kunin ang tinapay ng mga anak at ibigay ito sa mga aso. Mateo 15:26

Dito ang salitang *ngunit* ay hindi nangangahulugang siya ay tumutol sa kanyang panawagan. Ang salitang Griyego na *de* ay maaari ring mangahulugang *at* bilang isang anyo ng pagpapatuloy ng kaisipan. Tinatanong ngayon ni Jesus ang babae na magpasya kung siya ba talaga ay isang Israelita. Ang kanyang pahayag ay nakaayos sa paraang sumusubok sa pagkiling ng mga disipulo sa lahi pati na rin sa kanyang sariling pagdududa tungkol sa guro na ito na Griyego. Maaaring sinabi ng babae, “Panginoon, ako ay isa sa iyong mga anak at naniniwala ako na tutulungan mo ako.” Ito ang pinakamataas na sagot na maaari niyang ibigay. Gayunpaman, ang kanyang sagot ay kahanga-hanga dahil kahit tinatawag niyang sarili niyang aso, siya ay nananatiling may pananampalataya.

At sinabi niya, Katotohanan, Panginoon: subalit ang mga aso ay kumakain ng mga mumo na nalalaglag mula sa mesa ng kanilang mga panginoon. Mateo 15:27

Kahit na akala niya ay tinatawag siyang aso ni Jesus, siya ay nanatiling may pananampalataya na tutulungan siya ni Jesus, na ginawang siya ay isang tunay na nagwagi na Israelita. Ang pagmamahal ng babaeng ito para sa kanyang anak at ang kanyang tugon sa pagkatawag ng Espiritu ay nagbigay sa kanya ng tagumpay ng pananampalataya.

Kaya't sumagot si Jesus at sinabi sa kanya, O babae, malaking pananampalataya mo: mangyari sa iyo ayon sa iyong nais. At ang kanyang anak na babae ay gumaling mula sa oras ding iyon. Mateo 15:28

Ang sagot na ito ay nagpahiya sa mga alagad. Naririnig nila ang mga salita ni Jesus gamit ang kanilang likas na puso at ipinapakita nila sa Kanya ang kanilang pagkakaroon ng pagkiling batay sa lahi. Nang sinagot ni Jesus ang hiling ng babae, sila ay nagulat at ang kanilang pananaw kay Jesus ay nasira. Sa puntong ito, kailangan nilang

isaalang-alang ang mga aksyon ni Jesus bilang isang misteryo o simulan ang pagdududa sa kanilang pagkapoot batay sa lahi.

Si Jesus ay may titulong “*ang Karunungan ng Diyos*” sa Kasulatan. 1 Corinto 1:24. Ang karunungan na nagmumula sa Kanyang Ama ay nagbibigay-daan sa Kanya na makipag-ugnayan sa sangkatauhan at ipakita kung ano ang nasa kanilang mga puso nang hindi nakikipagkontra nang direkta, na magdudulot lamang ng pagtutol. Bakit hindi na lang sinabi ni Jesus, “May problema kayo sa pagkakaroon ng pagkapoot batay sa lahi at kailangan ninyong lampasan ito”? Wala itong makakamit. Sa halip, si Jesus ay nakikipag-usap sa paraang nagpapahintulot sa Kanyang mga salita na kumilos bilang salamin at ipakita kung ano ang nasa puso.

Kapag naunawaan mo ang prinsipyong ito, maaari mong basahin ang Kasulatan bilang isang tagagawa ng batas at hindi simpleng tagapakinig na tinitingnan ang sarili mong natural na mukha. Ang pagsubok na ibinigay ni Jesus sa mga disipulo ay humaharap sa bawat mambabasa ng Bibliya. Ang mga bagay na nakasaad sa Kasulatan ay ipinapahayag upang ipakita kung ano ang nasa puso ng mambabasa. Habang binabasa ng mga disipulo ang mga kilos ni Jesus sa kanilang sariling pagkapoot batay sa lahi, maraming tao ang nagbabasa ng mga Kasulatan na naglalarawan sa Diyos sa pamamagitan ng natural na pang-unawa ng tao sa halip na ayon sa tunay na karakter ng Diyos. Ang sumusunod na teksto ay tila nagsasabing nakakalimutan ng Diyos ang Kanyang bayan at nililiguran ang kanilang mga likod.

Sasabugin ko sila na parang hangin mula sa silangan sa harap ng kaaway; **ipapakita ko sa kanila ang aking likod**, at hindi ang aking mukha, sa araw ng kanilang kapighatian. Jeremias 18:17

Gumagamit tayo ng terminong pagliko ng ating likod sa mga tao upang ipakita ang ating pagtangga sa kanila. Pansinin ang konteksto kung paano nililingon ng Diyos ang Kanyang likod sa tekstong ito:

At mangyayari, habang ang aking kaluwalhatian ay lumilipas, na ilalagay kita sa isang bitak ng bato, at tatakpan kita ng aking kamay habang ako'y lumilipas: (23) At aalisin ko ang aking kamay, at

makikita mo ang aking likod; ngunit ang aking mukha ay hindi matutunghayan. Exodo 33:22-23

Sa kontekstong ito, ipinakita ng Diyos ang Kanyang likod upang protektahan si Moises mula sa ganap na kaluwalhatian ng Kanyang karakter. Ang pag-ibig ng Diyos para sa Kanyang mga anak ay napakalaki, napaka-mapagsakripisyo at mapagmalasakit na kapag ang isang makasalanan ay lubos na nakakita ng pag-ibig na ito, agad itong nagdudulot ng matinding pakiramdam ng sariling paghatol at pagkakasala.

Dahil ang aking bayan ay nalimutan ako, sila'y nagsusunog ng insenso sa mga walang kabuluhan, at sila'y nagdala sa kanilang mga landas mula sa mga sinaunang daan, upang lumakad sa mga landas, sa isang daang hindi naitayo; Jeremias 18:15

Nalimutan ng Israel ang Panginoon at lumihis sa ibang mga landas. Itinago ng Panginoon ang Kanyang kaluwalhatian at pinalikuran sila upang hindi sila lubos na masira. Pinalikuran din Niya sila upang hindi nila makita ang Kanyang pagdurusa at dalamhati sa pagkakita sa Kanyang mga anak na aanihin ang kanilang itinanim.

Iniwan ko ang aking likod sa mga sinasaktan ... Isaias 50:6

Ang mga gawa ng Israel ay labis na nakasakit sa ating Tagapagligtas. Ang kanilang pagsamba sa mga idolo ay labis na nakapinsala sa Kanya. "Sa lahat ng kanilang pagdurusa ay Siya ay nagdurusa at Siya ay nagdala at nag-alaga sa kanila sa lahat ng mga nakaraang araw." Isaias 63:9. Kaya't iniwan Niya ang Kanyang likod sa kanilang mga pananakit. Ang parirala na ito ay maaring maunawaan bilang ang Panginoon ay nasaktan para sa mga pagsuway ng Kanyang bayan sa kanilang pagtanggì sa Kanya at pati na rin bilang pagtakip sa Kanyang bayan mula sa buong kaluwalhatian ng Kanyang pagkatao upang hindi sila lubos na mabigti ng kanilang mga kasalanan. Ang natural na puso ay babasahin ang teksto bilang simpleng pagtanggì ng Diyos sa Kanyang bayan dahil iyon ang eksaktong reaksiyon ng isang tao. At kapag binasa natin ang Bibliya sa natural na paraan, iyan ang ating nauunawaan. Sa kabutihang palad, ang mga iniisip ng Diyos ay hindi katulad ng ating mga iniisip. Isaiah 55:8-9.

Magbigay tayo ng isa pang halimbawa kung paano ang Salita ng Diyos ay kumikilos tulad ng isang salamin sa kaluluwa. Sa Bilang 13, mababasa natin ang mga sumusunod:

At ang Panginoon ay nagsalita kay Moises, na sinasabi, (2) Magpadala ka ng mga tao, upang siyasin ang lupain ng Canaan, na ibinibigay Ko sa mga anak ng Israel: mula sa bawat angkan ng kanilang mga ama ay magpadala ka ng isang tao, bawat isa ay isang pinuno sa kanila. Mga Bilang 13:1-2

Ngunit mababasa natin sa Deuteronomio 1:22

Masdan, ang Panginoon mong Diyos ay naglagay ng lupa sa iyong harapan: umahon ka at angkinin ito, ayon sa sinabi sa iyo ng Panginoong Diyos ng iyong mga magulang; huwag kang matakot, ni manghihina. (22) At lumapit ang bawat isa sa inyo sa akin, at sinabi, Magpapadala kami ng mga tao sa unahan namin, at sila'y magsasaliksik ng lupa, at ibabalita sa amin kung aling daan ang aming dadaanan, at sa anong mga bayan kami papasok. (23) At ang sinabing ito ay ikinagalak ko, at kumuha ako ng labindalawang tao mula sa inyo, isa mula sa bawat lipi: Deuteronomio 1:21-23

Ang talata sa Bilang 13 ay hindi nagbibigay ng buong konteksto ng nangyari. Ito ay simpleng nagtatanghal ng utos ng Diyos na mag-espiya sa lupain. Ang dalawang talatang iniharap sa ganitong paraan sa Kasulatan ay nagbibigay ng kaunting pagsubok para sa mambabasa. Kung ang mambabasa ay may laman sa kanyang puso na nais patunayan na mali ang Bibliya, ang mga tekstong ito ay maaring ipatabi at gamitin upang patunayan na nagkukulang ang Bibliya sa kanyang sarili. Ang mga kontradiksyon na umiiral sa mambabasa ay nakalagay sa Bibliya. Ang gumagawa ng batas ay agad na makikita na ang utos na umakyat at angkinin ang lupain ay nangangahulugang hindi na kailangan pang mag-espiya sa lupain at na ang kahilingan na mag-espiya ay nagpakita ng kakulangan sa pananampalataya. Tumugon ang Diyos sa kahilingang ito sa pamamagitan ng isang utos ayon sa kanilang mga nais. Ang nakakatakot na ulat na dala ng karamihan ng mga espiya ay nagpakita ng kawalang-pananampalataya na umiiral sa kanilang mga puso na nag-udyok sa kahilingang mag-espiya sa lupain. Kaya

ang Bibliya ay isinulat sa paraang ang isang tao na namumuhay sa kontradiksyon ay makakabasa ng Bibliya at makikita ang mga kontradiksyon na hinahanap niya upang suportahan ang kanyang mga pahayag. Ang gumagawa ng batas ay humahawak sa pananampalataya at naghahangad na lutasin ang tila salungatan at pag- ugnayin ang Kasulatan.

Isaalang-alang natin ang kwento ng pagbibilang ni David sa Israel.

At muli ang galit ng Panginoon ay nagalab laban sa Israel, at pinagalaw niya si David laban sa kanila na magsabi, Pumaroon ka, bilangin mo ang Israel at Juda. 2 Samuel 24:1

Ngayon, ihambing ito sa 1 Cronica 21:1

At si Satanas ay tumayo laban sa Israel, at pinukaw si David na bilangin ang Israel. 1 Cronica 21:1

Muli, sa unang tingin, may lumilitaw na kontradiksyon. Ito ay katulad ng nang si Jesus ay ipinakita bilang Tagapagligtas ng sanlibutan at pagkatapos ay sinabi sa babae, "Hindi ako sinugo kundi sa mga naligaw na tupa ng bahay ng Israel." Tayo ay sinusubok kapag binabasa natin ang mga talatang ito. Sa susunod na kabanata, tatalakayin natin nang mas detalyado ang galit ng Panginoon. Sa ngayon, nakatuon tayo sa pagbabasa ng mga salitang Hebreo sa liwanag ng buhay ni Jesucristo. Ang pagbibilang na ito ng Israel ay nagresulta sa pagkamatay ng 70,000 kalalakihan.

Kaya't ang Panginoon ay nagpadala ng salot sa Israel mula sa umaga hanggang sa takdang panahon: at namatay sa mga tao mula sa Dan hanggang sa Beersheba ang pitumpu't libong kalalakihan. 2 Samuel 24:15

Ilang salin ang nagsasaad na ang Diyos ay labis na nagalit sa Israel kaya't lumikha Siya ng dahilan upang puksain ang libu-libong tao:

Nagalit ang Panginoon sa Israel. Pinukaw Niya si David laban sa kanila. Sinabi Niya, "Pumunta ka! Bilangin mo ang mga tao ng Israel at Juda." 2 Samuel 24:1 (NIV)

Kapag binasa natin na nagalit ang Diyos sa Israel, anong larawan ang nabubuo sa iyong isipan? Pinapalagay ba natin na ito ay isang tao na may pulang mukha na naglalakad nang paatras at pasulong, handang sumabog sa galit? Posible bang ang mga tagasalin ay nagbasa ng mga salitang Hebreo ayon sa kanilang natural na pagkaunawa? Ang kamangha- manghang bagay tungkol sa pagkakaiba-iba ng kahulugan sa mga salitang Hebreo ay ang mambabasa o tagasalin ang magtatakda ng pagkakaiba. Sa ilang mga salita, ang mga pagkakaiba sa kahulugan ay makabuluhang binabago ang kahulugan ng binabasa. Kung titingnan mo ang salitang *galit* at *nagniningas* sa 2 Samuel 24:1, maaari itong isalin bilang *pagdurus*a at *pagkalungkot*. Ang salitang *nag-udyok* ay may kahulugang *manlinlang*, kaya maaari nating basahin ang teksto sa ganitong paraan.

At muli, ang pagdurus ng Panginoon ay nagdalamhati para sa Israel, at si David ay tinukso upang sabihin, "Pumunta, bilangin ang Israel at Juda. 2 Samuel 24:1

Ang mga ito ay akma sa 1 Cronica 21:1 na nagsasabing tumayo si Satanas laban kay David. Bakit nahulog si David? Ito ay dahil ang Israel ay nagpasakit sa Espiritu ng Diyos. Ang galit ng Diyos ay inilarawan sa Bibliya bilang pagpapahintulot sa mga masamang anghel na magkaroon ng mas malaking kontrol.

Ipinataw niya sa kanila ang tindi ng kanyang galit, poot, at pagkagalit, at kaguluhan, sa pamamagitan ng pagpapadala [pagpapalaya] ng mga masamang anghel sa gitna nila. Awit 78:49

Ang salitang *pagpapadala* ay maaari ring isalin bilang *pagpapalaya*. Ang galit ng Diyos ay tinutukoy bilang sa wakas ay pinapayagan ang Kanyang mga tao na itaboy Siya, na nagbibigay-daan kay Satanas na tumayo at kontrolin ang sitwasyon. Ang ating mahal na Ama ay nagmamahal sa Kanyang mga anak, at ang ating Tagapagligtas ay ang ating Pastol na walang pagod na nagmamalasakit sa Kanyang mga tupa. Kapag ang Kanyang mga tao ay patuloy na nagpapabaya at tumatangi sa Kanyang mga panawagan, sa wakas ay kailangan Niyang payagan silang magkaroon ng kanilang sariling mga nais. Ninais ng Israel ang pambansang kadakilaan sa ilalim ni David. Ang

Espiritu ng Panginoon ay nanawagan sa kanila na huwag hanapin ang mga bagay na ito, ngunit ang parehong espiritu na nagnanais ng hari ay ngayon nagnanais na palawakin ang imperyo. Kaya't pinayagan ng Panginoon si Satanas na akitin si David na bilangin ang mga tao.

Karamihan sa mga tagasalin ng Bibliya ay pinipiling isalin ang salitang Hebreo na *aph* bilang *galit* sa 2 Samuel 24:1. Samantalang sa Exodo 34:6, ang parehong salita na nakakabit sa salitang *mahaba* ay isinasalin na ganito:

At ang Panginoon ay dumaan sa harap niya, at ipinahayag, Ang Panginoon, ang Panginoong Diyos, maawain at mapagbigay, matiyaga, [H639 aph] at sagana sa kabutihan at katotohanan, Exodo 34:6

Pinapayagan ng Panginoon ang salitang Hebreo na *aph* na kumilos bilang isang salamin sa ating kaluluwa. Maaari natin itong basahin bilang galit o pagdurusa. Ito ay dahil ang salitang Hebreo ay nangangahulugang *butas ng ilong o mabilis na paghinga sa ilong*. Ang mabilis na paghinga ay maaaring dulot ng galit o matinding dalamhati. Nang sinabi ni Jesus sa mga alagad na siya ay dapat magdusa ng maraming bagay sa mga kamay ng mga pinuno, ayaw nilang pakinggan ito. Kaya naman makikita natin sa maraming pagkakataon na mas nais ng mga tao na isipin ang Diyos bilang galit sa mga nagkakasala sa Kanya kaysa makita Siya bilang isang nagdurusa at pusong sugatang Ama. Kung papayagan nilang makita ito, magdudulot ito ng malalim na pagkakaalam upang itigil ang pagsasakit sa ating Ama. Ang pagtingin sa Kanya bilang galit ay nagbibigay-daan sa maraming tao na bigyang-katwiran ang kanilang mga kasalanan. Tulad ng pagkakaunawa ng mga alagad sa katahimikan ni Jesus bilang pagkakaroon ng diskriminasyon batay sa lahi, maraming tagasalin ng Bibliya, at samakatuwid, mga mambabasa, ang nagbabasa ng kanilang sariling damdamin patungkol sa kawalang-katarungan sa karakter ng Diyos.

Isang huling halimbawa na dapat isaalang-alang:

Kaya't namatay si Saul dahil sa kanyang kawalang-tapat na ginawa laban sa Panginoon, sapagkat hindi niya sinunod ang salita ng Panginoon, at dahil kumonsulta siya sa isang mangkukulam para sa patnubay. (14) Ngunit hindi siya nagtanong sa Panginoon; kaya't pinatay siya nito, at ibinigay ang kaharian kay David na anak ni Jesse. 1 Cronica 10:13-14 (NKJV)

Kung may naghahanap ng ebidensya upang ipakita na ang Diyos ay pumatay ng mga tao, maaaring ito ay magmukhang isang napakasimpleng kaso. Sinasabi na pinatay ng Diyos si Saul. Ang tekstong ito ay isang salamin. Makikita ng nakikinig sa batas ang kanyang sariling likas na mukha sa tekstong ito. Si Saul ay labis na pinaboran ng Diyos at si Saul ay naghimagsik laban sa Kanya. Ang likas na tao ay magkakaroon ng mga damdamin ng paghihiganti sa ganitong kaso at huhusgahan si Saul na karapat-dapat na mapatay. Sa kabilang banda, ang likas na tao ay maaaring magkaroon ng katulad na mapaghimagsik na damdamin laban sa awtoridad, at ang pagbabasa sa tekstong ito bilang tuwirang pagpatay ng Diyos kay Saul ay nagbibigay ng ebidensya upang patunayan na ang awtoridad ay mabagsik at hindi makatuwiran. Para sa mga nagbabasa ng Bibliya sa pamamagitan ng karakter ni Jesus, hahanapin nila ang higit pang mga sagot upang ipaliwanag ang talatang ito na ang Diyos ay talagang pumatay kay Saul. Sa kasong ito, ang sagot ay 10 talata lamang ang nakalipas sa parehong kabanata.

At ang labanan ay naging mabigat laban kay Saul, at siya'y tinamaan ng mga mamamana, at siya'y nasugatan ng mga mamamana. (4) Nang magkagayon, sinabi ni Saul sa kanyang tagapagtanggol ng armas, 'Ihampas mo ang iyong espada, at tusukin mo ako sa pamamagitan nito; baka ang mga hindi tuli ay dumating at panghihinaan ako.' Ngunit ayaw ng kanyang tagapagtanggol ng armas; sapagkat siya'y labis na natatakot. Kaya't kumuha si Saul ng espada, at tumihaya sa ibabaw nito. 1 Cronica 10:3-4

Si Saul ay nagpakamatay. Si Saul ay umiwas sa Diyos at ito ay nangangahulugan na hindi Siya nakapagprotekta sa kanya tulad ng nais Niyang gawin. Si Saul ay walang proteksyon sa labanan at ang mga pangyayari ay naganap na nagdulot sa kanya na wakasan ang kanyang sariling buhay. Ito ay nagbibigay ng konteksto sa mga talata.

Mayroong mahalagang aral dito para sa mga mambabasa ng Bibliya. Kung ikaw ay sigurado na ang misyon ni Jesus sa lupa ay ang paghahayag ng Ama at nauunawaan mo ang mga pagdurusa ni Kristo sa pamamagitan ng araw-araw na pagtanggap na nararanasan Niya mula sa sangkatauhan, kung gayon, tulad ng babae mula sa Syrophenicia, tayo ay mananatili sa pananampalataya na naniniwala na Siya ay talagang maawain kahit na tila hindi Siya ganoon. Ito ang batas na kumikilos bilang salamin sa ating mga kaluluwa upang ilabas ang nasa ating mga puso upang tayo ay makapagsisi sa pagtatapon ng ating mga nais at pagkahilig kay Kristo at sa Kanyang Ama.

...mangyari sa iyo ayon sa iyong nais. Mateo 15:28

10. Paglalagay ng Takot sa Diyos sa Iyo

At ang Paskuwa ng mga Judio ay malapit na, at si Jesus ay umakyat sa Jerusalem. (14) At nakita sa templo ang mga nagbebenta ng mga baka at tupa at mga kalapati, at ang mga nagpapalit ng salapi na nakaupo: (15) At nang gumawa siya ng pangbuno mula sa maliliit na lubid, pinalayas niya silang lahat mula sa templo, pati na ang mga tupa at mga baka; at ibinuhos ang salapi ng mga nagpapalit, at inihagis ang mga mesa; (16) At sinabi niya sa mga nagbebenta ng mga kalapati, Alisin ninyo ang mga bagay na ito; huwag gawing bahay ng kalakal ang bahay ng aking Ama. (17) At naaalala ng kanyang mga alagad na nakasulat, Ang sigasig ng iyong bahay ay kumain sa akin. Juan 2:13-17

At pumasok siya sa templo, at nagsimulang palayasin ang mga nagbebenta at mga bumibili doon; (46) Sinabi sa kanila, Nakasulat, Ang aking bahay ay bahay ng panalangin: ngunit ginawa ninyo itong lungga ng mga magnanakaw. Lucas 19:45-46

Ang Paskuwa ay dinisenyo upang ituro sa mga makasalanan ang kamangha-manghang pag-ibig ng Diyos sa pagbibigay ng Kanyang Anak upang mamatay para sa mundo. Ang mga lider ng Israel ay ginawang pagkakataon ito upang payamanin ang kanilang sarili sa gastos ng mga tao. Isang sakripisyo ang kinakailangan mula sa bawat pamilya, at upang makabili ng isang kordero, kailangan munang palitan ang lokal na salapi ng shekel ng templo. Ang palitang ito ng pera ay nagbigay ng paraan para sa labis na pagtaas ng presyo ng pagbili ng mga hayop na sakripisyo. Ang mga mahihirap at

bulnerable ay nahirapang makuha ang kinakailangang sakripisyo, na nag-iwan sa kanila ng pakiramdam na sila ay niloko ng mga taong dapat sana ay nagtuturo sa kanila ng masaganang biyaya ng Diyos.

Habang sinisilip ni Jesus ang tanawin ng templo, ang Kanyang puso ay labis na nalumbay. Kung ang gawi na ito ay hindi hamunin, magdadala ito ng milyon-milyon sa isang libingan na walang Kristo at walang kaligtasan dahil ang katotohanan ng ebanghelyo ay ginawang makasarili. Dito ay ipinakikilala sa atin ang isang aspeto ng karakter ng Diyos na madaling hindi maunawaan. Mahal na mahal ng Diyos ang mga lalaking gumagawa ng mga masasamang gawa na gaya ng pagmamahal Niya sa mga niloko ng mga pari. Upang maabot ang mga lider na ito, kinakailangan silang harapin sa kanilang makasalanang landas upang mailigtas sila. Ito ang pormula na sinusunod ng pagtubos:

Dagdag pa, ang batas ay pumasok upang magpakita ng kasalanan. Ngunit kung saan ang kasalanan ay lumago, ang biyaya ay lalong sumagana: Roma 5:20

Ang mga galit na palitan at matitinding pakikitungo sa templo ay salamin ng kalagayan ng mga puso ng mga lalaking namumuno sa bansa. Kung hindi sila magsisisi sa mga gawaing ito, sila ay mamamatay.

Ang Tagapagligtas ng mundo ay may kapangyarihang basahin ang kaluluwa ng mga tao. Kung paanong alam ng Ama ang bilang ng buhok sa bawat ulo, ganoon din ang Kanyang malapit na kaalaman sa mga iniisip ng bawat tao. Habang ang Diyos ay naglilibab sa pamamagitan ng sangkatauhan, binabasa ni Kristo ang pinakalalim na mga lihim ng lahat ng nasa paligid Niya. Ito ay isang sandali ng paghuhukom; ang mga nasa harap ni Jesus ay naging mulat na kayang basahin ng Tagapagligtas ang bawat detalye ng kanilang mga kaluluwa. Para sa mga masama, ito ay isang napaka nakakatakot na karanasan. Ang pagkilos ng pagkuha ng pangbuno ng mga lubid ay hindi upang saktan ang mga tao at pisikal na pinsalain sila, kundi upang ipaalala sa kanila ang kasalanan ng kanilang ginagawa. Walang tao ang napatay, walang tao ang nasugatan, ngunit ang mga

bagay na kanilang ipinagpalit ay tinamaan bilang babala na ang mga bagay na ito ay sumisira sa kanila.

Ang Tagapagligtas ay pinapawalang-sala sila mula sa kasalanan, hindi upang sirain sila kundi upang iligtas sila. Nais Niyang makita nila ang kanilang panganib, magsisi, at maligtas. Nang ang Espiritu ng Diyos ay nagsaliksik sa kanilang mga puso, ito ay upang hikayatin silang talikuran ang kanilang kasalanan at humingi ng tawad para sa kanilang masasamang gawa. Sa halip, ang mga tao ay tumakas mula sa Kanyang presensya, pinili na hawakan ang kanilang mga kasalanan sa halip na iwanan ang mga ito. Sila ay pinalayas mula sa templo dahil sa kanilang pagtanggig magsisi. Kung sila ay nagsisi, tatanggap sila ng biyaya at kapayapaan ng isip na magpapahintulot sa kanila na manatili sa Kanyang presensya. Habang marami ang tumakas mula kay Kristo, ang iba naman ay nanatili at nakinig sa Kanya habang nagtuturo.

At siya'y nagturo araw-araw sa templo. Ngunit ang mga punong pari at ang mga eskriba at ang mga punong tao ay naghanap ng paraan upang sirain siya... Lucas 19:47

Kung si Jesus ay puno ng galit at agresyon sa mga tao, walang sino mang matitira; lahat ay tatakas. Ang mga taong mapagpakumbabang nagsisisi ay hindi kailangang umalis sapagkat wala silang naramdaman na paghatol sa Kanyang presensya.

Kaya't ngayon ay walang paghatol sa mga nasa kay Kristo Jesus, na hindi lumalakad ayon sa laman, kundi ayon sa Espiritu. Roma 8:1

Malungkot na tinanggihan ng mga pari at mga pinuno ang Espiritu ng Diyos na linisin ang kanilang mga puso. Ang pisikal na templo ay kumakatawan sa puso ng bayan. Ang templo sana ay maaaring nalinis ng mga luha ng pagsisisi, ngunit sa halip ito ay nilinis ng mga takot na masasama na tumatakas mula sa Kanyang presensya. Ang Espiritu ay lumalapit sa kanila sa paghuhukom upang iligtas sila, ngunit habang papalapit ang Espiritu, lalo silang nataranta.

At ako'y lalapit sa inyo sa paghuhukom; at ako'y magiging mabilis na saksi laban sa mga mangkukulam, at laban sa mga

mangangalunya, at laban sa mga sinungaling sa kanilang panunumpa, at laban sa mga nang- aapi sa mga manggagawa sa kanilang sahod, sa mga balo, at sa mga ulila, at sa mga nagtataboy sa mga dayuhan mula sa kanilang karapatan, at hindi natatakot sa akin, sabi ng Panginoon ng mga hukbo. Malakias 3:5

Ang natural nating iniisip kapag binabasa ang talatang ito na ang Diyos ay puputulin at wawasakin ang masasama sa Kanyang galit. Muli, ang Salita ng Diyos ay kumikilos bilang isang salamin. Sinasabi ng teksto, “Ako'y lalapit sa inyo sa paghuhukom.” Nais ng ating Ama na lumapit sa atin at makipag-usap tungkol sa ating mga kasalanan. Ang paglapit sa presensya ng Isa na napaka-altruista at mapagmahal ay nag-iiwan lamang ng dalawang pagpipilian: magsisi o tumakas mula sa liwanag. Hindi posible na maging pasibo sa harapan ng Diyos. Ang mga kumakapit sa kanilang mga kasalanan ay tumatakbo para sa iniisip nilang kaligtasan, ngunit ipinapakita nila na mahal nila ang kamatayan at tumatakas sila mula sa buhay.

Ang paglilinis ng templo ay sumasalamin sa mga pangyayaring naganap sa langit nang magrebelde si Lucifer at ang kanyang mga anghel laban sa Diyos. Ang Espiritu ng Diyos ay nagpakilala sa kanila ng kanilang maling landas, ngunit malungkot na tinanggihan nila ang kapatawaran. Pansinin ang dalawang paraan kung paano ipinahayag ang kaganapang ito sa Kasulatan:

At ang mga anghel na hindi nanatili sa kanilang unang kalagayan, kundi iniwan ang kanilang sariling tahanan, ay itinalaga niya sa mga walang hanggang tanikala sa ilalim ng kadiliman hanggang sa paghuhukom ng dakilang araw. Judas 1:6

Sapagkat kung ang mga anghel na nagkasala ay hindi pinatawad ng Diyos, kundi itinapon sila sa impiyerno, at ibinigay sila sa mga tanikala ng kadiliman, upang ingatan hanggang sa paghuhukom; 2 Pedro 2:4

Paano mo binabasa ang mga talatang ito? Sa Judas, sinasabi sa atin na iniwan ng mga anghel ang kanilang tahanan sa langit. Sa 2 Pedro 2:4, sinasabi sa atin na hindi pinatawad ng Diyos ang mga anghel na nagkasala kundi itinapon sila sa impiyerno at kadiliman.

Nang ang Anak ng Diyos ay lumapit sa kanila sa paghuhukom bilang kinatawan ng Kanyang Ama, hindi nila matanggap ang pagiging nasa Kanyang presensya. Si Kristo, na siyang si Miguel na Arkanghel, ay nakipagbuno sa mga anghel na ito, nananawagan sa kanila na lumapit sa liwanag, magsisi sa kanilang mga plano, at bumalik sa Ama.

At nagkaroon ng digmaan sa langit: si Miguel at ang kanyang mga anghel ay nakipaglaban sa dragon; at ang dragon at ang kanyang mga anghel ay nakipaglaban, (8) At sila'y hindi nanaig, ni nasumpungan pa ang kanilang lugar sa langit. Pahayag 12:7-8

Ang digmaan sa langit ay nakasentro sa pagsisikap ni Lucifer na ipakalat ang kanyang mga kalakal sa templo ng Diyos.

Dahil sa dami ng iyong mga kalakal, pinuno nila ang gitna mo ng karahasan, at ikaw ay nagkasala: kaya't itataboy kita bilang hindi banal mula sa bundok ng Diyos: at sisirain kita, O tabing kerubin, mula sa gitna ng mga batong apoy. Ezekiel 28:16

Muli, ang Biblia ay nagsasalita sa atin bilang isang salamin. Ipinapakita nito kung ano ang nasa ating mga puso. Kapag sinabing, "Sisiraan kita, O tabing kerubin," tayo ay hinahamon na suriin kung paano ito mangyayari. Kung si Lucifer ay umamin sa kanyang pagkakamali bago siya nagpasya na makipagdigma laban sa gobyerno ng Diyos, siya sana ay naligtas. Ang pagsisikap ng Anak ng Diyos na linisin ang kanyang templong kaluluwa ay nagdala sa isyu sa isang sukdulanan, at nang si Kristo ay umabot sa kanya upang ipakita ang kanyang pagkakamali, siya ay tumanggi, pinatigas ang kanyang puso at tuluyang nahulog sa kasalanan. Ang mga aksyon ni Kristo ay nagbigay kay Lucifer ng pagkakataon na tanggihan ang liwanag at sirain ang kanyang sarili. Sa prosesong ito, itinuturo ng Biblia na sinimulan ng Diyos ang proseso na humahantong sa pagkawasak ni Lucifer. Ito ay katulad ng sinasabi ng Kasulatan na pinatigas ng Diyos ang puso ni Paraon. Ang Diyos ay umabot kay Paraon upang magsisi ngunit ang pinili ng hari ay ang patigas ang kanyang puso. Ang mga aksyon ba ng araw ang nagpapahirap sa luwad, o ang mga sangkap sa luwad ang tumutugon sa sikat ng araw, na nagiging sanhi upang ito ay tumigas?

Si Satanas at ang kanyang mga anghel ay hindi itinapon mula sa langit. Si Satanas ay itinaboy dahil sa kanyang pagtanggap tumugon sa nakakapagpabagabag na Espiritu ng Diyos at sa pagnanais na makalayo sa Kanyang presensya. Ang parehong proseso ay naganap sa templo nang linisin ni Jesus ito. Ipinakita Niya sa mga tao ang kanilang pagkakamali, pagsisi sa kanilang kasalanan, ang Espiritu ay lumapit sa kanila at nanawagan sa kanila na magsisi, ngunit sila ay tumanggi. Ang pagtanggap ito ay naglagay sa marami sa kanila sa mga tanikala ng kadiliman tulad ng mga nahulog na anghel. Kapag ang Espiritu ay gumagawa ng tuwirang pagsisikap upang maabot ang kaluluwa at ito ay matibay na tinanggihan, agad na pumapasok ang kadiliman at pinapahirapan ang kaluluwa. Sa kabutihang palad, ang ilan na tumakas mula kay Kristo noong araw na iyon ay nakapagsisi pa, ngunit para sa iba, ang araw na iyon ay simula ng kanilang pagkawasak; at masasabi na si Kristo ang nagwasak sa kanila sa pamamagitan ng pagsisikap na ligtas sila.

Sa kaalaman na ito, maaari nating basahin ang ilang mga talata sa Kasulatan na may mas mahusay na pag-unawa sa kung ano ang ibig sabihin kapag ang mga tao ay nahahabag sa takot sa harapan ng Diyos.

Ipapadala ko ang aking takot sa iyong unahan, at wawasakin [H2000] ko ang lahat ng tao na iyong daratnan, at ang lahat ng iyong mga kaaway ay aking paaatrasin sa iyo. (28) At magpapadala ako ng mga putakti sa iyong unahan, na magtataboy sa mga Hivita, mga Cananeo, at mga Hittita mula sa iyong harapan. Exodo 23:27-28

Ang salitang Hebreo na isinalin ng King James bilang *wawasakin* ay may mga iba't-ibang kahulugan:

H2000 – Hamam: mag-ingay, malito, gumawa ng ingay, guluhin, basagin, ubusin, durugin, wasakin, gambalain, pahirapan

Ang takot na ilalagay ng Diyos sa maraming bansa na ito ay katulad ng ginawa ni Jesus nang Kanyang linisin ang templo sa ikalawang pagkakataon. Marami sa mga bansang ito sa paligid ng Israel ay napuno na ng kanilang kasamaan, at nasa punto na sila ng huling desisyon. Ang takot na inilagay ng Diyos sa kanila ay ang Kanyang

pagbibigay ng pagkilala sa kanilang mga kasalanan. Ang Espiritu ng Diyos ay lumapit sa kanila sa paghuhukom. Sa kasamaang palad, tumanggi sila, at ito ay nagdulot ng pagkabahala, pagkapagod, at pagkalito sa kanila. Ang pagtanggig ng mga Judio na tanggapin ang awa ni Jesus ay nag-iwan sa kanila na sa huli ay masira ng Roma. Ang pagtanggig ng mga bansang nakapaligid na magsisi sa kanilang mga kasalanan ay nag-iwan sa kanila na nakalantad sa tabak ng Israel. Susuriin natin ang tabak ng Israel sa susunod na kabanata, ngunit sa ngayon, nakikita natin na ang takot sa Panginoon na dumating sa mga bansang ito ay ang Espiritu ng Diyos na naghahangad na bigyang-katwiran sila sa kanilang kasalanan at nagdulot sa kanila na magsisi bilang huling pagsisikap upang iligtas sila. Ang pagsisikap na iligtas sila ay nagresulta sa pagpapatigas ng kanilang mga puso, at sa gayon, pinili nila ang kamatayan sa halip na buhay. Ang mga pagbibigay ng pagkilala sa kasalanan ay parang mga trumpeta sa kaluluwa. Ang mga bansang ito ay lumaban sa mga tinik ng konsensya at tumakas mula sa presensya ng Diyos patungo sa mga bisig ni Satanas, ang maninira, at sila ay nalipol.

At nangyari, na sa umagang pagbabantay, tiningnan ng Panginoon ang hukbo ng mga Egipcio sa pamamagitan ng haligi ng apoy at ng ulap, at **inabala** [H2000] ang hukbo ng mga Egipcio, (25) At inalis ang mga gulong ng kanilang mga karwahe, na nagdulot sa kanila ng malaking pasanin: kaya't sinabi ng mga Egipcio, Tumakas tayo mula sa harap ng Israel; sapagkat ang Panginoon ay nakikipaglaban para sa kanila laban sa mga Egipcio. Exodo 14:24-25

Sa Pula ng Dagat, inistorbo ng Panginoon ang mga Egipcio. Ito ay parehong salita na binanggit na ilalagay ng Diyos ang takot sa mga bansa sa Exodo 23:27.

Ang mga Egipcio ay kasing mahal ng Diyos tulad ng mga Israelita. Nang itayo ng Panginoon ang haligi ng apoy upang hadlangan silang atakihin ang mga Israelita, dapat sana nilang nakita ito bilang babala na umuwi na. Natakot sila dito, ngunit tumanggi silang magsisi. Nang hinabol nila ang mga Israelita, nagpadala ang Panginoon ng Kanyang mga anghel upang alisin ang mga gulong ng kanilang mga karo upang pabagalin sila at pigilan silang magpatuloy. Sa kanilang

matigas na pagtangi na sumuko, lumusong sila sa mga tubig at nalunod nang magtagpo ang mga tubig. Walang katibayan na inakit sila ng Diyos sa mga tubig upang patayin sila. Ginawa Niya ang lahat ng posibleng paraan upang hadlangan sila sa pagkilos na ito.

At ang espasyo mula nang kami'y umalis sa Kadeshbarnea, hanggang sa kami'y tumawid sa batis ng Zered, ay tatlumpu't walong taon; hanggang sa ang lahat ng henerasyon ng mga lalaking mandirigma ay naubos mula sa gitna ng hukbo, gaya ng isinumpa ng Panginoon sa kanila. (15) Sapagkat tunay na ang kamay ng Panginoon ay laban sa kanila, upang lipulin [H200] sila mula sa gitna ng hukbo, hanggang sa sila'y maubos. Deuteronomio 2:14-15

Ang mga Israelita ay inanyayahan na umakyat at kunin ang lupaing Canaan, ngunit natatakot sila sa mga higante sa lupain at tumanggi silang magtiwala sa Diyos. Nang sinabi ng Diyos na hindi sila makakapunta sa Lupang Pangako dahil sa kawalang-paniniwala at mamamatay sa ilang, sila'y naghimagsik muli at nagpasya na lumaban. Matapos silang talunin ng kanilang mga kaaway, sinisi nila si Moises sa lahat ng bagay at nais siyang patayin. Patuloy na sinasabi ng mga tao na nais ng Diyos na patayin sila sa ilang, at kung paano sila humatol ay ganoon din ang kanilang tinanggap. Pinayagan ng Diyos na mangyari ang mga bagay na ito sa pag-asa na makita nila ang kanilang pagkakamali at magsisi at humingi ng kapatawaran. Sa loob ng 40 taon, ipinadala ng Panginoon ang Kanyang Espiritu upang manawagan sa kanila na magpakumbaba at magsisi sa kanilang kasalanan. Kung sila'y nagsisi, hindi na mahalaga kung sila'y namatay sa ilang; makakamit nila ang buhay na walang hanggan.

Samakatwid, nananatili na may ilan na dapat pumasok doon, at ang mga unang ipinangaral ay hindi nakapasok dahil sa kawalang-paniniwala: Hebreo 4:6

Kay lungkot na ang lahat ng mga Israelita ay tumangging pumasok sa kapahingahang nasa kay Kristo at malaman na ang kanilang mga kasalanan ay pinatawad. Sa halip, pinatigas nila ang kanilang mga puso laban sa panawagan ng Espiritu, namatay sa ilang, at nawalan ng buhay na walang hanggan. Kaya't nilipol ba sila ng Panginoon?

Nilipol niya sila sa paraang ang araw ay nagpapahigpit sa luwad. Ang Kanyang patuloy na panawagan ay nagpatigas sa kanilang mga puso dahil sa kanilang matigas na pagtangga, at kaya't sila'y nawasak.

Kapag ang Tagapagligtas ay lumapit sa iyo sa pamamagitan ng malalim na pagkilala sa kasalanan, huwag kang lumiko sa takot at patigas ang iyong puso. Maniwala ka na ang iyong Ama ay malayang nagpapatawad at nililinis ka sa kasalanan at tamasahin ang kapayapaan at kalayaan ng kapatawaran. Tamang-tama ang kapayapaan ng langit sa iyong templo ng kaluluwa at magalak ka na Siya'y handang linisin ito para sa Kanyang kaluwalhatian at sa pamamagitan ng Kanyang kaluwalhatian.

Sa mga huling araw na ito, may mensahe na ipinapadala sa mundo na nagsasabing “matakot sa Diyos at bigyan Siya ng kaluwalhatian.” Pahayag 14:7. Kapag hinayaan natin ang Espiritu ng Diyos na sumbatan tayo sa ating mga kasalanan at hindi natin tinutulan ang Kanyang mga panawagan, tayo ay pagpapalain at magsisimulang maunawaan ang karunungan, sapagkat mababasa natin:

Ang takot sa Panginoon ay simula ng karunungan: at ang kaalaman tungkol sa kabanalan ay pagkaunawa. Kawikaan 9:10

11. Ang Galit ng Panginoon

Sa loob ng isang linggo bago ipako si Kristo sa krus, siya ay nakasakay sa isang asno papasok sa Jerusalem na napapaligiran ng isang napakaraming tao.

At isang napakalaking tao ang naglagay ng kanilang mga balabal sa daan; ang iba naman ay nagputol ng mga sanga mula sa mga puno at inihagis ang mga ito sa daan. (9) At ang mga tao na nauuna at sumusunod ay sumigaw, na sinasabi, 'Hosanna sa Anak ni David: Pinagpala ang dumarating sa pangalan ng Panginoon; Hosanna sa kaitaasan. Mateo 21:8-9

Sa mga disipulo, tila ang kanilang matagal nang inaasam ay nagiging totoo; sa wakas ay kinikilala ang kanilang Guro ng mga taong humahanga. Ngunit sa gitna ng pagdiriwang na ito ng papuri, mababasa natin:

At nang siya ay malapit na, tinignan niya ang lungsod at umiyak tungkol dito, (42) na sinasabi, 'Kung sana'y nalaman mo, kahit ikaw, sa araw na ito, ang mga bagay na ukol sa iyong kapayapaan! Ngunit ngayon ay nakatago na ito sa iyong mga mata. Lucas 19:41-42

Habang tinitingnan ni Jesus ang lungsod at iniisip ang lahat ng ginawa ng bansang ito sa pagsuway laban sa Kanyang Ama, at kung ano ang mangyayari sa kanila sa loob ng hindi hihigit sa apatnapung taon mula sa araw na iyon, siya ay nagsimulang umiyak. Ito ay hindi

isang banayad na luha sa mata; ito ay ang paglabas ng isang matinding, hindi mapigilang dalamhati na sumabog sa malalaking hikbi ng pagdurusa. Isa sa mga salitang ginamit ng Panginoon upang ilarawan ang karakter ng Diyos ay *matiyaga*.

At ang Panginoon ay dumaan sa harap niya at ipinahayag, 'Ang Panginoon, ang Panginoong Diyos, maawain at mapagbigay, matiyaga, [H639 aph] at sagana sa kabutihan at katotohanan... Exodo 34:6

Ang salitang ito ay may mga sumusunod na kahulugan:

tamang-tama ang ilong o butas ng ilong; kaya't ang mukha, at paminsan-minsan isang tao; gayundin (**mula sa mabilis na paghinga sa galit**) galit: - galit (-gry), + bago, mukha, mukha, + mapagbigay, noo, + [mahaba ang] **pagtitiis**, ilong, **butas ng ilong**, pangil, X karapat-dapat, poot.

Ngunit kay Hannah ay nagbigay siya ng isang karapat-dapat [H639 aph] na bahagi; sapagkat mahal niya si Hannah: ngunit isinara ng Panginoon ang kanyang sinapupunan. 1 Samuel 1:5

Walang kabuluhan na sabihing si Hannah ay binigyan ng galit na bahagi dahil mahal niya si Hannah. Tulad ng sinabi ng *Gesenius Hebrew-Chaldee Lexicon*:

Marahil ay may lungkot na nasa isip; sapagkat ang mga salitang nagpapahiwatig ng galit ay minsang inilalapat sa lungkot.

Ang nag-aalab na luha ni Jesus ay bunga ng Kanyang dakilang puso ng pag- ibig para sa Kanyang mga anak. Kasama ba dito ang galit? Oo; galit sa kung ano ang ginawa ng kasalanan sa Kanyang mga minamahal na anak at ito ay naipapahayag sa isang malalim na dalamhati ng nag-aalab na luha.

Sa aking mga isip ay hindi katulad ng inyong mga isip, ni ang inyong mga daan ay hindi katulad ng aking mga daan, sabi ng Panginoon. (9) Sapagkat kung paanong ang mga langit ay higit na mataas kaysa sa lupa, gayundin ang aking mga daan ay higit na mataas kaysa sa inyong mga daan, at ang aking mga isip ay higit na mataas kaysa sa inyong mga isip. Isaias 55:8-9

Kapag binasa natin ang tungkol sa galit ng Panginoon sa Biblia, sigurado ba tayong naiintindihan natin ito nang tama? Muli, titingnan natin ang buhay ni Jesus upang makita ang paraan kung paano Siya nagpapahayag ng galit.

Sa aba ninyo, mga eskriba at mga Fariseo, mga mapagkunwari! sapagkat sinisipsip ninyo ang mga bahay ng mga biyuda, at sa pag-aakalang, nagdarasal kayo ng mahahabang panalangin: kaya't kayo ay tatanggap ng higit na kaparusahan. (15) Sa aba ninyo, mga eskriba at mga Fariseo, mga mapagkunwari! sapagkat pinapalibutan ninyo ang dagat at lupa upang makagawa ng isang proselyte, at kapag siya ay naging proselyte, pinapagawa ninyo siyang dalawang ulit na higit na anak ng impiyerno kaysa sa inyong mga sarili. (16) Sa aba ninyo, mga bulag na taga-gabay, na nagsasabi, Sinumang sumumpa sa templo, ay walang halaga; ngunit sinumang sumumpa sa ginto ng templo, siya ay may utang! (17) Kayo'y mga hangal at mga bulag: sapagkat alin ang higit, ang ginto, o ang templo na nagpapabanal sa ginto? Mateo 23:14-17

Talagang tila galit si Jesus sa mga talatang ito. Ang mga sawing-palad na ipinahahayag ni Jesus ay nagpapatuloy sa ilang mga talata at pagkatapos ay mababasa natin ang isang napakahalagang bagay:

O Jerusalem, Jerusalem, ikaw na pumapatay sa mga propeta, at pinakikintal ang mga isinugo sa iyo, gaano kadalas kong nais na tipunin ang iyong mga anak, gaya ng isang inahing manok na nagtitipon ng kanyang mga sisiw sa ilalim ng kanyang mga pakpak, at hindi ninyo ito ginusto! Mateo 23:37

Minahal ni Jesus ang mga mahihirap at naligaw na mga lider ng mga Hudyo. Nais Niya silang tipunin sa ilalim ng Kanyang proteksyon. Siya ay nagsasalita sa maselan na wika ng isang inahing manok na nagtitipon ng kanyang mga sisiw. Ito ay isang napaka-maantig na larawan ng pag-ibig ng Tagapagligtas. Ang Kanyang galit ay isang pagpapahayag ng Kanyang malalim na pagdalamhati na Kanyang ipinakita sa hikbi ilang sandali lamang bago ito. Sa wika ng Mateo 23, ating nakikita ang galit ng Diyos na nahahayag.

Kung mayroon mang pagkakataon kung saan maaaring maging makatarungan na humiling ng apoy mula sa langit, ito na iyon. Ang mga lider na ito ay nagiging sanhi ng pagkawala ng buong lahing

Hudyo. Sila ay nakaharang sa mga tao at sinisira ang dalisay na mga turo ng Kasulatan. Tiyak na ito ay isang pagkakataon upang putulin sila upang makamit ng katotohanan ang masa. Si Jesus ay hindi nagtaas ng espada, ni humiling ng apoy mula sa langit, kundi sinabi ang mga salitang ito:

Narito, ang inyong bahay ay iniwan sa inyo na sira. Mateo 23:38

Narito ang kasukdulan ng galit ng Diyos. Ipinahayag ng Anak ng Diyos na ang proteksyon ng bansa ay naalis na. Pagkatapos ng puntong ito, nagkaroon si Satanas ng ganap na kontrol sa mga lider ng mga Hudyo na sa hindi nagtagal ay nagtagumpay sa kanilang mga plano ng pagpatay kay Jesus. Dapat nating tandaan na nang ipahayag ni Jesus na ang bahay ng Israel ay naiwan na sira, inihanda Niya ang daan para sa Kanyang sariling kamatayan, hindi para sa mga namumuno sa Kanya. Nang umalis ang nagpipigil na Espiritu ng Diyos sa mga pari at mga pinuno, wala nang humadlang sa kanila upang patayin si Jesus. Ngayon ay makokontrol na ni Satanas, at sa loob ng apat na pung taon, nagawa niyang ganap na sirain ang lungsod kung saan higit sa isang milyong mga Hudyo ang pinatay ng mga Romano.

Narito ang kahulugan ng galit ng Diyos na ipinahayag sa ibang paraan:

Pinakawalan Niya laban sa kanila ang Kanyang nag-aalab na galit, ang Kanyang poot, indignasyon at kaaway—isang pangkat ng mga anghel na mangwawasak. Awit 78:49 (NIV)

Sino ang tagawasak?

At huwag kayong magreklamo, tulad ng ginawa ng ilan sa kanila—at sila'y pinatay ng tagawasak na anghel. 1 Corinto 10:10 (NIV)

Ang salitang tagawasak na anghel sa Griyego ay nangangahulugang *makamandag na ahas*.

Mayroon silang hari sa ibabaw nila, ang anghel ng kalaliman, na ang pangalan sa Hebreo ay Abaddon at sa Griyego ay Apollyon (iyon ay, Tagawasak) Pahayag 9:11

Ang tagawasak ay si Satanas. Kapag ang mga tao ay patuloy na tumatanggi kay Kristo at malinaw na ipinapakita na ayaw nilang makipag-ugnayan sa Kanya, sa hikbi ng pagdurusa, si Kristo ay nalulumbay para sa Kanyang mga nawalang anak at hinahayaan silang magkaroon ng panginoon na kanilang pinili. Kapag ito ay nangyari, ang bakod ng proteksyon na inilagay sa paligid ng bawat tao ay masisira.

At sumagot si Satanas sa Panginoon at sinabi, 'Hindi ba't si Job ay natatakot sa Diyos nang walang dahilan? (10) **Hindi mo ba siya ginawan ng bakod**, at ang kanyang bahay, at ang lahat ng kanyang ari- arian sa bawat panig? Pinagpala mo ang gawa ng kanyang mga kamay, at ang kanyang kayamanan ay lumago sa lupain. Job 1:9-10

Ang anghel ng Panginoon ay nakapaligid sa mga natatakot sa Kanya, at inililigtas sila. Awit 34:7

Ang humuhukay ng isang hukay ay mahuhulog dito; at sinumang sumisira ng bakod, siya'y kakagatin ng ahas. Ecclesiastes 10:8

Ano ang mga bagay na nagiging sanhi upang ang bakod ng proteksyon ay masira?

Ngayon, pumunta ka, isulat ito sa kanilang harapan sa isang talahanayan, at ilita ito sa isang aklat, upang ito ay maging para sa hinaharap magpakailanman: (9) Na ito ay isang [1] mapaghimagsik na bayan, [2] mga anak na sinungaling, [3] mga anak na ayaw makinig sa batas ng Panginoon: (10) [4] Na nagsasabi sa mga tagakita, Huwag kayong tumingin; at sa mga propeta, **Huwag kayong manghula ng mga tamang bagay sa amin, kundi magsalita sa amin ng mga maayos na bagay, manghula ng mga kasinungalingan:** (11) Lumayo kayo sa daan, lumihis kayo sa landas, pawiin ang Banal ng Israel sa aming harapan. (12) Kaya't ganito ang sinasabi ng Banal ng Israel, [5] Dahil inyong **tinutukso ang salitang ito**, at nagtitiwala sa pang-aapi at kasamaan, at nananatili rito: (13) Kaya't ang kasalanang ito ay magiging sa inyo na parang isang bitak na handang bumagsak, na lumalaki sa isang mataas na pader, na ang pagbabasag ay darating nang biglaan sa isang sandali. (14) At ito ay kanyang babasagin gaya ng pagbasag ng sisidlan ng mga palayok na nababasag sa mga piraso;

hindi siya maghahangad: upang walang matira sa pagputok nito na isang piraso upang kumuha ng apoy mula sa бага, o upang kumuha ng tubig *mula* sa balon. Isaias 30:8-14

Mayroong sabwatan ng kanyang mga propeta sa gitna nito, na parang umuungal na leon na umaatak sa biktima; [1] sila'y **kumain ng mga kaluluwa; kinuha nila ang kayamanan** at mga mahahalagang bagay; **nagdulot sila ng maraming byuda** sa gitna nito. (26) [2] Ang kanyang mga pari ay **lumabag sa aking batas**, at [3] **dinumhan ang aking mga bagay na banal**: hindi nila pinaghiwalay ang banal at karaniwan, ni ipinakita man ang pagkakaiba ng marumi at malinis, at [4] **itinago ang kanilang mga mata mula sa aking mga Araw ng Pamamahinga**, at ako ay dinumhan sa kanilang kalagitnaan. (27) [5] Ang kanyang mga prinsipe sa gitna nito ay parang mga lobo na umaatak sa biktima, upang magbuhos ng dugo, at sumira ng mga kaluluwa, upang makakuha ng **hindi matapat na kita**. (28) At [6] ang kanyang mga propeta ay nagbuhos sa kanila ng hindi pinatuyong masilya, na nakikita ang walang kabuluhan, at nagpapahayag ng mga kasinungalingan sa kanila, na nagsasabing, 'Ganito ang sinasabi ng Panginoong Diyos,' nang hindi nagsalita ang Panginoon. (29) [7] Ang mga tao ng lupain ay **gumagamit ng pang-aapi**, at **nagsasagawa ng pagnanakaw**, at **pinarurusahan ang mga mahihirap at nangangailangan**: oo, pinahirapan nila ang dayuhan ng walang katarungan. (30) **At ako'y naghahanap ng isang tao sa kanilang gitna, na dapat magtayo ng bakod, at tumayo sa puwang sa harap ko para sa lupain, upang hindi ko ito sirain**: ngunit wala akong nahanap. (31) **Kaya't ibinuhos ko ang aking indignasyon sa kanila; sinupok ko sila ng apoy ng aking galit: ang kanilang sariling paraan ay aking ginantihan sa kanilang mga ulo, sabi ng PANGINOONG Diyos.** Ezekiel 22:25-31

Ito ang mga pangunahing punto na lumilikha ng puwang sa pader:

1. Pagsasamantala sa mga tao para sa pansariling kapakinabangan
2. Paglabag sa batas, paghihimagsik
3. Pagsasalaula ng mga banal na bagay, paghahalo ng sagrado at karaniwan
4. Itinatago ang kanilang mga mata mula sa mga Araw ng Pamamahinga

5. Ang mga lider ay sangkot sa hindi matapat na kita
6. Ang mga propetikong lider ay nagsasabi ng mga kasinungalingan
7. Apihin ang mga mahihirap at nangangailangan

Kapag ang mga anak ng Diyos ay lumalabag sa mga utos ng Diyos at tumatangging magsisi at patuloy na gumagawa ng masasamang bagay, sa huli, napapagitnaan ang Diyos sa sitwasyon kung saan hindi na Niya sila maipagtaggol. Nagdudulot ito sa Kanya ng matinding dalamhati. Ayaw Niyang isuko ang Kanyang mga anak, ngunit inaakusahan sila ni Satanas sa harap ng Diyos at hinihiling ang karapatang makuha sila. Ang dalamhati at kalungkutan na ito ay ang galit ng Diyos. Ito ay ang mabilis na paghinga sa ilong mula sa malalim na kalungkutan. Ang listahan na inilarawan sa Ezekiel 22:25-31 ay may mga katulad na reklamo sa mga binanggit ni Jesus sa Mateo 23. Sa panahon ni Ezekiel, ang bakod ay inalis at ang Israel ay nahuli ng Babilonya. Sa mga araw ni Kristo, ang bakod ay inalis, at ang mga Romano ay dumating at winasak ang Jerusalem.

Pitong Pangunahing Punto ng Isyu na Lumikha sa Paglabag

Ezekiel 22:25-31	Mateo 23
1. Pagsasamantala sa mga tao para sa pansariling kapakinabangan.	Mateo 23:25: Sa aba ninyo, mga eskriba at mga Fariseo, mga mapagkunwari! Sapagkat nililinis ninyo ang labas ng tasa at ng pinggan, ngunit sa loob ay puno sila ng pang-aapi at labis na kasakiman.
2. Paglabag sa batas.	Mateo 23:23: Sa aba ninyo, mga eskriba at mga Fariseo, mga mapagkunwari! Sapagkat nagbibigay kayo ng ikapu ng mint, anise, at cumin, ngunit pinabayaan ninyo ang mga pangunahing bagay ng batas , ang katarungan, awa, at pananampalataya: ang mga ito'y dapat ninyong gawin, at huwag pabayaan ang iba.
3. Pagsasalaula ng mga banal na bagay,	Mateo 23:16-20: Sa aba ninyo, mga bulag na gabay, na nagsasabi, Sinumang sumumpa sa templo, wala itong halaga; ngunit sinumang sumumpa sa ginto

paghahalo ng sagrado at karaniwan.	ng templo, siya ay may utang! (17) Kayo'y mga hangal at bulag: ano ang higit, ang ginto, o ang templo na nagpapabanal sa ginto? ... (19) Kayo'y mga hangal at bulag: ano ang higit, ang handog, o ang altar na nagpapabanal sa handog? (20) Kaya't sinumang sumumpa sa altar, ay sumumpa sa altar, at sa lahat ng bagay na naroroon.
4. Itinatago ang kanilang mga mata mula sa mga Araw ng Pamamahinga.	Mateo 23:4: Sapagkat nagbubuhat sila ng mabibigat na pasanin na mahirap dalhin , at inilalagay ang mga ito sa balikat ng mga tao; ngunit sila mismo ay hindi man lang gagalaw ng kahit isang daliri.
5. Ang mga lider ay sangkot sa hindi matapat na kita.	Mateo 23:16: Sa aba ninyo, mga bulag na gabay, na nagsasabi, Sinumang sumumpa sa templo, wala itong halaga; ngunit sinumang sumumpa sa ginto ng templo, siya ay may utang!
6. Ang mga propetikong lider ay nagsasabi ng mga kasinungalingan.	Mateo 23:28: Gayundin naman, kayo rin ay sa labas ay nagpapakita ng pagiging matuwid sa mga tao, ngunit sa loob ay puno kayo ng pagkukunwari at kasamaan.
7. Apihin ang mga mahihirap at nangangailangan .	Mateo 23:14: Sa aba ninyo, mga eskriba at mga Fariseo, mga mapagkunwari! Sapagkat nilalask ninyo ang mga bahay ng mga balo , at sa anyong pagkukunwari ay gumagawa kayo ng mahabang panalangin: kaya't tatanggap kayo ng mas malaking kaparusahan.

Isaalang-alang natin ang ilang halimbawa kung saan ang mga tao ay sumisira sa pader ng proteksyon na ito.

At nang sila'y dumating sa giikan ni Nachon, iniunat ni Uzzah ang kanyang kamay sa arka ng Diyos at inabot ito; sapagkat inalag ito ng mga baka. (7) At ang galit ng Panginoon ay nagalit kay Uzzah; at sinaktan siya ng Diyos doon dahil sa kanyang pagkakamali; at siya'y namatay sa tabi ng arka ng Diyos. (8) At si David ay nagalit, dahil ang Panginoon ay gumawa ng pagkabuka

kay Uzzah: at tinawag niya ang pangalan ng lugar na Perezuzzah hanggang sa araw na ito. 2 Samuel 6:6-8

Ang mga salitang *ang galit ng Panginoon ay nagningas kay Uzzah* ay nag-aanyaya sa atin na husgahan ang karakter ng Diyos. Tulad ng sinabi natin dati, ang mga salitang *galit* at *nagningas* ay maaaring isalin bilang *pagdurusa* at *dalamhati*. Si Uzzah ay kumilos sa paraang alam niyang hindi tama. Siya ay naglagay ng kanyang sarili sa isang posisyon kung saan hindi siya maprotektahan. Ang Espiritu ng Panginoon ay nagdalamhati para kay Uzzah. Ayaw ng Panginoon na iwan siya, ngunit ang kanyang pagsuway ay naglagay sa kanya sa sitwasyong kinakailangan ng Panginoon na pahintulutan ang paglabag sa proteksyon. Sinasabi ng teksto na ang Panginoon ay *gumawa ng paghihiwalay kay Uzzah*. Nagdulot ito ng malaking dalamhati sa Panginoon na kailangang umatras mula kay Uzzah, ngunit pinili ni Uzzah ang landas ng paghihimagsik at kailangan ng Panginoon na igalang ang kanyang pagpili. Hindi ang Diyos ang sumugod kay Uzzah gamit ang Kanyang sariling kamay. Ang paghihimagsik ni Uzzah ang nagdulot ng pagkabuka sa proteksyon.

Isa sa mga posibleng palatandaan ng pagkadismaya sa puso ni Uzza ay matatagpuan sa naunang bahagi ng kabanata.

Ipinatong nila ang kaban ng Diyos sa isang bagong kariton at inilabas ito mula sa bahay ni Abinadab na nasa Gibeah; at sina Uzza at Ahio, mga anak ni Abinadab, ang nagmaneho ng bagong kariton. (4) Inilabas nila ito mula sa bahay ni Abinadab na nasa Gibeah, kasamang naglalakbay ang kaban ng Diyos; at si Ahio ay nauna sa kaban. 2 Samuel 6:3-4

Si Uzza ay unang binanggit sa dalawang anak ni Abinadab, ngunit si Ahio, ang nakababatang kapatid, ang nabanggit na nanguna sa pagdadala ng kaban imbes na ang kanyang nakatatandang kapatid. Napuno kaya si Uzza ng selos dahil sa kompetisyon ng magkapatid? Mayroon bang galit sa kanyang puso para sa kanyang kapatid? Isang pangalawang problema na nagdulot ng pagkasira ng bakod ay ang paglalagay ng kaban sa isang karitong hila ng mga baka. Sinabi ni Moises na ang kaban ay dapat dalhin ng mga pari.

Sa panahong iyon, inihiwalay ng Panginoon ang lipi ni Levi upang dalhin ang kaban ng tipan ng Panginoon Deuteronomio 10:8

At iniutos nila sa mga tao, na sinasabi, Kapag nakita ninyo ang kaban ng tipan ng Panginoon ninyong Diyos, at ang mga paring Levita na may dala nito, aalis kayo mula sa inyong lugar at susundan ninyo ito. Josue 3:3

Ang pangalawang pagkakasira na ito ay hindi sapat upang alisin ang bakod mula sa sinuman maliban kay Uzza, kaya malamang na mayroong isang bagay sa puso ni Uzza na naging dahilan upang mawala ang proteksyon.

Kaya, paano ka nagbabasa? Binabasa mo ba ang karakter ng Panginoon bilang naglalagablab na galit na naging sanhi ng Kanyang pagbagsak kay Uzza sa lupa, o nakikita mo ba ang isang maamong Ama na nagdadalamhati at sa huli'y tinanggap ang desisyon ni Uzza na sundan ang landas ng paghihimagsik? Bawat isa sa atin ay kailangang pumili kung paano natin ito babasahin. Pinahintulutan ng ating Ama sa langit ang iba't ibang kahulugan upang magsilbing salamin sa ating kaluluwa, upang tayo mismo ang magdesisyon kung anong karakter ang nakikita natin sa teksto. Nakikita ba natin ang isang katulad ng sa atin? Nakikita ba natin ang isang padalos-dalos at galit na tao na agad nagpaparusa sa mga nagkakamali, o nakikita natin ang isang nagdadalamhating Ama na napilitang tanggapin ang desisyon ni Uzza na yakapin ang espiritu ni Satanang at ibigay siya sa kanyang nararapat na panginoon – ang maninira?

At magdadala ako ng tabak laban sa inyo, upang ipaghiganti ang alitan sa aking tipan: at kapag kayo'y nagtipon sa loob ng inyong mga lungsod, magsusugo ako ng salot sa gitna ninyo; at kayo'y ibibigay sa kamay ng kaaway. Levitico 26:25

Sa maraming bahagi ng Kasulatan, mababasa natin ang tungkol sa pagkagalit ng Panginoon, at ang pagdating ng tabak, taggutom, at salot sa mga tao. Gaya ng sinabi sa teksto na ating binasa, ang mga tao ay ibinibigay sa kamay ng kaaway. Ang galit na ito na nag-aalab ay ang malungkot na dalamhati na dinaranas ng ating Ama kapag ang Kanyang mga naliligaw na anak ay patuloy sa paghihimagsik, na

nagreresulta sa pagkabasag ng Kanyang mga utos na idinisenyo para sa kanilang proteksyon.

Dapat ba nating pakinggan nang mabuti ang tinig ng ating Ama ngayon?

Huwag kayong gagawa ng mga idolo o ng mga inukit na larawan, ni hindi kayo magtataas ng nakatayo na larawan, ni maglalagay ng anumang larawan ng bato sa inyong lupain upang sumamba dito: sapagkat ako ang Panginoon ninyong Diyos. (2) Panatilihin ninyo ang aking mga sabat, at icalang ang aking santwaryo: ako ang Panginoon. (3) Kung lalakad kayo sa aking mga tuntunin, at susundin ang aking mga utos, at gagawin ang mga ito; (4) Kung gayon, magbibigay ako sa inyo ng ulan sa tamang panahon, at ang lupa ay magbibigay ng kanyang ani, at ang mga puno ng bukirin ay magbibigay ng kanilang bunga. (5) At ang inyong pag-aani ay aabot hanggang sa pag-aani ng alak, at ang pag-aani ng alak ay aabot hanggang sa panahon ng pagtatanim: at kakainin ninyo ang inyong tinapay nang sagana, at mananahan kayo sa inyong lupain ng ligtas. (6) At bibigyan ko ng kapayapaan ang lupain, at kayo'y mahihiga nang walang takot: at aalisin ko ang masasamang hayop sa lupain, ni hindi dadaan ang tabak sa inyong lupain. Levitico 26:1-6

Kung tayo ay masayang susunod sa mga utos ng Diyos at pipiliing maniwala na ang ating Ama ay nagnanais na pagpalain tayo, makakaranas tayo ng proteksyon mula sa mga anghel ng Panginoon.

Ang nananahan sa lihim na dako ng Kataas-taasan ay mananatili sa lilim ng Makapangyarihan. (2) Sasabihin ko tungkol sa Panginoon, Siya ang aking kanlungan at aking kuta: aking Diyos; sa Kanya ako magtitiwala. (3) Tiyak na ililigtas ka Niya mula sa silo ng manghuhuli, at mula sa nakasisirang salot. (4) Takpan ka Niya ng Kanyang mga balahibo, at sa ilalim ng Kanyang mga pakpak ay magtitiwala ka: ang Kanyang katotohanan ay magiging iyong kalasag at baluti. Awit 91:1-4

Huwag sana nating sanayin ang ating Ama at ang Panginoong Jesus sa dalamhati at sakit dahil sa ating pagsuway. Nais Niya tayong protektahan at alagaan. Kung tayo ay maghihimagsik at pipiliin ang espiritu ng kaaway, sa huli, ang kaaway na iyon ay dapat payagan na magkaroon ng kontrol sa ating mga buhay. Hindi makatarungan

para sa isang tao na patuloy na protektahan ng isang taong ayaw niyang kasama.

Ang pagkawasak ng Jerusalem ay isang anino ng katapusan ng mundo. Habang ang lahing Judio ay tinanggihan ang Anak ng Diyos dalawang libong taon na ang nakalipas, sa ngayon, ang Anak ng Diyos ay hinahamak at tinatanggihan ng mga tao. Ang Panginoon ng Araw ng Pamamahinga ay nilalapastangan sa pamamagitan ng pagtangga sa Kanyang araw ng pagsamba. Ang imoralidad at kasakiman ay laganap sa puntong sa huli, si Kristo na nagdadalamhati ay sasabihin sa mundo, “Ang inyong bahay ay iniwan sa inyo na desolado.” Pagkatapos, ang mga hangin ng hidwaan na siyang mga nahulog na anghel ay ganap na palalayain upang sirain ang lupa. Nawa'y kumapit tayo sa ating Tagapagligtas at magtiwala sa Kanyang biyaya upang maging bahagi ng bilang na sumusunod sa mga utos ng Diyos at may pananampalataya kay Jesus.

12. Paglalagay ng Tabak o Espada sa Lugar nito

Sa katahimikan ng gabi sa Bundok ng Olivet, ang aming minamahal na Tagapagligtas ay nananalangin sa Kanyang Ama.

O aking Ama, kung maaari, hayaang lumipas ang kopang ito sa akin: subalit hindi ayon sa aking kalooban, kundi ayon sa iyong kalooban.
Mateo 26:39

Ang buong bigat ng kasalanan ng tao ay nakasalalay sa Anak ng Tao. Napakalaki ng Kanyang pakikibaka na Siya ay nagpawis ng malalaking patak ng dugo. Ang Kaluwalhatian ng Ama sa Kanyang ganap na kalinisan ay humarap sa kadiliman ng kasalanan na isinakatuparan ng Kordero ng Diyos. Siya'y nanginginig na parang dahon sa kaalaman kung gaano kayakap ang mga kasalananang Kanyang dinadala sa Kanyang Ama. Sa mga salita ng propeta, nasabi:

Magising ka, O tabak, laban sa aking pastor, at laban sa taong kasamahan ko, sabi ng Panginoon ng mga hukbo: hampasin ang pastor, at ang mga tupa ay mangangalat: at ibabalik ko ang aking kamay sa mga maliliit. *Zacarias 13:7*

Sa sandaling ito, ang tabak ay ang tabak ng Espiritu. Habang kinuha ni Kristo ang tabak na ito para sa ating kapakanan, ito'y umubos ng Kanyang mga lakas. Kapag ang isang tao ay nagpawis ng dugo, siya ay nasa bingit ng kamatayan. Tanging ang nagpapalakas na kamay ng Diyos, ang Kanyang Ama, ang nagbigay sa Kanya ng lakas upang

lumabas mula sa hardin at harapin ang tabak ng Roma na itinaas ng mga kamay ng mga lider ng mga Judio.

Nang dumating ang mga guwardiya ng templo kasama si Judas upang arestuhin si Jesus, si Pedro ay bumangon sa espiritu ni Judas Maccabeo at ng lahat ng kanyang mga ninuno na nag-angat ng tabak upang ipagtanggol ang mga bagay na kanilang pinahalagahan. Sinabi na ni Jesus kay Pedro na hindi Siya dumating upang wasakin ang buhay ng tao kundi upang iligtas ito, ngunit para kay Pedro, ang isang patay na Jesus ay nangangahulugang katapusan ng lahat ng kanyang pag-asa. Sa kalungkutan, ang kanyang itaas na tabak ay higit para sa kanyang mga nais kaysa sa mga nais ni Kristo.

Pagkatapos, si Simon Pedro na may tabak ay iniahon ito, at sinugatan ang lingkod ng mataas na pari, at pinutol ang kanyang kanang tainga. Ang pangalan ng lingkod ay Malco. Juan 18:10

Nang pagalingin ni Jesus si Malchus, iniwasan Niya ang Kanyang sarili mula sa paggamit ng pisikal na espada upang ipagtanggol ang Kanyang sarili at ang katotohanan. Pagkatapos ay sinabi Niya:

Ibalik mo ang iyong tabak sa kanyang lugar: sapagkat ang lahat ng gumagamit ng tabak ay mawawalan sa pamamagitan ng tabak. (53) Akala mo ba na hindi ko maipanalangin ang aking Ama, at siya ay agad na magbibigay sa akin ng higit sa labindalawang legyon ng mga anghel? (54) Ngunit paano matututupad ang mga kasulatan, na ganito ang dapat mangyari? Mateo 26:52-54

Ang mga salita ni Jesus ay may parehong espiritwal at pisikal na kahulugan. Kapag ang isang tao ay humawak sa Salita ng Diyos, ang Salitang iyon ay papatay sa kanyang dating buhay upang siya ay maitaas sa bagong buhay kay Kristo Jesus. Kasabay nito, nangangahulugan ito na ang mga nag-angat ng pisikal na tabak ay mamamatay sa pamamagitan ng parehong tabak. Iniwan ni Jesus sa atin ang isang mahalagang aral na dapat tayong magtiwala sa panalangin at sa pangangalaga ng mga anghel ng ating Ama at hindi sa tabak upang iligtas tayo. Hayaan nating ang halimbawa ng Tagapagligtas ay maging isang malinaw na mensahe sa atin. Hindi kailanman tumama, nasugatan, o pumatay si Jesus ng sinuman.

Iniwang ng ating Tagapagligtas ang halimbawang ito na dapat nating sundin.

Sapagkat dito kayo tinawag: dahil si Kristo rin ay nagdusa para sa atin, na nag-iwan ng halimbawa, upang sundan ninyo ang kanyang mga yapak: (22) Na walang kasalanan, ni hindi nasumpungan ang pandaraya sa kanyang bibig: (23) Na nang siya'y nilait, ay hindi muling lumait; nang siya'y nagdusa, ay hindi siya nangbanta; kundi ipinagkatiwala ang kanyang sarili sa kanya na humahatol nang matuwid: 1 Pedro 2:21-23

Ang malaking hamon na dapat nating harapin sa liwanag ng buhay ni Jesus ay kung paano natin ipapaliwanag ang lahat ng mga kwento sa Lumang Tipan na puno ng karahasan ng Israel na pinapatay ang kanilang mga kaaway gamit ang mga tabak? Nang umalis ang Israel sa Egipto, sinabi sa kanila ng Panginoon kung paano Niya haharapin ang mga bansa sa paligid nila.

Ipadala ko ang aking takot sa iyong harapan, at wawasakin [pang- aabala, panggugulo, pang-iinis] ang lahat ng mga tao na iyong lalakaran, at gagawin kong lumihis ang lahat ng iyong mga kaaway [maging matigas ang kanilang mga leeg] patungo sa iyo. (28) **At magpapadala ako ng mga putakti sa iyong harapan, na magtataboy sa mga Hivita, Canaanita, at Hittita** mula sa iyong harapan. (29) Hindi ko sila itatataboy sa iyong harapan sa isang taon; baka ang lupa ay maging desyerto, at ang mga hayop sa parang ay dumami laban sa iyo. (30) Unti-unti kong itatataboy sila mula sa iyong harapan, hanggang sa ikaw ay magparami, at magmana ng lupa. Exodo 23:27-30

Kung ang mga Israelita ay nanatiling tapat sa Diyos, ang lupaing Canaan ay magiging malinis gaya ng paglinis ni Jesus sa templo. Ang Espiritu ng Diyos ay maghahatid sa mga bansang ito ng pagkakapahiya sa kanilang kasalanan, at sa kanilang pagkabalisa, sila ay tatakas o sila ay magkukumpuni, magpapahayag ng pagsisisi, at makikisama sa Israel at matututo na sundin ang Diyos ng Israel. Binibigyang-diin natin ang punto na sinasabi ng talatang ito na ang mga bansa ay itatataboy, hindi pinaslang hanggang sa mamatay.

Kung nais ng Diyos na patayin ng Kanyang bayan ang kanilang mga kaaway, dapat sana ay hinikayat Niya si Moises na gawin pa ang

ginawa Niya nang patayin niya ang Egipto. Sa halip, ipinadala Niya si Moises sa disyerto sa loob ng apatnapung taon upang mag-alaga ng mga tupa. Si Moises ay may lahat ng pagsasanay bilang isang makapangyarihang Heneral bilang apo ni Paraon. Bakit pinahintulutan ng Diyos na ang napakahusay na Heneral na ito ay pumunta sa disyerto upang mag-alaga ng mga tupa? Ito ay upang turuan si Moises kung paano alagaan ang mga tao. Ang mga aral ay naroon para sa mga nagnanais na matutunan ang mga ito. Hindi kailanman inisip ng Diyos na ang Israel ay sasakupin ang lupaing Canaan sa pamamagitan ng digmaan.

Sa pagdadala ng Israel mula sa Egipto, nais Niya silang makilala Siya at matutong magtiwala sa Kanya. Habang namumuhay sa Egipto, napalibutan ang mga Israelita ng espiritu ng pang-aapi. Sa halimbawa ng mga batang Hebreo na itinapon sa ilog at sa kanilang malupit na karanasan ng pagkaalipin sa Egipto, marami ang naimpluwensyahan ng kaisipan na ang Diyos ay isang tirano na maaaring lumihis laban sa kanila anumang oras at patayin sila. Nakikita natin ang takot na ito na naipahayag mula sa simula:

At sinabi nila kay Moises, Dahil wala bang mga libingan sa Egipto, kaya't dinala mo kami upang mamatay sa disyerto? Bakit mo kami ginawang ganito, upang ilabas kami mula sa Egipto?
Exodo 14:11

Ang takot na ito ay umaabot pabalik sa Hardin ng Eden nang hikayatin ni Satanas si Adan at Eba na kapag sinabi ng Diyos na tiyak na sila ay mamamatay, siya ang darating upang patayin sila.

At sinabi niya, Narinig ko ang iyong tinig sa hardin, at ako'y natakot, dahil ako'y walang damit; at ako'y nagtago. Genesis 3:10

Sa pag-aakusa kay Moises, itinago ng Israel ang kanilang takot sa Diyos na kanilang naiisip. Gayunpaman, maliwanag na hindi dinala ni Moises ang mga tao sa pamamagitan ng kanyang sariling kapangyarihan. Tinukso sila ni Satanas na isipin na nais ng Diyos na patayin sila sa disyerto. Ang tukso na ito ay naging posible lamang dahil sa kanilang maling pag-unawa sa karakter ng Diyos. Ang takot na ito ay patuloy na lumalago para sa mga Israelita.

At sinabi ng mga anak ni Israel sa kanila, **Sana'y namatay kami sa kamay ng Panginoon sa lupain ng Egipto**, nang kami'y umupo sa tabi ng mga palayok ng karne, at nang kami'y kumain ng tinapay hanggang sa kami'y mabusog; sapagkat dinala ninyo kami sa disyertong ito, upang patayin ang buong kapulungan na ito sa gutom. Exodo 16:3

Ipinahayag ng mga Israelita ang kanilang takot sa Diyos at hayagang sinabi nilang mas nais pa nilang namatay sa kamay ng Diyos sa Egipto kaysa tiisin ang kanilang kasalukuyang sitwasyon. Maliwanag na hindi sila nagtitiwala sa Diyos, at ang kanilang mga isipan ay pinabulag ni Satanas ukol sa tunay na karakter ng Diyos.

Sa susunod na kabanata ng Exodo, lalo pang naipapakita ng mga Israelita ang kanilang mga baluktot na ideya tungkol sa Diyos:

At nagutom ang bayan doon para sa tubig; at ang bayan ay nagreklamo laban kay Moises, at sinabi, Bakit mo kami dinala mula sa Egipto, upang patayin kami at ang aming mga anak at ang aming mga hayop sa uhaw? (4) At si Moises ay tumawag sa Panginoon, na nagsasabing, Ano ang gagawin ko sa bayang ito? Sila'y halos handa nang batuhin ako. Exodo 17:3-4

Patuloy silang nagreklamo at inaakusahan si Moises at, samakatuwid, ang Diyos na nais silang patayin. Ang kanilang mapag-idolo na pananaw sa isang marahas na Diyos ay nagsisimulang magbunga ng mga banta na patayin si Moises. Sa pagtingin sa maling ideya ng isang marahas na Diyos, sila ay nagiging katulad nito at nagbabalak ng mga marahas na gawain laban sa taong ginamit ng Diyos upang iligtas sila mula sa Egipto.

Ang patuloy na pagre-reklamo, pag-aalipusta, at kawalang-tiwala sa Diyos ay naglalagay sa Kanya sa isang posisyon kung saan hindi Siya gaanong makapagprotekta sa kanila. Pinipili nila si Satanas bilang kanilang panginoon, at humihingi si Satanas ng karapatan upang sirain sila. Nakikita natin ang koneksyon sa pagitan ng mga reklamo tungkol sa tubig at ang pag-atake ng mga Amalekita sa mga sumusunod na paraan:

At tinawag niya ang pangalan ng lugar na Massah at Meribah, dahil sa pag-aalipusta ng mga anak ni Israel, at dahil tinukso nila

ang Panginoon, na nagsasabing, Nariyan ba ang Panginoon sa gitna natin, o hindi? (8) **Nang** magkagayo'y dumating si Amalek, at nakipaglaban sa Israel sa Rephidim. Exodo 17:7-8

Ang pag-aalipusta ng mga anak ni Israel ay nagbukas ng pinto para kay Satanas na pukawin ang mga Amalekita upang atakihin sila. Hindi ito mangyayari kung ang Israel ay nagtitiwala sa Panginoon. Ang mga Amalekita ay masyadong matatakot upang hawakan sila. Walang katibayan na nagsisi ang Israel sa kanilang kasalanan laban sa Diyos. Mayroon silang maling pananaw sa Diyos bilang isang tirano na naglalayon na patayin sila. Walang katibayan ng pasasalamat sa pagtanggap ng tubig. Walang paghingi ng tawad kay Moises o anumang pahayag ng pasasalamat sa kanya para sa kanyang paghingi ng tubig. Walang nakarehistrong indikasyon nito. Ang mga Israelita ay nagbanta na papatayin si Moises. Maisip ba natin kung gaano ito kasakit kay Moises? Maari siyang nanatili sa mapayapang lugar ng kanyang tahanan sa disyerto, nag-aalaga sa kanyang pamilya at nagbabantay sa kanyang mga kawan. Maari rin niyang naramdaman ang hindi pagkilala na kanilang ipinapakita sa Diyos. Ito ay magiging isang tunay na pagsubok para kay Moises. Pagkatapos, sa ganitong kaisipan, natanggap niya ang balita na ang mga Amalekita ay umaatake at kumukuha ng mga mahihina. Ang susunod na mangyayari ay napakahalaga. Ito ay isang desisyon na ginawa sa ilalim ng presyon at nakapanghihina ng loob na mga pagkakataon.

At sinabi ni Moises kay Josue, Pumili ka ng mga tao, at lumabas, makipaglaban sa Amalek: bukas ay tatayo ako sa tuktok ng burol na may tungkod ng Diyos sa aking kamay. Exodo 17:9

Hindi sinasabi, “At inutusan ng Panginoon si Moises.” Hindi rin sinasabi na pumasok si Moises sa santuwaryo at nanalangin sa Panginoon. Sinasabi lamang na sinabi ni Moises kay Josue na pumunta at makipaglaban. Habang iniisip ko ang eksena ng paglalakad ni Moises patungo kay Josue, parang bumabagal ang lahat, at ang aking mga iniisip ay napapadpad sa oras na ang isang lalaki sa lahi ni Moises ay nagtataas ng espada laban sa mga nang-insulto sa kanyang pamilya.

At nangyari sa ikatlong araw, nang sila'y labis na masaktan, na dalawang anak ni Jacob, sina Simeon at Levi, mga kapatid ni Dinah, ay kumuha ng kani-kaniyang espada, at nangahas na pumasok sa lungsod, at pinatay ang lahat ng mga lalaki. (26) At pinatay nila si Hamor at ang kanyang anak na si Shechem sa talim ng espada, at kinuha si Dinah mula sa bahay ni Shechem, at umalis. (27) Dumating ang mga anak ni Jacob sa mga napatay, at sinamsam ang lungsod, sapagkat nilapastangan nila ang kanilang kapatid na babae. (28) Kinuha nila ang kanilang mga tupa, at ang kanilang mga baka, at ang kanilang mga asno, at ang mga bagay na nasa lungsod, at ang mga bagay na nasa bukirin, (29) At ang lahat ng kanilang kayamanan, at ang lahat ng kanilang maliliit na bata, at ang kanilang mga asawa ay kinuha nilang bihag, at sinamsam pati ang lahat ng nasa bahay. Genesis 34:25-29

Tunay na maaaring umiyak si Jacob na ang kanyang mga inapo ay magiging mabangis sa paningin ng mga Cananeo at Perizeo. Kinuha ng mga anak ni Jacob ang espada at kaya't susundan sila ng espada sa mga susunod na henerasyon. Nakikita ba natin ang mga epekto ng mga anak ni Levi na nagsasalaysay ng kwento ng kanilang ama na nagtanggol sa kanyang kapatid na babae upang patayin ang mga Shechemita? May ilan bang mga anak ni Levi ang matutukso na maging mapagmataas sa ginawa ng kanilang ama sa pagprotekta sa kanyang kapatid? Hindi ba't maaaring magmungkahi si Satanas sa kanila na si Levi ay makatarungan sa kanyang mga aksyon bilang pagtatanggol sa sarili? Hindi ba't mas madali ang salaysayin na ito kaysa sabihing ang iyong ama ay isang malamig na pumatay at kailangan mong dalhin ang kahihyan na ito sa mga susunod na henerasyon? Ang lahat ng kasaysayang ito ay ngayon ay naglalakad sa mga yapak ni Moises patungo kay Josue.

Ang apat na taong paglalakbay sa disyerto ba ay nagpalaya kay Moises mula sa tukso na protektahan ang kanyang mga tao sa pamamagitan ng kanyang sariling mga desisyon? Maaaring natutunan ni Moises na ang Amalek ay pumatay na ng ilan sa mga mahihina sa kampo? Bago ang kanyang kamatayan, naalala ni Moises:

Alalahanin kung ano ang ginawa ni Amalek sa iyo sa daan, nang ikaw ay umalis mula sa Egipto; (18) Kung paano niya ikaw

sinalubong sa daan at pinukpok ang mga nahuhuling bahagi mo, maging ang lahat ng mga mahihina sa likuran mo, nang ikaw ay pagod at nanghihina; at hindi siya natakot sa Diyos. Kaya't mangyayari, kapag ang Panginoon na iyong Diyos ay nagbigay sa iyo ng kapahingahan mula sa lahat ng iyong mga kaaway sa paligid, sa lupain na ibinibigay sa iyo ng Panginoon na iyong Diyos bilang mana upang ariin ito, na iyong buburahin ang alaala ni Amalek mula sa ilalim ng langit; hindi mo ito malilimutan. Deuteronomio 25:17-19

Nagsanib-sanib ba ang lahat ng ito ayon sa plano ni Satanas upang gawing mabangis ang Israel sa paningin ng mundo? Pinangunahan ba niya ang Israel na muling kumuha ng espada, at sa gayon ang karakter ng Diyos ay naipahayag ng mali sa mga nakaraang panahon? Hindi ba't ang aksyon na ito ay isang pagpapakita ng diyos na iniisip ng Israel? Kung ang diyos na ito na kanilang naiisip ay hindi nga makapagbigay sa kanila ng tubig kapag kinakailangan, paano siya magiging kahit kaunti ang malasakit sa kanilang pagkamatay sa kamay ng mga Amalekita?

Sa kwento nina Korah, Dathan, at Abiram at ng 250 prinsipe, makikita natin kung paano ang takot sa isang Diyos na nais silang patayin sa disyerto ay nagtutulak sa kanila upang humanap ng pamumuno maliban kay Moises at Aaron. Nang sila ay dumating sa mga hangganan ng Canaan, ang sampung espiya ay nagbigay ng masamang ulat tungkol sa lupain dahil hindi nila naisip na mahal sila ng Diyos at nais lamang ng mabuti para sa kanila. Pinabayaan nila ang lahat ng Kanyang proteksyon at pag-aalaga at nakatuon sa kahit anong bahagyang negatibo, hindi nagtitiwala na ang Diyos ay may karunungan at purong layunin na gumamit ng pagsubok upang linisin sila. Madaling matukso ni Satanas ang mga ito dahil naniniwala sila sa isang Diyos na nais silang patayin at maaaring magbago ng Kanyang ugali anumang oras. Sa tuwing pinapayagan si Satanas na makalusot sa depensa ng proteksyon at saktan ang mga Israelita, sinasabi niya sa kanila na tuwirang pinaparusahan sila ng Diyos sa Kanyang sariling kamay. Nakakalungkot sigurong isipin para sa Diyos na ang Kanyang mga tao ay kusang naniniwala sa ganitong mga kasinungalingan tungkol sa Kanya.

At ang lahat ng mga anak ng Israel ay nagreklamo laban kay Moises at laban kay Aaron: at sinabi ng buong kapulungan sa kanila, O sana'y kami ay namatay sa lupain ng Egipto! O sana'y kami ay namatay sa disyertong ito! (3) **At bakit kami dinala ng Panginoon sa lupain na ito, upang mahulog sa pamamagitan ng espada, na ang aming mga asawa at mga anak ay maging biktima?** Hindi ba't mas mabuti pa sa amin na bumalik sa Egipto? Mga Bilang 14:2-3

Sapagkat ang lahat ng mga lalaking iyon na nakakita ng aking kaluwalhatian, at ng aking mga himala, na aking ginawa sa Egipto at sa disyerto, **at tinukso ako ng sampung ulit, at hindi nakinig sa aking tinig;** (23) Tiyak na hindi nila makikita ang lupain na aking isinumpa sa kanilang mga magulang, ni isa man sa kanila na nanggulo sa akin ay makakakita nito: Mga Bilang 14:22-23

Nang sabihin sa Israel na hindi sila makakapunta upang angkinin ang lupain dahil sa kanilang kasalanan, muli silang naghimagsik at nagpasiyang umakyat at makipaglaban, ngunit hindi sila inutusan ng Diyos na makipaglaban. Pagkatapos ng apatnapung taon, at matapos ang isang buong henerasyon ay pumanaw, muling umakyat sila sa hangganan. Ang mga kasalanan ng mga magulang ay nasa mga labi ng kanilang mga anak:

At nagsalita ang mga tao laban sa Diyos, at laban kay Moises, Bakit ninyo kami dinala mula sa Egipto upang mamatay sa disyerto? sapagkat wala kaming tinapay, ni tubig man; at ang aming kaluluwa ay napopoot sa magaan na tinapay na ito. Bilang 21:5

Si Satanas ay nagtatrabaho kay Moises sa buong panahong ito, hinihimok siyang sumuko sa mga kahabag-habag na ito. Sinubok ng Diyos si Moises sa puntong ito para sa kanyang sariling kapakanan, at sa kabutihang palad, tumugon si Moises sa Espiritu ni Kristo at humiling sa Diyos na patawarin ang mga tao, na Kanyang pinagkalooban. Gayunpaman, sa ngayon na nakita niyang mas masahol pa ang kalagayan ng Israel kaysa dati, siya ay bumigay sa tukso.

At sina Moises at Aaron ay nagtipon ng kapulungan sa harap ng bato, at sinabi niya sa kanila, Makinig kayo ngayon, mga

mapaghimagsik; kailangan ba naming kumuha ng tubig mula sa batong ito? (11) At itinaas ni Moises ang kanyang kamay, at sa pamamagitan ng kanyang tungkod ay sinaktan ang bato ng dalawang ulit: at ang tubig ay umagos nang sagana, at uminom ang kapulungan, at ang kanilang mga hayop din. Mga Bilang 20:10-11

Ang pagbibigay ni Moises sa tukso na ito ay nagbigay kay Satanas ng mas malaking pagkakataon na makapasok sa isipan ng mga Israelita. Nanalangin si Moises para sa kanila at tumayo sa pagitan nila at ni Satanas sa maraming paraan. Gayunpaman, ang hakbang na ito ay nagbigay kay Satanas ng kalamangan. Nagsaya si Satanas sa pagkakataong makuha ang buhay ni Aaron bilang resulta ng pagkukulang na ito.

Si Aaron ay magiging kasama ng kanyang bayan: sapagkat hindi siya makapasok sa lupain na ibinigay ko sa mga anak ng Israel, dahil kayo ay naghimagsik laban sa aking salita sa tubig ng Meribah. Bilang 20:24

Sa mas malaking pagkakataon na makapasok sa isipan ng mga Israelita, pinukaw ni Satanas ang kanilang isipan upang makipagkasunduan sa Diyos—ang Diyos na kanilang inisip na mahilig pumatay ng tao. Sila ay inatake ng ibang tribo dahil sa kanilang mga kasalanan, at ngayon sa kanilang pagka-desperado ay gumawa sila ng isang sumpa:

At nang marinig ng hari ng Canaan na si Arad, na nakatira sa timog, na dumaan ang Israel sa daan ng mga espiya; nakipaglaban siya laban sa Israel, at may ilan sa kanila ang kanyang nakuha bilang mga bihag. (2) **At nangako ang Israel ng isang sumpa sa Panginoon, at sinabi, Kung tunay na ibibigay Mo ang bayan na ito sa aking kamay, kung gayon ay lubusan kong wawasakin ang kanilang mga bayan.** (3) **At dininig ng Panginoon ang tinig ng Israel,** at ibinigay ang mga Canaanita; at lubusan nilang winasak ang mga ito at ang kanilang mga bayan: at tinawag niya ang pangalan ng lugar na Hormah. Mga Bilang 21:1-3

Hindi hiningi ng Diyos sa mga Israelita na patayin ang kanilang mga kaaway; ang kanilang maling pananaw sa Diyos ang nagdulot sa kanila na maniwala na nais Niya na gumawa sila ng ganitong uhaw

sa dugo na sumpa. Ito ay makakakuha ng Kanyang pag-apruba, at tutulungan Niya sila. Sinasabi na dininig ng Diyos ang kanilang tinig. Bakit dininig ng Diyos ang kanilang tinig? Hindi ba't ito ay magpapatibay sa kanila sa ideya na nais ng Diyos na patayin nila ang kanilang mga kaaway? Ang sagot ay matatagpuan sa talinhaga ng mga talento:

At may isa pang dumating, na nagsasabi, Ginoo, narito, narito ang iyong pondo, na aking iningatan na nakabalot sa isang panyo: (21) Sapagkat ako'y natatakot sa iyo, dahil ikaw ay isang mahigpit na tao: ikaw ay kumukuha ng hindi mo inilagay, at umaani ng hindi mo itinanim. (22) At sinabi niya sa kanya, Mula sa iyong sariling bibig ako'y hahatulan, ikaw na masamang alipin. Alam mo na ako'y isang mahigpit na tao, na kumukuha ng hindi ko inilagay, at umaani ng hindi ko itinanim: Bakit hindi mo inilagay ang aking pera sa bangko, upang sa aking pagdating ay maaari kong hingin ang akin na may tubo? Lucas 19:20-23

Ang tamad na alipin ay inisip na ang Panginoon ay isang mahigpit na tao. Ayon sa paniniwalang ito, siya ay tumanggap ng hatol. Gaya ng sinasabi ng Kasulatan:

Kaya't magsalita kayo, at kumilos, na para bang kayo'y huhusgahan ayon sa batas ng kalayaan. (13) Sapagkat ang hindi nagpakita ng awa ay huhusgahan na walang awa; at ang awa ay nagagalak laban sa hatol. Santiago 2:12-13

Pinayagan ng Diyos ang taong may maling pananaw sa Kanya na hatulan ayon sa kanyang sariling mga ideya. Paano ito ginagawa ng Diyos?

Huwag kayong padaya; hindi tinutukso ang Diyos: sapagkat anuman ang itinanim ng tao, iyon din ang kaniyang aanihin. Galacia 6:7

Nananatili ang awa para sa libu-libo, nagpapatawad ng kasamaan at pagsalangsang at kasalanan, at hindi lubos na lilinis ang nagkasala; pinapalitan ang kasamaan ng mga ama sa mga anak, at sa mga anak ng mga anak, hanggang sa ikatlo at ikaapat na salin. Exodo 34:7

Noong panahong gumawa ang Israel ng pangako sa Diyos na pugutan ng ulo ang hari ng Canaan, sila ay pinamumunuan ng espiritu ni Satanas. Sila ay nagreklamo at bumangon laban sa Diyos at naghimagsik sa bawat pagkakataon. Binalaan sila ng Diyos at hinikayat na sundin ang Kanyang mga utos:

Ngayon, kaya't makinig ka, O Israel, sa mga batas at mga hatol na itinuro ko sa inyo, upang inyong gawin ang mga ito, upang kayo'y mabuhay at pumasok at angkinin ang lupain na ibinibigay sa inyo ng Panginoong Diyos ng inyong mga magulang. Deuteronomio 4:1

Lahat ng mga utos na iniutos ko sa iyo sa araw na ito ay inyong susundin upang kayo'y mabuhay, dumami, at pumasok at angkinin ang lupain na isinumpa ng Panginoon sa inyong mga magulang. Deuteronomio 8:1

Gayunpaman, tumanggi ang Israel na sumunod sa Diyos, at nagkaroon ng kapangyarihan si Satanas na kontrolin ang kanilang mga hangarin para sa paghatol na walang awa. Ibinigay ng Diyos sa kanila ang kanilang ninanais kahit na hindi ito bahagi ng Kanyang plano. Binigyan din Niya ang mga bansang pagano ng kanilang kinatatakutan; dahil wala na silang proteksyon. Ginamit ni Satanas ang Israel upang patayin ang mga Cananeo. Sa paggawa nito, pinangunahan niya ang milyon-milyong tao patungo sa kanilang kamatayan dahil sa maling pagkaunawa sa likas ng Diyos, na isa umanong pumapatay at pumapaslang ng mga tao.

Nakakasilip tayo ng mga pahiwatig ng plano ng Diyos na harapin ang mga kaaway ng Israel nang hindi gumagamit ng mga sandata sa mga talatang katulad nito:

At kayo'y tumawid sa Jordan, at dumating sa Jerico: at ang mga tao ng Jerico ay lumaban sa inyo, ang mga Amoreo, at ang mga Perezeo, at ang mga Cananeo, at ang mga Heteo, at ang mga Gergeseo, ang mga Heveo, at ang mga Jebuseo; at sila'y ibinigay ko sa inyong kamay. (12) At nagsugo ako ng mga putakti sa unahan ninyo, na siyang nagtaboy sa kanila mula sa harapan ninyo, maging ang dalawang hari ng mga Amoreo; **ngunit hindi sa pamamagitan ng inyong tabak, ni sa pamamagitan ng inyong pana.** Josue 24:11-12

At sinabi niya, Pakinggan ninyo, buong Juda, at kayong mga nananahan sa Jerusalem, at ikaw, haring Jehoshaphat, Ganito ang sabi ng Panginoon sa inyo, Huwag kayong matakot o manglumo dahil sa karamihang ito; sapagkat ang labanan ay hindi sa inyo, kundi sa Diyos. (16) Bukas ay bumaba kayo laban sa kanila: narito, aakyat sila sa bangin ng Ziz; at inyong matatagpuan sila sa dulo ng batis, bago dumating sa ilang ng Jeruel. (17) Hindi ninyo kailangan makipaglaban sa labang ito: manindigan kayo, at tingnan ang pagliligtas ng Panginoon na kasama ninyo, O Juda at Jerusalem: huwag kayong matakot o manglumo; bukas lumabas kayo laban sa kanila: sapagkat ang Panginoon ay kasama ninyo. (18) At yumukod si Jehoshaphat na nakayuko ang mukha sa lupa: at ang buong Juda at ang mga nananahan sa Jerusalem ay nagpatirapa sa harap ng Panginoon, sumasamba sa Panginoon. (19) At ang mga Levita, mula sa mga anak ni Kohat, at mula sa mga anak ni Korah, ay tumayo upang purihin ang Panginoon, ang Diyos ng Israel, na may malakas na tinig. (20) At sila'y bumangon nang maaga, at lumabas sa ilang ng Tekoa: at habang sila'y lumalabas, si Jehoshaphat ay tumayo at nagsabi, Pakinggan ninyo ako, O Juda, at kayong mga nananahan sa Jerusalem; maniwala kayo sa Panginoon ninyong Diyos, kaya't kayo'y matatatag; maniwala kayo sa Kanyang mga propeta, kaya't kayo'y uunlad. (21) **At nang siya'y makipagkasundo sa mga tao, siya'y nagtalaga ng mga mangaawit para sa Panginoon, na magpuri sa kagandahan ng kabanalan, habang sila'y lumalabas sa unahan ng hukbo, at nagsabi, Purihin ang Panginoon; sapagkat ang Kanyang awa ay magpakailanman.** (22) At nang sila'y magsimulang umawit at magpuri, inilagay ng Panginoon ang mga silo laban sa mga anak ng Ammon, Moab, at bundok ng Seir, na pumaroon laban sa Juda; at sila'y sinaktan. (23) Sapagkat ang mga anak ng Ammon at Moab ay tumindig laban sa mga nananahan sa bundok ng Seir, upang lubos na patayin at puksain sila: at nang kanilang matapos na patayin ang mga nananahan sa Seir, ang bawat isa'y tumulong sa pagwasak sa isa't isa. 2 Cronica 20:15-23

Ang Israel ay pinahintulutang masakop ang lupain ng Canaan sa pamamagitan ng digmaan, ngunit hindi ito ang orihinal na layunin ng Diyos. Dahil palagi nilang kinatatakutan na nais silang patayin ng Diyos at pinagdududahan nila ang Kanyang mapagmahal na kalinga, nagawa ni Satanas na akitin silang magpanata sa Diyos na pupuksain nila ang mga Cananeo at iba pang mga paganong bansa. Pinagtagumpay ang Israel sa labanan, ngunit si Satanas ang nagwagi

sa digmaan laban sa karakter ng Diyos. Natalo ang Israel sa kanilang tagumpay at naging alipin ng maling pagkakilala tungkol sa Diyos.

Sa mga huling araw na ito, tayo ay binigyan ng pagkakataong makita ang tunay na karakter ng Diyos. Sa mukha ni Jesukristo, maaari nating simulan na matuklasan ang tunay na hangarin ng ating Amang nasa langit. Ilan ang pinatay ni Jesus gamit ang espada? Ilan ang sinunog Niya ng apoy? Ilang bata ang sinaksak Niya ng sibat? Wala, ni isa! Para sa lahat ng nag-iisip na ang Diyos ay dumating upang puksain ang buhay ng mga tao, alalahanin ang mga salita ni Jesus:

Ngunit siya'y bumaling, at sinaway sila, at sinabi, "Hindi ninyo alam kung anong uri ng espiritu ang nasa inyo. Sapagkat ang Anak ng tao ay hindi naparito upang wasakin ang mga buhay ng tao, kundi upang ilitas sila. Lucas 9:55-56

Ang tabak na ginagamit ni Jesus ay ang tabak na lumalabas mula sa Kanyang bibig. Ang Kanyang tabak ay ang Kanyang Salita.

At sa kanyang kanang kamay ay may pitong bituin: at mula sa kanyang bibig ay lumabas ang isang matalim na tabak na may dalawang talim: at ang kanyang mukha ay parang araw na nagniningning sa kanyang kalakasan. Pahayag 1:16.

Sapagkat ang salita ng Diyos ay buhay, makapangyarihan, at higit na matalas kaysa alinmang tabak na may dalawang talim, tumatagos hanggang sa paghihiwalay ng kaluluwa at espiritu, ng mga kasukasuan at ng utak ng buto, at may kakayahang kumilatis ng mga iniisip at layunin ng puso. Hebreo 4:12

At sinabi niya sa kanila, Ngunit ngayon, ang may supot, dalhin niya ito, at gayundin ang kanyang supot: at ang walang tabak, ay magbenta ng kanyang damit, at bumili ng isa. Lucas 22:36

...at ang tabak ng Espiritu, na siyang salita ng Diyos: Ephesians 6:17

Ang tagasunod ni Kristo ay susunod sa Kanyang halimbawa. Hindi kailanman gumamit si Kristo ng pisikal na tabak. Paano natin ipapaliwanag ang talatang ito?

At sinabi nila, Panginoon, narito, may dalawang tabak. At sinabi niya sa kanila, Sapat na iyan. Lucas 22:38

Sinabi ni Jesus sa mga disipulo dalawang taludtod na ang nakalipas, "Ang sinumang walang tabak, magbenta siya ng kanyang kasuotan at bumili ng isa." Nang ipakita ng mga disipulo ang dalawang pisikal na tabak, hindi nila ibinenta ang kanilang mga kasuotan upang makuha ang mga ito. Ang pahayag ni Jesus ay para sa bawat indibidwal. Ang bawat lalaki ay dapat magbenta ng kanyang kasuotan upang makabili ng tabak. Ano naman ang tungkol sa natitirang mga disipulo at sa utos na ibenta ang iyong kasuotan? Ano ang kasuotan na nais ibenta ni Jesus ng mga disipulo?

Ngayon, si Josue ay nakasuot ng maruming kasuotan at nakatayo sa harap ng anghel. (4) At siya ay sumagot at nagsalita sa mga nakatayo sa harap niya, sinasabi, **Alisin ang maruming kasuotan sa kanya.** At sa kanya ay sinabi, Tingnan mo, inalis ko ang iyong kasamaan sa iyo, at bibihisan kita ng bagong kasuotan. Zacarias 3:3-4

Sinabi ni Jesus kay Pilato na ang Kanyang kaharian ay hindi sa mundong ito.

Sumagot si Jesus, Ang aking kaharian ay hindi sa mundong ito: **kung ang aking kaharian ay sa mundong ito, tiyak na lalaban ang aking mga lingkod** upang hindi ako maipadala sa mga Judio: ngunit ngayon, ang aking kaharian ay hindi mula rito. Juan 18:36

Sinabi ni Jesus kay Pilato na ang Kanyang mga lingkod ay hindi lalaban sa paraan ng mundo. Kailangan ng mga alagad na linisin ang kanilang mga puso upang maayos na maipahayag ang salita ng katotohanan. 2 Timoteo 2:15. Napansin din natin nang ipakita ng mga alagad kay Jesus ang dalawang espada, sinabi Niya, "sapat na ito." Kung sa palagay Niya ay sapat na ang dalawang espada, dapat sana ay sinabi Niya, "sapat sila," dahil mayroon silang higit sa isang espada. Kung sa anumang dahilan ay sinasabi ni Jesus na sapat na ang dalawang espada, ang tanong ay sapat na para sa anong layunin? Kailangan ba nilang laging maglakbay kasama ang dalawang espada upang palagi silang mayroon nito? Sapat ba ang

mga ito upang ipagtanggol laban sa mga Romano o mga bantay ng templo? Walang saysay ang ideyang ito. Nang sinabi ni Jesus na "sapat na ito" sa isahan, ibig Niyang sabihin na sapat na ang ganitong uri ng usapan. Ang paglikha ng dalawang espada ay naghayag ng mismong kasuotan na kailangan nilang ibenta upang magkaroon ng tunay na espada ng Salita ng Diyos upang ipangaral ang ebanghelyo ng kapayapaan. Ganito ang sinabi Niya sa Kanyang mga alagad kung paano tumugon sa mga humahadlang sa kanila:

Narinig ninyo na ito'y sinabi, Mata sa mata, at ngipin sa ngipin: (39) Ngunit sinasabi ko sa inyo, na **huwag ninyong labanan ang masama: kundi sinumang sumampal sa iyo sa kanang pisngi, ay iharap mo rin sa kanya ang isa pang pisngi.** (40) At kung may sinumang magdemanda sa iyo sa hukuman at alisin ang iyong damit, ay ibigay mo rin ang iyong balabal. (41) At sinumang pumilit sa iyo na maglakbay ng isang milya, ay sumama ka sa kanya ng dalawa. (42) Bigyan mo ang humihingi sa iyo, at mula sa kanya na nanghihiram sa iyo ay huwag kang lumayo. (43) Narinig ninyo na ito'y sinabi, Ibigin mo ang iyong kapwa, at kanasukan mo ang iyong kaaway. (44) **Ngunit sinasabi ko sa inyo, Ibigin ninyo ang inyong mga kaaway, pagpalain ang mga sumusumpa sa inyo, gumawa ng mabuti sa mga napopoot sa inyo, at manalangin para sa mga nang-aapi at umuusig sa inyo;** (45) Upang kayo'y maging mga anak ng inyong Ama na nasa langit: sapagkat siya'y nagpapaaraw sa mga masama at sa mabuti, at nagpapadala ng ulan sa mga matuwid at sa mga di-matuwid. Mateo 5:38-45

Tatalunin ka ba ni Satanas sa tagumpay ng Israel laban sa Canaan gamit ang espada, o makikita mo ba ang ating maawain na Ama na hinahayaan ang mga tao na sundin ang kanilang sariling nais at tahakin ang kanilang sariling landas hanggang sa katapusan? Pumili kayo sa araw na ito kung sino ang inyong paglilingkuran; kami ng aking tahanan ay maglilingkod sa Diyos na laging maawain na hindi kailanman magpapawalang-sala sa kasamaan kundi hayaan ang trigo at mga damo na dumating sa ani upang ang puso ng bawat tao ay maipakita.

Paano posible na tuparin ang mga bagay na ito na may espada o baril sa iyong kamay upang ipagtanggol ang iyong sarili? Hindi ba

panahon na upang ibalik ang espada sa kanyang lugar? Hayaan itong kalawangin, at magtiwala sa ating Ama na ipadala ang Kanyang mga anghel upang alagaan tayo. Ang pagsakop ng Canaan ng Israel ay isinagawa gamit ang espada dahil karamihan sa kanila ay hindi nagtitiwala sa Panginoon na paalisin ang mga Canaanita sa pamamagitan ng takot sa Diyos. Ang lahat ng kanilang mga pagreklamo, pag-aalala, at takot na nais ng Diyos na patayin sila sa ilang ay nangangahulugan na sa halip na maging ilaw sa mga Gentil, ang kasalanan ng mga bansa sa paligid ng Israel ay pinarusahan ng kasalanan ng Israel. Tulad ng sinasabi ng mga utos:

Huwag mong yuko ang iyong sarili sa kanila, o paglingkuran sila: sapagkat ako ang Panginoon na iyong Diyos ay isang Diyos na mapaghiganti, na bumibisita sa kasamaan ng mga magulang sa mga anak hanggang sa ikatlong at ikaapat na henerasyon ng mga napopoot sa akin; Exodo 20:5

Marami sa mga Israelita ang napoot sa Diyos dahil natatakot silang patayin Niya sila sa disyerto. Ang mga kasalanan ng kanilang mga ninuno ay nagpatuloy, at kaya't ang kasaysayan ng Israel ay tinangay ng dugo. Huwag hayaan na ang mga tagumpay ng Israel sa pamamagitan ng espada ay sumira sa iyong pang-unawa sa karakter ng Diyos na nahahayag kay Jesus. Huwag hayaan na ang isang grupo ng mga nagrereklamo at nag-aalala na mga alipin ang magtakda para sa iyo kung ano ang Diyos. Panatilihin natin ang lahat ng mga utos ng Diyos kabilang ang isa na nagsasabing, “Huwag kang papatay.”

13. Ang Korona ng mga Tinik

Ang paglilitis at kamatayan ni Kristo ay naglalantad sa kasamaan ng kalikasan ng tao. Ang mga kalalakihan at kababaihan na nakibahagi sa kahihiyan, pagbugbog, at kamatayan ni Kristo ay mga halimbawa lamang ng espiritu ng sangkatauhan na mula pa sa pagbagsak ng tao ay hinamak at itinakwil ang Espiritu ni Kristo. Ang mga lubid na ginamit upang igapos si Jesus, ang mga pamalong ipinanghampas sa Kanya, at ang kahoy at pako ng krus kung saan Siya ipinako ay mga bagay na Siya mismo ang lumikha. Nabasa natin:

Ang lahat ng bagay ay ginawa sa pamamagitan Niya; at kung wala Siya ay walang anumang bagay na nalikha. Juan 1:3

Ang koronang tinik na ipinutong sa Kanyang ulo ay may napakalalim na kahulugan at naglalaman ng isang mahalagang espirituwal na katotohanan. Nang mahulog si Adan sa kasalanan, ang mga tinik na lumitaw bilang bunga nito ay naging tanda ng sumpang dala ng kasalanan.

At sinabi Niya kay Adan, Sapagkat ikaw ay nakinig sa tinig ng iyong asawa at kumain ng bunga ng punong kahoy na aking iniutos sa iyo na huwag kainin, **sumpain ang lupa dahil sa iyo**; sa pamamagitan ng pagdurusa ay kakain ka mula rito sa lahat ng araw ng iyong buhay. (18) **Mga tinik at mga dawag** ang tutubo para sa iyo; at kakain ka ng mga halaman sa bukid; Genesis 3:17-18

Bakit bumagsak ang sumpa sa lupa? Ano ang kaugnayan ng tao sa lupa?

At nilalang ng **Panginoong Diyos ang tao mula sa alabok ng lupa**, at hiningahan ang kanyang mga butas ng ilong ng hininga ng buhay; at ang tao ay naging buhay na kaluluwa. Genesis 2:7

At sinabi ng Diyos, Lalangin natin ang tao ayon sa ating wangis, katulad ng ating larawan; at **magkaroon sila ng pamamahala** sa mga isda sa dagat, sa mga ibon sa himpapawid, sa mga hayop, **sa buong lupa**, at sa lahat ng gumagapang sa ibabaw ng lupa. Genesis 1:26

Hinugis ng Diyos ang tao mula sa lupa at ibinigay Niya sa tao ang pamamahala sa lupa. Ang katotohanang ito ay nagpapakita ng malapit na ugnayan sa pagitan ng tao at ng lupa. Ang mga gawa ng tao ay may direktang epekto sa lupa. Ang sumpa na bumagsak kay Adan ay agad na nasasalamon sa mga tinik at dawag na lumitaw. Ang lupa ay isinumpa alang-alang sa tao, upang kanyang mapansin sa mga pagyanig ng kalikasan ang isang palatandaan ng antas ng kasamaan sa lipunan ng tao, at sa gayon ay maging babala ng panganiib.

At makakarinig kayo ng mga digmaan at mga alingawngaw ng digmaan; mag-ingat kayo na huwag mabagabag, sapagkat ang lahat ng mga bagay na ito ay kailangang mangyari, ngunit hindi pa ang wakas. (7) Sapagkat ang bansa ay babangon laban sa bansa, at ang kaharian laban sa kaharian; at magkakaroon ng taggutom, mga salot, at mga lindol sa iba't ibang dako. Matthew 24:6-7

May ugnayang sanhi sa pagitan ng mga digmaan at alitan ng mga tao, at ng mga pagyanig at sakuna sa kalikasan. Habang tumitindi ang mga labanan at kasamaan sa lipunan, gayundin ang pagdami ng mga kalamidad sa kalikasan; kaya't ang kalikasan ay nagsisilbing barometro ng antas ng paghihimagsik ng tao. Kapag ang mga simoy ng hangin, na nilikha upang palamigin at bigyan ng ginhawa ang tao, ay nagiging mga bagyo; o kapag ang ulan, na idinisenyo upang magbigay ng buhay, ay nagdudulot ng pagbaha na nagiging sanhi ng kamatayan at pagkasira, makikita natin ang patunay ng parehong

paghihimagsik na umiiral sa puso ng tao na ipinapakita sa mga kalamidad ng kalikasan.

Ang ugnayang sanhi sa pagitan ng tao at kalikasan ay nangangahulugang habang tumitindi ang paghihimagsik ng lahing tao, gayundin ang paghihimagsik ng hangin, apoy, at baha. Habang mas matinding sinasalungat ng mga tao ang mga utos ng Diyos, gayundin ang lupa ay lalabag sa mga batas ng kalikasan at ibabalik sa mga tao ang kanilang sariling paghihimagsik. Habang ang espiritu ng paghihimagsik sa mga tao ay tumataas laban kay Kristo at sila ay nagtatangkang patayin ang Isa na may kapangyarihan sa kanila, gayundin ang kalikasan ay magiging mapaghimagsik laban sa sangkatauhan at susubukang patayin sila. Habang ang mga tao ay naglalakbay sa lupa at sinasakmal ang iba gamit ang kanilang mga dila at tabak, gayundin ang mga hayop sa parang ay maglalakbay sa lupa at sasakmalin sila sa parehong paraan. Kung ano ang itinatanim ng tao, siya rin ang aanihin. Sa kabilang banda, ang lupa ay hindi makikipagdigma sa taong nasa kapayapaan sa Diyos, at hindi lumalaban sa Kanya.

Masdan, ang taong itinuwid ng Diyos ay masaya: kaya't huwag mong hamakin ang pagdidisiplina ng Makapangyarihan. (18) Sapagkat siya ay nagpapahirap, ngunit nagbubuklod; siya ay nagtatanim ng sugat, at ang Kanyang mga kamay ay nagpapagaling. (19) Iiligtas ka niya sa anim na kapighatian; oo, sa pito ay walang kasamaan na dadaan sa iyo. (20) Sa taggutom, ililigtas ka niya mula sa kamatayan; at sa digmaan, mula sa kapangyarihan ng tabak. (21) Ikaw ay itatago mula sa pang-aapi ng dila; hindi ka matatakot sa pagkawasak kapag ito ay dumating. (22) Sa pagkawasak at taggutom, ikaw ay tatawa; hindi ka matatakot sa mga hayop ng lupa. (23) Sapagkat ikaw ay makikipagkasundo sa mga bato ng parang; at ang mga hayop sa parang ay magiging mapayapa sa iyo. (24) At malalaman mong ang iyong tolda ay nasa kapayapaan; at bibisitahin mo ang iyong tahanan, at hindi ka magkakasala. Job 5:17-24

Habang si Kristo ay nakabitin sa krus, ang araw ay tumangging magliwanag, ang lupa ay nayanig, at mga kidlat ang bumagsak mula sa langit. Ang kalikasan ay nakikisimpatya sa Kanyang Awtor, ang Anak ng Diyos. Kasabay nito, habang Kanyang dinadala ang mga

kasalanan ng mundo at ang koronang tinik, tila ang kalikasan ay nagnanais na patayin Siya.

Nang magkagayon, ang lupa ay nayanig at nanginig; ang mga saligan ng mga bundok ay gumalaw at nayanig, dahil sa Kanyang galit. (8) May usok na umakyat mula sa Kanyang mga butas ng ilong, at apoy na lumabas mula sa Kanyang bibig at kumain; ang mga baga ay nagliyah mula dito.... (13) Ang Panginoon din ay umatungal sa mga langit, at ang Kataas-taasan ay nagbigay ng Kanyang tinig; mga yelo at mga baga ng apoy. (14) Oo, nagsugo Siya ng Kanyang mga palaso at pinangalat ang mga ito; at Siya ay nagpasabog ng mga kidlat at nagdulot ng kaguluhan. (15) Nang magkagayon, ang mga daluyan ng tubig ay nakita, at ang mga saligan ng mundo ay nahayag sa iyong pang-uuyam, O Panginoon, sa pagyugyog ng hangin mula sa iyong mga butas ng ilong. Awit 18:7-8,13-15.

Ang mga pagyanig ng kalikasan sa kamatayan ni Kristo sa krus ay nagbibigay sa atin ng mga palatandaan kung paano isinasalamin ng kalikasan ang paghihimagsik ng tao. Ang kawalang-sala ni Jesus ay nagdulot ng simpatiya ng kalikasan sa Kanya; subalit, bilang tagapagdala ng ating mga kasalanan, ang kalikasan ay tinutusok Siya gamit ang Kanyang koronang tinik. Ang mga kidlat mula sa langit ay tila nagpapahiwatig ng hindi pagkasiyahan ng langit mismo. Sa ugnayang ito sa pagitan ng tao at kalikasan, maaari nating matuklasan ang mga dahilan ng baha. Sinabi ng Bibliya tungkol sa mga namuhay bago ang baha:

At nangyari, nang ang mga tao ay nagsimulang dumami sa ibabaw ng lupa, at nagkaroon ng mga anak na babae, (2) **Nakita ng mga anak ng Diyos ang mga anak na babae ng mga tao na sila ay magaganda; at kinuha nila ang mga ito bilang asawa mula sa lahat ng kanilang napili.** (3) At sinabi ng Panginoon, "Ang aking espiritu ay hindi mananatili magpakailanman sa tao, sapagkat siya rin ay laman: ngunit ang kanyang mga araw ay magiging isang daan at dalawampung taon." (4) Nagkaroon ng mga higante sa lupa sa mga araw na iyon; at pagkatapos noon, nang ang mga anak ng Diyos ay pumasok sa mga anak na babae ng mga tao, at sila ay nagkaanak sa kanila, ang mga ito ay naging mga makapangyarihang tao mula sa mga nakaraan, mga tanyag na tao. (5) **At nakita ng Diyos na ang kasamaan ng tao ay malaki sa lupa, at ang bawat pag-iisip**

ng mga kaisipan ng kanyang puso ay tanging kasamaan palagi. (6) At nanghinayang ang Panginoon na nilikha Niya ang tao sa lupa, at ito ay nagdulot ng kalungkutan sa Kanyang puso. Genesis 6:1-6

Sinasabi ng Bibliya na ang pag-iisip ng mga tao ay tanging kasamaan palagi. Ang mga tao na puno ng pagnanasa at uhaw sa kapangyarihan ay nagsagawa ng bawat uri ng kasuklamsuklam na bagay. Ang walang hadlang na kasamaan ng tao ay nagkaroon ng mas malalim na epekto sa lupa. Ang paghihimagsik ng mga tao laban sa batas ng Diyos ay diretsong pinakikinabangan ng kalikasan.

Sa Kanyang awa, binalaan ng Diyos ang mundo sa pamamagitan ni Noe na may darating na baha sa lupa. Sa paraan ng pagwasak ng tao sa kanilang sarili, ang pagkawasak na ito ay mahahayag din sa lupa.

Ang lupa ay naging **masama** [H7843] sa paningin ng Diyos, at ang lupa ay napuno ng karahasan. (12) At tiningnan ng Diyos ang lupa, at, masdan, ito ay **masama**; [H7843] sapagkat ang lahat ng laman ay sumira ng kanilang lakad sa lupa. (13) At sinabi ng Diyos kay Noe, Ang wakas ng lahat ng laman ay dumating na sa harap Ko; **sapagkat ang lupa ay napuno ng karahasan dahil sa kanila**; at, masdan, **wawasakin** ko [H7843] sila kasama ng lupa. Genesis 6:11-13

Nang tiningnan ng Diyos ang lupa, nakita Niya na ang mga tao ay lubos na nagsira sa kanilang mga sarili. Ang parehong salitang Hebreo para sa *masama* sa Genesis 6:11 ay ginamit sa Genesis 6:13 bilang *wawasakin*. Sa mga talatang ito, tayo ay hinahamon muli na tanungin kung paano natin binabasa ang mga talatang ito. Ngayon, maaari nating tapusin na nagpasya ang Diyos na wasakin ang lahat maliban sa walo sa mga naninirahan sa lupa dahil sa kanilang kalikuan, kaya't nagdala ito ng katapusan sa kasamaan. Sa kabilang banda, makikita mong alam ng Diyos na ang kasamaan ng tao ay sa kalaunan ay masasalamin sa lupa at ang kasamaan na ito ay wawasak sa mundo. Habang ang mga tao ay namumuhay nang labis at naghihimagsik laban sa batas ng Diyos, ang lupa ay magsisimulang lumampas sa mga hangganan nito at maghihimagsik laban sa mga tao.

Sinasabi ng Bibliya na nakita ng Diyos na ang lupa ay napuno ng karahasan. Karamihan sa mga Kristiano ay naniniwala na ang Diyos ay tutugon sa karahasan ng tao sa pamamagitan ng pagiging marahas din, at papatayin silang lahat sa isang marahas na baha. Nakakalungkot isipin na ang Diyos ay magiging marahas katulad ng mga tao upang mapigil ang kanilang karahasan. Gaano karaming karahasan ang matatagpuan sa Anak ng Diyos na siyang tuwirang larawan ng Kanyang Ama?

At ginawa niya ang Kanyang libingan kasama ng mga masama, at kasama ng mga mayayaman sa Kanyang kamatayan; **sapagkat wala siyang ginawa na karahasan**, ni walang pandaraya sa Kanyang bibig. Isaias 53:9

Saan nagmumula ang karahasan?

Dahil sa karamihan ng iyong [Satanas] mga kalakal, napuno nila ang gitna mo ng karahasan, at ikaw ay nagkasala: Ezekiel 28:16

Sinasabi sa Kasulatan na ang kasamaan ay papatay sa mga masama. Awit 34:21. Ang mga batas ng kalikasan ay hindi nangangailangan ng Diyos na maging marahas sa mga tao. Ang mga Kasulatan ay nagbibigay sa atin ng pahiwatig kung paano naitatag ang mga batas na ito mula sa simula.

Sino ang umakyat sa langit, o bumaba? Sino ang nagtipon ng hangin sa Kanyang mga kamay? **Sino ang nagbigay ng hangin sa isang damit? Sino ang nagtayo sa lahat ng dulo ng lupa?** Kawikaan 30:4

Saan ka naroon nang itinatag ko ang mga pundasyon ng lupa? Ipahayag mo, kung mayroon kang unawa. (5) Sino ang nagtakda ng sukat nito, kung alam mo? O sino ang nag-unat ng linya sa ibabaw nito? (6) Sa anong saligan ay nakalapat ang mga pundasyon nito? O sino ang naglagay ng batong sulok nito; (7) Nang ang mga bituing umaga ay magkakasamang umaawit, at ang lahat ng mga anak ng Diyos ay sumisigaw ng galak? (8) O sino ang nagsara sa dagat ng mga pinto, nang ito'y sumabog, na para bang ito'y lumabas mula sa sinapupunan? (9) **Nang ginawa ko ang ulap na damit nito, at ang makapal na dilim bilang pampaligid para dito, (10) At pinili ko para dito ang**

aking itinakdang lugar, at naglagay ng mga panghigpit at pinto, (11) **At sinabi, Hanggang dito ka lamang darating, ngunit hindi na lalampas: at dito hihinto ang iyong mga mapaghambog na alon?** Job 38:4-11

Pumasok ka na ba sa mga kayamanan ng niyebe? O nakita mo na ba ang mga kayamanan ng granizo, (23) **na aking iniingatan para sa panahon ng kaguluhan, para sa araw ng laban at digmaan?** (24) Sa anong daan nahahati ang liwanag, na nagkakatat ng hangin mula sa silangan sa lupa? (25) **Sino ang naghati ng daluyan ng tubig para sa pag-apaw ng tubig, o isang daan para sa kidlat ng kulog;** (26) Upang pabayaang itong umulan sa lupa, na walang tao; sa ilang, na walang tao; (27) Upang masiyahan ang desyerto at gubat; at upang pasibulin ang usbong ng malambot na damo? Job 38:22-27

Ang tinig ng Panginoon ay nasa mga tubig: ang Diyos ng kaluwalhatian ay umuungal: ang Panginoon ay nasa maraming tubig. (4) Ang tinig ng Panginoon ay makapangyarihan; ang tinig ng Panginoon ay punung-puno ng kadakilaan. (5) Ang tinig ng Panginoon ay nagwawasak ng mga sedro; oo, ang Panginoon ay nagwawasak ng mga sedro ng Lebanon. (6) Ginagawa rin Niya silang tumalon tulad ng isang batang guya; ang Lebanon at Sirion ay parang isang batang unicorn. (7) **Ang tinig ng Panginoon ay naghahati ng mga apoy.** (8) Ang tinig ng Panginoon ay nanginginig sa ilang; ang Panginoon ay nanginginig sa ilang ng Kadesh. (9) Ang tinig ng Panginoon ay nagiging sanhi ng mga usa na manganak, at nagtatampok ng mga kagubatan: at sa Kanyang templo, ang bawat isa ay nagsasalita ng Kanyang kaluwalhatian. (10) Ang Panginoon ay nakaupo sa baha; oo, ang Panginoon ay nakaupo bilang Hari magpakailanman. (11) **Ang Panginoon ay magbibigay ng lakas sa Kanyang bayan; ang Panginoon ay magpapalakas sa Kanyang bayan ng kapayapaan.** Awit 29:3-11

Ang tinig ng Panginoon sa mga elemento ng kalikasan ay nagsasalita tungkol sa mga nakatakdang batas sa kalikasan. Ang mga batas na ito, na idinisenyo upang pagpalain at suportahan ang mga tao at upang ipakita ang kanilang masunurin at masigasig na espiritu sa Diyos, ay naging armas laban sa mga tao upang sirain sila. Sa katulad na paraan na kinukuha ng mga tao ang dalisay na katas ng ubas at pinapahamak ito upang makagawa ng alak na nagdudulot ng

kamatayan at pagkasira, gayundin ang mga tao sa kanilang masamang isip ay pinapabaha ang lupa at ginagawang armas ng pagkasira laban sa kanilang mga sarili. Ang pagsamba sa mga diyus-diyosan, paglapastangan, pagpatay, pagnanakaw, pagnanasa, at lahat ng kasalanang binanggit sa Sampung Utos, mga batas, at mga hatol ay magdadala ng sumpa sa lupa.

Sa pamamagitan ni Moises, ang mga Israelita ay binigyan din ng babala na ang lupa ay tutugon sa kanilang baluktot na moralidad.

Pagkatapos ng mga gawain ng lupain ng Ehipto, kung saan kayo nanirahan, ay huwag ninyong gawin: at pagkatapos ng mga gawain ng lupain ng Canaan, na aking dadalhin kayo, ay huwag ninyong gawin: ni hindi ninyo dapat sundin ang kanilang mga tuntunin. Levitico 18:3

Binalaan ng Panginoon ang Israel na huwag makisangkot sa pangangalunya, pagsasamang hindi kasla, sodomiya, homoseksuwalidad, at iba pang baluktot na pagnanasa. Kung sila ay gumawa ng mga gawaing ito, tiyak na tutugon ang lupa.

Huwag kayong magpakadumi sa alinmang mga bagay na ito: sapagkat sa lahat ng ito ay nadumhan ang mga bansang aking itinaboy sa inyong harapan: (25) At ang lupa ay nadumhan: kaya't ang aking pagdalaw sa mga kasamaan nito ay nasa ibabaw nito, **at ang lupa mismo ay sumuka sa kanyang mga naninirahan.** Levitico 18:24-25

Ang mga baluktot na pagnanasa sa seksuwal ng mga tao ay may impluwensya sa lupa. Ang matagal na pagkakalantad ng lupa sa mga kasuklamsuklam na ito ay nagiging sanhi upang magkasakit nang malubha ang lupa, at ito ay susuka sa mga naninirahan sa lupa na gumagawa ng mga bagay na ito.

Ang lupa ay nalulungkot at nalulumbay, ang mundo ay humihina at nalulumbay, ang mga mapagmataas na tao ng lupa ay humihina. (5) Ang lupa rin ay nadumhan sa ilalim ng mga naninirahan nito; dahil sila ay lumabag sa mga batas, nagbago ng mga ordinansa, at binali ang walang hanggan na tipan. (6) **Kaya't ang sumpa ay lumamon sa lupa, at ang mga nananahan dito ay nawawasak: kaya't ang mga naninirahan sa lupa ay**

sinusunog, at kakaunti na lamang ang natitira. Isaias 24:4-6

Ang mga talatang ito ay malinaw na nagpapakita ng landas ng kapahamakan at kung paano ang paglabag sa batas ng Diyos ay nagiging sanhi ng pagdumi at reaksiyon ng lupa. Naitala ng propetang Isaias na ang mga paglabag ng tao ang nagiging sanhi ng sumpa na lumamon sa lupa, sinusunog ang mga naninirahan nito. Ang nakaraang pagkawasak ng lupa sa pamamagitan ng tubig sa baha at ang hinaharap na pagkawasak ng lupa sa pamamagitan ng apoy ay nauugnay sa mga pagnanasa ng tao sa mga sumusunod na paraan:

Alam ito muna, na darating sa mga huling araw ang mga manlilibak, na lumalakad ayon sa kanilang sariling mga pagnanasa, (4) At nagsasabi, Saan narito ang pangako ng Kanyang pagdating? sapagkat mula nang matulog ang mga ninuno, lahat ng mga bagay ay nagpapatuloy na gaya ng dati sa simula ng paglikha. (5) Sapagkat ito ay sinadyang hindi nila malaman, na sa pamamagitan ng salita ng Diyos ang mga langit ay noon pang sinauna, at ang lupa ay nakatayo mula sa tubig at nasa tubig: (6) **Sa pamamagitan nito ang mundong noon ay binaha ng tubig at nawala:** (7) Ngunit ang langit at ang lupa, na ngayo'y, **sa parehong salita ay nakatago, nakalaan para sa apoy laban sa araw ng paghatol at kapahamakan ng mga masama.** 2 Pedro 3:3-7

Ang baha ay dulot ng mga pagnanasa at masamang imahinasyon ng mga tao. Ang parehong proseso ay mangyayari kapag ang lupa ay natupok ng apoy. Tulad ng mga tao na nasusunog sa kanilang pagnanasa sa isa't isa noong mga araw ng Sodom, ang lungsod ay nasunog ng apoy kaya't kaunti na lamang ang natirang tao. Sa katunayan, tatlong tao lamang ang nakatakas mula sa nasabing lungsod na nahatulan.

Ang pagkawasak ng Sodom ay isang babala sa atin tungkol sa kung ano ang mangyayari sa katapusan ng panahon.

Kahit na ang Sodom at Gomorra, at ang mga lungsod sa paligid nila sa katulad na paraan, na **ibinibigay ang kanilang sarili sa pakikiapid at tumutungo sa kakaibang laman,** ay inilagay

bilang halimbawa, na nagdurusa ng poot ng walang hanggan na apoy. Judas 1:7

Ang Sodom at Gomorra ay ibinibigay ang kanilang sarili sa pakikiapid at kawalang-hiyaan. Inilarawan ni Pablo ang kasamaan ng mga Sodomita kung saan ang mga tao sa lungsod na iyon ay nagnanais na abusuhin sa sekswal ang mga bisitang pumasok sa tahanan ni Lot.

At gayundin naman ang mga lalaki, na iniwan ang likas na paggamit sa mga babae, ay **nasusunog sa kanilang pagnanasa sa isa't isa**; mga lalaki sa mga lalaki ang gumagawa ng mga bagay na hindi kanais-nais, at tumatanggap sa kanilang mga sarili ng kaparusahan ng kanilang pagkakamali na nararapat. Roma 1:27

Ang nasusunog na pagnanasa ng mga lalaki sa Sodom, na isang ganap na paglabag sa batas ng Diyos, ay nagdulot ng reaksyon ng lupa at kalikasan sa isang nakakabinging paraan, na isinusuka ang mga naninirahan upang kakaunti na lamang ang matira. Ang Panginoon ay kumilos sa puso ni Abraham upang manawagan para sa lungsod ng Sodom upang sa anong paraan ay maawa Siya sa parehong lungsod at mga naninirahan mula sa hindi maiiwasang resulta ng kanilang nasusunog na pagnanasa. Dinala ni Kristo ang bigat ng kanilang mga pagnanasa upang pigilan ang mga puwersa ng kalikasan habang binigyan Niya ng panahon ang mga tao ng Sodom na magsisi. Ang parehong bagay ay nangyari noong panahon ng baha. Bago ang baha, pinigilan ng Panginoon ang mga puwersa ng kalikasan hangga't maaari upang bigyan ang mga tao ng panahon upang pumili na magsisi at maligtas.

Sa panahong iyon, ang buong nilikha ay umuungol at nagdaranas sa ilalim ng bigat ng kasalanan ng tao, at ito ay nagbabalik sa atin sa realidad ng krus at ng koronang tinik.

...Si Kristo ang kapangyarihan ng Diyos, at ang karunungan ng Diyos. 1 Corinto 1:24

Sa pamamagitan ng kapangyarihang ito, pinapanatili ni Kristo ang mundo.

Na Siya ang liwanag ng Kanyang kaluwalhatian, at ang ganap na larawan ng Kanyang pagkatao, **at pinapanatili ang lahat ng bagay sa pamamagitan ng Kanyang makapangyarihang salita**, Hebreo 1:3

Sapagkat sa pamamagitan Niya [Kristo] nilikha ang lahat ng bagay, na nasa langit at nasa lupa, nakikita at hindi nakikita, kung mga **trono man, o mga pamunuan, o mga kapangyarihan, o mga kapangyarihan: ang lahat ng bagay ay nilikha sa pamamagitan Niya, at para sa Kanya**: Colosas 1:16

Dahil si Jesus ang humahawak sa lahat ng bagay sa pamamagitan ng Kanyang kapangyarihan, ang espiritu ng paghihimagsik sa tao na nakaapekto sa nilikhang mundong ito ay parang isang patuloy na koronang tinik para sa Kanya, na tinutusok Siya araw-araw habang ginagawa Niya ang lahat sa Kanyang kapangyarihan upang pigilan ang mga epekto ng masamang kalikasan ng tao na masasama at sumira sa lupa. Sa kontekstong ito, natutuklasan natin na ang pagdurusa ni Kristo para sa tao na humahadlang sa apat na hangin ng alitan.

At pagkatapos ng mga bagay na ito, nakita ko ang apat na anghel na nakatayo sa apat na sulok ng lupa, **humahawak sa apat na hangin ng lupa**, upang ang hangin ay hindi humihip sa lupa, ni sa dagat, ni sa anumang puno. Pahayag 7:1

Ang tanging dahilan kung bakit maihahawakan ng mga anghel ang mga hangin na ito ay dahil si Kristo ang tumatanggap ng buong puwersa ng kasamaan ng tao sa Kanyang sarili, kaya't pinapabagal ang epekto ng paghihimagsik sa kalikasan at sa lupa. Kapag ang isang lipunan ay ganap na naghimagsik laban sa Espiritu ni Kristo, wala nang natitirang tao upang tumayo sa puwang at sumipsip ng rebelde na espiritu ng tao upang maiwasan ang pagtupad ng hidwaan sa kalikasan.

Ang mundong kilala natin ay ganap na dinumihan ng kasamaan. Ang internet ay puno ng pornography, at ang mga tao ay nasa lahat ng dako na nanonood ng mga pelikula na puno ng immoralidad at karahasan. Ang dami ng krimen, digmaan, at karahasan na nangingibabaw sa ating mga balita at nagmumungkahi ng lahat ng

kawalang-tatag na dapat direktang isalin sa mga pisikal na elemento ng kalikasan na orihinal na inilagay sa ilalim ng ating dominyo.

Sa kasalukuyang panahon, dapat nang isuka ng mundo ang mga naninirahan dito. Ang dahilan kung bakit hindi ito nangyayari ay dahil ang Kordero ng Diyos ay **patuloy** na nakasuot ng koronang tinik; Siya ay **patuloy** na itinataas at tinatanggihan; Siya ay **patuloy** na sinasaktan ng malupit na salita at masasamang imahinasyon ng tao. Gayunpaman, Siya ay tumatanggap ng kasing dami ng mga ito hangga't maaari upang tayo ay magkaroon ng higit pang oras upang maunawaan ang mga bagay na ito at magsisi.

Sa susunod na pagkakataon na maglakad ka sa gubat o sa tabi ng isang mapayapang ilog o lawa, tiyak na malaman mo na ang katahimikan na iyong nararanasan ay dahil sa ating minamahal na Tagapagligtas na nagdadala ng bigat ng rebeliyon ng tao. Sa pagdadala ng bigat na ito, pinipigilan Niya ang mga epekto ng rebeliyon na umusbong hangga't maaari sa mga lindol, bagyo, pagbaha, at mga sakuna. Ang katotohanan na ang mga sakunang ito ay patuloy na dumarami ay nangangahulugang ang kasamaan sa tao ay lumalaki. Kapag si Kristo ay halos unibersal na itinakwil, ang apat na hangin ay ilalabas sa lupa at saka ang kalikasan ay magpapakita ng poot ng tao.

Ito ang dahilan kung bakit sinasabi ng Biblia:

At ang Panginoon ay umulan sa Sodom at sa Gomorrah ng asupre at apoy mula sa Panginoon mula sa langit; Genesis 19:24

Ang kapangyarihang sumusuporta sa mga elemento ng kalikasan ay nagmumula kay Kristo dahil Siya ang humahawak sa lahat ng nilikha. Ang kapangyarihang ito na nakapaloob sa kalikasan ay sumusunod sa mga itinakdang batas na itinatag ng ating Ama sa langit. Ang mga batas na ito ay dinisenyo upang ipakita ang kapayapaan at pagkakaisa na dapat na umiiral sa mga puso ng tao habang sila ay nakikipag-ugnayan sa kanilang Manlilikha. Ang lupa ay dapat na napuno ng mga luntiang kagubatan na puno ng mga kamanghamanghang prutas, mani, at buto, at ang kulay ng buhay ay dapat na nahahayag sa lahat ng kagandahan ng kabanalan. Ang mga

parehong batas na ito ay nagiging sanhi ng kamatayan at pagkawasak kapag ang mga tao ay namumuhay sa rebeliyon, at ang kapangyarihang nagdudulot ng mga bagay na ito ay ang kapangyarihan ni Kristo na sumusunod sa mga hindi mababago na batas. Ito ang nagpapaliwanag sa simbolismo ng panggugulang naging ahas, ngunit tatalakayin natin ito sa ibang kabanata.

Ang malaking baha sa lupa at ang apoy na bumagsak sa Sodom ay hindi mga arbitraryong kilos ng Diyos bilang pagtugon sa kasamaan ng tao. Ang mga pangyayaring ito ay pinigilan ni Kristo hangga't maaari upang bigyan ang mga tao ng pagkakataong magsisi at makita ang kanilang panganib. Bagaman ang mga batas na ito ay itinatag at ibinigay para sa pagpapala ng sangkatauhan, si Kristo ay inilagay sa posisyon na dalhin ang negatibong epekto ng baligtad na pagkilos ng batas na ito. Sa mismong sandali ng pagkamatay ni Kristo 2000 taon na ang nakalipas, agad nating napansin ang mga epekto sa lupa:

Ngayon nang makita ng senturya at ng mga kasama niya na nagbabantay kay Jesus **ang lindol** at ang mga bagay na nangyari, sila'y labis na natakot, na nagsasabi, Tunay na ito ang Anak ng Diyos. Mateo 27:54

Kapag ang ikalawang hayop ng Pahayag 13 ay nagdulot ng pagsamba ng lahat ng tao sa unang hayop at nag-udyok sa lahat na tumanggap ng tanda sa kanilang mga noo o sa kanilang mga kamay, si Kristo ay muling ipapako sa krus sa pamamagitan ng pagtanggap sa Kanyang mga utos. Ang apat na hangin ay ilalabas sa lupa, at ang mapaghimagsik na espiritu ng tao ay magiging tulad ng naglalagablab na uling sa puso ng lupa, at ang lupa ay itataas ang sarili nito sa espiritu ng karahasan at sirain ang sarili nito at ang mga naninirahan dito. Tanging ang mga natutong malaman kung nasaan ang lihim na dako ng Kataas-taasan at nananatili sa lilim ng Makapangyarihan, sa pamamagitan ng pagsunod sa mga utos ng Diyos sa pananampalataya kay Jesus, ang siyang mapapangalagaan mula sa mga kakila-kilabot na bagay na ito. Isang libo ang babagsak sa kanilang tabi at sampung libo sa kanilang kanan, ngunit ang

kamatayan ay hindi lalapit sa kanilang tahanan (Awit 91:7) dahil sila ay nasa kapayapaan sa Diyos at, sa gayon, pati na rin sa lupa.

Si Jesus ay nakatulog ng mapayapa sa isang bangka na napapaligiran ng bagyo dahil ang lupa ay hindi nakikipagdigma sa Kanya. Sa paglipas ng mga siglo, maraming pagkakataon na ang hangin at alon ay handang sapitin ang Kanyang mga tagasunod, ngunit Siya ay bumangon at sinabi sa mga elemento, 'Tigilan ang ingay.' Inaanyayahan ko kayong tumakas kasama ng mga anghel mula sa lungsod ng Sodom at pumasok sa Arka ng kaligtasan. Ngayon ang panahon upang magsisi at humiling ng Espiritu ni Jesus upang tayo ay huminto sa pagkakaroon ng mga pusong mapaghimagsik laban sa Diyos, na nagiging sanhi ng pag-aalsa ng lupa laban sa atin.

Salamat, Panginoong Jesus, sa pagsusuot ng koronang tinik sa lahat ng mga taong ito, at sa pagpigil sa mga hangin ng alitan – ang mga hangin na nagpapagalaw sa mga kaluluwa ng tao sa rebeliyon at kasamaan at sa huli ay dapat na mag-ani ng kanilang ani sa lupa. Nawa'y lumihis kami mula sa aming mga masamang gawain, huminto sa paglabag sa iyong walang hangang tipan at matutong sundin ang iyong mga utos, batas, at hatol upang muling maghari ang kapayapaan sa lupa.

14. Ang Kapangyarihan ng Kamatayan

Kaya nang matanggap ni Jesus ang maasim na alak, sinabi Niya, Tapos na! At nilagay ang Kanyang ulo, **ibinigay Niya ang Kanyang espiritu.** Juan 19:30 (NKJV)

At nang sumigaw si Jesus ng malakas na boses, sinabi Niya, “Ama, sa mga kamay Mo ay iniaalay ko ang aking Espiritu.” **Matapos sabihin ito, siya'y nalagutan ng hininga.** Lucas 23:46 (NKJV)

Ngunit ang Diyos ay nagpapatunay ng Kanyang pag-ibig sa atin, sapagkat habang tayo'y mga makasalanan pa, **si Kristo ay namatay para sa atin.** Roma 5:8

Nang ibinaba ni Jesus ang Kanyang ulo at namatay, ang uniberso, kasama na ang mga narito sa lupa na nakasaksi sa mga pangyayaring humantong sa Kanyang kamatayan, ay tumingin sa pinakamakapangyarihang pagpapakita ng pag-ibig ng Ama para sa sangkatauhan. Sa kabila ng lahat ng pang-uuyam, pagdura, pagtama, at pagpalo, hindi kailanman gumanti si Jesus. Sinabi Niya, “Ama, patawarin Mo sila, sapagkat hindi nila alam ang kanilang ginagawa.” Habang namamatay si Jesus sa matinding sakit, naisip Niya ang Kanyang inang si Maria at humiling kay Juan na alagaan siya. Pinatawad Niya ang nagkasalang magnanakaw at nangako sa kanya ng buhay na walang hanggan. Matapos masaksihan ang mga pangyayaring ito, isang sundalong Romano ang umamin:

Tunay na ang taong ito ay Anak ng Diyos. Marcos 15:39

Napakabait, matiyaga, at kamangha-manghang pag-ibig! Ang ating Tagapagligtas ay matiyagang tiniis ang pinakamasaklap, hindi makatarungan, at marahas na pagpapakita ng poot ng tao na pinasigla ng mga demonyo. Ang poot ng mga lider ng mga Judio, mga pari, at ng masa ay pinalakas ni Satanas. Sa kanilang mga gawa, nakikita natin ang karakter ni Satanas. Marahas, puno ng poot, mapanlinlang, walang awa, at malupit hanggang sa huli, ganap na nahayag si Satanas kung sino siya. Sa kwento ng krus, ganap na nahahayag ang karakter ng Diyos kay Kristo, at ang karakter ni Satanas sa mga tao. Sa pag-alay Niya sa Kanyang sarili upang mamatay, tinalo ng ating Panginoong Jesus ang isa na nagalit sa Kanya mula pa sa simula ng labanan. Tungkol kay Satanas, sinabi ni Jesus sa mga Pariseo:

Kayo'y sa inyong ama, ang diyablo, at ang mga pagnanasa ng inyong ama ang gagawin ninyo. **Siya'y isang mamamatay mula sa simula**, at hindi nananatili sa katotohanan, sapagkat walang katotohanan sa kanya. Kapag siya'y nagsasalita ng kasinungalingan, siya'y nagsasalita mula sa kanyang sariling kalikasan: **sapagkat siya'y sinungaling, at ama ng kasinungalingan.** Juan 8:44

Sa pamamagitan ng pagkakahuli kay Kristo sa gabi, at ang katangahan ng isang paglilitis na may mga nagsasalungatang saksi na nakatayo upang hatulan si Kristo, nakikita natin ang mapanlinlang na espiritu ng kasinungalingan ni Satanas. Sa pang-uuyam at pagbubugbog, nakikita natin ang kanyang kalupitan at kawalang-puso. Sa pagpapakita sa krus, nakikita natin ang mga sukdulan ng kanyang karahasan. Sa pamamagitan ng kamatayan, tinalo ni Kristo si Satanas. Gaya ng sinasabi ng Kasulatan:

Dahil sa mga anak ay mga kalahok ng laman at dugo, siya rin naman ay kumuha ng bahagi sa mga ito; upang **sa pamamagitan ng kamatayan ay kanyang mawasak ang may kapangyarihan ng kamatayan**, na siyang diyablo; Hebreo 2:14

Itinuturo ng Bibliya na si Satanas ay may kapangyarihan ng kamatayan. Ito ay nagbubukas ng isang mahalagang tanong sa pag-unawa sa karakter ng Diyos. Paano posible na si Satanas ay may

kapangyarihan ng kamatayan kung Siya ang Diyos na nagsabi kay Adan at Eba:

Ngunit tungkol sa punong kahoy ng kaalaman ng mabuti at masama, huwag kang kakain mula rito: sapagkat sa araw na ikaw ay kumain mula rito, tiyak na ikaw ay mamamatay. Genesis 2:17

Nagbanta ba ang Diyos na papatayin si Adan at Eba kung sila'y kumain sa bunga ng punong kahoy ng kaalaman ng mabuti at masama? Malinaw na sinasabi ng Bibliya kung ano ang pumapatay sa makasalan.

Sapagkat ang kabayaran ng kasalanan ay kamatayan ...
Roma 6:23

Ang kasamaan ay papatay sa mga masama: at ang mga napopoot sa matuwid ay magiging desolado. Awit 34:21

Ngunit ang nagkakasala laban sa akin ay nagkakamali sa kanyang sariling kaluluwa: ang **lahat ng napopoot sa akin ay nagmamahal sa kamatayan.** Kawikaan 8:36

Ang kamatayan ay bunga ng kasalanan. Ito ang pagkakasala ng paggawa sa makasarili, marahas, at mapoot na paraan laban sa ating mapagmahal na Ama sa langit na papatay sa makasalan. Sinasabi ng Bibliya na si Kristo ay hindi lamang may buhay, kundi Siya ang buhay.

Sinabi ni Jesus sa kanya, **Ako** ang daan, ang katotohanan, at ang buhay: Juan 14:6

Sinabi ni Jesus sa kanya, **Ako ang muling pagkabuhay at ang buhay:** ang sinumang naniniwala sa akin, kahit siya'y namatay, ay mabubuhay pa rin: Juan 11:25

Ang narito mula sa simula, na aming narinig, na aming nakita ng aming mga mata, na aming tiningnan, at aming mga kamay ay hinawakan, tungkol sa **Salita ng buhay;** (2) (**Sapagkat ang buhay ay nahayag,** at aming nakita ito, at kami ay nagbibigay ng saksi, **at ipinapakita sa inyo ang buhay na walang hanggan,** na kasama ng Ama, at nahayag sa amin;) 1 Juan 1:1-2

Kailangan nating bigyang-pansin ang mga salita ni Jesus. Siya ay hindi *lamang* may buhay, kundi Siya *ang* buhay. Kung si Jesus ang buhay, wala siyang koneksyon sa kamatayan. Kung si Jesus *ang* buhay, hindi Siya maaaring maging sanhi ng kamatayan. Tandaan nating mabuti kung paano ito ipinahayag ni Jesus:

Ang magnanakaw ay dumarating hindi kundi upang magnakaw, pumatay, at sirain: **Ako'y dumating upang sila'y magkaroon ng buhay**, at upang sila'y magkaroon ng mas sagana. Juan 10:10

Ang magnanakaw ang pumapatay, ngunit si Kristo ang nagbibigay ng buhay. Kung si Kristo ang nagbigay ng kamatayan sa mga lumalabag sa batas ng Kanyang Ama, kung gayon si Kristo ay may kapangyarihan sa buhay at kamatayan. Sa ganitong paraan, ang buhay at kamatayan ay nagmumula sa Kanya. Ngunit ito ay isang kumpletong kontradiksyon, at iyan ang dahilan kung bakit sinasabi ng Bibliya na si Satanas ang may kapangyarihan ng kamatayan. Hindi maaaring magkaroon si Satanas ng kapangyarihan ng kamatayan kung ginamit ni Kristo ang Kanyang kapangyarihan upang patayin ang mga tao. Ito ay mangangahulugan na si Kristo ay magkakaroon ng kapangyarihan sa kamatayan. Ngunit malinaw na sinasabi ng Bibliya na si Satanas ang may kapangyarihan ng kamatayan. Ang kamatayan ay direktang nakaugnay din sa kadiliman:

Bago ako umalis sa lugar na hindi ko na mababalikan, kahit sa lupain ng kadiliman at anino ng kamatayan; Job 10:21

Sila'y nakaupo sa kadiliman at sa anino ng kamatayan, na nakatali sa kapighatian at bakal; Awit 107:10

Sa kabilang dako, nabasa natin tungkol kay Kristo:

Sa Kanya ay buhay; at ang buhay ay ang liwanag ng mga tao. Juan 1:4

Sinabi sa atin na kay Kristo ay naroon ang buhay. Hindi sinasabi na buhay at kamatayan. Ang buhay na ito na nasa kay Kristo ay ang liwanag ng mga tao. Kaya't ang liwanag at buhay ay magkasamang

nakatali, at gayundin ang kadiliman at kamatayan. Ang mensahe na dinala ni Jesus upang ipahayag sa mundo ay ito:

Ito nga ang mensahe na aming narinig mula sa Kanya, at aming idinedeklara sa inyo, na **ang Diyos ay liwanag, at sa Kanya ay walang kadiliman kahit kaunti.** 1 Juan 1:5

Walang kadiliman sa Diyos, na nangangahulugang walang kamatayan sa Kanya, at ito ay nagdadala sa atin upang lohikal na tapusin na ang Diyos ay hindi ang may-akda ng kamatayan; wala rin Siyang kapangyarihan sa kamatayan. Ang tanging magagawa Niya ay bigyan ang mga tao ng kalayaan na sirain ang kanilang mga sarili kung pipiliin nila. Tinatawag ng Bibliya ang kamatayan na kaaway, na nangangahulugang ito ay *mula* sa kaaway.

At ang huling kaaway na mapapawi ay ang kamatayan. 1 Corinto 15:26

Ang kamatayan ay isang kaaway at ito ang dahilan kung bakit winasak na ni Kristo ang kamatayan.

Siyang nagligtas sa atin, at tumawag sa atin sa isang banal na pagtawag, hindi ayon sa ating mga gawa, kundi ayon sa Kanyang sariling layunin at biyaya, na ibinigay sa atin kay Kristo Jesus bago ang pasimula ng sanlibutan; (10) Nguni't ito'y nahayag na ngayon sa pamamagitan ng pagpapakita ng ating Tagapagligtas na si Jesukristo, **na nag-alis ng kamatayan**, at nagdala ng buhay at imortalidad sa liwanag sa pamamagitan ng ebanghelyo: 2 Timoteo 1:9-10

Sa kay Kristo, walang kamatayan, kaya't sinabi ni Jesus kay Marta:

At sinumang nabubuhay at nananampalataya sa akin ay hindi kailanman mamamatay. Naniniwala ka ba dito? Juan 11:26

Paano posible na ang taong nananampalataya kay Jesus ay hindi kailanman mamamatay? Ang mga tao ay namamatay nang palagian. Pansinin kung paano tinukoy ni Jesus ang kamatayan:

Sinabi niya ang mga bagay na ito: at pagkatapos ay sinabi niya sa kanila, **Ang ating kaibigang Lazaro ay natutulog**; ngunit ako'y pupunta, upang siya'y gisingin mula sa pagkakatulog. Juan 11:11

Sinabi niya sa kanila, Magbigay ng espasyo: **sapagkat ang dalaga ay hindi patay**, kundi natutulog. At sila'y nagtawanan sa kanya. Mateo 9:24

Mayroon lamang isang tao sa buong kasaysayan na namatay ayon sa kahulugan na ito.

Ngunit nakita natin si Jesus, na ginawa nang kaunting mababa kaysa sa mga anghel dahil sa pagdurusa ng kamatayan, na nakoronahan ng kaluwalhatian at karangalan; upang sa pamamagitan ng biyaya ng Diyos ay **matikman Niya ang kamatayan para sa bawat tao**. Hebreo 2:9

Kung ang bawat tao na ngayon ay nasa libingan ay nakatikim ng kamatayan para sa kanilang sarili, ano ang magiging layunin ng pagkatikim ni Jesus sa kamatayan para sa bawat tao maliban kung namatay Siya sa kamatayang nagiging panghuling paghihiwalay na nararanasan ng masasama sa katapusan ng 1000 taon?

Si Jesus ang nag-iisang tao na talagang namatay. Ang iba pang mga taong nabuhay ay natutulog sa libingan. Ang lahat ay muling mabubuhay, alinman sa buhay na walang hanggan o makikilahok sa ikalawang kamatayan, o ang pangalawang pagkakataon na mangyayari ang kamatayan sa kasaysayan ng sansinukob. Nang si Jesus ay sumigaw ng “sa iyong mga kamay inilalaan ko ang aking espiritu” habang dinadala ang mga kasalanan ng buong mundo, pinasira Niya ang kapangyarihan ng kamatayan. Ganap Niyang inalis ang pangangailangan para sa sinuman na mamatay. Kaya sa oras na ito, sinasabi ng Bibliya na ang kamatayan ay inalis na. Ang tanging dahilan kung bakit mamamatay ang mga tao sa katapusan ng panahon ay dahil tinatanggi nilang tanggapin ang buhay na umiiral kay Kristo. Hindi mo maaalis ang kamatayan at pagkatapos ay sa ibang pagkakataon ay sanhi ng kamatayan. Ito ay ganap na imposible.

Sa panahon kung kailan ang mga masama ay sa wakas ay mapapahamak, sinasabi ng Bibliya:

At ang kamatayan at impiyerno ay itinapon sa lawa ng apoy. Ito ang ikalawang kamatayan Pahayag 20:14

Madalas na sinasabi na ang lawa ng apoy ay *impiyerno*, ngunit sinasabi ng Bibliya na ang impiyerno ay *itinapon sa* lawa ng apoy kasama ng kamatayan. Ano ang lawa ng apoy? Ito ay eksaktong parehong karanasan na dinanas ni Jesus sa krus. Ang ating Diyos ay isang apoy na lumalamon. Hebreo 12:29. Ang kadalisan ng Kanyang karakter at ang walang pag-iimbot na Kanyang pag-ibig kapag nahayag sa makasalan ay nagpapakita sa kanila ng nakasisindak na pagkakasala para sa kanilang sariling pagkamakasarili. Ang liwanag ay sumisiksik sa kadiliman at dahil ang mga masama ay tumatangging tumanggap ng awa, tulad ni Cain, sila ay sumisigaw, “Ang aking kasamaan ay mas malaki kaysa sa kayang patawarin” at sila ay nadudurog ng kanilang sariling pagkakasala. Kaya’t ang kasamaan ay pumapatay sa mga masama at ang kabayaran ng kasalanan ay kamatayan. Awit 34:21, Roma 6:23.

Kung ang Diyos at ang Kanyang Anak ay pumapatay ng mga tao, kung gayon mayroon silang kamatayan sa Kanilang Espiritu. Kung totoo ito, ang kamatayan ay hindi kailanman mawawasak at hindi ito ituturing na kaaway. Muli, kailangan nating ipahayag na si Kristo ay hindi lamang *may* buhay na walang hanggan, kundi Siya *ang* buhay na walang hanggan. Hindi mo maaring maging buhay na walang hanggan at magkaroon ng kamatayan sa iyong karakter nang sabay, ito ay hindi posible!

May nag-uusbong bang bukal sa parehong lugar ng matatamis na tubig at mapait? Santiago 3:11

Isinasaalang-alang natin ang isa pang mahalagang punto sa tanong na ito.

Ngunit tayong lahat, na may bukas na mukha na tumitingin na parang sa salamin sa kaluwalhatian ng Panginoon, **ay nagiging katulad ng Kanyang larawan** mula sa kaluwalhatian patungo sa kaluwalhatian, gaya ng sa pamamagitan ng Espiritu ng Panginoon. 2 Corinto 3:18

Habang pinagmamasdan natin ang kaluwalhatian o ang karakter ng Panginoon, tayo ay mababago ayon sa Kanyang wangis. Yamang ang

Diyos at ang Kanyang Anak ay buhay, ang pagtingin at pagkilala sa kanila ay nangangahulugang magkakaroon tayo ng buhay.

At ito ang buhay na walang hanggan, na makilala ka nila na iisang tunay na Diyos, at si Jesu-Kristo na iyong sinugo. Juan 17:3

Ito ay nangangahulugang kung babasahin natin ang mga kuwento sa Lumang Tipan ng Bibliya na naniniwalang ang Diyos ay pumapatay ng tao, sa pagtingin natin dito bilang bahagi ng karakter ng Diyos, ito ay magiging bahagi ng ating sariling karakter. Ngayon, pag-isipan ito mula sa ibang pananaw. Sinasabi sa atin ng Bibliya:

Na ibig ng Diyos na ipaalam kung ano ang mga kayamanan ng kaluwalhatian ng hiwagang ito sa mga Gentil; na **si Kristo na nasa inyo, ang pag-asa ng kaluwalhatian**: Colosas 1:27

Naipako ako sa krus kasama ni Kristo: gayunman ako'y nabubuhay; ngunit hindi na ako, kundi si **Kristo ang nabubuhay sa akin**: at ang buhay na ikinabubuhay ko ngayon sa laman ay ikinabubuhay ko sa pananampalataya ng Anak ng Diyos, na sa akin ay nagmahal at ibinigay ang kanyang sarili para sa akin. Galacia 2:20

Kung si Kristo ay nananahan sa iyo sa pamamagitan ng Kanyang Espiritu at naniniwala ka na ang pagpatay ng tao ay bahagi ng Kanyang karakter, magkakaroon ka ng espiritu ng isang mamamatay-tao na nananahan sa iyo. Ngunit yamang si Kristo ay buhay na walang hanggan, hindi maaaring si Kristo at ang espiritu ng isang mamamatay-tao ay sabay na mananahan sa iyo.

Ito ang isa sa mga dahilan kung bakit namamatay ang mga tao; ito ay dahil sinasamba nila ang isang Diyos na pumapatay ng tao. Kung naniniwala kang nadungisan ng Diyos ang Kanyang mga kamay sa pagkamatay ng daan-daang libong tao at papatayin Niya ang bilyon-bilyong tao sa hinaharap, ang liwanag ng karakter ng Diyos ay natatalo ng kamatayan, at ang kamatayan ay nauunawaan na naghahari sa trono ng sansinukob. Kung sumasamba ka sa isang Diyos na ganito at patuloy mo Siyang pinagmamasdan araw-araw, ang ganitong uri ng pagsamba ay papatay sa iyo. Bakit? Sapagkat sa

ating pagmamasid, tayo ay nagiging katulad ng Kanyang larawan. 2 Corinto 3:18.

Ang tanging paraan para puksain ng Diyos ang kamatayan ay ipakita sa mga tao ang nasa kanilang puso laban sa Anak ng Diyos. Nang dumating si Jesus sa lupa, nahayag ang likas na pagkapoot na nasa lahat ng tao para kay Kristo. Sa krus, nakita natin kung gaano kadalang magalaw ni Satanas ang puso ng tao patungo sa karahasan at pagpatay. Sa kamatayan sa krus, inihayag ni Kristo ang karakter ni Satanas at binigyan ang mundo ng pagkakataong makita kung gaano talaga kasama ang lahi ng tao. Habang tinitingnan natin ang krus, nahaharap tayo sa ating pagiging tao, at sa pamamagitan ng Espiritu ni Kristo tayo ay binibigyan ng kakayahang tanggapin ang Kanyang walang-sariling-pag-ibig, maamo, at mapagmahal na Espiritu.

Pasanin ninyo ang aking pamatok, at matuto kayo sa akin; sapagkat ako'y maamo at mapagpakumbaba ang puso: at makakasumpung kayo ng kapahingahan para sa inyong mga kaluluwa. Mateo 11:29

Si Jesus ay maamo at mapagpakumbaba. Iniibig ni Jesus ang Kanyang mga kaaway. Ipinapanalangin ni Jesus ang mga napopoot sa Kanya, at hinihiling Niya sa Kanyang Ama na patawarin ang mga umuusig sa Kanya. Ito ay isang Espiritung nagbibigay-buhay. Ito ang buhay na walang hanggan.

Ngunit ano ang tungkol sa mga talata sa Bibliya na tila nagsasabi sa atin na ang Diyos ay pumapatay ng tao? Alalahanin nating basahin ang Lumang Tipan sa pananaw ng buhay ni Kristo. Ang pagbasa ng Bibliya na walang kaugnayan sa buhay ni Kristo ay talagang magdudulot ng kamatayan. Ang dahilan nito, gaya ng ating nabanggit, ay kung sumasamba ka sa isang Diyos na pumapatay ng tao, ikaw ay sumasamba sa Diyos ng kamatayan, at sa pagtingin dito, ikaw ay mamamatay. Ito ang simbolismo na matatagpuan sa utos sa mga Israelita na huwag umakyat sa Bundok Sinai.

At maglagay ka ng hangganan sa mga tao sa paligid, na nagsasabi, Mag-ingat kayo sa inyong sarili, na huwag umakyat sa bundok, o humipo sa hangganan nito: sinumang humipo sa bundok ay tiyak na papatayin: (13) Wala ni isang kamay ang dapat humipo

rito, kundi **siya'y tiyak na babatuhin, o papatayin sa pamamagitan ng palaso**; maging hayop o tao, hindi ito mabubuhay: kapag ang trumpeta ay tumunog ng mahaba, sila'y aakyat sa bundok. Exodo 19:12-13

Tanging sa pamamagitan ng tagapamagitan makakapag-usap sila sa Diyos. Si Moises ay kumakatawan kay Kristo bilang ating tagapamagitan. Si Moises ay nakaakyat sa bundok nang hindi namamatay dahil mayroon siyang pagkaunawa sa karakter ng Diyos. Nang bumaba siya mula sa bundok, ang kanyang mukha ay nagniningning sa liwanag ng kaluwalhatian o karakter ng Diyos. Kung babasahin natin ang Lumang Tipan na walang buhay ni Kristo bilang tagapamagitan, tayo ay malulunod o “mapapabagsak” sa mga maling ideya tungkol sa Diyos at sa huli, ito ay papatay sa atin.

Ngayon ay tingnan mo na ako, ako lamang, at walang ibang Diyos kasama ko: Ako'y pumapatay, at ako'y nagbibigay-buhay; ako'y nagpapahamak, at ako'y nagpapagaling: wala ring sinumang makakapagligtas mula sa aking kamay. Deuteronomio 32:39

Kung hindi natin titingnan ang buhay ni Kristo, maaari nating basahin ito bilang:

Ako'y pumapatay ng ilang tao at ang iba'y aking inililigtas upang mabuhay.

Alam na si Jesus ay hindi kailanman pumatay ng sinuman habang Siya ay nasa lupa, tayo ay hinihimok na patuloy na maghanap upang maunawaan kung ano ang ibig sabihin nito. Una, napansin natin kung paano magkasama ang mga salitang *pumatay* at *magbigay-buhay*:

Ako'y pumapatay, **at** ako'y nagbibigay-buhay;

Ang salitang pumatay ay tuwirang konektado sa salitang magbigay-buhay. Kaya ang pagkilos ng pagpatay ay sinundan ng pagbibigay-buhay. Ang susunod na pahiwatig ay nasa susunod na bahagi ng teksto:

Ako'y pumapatay, at ako'y nagbibigay buhay;
Ako'y nagpapahamak, at ako'y nagpapagaling:

Isang karaniwang anyo ng pagsusulat sa Hebreo ito. Tinatawag itong paralelismo. Ang unang bahagi at ang pangalawang bahagi ay nagpapahayag ng parehong ideya ngunit sa magkaibang paraan upang magbigay ng mas malinaw na larawan ng kahulugan. Ang prinsipyong nagpapahamak at nagpapagaling ay tuwirang konektado sa gawaing ebanghelyo. Upang tayo ay ipanganak na muli, kailangan nating mamatay sa ating lumang buhay. Upang tayo ay gumaling, kailangan tayong masaknan ng batas na naghahayag ng ating mga kasalanan. Walang maaaring pagkabuhay na muli sa bagong buhay kung walang kamatayan sa lumang buhay. Ipinapakita sa atin ni Pablo ang kahulugan ng Deuteronomio 32:39 nang sabihin niya:

...sapagkat ang titik ay pumapatay, ngunit ang Espiritu ang nagbibigay-buhay. 2 Corinto 3:6

Pinapatay ng Diyos ang lumang tao sa pamamagitan ng batas ngunit binubuhay ang bagong tao sa pamamagitan ng Espiritu. Kaya't ang pahayag na ito ni Moises sa Deuteronomio 32:39 ay isang sanggunian sa ebanghelyo tungkol sa gawa ng Espiritu ng Diyos upang iligtas tayo upang walang sinuman ang makakapag-alis sa atin mula sa Kanyang kamay.

Kung hahanapin natin ang Bibliya para sa iba pang mga halimbawa kung saan nangyayari ang sunod-sunod na mga salitang Hebreo na ito, makikita natin ang isa pang lugar na naglalarawan sa parirala na "Ako'y pumapatay at ako'y nagbibigay-buhay."

Ang Panginoon ang pumapatay, at nagbibigay-buhay: siya ang nagdadala sa libingan, at nagbabangon. 1 Samuel 2:6

Ang unang bahagi ng talata ay muling inulit sa pangalawang pagkakataon, ngunit sa ibang paraan upang ipaliwanag ang kahulugan. Ang paggamit ng kolon sa King James ay nagpapakita rin na ang susunod na bahagi pagkatapos ng kolon ay isang depinisyon ng kung ano ang katatapos lamang ipahayag.

Ang PANGINOON ang pumapatay at nagbibigay-buhay: siya ang nagdadala sa libingan at nagbabangon.

Kaya't ang terminong ito ay tumutukoy sa kapangyarihan ng pagkabuhay ni Kristo na siyang pagkabuhay at ang buhay at hindi ang may-akda ng kamatayan. Ang talatang ito ay isang panalangin ng kagalakan ni Ana nang siya ay nagtagumpay. Nagpapatuloy siya:

Ang Panginoon ang nagpapahirap at nagpapayaman: siya ang nagpapababa at nagtataas. (8) Itinataas niya ang mga dukha mula sa alikabok, at itinatanghal ang pulubi mula sa tambakan ng dumi, upang ilagay sila sa gitna ng mga prinsipe, at gawing tagapagmana ng trono ng kaluwalhatian: sapagkat ang mga haligi ng lupa ay sa Panginoon, itinayo niya ang mundo sa mga ito. 1 Samuel 2:7-8

Bawat oras, ang konteksto ng unang kilos ay sinundan ng pangalawang kilos. Si Ana ay pinaluhod ng kawalang-kayang magkaroon ng anak habang pinagtatawanan ng ibang asawa na may mga anak. Ang karanasang ito ang pumatay sa kanyang lumang kalikasan, ngunit nang siya ay umasa sa Panginoon at dumating ang ipinangakong anak, siya ay muling binigyan ng buhay. Siya ay naging mahirap sa espiritu, ngunit ngayon siya ay mayaman. Si Job ay nagsasalita rin tungkol dito.

Kung ang isang tao ay **mamatay**, siya bang muling **mabubuhay**? Lahat ng araw ng aking nakatakdang panahon ay maghihintay ako, hanggang sa dumating ang aking pagbabago. Job 14:14

Si Job ay nagsasalita tungkol sa pagkabuhay gamit ang parehong dalawang salitang Hebreo na matatagpuan sa Deuteronomio 32:39. Nang si Naaman ay dumating sa hari ng Israel na humihingi ng kagalingan, ginamit ng hari ang pahayag na ito mula sa Deuteronomio 32:39

At nangyari, nang mabasa ng hari ng Israel ang sulat, na kanyang pinunit ang kanyang mga damit, at sinabi, **Ako ba'y Diyos, na pumapatay at nagbibigay-buhay**, na ang taong ito ay nagsugo sa akin upang pagalingin ang isang tao sa kanyang ketong? Kaya't isaalang-alang mo, pakiusap, at tingnan mo kung paano siya naghahanap ng alitan laban sa akin. 2 Hari 5:7

Si Naaman ay nasa ilalim ng hatol ng kamatayan dahil sa kanyang ketong. Ang hari ng Israel ay sumigaw na parang sinasabi, “Akala ba ng taong ito ay kaya kong buhayin ang mga patay?!”

Kaya't kapag iniaangkop natin ang mga prinsipyo ng pagbasa sa Lumang Tipan sa pamamagitan ng lente ng buhay ni Jesus at inilalapat ang mga tuntunin ni Miller sa paghahanap sa Bibliya kung saan lumilitaw ang parehong parirala, ang Bibliya ay maghahayag sa atin kung ano ang kahulugan nito. Nang isinulat ni Moises ang “Ako'y pumapatay at ako'y nagbibigay-buhay,” sinasabi ni Kristo kay Moises na Siya ang Pagkabuhay at ang Buhay! Isang pahayag ng parehong ebanghelyo ay matatagpuan sa Bagong Tipan. Kapag alam natin ang katotohanang ito, walang makakapag- alis sa atin sa mga kamay ng ating Ama sa langit. Ganito mo ba binabasa ang tekstong ito, o binabasa mo pa rin ito na tila sinasabi ng Diyos sa iyo, *Pumapatay ako ng ilang tao at ang iba'y inililigtas ko?* Paano mo binabasa?

Narito, inilagay ko sa harap mo sa araw na ito ang buhay at kabutihan, at kamatayan at kasamaan; Deuteronomio 30:15

Kay ganda na malaman na si Jesus ay buhay na walang hanggan. Siya ang nagbibigay-buhay at ang nagbabalik, at batid natin na Siya ang eksaktong larawan ng Ama. Walang kadiliman o kamatayan sa Ama. Ipinakita ito sa atin ni Kristo habang Siya ay nasa lupa dahil hindi Siya kailanman pumatay ng sinuman at sinunod ang lahat ng utos ng Kanyang Ama. Kaya't sino ang sinasamba mo?

Kung ang Diyos na iyong sinasamba ay may espiritu ng kamatayan sa Kanya, kung gayon hindi Siya ang Diyos ni Jesukristo na nahayag sa ebanghelyo. Sa kay Satanas ay may kamatayan at kasamaan, at sa kay Kristo ay may buhay at kabutihan. Pumili ka sa araw na ito kung sino ang iyong pagsisilbihan.

Ang nakakakita sa akin ay nakakakita sa Ama; Juan 14:9

Kaya't sino ang sinasamba mo? Nasa iyo na ang desisyon.

15. Mga Utos ng Aking Ama

Ang aklat ng Mga Awit ay nagsasalita sa atin tungkol sa pag-ibig ni Kristo sa mga utos ng Kanyang Ama. Bago pa man dumating ang Tagapagligtas sa lupa, sinabi Niya:

Pagkatapos ay sinabi ko, Narito, ako'y dumarating: sa kasulatan ng aklat ay nakasulat tungkol sa akin. (8) Nalulugod akong gawin ang Iyong kalooban, O aking Diyos; oo, ang Iyong kautusan ay nasa aking puso. Awit 40:7-8

Ang Anak ng Diyos ay nagbibigay sa atin ng isang banal na pagpapakita ng kautusan ng Kanyang Ama. Ang Kanyang pag-ibig sa mga utos at ang Kanyang araw-araw na halimbawa habang Siya'y nasa lupa ay nagpapakita sa atin kung ano ang hitsura ng kautusan sa buhay na makulay at buhay na buhay. Higit pa rito, ang buhay ni Jesus ay hindi lamang pagpapakita ng kautusan ng Kanyang Ama; ito ang Kanyang mismong buhay na nananahan sa puso ng lahat ng naglilingkod sa Kanya.

Ang kautusan ng marunong ay bukal ng buhay, upang makalayo sa mga bitag ng kamatayan. Kawikaan 13:14

Si Jesus ang karunungan ng Diyos (1 Corinto 1:24), at ang pasimula ng Kanyang karunungan ay ang Kanyang malalim na paggalang at pag-ibig sa Kanyang Ama at sa Kanyang mga utos.

Ang pagkatakot sa Panginoon ang pasimula ng karunungan, at ang pagkakilala sa Banal ay kaunawaan. Kawikaan 9:10

Pakinggan natin ang wakas ng lahat ng bagay: Matakot sa Diyos, at sundin ang Kanyang mga utos, sapagkat ito ang buong *tungkulin* ng tao. Ecclesiastes 12:13

Ang tanging paraan upang tayo'y matakot o magbigay-galang sa Diyos at sundin ang Kanyang mga utos ay ang pagkakaroon ng Espiritu ng Anak ng Diyos na nananahan sa atin. Siya ang bukal ng lahat ng sumusunod sa mga utos ng Ama. Lahat ng may pananampalataya kay Kristo ay tumatanggap ng pagsunod sa Kanyang mga utos sa pamamagitan ng Espiritu. Hindi posible na sundin ang kautusan ng Diyos nang wala ang Espiritu ni Kristo.

Ngunit ngayon ang katuwiran ng Diyos na hiwalay sa kautusan ay nahayag, na pinatotohanan ng kautusan at ng mga propeta; (22) Maging ang katuwiran ng Diyos na sa pamamagitan ng pananampalataya kay Jesukristo para sa lahat at sa lahat ng sumasampalataya, sapagkat walang pagkakaiba: Roma 3:21-22

Sinasabi sa atin ni Pablo na ang katuwiran ng Diyos ay nahayag kay Jesukristo at malayang ibinibigay sa atin nang hindi natin kailangang magsikap upang mapasaya ang Diyos sa ating sariling kakayanan. Lahat ay ibinibigay sa atin sa pamamagitan ng pananampalataya.

Alam na ang tao ay hindi pinawalang-sala sa pamamagitan ng mga gawa ng kautusan, kundi sa pamamagitan ng pananampalataya kay Jesukristo. **Kaya't kami rin ay naniwala kay Jesukristo, upang kami ay mapawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya kay Kristo, at hindi sa pamamagitan ng mga gawa ng kautusan:** sapagkat sa mga gawa ng kautusan ay walang sinuman ang mapapawalang-sala. Galacia 2:16

Kapag tinanggap natin na si Jesus talaga ang Anak ng Diyos at nanampalataya tayo sa Pangalang iyon, tumatanggap tayo ng Kanyang pananampalataya sa Ama at lahat ng Kanyang pagsunod sa kautusan. Anong kahanga-hangang regalo ang natatanggap natin kay Kristo! Ang pagsunod sa kautusan ay malayang nasa atin sa pamamagitan ng regalo ng Espiritu.

Ngunit ang bunga ng Espiritu ay pag-ibig, kagalakan, kapayapaan, pagtitiis, kaamuan, kabutihan, pananampalataya, (23) pagkamapagpakumbaba, at pagpipigil sa sarili: **laban sa mga ito'y walang kautusan.** Galacia 5:22-23

Sa pamamagitan ng inspirasyon ng Espiritu ni Kristo, nababasa natin sa Mga Awit kung paano ang Anak ng Diyos ay nagsasalita tungkol sa kautusan ng Diyos.

Mapalad ang tao na hindi lumalakad sa payo ng mga masama, ni nananatili sa landas ng mga makasalanan, ni umuupo sa upuan ng mga nanglilibak. (2) **Subalit ang Kanyang kasiyahan ay nasa kautusan ng Panginoon; at sa Kanyang kautusan siya'y nagmumuni-muni araw at gabi.** (3) **At siya'y magiging tulad ng punong itinanim sa tabi ng mga batis ng tubig,** na nagbubunga ng kanyang prutas sa takdang panahon; ang kanyang dahon ay hindi malalanta; anumang kanyang gawin ay magtatagumpay.

Awit 1:1-3

Sa pamamagitan ng Espiritu ni Kristo, ang kautusan ay isang makapangyarihang bukal ng buhay na tubig. Ito ang simbolismo na naipahayag sa tubig na lumabas mula sa batong tinamaan.

Masdan, ako'y tatayo sa harap mo roon sa batong nasa Horeb; at ikaw ay sasampal sa batong iyon, at may lalabas na tubig mula rito upang makainom ang bayan. At ginawa ito ni Moises sa paningin ng mga matatanda ng Israel. Exodo 17:6

Ang Horeb ay pareho ring lugar ng Bundok Sinai. Kaya't ang tubig ay umaagos mula sa parehong lugar kung saan ibinigay ang kautusan. Kaya't sa kay Kristo, ang kautusan ay hindi isang patay na titik kundi isang buhay na katotohanan. Kapag tinanggap natin si Kristo, natatanggap natin ang sumusunod na damdamin sa regalo ng Kanyang Espiritu.

O, gaano ko iniibig ang Iyong kautusan! Ito ang aking pagmumuni-Muni sa buong araw. Awit 119:97

Ang pahayag na ito ay mula sa pinakamahabang kabanata sa Bibliya, isang kabanata na tungkol sa kung gaano kahanga ang kautusan. Ang simpleng katotohanan ay ang kautusan ng Diyos ay isang

talaan ng Kanyang karakter. Ang Anak ng Diyos ay umiibig sa kautusan dahil umiibig Siya sa Kanyang Ama. Kapag inihambing mo ang mga paglalarawan ng kautusan at ang mga paglalarawan ng karakter ng Diyos, matutuklasan mong sila ay eksaktong pareho.

Karakter/Ugali ng Diyos		Kautusan ng Diyos	
1. Espiritwal	Juan 4:24	1. Espiritwal	Roma 7:14
2. Pag-ibig	1 Juan 4:8	2. Pag-ibig	Mateo 22:37-40
3. Katotohanan	Juan 14:6	3. Katotohanan	Awit 119:142
4. Matuwid	1 Cor. 1:30	4. Matuwid	Awit 119:144,172
5. Banal	Isa. 6:3	5. Banal	Roma 7:12
6. Perpekto	Mateo 5:48	6. Perpekto	Awit 19:7
7. Mabuti	Lucas 18:19	7. Mabuti	Roma 7:12
8. Tama	Deut. 32:4	8. Tama	Roma 7:12
9. Dalisay	1 Juan 3:3	9. Dalisay	Awit 19:8
10. Hindi nagbabago	Santiago 1:17	10. Hindi nagbabago	Mateo 5:18
11. Nakatayo Magpakailanman	Awit 90:2	11. Nakatayo Magpakailanman	Awit 111:7,8
12. Ang Daan	Juan 14:6	12. Ang Daan	Malakias 2:7-9
13. Mahusay	Awit 48:1	13. Mahusay	Hosea 8:12
14. Malinis	Mateo 8:3	14. Malinis	Ezekiel 22:26

Habang sinisiyasat natin ang mga utos, natutuklasan natin na ang mga ito ay tungkol sa pagpapanatili ng mga relasyon; kapwa ang ating relasyon sa Diyos at sa isa't isa.

Karakter/Ugali ng Diyos	
1. Inilabas ko kayo mula sa pagkaalipin. Wala kayong ibang	Manunubos, Tagapagligtas, tanging

Diyos kundi Ako	Diyos, <i>may kaugnayan</i>
2. Huwag kayong gagawa ng anumang inukit na larawan	Hindi ka maaaring magkaroon ng relasyon sa kahoy o sa maling ideya
3. Hindi mo babaligtarin ang pangalan ng Diyos sa walang kabuluhan	Katiwasayan, pagiging malinaw, <i>may kaugnayan</i>
4. Alalahanin mo ang Araw ng Pamamahinga, sapagkat sa anim na araw ay ginawa ng PANGINOON ang mga langit at ang lupa	Manlilikha, pinagkukunan ng buhay, <i>may kaugnayan</i>
5. Igalang mo ang iyong ama at ina	Pokus sa pamilya/ <i>relasyon</i> , paternal
6. Huwag kang papatay	Ang buhay ay mahalaga, ang mga <i>relasyon</i> ay panghabang-buhay, Ako ang pinagkukunan ng buhay
7. Huwag kang makikipangalunya	Ang wastong kapalagayang-loob na <i>relasyon</i> ay panghabang-buhay
8. Huwag kang magnakaw	Espiritwal/ <i>may kaugnayan</i> , hindi nakatuon sa materyal
9. Huwag kang magsisinungaling	Katiwasayan, pagiging malinaw, <i>may kaugnayan</i>
10. Hindi ka dapat magnanasa	Manlilikha, pinagkukunan ng buhay, <i>may kaugnayan</i>

1. Ang unang utos ay nagsasabi sa atin na inilabas ng Diyos ang Israel mula sa pagkaalipin sa Egipto, na nagsasaad na ang Diyos na ito ay isang Manunubos at Tagapagligtas. Kapag hinihingi Niya sa akin na huwag magkaroon ng ibang Diyos kundi Siya, ipinapakita nito na nais Niya ng isang malapit na pagkakaibigan sa akin.
2. Ang ikalawang utos ay nagsasabi sa akin na nais ng Diyos ng isang *ugnayan* na mula sa puso patungo sa puso. Ang

pagsamba sa mga idolo ay hindi isang pagsamba na mula sa puso. Hindi rin ang idolatriya ay espiritwal na pagsamba, na nangangahulugang isang koneksyon ng espiritu sa espiritu, at isipan sa isipan. Ang idolatriya ay isang bagay na ginagawa; ito ay isang koneksyon sa isang bagay na walang buhay at/o sa isang ideya na hindi totoo.

3. Ang ikatlong utos ay nagsasabi sa akin na ang Diyos ay tapat sa Kanyang mga *relasyon*. Kung tayo'y papasok sa isang *relasyon* sa Kanya, ayaw Niya na tayo'y magpanggap sa *relasyon*, na nagiging walang kabuluhan o walang saysay.
4. Ang ikaapat na utos ay napaka-espesyal dahil sinasabi nito na ang Diyos ang bukal ng buhay, na Siya ang lumikha ng lahat ng bagay. Ang utos na ito ay may malaking epekto sa ating pananaw sa Kanya at malaki ang impluwensya nito sa ating asal patungo sa Kanya. Mahalaga ring tandaan na ang utos tungkol sa Araw ng Pamamahinga ay may pinakamaraming salita kumpara sa anumang utos.
5. Ang ikalimang utos ay espesyal din dahil sinasabi nito kung paano dumadaloy ang buhay ng Diyos sa mga makalupang paraan. Ang utos na ito ay nangangako sa atin ng mahabang buhay kung igagalang natin ang ating mga magulang. Tinutukoy nito na ang ating mga magulang ay nagpapakita sa atin ng isang napaka- espesyal na karakter tungkol sa Diyos at sa pamamagitan ng paggalang sa kanila, pinapahalagahan natin Siya.
6. Ang ikaanim na utos ay nagsasabi sa atin na ang Diyos ay tinitingnan ang buhay bilang mahalaga. Sinasabi rin nito na nais ng Diyos na ang mga *relasyon* ay magtagal magpakailanman.
7. Ang ikapitong utos ay nagsasabi sa atin na ang ilang mga *relasyon* ay mapanganib at kaugnay ng Diyos, ito ay isang pagsasalamin ng unang utos na huwag magkaroon ng ibang Diyos. Ito ay isang paalala na ang Diyos ang ating *pinagkukunan ng buhay*.
8. Ang ikawalong utos ay nagsasabi sa atin na ang Diyos ay magbibigay ng ating mga pangangailangan, na Siya ay mag-

aalaga sa atin. Sinasabi rin nito na ang Diyos ay hindi nakatuon sa mga bagay, kundi sa mga *relasyon*.

9. Ang ikasiyam na utos ay isang pagsasalamin ng ikatlo. Nais ng Diyos ang pagiging tapat at katiwasayan sa mga *relasyon*. Ang maling saksi ay sumisira sa *pagkakakilanlan* ng isa o pareho sa mga partido at sumisira sa komunikasyon.
10. Ang ikasampung utos, kaugnay ng Diyos, ay nagpapaalala sa atin na Siya ang bukal ng buhay. Wala tayong hahanapin kapag ito ay ating pinaniniwalaan. Sinasabi rin nito muli ang *espiritwal* at *ugnayang* isipan ng Diyos. Ang mga utos 5-9 ay maaaring makita at ipakita, ngunit ang utos na ito ay isang usapin ng puso. Ito ay hindi nakikita. Kaya't ang utos na ito ay mahalaga sa pag-unawa sa kalikasan ng kaharian ng Diyos.

Kaya sa kabuuan, ipinapakita sa atin ng Sampung Utos na ang Diyos ay:

1. Ang bukal ng buhay
2. Siya ang Manlilikha
3. Siya ang ating Manunubos
4. Nais Niya ng tunay na *ugnayang* bukal sa puso
5. Inaalagaan Niya tayo bilang isang Ama at tinutugunan ang lahat ng ating pangangailangan.

Sa kanyang unang sulat, sinabi ni Juan na ang Diyos ay pag-ibig, at ang kautusan bilang salamin ng Kanyang karakter ay pag-ibig din:

Ang nagsasabing, Kilala ko Siya, at hindi tumutupad sa Kanyang mga utos ay sinungaling, at ang katotohanan ay wala sa kanya. (5) Ngunit ang sino mang tumutupad ng Kanyang salita, sa kanya tunay na nagiging ganap ang pag-ibig ng Diyos: dito natin nalalaman na tayo ay nasa Kanya. 1 Juan 2:4-5

Ipinahayag ito ni Jesus sa ganitong paraan:

Tulad ng iniibig ako ng Ama, gayon din naman iniibig ko kayo: manatili kayo sa aking pag-ibig. (10) **Kung susundin ninyo ang aking mga utos, mananatili kayo sa aking pag-ibig; gaya ng ako'y sumunod sa mga utos ng aking Ama, at**

nananatili sa Kanyang pag-ibig. (11) Ang mga bagay na ito ay sinabi ko sa inyo, upang ang aking ligaya ay manatili sa inyo, at upang ang inyong ligaya ay maging ganap. (12) **Ito ang aking utos, na kayo'y mag-ibigan sa isa't isa, gaya ng iniibig ko kayo.** Juan 15:9-12

Jesus:

- Walang ibang mga diyos sa harap ng Kanyang Ama dahil iniibig Niya ang Kanyang Ama
- hindi sumasamba sa mga huwad na diyos o gumagawa ng mga imahen dahil iniibig Niya ang Kanyang Ama
- hindi gumagamit ng Kanyang pangalan o karakter sa walang kabuluhan dahil ganap na isinasalamin Niya ang karakter ng Ama
- nagagalak sa pakikisama sa Kanyang Ama tuwing Araw ng Pamamahinga
- pinararangalan ang Kanyang Ama
- hindi pumapatay dahil Siya ang muling pagkabuhay at ang buhay
- hindi nakikipagangalunya dahil wala siyang hinahanap na ugnayan na hindi wasto sa Kanya
- hindi nagnanakaw dahil nagtitiwala Siya sa pamana na ibinigay sa Kanya ng Kanyang Ama
- hindi nagsisinungaling dahil ang pagsisinungaling ay sumisira sa integridad ng mga ugnayan
- hindi nagnanasa dahil Siya ay nagpapahinga sa kaloob ng Kanyang Ama.

Karamihan sa mga tao ay walang katanungan ukol sa siyam sa mga Sampung Utos na ito. Ang problema para sa marami ay tungkol sa ikaanim na utos – huwag kang papatay. Ano ang gagawin natin sa mga kwento tulad ng pagkikita ni Josue sa Kapitan ng Hukbo ng Panginoon?

At nangyari, nang si Josue ay nasa tabi ng Jerico, na itinaas niya ang kanyang mga mata at tumingin, at, narito, may isang lalaki na nakatayo sa harap niya na may hawak na espada sa kanyang kamay: at si Josue ay lumapit sa kanya at sinabi, Ikaw ba'y para sa amin, o

para sa aming mga kaaway? (14) At siya ay sumagot, Hindi; kundi bilang kapitan ng hukbo ng Panginoon ay ako'y dumating ngayon. At si Josue ay nahulog sa kanyang mukha sa lupa, at sumamba, at sinabi sa kanya, Ano ang sinasabi ng aking panginoon sa kanyang lingkod? Josue 5:13-14

Nang pinatay ni Josue ang mga naninirahan sa Canaan, tila sa marami na ang mga aksyon na ito ay hinihimok at pinangunahan ng Anak ng Diyos, sa harap ng Kanyang sinasamba at pinagpapaubayan si Josue. Ang mga kwento tulad ng pagkawasak ng hukbo ng Asirya ay isinasalaysay bilang patunay na tunay na ang Anak ng Diyos ay pumapatay ng mga tao para sa ikapagpapanatili ng Kanyang mga pinili.

At nangyari nang gabing iyon, na ang anghel ng Panginoon ay lumabas at pinatay sa kampo ng mga Asiryo ang isang daan, walumpu't limang libo: at nang sila'y bumangon ng maaga sa umaga, narito, sila'y lahat ay mga patay na katawan. 2 Hari 19:35

Tatalakayin natin ang kwento ng hukbo ng Asirya sa ibang kabanata. Ang katotohanan sa ating harapan ay nang dumating si Jesus sa lupa at namuhay sa gitna natin, hindi Siya pumatay ng sinuman. Sinimulan natin ang seryeng ito sa kaisipang ang buhay ni Jesukristo sa lupa ay ang ganap na pahayag ng Ama. Tulad ng sinabi ni Jesus kay Felipe:

Sinabi ni Jesus sa kanya, Matagal na ba akong kasama ninyo, at hindi mo pa rin ako nakilala, Felipe? Ang sinumang nakakita sa akin ay nakakita na sa Ama; at paano mo masasabing, Ipakita mo sa amin ang Ama? Juan 14:9

Sinabi ni Jesus kay Felipe na isinasalamin Niya ang buong karakter ng Kanyang Ama sa mga alagad. Sa isa sa Kanyang mga panalangin, sinabi ni Jesus:

Ipinahayag ko ang Iyong pangalan sa mga lalaking ibinigay Mo sa akin mula sa mundo: sila'y sa Iyo, at ibinigay Mo sila sa akin; at kanilang tinupad ang Iyong salita. Juan 17:6

Sa Kasulatan, ang *pangalan* ay nangangahulugang *karakter*, at ipinapakita ni Jesus na isiniwalat Niya ang karakter na ito sa mga alagad – ang mga ibinigay sa Kanya mula sa mundo.

Pinagpuri ko Kayo sa lupa: natapos ko ang gawain na ibinigay
Mo sa akin na gawin. Juan 17:4

Si Jesus ang tuwirang larawan ng kaluwalhatian ng Ama (Hebreo 1:3) at ang kaluwalhatian ito o karakter ay Kanyang isiniwalat sa lupa. Ibig sabihin, ang buhay ni Jesus sa lupa ay ang ganap na pagpapahayag ng Sampung Utos na isang salin ng karakter ng Diyos. Walang pinatay si Jesus habang Siya ay nasa lupa at ito ay kasama sa Kanyang pahayag na tinupad Niya ang mga utos ng Kanyang Ama. Ito ang pinakamalinalaw na patunay na ang Diyos ay hindi pumatay ng mga tao. Nakasaad ito sa Kanyang kautusan at ipinakita ng Kanyang Anak habang Siya ay nasa lupa.

Isa sa maraming implikasyon ng katotohanang ito ay talagang kinakailangan nating mahalín ang ating mga kaaway. Kung may mga tao na itinuturing ng Diyos na napakasama na kailangan Niyang patayin sila, nagbibigay ito sa mga tao ng pagkakataon na husgahan ang mga taong sa tingin nila ay karapat-dapat sa kamatayan. Ganap nitong binabalewala ang pangangailangan na mahalín ang ating mga kaaway. Sa halip, maaari lamang nating husgahan sila bilang mga masamang tao na wawasakin ng Diyos, o kung kinakailangan ay may mga “lingkod” Siya na kikilos bilang ahente ng Diyos upang gawin ang pagwasak. Samakatuwid, ang paniniwalang ang Diyos ay pumapatay ng mga tao ay ang mismong mekanismo na ginagamit ng mga tao upang iwasan ang pangangailangan na mahalín ang kanilang mga kaaway. Tulad ng ipinaliwanag ni Jesus, hinihiling ng kautusan ng Diyos na mahalín natin ang Diyos at mahalín ang lahat ng tao.

At, narito, may isang taong abogado na tumayo at tinukso siya, na sinasabi, Guro, ano ang dapat kong gawin upang magmana ng buhay na walang hanggan? (26) Sinabi niya sa kanya, Ano ang nakasulat sa kautusan? Paano mo ito nauunawaan? (27) At siya, na sumasagot, ay nagsabi, Ibigin mo ang Panginoon mong Diyos ng buong puso mo, at ng buong kaluluwa mo, at ng

buong lakas mo, at ng buong pag-iisip mo; at ang iyong kapwa gaya ng iyong sarili. (28) At sinabi niya sa kanya, Tama ang iyong sagot: gawin mo ito, at ikaw ay mabubuhay. (29) Ngunit siya, na nagnanais na bigyang-katarungan ang kanyang sarili, ay sinabi kay Jesus, Sino ang aking kapwa? Lucas 10:25-29

Nang ang abogado ay nasa ilalim ng kumbiksyon na mahal in ang lahat ng kanyang kapwa kabilang ang mga kasalukuyang kinasusuklaman niya, ginawa niya ang ginagawa ng karamihan sa mga tao at iyon ay ang hangaring muling tukuyin ang kahulugan ng mga pangunahing salita. Ang salitang gusto niyang linawin ay ang salitang *kapwa*. Sa parehong paraan, maraming tao, upang iwasan ang kumbiksyon ng ikaanim na utos, ay nagtatangkang baguhin ang kahulugan ng salitang *pumatay*. Kahit na itinatakda ni Jesus para sa atin ang kahulugan ng salita sa pamamagitan ng Kanyang buhay sa lupa, patuloy ang mga pagsisikap na baguhin ang layunin ng batas na ito. Ang mga sumusunod ay nagpapakita ng karaniwang pag-unawa:

Mayroong dalawang magkaibang salitang Hebreo (*ratsakh*, mut) at dalawang salitang Griyego (*phoneuo*, apokteino) para sa “pagpatay” at “pagpaslang.” Ang isa ay nangangahulugang “pumatay,” at ang isa naman ay nangangahulugang “pumaslang.” **Ang huli ang ipinagbabawal ng Sampung Utos, hindi ang una.** Sa katunayan, mas malawak ang kahulugan ng *ratsakh* kumpara sa salitang Ingles na “murder.” Sinasaklaw din ng *ratsakh* ang mga pagkamatay dahil sa kapabayaang o pagwawalang-bahala, **ngunit hindi ito ginagamit kapag naglalarawan ng pagpatay sa panahon ng digmaan.** Iyon ang dahilan kung bakit ang karamihan sa mga modernong pagsasalin ay naglalagay sa ikaanim na utos bilang “Huwag kang pumaslang” sa halip na “Huwag kang pumatay.” Gayunpaman, maaaring magkaroon ng napakalaking isyu depende sa kung aling pagsasalin ang pinag-aaralan. Ang labis na tanyag na King James Version ay nagsasalin sa talata bilang “Huwag kang pumatay,” kaya’t nagbubukas ito ng pintuan sa maling pag-unawa sa talata. **Kung ang layunin ng kahulugan ng “Huwag kang pumatay” ay ganap na hindi pagpatay, ito ay magiging isang paglabag sa utos ng Diyos ang lahat ng pagdanak ng dugo na pinahintulutan ng Diyos na ginawa ng bansang Israel** (Deuteronomio 20). Ngunit ang Diyos ay hindi lumalabag sa

Kanyang sariling mga utos, **kaya't malinaw na ang talata ay hindi nanawagan para sa isang ganap na pagtigil sa pagkuha ng buhay ng ibang tao.**
<https://www.gotquestions.org/you-shall-not-murder.html>

Isang maingat na pagsusuri ng Kasulatan ang nagpapakita na ang argumentong ito ay mali. Una, sa mismong paliwanag, kinikilala ng may-akda na ang *ratsach*, na siyang salitang isinasalin na “pumatay” sa King James Version, ay hindi lamang nangangahulugang pagpaslang kundi pati na rin aksidenteng pagkamatay na tinatawag nating pagpatay na walang intensyon. Ito ay hindi pagpaslang.

Ngunit kung siya'y biglang sinaksak na walang galit, o may itinapon sa kanya na anumang nang walang pagtanggap, (23) O sa anumang bato na puwedeng pumatay ng tao, na hindi siya nakikita, at itinapon ito sa kanya, na siya'y mamatay, at hindi siya naging kaaway, ni hinanap ang kanyang kapahamakan: (24) Kung gayon, ang kapulungan ay huhusga sa pagitan ng pumatay at ng nagbabalik ng dugo ayon sa mga hatol na ito: (25) At ang kapulungan ay ililigtas ang pumatay [H7523 *Ratsach*] mula sa kamay ng nagbabalik ng dugo, at ibabalik siya ng kapulungan sa lungsod ng kanyang kanlungan, kung saan siya ay tumakas: at siya ay mananatili roon hanggang sa kamatayan ng mataas na pari na pinahiran ng banal na langis. Mga Bilang 35:22-25

Upang makatanim ang pumatay [Ratsach H7523] doon, na pumatay sa kanyang kapwa nang hindi niya alam, at hindi siya kinamumuhian noon; at upang makatanim sa isa sa mga lungsod na ito at siya'y mabuhay: Deuteronomio 4:42

Pangalawa, iniutos ng Diyos na ang mga taong gumawa ng *ratsach* ay dapat harapin ang parehong kaparusahan.

Sinumang pumatay ng sinumang tao, ang mamamatay-tao [ratsach H7523] ay dapat patayin [ratsach H7523] sa pamamagitan ng mga bibig ng mga saksi: ngunit ang isang saksi ay hindi dapat magpatotoo laban sa sinumang tao upang siya'y mapatay. Bilang 35:30

Paano maaaring mangyari na ang Diyos ay makapag-utos ng mga bagay na ipinagbabawal ng Sampung Utos? Sa madaling salita, maaring mag-utos ang Diyos ng anumang uri ng kamatayan sa mga Kasulatan dahil ang Diyos ay nagnanais na tiyakin ang hatol ng

kamatayan upang makapagbigay ng awa; hindi upang pumatay ng mga tao. Tinalakay namin ang puntong ito sa kabanata 9 – *Ang Batas Bilang Salamin*.

Pangatlo, ang salitang *muth* [H4191] sa Kasulatan ay ginagamit upang ilarawan ang pagpaslang at pagpatay. Ninais ni Saul na ilegal na patayin si David:

At nagsalita si Saul kay Jonathan na kanyang anak, at sa lahat ng kanyang mga lingkod, na dapat nilang patayin [muth H4191] si David. (2) Nguni't labis na nalugod si Jonathan, anak ni Saul, kay David: at sinabi ni Jonathan kay David, Sinusubukan ng aking ama na si Saul na patayin ka [muth H4191]: kaya't ngayon, mangyaring mag-ingat ka sa iyong sarili hanggang umaga, at manatili sa isang lihim na lugar, at magtago ka: 1 Samuel 19:1-2

Iniutos ni Saul ang labag sa batas na pagpatay sa pagkasaserdote:

At sinabi ng hari sa mga bantay na nakatayo sa paligid niya, Lumiko kayo, at patayin ang mga pari ng Panginoon; dahil ang kanilang kamay ay kasama ni David, at dahil alam nila nang siya'y tumakas, at hindi ito ipinakita sa akin. Ngunit ayaw ng mga lingkod ng hari na itaas ang kanilang kamay upang salakayin ang mga pari ng Panginoon. (18) At sinabi ng hari kay Doeg, Lumiko ka, at salakayin ang mga pari. At si Doeg na Edomita ay lumiko, at sinalakay ang mga pari, at pumatay [muth H4191] ng walumpu't limang tao na nagsusuot ng ephod na lino nang araw na iyon. 1 Samuel 22:17-18

Ang pagpaslang kay Isboseth:

Sapagkat nang sila'y pumasok sa bahay, siya ay nakahiga sa kanyang higaan sa kanyang silid, at sinaktan nila siya, at pinatay [muth H4191] siya, at pinugutan siya ng ulo, at kinuha ang kanyang ulo, at umalis sila sa kapatagan buong gabi. 2 Samuel 4:7

Inutusan ni Absalom ang ilegal na pagpaslang sa kanyang kapatid na si Amnon:

Ngayon, iniutos ni Absalom sa kanyang mga lingkod, na nagsasabi, Tandaan ninyo kung kailan masaya ang puso ni Amnon sa alak, at kapag sinabi ko sa inyo, Salakayin si Amnon; saka patayin [muth H4191] siya, huwag kayong matakot: hindi

ba't inutusan ko kayo? Maging matatag kayo, at maging magiting.
2 Samuel 13:28

Pinapaslang ni Ataliah ang lahat ng mga anak ng hari maliban kay Joash:

Ngunit si Jehosheba, anak na babae ni Haring Joram, kapatid ni Ahaziah, ay kinuha si Joash na anak ni Ahaziah, at tinangay siya mula sa mga anak ng hari na pinapatay; [muth H4191] at itinago nila siya at ang kanyang yaya sa silid ng higaan mula kay Ataliah, upang hindi siya mapatay. 2 Hari 11:2

Pansinin ang pagsasalin sa Bagong King James:

Ngunit si Jehosheba, anak na babae ni Haring Joram, kapatid ni Ahaziah, ay kinuha si Joash na anak ni Ahaziah, at tinangay siya mula sa mga anak ng hari na pinapatay; [muth H4191] at itinago nila siya at ang kanyang yaya sa silid ng higaan mula kay Ataliah, upang hindi siya mapatay. 2 Hari 11:2 (NKJV)

Isa pang pagpaslang gamit ang salitang *muth* at ang pagsasalin sa NIV:

Ngunit si Pekah na anak ni Remaliah, isang kapitan niya, ay nagplano laban sa kanya, at sinaktan [nakah H5221] siya sa Samaria, sa palasyo ng bahay ng hari, kasama sina Argob at Arich, at kasama niya ang limampung lalaki ng mga Gileadita: at siya ay pinatay [muth H4191], at siya'y naghari sa kanyang puwesto. 2 Hari 15:25 (KJV)

Isa sa mga pangunahing opisyal niya, si Pekah na anak ni Remaliah, ay nagplano laban sa kanya. Kinuha ang limampung lalaki ng Gilead kasama niya, pinatay niya [H5221] si Pekahiah, kasama sina Argob at Arich, sa kuta ng royal na palasyo sa Samaria. Kaya't pinatay [muth H4191] ni Pekah si Pekahiah at pumalit sa kanya bilang hari. 2 Hari 15:25 (NIV)

Kung ang *muth* ay ginagamit lamang upang patayin ang isang tao sa makatarungang paraan, posible bang ang mga masasama ay makapagpatay ng isang tao na tinatawag na makatarungan?

Ang masama ay nagmamasid sa matuwid, at nagtatangkang patayin [muth H4191] siya. Awit 37:32

Sapagkat hindi niya naaalala na magpakita ng awa, kundi pinahirapan ang dukha at mga nangangailangan, upang patayin [muth H4191] ang mga pusong sugatan. (17) Kung paanong siya ay umibig sa mga sumpa, gayon ay dumating ito sa kanya: kung siya ay hindi nagalak sa mga pagpapala, ay mangyaring ito ay malayo sa kanya. Awit 109:16-17

Kaya ang salitang *muth* ay talagang maaaring gamitin upang mangahulugan ng pagpatay at pagpaslang, at ang salitang *ratsach* ay maaaring gamitin para sa aksidenteng pagkamatay. Ito ay nagpapatunay na mali ang pahayag na ang *muth* ay sa ilang paraan ay para lamang sa makatarungang pagpatay at ang *ratsach* para sa pagpatay.

Sa wakas, anuman ang kahulugan nito, ang parehong pagpaslang at pagpatay na may kapangyarihan ay gumagamit ng nakamamatay na puwersa. Ang paggamit ng puwersa ba ay bahagi ng kaharian ng Diyos? Malinaw na ipinaliwanag ni Jesus sa Sermon sa Bundok at sa lahat ng kanyang mga kilos sa buhay na hindi siya gumagamit ng nakamamatay na puwersa.

Ngunit sinasabi ko sa inyo, Huwag labanan ang masama: kundi sinumang sumampal sa iyo sa iyong kanang pisngi, ay iharap mo rin sa kanya ang kabila. Mateo 5:39

Anong sagot ang maibibigay sa taong nagsasabi sa Panginoon, “Sinundan ko ang iyong halimbawa sa Lumang Tipan nang ipinatay ko ang taong masama.” Sasabihin ba sa taong ito, “Sinundan mo ang maling halimbawa, hindi para sa iyo ang bahaging ito ng Kasulatan.” Nakikita mo ba na napakahirap ng sitwasyon? Panahon na upang wakasan ang argumento ng *muth* at maniwala sa katotohanan na ang huwag kang pumatay ay nangangahulugang huwag mong kunin ang buhay.

Ang makalupang buhay ni Jesus ay nagpapakita sa atin ng tamang interpretasyon ng utos na “huwag kang pumatay.” Si Jesus ay hindi pumatay ng sinuman. Ang Sampung Utos ay isang batas ng pag-ibig at ang pag-ibig ay hindi gumagamit ng puwersa upang ipagtanggol ang sarili. Ang mga utos mismo ay nagsasabi sa atin kung paano pinarurusahan ang mga makasalanan.

...Ako ang Panginoon na iyong Diyos ay isang Diyos na mapanibughuin, na dinadalaw ang kasamaan ng mga magulang sa mga anak hanggang sa ikatlo at ikapat na salin ng mga napopoot sa akin; Exodo 20:5

Talagang mamamatay ang mga masama; sila ay parurusahan ayon sa kanilang mga gawa. Tulad ng nabanggit natin kanina, mangyayari ito sa pamamagitan ng pagpapahintulot kay Satanas na makapasok sa kanilang mga buhay hanggang sa sila ay masira, o sa pamamagitan ng lupa mismo na sumasalamin sa kanilang pag-aaklas at nagwawasak sa kanila.

Napakaganda malaman na ang ating Ama sa langit ay katulad ni Jesus noong Siya ay narito sa lupa! Anong kasiyahan ang maunawaan na ipinakita ni Jesus sa atin ang kumpletong kahulugan ng Sampung Utos sa lahat ng praktikal na katotohanan nito, kasama na ang kung ano ang ibig sabihin ng sumunod sa utos na “Huwag kang papatay.” Hindi kailanman pumatay si Jesus ng sinuman at ang halimbawang ito ang tanging paraan upang tunay nating matutunan na mahalín ang ating mga kaaway tulad ng itinuro Niya sa atin.

16. Mayamang Tao at si Lazaro sa Salamin

Ang talinghaga ng mayamang tao at ni Lazaro ay isang tiyak na patunay para sa karamihan ng mga Kristiyano na ang Diyos ay magpapahirap at susunugin ang mga makasalanan sa impiyerno. Mukhang malinaw ang wika at si Jesus mismo ang nagsasalita ng talinghaga.

At nangyari, na namatay ang pulube, at dinala siya ng mga anghel sa sinapupunan ni Abraham: namatay din ang mayamang tao, at inilibing; (23) At sa impiyerno ay itinaas niya ang kanyang mga mata, na nasa mga pagdurusa, at nakita si Abraham sa malayo, at si Lazaro sa kanyang sinapupunan. (24) At siya'y sumigaw at nagsabi, Ama Abraham, maawa ka sa akin, at ipadala si Lazaro, upang isawsaw ang dulo ng kanyang daliri sa tubig, at palamigin ang aking dila; **sapagkat ako'y pinahihirapan sa apoy na ito.** (25) Ngunit sinabi ni Abraham, Anak, alalahanin mo na sa iyong buhay ay tinanggap mo ang iyong mga mabubuting bagay, at gayundin si Lazaro ng masasamang bagay: ngunit ngayon siya'y inalIW, at ikaw ay pinahihirapan. Lucas 16:22-25

Kapag ang kuwentong ito ay idinadagdag sa maraming iba pang mga teksto sa Kasulatan, ang konklusyon ay tila ganap na hindi maiiwasan na ang Diyos ay humigit-kumulang susunugin at pahihirapan ang mga tao sa impiyerno batay sa kanilang antas ng kasalanan.

At huwag kayong matakot sa mga pumapatay sa katawan, ngunit hindi kayang pumatay sa kaluluwa: kundi sa halip ay matakot kayo sa Kanya na kayang lipulin ang parehong kaluluwa at katawan sa impiyerno. Mateo 10:28

Samakatuwid, kung ang iyong kamay o paa ay nagiging sanhi ng pagkakasala sa iyo, putulin mo ito at itapon mula sa iyo: mas mabuti pang makapasok ka sa buhay na may sutil o pumutol, kaysa magkaroon ng dalawang kamay o dalawang paa na itatapon sa walang hangang apoy. Mateo 18:8

Pagkatapos ay sasabihin niya rin sa mga nasa kaliwa, Lumayo kayo sa akin, kayong mga isinumpa, sa walang hanggang apoy na inihanda para sa diyablo at sa kaniyang mga anghel: Mateo 25:41

Ang siya ring iinom sa alak ng poot ng Diyos, na ibinuhos na walang halong awa sa saro ng kanyang galit; at siya'y pahihirapan sa apoy at asupre sa harap ng mga banal na anghel, at sa harap ng Kordero. (11) At ang usok ng kanilang paghihirap ay pumapailanlang magpakailanman; at wala silang kapahingahan araw at gabi, silang sumasamba sa halimaw at sa kanyang larawan, at sinumang tumatanggap ng tanda ng kanyang pangalan. Pahayag 14:10-11

Ang tagapakinig ng Salita ng Diyos ay babasa ng mga talatang ito at natural na iisipin na parurusahan ng Diyos ang mga makasalanan ng matagal at di- mailarawang paghihirap. Ang taong maingat na nag-aral ng mga Ebanghelyo at pinag-isipan ang buhay ni Jesus ay magkakaroon ng maraming katanungan na magtutulak sa kanya na masusing saliksikin ang Bibliya upang ipaliwanag ang mga talatang ito.

Ang mga may galit sa kanilang puso laban sa sinuman o nagnanais ng masama sa kapwa ay makakahanap ng kasiyahan sa ilang mga talata sa itaas upang bigyang-katwiran ang kanilang sariling hangaring maghiganti, sapagkat tila naghiganti ang Diyos sa Kanyang mga kaaway. Bukod dito, ang mga humuhusga nang mabigat sa kanilang sarili at kumbinsido na sila'y karapat-dapat mamatay dahil sa kanilang mga kasalanan ay makukuntento rin sa mga tekstong ito. Gayunpaman, kailangan nating sumisid nang mas malalim. Sa halip na tanggapin ang ganap na kapatawaran ng

kanilang mga kasalanan at makita ang pag-ibig ng Diyos, ang mga talatang ito ay ipinapahayag nang may panlabas na paggalang upang suportahan ang panloob na paniniwalang ang Diyos ay malupit at mapang-api. Iniaalay nila ang kanilang katawan upang sunugin ngunit wala silang pag-ibig.

Isa sa pinakamahalagang dahilan kung bakit binabasa ng karamihan ang mga tekstong ito bilang paghihiganti ng Diyos at pagpaparusa sa Kanyang mga kaaway ay ang likas na hilig ng tao sa paninisi sa iba. Nagsimula ang gawaing ito kay Adan nang sisihin niya si Eba sa pagkuha niya ng bunga. Ito ang di-matuwid na gawain ng pagtatangkang ipasa ang kasalanan sa iba upang magdala ng kapayapaan at pagkakaisa sa isang tao o sa isang komunidad na nasa krisis. Ito rin ang ginawa ng punong pari na si Caifas kay Kristo.

Ni hindi ninyo iniisip na para sa ating kapakanan, mas mabuting mamatay ang isang tao para sa bayan, kaysa mapahamak ang buong bansa. Juan 11:50

Ang mga pinunong relihiyoso ng Israel ay may kinakaharap na krisis. Nalalantad ang kanilang mga kasalanan, kaya kailangan nilang ilihis ang atensyon ng mga tao sa mga “labag sa batas” na gawain ni Kristo; kaya’t inilahad nila Siya na parang kalaban ni Moises at, samakatuwid, isang makasalanang nararapat parusahan ng kamatayan. Sa mga naiinggit na isipan ng mga Pariseo, si Kristo ay gumawa ng huwad na pagtubos, hindi sa kahulugan ng ebanghelyo kundi sa pamamagitan ng paggamit kay Pilato upang gawing tagasalo ng kanilang kasalanan si Kristo. Sinikap nilang patahimikin ang bores ng konsensya, hindi sa pamamagitan ng pagsuko ng sarili kundi sa pagtatangkang alisin ang buhay na saksi na nagpapagulo sa kanila. Ang kanilang galit at poot kay Kristo ay itinuturing nilang banal sa pamamagitan ng paglalapat ng mga ito sa Diyos, at inilahad si Kristo bilang sinaktan at pinahirapan ng Diyos.

Kapag ang mga Kristiyano ay tumindig na may waring matuwid na galit, ipinapahayag sa mundo na lilipulin ng Diyos ang paghihimagsik ng mga makasalanan nang may nagtagumpay na tono ng umano’y “banal na galit,” may tunay na posibilidad na ang ganitong uri ng

personal na pagtubos ay magiging katulad ng kay Caifas. Natutuklasan nila ang sariling katuwiran sa kasiyahan ng makita ang iba na mas mababa kaysa sa kanila na pinahihirapan at pinapatay.

Sa kaso ni Kristo, ang pagtubos na ito para sa mga pinunong Judio ay nakadirekta sa isang matuwid na tao. Katulad ito ng kaso nina Cain at Abel. Binagabag ni Abel ang konsensya ni Cain, at ang mga panawagan ni Abel kay Cain ay nagparamdam ng kasalanan kay Cain. Upang makamit ang pansariling pagtubos, inialay ni Cain ang kanyang kapatid at pinatay ito. Sa kaso ni Kristo, pinatahimik ng mga pinunong Judio ang tinig Niya na bumabagabag sa kanilang konsensya, at pinatay rin ang dalawang magnanakaw na itinuturing nilang mas mababa kaysa sa kanila.

Maraming Kristiyano ang nakakahanap ng huwad na pagtubos sa kasiyahanng malaman na ang mga magnanakaw, mga tulisan, at lahat ng imoral na tao ay masusunog sa impiyerno habang sila ay masayang pupunta sa langit. Maaari rin nilang gamitin ang makalaman na lohikang ito upang patahimikin ang boses ng konsensya sa matuwid na pamumuhay ng isa pang mananampalataya. Ang konsepto ng pagtubos ay nalilito sa pagitan ng pagkuha ni Kristo ng kanilang kasalanan at ang pagtanggap ng mga itinuturing na masama ng kaparusahang itinakda natin na nararapat sa kanila. Ang kakaibang apoy ng ebanghelyong ito ay mababaw lamang na makapagpapatahimik sa nababagabag na budhi ng mga kasalanan nito.

Pagbabalik sa ating kwento, ang unang punto na dapat nating banggitin ay ang kumpletong pagbabasa ng Bibliya ay nagpapakita sa atin na ang mga tao ay walang malay kapag sila ay namatay.

Sa mga buhay ay nalalaman nilang sila'y mamamatay: ngunit ang mga patay ay hindi nakakaalam ng anuman, ni wala na silang gantimpala; sapagkat ang kanilang alaala ay nalimutan. *Eclesiastes 9:5*

Ang mga patay ay hindi pumupuri sa Panginoon, ni sinuman sa mga bumababa sa katahimikan. *Awit 115:17*

Kung paanong ang mga tubig ay humihina mula sa dagat, at ang baha ay nawawalan at natutuyo: (12) Gayundin, ang tao ay humihiga at **hindi na bumangon: hangga't hindi pa nawawala ang mga langit, hindi sila magigising, ni muling ibabangon mula sa kanilang pagtulog.** Job 14:11-12

Ngunit ang **araw ng Panginoon ay darating na parang magnanakaw sa gabi**; sa araw na iyon, **ang mga langit ay lilipas na may malalakas na ingay**, at ang mga elemento ay matutunaw sa matinding init; ang lupa at ang mga gawa nito ay susunugin. 2 Pedro 3:10

Sapagkat, narito, darating ang araw na mag-aapoy na parang pugon; at ang lahat ng mayabang, oo, at lahat ng gumagawa ng kasamaan, ay magiging dayami: at ang araw na darating **ay susunugin sila**, sabi ng Panginoon ng mga hukbo, na hindi na maiiwan sa kanila ang ugat o sanga. (2) Ngunit sa inyo na natatakot sa aking pangalan, ang Araw ng katuwiran ay babangon na may paghilom sa kanyang mga pakpak; at kayo'y lalabas at lalaki na parang mga guya ng kuwadra. (3) At inyong lalapain ang masasama; **sapagkat sila'y magiging abo sa ilalim ng mga talampakan ng inyong mga paa sa araw na aking gagawin ito, sabi ng Panginoon ng mga hukbo.** Malakias 4:1-3

Sapagka't kung paanong kayo'y nagsiinom sa aking banal na bundok, **gayon ang lahat ng mga bansa ay magsisiinom na palagi, oo, sila'y magsisiinom, at lalamunin, at sila'y magiging parang wala na.** Obadiah 1:16

Mga lalaki at mga kapatid, hayaan ninyo akong malayang magsalita sa inyo tungkol sa patriyarkang David, na siya ay patay at inilibing, at ang kanyang libingan ay kasama natin hanggang sa araw na ito... (34) Sapagkat si David ay hindi umakyat sa langit: kundi siya mismo ang nagsabi, Sinabi ng Panginoon sa aking Panginoon, Umupo ka sa aking kanan, (35) hanggang sa gawin kong sakong iyong mga kaaway. Mga Gawa 2:29,34-35

At papahirin ng Diyos ang lahat ng luha sa kanilang mga mata; at wala nang kamatayan, ni kalungkutan, ni pag-iyak, ni magkakaroon pa ng sakit: sapagkat ang mga bagay na una ay pumanaw na. Pahayag 21:4

Ang Bibliya ay nagtuturo na ang mga tao ay hindi pupunta sa langit o impiyerno kapag sila ay namatay. Sila ay nananatili sa libingan

hanggang sa mawala ang mga langit, na sinasabi sa atin ng 2 Pedro 3:10 na mangyayari sa pagdating ni Kristo. Paano nga ba posible na si Jesus ay nagtuturo ng isang kwento na tila sumasalungat sa iba pang bahagi ng Bibliya? Sa katunayan, ang kwentong ito na sinabi ni Jesus ay isang karaniwang pananaw sa mga Judio dahil sila ay naimpluwensyahan ng mga Griyego ilang siglo na ang nakalipas.

Isinasaad nina Alan F. Johnson at Robert E. Webber na “mas mabuting tingnan ang kwento hindi bilang pagbubunyag ng mga detalye ng buhay pagkatapos ng kamatayan, kundi bilang pagbibigay ng ibang pananaw sa mga karaniwang pinaniniwalaan tungkol sa buhay pagkatapos ng kamatayan,” *The Fire that Consumes*, pahina 149.

“Ang kwento ay nagdadala ng malinaw na mga alingawngaw ng mga kilalang kwentong-bayan, na binibigyan ni Jesus ng bago at nakakagulat na pananaw.” N.T Wright, *Jesus and the Victory of God*, pahina 255.

Isang mahalagang prinsipyo ito na dapat maunawaan. Gumagamit si Jesus ng mga karaniwang kwento, na pinaniniwalaan ng Kanyang mga tagapakinig, upang ituro sa kanila ang mahahalagang katotohanan.

Pinapahayag ni Geldenhuis na si Jesus 'ay nagsalaysay ng talinghagang ito hindi upang masiyahan ang ating pagkamausisa tungkol sa buhay pagkatapos ng kamatayan kundi upang bigyang-diin nang maliwanag ang napakalaking seryosidad ng buhay sa panig na ito ng libingan, *The Fire that Consumes*, pahina 149.

Katulad ng tinalakay natin sa Kabanata 9, ginagamit ni Kristo ang salamin upang ipakita sa tao ang kanyang sariling pag-iisip. Ginagawa Niya ito sa bahagi upang makipag-usap sa mga tao sa mga paraang kanilang nauunawaan ngunit pati na rin upang subukin ang kung ano ang nasa kanilang puso. Ang taong masunurin sa Salita ng Diyos at ginagabayan ng Espiritu ay makakaunawa sa espirituwal na kahulugan ng mga salita ni Jesus habang ang taong nasa laman ay tila magkakaroon ng sariling ideya na pinagtibay. Gaya ng sinabi ni Jesus kay Nicodemus:

Sumagot si Nicodemo at sinabi sa Kanya, Paano mangyayari ang mga bagay na ito? (10) Sumagot si Jesus at sinabi sa Kanya, Ikaw ba'y guro ng Israel, at hindi mo alam ang mga bagay na ito? (11) Katotohanan, katotohanan, sinasabi ko sa iyo, kami'y nagsasalita ng aming nalalaman, at nagpapatotoo sa aming nakita; at hindi ninyo tinatanggap ang aming saksi. (12) Kung sinabi ko sa inyo ang mga bagay na makasanlibutan, at hindi kayo naniniwala, paano kayo maniniwala kung sasabihin ko sa inyo ang mga bagay na makalangit? Juan 3:9-12

Ang salamin na ginagamit ni Jesus sa aklat ng Juan ay nagiging lalong mahirap unawain hanggang sa ang isang tao ay tanggapin na mali ang kanyang pag-iisip o humiwalay kay Jesus.

Teksto	Komento
<p>Juan 2:19-21 Sumagot si Jesus at sinabi sa kanila, Wasakin ninyo ang templong ito, at sa tatlong araw ay itataas ko ito. (20) Sinabi ng mga Judio, Apatnapu't anim na taon itinayo ang templong ito, at itataas mo ito sa loob ng tatlong araw? (21) Nguni't siya'y nagsasalita tungkol sa templo ng Kanyang katawan.</p>	<p>Si Jesus ay nagsasalita tungkol sa Kanyang katawan, ang buhay na templo, ngunit nauunawaan nila ang pisikal na templo sa lungsod.</p>
<p>Juan 3:3-4 sumagot si Jesus at sinabi sa kanya, Katotohanang, katotohanang, sinasabi ko sa iyo, maliban na ang isang tao ay ipanganak na muli, hindi niya makikita ang kaharian ng Diyos. (4) Sinabi ni Nicodemo sa Kanya, Paano maipanganak ang isang tao kung siya'y matanda na? Maaari bang pumasok siyang muli sa tiyan ng kanyang ina at ipanganak?</p>	<p>Si Jesus ay nagsasalita tungkol sa espirituwal na kapanganakan at iniisip ni Nicodemo na Siya ay tumutukoy sa pisikal na kapanganakan.</p>

<p>Juan 4:13-15 Sumagot si Jesus at sinabi sa kanya, Ang sinumang umiinom ng tubig na ito ay mauuhaw muli: (14) Ngunit ang sinumang umiinom ng tubig na ibibigay ko sa kanya ay hindi na mauuhaw kailanman; kundi ang tubig na ibibigay ko sa kanya ay magiging isang balon ng tubig na bumubukal tungo sa buhay na walang hanggan. (15) Sinabi ng babae sa Kanya, Ginoo, bigyan mo ako ng tubig na ito, upang hindi na ako mauhaw, ni hindi na lumapit dito upang kumuha.</p>	<p>Si Jesus ay nagsasalita tungkol sa espirituwal na tubig at iniisip ng babae na Siya ay tumutukoy sa pisikal na tubig.</p>
<p>Juan 5:17-18 Ngunit sumagot si Jesus sa kanila, Ang Aking Ama ay patuloy na nagtatrabaho, at Ako'y nagtatrabaho. (18) Dahil dito, lalo pang hinanap ng mga Judio na patayin Siya, sapagkat hindi lamang Niya sinira ang araw ng pamamahinga, kundi sinabi rin na ang Diyos ay Kanyang Ama, na ginawang kapantay ang sarili sa Diyos.</p>	<p>Si Jesus ay nagsasalita tungkol sa espirituwal na Gawain at iniisip ng mga Judio na Siya ay tumutukoy sa pisikal na Gawain. Sinasadya nilang pinanatili ang maling pagkaunawa na nagbibigay-daan sa kanila upang tanggihan at hangarin na patayin si Jesus.</p>

<p>Juan 6:51-52,60,66 Ako ang buhay na tinapay na bumaba mula sa langit: kung sinuman ang kumain ng tinapay na ito, siya'y mabubuhay magpakailanman: at ang tinapay na ibibigay ko ay ang aking laman, na ibibigay ko para sa buhay ng sanlibutan. (52) Kaya't nag-away-away ang mga Judio sa kanilang sarili, na nagsasabi, Paano maibibigay ng taong ito ang kanyang laman upang aming kainin?... (60) Maraming mga alagad niya ang nang marinig ito, ay nagsabi, Ito'y isang mahirap na pananalita; sino ang makikinig nito?... (66) Mula sa panahong iyon, maraming mga alagad niya ang bumalik, at hindi na naglakad pa kasama niya.</p>	<p>Si Jesus ay nagsasalita tungkol sa espirituwal na tinapay at inumin habang maraming tao ang lumingon at tumanggi kay Jesus ayon sa kanilang sariling pagkaunawa sa Kanyang sinabi.</p>
---	---

Ang prosesong ito sa aklat ni Juan ay nagpapakita ng patuloy na paggamit ng salamin na gumagana sa ministeryo ni Jesus. Sa kabanata anim ng Juan, nagiging mas mariin ang wika ni Jesus tungkol sa pagkain ng Kanyang laman at pag-inom ng Kanyang dugo. Malinaw na ipinaliwanag ni Jesus ang mga simbolong ginagamit Niya sa Juan 6:35. Inaanyayahan Niya silang lumapit sa Kanya at magpakabusog sa Kanyang mga salita upang matugunan ang kanilang kagutuman para sa espirituwal na pagkain; na maniwala sa Kanya bilang isinugo ng Diyos upang pawiin ang kanilang uhaw para sa espirituwal na kapanatagan at banal na pagtanggap. Ang hindi nila pakikinig sa Kanyang sinasabi ang dahilan ng kanilang pagtanggig sa Kanya. Ganap na inihahayag ng prosesong ito kung ano ang nasa kanilang hindi pa nabagong puso. Ipinapakita nito na sinasadya nilang magpumilit na hindi Siya maintindihan upang bigyang-katwiran ang kanilang pagtanggig sa Kanya at balewalain ang lahat ng ebidensiyang nagpapakita na Siya ang tunay na Mesiyas.

Sa kaso ng salamin na ginamit ni Jesus sa kwento ng mayamang lalaki at ni Lazaro, ito ay mas malalim kaysa simpleng pag-unawa sa pisikal o espirituwal na aspeto. Gumamit si Jesus ng mga ideya na pinaniniwalaan ng mga tao upang ituro sa kanila ang isang mahalagang bagay. Ang mga Hudyo ay nagsimulang humingi ng tanda mula kay Jesus bilang patunay ng Kanyang awtoridad. Pinatitigas nila ang kanilang mga puso laban sa Kanya. Dahil sa kaseryosohan ng sitwasyon, kinailangan ni Jesus na ipaliwanag sa kanila ang realidad ng buhay at kamatayan na kanilang hinaharap. Kinausap Niya sila sa pamamagitan ng isang kwentong nauunawaan nila. Kaya, ipinakita Niya sa kanila ang kanilang sariling pag-iisip. Kinailangan ito dahil sa katigasan ng kanilang mga puso.

Ang mga nagbabasa ng kwentong ito ngayon na naniniwala na ang mga itinuturing nilang kriminal ay nararapat parusahan ay madaling mapapangatwiran ang kanilang galit sa iba. May ilan na magtatanong – bakit gagawin ito ni Jesus? Bakit Niya sasabihin ang mga bagay na madaling mabaluktot ang kahulugan?

Ang unang gawain ng ebanghelyo ay ang hikayatin ang mga tao na makita ang kanilang mga kasalanan. Ang pagkakumbinsi sa kasalanan ay madalas na nagpapakita ng mga nakatagong bagay sa ating mga puso. Lucas 8:17, Marcos 4:22, Lucas 12:2. Ito ang layunin ng banal na salamin ng kautusan, sapagkat tayong lahat ay may kasalanan na hindi natin namamalayan, hindi tinatanggap, pinipigilan, o hindi lubusang nauunawaan ang kahalagahan. Ang pagbubunyag ng kasalanan sa isip ng tao ay nangangailangan ng pinakamalalim na karunungan mula sa Diyos.

At pagdating niya, sasawayin niya ang sanlibutan tungkol sa kasalanan, sa katuwiran, at sa paghatol: Juan 16:8

Mapalad ang mga dukha sa espiritu: sapagka't kanila ang kaharian ng langit. (4) Mapalad ang mga nagdadalamhati: sapagka't sila'y aaliwin. Mateo 5:3-4

Ngayon alam natin na anuman ang sinasabi ng kautusan, sinasabi nito sa mga nasa ilalim ng kautusan, upang ang bawat bibig ay tumahimik at ang buong sanlibutan ay kilalaning may sala sa harap ng Diyos. Roma 3:19

Inaalala natin ang kwento ng dayuhang babae mula sa Canaan na humiling kay Jesus na pagalingin ang kanyang anak na babae. Ang unang pananahimik Niya ay nagsilbing salamin upang ilantad ang maling pag-uugali ng mga disipulo patungo sa mga dayuhan. Ang banal na salamin ay nagpapakita ng ating mga iniisip at motibo. Si Kristo bilang Salita ng Diyos ay nangungusap sa atin sa paraang nakakabanaag ng ating mga pag-iisip at nais.

Sapagkat ang salita ng Diyos ay buhay, makapangyarihan, at higit na matalas kaysa alinmang tabak na may dalawang talim. Tumatarak ito hanggang sa pinaghiwalay ang kaluluwa at espiritu, mga kasukasuan at utak ng buto, at nakakabatid ng mga iniisip at layunin ng puso. Hebreo 4:12

Kapag ginagamit ng mga tao ang ilang pahayag ni Jesus upang patunayan na ang Diyos ay nagpapahirap at sinusunog ang mga tao nang buhay, sa totoo'y ipinapakita nito kung ano talaga ang kanilang iniisip tungkol sa Kanya. Kapag ipinakikilala ang ibang mga pahayag upang ipakita na si Kristo ay hindi marahas at hindi pumapatay ng tao, at sinasabi rin Niya na Siya ay eksaktong katulad ng Kanyang Ama, tayo ay inilalagay sa isang kalagayan kung saan kailangan nating pumili.

Nang marinig ng dayuhang babae na humiling kay Jesus na pagalingin ang kanyang anak na babae ang Kanyang sinabi, "Hindi makatarungan na kunin ang pagkain ng mga anak at ibigay ito sa mga aso," kinailangan niyang gumawa ng desisyon sa mga sandaling iyon. Tatanggapin ba niya ang sinabi Niya upang tanggihan Siya? O kukunin ba niya ang kanyang natutunan tungkol sa Kanyang karakter upang magpatuloy sa pananampalataya na naniniwala na

tutulungan Siya? Ito ang banal na gawa ng ebanghelyo na dalhin tayo sa isang punto ng desisyon tungkol sa karakter ng ating Ama.

Ang bunga ng pag-aaral ng Kasulatan at ng pakikisama kay Kristo ay hindi isang pagkakaiba ng pag-iisip para sa tapat at mapagpakumbabang estudyante na humahawak sa pananampalataya para sa mga kasagutan, kahit na ang mga siglo ng mga nakagawian at doktrina ay tila nakakatakot sa kanya. Nang binasa ko ang kwento ng mayamang lalaki sa apoy at si Jesus na nagsasalita tungkol sa Diyos na winawasak ang katawan at kaluluwa sa impiyerno, nagdesisyon akong hanapin at pag-isahin ang mga ito sa ibang mga pahayag, tulad ng pagmamahal sa iyong mga kaaway, at ang hindi pagpatay. Tinalakay na natin ang mga aspeto ng kamatayan ng mga masasama lumipas na kabanata, ngunit ngayon ay pag-isahin natin ang mga talata na nagsasalita tungkol sa apoy kaugnay ng Diyos.

At ang anghel ng **Panginoon ay nagpakita sa kanya sa isang apoy mula sa gitna ng isang mababang punong kahoy**; at tumingin siya, at, masdan, ang mababang punong kahoy ay nasusunog sa apoy, at ang mababang punong kahoy ay hindi nauubos. Exodo 3:2

At ang anyo ng **kaluwalhatian ng Panginoon** ay parang naglalaman na apoy sa tuktok ng bundok sa mga mata ng mga anak ng Israel. Exodo 24:17

Masdan, ang **pangalan ng Panginoon ay dumarating mula sa malayo**, nag-aapoy sa kanyang galit, at ang bigat nito ay mabigat: ang Kanyang mga labi ay puno ng poot, at ang **Kanyang dila ay parang naglalaman na apoy**: Isaias 30:27

Ang mga makasalanan sa Sion ay natatakot; ang takot ay umabot sa mga mapagkunwari. **Sino sa atin ang mananahan sa naglalaman na apoy?** Sino sa atin ang mananahan sa walang katapusang apoy? (15) **Siya na naglalakad nang matuwid at nagsasalita nang tapat**; siya na humahamak sa kita mula sa pang-aapi, na umaalis sa paghawak ng mga suhol, na tumitigil ng

kanyang mga tainga sa pakikinig sa dugo, at nagsasara ng kanyang mga mata sa pagtingin sa kasamaan; Isaias 33:14-15

Sapagkat ang ating **Diyos ay isang naglalamon na apoy.**
Hebreo 12:29

At biglang nagkaroon ng tunog mula sa langit na parang isang malakas na hangin, at pinuno nito ang buong bahay kung saan sila nakaupo. (3) At **nagpakita sa kanila ang mga nagkakapirasong wika na parang apoy, at umupo ito sa bawat isa sa kanila.** (4) **At silang lahat ay napuno ng Banal na Espiritu,** at nagsimulang magsalita sa ibang mga wika, ayon sa ibinigay ng Espiritu na pangungusap. Mga Gawa 2:2-4

Kaya't kung ang iyong kaaway ay nagugutom, pakainin mo siya; kung siya'y nauuhaw, bigyan mo siya ng inumin: sapagkat sa paggawa nito, **ay mag-iipon ka ng mga baga ng apoy sa kanyang ulo.** Roma 12:20

Sa araw ng Pentecostes, ang mga apostol ay nanganlong sa apoy ng Espiritu ng Diyos. Sila ay nagniningning sa apoy ngunit hindi natupok, tulad ng nagliliyab na mababang punong kahoy sa panahon ni Moises. Ang tanong na itinataas sa Isaias 33:14 ay: Sino ang mananahan sa naglalamon na apoy at walang katapusang pag-aapoy? Ang mga matuwid ang mag-aapoy magpakailanman sa ningas ng pag-ibig ng Diyos. Kapag ganap na nahayag ang pag-ibig ng Diyos sa katapusan ng panahon, kapag nakita ng lahat ng masasama ang eksaktong ginawa ng Diyos para sa kanila at lahat ng Kanyang pagsisikap na iligtas sila, ang sisi at kahihyan ng kanilang pagtanggì sa Kanya ay magiging parang mga baga ng apoy sa kanilang mga ulo. Ang kanilang kasamaan ang nagwawasak sa kanila – hindi ang kamay ng Diyos. Ang apoy ay walang pag-iimbot lamang na pag-ibig, at kapag nahayag ang pag-ibig na iyon, agad itong nagdudulot ng sariling pagsisipi at malalim na pagdurusa. Ang dahilan ba kung bakit may kapangyarihan ang Diyos na sirain ang katawan at kaluluwa sa impiyerno ay dahil Siya ay napaka-mapagmahal, maawain, at mapag-alaga?

Huwag ninyong katakutan ang pumapatay ng katawan ngunit hindi naman nakakapatay ng kaluluwa. Sa halip, ang katakutan ninyo ay ang Diyos na may kakayahang pumuksa ng katawan at kaluluwa sa impiyerno. (29) Hindi ba't ipinagbibili sa halaga ng isang salaping tanso ang dalawang maya? Gayunman, kahit isa sa kanila'y hindi nahuhulog sa lupa kung hindi kalooban ng inyong Ama. (30) At kayo, maging ang buhok ninyo'y bilang niyang lahat. (31) Kaya, huwag kayong matakot; higit kayong mahalaga kaysa maraming maya. Mateo 10:28-31

Ang talatang 28 sa liwanag ng mga talata 29-31 ay tila hindi konektado. Sa simula, sinasabi ni Jesus na katakutan natin Siya na may kapangyarihang sirain ang katawan at kaluluwa sa impiyerno, at pagkatapos ay sinasabi Niya ang tungkol sa malasakit ng Ama sa atin at na huwag tayong matakot. Kung ang Diyos ang direktang nang-uusig sa mga tao sa impiyerno gamit ang literal na apoy na natutunaw sa kanilang balat, paano Niya masasabing “huwag kayong matakot” sa talatang 31 nang hindi nagkakaroon ng kontradiksiyon?

Ginagamit ni Jesus ang talatang 28 upang ipakita ang mga iniisip ng mga tao sa isang salamin. Ipinapakita Niya sa atin ang ating likas na pag-iisip tungkol sa Diyos. Para sa taong nagbabasa na puno ng kasalanan at kasamaan, dapat siyang matakot kapag nakita niya kung gaano siya kaiba sa karakter ng Diyos at kung gaano niya pinahirapan si Kristo sa kanyang sariling makasariling pag-uugali.

Pagkatapos, kapag ang pagnanasa ay nagbunga, nagdadala ito ng kasalanan: at ang kasalanan, kapag natapos na, ay nagdadala ng kamatayan. Santiago 1:15

Ang kasamaan ay papatay sa masasama: at ang mga napopoot sa mga matuwid ay magiging walang laman. Awit 34:21

Ang kasalanan ang nagdudulot ng kamatayan – hindi ang Diyos. Sa matinding pag-unawa kung gaano kaalaga ang ating makalangit na Ama sa maya at kung paano Niya bilangin ang mga hibla ng ating buhok, makikita natin kung gaano Kanya tayong iniisip nang may

pagmamahal sa lahat ng oras. Ang ganitong pag-unawa ay lubos na magdudulot ng matinding kasalanang loob para sa makasalanang at siya ay mabibigatan at mawawalan ng pag-asa. Sa ganitong paraan lamang nagiging makatuwiran ang Mateo 10:28 at Mateo 10:29-31 na magkasama.

Minsan ay sinasabi na dahil inihahayag ng Diyos ang Kanyang karakter at alam Niya na ito ay makakamatay sa mga masasama, siya ay may pananagutan sa kanilang kamatayan. Ang katotohanan na Siya ay nagbubunyag ng Kanyang sarili ay nagiging dahilan para isipin na Siya ay pumatay. Ganito rin ang kasing kahulugan ng isang doktor na hinihilingang patayin ang suporta sa buhay ng isang pasyenteng may sakit na hindi na gumagaling na itinuturing na pumatay, o may pananagutan sa kanilang kamatayan. Upang ang sangkatauhan ay magkaroon ng bukas na pakikisama sa Diyos, lalo na sa kawalang-hanggan, dapat ipakita ng Diyos kung sino Siya talaga. Tandaan din natin na ang mga masasama sa katapusan ng panahon ay pumapaligid sa lungsod ng Bagong Jerusalem at nais itong sakupin, na nangangahulugang habang sila ay lumalapit sa lungsod, may pagpatay, inggit, at pagnanakaw sa kanilang mga puso.

At sila [si Satanas at ang mga masasama] ay umakyat sa kalawakan ng lupa, at pinalibutan ang kampo ng mga banal at ang minamahal na lungsod: at ang apoy [ng walang pag-iimbot na pag-ibig tulad ng araw ng Pentecostes] ay bumaba mula sa Diyos mula sa langit, at [ang nakabibinging pagkakasala ng pagiging makasarili] ay nilamon sila. Pahayag 20:9

Kapag ang makasariling pag-uugali ng tao ay lumapit sa ganitong walang pag-iimbot, ang nakabibinging pagkakasala ng sariling paghatol ay tiyak na nagiging dahilan ng kamatayan ng mga masasama.

Tuwing binabasa natin ang Bibliya, ang salamin ay nasa harapan natin. Ipinapakita nito sa atin kung paano tayo mag-isip at pagkatapos ay kailangan nating gumawa ng isang panghabambuhay na desisyon.

Sa mga dalisay, ipinapakita Mo ang Iyong sarili na dalisay, ngunit sa mga masasama, ipinapakita Mo ang Iyong sarili na kaaway. Awit 18:26 (NLT)

Nang tinawag ng anghel si Abraham at pinigilan siya na kunin ang buhay ng kanyang anak na si Isaac bilang handog, biglang nagkaroon si Abraham ng pagpipilian kung babaguhin ba niya ang kanyang pananaw sa Diyos. Ang utos na patayin ang kanyang anak ay salamin ng kanyang sariling mga iniisip, at tila tiyak na ang kanyang anak ay dapat mamatay. Lahat tayo ay dapat dumating sa puntong iyon ng desisyon. Nawa'y marinig natin ang mga salitang *huwag mong galawin ang batang iyon* at mapagtanto na ang Diyos ay hindi tagapaglikha ng kamatayan. “Hindi ako humingi ng handog na kasalanan o handog na sinunog.” Awit 40:6.

Ano nga ba ang layunin ni Jesus sa pagsasabi ng kuwentong ito? Matatagpuan ito sa Kanyang huling pahayag.

At sinabi niya sa kanya, Kung hindi nila naririnig si Moises at ang mga propeta, hindi sila mapapaniwalaan kahit may isang bumangon mula sa mga patay. Lucas 16:31

Idiniin ni Kristo sa kanila ang kahalagahan ng mga desisyong ginagawa natin sa panig na ito ng libingan, at kailangan nating makinig nang mabuti sa mga sinulat ni Moises at ng mga propeta sa paggawa ng mga desisyong iyon.

17. Mga Anghel na Nananakit

Ang mga anghel ng Diyos ay may mahalagang papel sa buhay ni Jesus dito sa lupa. Ipinahayag ng anghel na si Gabriel kay Maria ang kanyang pribilehiyong magbigay-buhay sa Mesiyas. Umawit ang mga anghel bilang pagsalubong sa Kanyang kapanganakan. Sa isang kritikal na sandali bago ang Kanyang pagpapako sa krus, dumating ang isang anghel upang palakasin si Jesus para sa kanyang gawain. Lucas 22:43. Isang anghel ang isinugo ng Ama upang tawagin si Jesus mula sa libingan, at ipinahayag nila sa Kanyang mga nagdadalamhating tagasunod na Siya ay muling nabuhay mula sa mga patay. Ang mga anghel ay mahalaga sa ministeryo ni Jesus, at ang lahat ng kanilang gawain ay nakabatay sa karakter ni Kristo sapagkat ating mababasa:

Sumagot si Nathanael at sinabi sa Kanya, Rabbi, ikaw ang Anak ng Diyos; ikaw ang Hari ng Israel. (50) Sumagot si Jesus at sinabi sa kanya, Dahil ba sinabi ko sa iyo, Nakita kita sa ilalim ng puno ng igos, kaya ka naniwala? Makakakita ka ng higit pa kaysa rito. (51) At sinabi Niya sa kanya, Katotohanan, katotohanang sinasabi Ko sa inyo, mula ngayon ay makikita ninyo ang langit na bukas at ang mga anghel ng Diyos na umaakyat at bumababa sa Anak ng tao. Juan 1:49-51

Ang gawain ng mga anghel ay isinasagawa ayon sa katangian at gawain ni Kristo sapagkat ang lahat ng kanilang ginagawa ay nakabatay sa Anak ng tao. Sinasabi sa Bibliya:

Hindi ba't silang lahat ay mga espiritung naglilingkod na isinugo upang maglingkod sa mga magmamana ng kaligtasan? Hebreo 1:14

Ang mga anghel ng Diyos ay gustong maglingkod sa ating Ama at Panginoong Jesus. Gustung-gusto din nilang maglingkod sa pamamagitan ng pagprotekta at paghikayat sa atin.

Ang anghel ng Panginoon ay nagkakampo sa paligid ng mga may takot sa Kanya at inililigtas sila. Awit 34:7

Sila ay puspos ng Espiritu ng Diyos at umaawit ng papuri sa Diyos at sa Kanyang Anak.

Pagkatapos ay tumingin ako at narinig ko ang tinig ng maraming anghel sa paligid ng trono, kasama ang mga buhay na nilalang at ang mga matatanda; at ang kanilang bilang ay sampung libong ulit ng sampung libo, at libu-libo pang libo, (12) na nagsasabi nang malakas: "Karapat- dapat ang Kordero na pinatay na tumanggap ng kapangyarihan, kayamanan, karunungan, kalakasan, karangalan, kaluwalhatian, at pagpapala!" Pahayag 5:11-12

Ang mga anghel ay lubos na interesado sa ebanghelyo at sa plano ng kaligtasan.

Ipinahayag sa kanila na ang kanilang paglilingkod ay hindi para sa kanilang sarili kundi para sa atin, sa mga bagay na ipinaabot sa inyo ng mga nangangaral ng ebanghelyo sa tulong ng Banal na Espiritu na ipinadala mula sa langit; ang mga bagay na nais saliksikin ng mga anghel. 1 Pedro 1:12

Nagtatamasa sila ng kasiyahan sa pagdadala ng kapayapaan sa lupa at magandang kalooban para sa atin.

At bigla, kasama ng anghel ay nagkaroon ng maraming hukbo ng langit na pumupuri sa Diyos at nagsasabi, (14) Kaluwalhatian sa Diyos sa kaitaasan, at sa lupa ay kapayapaan, magandang kalooban sa mga tao. Lucas 2:13-14

Sila ay higit sa lakas at lubos na sumusunod sa Diyos at tumutupad sa lahat ng Kanyang mga utos.

Purihin ang Panginoon, mga anghel niya, na may lakas, na sumusunod sa kanyang mga utos, at nakikinig sa boses ng kanyang salita. Awit 103:20

Inuutusan ng ating Ama ang Kanyang mga banal na anghel na protektahan tayo mula kay Satanas at sa kanyang mga anghel na sumisira, gaya ng natuklasan natin sa kabanata labing-isa tungkol sa galit ng Panginoon. Dahil ang mga banal na anghel ay puno ng Espiritu ni Kristo, tinutupad nila ang mga utos ng Ama. Bagamat ang mga banal na anghel ay hindi pumapatay ng tao, ginagamit nila ang kanilang kapangyarihan upang pigilan ang mga puwersa ng kasamaan at upang ilipat at sirain ang mga bagay na walang buhay. May ilang mga talata sa Kasulatan na nagmumungkahi ng iba, at ito ang nais nating isaalang-alang sa kabanatang ito. Kung hahanapin mo ang mga salitang *anghel* at *nananakit* sa mga Kasulatan, makikita mo ang apat na kwento sa Biblia na binanggit.

1. Bilang 22. Si Balaam at ang asno. Sinaktan ni Balaam ang asno na nakakita ng anghel.
2. 2 Samuel 24. Binilang ni David ang Israel at 70,000 tao ang sinaktan ng anghel ng Panginoon.
3. 2 Hari 19:35 at Isaias 37:36. Ang hukbong Asiryo na may 185,000 tao ay sinaktan ng anghel ng Panginoon.
4. Gawa 12:24. Sinaktan ng anghel ng Panginoon si Herodes dahil sa kanyang kasalanan.

Sa unang kwento, hindi sinaktan ng anghel ang sinuman kundi si Balaam ang nanakit sa asno matapos itong tumigil sa takot sa anghel. Ang anghel ay nakatayo sa harap ni Balaam na may espada.

At nakita ng asno ang anghel ng Panginoon na nakatayo sa daan, at ang kanyang espada ay nakalabas sa kanyang kamay. Kaya't ang asno ay lumihis sa daan at pumasok sa bukirin; at sinaktan ni Balaam ang asno upang ibalik ito sa daan. Bilang 22:23

Ang nakababahalang postura ng anghel na may espada sa kamay ay nagpapahiwatig na siya ay handang saktan si Balaam, at ang pag-iisip na ito ay tila pinagtibay pa ng iba pang mga kwento sa ating listahan.

Sa susunod na kwento, nais ni David na bilangin ang kanyang mga pwersa sa isang gawa ng kayabangan upang ilagay ang Israel sa ranggo ng mga bansa, at ang resulta ay ang pagkamatay ng 70,000 Israelita.

At muli, ang galit ng Panginoon ay nag-alab laban sa Israel, at tinulungan niya si David na sabihin, Pumunta ka, bilangin mo ang Israel at Juda. 2 Samuel 24:1

Kaya't nagpadala ang Panginoon ng salot sa Israel mula umaga hanggang sa itinalagang oras: at pitumpung libong lalaki ang namatay mula sa Dan hanggang sa Beersheba. (16) At nang iniinat ng anghel ang kanyang kamay sa Jerusalem upang sirain ito, nagbago ang isip ng Panginoon tungkol sa masamang mangyayari, at sinabi sa anghel na sumira sa mga tao, Sapat na: itigil mo na ang iyong kamay. At ang anghel ng Panginoon ay nasa giikan ni Araunah na Jebusita. 2 Samuel 24:15-16

Ang unang pagbasa ng kwentong ito ay nagmumungkahi ng isang nakababahalang bagay. Sa kayabangan, binilang ng hari ang mga tao at pagkatapos ay tila nagpadala ang Diyos ng isang anghel upang patayin ang 70,000 tao at pagkatapos ay nagbago ang isip tungkol sa masamang ginawa at nagpasya na huwag nang pumatay ng mas marami. Ang mas kakaiba pa ay sa 2 Samuel 24:1, tila sinasabi na mismo ang Diyos ang nag-udyok kay David na bilangin ang Israel, na nagpapahiwatig na Siya ang may pananagutan sa mga nangyaring susunod. Para sa sinumang tao na naniniwala na "Ang Diyos ay pag-ibig," kailangan itanong, "Ano ang kwentong ito?" Matatandaan mo sa kabanata siyam na tinalakay natin kung paano ang batas ay gumagana bilang salamin sa ating mga kaluluwa, at ang mga kwentong ito tungkol sa mga anghel na sumisira ay nagbibigay ng perpektong pagsubok upang makita kung babasahin natin ang mga Kasulatan sa liwanag ng karakter ni Jesus o ilalapat ang ating sariling karakter bilang tao sa Diyos.

Bagamat ang susunod na kwento tungkol sa pagkawasak ng hukbong Asiryo ay kinasasangkutan ng pagkamatay ng mas maraming tao, tila mas madaling tanggapin ito dahil ang bansang ito ay nagnanais na patayin ang bayan ng Diyos at sila ay ilan sa mga pinakamagugulang na tao sa mundo. Ang mga Asiryo ay nagbalat ng

buhay na tao at sinaksak sila sa mga pangil. Ang ganitong marahas na pag-uugali laban sa mga tagasunod ng Diyos ay maaaring magpahupa sa tanong ng marami tungkol sa paggamit ng nakamamatay na karahasan ng mga anghel ng Panginoon.

At nangyari noong gabing iyon, ang anghel ng Panginoon ay lumabas at sinaktan sa kampo ng mga Asiryo ang isang daan at walumpu't limang libong tao: at nang sila'y bumangon ng maaga sa umaga, narito, sila'y lahat ay mga patay na bangkay. 2 Hari 19:35

Ang tila simpleng pagbasa ng mga pahayag na ito ay nagpapahiwatig na pinatay ng mga anghel ng Panginoon ang 185,000 sundalong Asiryo. Mukhang lohikal na kapag may masamang banta na nagnanais pumatay sa bayan ng Diyos, dapat na maparusahan ng kamatayan ang mga sundalong ito dahil sa kanilang mga masamang layunin. Ang huling kwento sa ating listahan ay tungkol kay Herodes. Mukhang siya ang pinaka-angkop na kandidato na mapatay dahil sa lahat ng mga ginawang kasamaan niya.

At sa isang takdang araw, si Herodes, nakasuot ng maharlikang damit, ay umupo sa kanyang trono at nagbigay ng talumpati sa kanila. (22) At ang mga tao ay sumigaw, sinasabing, "Ito ay tinig ng diyos, at hindi ng tao." (23) At agad na sinaktan siya ng anghel ng Panginoon dahil hindi niya ibinigay ang kaluwalhatian sa Diyos; siya ay kinain ng mga uod at namatay. Mga Gawa 12:21-23

Pinatay ni Herodes si Santiago, ang kapatid ni Juan, at pagkatapos ay nagplano siyang patayin si Pedro. Malinaw na isang mabuting anghel ang nanakit kay Herodes. Maliwanag din na ito ay isang parusa mula sa Makapangyarihan. Ang parusa ay pagbabayad o kabayaran para sa mga nagawang gawa. Napakalaking tukso na itigil ang ating paghahanap sa puntong ito at bumuo ng konklusyon na tunay ngang nagpapadala ang Diyos ng Kanyang mga mabuting anghel upang patayin ang mga masasamang tao. Bagaman may mga komplikasyon ang unang kwento, ang iba pang dalawang kwento tungkol sa mga Asiryo at kay Herodes ay tila hindi maikakaila, at para sa karamihan, ang magtanong tungkol sa kaisipang ito ay hindi maisip.

Sa aklat na ito, ipinakita natin ang pananaw na dapat nating lapitan ang lahat ng iba pang kwento sa Bibliya sa pamamagitan ng lente ng buhay ni Kristo. Kung ang isang tao ay hindi gagawa ng desisyong ito, malamang na ititigil nila ang kanilang paghahanap dito at iisipin na ang mga matuwid na anghel ng Diyos ay tunay na pumapatay ng tao.

Sa ikalawang kabanata ng aklat na ito, binanggit natin ang mga alituntunin ni William Miller na nag-aatas sa atin na isaalang-alang ang lahat ng sinasabi ng Kasulatan tungkol sa isang paksa upang makabuo ng ating konklusyon. Hinihikayat tayo nitong pag-aralan nang mas malalim upang pag-ugnayin ang Kasulatan kapag tila may mga pagkakasalungatan. Mahalaga ring tandaan na walang rekord ng mga anghel na pumapatay ng tao sa ministeryo ni Jesus sa lupa. Paano ito umaayon sa mga kwento ng mga anghel na nananakit? Simulan natin sa kwento kung saan binilang ni David ang Israel. Paano natin mauunawaan ang sumusunod na talata? Paano pinagalaw ng Diyos si David na bilangin ang Israel?

At muli, ang galit ng Panginoon ay nag-apoy laban sa Israel, at pinagalaw niya si David laban sa kanila upang sabihin, Pumunta, bilangin mo ang Israel at Juda. 2 Samuel 24:1

Kung ihahambing natin ito sa parehong kwento sa ibang bahagi, mababasa natin ang sumusunod:

At tumayo si Satanas laban sa Israel at pinag-udyok si David na bilangin ang Israel. 1 Cronica 21:1

Kung babasahin *lang* natin ang 2 Samuel 24:1 at hihingin ang isang simpleng pagbasa ng tekstong ito, dapat nating sabihin na ang Diyos mismo ang nag-udyok kay David na gawin ito upang ang 70,000 Israelita ay mapatay. Hindi ba't nag-aanyaya ito sa atin na tanungin kung paano ito umaayon sa isang Diyos na nagsasabing Siya ay pag-ibig?

Sa paghahanap ng sagot sa tanong na iyon, natutuklasan natin ang 1 Cronica 21:1 na nagpapakita na pinahintulutan si Satanas na subukin si David na bilangin ang Israel. Inaanyayahan tayong pag-ugnayin

ang dalawang ulat. Magtatamo ba tayo ng konklusyon na ang Diyos at si Satanas ay nagtrabaho nang magkasama upang magdulot ng pagkawasak sa mga Israelita? Muli, inaanyayahan tayong maghukay nang mas malalim upang mahanap ang solusyon. Ang prosesong ito ay sumusubok sa puso ng mga tao upang makita kung talagang naniniwala sila na ang Diyos ay isang mapagmahal na Ama, isang nag-aatubiling hukom, o isang malupit na tirano. Ang mga nakikita ang biyaya sa mga mata ng Panginoon ay patuloy na mag-aaral hanggang sa maayos nilang pag-ugnayin ang mga kwento; ang iba naman ay basta naniniwala sa pagkakasalungatan at nagsasabi na ang Diyos ay mapagmahal kahit na ginagawa ang mga bagay na ito.

Noong sa kasaysayan ng Israel, nagkaroon ng kahilingan na magkaroon ng hari na katulad ng ibang mga bansa. Nais ng Israel na maging katulad ng lahat ng iba.

At sinabi sa kanya, Tingnan mo, ikaw ay matanda na, at ang iyong mga anak ay hindi sumusunod sa iyong mga daan: ngayon, gawin mo kaming isang hari upang humatol sa amin tulad ng lahat ng mga bansa. 1 Samuel 8:5

Ang kahilingang ito ay nagpapakita ng pagnanais para sa pambansang kadakilaan. Ngunit ang kahilingang ito ay talagang isang pagtangi sa Diyos.

At sinabi ng Panginoon kay Samuel, Pakinggan mo ang tinig ng mga tao sa lahat ng kanilang sinasabi sa iyo: sapagkat hindi ka nila tinanggihan, kundi tinanggihan nila ako, upang hindi ako maghari sa kanila. 1 Samuel 8:7

Ang buong prinsipyo ng pagkahari ay isang pagtangi sa pamumuno ng Diyos. Habang si Saul ay nagsimula nang maayos bilang hari ng Israel, agad na naging malinaw ang kanyang mga kahinaan sa karakter at hindi niya naitaguyod ang mga ambisyon ng kaharian ng Israel. Sa kabilang banda, napanalunan ni David ang lahat ng mga kaaway ng Israel, at sa ilalim ng kanyang pamumuno, umunlad at lumago ang bansa. Sinubukan ni Satanas si David na ikumpara ang kasalukuyang kasaganaan ng bansa sa nakaraan upang siya ay pasalamat. Nagpadala ang Panginoon ng mensahe ng apela kay

David sa pamamagitan ng kanyang Heneral na si Joab, ngunit nagtagumpay si Satanas na akitin si David na bilangin ang Israel.

At sinabi ni Joab sa hari, Ngayon, dagdagan nawa ng Panginoon mong Diyos ang mga tao, gaano man sila karami, ng isang daang ulit, at upang makita ito ng mga mata ng aking panginoon na hari: **ngunit bakit nagagalak ang aking panginoon na hari sa bagay na ito?** 2 Samuel 24:3

Pinayagan ng Panginoon na mangyari ito at hindi Niya pinigilan ang mga tukso ni Satanas kay David. Ang pagkabigo ay nagdulot ng salot sa Israel.

Kaya't nagpadala ang Panginoon [H5414] ng salot sa Israel mula umaga hanggang sa itinakdang oras: at pitumpung libong lalaki ang namatay mula sa mga tao mula sa Dan hanggang sa Beersheba. 2 Samuel 24:15

Ang salitang Hebreo para sa *nagpadala* ay talagang *nathan* na ang ibig sabihin ay *ibigay* at minsan ay isuko. Pansinin nang mabuti ang sumusunod na talata na may kaugnayan sa salot na may kinalaman sa tipan ng Diyos.

At magdadala ako ng tabak sa inyo na maghihiganti sa alitan ng aking tipan: at kapag kayo ay nagtipon sa loob ng inyong mga lungsod, magpapadala ako ng salot sa gitna ninyo; at kayo ay ibibigay [H5414] sa kamay ng kaaway. Leviticus 26:25

Dito, ang *nathan* ay isinasalin bilang *ibinibigay*. Pansinin nang mabuti ang huling bahagi ng talata. Ang salitang *at* ay idinagdag at maaari itong basahin bilang:

Magpapadala ako ng salot sa gitna ninyo; kayo ay ibibigay [H5414] sa kamay ng kaaway.

Ibig sabihin nito na kapag dumating ang salot, ito ay dahil sila ay naibigay na sa kamay ng kaaway.

Ang nakatira sa lihim na dako ng Kataas-taasan ay mananatili sa lilim ng Makapangyarihan. (2) Sasabihin ko tungkol sa Panginoon, Siya ang aking kanlungan at aking kuta: aking Diyos; sa Kanya ako magtitiwala. (3) **Tiyak na ililigtas ka Niya mula**

sa bitag ng mga manghuhuli, at mula sa nakapipinsalang salot. Awit 91:1-3

Si Satanas ang nagwasak sa mga taong ito. Ang alternatibo ay pinayagan ng Diyos si Satanas na subukin si David at ang Israel at dalhin sila sa kasalanan, at pagkatapos ay biglang pumatay ng 70,000 tao ang Diyos. Ang posisyong ito ay hindi pare-pareho. Tumayo si Satanas at nagawa niyang subukin si David dahil si David ay hindi nagtatrabaho ayon sa kalooban ng Diyos. Nang bumigay si David sa tukso na ito, nagbigay ito kay Satanas ng mas malaking pagkakataon sa Israel at ginamit niya ang sitwasyon upang magdala ng salot sa kanila. Gayunpaman, hindi nito ipinaliwanag ang bahagi tungkol sa anghel na pumukol sa mga Israelita.

At nang ang anghel ay iniunat [H7971 magpadala, palayain] ang kanyang kamay sa Jerusalem upang sirain ito, nagbago ang isip ng Panginoon sa kasamaan, at sinabi sa anghel na pumukol [H7483 itapon, mawala] sa bayan, 'Sapat na: itigil mo ang iyong kamay. At ang anghel ng Panginoon ay nasa giikan ni Araunah na Jebusita. (17) At nagsalita si David sa Panginoon nang makita niya ang anghel na pumukol sa bayan, at sinabi, Narito, ako ay nagkasala, at ako ay gumawa ng masama: ngunit ano ang nagawa ng mga tupa na ito? ang iyong kamay, pakiusap, ay maging laban sa akin, at laban sa bahay ng aking ama. 2 Samuel 24:16-17

Si Satanas ang ahente na nagdala ng salot, ngunit ano ang tabak na iniunat ng anghel ng Panginoon sa ibabaw ng Jerusalem? Ano ang tabak na ginagamit ng Anak ng Diyos?

Sa kanyang kanang kamay ay may pitong bituin: at mula sa kanyang bibig ay lumabas ang isang matalim na tabak na may dalawang talim: at ang kanyang mukha ay gaya ng araw na nagniningning sa kanyang lakas. (17) At nang makita ko siya, ako'y nahulog sa kanyang paanan na para bang patay. At inilagay niya ang kanyang kanang kamay sa akin, na sinasabi, Huwag kang matakot; ako ang una at ang huli: Pahayag 1:16-17

Nakikita natin ang reaksiyon ng apostol Juan nang makita niya ang mukha ng Anak ng Diyos at ang tabak na lumabas sa Kanyang bibig. Ano ang tabak na iyon?

Sapagkat ang salita ng Diyos ay buhay, makapangyarihan, at mas matalas kaysa sa sinumang tabak na may dalawang talim, na tumatagos hanggang sa paghihiwalay ng kaluluwa at espiritu, at ng mga kasukasan at utak, at ito ay isang tagapagsuri ng mga iniisip at layunin ng puso. Hebreo 4:12

Para sa mga 70,000 tao na humarap sa galit ng tagawasak, dumating ang Espiritu ng Diyos sa kanila na may malalim na pagkilala sa kasalanan upang sila ay magsisi. Ang gawa ng malalim na pagkilala na ito ay napakahalaga dahil kung sila ay tumangging pakinggan ang gawain ng Espiritu, sila ay magiging ganap na walang silungan at haharapin si Satanas, ang tagawasak. Tulad ng mga tao sa paglilinis ng templo, tumakas sila mula sa Kanyang presensya. Sa kaso ng 70,000, tumakas sila mula sa presensya ni Jesus diretso sa mga naghihintay na bisig ni Satanas na pumapatay sa kanila sa salot. Maari sanang sila ay nakapagsisi sa kanilang mga kasalanan at humingi ng tawad sa Diyos, ngunit tumakas sila mula sa Kanyang presensya at kamatayan ang naging resulta.

Ang prosesong ito ay eksaktong katulad ng sinabi ng Diyos na Kanyang gagawin sa mga Canaanita.

Magpapadala ako ng takot sa iyong harapan, at wawasakin ko ang lahat ng mga tao na iyong lalapitan, at ang lahat mong kaaway ay aking pasasakitan. (28) At magpapadala ako ng mga putakti sa iyong harapan, na magtataboy sa mga Hivita, Canaanita, at Hitita mula sa iyong harapan. Exodo 23:27-28

Ang pagpapadala ng takot ay ang pagkilala sa kasalanan na nagdudulot ng takot sa masasama. Ang mga putakti ay ang mga panggising ng may sala na konsensya na nahihirapan sa pagkakasala. Ang mga panggising na ito ay nagtutulak sa kanila palayo sa presensya ng Diyos at sa mga kamay ng kaaway. Ngunit kung sila ay nagsisi at naging tulad ng mga batang maliit, maaaring sila ay nailigtas. Hindi lahat ay umalis sa templo ngunit lahat ay nakaramdam ng tabak.

Sa kwento ng pagbibilang sa Israel, makikita natin na sa huling pagsisikap na maabot ang mga nahuhulog sa mga kamay ni Satanas, dumating ang Espiritu ng Diyos sa kanila at ninais na linisin ang

kanilang mga puso mula sa kasalanan upang sila ay maligtas. Nang tumanggi sila, sinabi ni Jesus ang malungkot na mga salita, “Ang inyong bahay ay iniwan sa inyo na walang laman.” Ang salitang *tabak* sa Hebreo ay talagang nangangahulugang *tagtuyot*, at nang ganap na tinanggihan ng kaluluwa si Kristo, napilitan Siyang iwanan sila sa kamay ni Satanas dahil sa kanilang pagtanggap na papasukin Siya.

Isaalang-alang din na kontrolado ni Satanas ang mga puso ng mga taong ito. Naghahanap si Kristo ng huling pagkakataon upang maabot sila. Determinado si Satanas na huwag mawala ang kanyang biktima, at nang tumanggi ang puso ng tao na papasukin si Kristo, sinikap ni Satanas na siguruhin ang mga kaluluwang ito sa pamamagitan ng pagkuha ng kanilang buhay sa halip na isugal ang pagkakataong sila ay magsisi sa kanilang mga kasalanan. Hindi natin alam ang eksaktong mga detalye ng sitwasyong ito, ngunit ang mga prinsipyo ay hindi mahirap sundan.

Ang paratang ay itinaas, “Iyong isinasa-espirituwal ang mga teksto ng Kasulatan.” Ang Bibliya ay gumagamit ng salitang *tabak* at dapat natin itong tanggapin nang literal. Una, ang salot ang pumatay sa mga tao. Hindi sila namatay dahil sa pisikal na *tabak* mula sa anghel. Pangalawa, kinakailangan nating pag-isahin ang lahat ng makakaya natin at pagkatapos ay bumuo ng ating konklusyon. Pansinin nang mabuti ang patakaran 11 ni William Miller tungkol sa puntong ito.

Paano malalaman kung ang isang salita ay ginamit nang matalinhaga. Kung ito ay may magandang kahulugan sa kanyang anyo, *at hindi lumalabag sa simpleng batas ng kalikasan*, dapat itong unawain nang literal, kung hindi, ito ay matalinhaga.

Habang ang mga tao ay namatay dahil sa salot, ang *tabak* na nabanggit na nasa kamay ng anghel ay tiyak na may ibang layunin. Sinasabi ng Bibliya sa maraming lugar ang tungkol sa *tabak* na ginagamit ni Kristo, at ang *tabak* na iyon ay ang Salita ng Diyos. Inilarawan natin kung paano tinamaan ng anghel ang mga tao gamit ang *tabak*, ngunit namatay sila dahil sa salot. Paano sila tinamaan ng anghel ng Panginoon? Ang *tabak* ay ang Salita ng Diyos na nagpapakilala sa kasalanan ng mga tao. Tinanggihan nilang

mamatay sa sarili sa pamamagitan ng tabak na ito kaya't umalis ang Espiritu ng Diyos sa kanila at kinuha ng mangwawasak ang kanilang mga buhay. Kaya ano naman ang nangyari sa 185,000 sundalong Asiryo?

At nangyari nang gabing iyon, lumabas ang anghel ng Panginoon at tumama sa kampo ng mga Asiryo ng isang daan at walumpu't limang libong tao: at nang sila'y bumangon ng maaga sa umaga, narito, lahat sila'y mga patay na katawan. 2 Hari 19:35

Isang mahalagang bagay na dapat pansinin ay sinabi na ang anghel ng Panginoon ang tumama sa kanila at nang umaga, sila'y natagpuang patay. Hindi sinasabi na ang anghel ng Panginoon ay tumama sa kanila gamit ang isang armas na nagdulot sa kanilang mamatay agad. Kung babalik tayo sa Bagong Tipan, may isang kawili-wiling bagay tayong mapapansin.

At, narito, nagkaroon ng malaking lindol: sapagkat ang anghel ng Panginoon ay bumaba mula sa langit, at lumapit at inalis ang batong nakatakip sa pintuan, at umupo sa ibabaw nito. (3) Ang kanyang mukha ay katulad ng kidlat, at ang kanyang damit ay puti na parang niyebe: (4) At sa takot sa kanya, ang mga bantay ay nanginginig at naging parang mga patay. Mateo 28:2-4

Ang simpleng paningin ng isang anghel ay nagdulot sa mga tao na manginig at maging parang mga patay. Ang pangyayaring ito ay nangyari sa mga matuwid na tao tulad nina Daniel at Juan.

At ako, si Daniel, ay nag-iisa lamang na nakakita ng pangitain: sapagkat ang mga lalaking kasama ko ay hindi nakakita ng pangitain; ngunit isang malaking panginig ang dumapo sa kanila, kaya't sila'y tumakas upang magtago. (8) Dahil dito, naiwan akong nag-iisa, at nakita ko ang malaking pangitain, at walang natirang lakas sa akin: sapagkat ang aking kagandahan ay naging pagkasira sa akin, at wala akong natirang lakas. Daniel 10:7-8

At nang makita ko siya, ako'y nahulog sa kanyang mga paa na para bang patay. At inilagay niya ang kanyang kanang kamay sa akin, na nagsasabi, Huwag kang matakot; ako ang una at ang huli: Pahayag 1:17

Sa kaso ni Juan, si Jesus ang nakita niya sa pangitain. Ang dalisay at banal na kalikasan ng mga anghel ay nagpapakita ng makasalanang kalikasan ng tao, katulad ng ginagawa ni Jesus at ng Ama. Sa kabanata 10, tinalakay natin kung ano ang nangyayari kapag tayo ay lumapit sa presensya ng Diyos:

Ako ay lalapit sa inyo para sa paghatol; at ako ay magiging mabilis na saksi laban sa mga mangkukulam, sa mga mangangalunya, sa mga sinungaling na saksi, at laban sa mga nang-aapi sa mga manggagawa sa kanilang sahod, sa mga balo, sa mga ulila, at sa mga umaagaw sa karapatan ng dayuhan, at hindi natatakot sa akin, sabi ng Panginoon ng mga hukbo. Malakias 3:5

Ang natural na iniisip natin kapag binabasa ang talatang ito ay iniisip na babagsakan at lilipulin ng Diyos ang masasama sa Kanyang galit. Muli, ang Salita ng Diyos ay kumikilos bilang isang salamin. Sinasabi ng teksto, “Ako ay lalapit sa inyo para sa paghatol.” Nais ng ating Ama na lumapit sa atin at makipag-usap tungkol sa ating mga kasalanan. Ang paglapit sa presensya ng Isang ganap na walang pag-iimbot at mapagmahal ay nag-iiwan sa atin ng dalawang pagpipilian lamang: ang magsisi o ang tumakbo mula sa liwanag. Hindi posibleng manatiling walang pakialam sa presensya ng Diyos. Yaong mga mahigpit na humahawak sa kanilang mga kasalanan ay tumatakbo para sa iniisip nilang buhay nila, ngunit ipinapakita nila na sa katunayan mas pinipili nila ang kamatayan at tumatakas mula sa buhay.

Napakadalisay ng likas ng mga banal na anghel kaya’t ang simpleng pagpapakita ng kanilang presensya ay nagdudulot ng matinding takot sa puso ng mga tao, na nagpapaluhod at nagpapatigil sa kanila. Habang ipinagpapatuloy natin ang pagbasa sa kuwento sa Daniel kabanata 10, makikita natin na kinailangang palakasin si Daniel upang matagalan niya ang presensya ng banal na anghel.

Ngunit narinig ko ang tinig ng kanyang mga salita; at nang marinig ko ang tinig ng kanyang mga salita, ako’y nakatulog nang mahimbing na nakasubsob, ang mukha ko’y nakaharap sa lupa. (10) **At, narito, isang kamay ang humipo sa akin, na nagpatayo sa akin sa aking mga tuhod at sa mga palad ng aking mga kamay.** (11) At sinabi niya sa akin, O Daniel, taong

lubos na minamahal, unawain mo ang mga salitang sinasabi ko sa iyo, at tumayo ka nang matuwid: sapagkat ako ay sinugo sa iyo ngayon. At nang sabihin niya ang salitang ito sa akin, **ako'y tumayo na nanginginig.** (12) Pagkatapos sinabi niya, **Huwag kang matakot, Daniel:** sapagkat mula sa unang araw na itinakda mo ang iyong puso upang maunawaan, at nagpakumbaba ka sa harap ng iyong Diyos, ang iyong mga panalangin ay dininig, at ako ay dumating dahil sa iyong mga salita... (15) At nang matapos niyang sabihin sa akin ang mga salitang iyon, itinuon ko ang aking mukha sa lupa at hindi ako makapagsalita. (16) At, narito, isa na may anyo ng mga anak ng tao ang humipo sa aking mga labi; pagkatapos ay nabuksan ang aking bibig, at nagsalita ako, at sinabi sa kanya na nakatayo sa harapan ko, O aking panginoon, dahil sa pangitain ay napuno ako ng dalamhati, at wala na akong natirang lakas. (17) Sapagkat paano makapagsasalita ang lingkod ng aking panginoon sa aking panginoon? Sapagkat sa akin, bigla na lamang nawala ang aking lakas, at wala na ring hininga sa akin. (18) Pagkatapos ay may isa pang dumating at humipo sa akin na may anyo ng isang tao, at pinagtibay niya ako, (19) At sinabi, **O taong lubos na minamahal, huwag kang matakot: kapayapaan nawa'y sumaiyo, maging malakas ka, oo, magpakatatag ka. At nang sabihin niya ito sa akin, ako'y lumakas,** at sinabi ko, Magsalita nawa ang aking panginoon; sapagkat ako'y pinalakas mo. Daniel 10:9-12,15-19

Kinailangan ng anghel na tiyakin kay Daniel ng dalawang beses na siya ay labis na minamahal at hindi niya kailangang matakot. Walang naitalang kasalanan sa buhay ni Daniel, ngunit ganito pa rin ang naging reaksyon ng isang mabuting tao sa harap ng isang matuwid na anghel. Hindi nais ng anghel na saktan siya at tiniyak sa kanya ang pag-ibig ng Diyos, subalit nanginginig at natakot si Daniel hanggang sa mawalan siya ng lakas, at ito ay pagkatapos ng ilang linggo ng panalangin at pag-aayuno. Kung nangyari ito sa isang matuwid na tao, ano kaya ang mangyayari sa mga makasalanan? Kung nagtagal ang presensya ng anghel kay Daniel nang hindi siya pinalakas, posible na siya ay mamatay kahit na ang layunin ng anghel ay pagmamahal lamang sa kanya.

Ang tanong na kailangang sagutin ay ano ang nagdulot ng matinding takot kay Daniel na naging sanhi ng pagkawala ng kanyang lakas? Ito

ay dahil sa kanyang makasalanang kalikasan na humarap sa kadalisan ng presensya ng anghel ng Diyos. Ang dalisay at walang pag-iimbot na mapagmahal na karakter ng Diyos ay parang apoy na nakakasunog sa makasalanang tao.

At ang tanawin ng kaluwalhatian ng PANGINOON ay parang apoy na tumutupok sa tuktok ng bundok sa paningin ng mga anak ng Israel. Exodo 24:17

Namatay ba ang mga sundalong Asiryano sa takot nang makita ang anghel? Maaaring ganun nga. Naalisan kaya ng lakas ang mga sundalo sa presensya ng anghel, na napahandusay sa takot, at pagkatapos ay kinuha ni Satanas ang kanilang buhay sa galit sa kanilang kahinaan? Hindi ito malinaw na sinabi. Ang alam lang natin ay hinarap ng mga sundalo ang anghel at kinabukasan ay patay na sila. Kung babasahin mo ang kwentong ito sa pamamagitan ng pananaw ng karakter ni Jesus, malalaman mong walang kagustuhan ang anghel na patayin sila. Nang linisin ni Jesus ang templo, tumakbo ang mga tao sa takot, ngunit kahit sino ay maaaring lumapit sa pagsisisi at humingi ng tawad sa Diyos sa kanilang kasamaan. Sa presensya ng anghel, nagkaroon ang mga sundalo ng maikling pagkakataon upang mapagtanto ang lalim ng kanilang kasamaan. Maaring hinarap sila ng anghel sa kanilang mga kasalanan upang hikayatin silang magsisi sa kanilang balak at mailigtas sila, ngunit tumangga sila at naiwan sila sa awa ni Satanas. Hindi natin masabi nang may katiyakan, ngunit alam natin na ang mga anghel ng Diyos ay puno ng karakter ni Jesus at hindi kailanman pumatay si Jesus ng sinuman.

Alam natin na sa Ikalawang Pagbabalik, ang mga masama ay nadudurog ng liwanag ng pagdating ni Kristo. Ibig sabihin nito ay ang pagbubunyag ng karakter ni Kristo na nagdudulot ng matinding pighati sa makasalanan. Ang pighati ay nagmumula sa pagtangga ng makasalanan na magsisi. Sila'y natatakot at humihina ang kanilang mga puso. Isang paglalarawan ng prosesong ito ay nakasulat sa aklat ng 2nd Esdras mula sa Apocrypha.

Ngunit tanging ako lamang ang nakakita na siya ay nagpadala mula sa kanyang bibig na tila isang pagsabog ng apoy, at mula sa

kanyang mga labi ay isang nagniningas na hininga, at mula sa kanyang dila ay nagpalabas siya ng mga nagniningas na bahagi at mga bagyo. (11) At lahat ng ito ay naghalo-halo; ang pagsabog ng apoy, ang nagniningas na hininga, at ang malaking bagyo; at bumagsak nang may puwersa sa karamihan na handang makipaglaban, at sinunog silang lahat, kaya't sa biglaang paglitaw ng napakaraming tao, wala nang makitang iba kundi alikabok at amoy ng usok: nang makita ko ito, ako'y natakot. 2 Esdras 13:10-11

Ipakita mo sa akin ang kahulugan ng panaginip na ito. 2 Esdras 13:15

At ang di-mabilang na pulutong ay magkakatipon, tulad ng nakita mo, na nagnanais na lumapit at talunin siya sa pakikipaglaban. (35) Ngunit siya ay tatayo sa tuktok ng bundok Sion. (36) At ang Sion ay darating at ipapakita sa lahat ng tao, na handa at itinayo, gaya ng nakita mo ang burol na inukit ng walang kamay. (37) At ang aking Anak ay magpapaalala sa mga masamang likha ng mga bansang iyon, na dahil sa kanilang masamang buhay ay nahulog sa bagyo; (38) At ilalatag sa kanilang harapan ang kanilang masasamang kaisipan, at ang mga pahirap na kanilang sisimulang maranasan, na katulad ng apoy: at kanyang wawasakin ang mga ito ng walang hirap sa pamamagitan ng batas na katulad ko. 2 Esdras 13:34-38

Ang pagwasak sa mga Asiryo ng anghel ng Panginoon ay nagpapakita na ito ang Salita ng Diyos na nagbibigay ng kamalayan sa mga lalaking ito tungkol sa kanilang mga kasalanan. Dumating ito na parang isang malaking bagyo sa kanila, at ang kanilang pagtangga na magsisi ay nagdulot sa kanila ng sakit.

At ang mga tao ay nainitan ng malaking init, at nilapastangan nila ang pangalan ng Diyos na may kapangyarihan sa mga salot na ito; at hindi sila nagsisi upang bigyan siya ng kaluwalhatian. (10) At ibinuhos ng ikalimang anghel ang kanyang saro sa luklukan ng hayop; at ang kanyang kaharian ay puno ng kadiliman; at nangangalit ang kanilang mga dila dahil sa sakit, (11) At nilapastangan nila ang Diyos ng langit dahil sa kanilang mga sakit at mga sugat, at hindi sila nagsisi sa kanilang mga gawa. Pahayag 16:9-11

Sila ay nawasak “nang walang hirap sa pamamagitan ng batas na” kopya ng karakter ng Diyos. Ito ba ay hindi ang parehong apoy na tumupok sa dalawang anak ni Aaron na sina Nadab at Abihu nang sila ay nagdala ng banyagang apoy sa santuwaryo? Kahit na ang apoy mula sa PANGINOON ang tumupok sa kanila, sila ay dinala palabas sa kanilang mga damit.

At may lumabas na apoy mula sa Panginoon at tumupok sa kanila, at sila ay namatay sa harap ng Panginoon. (3) Nang magkagayon, sinabi ni Moises kay Aaron, Ito ang sinabi ng Panginoon: Ako ay pakikilingan ng mga lalapit sa akin, at ako ay pararangalan sa harap ng lahat ng tao. At nanahimik si Aaron. (4) At tinawag ni Moises sina Misael at Elzaphan, ang mga anak ni Uzziel, ang tiyuhin ni Aaron, at sinabi sa kanila, Lumapit kayo, dalhin ang inyong mga kapatid mula sa harap ng santuwaryo palabas ng kampo. (5) **Kaya't sila ay lumapit at dinala sila sa kanilang mga damit palabas ng kampo**, ayon sa sinabi ni Moises. Levitico 10:2-5

Isa pang paraan upang malaman na ang pananakit na ito ay ang paghatol sa kasalanan ay sa paraan ng paggamit ng salitang ito sa mga sumusunod na paraan:

At nangyari pagkatapos nito, na **tinamaan** [H5221] **ang puso ni David**, dahil pinutol niya ang laylayan ni Saul. 1 Samuel 24:5

At tinamaan [H5221] **ang puso ni David** pagkatapos niyang bilangin ang bayan. At sinabi ni David sa Panginoon, Ako'y nagkasala ng labis sa aking ginawa: at ngayo'y nakikiusap ako sa iyo, O Panginoon, alisin mo ang kasamaan ng iyong lingkod; sapagkat ako'y gumawa ng lubhang kalokohan. 2 Samuel 24:10

Ito ang parehong salita na ginamit sa 2 Hari 19:35

At nangyari sa gabing iyon, na ang anghel ng Panginoon ay **lumabas at tumama** [H5221] sa kampo ng mga Asiryong isang daang walumpu't limang libo: at nang sila'y bumangon nang maaga sa umaga, narito, silang lahat ay mga patay na katawan. 2 Hari 19:35

Ang huli nating kwento sa listahan ay ang kamatayan ni Herodes.

At agad na sinaktan siya ng anghel ng Panginoon, dahil hindi siya nagbigay ng kaluwalhatian sa Diyos: at siya'y kinain ng mga uod, at namatay. Gawa 12:23

Mula sa mga naunang halimbawa, ang kwentong ito ay madaling ipaliwanag. Si Herodes ay lumabag sa batas at sinira ang walang hangang tipan. Ang Salita ng Diyos ay labis na naghatid sa kanya ng paghatol sa kanyang makasalanang asal upang siya ay magsisi. Ang paghatol na ito ay nagdulot sa kanya ng sakit ng isipan, ngunit tumanggi siyang magsisi. Ang pagtanggap ito ay nagbigay kay Satanas ng pagkakataon na patayin siya sa pamamagitan ng sakit. Si Herodes ay ibinigay sa kaaway dahil sa kanyang paglabag sa tipan.

At magdadala ako ng tabak sa inyo, na maghihiganti sa hidwaan ng aking tipan: at kapag kayo ay nagtipun-tipon sa inyong mga lunsod, **magpapadala ako ng salot sa gitna ninyo; at kayo'y ibibigay sa kamay ng kaaway.** Levitico 26:25

Dinala ni Kristo kay Herodes ang tabak ng Kanyang Salita. Tumanggi si Herodes na magsisi, kaya siya ay “ibinigay sa kamay ng kaaway” na nagdala ng salot sa kanya. Ano ang pagkakaiba ng pagkakasakit na naranasan ni Herodes kumpara kay Pedro? Si Pedro, na naglalakad sa kapangyarihan ng Pentecostes, ay may malinis na konsensya, samantalang si Herodes ay wala. Si Pedro ay nakulong dahil sa pangangaral ng pangalan ni Jesus at naghihintay ng hatol ng kamatayan. Nang gisingin ng anghel si Pedro, hindi siya punung-puno ng takot sa presensya ng anghel. Si Herodes, sa kabilang banda, ay nakaranas ng ibang bagay. Para sa kanya, ito ay parang kulog.

Ama, luwalhatiin Mo ang Iyong pangalan. Nang magtagal, may isang tinig mula sa langit na nagsabi, Luwalhati ko na ito, at muling luluwalhatiin ko ito. (29) **Kaya't ang mga tao na nakatayo roon at nakarinig nito ay nagsabi na ito ay parang kulog: ang iba naman ay nagsabi, May anghel na nagsalita sa Kanya.** Juan 12:28-29

Ang pananakit na sana'y maaring naging isang tahimik na tinig ay naging parang kulog kay Herodes at ito'y nagdulot sa kanya ng labis na takot. Wala silang hangarin ang mga anghel na pumatay ng tao;

alam nila na ang kasamaan sa mga tao na naipapakita sa kanilang kalinisan ay sapat na upang pumatay nang walang anumang motibo mula sa kanilang panig. Patuloy na kumikilos ang mga anghel sa mga tao, pinoprotektahan ang mga ito mula sa kanilang buong presensya upang sila'y mapanatiling ligtas. Napaka-mapagbigay nila sa atin!

Nakikita natin na ang anghel na nananakit sa mga tao na nagreresulta sa kamatayan ay nangyayari kapag ang Salita ng Diyos ay nagpapakita ng mga kasalanan ng tao. Ang pagdurusa ng sariling kasalanan ay nagdudulot ng sakit sa isipan. Ang presensya ng salot ay nagpapakita na ang Espiritu ng Diyos ay naalis na at ang maninira ay nagawa na ang kanyang trabaho habang ang Diyos ay humihinto sa pagprotekta sa mga tumatangging magsisi. Ang kasalanan ang nagpaparusa sa kasalanan. Ang mga anghel ng Diyos ay punung-puno ng Espiritu ni Jesus. Sinusunod nila ang mga utos ng Ama at hindi sila gumagamit ng pisikal na tabak. Sila ay makapangyarihan sa Salita ng Diyos at punung-puno ng katuwiran ni Jesus. Ang kanilang kalinisan, pag-ibig, at kabanalan ay nagdudulot ng takot sa kasamaan ng mga makasalanan at ang kanilang kabanalan ay nagdadala ng takot sa mga walang katuwiran. Ang kanilang kabanalan ang kanilang pangunahing kapangyarihan, ngunit mayroon din silang kapangyarihan na pigilan ang mga puwersa ng masama.

Kaya't ang mga makatarungang anghel ay may napakalaking kapangyarihan. Kapag sila ay inuutusan na bitawan ang kanilang mga armas at umatras mula sa kanilang gawain ng proteksyon, hinahayaan nila ang buong puwersa ng poot ni Satanas na makawala. Bagaman ayaw nila itong gawin, isasagawa nila ito kapag sila ay inutusan. Ito ay nangyayari lamang kapag ang isang tao ay tumangging pahalagahan ang babala ng Diyos at patuloy na lumalabag sa Kanyang mga utos. Pagkatapos ng maraming taon ng matagal na pagtiis, sa wakas ay nagiging mapagbigay ang Espiritu ng Diyos na naitaboy pabalik at hinahayaan ang makasalanan na magkaroon ng panginoon na kanilang pinili.

Gaano tayo pinagpala na magkaroon ng kanilang proteksyon at gabay. Minsan, ipinapakita nila ang kanilang presensya upang pigilan ang mga tao sa kanilang mga gawaing masama, ngunit ang mga tao na determinadong sundan ang kanilang landas ng kasalanan ay mas pipiliing mamatay sa takot kaysa magsisi at maligtas. Ganyan ang kasamaan ng puso ng tao. Wala tayong dapat ikatakot sa mga anghel ng Diyos, walang posibilidad na sila'y lumihis mula sa ating mga tagapagtanggol at maging mga mamamatay, sila'y laging umaakyat at bumababa sa Anak ng tao na hindi kailanman pumatay ng sinuman.

18. Mga Maliwanag na Pahayag

Bago tayo magpatuloy sa pagtalakay ng iba pang mga halimbawa sa Bibliya na tila nagpapakita na ang Diyos ay pumapatay ng mga tao, kailangan nating balikan at ilapat ang ilang mga prinsipyo na napag-usapan na natin sa mga nagdaang kabanata.

Napakadaling kunin ang mga hiwa-hiwalay na bahagi ng Bibliya at pagsama-samahin ang mga ito upang makabuo ng argumento na sumisira sa katotohanang ang Diyos ay tunay na mapagmahal, mahinahon, at mabait. Madalas kong marinig ang sinasabi, “Sinasabi mo na hindi pumapatay ang Diyos, pero malinaw namang sinasabi ng Bibliya na ginagawa Niya ito.” Ililista ko ang ilang mga talata na ginagamit upang patunayan ito. Kapag pinagsama-sama ang mga ito, lumalabas na mukhang kapani-paniwala para sa marami.

At sinabi ng Panginoon, Lilipulin ko ang tao na Aking nilikha mula sa ibabaw ng lupa—ang tao, ang mga hayop, ang mga gumagapang, at ang mga ibon sa himpapawid; sapagkat pinagsisisihan ko na sila ay Aking nilikha. Genesis 6:7

Pagkatapos, pinaulanan ng Panginoon ang Sodoma at Gomorra ng asupre at apoy mula sa langit; Genesis 19:24

Ngunit si Er, ang panganay ni Juda, ay masama sa paningin ng Panginoon, kaya't pinatay siya ng Panginoon. Genesis 38:7 (NKJV)

At ang ginawa niya ay hindi kinalugdan ng Panginoon; kaya't pinatay din siya ng Panginoon. Genesis 38:10 (NKJV)

At nang magmatigas si Paraon sa pagpapalaya sa amin, pinatay ng Panginoon ang lahat ng panganay sa lupain ng Egipto, mula sa panganay ng tao hanggang sa panganay ng hayop. Kaya't iniaalay ko sa Panginoon ang lahat ng lalaking unang ipinanganak, ngunit ang lahat ng panganay na anak kong lalaki ay tinutubos ko. Exodo 13:15 (NKJV)

At sinabi ng Panginoon kay Moises, Lunat mo ang iyong kamay sa dagat upang bumalik ang tubig at tumama sa mga Egipcio, sa kanilang mga karwahe, at mga mangangabayo. (27) Kaya iniunat ni Moises ang kanyang kamay sa dagat, at nang mag-umaga, bumalik ang dagat sa dating anyo; ang mga Egipcio ay tumakas, ngunit nilunod sila ng Panginoon sa gitna ng dagat. (28) Bumalik ang tubig at tinakpan ang mga karwahe, mga mangangabayo, at ang lahat ng hukbo ni Paraon na sumunod sa kanila sa dagat; walang natirang isa man sa kanila. Exodo 14:26-28

At sinabi ng Panginoon kay Moises, Nakita ko ang bayang ito, at narito, sila'y isang matigas ang ulo. (10) Kaya't hayaan mo ako, upang ang aking galit ay sumiklab laban sa kanila at sila'y aking lipulin; at gagawin kitang isang malaking bansa. Exodo 32:9-10

At sinabi niya sa kanila, Ganito ang sinasabi ng Panginoong Diyos ng Israel: Ilagay ng bawat tao ang kanyang tabak sa kanyang tagiliran, at pumasok at lumabas mula sa pintuan hanggang pintuan sa buong kampo, at patayin ang bawat isa sa kanyang kapatid, ang bawat isa sa kanyang kasama, at ang bawat isa sa kanyang kapitbahay. (28) At ang mga anak ni Levi ay sumunod sa salita ni Moises, at sa araw na iyon ay may humigit-kumulang tatlong libong tao ang namatay. Exodo 32:27-28

At si Nadab at Abihu, mga anak ni Aaron, ay kumuha ng kani-kanilang panghurno, at naglagay ng apoy dito, at naglagay ng insenso, at nag-alay ng banyagang apoy sa harap ng Panginoon, na hindi niya iniutos sa kanila. (2) At lumabas ang apoy mula sa Panginoon at lumamon sa kanila, at sila'y namatay sa harap ng Panginoon. Levitico 10:1-2

At nang nagreklamo ang mga tao, hindi ito kinalugdan ng Panginoon; at narinig ito ng Panginoon, at nagalit siya; at ang

apoy ng Panginoon ay sumiklab sa gitna nila at nilamon ang mga naroon sa pinakadulong bahagi ng kampo. Bilang 11:1

At sinabi ng Panginoon kay Moises, Kunin mo ang lahat ng mga pinuno ng bayan at ipako sila sa harap ng Panginoon sa ilalim ng araw, upang ang matinding galit ng Panginoon ay mawala sa Israel. Bilang 25:4

At nakipagdigma sila sa mga Midianita, gaya ng iniutos ng Panginoon kay Moises, at pinatay nila ang lahat ng mga lalaki. Bilang 31:7

At kapag ibinigay sa iyo ng Panginoon na iyong Diyos ang mga ito, tatamaan mo sila at lubusang lilipulin; hindi ka gagawa ng tipan sa kanila, ni magpapakita ng awa sa kanila: Deuteronomio 7:2

Tingnan mo ngayon na ako, ako lamang, ang siya, at walang ibang Diyos kasama ko: ako ang pumapatay at nagbibigay-buhay; ako ang nagpapagaling at nagdadalamhati; at walang sinuman ang makakapagligtas mula sa aking kamay. Deuteronomio 32:39

Kaya't pinabagsak ng Panginoon ang mga ito sa harap ng Israel, at pinatay sila ng malaking bilang sa Gibeon; hinabol sila sa daan patungong Beth Horon, at sinugatan sila hanggang sa Azekah at Makkedah. (11) At nang sila'y tumakas sa harap ng Israel at bumababa mula sa Beth Horon, nagpadala ang Panginoon ng malalaking yelo mula sa langit sa kanila hanggang sa Azekah, at sila'y namatay. Mas marami ang namatay mula sa mga yelo kaysa sa mga pinatay ng mga anak ng Israel sa tabak. Josue 10:10-11

Ganito ang sinasabi ng Panginoon ng mga hukbo: 'Aking parurusahan ang Amalec sa ginawa niya sa Israel, kung paano niya ito inambus sa daan nang sila'y umaakyat mula sa Egipto. (3) Kaya't pumunta ka at atakihin ang Amalec, at lubusang lipulin ang lahat ng mayroon sila, at huwag silang pahalagahan. Patayin mo ang parehong lalaki at babae, sanggol at batang nagpapasuso, baka at tupa, kamelyo at asno.' 1 Samuel 15:2-3

Maaari tayong maglista ng marami pang mga talata na katulad nito. Maraming kwento sa Lumang Tipan na tila malinaw, ngunit ang lahat ng kwentong ito ay wala kumpara sa malaking pagpaslang ng sangkatauhan na inilarawan sa Bagong Tipan.

At kapag natapos na ang isanlibong taon, si Satanas ay pakakawalan mula sa kanyang bilanguan, (8) at lalabas upang linlangin ang mga bansa na nasa apat na sulok ng mundo, Gog at Magog, upang pagtipunin sila para sa labanan: ang bilang nila ay parang buhangin ng dagat. (9) At umakyat sila sa lapad ng lupa, at pinalibutan ang kampo ng mga banal at ang minamahal na lungsod; at bumaba ang apoy mula sa Diyos mula sa langit at nilamon sila. (10) At ang diyablo na linlangin sila ay itinaon sa lawa ng apoy at asupre, kung saan naroroon ang halimaw at ang bulaang propeta, at sila'y pahihirapan araw at gabi magpakailanman. Pahayag 20:7-10

Sinasabi ba nito na ang mga masama ay magiging kasing dami ng buhangin ng dagat? Ilan ang mga butil ng buhangin sa dalampasigan? Maaaring imungkahi natin ang isang konserbatibong bilang na 100 bilyong tao na tila lahat ay sumisigaw at umiiyak sa pinakamasakit na pagdurusa. Ito ay nagpapalabas sa mga kwento ng Lumang Tipan na parang mga kwento ng bata sa paaralan sa paghahambing.

Maraming Kristiyano, sa kakaibang anyo ng tagumpay, ang nagbabasa ng mga talatang ito at nag-aanunsyo na ito ay patunay na ang Diyos na kanilang "*sinasamba*" ay nagdudulot ng labis na pagdurusa sa bilyon- bilyong tao dahil sa kanilang pagsuway sa Kanya sa pamamagitan ng pagsunog sa kanila nang buhay para sa magandang sukat.

Aminado akong ang mga talatang nagsasalita tungkol sa Diyos na tila nag- uutos na patayin ang maliliit na sanggol ay madalas na hindi pinapansin o iniwasan, maliban sa mga pinakamatitigas at walang puso na indibidwal na sa kabila ng lahat ay nagtatangkang ipagtanggol ang ganitong nakamamatay na pag-uugali bilang banal.

Ang kanilang itinuturing na patunay ng tagumpay ay talagang nagpapatunay na ito ang kanilang pinakamalaking pagkatalo.

Sino ang makakapag-isip ng may katwiran na mabuhay nang walang hanggan sa presensya at sumamba nang nakaluhod sa harap ng isang napakasamang nilalang, habang talagang sinusubukan mong

kumbinsihin ang iyong sarili na hindi ka dapat matakot na baka ikaw ay mapatay din balang araw?

Kung ang tamang pagbasa sa mga kwentong ito ay nangangahulugang ang Diyos ay nagpadala ng mga ulap ng apoy mula sa Kanya nang direkta sa mga masama, habang ang lahat ng mga matuwid ay nakatutok na parang nanonood ng pelikula mula sa mga pader ng Sion at naririnig ang sigaw at iyak ng mga sinumpa, talagang magiging masaya ba ang mga matuwid kapag ang lahat ng kanilang mga mahal sa buhay na tumanggi sa katotohanan ay sinusunog nang buhay (maging sa maikli o sa walang hanggan) nang walang anumang awa?

Mayroon bang uri ng makatarungang kasiyahan na ang Diyos na iyong sinasamba ay hindi lamang pumapatay sa iyong mga pasaway na kapamilya kundi pinapahirapan pa sila muna at unti-unting sinisira sa pinakamasamang uri ng takot?

Marahil ay sasabihin ng iba na papahirin ng Diyos ang bawat luha sa kanilang mga mata at aalisin sa kanilang alaala ang mga dating bagay.

At papahirin ng Diyos ang lahat ng luha sa kanilang mga mata; at hindi na magkakaroon ng kamatayan, ni kalungkutan, ni pag-iyak, ni sakit pa man: sapagkat ang mga dating bagay ay lumipas na.
Pahayag 21:4

Ito ba ay walang hanggang kaligayahan na dapat hangarin, o ito ba ay pag-aalis ng ebidensya ng isang katauhang labis na malupit at walang awa?

May isang bagay na talagang nakakabalisa sa larawan na ito para sa sinumang may matinong pag-iisip na nakaranas ng kagalakan ng pag-ibig sa loob ng kasal, o nagduyan ng sanggol sa kanilang mga bisig, o yumakap sa mapagmahal na bisig ng magulang, o kahit sa mga nag-alaga sa kanilang mga mahal na hayop tulad ng kabayo, aso, o pusa.

Ang paggamit ng mga talatang ito sa ganitong paraan ay madalas na sinasamahan ng pahayag na kailangan nating tanggapin ang Biblia

ayon sa nakasulat o basahin ito nang literal at tanggapin ang mga simpleng pahayag na ito bilang patunay na papatayin ng Diyos ang mga masama.

Totoong-totoo na kailangan nating tanggapin ang Bibliya ayon sa nakasulat, at ang pagtanggap sa Biblia ayon sa nakasulat ay nangangahulugang tatanggapin ang buong Biblia, hindi lamang ang mga bahagi na akma sa argumentong nais nating ipahayag.

Gaya ng natutunan natin sa ikalawang kabanata, kailangan nating pagsama-samahin ang lahat ng mga talata sa isang paksa. Ang mga nagtatapos sa konklusyon na direktang pumapatay ang Diyos ay hindi binabasa ang buong Bibliya, kundi ang mga bahagi lamang na umaayon sa kanilang pananaw. Kung babasahin mo ang buong Bibliya, madadala ka sa maraming sitwasyon kung saan tila hindi agad magkasya o magtugma ang mga bagay. Isaalang-alang ang mga sumusunod:

Maamo, mapagkumbaba, at mapagmahal	Mapaghiganti, napopoot, at mapanira
Mateo 26:52 Sinabi ni Jesus sa kanya, Ibalik mo ang iyong tabak sa lalagyan nito, sapagkat ang lahat ng gumagamit ng tabak ay mamamatay sa tabak.	Deut 32:40-41 Sapagkat itataas ko ang aking kamay sa langit at sasabihin, Ako’y nabubuhay magpakailanman. (41) Kung aking puwersahin ang aking kumikislap na espada at hawakan ng aking kamay ang paghuhukom; ibabalik ko ang paghihiganti sa aking mga kaaway, at bibigyan ko ng gantimpala ang mga napopoot sa akin.

<p>Lucas 9:56 Sapagkat ang Anak ng Tao ay hindi naparito upang wasakin ang buhay ng mga tao, kundi upang iligtas sila.</p> <p>Isa 11:9 Sila'y hindi makakasakit o makakasira sa lahat ng aking banal na bundok, sapagkat ang lupa ay mapupuno ng kaalaman tungkol sa Panginoon, tulad ng mga tubig na sumasaklaw.</p>	<p>Gen 6:7 At sinabi ng Panginoon, Wawasakin ko ang tao na aking nilikha mula sa ibabaw ng lupa; maging ang tao, hayop, mga gumagapang na bagay, at mga ibon sa himpapawid; sapagkat ako'y nagsisisi na aking ginawa sila.</p>
<p>Mateo 5:44 Ngunit sinasabi ko sa inyo, Ibigin ninyo ang inyong mga kaaway, pagpalain ninyo ang mga sumusumpa sa inyo, gumawa ng mabuti sa mga napopoot sa inyo, at manalangin para sa mga gumagamit sa inyo ng masama at humahabol sa inyo;</p>	<p>Awit 18:40 Binibigyan mo rin ako ng mga leeg ng aking mga kaaway; upang mawasak ko ang mga napopoot sa akin.</p> <p>Awit 143:12 At sa iyong awa, putulin mo ang aking mga kaaway at wasakin ang lahat ng umaapi sa aking kaluluwa, sapagkat ako ay iyong lingkod.</p>
<p>Exo 20:13 Huwag kang papatay.</p> <p>2 Cor 3:18 Nguni't tayong lahat, na may maliwanag na mukha at tumitingin na parang sa salamin sa kaluwalhatian ng Panginoon, ay nagiging katulad sa kanyang anyo mula sa kaluwalhatian, gaya ng sa pamamagitan ng Espiritu ng Panginoon.</p>	<p>Gen 38:7 (NKJV) Ngunit si Er, ang panganay ni Juda, ay masama sa paningn ng Panginoon, at pinatay siya ng Panginoon.</p> <p>Ecl 3:3 Isang panahon upang pumatay, at isang panahon upang magpagaling; isang panahon upang gibain, at isang panahon upang magtayo;</p>

<p>1 Juan 4:8 Ang hindi nagmamahal ay hindi nakakakilala sa Diyos sapagkat ang Diyos ay pag-ibig.</p>	<p>Mal 1:2-3 Minahal ko kayo, sabi ng Panginoon. Ngunit sinasabi ninyo, Sa anong paraan mo kami minahal? Hindi ba si Esau ay kapatid ni Jacob? Sabi ng Panginoon: Ngunit minahal ko si Jacob. (3) at kinamuhian ko si Esau, at giniba ang kanyang mga bundok at ang kanyang pamana para sa mga ahas ng ilang.</p>
<p>Awit 100:5 Sa dahilang mabuti ang Panginoon; ang Kanyang awa ay walang hanggan; at ang Kanyang katotohanan ay nananatili sa lahat ng salinlahi.</p> <p>1 Cron 16:34 Magpasalamat kayo sa Panginoon; sapagkat Siya ay mabuti; sapagkat ang Kanyang awa ay walang hanggan.</p>	<p>Isa 9:17 Dahil dito, ang Panginoon ay walang kagalakan sa kanilang mga kabataan, at wala ring awa sa kanilang mga ulia at mga biyuda:</p>
<p>Isa 27:4 Walang poot sa akin: sino ang maglalagay ng mga tinik at dawag laban sa akin sa laban? Dadaan ako sa kanila, susunugin ko silang magkakasama.</p>	<p>Job 20:23 Kapag siya ay malapit nang mabusog, ihuhulog ng Diyos ang poot ng Kanyang galit sa kanya, at ibubuhos ito sa kanya habang siya ay kumakain.</p>

Kung mabuti mong babasahin ang Bibliya, agad na lilitaw ang mga maliwanag na kontradiksyon.

Sa mga punto ng maliwanag na kontradiksyon, kailangan mong piliing balewalain ang mga bahagi ng Bibliya na tila hindi umaayon sa iyong kasalukuyang pagkaunawa, o dapat kang mapagpakumbabang lumuhod sa harap ng Diyos at humiling sa

Kanya na turuan kang basahin ang Bibliya at pag-ugnayin ang mga maliwanag na kontradiksyon na ito.

Ang tanong ay, bakit isinulat ng Diyos ang Bibliya sa ganitong paraan? Bakit hindi ito maaaring isulat sa mas simpleng paraan? Ang taong hindi nabago ay likas na mayabang. Siya rin ay likas na kaaway ng Diyos kahit na maaaring hindi niya ito batid.

Para sa makasalanang kalikasan ay laging kaaway ng Diyos. Hindi ito kailanman sumunod sa mga batas ng Diyos, at hindi rin ito susunod. Roma 8:7 (NLT)

Ang likas na kaaway na ito ay magdudulot sa kanya na basahin ang Biblia sa paraang nagpapakita sa Diyos bilang mabagsik at mapanlikha. Ang ganitong tao ay maaaring magpahayag ng pagmamahal sa Diyos at paggalang sa Kanya, ngunit ang likas na kaaway na ito ay hindi handang malampasan ang mga maliwanag na kontradiksyon; sa halip, pipiliin nitong basahin ang lahat ng talata na naglalarawan sa Diyos bilang isang mamamatay upang sabihin, sa mahinahong tinig kapag kinakailangan, na kailangan nating tanggapin ang sinasabi ng Bibliya.

Ngunit ang ganitong tao sa katotohanan ay hindi tinatanggap ang lahat ng sinasabi ng Bibliya. Tinatanggap ng taong ito ang nais niyang tanggapin at binabalewala ang mga bahagi na nagpapakita sa Diyos sa ibang paraan. Sa ganitong paraan, natutuklasan natin ang katotohanan na:

...Ang Diyos ay sumasalungat sa mga mayayabang, ngunit nagbibigay ng biyaya sa mga mapagkumbaba. Santiago 4:6

Paano ito gumagana?

Para sa kung ang sinuman ay nakikinig sa salita, at hindi gumagawa, siya ay tulad ng isang taong tumingin sa kanyang natural na mukha sa salamin: [salamin] Santiago 1:23

Sa anumang paghatol na inyong ipinatutupad, kayo ay hahatulan; at sa sukat na inyong ginagamit, ito ay susukat in sa inyo muli. Mateo 7:2

Dahil dito, wala kang maipaparatang, O tao, sinuman ikaw na humahatol; sapagkat sa paghatol mo sa iba, hinahatulan mo ang iyong sarili; sapagkat ikaw na humahatol ay gumagawa ng mga kaparehong bagay. Roma 2:1

Kapag ang tao ay nagbabasa ng Bibliya at binabalewala ang mga talatang nagsasalita tungkol sa isang ganap na mapagmahal na Diyos at pinipili ang mga talatang tila nagsasabing ang Diyos ay tuwirang pumapatay ng tao, ipinapakita niya ang kanyang sariling karakter. Ang ganitong tao, katulad ni Satanas, ay inilalagay ang kanyang sariling mga karakter sa Diyos at ipinapakita ang kanyang pagkagalit sa Diyos.

Ang mga bagay na ito ay iyong ginawa, at ako ay nanahimik; inisip mo na ako'y katulad mo: ngunit aakusin kita, at ilalagay ko ang mga ito sa iyong harapan. Awit 50:21

Ang Diyos ay nagbigay-inspirasyon upang isulat ang Bibliya sa paraang naglalantad ng karakter ng tao. Ang mapanlait na kalikasan ng tao ay laging naghahangad na gawing katulad siya ng Diyos. Inilalabas niya ang kanyang kalikasan at paghuhusga sa Diyos, kaya't ang Bibliya ay maingat na idinisenyo upang maging salamin na bumabalik sa mga kaluluwa ng tao.

Kapag ang isang hindi nabagong tao ay nagbabasa ng Bibliya, agad niyang nakikita ang kanyang sariling mukha sa mga gawa ng Diyos. Ang taong umamin sa kanyang mga kasalanan at alam na wala siyang mabuti sa sarili ay tumitingin sa mahalagang karakter ni Jesus, at kapag nagbasa siya ng Bibliya, nakikita niya ang isang napakaibang larawan ng Diyos. Ang karakter ni Kristo na nahahayag sa mga tao sa lupa ay nagpapabago sa repleksyon sa salamin ng Bibliya, at ang mga kaliskis ng ahas ay nahuhulog mula sa kanyang mga mata at nakikita niya ang tunay na napakahalaga na nagbibigay ng kasiyahan sa puso.

Ang natural na tao ay nagbabasa ng mga bahagi ng Kasulatan na umaayon sa kanyang pag-iisip at simpleng binabalewala ang iba, o kaya naman ay napapansin ang mga kontradiksyon sa ibabaw at tuluyang tinatanghian ang Bibliya.

Ang espiritwal na tao ay nagbabasa ng lahat ng Kasulatan at napapababa ang sarili sa mga maliwanag na kontradiksyon. Inaamin niya ang kanyang kakulangan na lubos na maunawaan ang salita ng Diyos at humihingi ng tulong upang maunawaan ang Bibliya. Kapag siya ay naging handang matuto, ang Bibliya ay magsisimulang ipakita ang kagandahan ng karakter ng Diyos. Kinakailangan ang maraming panalangin na may kababaang-loob upang pagdugtungin ang mga piraso ayon sa nais ng Diyos. Ito ay tiyak na naging karanasan ko at karanasan ng iba. Ako ay humingi sa Panginoon kapag nagbabasa ng ilang mga talata na hindi ko maayos sa aking isipan. Lumuhod ako at hinihiling sa aking Ama na tulungan ako at ipakita sa akin ang katotohanan. Napakaligaya kapag ang katotohanan ay nahahayag matapos ang taimtim na panalangin.

Sa pagtingin natin sa mga sumusunod na kwento, hindi tayo basta kukuha ng isa o dalawang talata upang makabuo ng konklusyon, kundi kailangan nating tipunin ang lahat ng talata tungkol sa isang paksa at pagsamahin ang mga ito upang maging magkakasundo.

Alalahanin din natin ang mga prinsipyo ng salamin. Sa Kabanata 9, natutunan natin sa kwento ng babaeng humiling kay Jesus na pagalingin ang kanyang anak na si Jesus ay maingat na pumipili ng Kanyang mga salita upang payagan ang Kanyang mga nakikinig na ilagay ang kanilang sariling paghuhusga sa Kanya.

Ang pagkiling sa lahi ng mga alagad ay mas lubos na nahayag sa salamin na ginamit ni Jesus upang matulungan silang makita ang kanilang pagkakamali nang pinagbigyan Niya ang kahilingan ng babae. Sa kwento ng mayamang tao at kay Lazaro, natutunan natin na ginagamit ni Jesus ang umiiral na alamat at pag-iisip ng Kanyang mga tagapakinig upang magturo ng mahahalagang katotohanan. Ang mga ideyang ito ay hindi Kanya, ngunit ginamit Niya ang mga ito upang ituro ang mga bagay na nais Niyang maunawaan nila at pati na rin tayo. Ito ay isang mahalagang prinsipyo na dapat maunawaan sa pagbabasa ng Kasulatan. Maaaring gumamit si Jesus ng mga wika at pahayag na hindi Kanya, at kung ang isang tao ay hindi nagtatangkang pag-ugnayin ang buong Bibliya, ang mga talatang ito

ay maaaring gamitin upang patunayan ang maling ideya ng mambabasa. Muli, ito ay isang salamin na nasa pagkilos.

Isangguni natin ang ilang mahahalagang prinsipyo bago tayo magpatuloy.

1. Kunin ang lahat ng mga talata tungkol sa isang paksa, huwag lamang pumili ng nais mo.
2. Lumapit nang may kababaang-loob sa Kasulatan at humingi ng karunungan.
3. Basahin ang Bibliya sa pamamagitan ng buhay ni Jesus sa lupa.
4. Palaging isaisip ang mga prinsipyo ng salamin. Maaaring ipahayag ng Bibliya ang mga ideyang hawak ng mga tao upang ipahayag ang katotohanang Biblikal. Ang Kasulatan ay maaari ring ipahayag sa paraang maaaring basahin sa laman at sa Espiritu. Ang mambabasa ang magpapasya kung paano ito babasahin.

19. Nasugatan sa Ating mga Paglabag

Isang tanawin ng di maisip na takot ang mangyayari. Ang mga tao at hayop ay tumatakbo para sa kanilang buhay sa labis na takot.

Sa anim na daang taon ng buhay ni Noe, sa ikalawang buwan, sa ikalabing pitong araw ng buwan, nagbukas ang lahat ng mga bukal ng malalim na karagatan, at ang mga bintana ng langit ay naisauli. (12) At umulan sa lupa ng apatnapung araw at apatnapung gabi. Genesis 7:11-12

Nakababahala sa marami ang kwento ng pandaigdigang pagbaha. Talaga bang lulunurin ng Diyos ang milyun-milyong tao dahil sa pagkaubos ng Kanyang awa at ang mabigat na kamay ng paghuhusga ay hindi na mapipigilan? Gagawin ba ng isang mapagmahal na Diyos ang ganitong bagay? Para sa marami, ito ay isang nakakalitong misteryo.

Sa pagtalakay sa tanong tungkol sa mga paghuhusga ng Diyos, dapat nating isaisip ang kamatayan sa krus palagi dahil ang krus ang nagpapakita kung paano gumagana ang paghuhusga ng Diyos. Ang kamatayan sa krus ang susi sa pag-unawa ng lahat ng paghuhusga sa Bibliya. Dinala ni Jesus ang mga kasalanan ng tao, at ang bigat ng pagkakasala ay nagdurog sa Kanyang buhay, na tinutulungan ng mga pagnanasa ng mga taong gustong patayin Siya. Kasalanan ang pumatay kay Kristo, at kasalanan din ang pumapatay sa lahat ng tao.

Ang problema ay maraming tao ang iniisip na ang galit ng Diyos ang humiling ng kamatayan ni Kristo. Ito ay hula sa Isaias.

Siya ay hinamak at tinanggihan ng mga tao; isang tao ng mga pagdadalamhati at pamilyar sa dalamhati: at itinago namin ang aming mga mukha mula sa Kanya; Siya ay hinamak, at hindi namin Siya pinahalagahan. (4) Tiyak na dinala Niya ang ating mga dalamhati at tinaglay ang ating mga pasakit: ngunit inisip naming Siya ay sinaktan, pinabayaan ng Diyos, at dinapuan. Isaias 53:3-4

Kung isasaalang-alang natin na si Kristo ay sinaktan ng Diyos sa krus, ang lahat ng kwento sa Bibliya na nagpapakita ng paghuhusga laban sa mga makasalanan ay makikita bilang paghatol ng Diyos sa kanila. Isaalang-alang natin nang mabuti ang kwento ng pagbaha.

Isang lalaki ang maayos na pumasok sa tindahan at ipinaalam sa may-ari na may tunay na banta sa kanyang negosyo. “May tiyak na kapahamakan na darating sa iyong negosyo at pamilya,” sabi niya. “Walang makakapigil sa kapahamakan na ito maliban na lamang kung ikaw ay sasailalim sa aming proteksyon,” patuloy niya. “Naghanda kami ng Arka ng Kaligtasan para sa mga tumatanggap sa amin bilang tanging tunay na tagapagtanggol ng kalayaan.” Ipinaalam ng lalaki na siya ay dumating para sa isang misyon ng awa upang iligtas ang may-ari ng tindahan mula sa tiyak na kapahamakan. Sa pamamagitan ng paghingi ng tulong sa lalaking ito at pagbibigay sa kanya ng suporta, maililigtas ng may-ari ng tindahan ang kanyang sarili mula sa darating na kapahamakan na darating sa lahat ng may-ari ng tindahan na tumangging tanggapin ang proteksyong ito. Maingat na inilagay ng lalaki ang kanyang kamay sa balikat ng may-ari ng tindahan at nakiusap sa kanya na pag-isipan ng mabuti ang alok na “awa.” “Ayaw naming magkaroon ng masamang mangyari sa iyo o sa iyong pamilya. Magiging malungkot kami tungkol dito.” Kaya't hinihimok ng lalaki na tanggapin ang maawain na mga tuntunin ng proteksyon.

Kung ang lalaki ay nag-aalok ng proteksyon mula sa ibang banta na hiwalay sa kanyang sarili, siya ay magiging kasangkot sa isang krimen na tinatawag na *protection racket*. Kung ang banta ng

kapahamakan ay talagang ipapatupad ng parehong grupo na kinakatawan ng lalaking ito, ito ay magiging isang krimen na tinatawag na *extortion racket*. Ito ay ang mapilit na pagsasanay ng pagmamaniwala sa kalooban ng isang tao sa pamamagitan ng pananakot o banta, na may uri ng presyur na ipinatutupad.

Posible bang ang taong nagbibigay ng tunay na mensahe ng awa ay siya ring kumakatawan sa nagbabanta ng kapahamakan, na nagbibigay ng presyur sa mga nakikinig sa mensahe, at nagdudulot ng kapahamakan sa mga tumatangging tumanggap ng awa?

Ang kwento ba ng baha sa Bibliya ay isang uri ng malawakang pananakot? Nagbibigay ba ang Diyos ng proteksyon sa mga sumusunod sa Kanyang kagustuhan at pinapatay ang mga tumatangging sumuporta sa Kanya?

At sinabi ng Diyos kay Noe, Dumating na sa aking harapan ang wakas ng lahat ng may buhay; sapagkat ang lupa ay napuno ng karahasan dahil sa kanila; at, masdan, lilipulin ko [H7843] sila kasama ng lupa. (14) Gumawa ka ng isang arko mula sa kahoy na gofer; maglalagay ka ng mga silid sa loob ng arko, at babalutan mo ito ng alkitran sa loob at labas. Genesis 6:13-14

Sinasabi sa Bibliya na ang lupa ay napuno ng karahasan. May saysay bang gamitin ang karahasan upang lipulin ang mga tao dahil sa kanilang pagiging marahas? Hindi ba ito maituturing na pagkukunwari?

Kung titingnan natin ang salitang *lipulin* sa Hebreo, ang ibig sabihin nito ay:

H7843: Isang salitang ugat; nangangahulugang *mabulok*, iyon ay, (sanhi) *masira* (sa literal o talinghaga): - pabagsakin, itapon, masama (-bagay o tao), lipulin (ang tao o bagay), mawala, masira, maglaho, matapon, lubusang wasakin, sayangin.

Ang parehong salitang ito ay ginamit sa mga taludtod bago ang taludtod labing-tatlo:

Ang lupa ay nasira [H7843] sa harapan ng Diyos, at ang lupa ay napuno ng karahasan. (12) At tumingin ang Diyos sa lupa, at,

masdan, ito ay nasira; [H7843] sapagkat ang lahat ng laman ay masama [H7843] ng kanilang daan sa lupa. Genesis 6:11-12

Kung gagamitin natin ang salitang Ingles na *destroy*, na siyang ginamit ng mga tagapagsalin para sa parehong salitang Hebreo sa Genesis 6:13, ito ay mababasa ng ganito:

Ang lupa ay nasira [H7843] sa harapan ng Diyos, at ang lupa ay napuno ng karahasan. (12) At tumingin ang Diyos sa lupa, at, masdan, ito ay nasira; [H7843] sapagkat ang lahat ng laman ay masama [H7843] ng kanilang daan sa lupa. Genesis 6:11-12

Ang dahilan kung bakit itinuturing na nilipol ang lupa ay dahil ang tao ay naging masama o nasira ang kanyang pag-iisip; siya ay napuno ng karahasan. Sa panahong ito, ang mundo ay ganap na nagpapakita ng isip ni Satanas. Sinasabi ng Kasulatan ang pinagmulan ng karahasang ito:

Dahil sa dami ng iyong kalakal, pinuno nila ng karahasan ang gitna mo, at ikaw ay nagkasala: Ezekiel 28:16

Ito ay ganap na salungat kay Kristo na, ayon sa Kasulatan, ay walang ginagawang karahasan:

At ginawa niya ang kanyang libingan kasama ng mga masama, at kasama ng mayayaman sa kanyang kamatayan; **dahil siya ay walang ginawang karahasan**, ni walang pandaraya sa kanyang bibig. Isaias 53:9

Sa pagsasalita tungkol sa Anak ng Hari, sinabi ng salmista:

Kanyang ililigtas ang kanilang kaluluwa mula sa pandaraya at karahasan: at mahalaga ang kanilang dugo sa Kanyang paningin. Awit 72:14

Kaya't ang Anak ng Diyos ay walang ginagawang karahasan, at ang mga Kanyang iniligtas ay Kanyang sinasalba mula sa pakikilahok sa karahasan at mula sa pagtrato nang marahas. Si Satanas ay punung-puno ng karahasan at pinuno niya ng ganitong espiritu ang mundo. Ano ang pangunahing dahilan na nagiging sanhi kay Satanas na magkaroon ng espiritu ng karahasan?

At muli, kapag siya [Diyos Ama] ay nagdadala ng panganay sa mundo, sinasabi niya, At hayaang sambahin siya ng lahat ng mga anghel ng Diyos. Hebreo 1:6

Muli, dinala siya ng diyablo sa isang napakataas na bundok, at ipinakita sa kanya ang lahat ng kaharian ng mundo at ang kanilang kaluwalhatian; (9) at sinabi sa kanya, “Ang lahat ng mga bagay na ito ay ibibigay ko sa iyo, kung ikaw ay luluhod at sasambahin mo ako. Mateo 4:8-9

Si Satanas ay nalinggit kay Kristo. Nais niyang sambahin tulad ng pagsamba kay Kristo, ngunit si Satanas ay isang nilikhang nilalang habang si Kristo ay ang dibinong Anak ng Diyos. Ang pagkakaiba ay napakalaki, ngunit si Satanas ay naghangad pa ring makuha ang posisyon ni Kristo. Ito ang naghasik ng mga binhi ng karahasan sa kanyang puso laban kay Kristo. Ang galit ni Satanas kay Kristo ay naging napakalaki na pinlano niyang patayin ang Anak ng Diyos mula pa sa simula. Ang pagpapako sa krus kay Kristo ay nagbunyang sa sansinukob ng tunay na intensyon ni Satanas bago pa man nalikha ang mundong ito.

Kayo ay sa inyong ama na si Satanas, at ang mga pagnanasa ng inyong ama ang inyong gagawin. **Siya ay isang mamamatay tao mula pa sa simula**, at hindi nanatili sa katotohanan ...
Juan 8:44

Ang masamang balak ni Satanas na pumatay ang nagpasiklab ng kanyang espiritu ng karahasan. Nang magkasala sina Adan at Eva, naging katulad sila ni Satanas sa kalikasan. Ang Espiritu ni Kristo na nasa kanila ay tinaga at piniga tulad ng mga ngipin na nakakagiling ng buto. Ang Espiritu ni Kristo sa tao ang nagbibigay sa kanya ng buhay. Siya ang ilaw na nagbibigay liwanag sa bawat tao na dumarating sa mundo, Juan 1:9. Kung tuluyang iniwan ni Kristo si Adan, siya ay mamamatay. Ang Espiritu ni Kristo kay Adan ay napiga ngunit hindi umatras si Kristo, kahit na nagdulot ito ng sakit sa Kanya na manatili. Mula sa patuloy na pagdurusa ni Kristo, ang bato, lumabas ang espirituwal na tubig upang panatilihing buhay si Adan. Ito ang dahilan kung bakit sinabi ni Pablo:

Laging dala sa ating katawan ang **pagkapatay ng Panginoong Jesus**, upang ang buhay din ni Jesus ay maipakita sa ating katawan. 2 Corinto 4:10

Kung sila'y mahuhulog, mahirap nang muling ibalik sila sa pagsisisi; sapagkat muli **nilang ipinapako sa krus ang Anak ng Diyos at pinapahiya Siya sa harap ng lahat**. Hebreo 6:6

Si Adan at si Eba ay nilikha sa wangis ng Diyos. Kinasusuklanan ni Satanas ang wangis na ito at nais itong sirain. Bawat kilos ng karahasan ng tao laban sa kapwa tao ay isang pagpapahayag ng espiritu ni Satanas na nakikipagdigma sa Espiritu ni Kristo. Sa una, mahirap itong maunawaan, ngunit malinaw na naipahayag sa Kasulatan. Kapag ito'y nauunawaan, ganap na nagbabago ang ating pag-unawa sa karahasan na inilarawan sa Bibliya at sa mga nangyayari. Ang ideya ng mga tao na pinapatay ang kanilang kapwa ay talagang kakaiba hanggang sa maunawaan mo na nagnanais si Satanas na saktan si Kristo sa pamamagitan ng kanyang kakayahang itulak ang mga tao sa karahasan laban sa isa't isa.

Sa tuwina na inyong ginawa ito sa isa sa mga pinakamaliit sa aking mga kapatid, ito'y ginawa ninyo sa akin. Mateo 25:40

Napakahalaga ng puntong ito na maunawaan. Ang lahat ng karahasan ay hinuhugot ng isang espiritu na pinapagana ng inggit at poot sa Anak ng Diyos. Kaya't ang lahat ng karahasan, kasama na ang sariling karahasan at pagpapakamatay, ay bahagi ng poot na ito laban kay Kristo kahit na ang orihinal na dahilan ay hindi alam ng tao. Ang mga pagpapahayag ng poot sa ating kapwa at mga kilos ng karahasan laban sa ating mga kaaway at sa ating sarili ay pinapagana ng poot ni Satanas kay Kristo. Ito ang pinagmulan ng lahat ng karahasan at poot.

Ang lahat ng karahasan na inilarawan sa ika-anim ng Genesis ay isang pagpapahayag ng poot ni Satanas kay Kristo na dumadaloy sa mga tao. Dahil si Kristo ang tanging pinagkukunan ng buhay, ang huling resulta ng lahat ng ganitong poot ay tanging pagkawasak ng sarili.

Ang espiritu ng karahasan sa tao ay ipinakita sa unang kamatayan sa halamanan—ising kordero. Ang pagpatay sa hayop na ito ay nagpakita ng marahas na kalikasan ni Adan. Sa pamamagitan ng sakripisyong ito, ipinapakita ng Diyos kay Adan ang binhi ng karahasan na ngayon ay nasa kanya. Ang binhi ng karahasan na ito ay sumiklab kay Cain nang pinatay niya si Abel.

Ang tanging paraan para patuloy na mabuhay ang tao ay ang patuloy na pagbibigay ni Kristo ng kapangyarihan ng Kanyang buhay sa sangkatauhan. Ito ang dahilan kung bakit si Kristo ang Kordero na pinaslang mula sa pagkatatag ng mundo. Pahayag 13:8. Si Kristo ay nasugatan dahil sa ating mga kasalanan mula pa sa simula; Siya ay nasaktan dahil sa ating mga kasamaan mula nang magsimula ang kasalanan. Para mabuhay ang tao, kailangang patuloy na dalhin ni Kristo ang bawat isa sa kabila ng galit na binigyang inspirasyon ni Satanas.

Sa lahat ng kanilang paghihirap, siya ay nahirapan din, at ang anghel ng kanyang presensya ang nagligtas sa kanila. Sa kanyang pag- ibig at awa, tinubos niya sila; dinala at **inalagaan niya sila sa lahat ng araw ng kanilang nakaraan.** Isaia 63:9

Ang mga kaisipang ito ay lubos na nagbabago sa ating pag-unawa sa krus ni Kristo, sa pagpapakita ng karahasan, at sa likas ng Diyos. Sa bawat pagkakataon na may sinasaktan, ginagahasa, o pinapatay, ito ay patunay ng pagsisikap ni Satanas na sugatan at pahirapan si Kristo. Bawat kilos ng pagiging makasarili na nagdudulot ng sakit at kamatayan sa sarili o sa iba ay isa ring pagpapakita ng matinding galit ni Satanas sa hangaring magdulot ng pinakamatinding sakit kay Kristo. Ito ay isang galit na hindi masusukat sa kalupitan.

Ang tunay na saklaw ng krus ay mula sa pagpasok ng kasalanan sa sansinukob hanggang sa kasalukuyang panahon. Bawat nilalang na kumikilos laban sa mga layunin ng Diyos ay nakikipagdigma sa buhay na nasa loob niya mismo, sapagkat ang buhay na iyon ay galing kay Kristo. Ito ang lihim sa mapanirang likas ng tao. Ito ang digmaan ni Satanas laban kay Kristo. Ngayon, pag-isipan nating mabuti ang salamin sa sumusunod na talata.

Sapagkat ang poot ng Diyos ay nahahayag mula sa langit laban sa lahat ng kasamaan at kalikuan ng mga tao, na pinipigil ang katotohanan sa kalikuan, (19) sapagkat ang maaaring malaman tungkol sa Diyos ay nahahayag sa kanila, dahil ipinakita ito ng Diyos sa kanila. Roma 1:18-19 (NKJV)

Ang salitang *poot* sa Griyego ay nangangahulugang *pagnanasa* at nagmula sa ugat na salita na ang ibig sabihin ay abutin o kamtin. Maaari rin itong isalin bilang pagnanasa, poot, o galit. Ang salitang *laban* ay maaaring mangahulugang sa *ibabaw* o sa at *patungo*. Isalin natin ang talatang ito nang may mga kaisipan na may isa pang puntong dapat isaalang-alang. Sinabi ni Jesus, Ako ang katotohanan. Juan 14:6. Samakatuwid, ang pagpigil sa katotohanan ay pagpigil kay Kristo.

Sapagkat ang *pagnanasa* ay nahahayag mula sa langit *patungo* sa lahat ng kasamaan at kalikuan ng mga tao na pinipigil si **Kristo** sa kalikuan. Sapagkat ang maaaring malaman tungkol sa Diyos ay nahahayag sa kanila, dahil ipinakita ito ng Diyos sa kanila. Roma 1:18- 19 *inangkop*

Araw-araw, ipinadadala ng Diyos ang Espiritu ng Kanyang Anak upang manahan ito sa ating mga puso. Ang ilan ay pinipigilan ang tinig na ito; ang iba naman, sa kanilang pagsisikap na labanan ito, ay hinahanap ang mga taong kinaroroonan ng Espiritung iyon at inuusig sila. Sa bawat taong nabubuhay sa mundong ito, si Kristo ay kinamumuhian at tinatanggi ng mga tao. Ngayon, Siya ay isang taong puno ng kalungkutan at sanay sa pagdurusa. Araw-araw, itinatangi ni Kristo ang Kanyang sarili, dinadala ang Kanyang krus, at ibinibigay sa atin ang Kanyang buhay. Sa ganitong paraan ipinapakita ang pagnanasa ng Diyos para sa atin. Araw-araw, Siya ay umaabot sa atin nang may matinding hangarin, ngunit karamihan sa mundo ay pinipigilan ang tinig ng konsensya at tinatabunan ang paninindigan.

Ipinapasa ng kasamaan ng tao ang kanilang sariling espiritu ng poot sa Diyos. Ang pagtangi ng tao sa Kanyang pag-ibig, na may galit, ay ibinabalik sa Diyos bilang siya ang nagsisimula ng galit. Ang mga katangiang makatao ay ikinakapit sa Kanya, kaya't si Kristo ay

nakikitang pinarusahan at pinahirapan ng Diyos, ngunit si Kristo ay nasugatan dahil sa ating mga kasalanan, hindi dahil sa inaakalang poot ng Diyos. At ano ang sinasabi ng Diyos sa Kanyang mga tao, sa mga nagsasabing sumusunod sa Kanya?

Ngunit sa Israel ay sinasabi Niya, Maghapon akong nag-uunat ng aking mga kamay sa isang masunurin at mapaghimagsik na bayan. Roma 10:21

Sa liwanag ng krus, maaari nating simulan ang pag-unawa sa mga takot hindi lamang ng baha kundi pati na rin ng mga apoy ng Sodoma at Gomorra, ang pagkawasak ng Jerusalem, at ang katapusan ng mundo. Ang galit ni Satanas kay Kristo ay naipapakita sa Kanyang hangaring patayin ang lahat dahil sa bawat tao, ibinigay ni Kristo ang Kanyang buhay. Kusang-loob niyang isinusuko ang Kanyang buhay sa bawat tao upang matanggap nila ang Kanyang kapangyarihang mamuhay. Hindi makakapanahan si Kristo kung saan mahalaga ang kasalanan, ngunit ang pagkabasag ng Kanyang Espiritu ay nagbibigay ng kapangyarihan para sa kaluluwa na mabuhay, kahit na tulad ng tubig na dumaloy mula sa Kanyang tagiliran nang Siya ay namatay sa pisikal na krus.

Maging mahinahon, maging mapagmasid; sapagkat ang inyong kaaway na si satanas, na parang umuungal na leon, ay umiikot-ikot, naghahanap kung sino ang kanyang malalaman: 1 Pedro 5:8

Sa Kabanata 13, tinalakay natin ang epekto ng espiritu ng tao sa lupa. Kapag ang mga tao ay pinipigilan si Kristo at ipinapahayag ang galit ni Satanas kay Kristo sa pamamagitan ng marahas na pagkilos sa isa't isa, ang lupa ay nagsisimulang ipakita ito pabalik sa tao sa pamamagitan ng mga batas ng kalikasan. Habang ang mga tao ay pinipigilan ang tinig ni Kristo sa kanilang mga kaluluwa, ang kalikasan ay tutugon upang sugpuin ang mga kaluluwa ng tao. Nang masdan ng Panginoon ang kasamaan ng mundo, itinuturo Niya na magkakaroon ng hangganan.

At sinabi ng Panginoon, **Ang Aking espiritu ay hindi palaging makikipagtunggali sa tao**, sapagkat siya rin ay laman: subalit ang kanyang mga araw ay magiging isang daan at dalawampung taon. Genesis 6:3

Ang hangganan ay ang dami ng oras na makikipagtunggali ang Espiritu ng Diyos sa tao upang iligtas siya. Ang Espiritu ni Kristo ay nananawagan araw at gabi sa Kanyang mga pasaway na anak. Siya ay humihiling sa kanila at umaabot sa kanila araw-araw. Gayunpaman, naaalala natin kung paano tumugon ang mga tao sa pakikipagtunggaling ito ng Espiritu.

Sapagkat ang poot [pagnanasa] ng Diyos ay nahahayag mula sa langit laban sa [patungo sa] lahat ng kasamaan at kalikuan ng mga tao, na pinipigil [pinipigilan o itinatago] ang katotohanan [si Kristo] sa kalikuan; Roma 1:18

Ang mga tao bago ang baha ay pinipigilan ang tinig ng konsensya. Araw- araw nilang tinatanggihan ang mahinahon at nakakaakit na tinig na iyon, at patuloy silang sumusugod sa kanilang masamang landas. Ang pagpigil sa Espiritu ni Kristo ay parang pinipigilan Siya sa pagsisikap na siya ay malunod. Habang ang Kanyang Espiritu ay nahahabag araw-araw, madalas na nakakaramdam si Kristo ng labis na pasanin.

Ngunit sila ay naghimagsik at inistorbo ang Kanyang banal na Espiritu: kaya't Siya ay naging [napabaligtad, ibinuhos] na kanilang kaaway, at Siya ay nakipaglaban [nakikipagtunggali] laban sa kanila. Isaiaas 63:10

Habang ang mga tao ay lumalapit sa kapahamakan, ang panawagan ni Kristo ay naging mas matindi at ang Kanyang tinig ay naging tunog ng kaaway para sa kanila. Ang Kanyang patotoo laban sa kanila ay tinrato nang may paghamak at galit.

Ang aking kaluluwa ay labis na nababahala: ngunit Ikaw, O Panginoon, hanggang kailan? (4) Bumalik Ka, O Panginoon, iligtas ang aking kaluluwa: oh iligtas Mo ako dahil sa Iyong mga awa. (5) Sapagkat sa kamatayan ay walang alaala sa Iyo: sa libingan, sino ang magbibigay sa Iyo ng pasasalamat? (6) Ako ay pagod sa aking pagungol; buong gabi ang aking higaan ay tinutukso ng tubig; binabasa ko ang aking sopa sa aking mga luha. (7) Ang aking mata ay naubos dahil sa dalamhati; ito ay tumatanda dahil sa lahat ng aking mga kaaway. (8) Lumayo sa akin, kayong lahat na mga manggagawa ng kalikuan; sapagkat narinig ng Panginoon ang tinig ng aking pag-iyak. Awit 6:3-8

Hindi maitatago ang mga pagdurusa ni Kristo. Kung ang mga tao ay tatanggi na tanggapin ang krus ni Kristo, ang mga di-mabuhay na bato ay sisigaw upang maging saksi sa mga pagdurusa ng kanilang Manlilikha. Kung si Kristo ang Manlilikha ng mundong ito, gayundin ang pisikal na mundo ay tumutugon sa Kanyang pagdurusa.

Sapagkat alam natin na ang buong nilikha ay umuungal at nagdadalamhati nang sama-sama hanggang ngayon. Roma 8:22

Marami sa mga Awit ang nagpapakita ng karanasan ni Kristo dahil sa simpleng dahilan na ang Espiritu ni Kristo ay nasa mga puso ng mga sumulat ng lahat ng mga Kasulatan, kabilang ang mga Awit.

Tungkol sa kaligtasang ito, **ang mga propeta ay nagtanong at masigasig na nagsaliksik**, na nanghula tungkol sa biyayang darating sa inyo: (11) Nagsasaliksik kung ano, o anong uri ng panahon ang **ipinahayag ng Espiritu ni Kristo na nasa kanila**, nang ito ay nagpapatotoo nang maaga tungkol sa mga pagdurusa ni Kristo, at ang kaluwalhatian na susunod dito. 1 Pedro 1:10-11

Sa Awit 18, naipahayag ang mga pagdurusa ni Kristo sa krus sa konteksto ng isang baha.

Ang mga dalamhati ng kamatayan ay pumatong sa akin, at ang mga baha ng mga masamang tao ay nagbigay sa akin ng takot. (5)
Ang mga dalamhati ng impiyerno ay pumatong sa akin: ang mga bitag ng kamatayan ay humadlang sa akin. Awit 18:4-5

Ang ilang mga paglalarawan sa Awit 18 ay nagsasalita sa wika ng baha habang ang iba naman ay nagsasalita tungkol sa naglalagablab na apoy na nagpapahiwatig ng mga pangyayari sa Sodoma at Gomorra at ang huling kapalaran ng mga masama. Habang si Kristo ay nakikipaglaban sa mga tao upang tumalikod sa kasamaan, Siya ay nalugmok ng baha ng kanilang mga masamang asal:

At ang Panginoon ay nagsisi na Kanyang ginawa ang tao sa lupa, at Siya ay nalungkot sa Kanyang puso. Genesis 6:6

Ang mga tao bago ang baha ay ipinapahiya si Kristo. Ang Kanyang kaluluwa ay nagdaranas at nalulumbay dahil sa kanilang kasamaan

at sa wakas ay sumigaw Siya sa krus na ito bago ang baha – Nauuhaw ako! Tumigil ang Espiritu ng Diyos sa pakikipagtanggol sa tao. Matapos ang daan-daang taon na pinalayas, sa wakas ay tinanggap ng Ama ang kanilang desisyon.

Napansin mo ba ang dating daan na tinahak ng mga masamang tao? (16) Sila'y pinutol sa tamang oras, **ang kanilang pundasyon ay nalubog ng baha:** (17) **Sila'y nagsabi sa Diyos, Lumayo Ka sa amin:** at ano ang magagawa ng Makapangyarihan para sa kanila? (18) **Gayunpaman, pinuno Niya ang kanilang mga bahay ng magagandang bagay:** ngunit ang payo ng mga masama ay malayo sa akin. Job 22:15-18

Ang Ama ay pinalayas ng mga tao. Gayunpaman, kailangang manatili si Kristo sa mga tao at makisama sa kanila sa mga desisyon na kanilang ginagawa; kung hindi, agad silang mamamatay at ang Diyos ay mapaparatangan dahil dito. Kaya habang ang kulog at kidlat ay nagsimula nang bumuhos sa mga tao bago ang baha, naroroon si Kristo kasama nila. Siya ay nagdusa kasama nila at dinala silang lahat hanggang sa huli. Siya ang Emmanuel – Diyos na kasama natin. Ang baha ay isang pahayag ng krus, subalit itinuturing natin Siyang pinarusahan ng Diyos at nagdusa.

Hindi maiiwasan ng di-mabuhay na kalikasan na ipangaral ang ebanghelyo sa pamamagitan ng mga pangyayari ng baha. Pansinin ang mga koneksyon sa pagitan ng kwento ng baha at ng krus sa mga talatang ito:

1. Tumatawag/Umiiyak.

Ang mga dalamhati ng kamatayan ay pumatong sa akin, at **ang mga baha ng mga masamang tao ay nagbigay sa akin ng takot.** (5) Ang mga dalamhati ng impiyerno ay pumatong sa akin: ang mga bitag ng kamatayan ay humadlang sa akin. (6) **Sa aking kapighatian ay tumawag ako sa Panginoon,** at sumigaw ako sa aking Diyos: narinig Niya ang aking tinig mula sa Kanyang templo, at ang aking sigaw ay umabot sa Kanya, kahit sa Kanyang mga tainga. Awit 18:4-6

At nang maganap ang ikasiyam na oras, **sumigaw si Jesus ng malakas na tinig, na nagsasabi, Eli, Eli, lama sabachthani?** na ang ibig sabihin ay, Aking Diyos, aking Diyos, bakit Mo ako pinabayaan? Mateo 27:46

2. Yumanig ang Lupa.

At ang lupa'y nangyugyog at nanginig; ang mga pundasyon din ng mga burol ay gumalaw at nayanig, sapagkat siya'y nagalit. [nagdalamhati] Awit 18:7

At, narito, ang tabing ng templo ay nahati sa dalawa mula sa itaas hanggang sa ibaba; **at ang lupa'y nayanig,** at ang mga bato'y nahati; Mateo 27:51

3. Kadiliman.

Inyuko rin Niya ang mga langit, at Siya'y bumaba: **at ang kadiliman ay nasa ilalim ng Kanyang mga paa.** [Durugin Mo ang Kanyang sakong] Awit 18:9

Ginawa Niyang lihim na lugar ang kadiliman; ang Kanyang silungan sa paligid ay mga madilim na tubig at makapal na ulap ng mga langit. Awit 18:11

Mula sa ikaanim na oras ay **nagkaroon ng kadiliman sa buong lupain** hanggang sa ikasiyam na oras. Mateo 27:45

4. Mga Daluyan ng Tubig at mga Pundasyon na Nahayag.

At nang makita ang mga daluyan ng tubig, at ang mga pundasyon ng mundo ay nahayag sa iyong pagdapo, O Poon, sa pagsabog ng hininga ng iyong mga butas ng ilong. Awit 18:15

Noong ikaanim na raan taon ng buhay ni Noe, sa ikalawang buwan, sa ikalabinsiyam na araw ng buwan, nang araw na iyon ay **nabasag ang lahat ng bukal ng malalim** na dagat, at ang mga bintana ng langit ay nabuksan. Genesis 7:11

5. Nakatago ang Mukha at Pakiramdam na Iniwan.

Sapagkat sa maikling sandali ay iniwan kita; ngunit sa mga dakilang awa ay pagsasama-samahin kita. (8) **Sa kaunting galit ay itinago ko ang aking mukha sa iyo sa loob ng isang sandali;** ngunit sa walang hanggang kabaitan ay magkakaroon

ako ng awa sa iyo, sabi ng Panginoon na iyong Manunubos. (9) **Sapagkat ito ay gaya ng mga tubig ni Noe sa akin:** sapagkat tulad ng aking isinumpa na ang mga tubig ni Noe ay hindi na muling tatawid sa lupa; gayundin ang aking isinumpa na hindi ako magagalit sa iyo, ni didisiplinahin ka. Isaias 54:7-9

Mula sa ikaanim na oras ay nagkaroon ng kadiliman sa buong lupain hanggang sa ikasiyam na oras. (46) At bandang ikasiyam na oras si Jesus ay sumigaw ng malakas, na nagsasabi, Eli, Eli, lama sabachthani? ibig sabihin, **Aking Diyos, aking Diyos, bakit mo ako iniwan?** Mateo 27:45-46

6. Kaligtasan.

Nagsugo sya mula sa itaas, kinuha niya ako, **inilabas niya ako sa maraming tubig.** Awit 18:16

At naalaala ng Diyos si Noe, at ang bawat nabubuhay na nilalang, at lahat ng mga hayop na kasama niya sa daong; at ang Diyos ay gumawa ng hangin na dumaan sa lupa, at ang mga tubig ay humupa; (2) Ang mga bukal din ng kalaliman at ang mga bintana ng langit ay nahinto, **at ang ulan mula sa langit ay pinigilan;** (3) At **ang mga tubig ay patuloy na bumalik mula sa lupa:** at pagkatapos ng isang daan at limampung araw ang mga tubig ay humupa. Genesis 8:1-3

Nagpatotoo ang kalikasan sa nangyari sa Lumikha nito. Habang si Kristo ang ilaw na nagbibigay liwanag sa bawat tao na dumarating sa mundo, ang Kanyang pagdurusa ay naipakita sa buhay ng lahat ng mga nalipol sa baha.

Sa salita ng Panginoon ay nalikha ang mga langit; at ang lahat ng kanilang hukbo ay sa pamamagitan ng hininga ng Kanyang bibig. (7) Pinagsama-sama Niya ang mga tubig ng dagat na parang isang buntun: inimbak Niya ang kalaliman sa mga bodega. Awit 33:6-7

Sa pamamagitan ng kapangyarihan ni Kristo nalikha ang mga langit. Ang Kanyang boses ay umaabot sa lahat ng nilikha. Sa pamamagitan ng Salita ni Kristo, ang mga tubig ay pinagsama-sama at inimbak sa mga bodega sa lupa. Nang tuluyan at ganap na tinanggihan ng mga tao bago ang baha si Kristo, ang Kanyang boses ay nanahimik at ang kapangyarihang humahawak sa mga tubig sa kanilang mga bodega

ay lumuwag habang ang mga likas na elemento ay ibinibigay sa mga prinsipyo ng kaguluhan.

Hindi si Satanas ang nagdulot ng pagpapalabas ng mga tubig, kundi sa pag-uudyok sa mga tao na labanan si Kristo hanggang sa siya ay malungkot na tinanggap ang kanilang desisyon; ang epekto nito ay hindi na narinig ng nilikha ang malambing na boses ng kanilang Panginoon na patuloy na tumatawag sa kanila – “Tahimik, huminto ka.” Ang mga tubig ay nagpakita ng kaguluhan ni Satanas at ng masasamang tao. Si Satanas mismo ay napilitang tiisin ang mga nag-aaway na elemento habang ang laki ng krus ni Kristo ay nahayag sa mga tubig ng baha. Ang mga pag-ugoy ng kalaliman ay isang pagpapahayag ng pusong nabasag ni Kristo. Ang mga tubig na umaagos mula sa langit ay patunay ng Kanyang mga luha (Awit 119:136) na Kanyang ibinuhos para sa mga nahulog na anak ni Adan. Tinanggihan ng mga tao bago ang baha na kilalanin ang pagdurusa ni Kristo, ngunit ang kalikasan ay nagpatotoo sa mga pagdurusa ng May-akda nito at sumasalamin sa Kanyang kalungkutan at kamatayan. Dahil sa pag-uudyok ni Satanas, nagdulot ito ng pagkawasak sa mga tao bago ang baha na tanggihan si Kristo at ang Kanyang Espiritu. Nang ang pagtangi na iyon ay kompleto na, ang kalikasan ay nagpatotoo sa pagtangi na iyon habang sa parehong oras ay sumasalamin sa impresyon ng diwa ng kaguluhan.

Naalaala natin na walang sinuman ang makabubuhay kung wala si Kristo sa kanila, kaya't si Kristo ay naharap sa takot at dalamhati ng bawat tao na naperwisyo sa baha. Sa lahat ng kanilang paghihirap, siya ay nagdusa. Dala-dala niya ang kanilang pasanin sa buong buhay nila. Sa tuwing nasaksihan niya ang kamatayan ng bawat isa sa kanyang mga ligaw na anak, siya ay tinaga ng napakalalim na kalungkutan. Sa bawat kaluluwang humihingal sa takot, naramdaman ni Kristo ang kanilang pagdurusa at nagnanais na iligtas sila ngunit hindi niya magawa. Tulad ng nang siya ay nakabayubay sa krus na namamatay sa kawalang pag-asa, naramdaman din niya ang kanilang ganap na pagkawasak at desperasyon nang sila'y mamatay.

Upang itago ang krus ni Kristo, sinasabi ng mga Kristiyano ngayon na pinarusahan ng Diyos ang masasama sa Kanyang galit. Ang karahasan ng baha ay iniuugnay sa Kanya bilang Siya ang naglagay sa lahat ng mga makasalanan sa kamatayan. Totoong ginamit ang kapangyarihan ng Diyos upang durugin ang lupa at magdulot ng baha, katulad ng kapangyarihan ng Diyos na nasa mga sundalong Romano na nagpako kay Jesus sa krus. Pinako ba ng Diyos ang Kanyang Anak sa krus? Ang Kanya bang galit ang naglagay sa Kanya sa kamatayan? Hindi, isang libong beses na hindi! Ito ay ang kapangyarihan ng Diyos sa mga kamay ng ahas na tumama sa sakong ni Kristo.

Isipin ang pagkawasak ng Jerusalem noong 70AD nang ang mga babae ay kumain ng kanilang sariling mga anak at napakarami ang naitawid na walang natirang espasyo upang magtayo ng karagdang mga krus. Katulad na mga pangyayari ang inilarawan sa aklat ng Mga Panaghoy.

Sila na napatay ng tabak ay mas mabuti kaysa sa mga napatay ng gutom: sapagkat ang mga ito ay nalulumbay, na napinsala dahil sa kakulangan ng mga bunga ng lupain. (10) Ang mga kamay ng mga awaing babae ay nagluto ng kanilang sariling mga anak: sila ang naging pagkain nila sa pagkawasak ng anak ng aking bayan. (11) Naganap na ng Panginoon ang Kanyang galit; ibinuhos Niya ang Kanyang mabangis na galit, at nagpasiklab ng apoy sa Sion, at nilamon nito ang mga saligan nito. (12) Ang mga hari ng lupa, at ang lahat ng nananahan sa mundo, ay hindi makapaniwala na ang kaaway at ang kalaban ay papasok sa mga pintuan ng Jerusalem. (13) Dahil sa mga kasalanan ng Kanyang mga propeta, at ang mga kasamaan ng Kanyang mga pari, na nagbuhos ng dugo ng mga matuwid sa kalagitnaan nito, Mga Panaghoy 4:9-13

Sa talata 11 ay binanggit ang galit ng PANGINOON at nagpapatuloy itong nagsasalita tungkol sa Kanyang galit, na sa ating kaalaman mula sa kabanata 11 ng aklat na ito ay maaaring mangahulugang kalungkutan. Ang talata 12 ay nagsasabi sa atin tungkol sa pagkabigla ng katotohanan ng kaaway at kalaban na pumapasok sa Jerusalem. Ang talata 13 ay nagsasalita tungkol sa pagpatay sa “matuwid sa kanyang kalagitnaan.” Sino ang matuwid na napatay?

Sapagkat si Kristo ay isang beses nang nagdusa para sa mga kasalanan, ang matuwid para sa mga di-matuwid, upang tayo ay madala niya sa Diyos, 1 Pedro 3:18

Ang lungsod ng Jerusalem ay lungsod ng kapayapaan at si Kristo ang kanyang espirituwal na pinuno. Sa ganap at matinding kalungkutan, itinago ng Ama ang Kanyang mukha dahil sa mga kasalanan ng mga propeta at pari. Ito ay nagbigay-daan kay Satanas, ang kaaway, na pumasok sa lungsod at si Kristo, ang Matuwid, ay napatay sa kanyang kalagitnaan. Sa parehong paraan, ang dugo ni Kristo ay ibinuhos nang ang bayan ng Diyos ay dinala at nawasak sa mga araw nina Jeremias at Daniel. Ganito ang nangyayari sa bawat pagkawasak ng bayan ng Diyos; si Kristo ay dumaranas kasama nila at may dala ng krus.

Maaari mo bang makita ang baha sa pananaw ng krus? Maaari mo bang makita si Kristo na nagdurusang sa Sodoma? Maaari mo bang makita si Kristo na naghihirap sa pamamagitan ng kamatayan ng mga panganay sa Ehipto at ang pagkawasak ng Jerusalem? Maaari mo bang makita ang Kalbaryo sa marahas na pagkawasak ng bawat tao? Tanging sa krus ni Kristo mo lamang makikita ang mga paghatol ng Bibliya bilang isang pahayag ng kamangha-manghang pag-ibig ng Diyos. Kapag naiintindihan natin ang pinagmulan ng karahasan na naipapahayag sa pamamagitan ng tao at kalikasan bilang isang pahayag ng galit ni Satanas kay Kristo, saka natin maaaninag ang misteryosong simbolo ng ahas sa poste. Kapag ang ahas ay naunawaan sa konteksto ng krus, ang kagat ng ahas ukol sa karakter ng Diyos ay tunay na mapapagaling.

20. Serpyenteng Inilantad ng Krus

Si Satanas ang pinagmulan ng pagdurusa, sakit, at kamatayan. Napagtibay natin ang katotohanang si Kristo ang nagbibigay-buhay sa bawat tao at malapit Siya sa bawat nabubuhay sa mundong ito. Ang bawat karahasan na ginagawa ng tao sa sarili o sa kapwa ay nagdudulot ng matinding pagdurusa kay Kristo. Si Satanas ay mahusay na nagtago ng kanyang karahasan laban kay Kristo sa pamamagitan ng pagkawasak ng tao, sa pamamagitan ng pagkumbinsi sa sangkatauhan na ang Diyos ang mananakit at lahat ng epikong paglalarawan ng paghatol sa Bibliya ay iuugnay sa Kanya.

Sa isang panayam sa gabi kasama si Nicodemo, ipinaliwanag ni Jesus sa kanya ang isa sa pinakamalalim na katotohanang kailanman naipahayag. Ito ay isang kapahayagan ng krus na kahanga-hanga at nakamamangha, ngunit halos nakatago sa karamihan ang katotohanang ito.

At kung paanong itinaas ni Moises ang ahas sa ilang, gayundin kailangan itaas ang Anak ng tao: Juan 3:14

Ang kwentong tinutukoy ni Jesus ay matatagpuan sa Bilang 21. Ang mga anak ng Israel ay nagrereklamo at nag-aakusa laban sa Diyos at kay Moises. Ang espiritu ng pagrereklamo ay nagdulot ng pagkasira sa bakod ng proteksyon.

Ang humuhukay ng hukay ay siya ring mahuhulog dito; at ang sinumang sumisira ng bakod ay tutuklawin ng ahas. Ecclesiastes 10:8

Ang pagkasira ng bakod ay nagbigay-daan sa mga panganib ng disyerto na dati nang pinoprotektahan sila ng Diyos laban dito. Hindi nagtagal, nagsimulang tuklawin ng mga makamandag na ahas ang mga tao, at dahil sa matinding epekto ng nakakamatay na kamandag, sumigaw sila kay Moises upang tulungan sila.

At ang bayan ay nagsalita laban sa Diyos, at laban kay Moises, Bakit ninyo kami inilabas mula sa Egipto upang mamatay sa ilang? Wala nang tinapay, ni tubig man; at kinamumuhian na ng aming kaluluwa ang magaan na tinapay na ito. (6) At ang Panginoon ay nagpadala ng mga nag-aapoy na ahas sa gitna ng bayan, at tinuklaw ng mga ito ang bayan; at maraming tao sa Israel ang namatay. (7) Kaya't lumapit ang bayan kay Moises at sinabi, Kami ay nagkasala, sapagkat kami ay nagsalita laban sa Panginoon at laban sa iyo; manalangin ka sa Panginoon na alisin Niya ang mga ahas sa amin. At nanalangin si Moises para sa bayan. (8) At sinabi ng Panginoon kay Moises, Gumawa ka ng nag-aapoy na ahas, at ilagay mo sa isang poste: at mangyayari, na ang bawat isa na natuklaw, kapag siya'y tumingin dito, ay mabubuhay. (9) Kaya't gumawa si Moises ng ahas na tanso, at inilagay ito sa isang poste; at nangyari, na kung ang sinumang tao ay natuklaw ng ahas, kapag tumingin siya sa ahas na tanso, siya ay mabubuhay. Mga Bilang 21:5-9

Kapag binasa mo ang kuwentong ito, alalahanin ang salamin kapag sinasabi nito:

At nagpadala ang Panginoon ng nag-aapoy na mga ahas sa mga tao, at kinagat nila ang mga tao; at marami sa bayan ng Israel ang namatay. Bilang 21:6

Ang salitang Hebreo na *nagpadala* ay maaari ring mangahulugang *bitawan*, *sumuko*, o *iwanan*. Nang akusahan ng mga tao ang Diyos, siya ay naitulak pabalik sa kanyang pagprotekta sa kanila mula sa mga ahas. Pinrotektahan niya sila sa lahat ng panahong ito, ngunit dahil lumihis ang mga tao laban sa Diyos, hindi siya nakapagpatuloy

sa pagprotekta sa kanila. Sinabi ng Bibliya kung paano dumating ang mga ahas.

Huwag din nating subukan si Kristo, gaya ng ilan sa kanila na sumubok at nawasak ng mga ahas. (10) Huwag din tayong magreklamo, gaya ng ilan sa kanila na nagreklamo at nawasak ng sumisira. 1 Corinto 10:9-10

Ang salitang Hebreo na *sumisira* ay nangangahulugang *mapanira* o *nakakalason na serpyente* sa talata 10. Kinokonekta ni Pablo ang salitang *serpyente* sa talata 9 sa salitang *sumisira* sa talata 10. Si Satanas ang sumisira.

Ang kanilang hari ay ang anghel mula sa walang hanggan na kalaliman; ang kanyang pangalan sa Hebreo ay Abaddon, at sa Griyego, Apollyon—ang Sumisira. Pahayag 9:11 (NLT)

Nang gumawa ang mga tao ng paglabag sa bakod ng proteksyon dahil sa kanilang rebelyon, nagkaroon ng pagkakataon si Satanas na makapasok at agad na simulan ang pagpatay sa mga tao. Ang katotohanan na ginamit ng mga tagasalin ng Bibliya ang salitang *nagpadala* sa paglalarawan ng pagpapalaya ng mga serpyente ay nagbibigay ng perpektong banal na salamin para sa mga tao kapag binabasa nila ang kuwento. Ang ideya na ang Diyos ay nagpadala ng mga serpyente upang patayin ang mga tao ay isang repleksyon ng iniisip ng mga tao tungkol sa Kanya. Ang mga tumingin sa buhay ni Jesus bilang isang larawan ng Ama ay agad na hahanapan ng sagot upang ipaliwanag ang nakagugulat na sitwasyong ito. Magpapadala ba ang Diyos ng mga nakakatakot na serpyente upang patayin ang mga tao dahil sa kanilang mga reklamo? Ito ay napakalayo sa karakter ni Jesus. Ang aking pagsasaliksik sa Bibliya ay nagdala sa akin sa 1 Corinto 10:9,10 na nagsasalita tungkol sa kuwentong ito at nagbibigay ng palatandaan na sila ay pinatay ng sumisira. Sinasabi ng Pahayag 9:11 na ang sumisira ay ang anghel mula sa walang hanggan na kalaliman. Pagkatapos ay napapansin natin na ang salitang *nagpadala* ay maaaring magkaroon ng iba't ibang kahulugan, at kaya ang teksto ay nagiging magkakasundo kapag tayong ay handang magsaliksik.

Ang pinaka-nakakagulat na tanong sa kuwento ay kung bakit hiningi ng Diyos kay Moises na gumawa ng nag-aapoy na serpyente at ilagay ito sa isang poste at sabihin sa mga tao na tumingin dito upang gumaling? Mukhang kakaiba ito. Ang serpyente sa Bibliya ay isang simbolo ni Satanas.

At ang malaking dragon ay itinapon, **ang dating serpyente, na tinatawag na Diyablo at Satanas**, na nililinlang ang buong mundo: siya ay itinapon sa lupa, at ang kanyang mga anghel ay itinapon kasama niya. Pahayag 12:9

Ngunit natatakot ako, na baka sa anumang paraan, gaya ng nilinlang ng serpyente si Eba sa pamamagitan ng kanyang kapandiran, ay masira ang inyong mga isipan mula sa kasimplihan na nasa kay Kristo. 2 Corinto 11:3

Paano posible na ang pagtingin sa isang serpyente na itinaas sa isang poste ay makapagdadalang kagalingan sa taong kinagat? Ano ang mensahe na nais ipakita ng Diyos sa kanila? Ito ay nagbabalik sa atin sa gabi nang si Jesus ay nakikipag-usap kay Nicodemus. Inihambing ba ni Kristo ang Kanyang sarili sa ahas?

At kung paanong itinaas ni Moises ang serpyente sa disyerto, gayundin naman ay kinakailangang itaas ang Anak ng Tao: Juan 3:14

Inihahambing ni Jesus ang pagtaas ng serpyente sa Kanya na itinaas sa krus. Karamihan sa mga Kristiyano ay nauunawaan ang proseso ng pagpagaling sa pamamagitan ng pagtingin kay Jesus na namatay sa krus para sa kanila.

Kapag ang isang makasalanan na nasa ilalim ng sumpa ng kasalanan ay tumingin kay Kristo at nakita na si Kristo ang kumuha ng sumpa para sa kanya, ito ay lumilikha ng malalim na pasasalamat na nagbabago sa puso at karakter. Nagdudulot ito ng kagalingan mula sa sumpa ng kasalanan na dulot ng mga tukso ni Satanas, na parang mga kagat ng serpyente na nagdadala ng sakit at kamatayan.

Bakit ang itinaas na serpyente sa isang poste ang ginagamit bilang simbolo ng kagalingan? Hindi ba mas makatuwiran na gumawa ng

larawan ng isang kordero at itaas ito sa poste? Paano maaaring iugnay si Kristo sa isang simbolo ni Satanas?

Sapagkat ginawa Niya siyang kasalanan para sa atin, na hindi nakilala ng kasalanan; upang tayo ay maging katuwiran ng Diyos sa Kanya. 2 Corinto 5:21

Ang pagpapako sa krus kay Jesus ay nagbigay liwanag sa buong karakter ni Satanas. Ang krus ni Kristo ay nagpapakita ng parehong nagwawasak na bunga na mangyayari sa mga makasalanang hindi nagsisisi, habang sabay na inilalantad ang tunay na karakter ni Satanas bilang isang marahas na mamamatay-tao. Upang makita ng lahat ang pagsasakatawan ni Satanas ng kanyang masamang espiritu, pinahintulutan ang kapangyarihan na sa kay Kristo upang magamit ni Satanas sa pamamagitan ng kanyang kontrol sa mga taong nang-usig at pumatay kay Kristo. Ang pagpapahintulot ng Diyos na ang Kanyang Anak ay ipagkaloob sa ganitong marahas na pag-uusig at kamatayan ay naglalarawan ng isang agape na pag-ibig na lampas sa pang-unawa ng tao. Ang krus ay nagdadala ng liwanag sa malungkot na bunga ng kasalanan sa makasalanan at ang tunay na karakter ni Satanas.

Sa krus, sumigaw si Jesus, “Aking Diyos, bakit mo ako pinabayaan?” Ito ang kalagayan ng makasalanan na nararamdaman ang bigat ng kanyang kasalanan. Sa ganitong pagdurusa sa isipan, ang makasalanang lubos na nahahabag sa kanyang kasalanan ay nakakaramdam ng nakakatakot na paghuhusga sa kanyang kaluluwa. Para sa makasalanan, parang ang Diyos ay naglalabas ng apoy sa kanila, ngunit ito ay talagang sariling paghatol at pagkakasala sa harapan ng purong pag-ibig na walang pag-iimbot na naglilikha ng ganitong sitwasyon.

Ito ang kumplikadong kalikasan ng krus. Ipinapakita nito ang marahas na karakter ni Satanas at ang natural na bunga ng isang makasalanang buhay, ngunit tila ang Diyos, sa nakakatakot na galit, ang nagdadala ng pighati sa makasalanan. Ang mapagmahal na mukha ng Diyos ay nakatago sa kadiliman ng pagkakasala at ang lahat ng nararamdaman ay ang kakilakilabot na sindak ng labis na

kahihiyan ng kasalanan. Nakikita natin ang dalawang panig ng kalikasan ng krus sa buhay ni Cain. Ipinapahayag ng pagsasalin ni Wycliffe ang dalawang aspeto na ito.

At sinabi ni Cain sa Panginoon, Ang aking kasamaan ay higit pa sa nararapat kong patawarin; (At sinabi ni Cain sa Panginoon, Ang aking parusa ay higit pa sa kaya kong tiisin;) (14) Naritol ngayon ay itinataboy mo ako mula sa ibabaw ng lupa; at ako'y matatago mula sa iyong mukha... Genesis 4:13-14 (Wycliffe Translation).

Nararamdaman ni Cain ang kanyang sariling paghatol sa sarili, na siyang natural na bunga ng kanyang kasalanan. Pakiramdam niya ay napakalaki ng kanyang kasalanan na hindi na ito mapapatawad. Gayunpaman, sa parehong pagkakataon, may pagpapahayag ng pagbabalik ng sisi sa Diyos, na parang Siya ang may pananagutan sa mga kahihinatnang ito. Ito ang dalawang panig ng paghatol at, samakatuwid, ang dalawang aspeto ng krus.

1. Pagkakasala at paghatol sa sarili na walang pag-asa ng kapatawaran.
2. Pagbaling ng sisi sa Diyos at ginagawa siya bilang ang nagpaparusa sa paghatol.

Sa ganitong konteksto, kapag nakikita natin ang mga gawa ng karahasan sa Bibliya, ipinapakita nito ang karakter ni Satanas ngunit mayroon itong diwa na ang Diyos ang nagbubuhos ng matinding galit sa makasalanan. Sa pananaw ng makasalanan, ang paghatol ay laging parang ang Diyos ang malupit na tagapagparusa.

At ang tanawin ng kaluwalhatian [karakter] ng Panginoon ay parang apoy na tumutupok sa tuktok ng bundok sa paningin ng mga anak ng Israel. Exodo 24:17

Gaya ng ipinakita sa nakaraang kabanata, upang maipakita ni Satanas ang kanyang karahasan, kailangan ni Kristo na itanggi ang Kanyang sarili at pasanin ang krus ng pagdurusang sa pagkakita ng Kanyang mga anak na nagdurusang. Ang pagdurusang ito ay nagpapakita ng karakter ni Satanas. Ang problema ay nararamdaman ng mga tao na ang Diyos ang sumisira sa kanila dahil

ang kanilang konsiyensiyang may kasalanan ay humahatol sa kanila na karapat-dapat silang mamatay.

Na, nalalaman ang kahatulan ng Diyos, na ang mga gumagawa ng gayong mga bagay ay karapat-dapat sa kamatayan, hindi lamang ginagawa ang mga ito, kundi natutuwa pa sa mga gumagawa ng mga iyon. Roma 1:32

Ngunit kapag nakita natin si Kristo na itinaas sa tamang konteksto ng krus, nakikita natin ang serpyente na nahayag at nauunawaan na hindi ang Diyos ang pumapatay kundi si Satanas. Pinapagaling nito ang puso ng tao mula sa pag-aakalang ang Ama ang siyang gumagawa ng pagpatay. Ang simbolismong ito ay napakalalim at nangangailangan ng oras upang tunay na maunawaan, ngunit ang katotohanan ay nananatili na kapag nakita mo ang serpyente sa mararahas na paghatol sa Kasulatan, ikaw ay mapapagaling mula sa iyong pagtutol sa Diyos. Maaari kang tunay na mapanumbalik sa Kanya at mapawi ang iyong takot.

Walang takot sa pag-ibig; kundi ang ganap na pag-ibig ay nagpapalayas ng takot, sapagkat ang takot ay may pighati. Ang natatakot ay hindi pa nagiging ganap sa pag-ibig. 1 Juan 4:18

Sa pag-iisip ng mga prinsipyong ito handa na tayong isaalang-alang ang paggamit ng tungkod na ginawang serpyente sa panahon ng sampung salot.

At sinabi ng Panginoon sa kanya, Ano ang nasa iyong kamay? At sinabi niya, Isang tungkod. (3) At sinabi niya, Ihagis mo ito sa lupa. At inihagis niya ito sa lupa, at naging serpyente; at tumakas si Moises mula rito. (4) At sinabi ng Panginoon kay Moises, Iunat mo ang iyong kamay, at kunin mo ito sa buntot. At inunat niya ang kanyang kamay, at nahawakan ito, at naging tungkod sa kanyang kamay: (5) Upang sila'y maniwala na ang Panginoong Diyos ng kanilang mga ama, ang Diyos ni Abraham, ang Diyos ni Isaac, at ang Diyos ni Jacob, ay nagpakita sa iyo. Exodo 4:2-5

Ang tungkod o baston ay simbolo ng kapangyarihan. Sa mga termino ng hari, ito ay tinatawag na Sceptre. Si Kristo, ang Anak ng Diyos, ay may Sceptre.

Ngunit sa Anak ay sinasabi niya, Ang iyong trono, O Diyos, ay magpakailanman: ang tungkod ng katuwiran ay ang tungkod ng iyong kaharian. Hebreo 1:8

Si Kristo ay tinutukoy din bilang Sceptre na ito.

Makikita ko siya, ngunit hindi ngayon: aking makikita siya, ngunit hindi malapit: may darating na Bituin mula kay Jacob, at ang isang Sceptre ay lilitaw mula sa Israel, at tatamaan ang mga sulok ng Moab, at wawasakin ang lahat ng mga anak ni Sheth. Bilang 24:17

Si Kristo ang kapangyarihan ng Diyos (1 Corinto 1:24) at nasa kanan ng Diyos (Hebreo 1:3). Siya ay tinutukoy bilang kanang kamay ng Diyos o kung ano ang tawagin natin na "kanang tao Niya."

Ang iyong kanang kamay, O Panginoon, ay naging marangal sa kapangyarihan: ang iyong kanang kamay, O Panginoon, ay nagpabasag sa mga kaaway. Exodo 15:6

Sinabi ng Diyos kay Moises na siya ang magiging kinatawan ng Diyos at si Aaron ang magiging tagapagsalita niya. Exodo 4:16. Nang pakawalan ni Moises ang tungkod at nahulog ito sa lupa, ang kapangyarihan na nasa kay Kristo ay naging tulad ng serpyente. Si Kristo ang kapangyarihan ng Diyos. Nang sinabi ng Diyos kay Satanas, "Masdan, ang lahat ng mayroon siya ay nasa iyong kapangyarihan;" (Job 1:12) ibinabagsak ng Diyos ang Kanyang tungkod sa lupa. Ang tungkod ay si Kristo na ang kapangyarihan sa sangkatauhan at sa paglikha ay isinuko kay Satanas upang paglingkuran ang layunin ni Satanas, kahit na si Satanas ang nag-udyok sa mga sundalong Romano na pilitin si Kristo na dalhin ang krus sa burol ng Kalbaryo.

Ang isipan ng mga sundalong Romano ay kontrolado ni Satanas, ngunit ang hininga kung saan sila nabubuhay ay ang buhay na nagbibigay-liwanag sa bawat tao na dumarating sa mundo. Ang kapangyarihan ni Kristo sa kaluluwa ng mga tao ay ginamit ni Satanas upang ipako Siya sa krus. Huminto ka sandali at pag-isipan iyon. Ang isang larawan ng sundalong Romano na may hawak na martilyo na itinaas at ipinapasok ang isang pako sa mga mahalagang kamay ng Tagapagligtas ay naglalaman ng susi sa mga salot ng

Ehipto at lahat ng kapangyarihan ng pagkawasak na naipakita sa lupa. Narito ang tungkod na nahuhulog sa lupa:

At siya'y nagpunta ng kaunti, at nagpatirapa sa lupa, at nanalangin na, kung maaari, ang oras ay lumipas sa kanya.
Marcos 14:35

Saanman bumagsak ang mga tao sa lupa sa ilalim ng isang mapanirang puwersa, naroon ang tungkod na nahuhulog sa lupa at nagiging serpyente.

At dinala nila siya sa kanya: at nang makita siya, agad na pinagsakluban siya ng espiritu; at siya'y bumagsak sa lupa at naglalakad na may pangginginig. Marcos 9:20

Kaya't makikita natin na saan man natin makita ang pagdurusa ng mga tao, nakikita natin:

Sa lahat ng kanilang mga kapighatian ay siya'y nangaapi, at ang anghel ng kanyang presensya ay nagligtas sa kanila: sa kanyang pag-ibig at sa kanyang awa ay tinubos sila; at binuhat niya sila, at dinala sila sa lahat ng mga araw ng nakaraan. Isaias 63:9

Ang katotohanan ay kung kayang gumamit ng puwersa ng Diyos, maaari Niyang wakasan ang buhay ng mga pinipiling sumunod kay Satanas upang hindi magamit ni Satanas ang kapangyarihan ng Diyos sa pamamagitan ni Kristo sa mga mapanirang bagay. Ngunit upang bigyan ang bawat tao ng kalayaan na pumili, kailangan ni Kristo na payagan ang Kanyang kapangyarihan sa mga tao na magamit ni Satanas kapag ang mga tao ay nagpasya na maghimagsik laban sa Diyos at sa Kanyang mga utos. Paano ginagamit ni Satanas ang kapangyarihang ito? Lahat ng tao na hindi nasa ilalim ng kontrol ng Diyos ay nasa ilalim ng kontrol ni Satanas. Kapag sila ay nasa ilalim ng kanyang kontrol, inuutusan niya ang mga tao na sirain ang isa't isa. Kapag ang mga isipan ng mga tao ay napasailalim sa kontrol ni Satanas, ang kapangyarihan ng buhay na ibinigay sa kanila ni Kristo ay nagiging kasangkapan para sa mga layunin ni Satanas. Samakatuwid, ang kapangyarihan ng Diyos ay nagiging serpyente kapag ito ay inalis sa Kanyang kamay.

Kapag binabasa natin ang tungkol sa mga dakilang digmaan ng kasaysayan, kung saan milyon-milyong tao ang namatay sa pinakamarahas na paraan, ang kapangyarihan ni Kristo na ibinigay sa mga tao ay ginagamit ni Satanas upang isagawa ang kanyang mga gawain ng pagkawasak. Sa lahat ng pagkawasak na ito, ipinapakita ng Diyos ang Kanyang pag-ibig sa pagbibigay ng Kanyang Anak upang ipakita ang mga marahas na prinsipyo ng serpyente. Maaari ba nating hawakan ang pagdurusa ni Kristo habang ang hininga na Kanyang ibinubuga sa mga tao ay nagamit noong panahon ng Roma? Ang mga legiyon ng mga batang lalaki na puno ng hininga ng Anak ay handang makipaglaban sa isa't isa. Dalawang hukbo na puno ng buhay ni Kristo ang pinapagalaw ni Satanas upang magbangaan, pinuputol ng mga espada, sibat, kutsilyo, at mga palaso. Habang ang bawat batang lalaki ay humihingal ng kanyang huling hininga, naroon si Kristo na nakakaramdam ng malalim na kalungkutan habang ang mga kaluluwang ito ay namamatay na may pagnanasa sa dugo sa kanilang mga puso at kamay. Ang kapangyarihan ni Kristo ay nagiging serpyente kapag pinipili ng mga tao na ilabas ang kanilang mga sarili mula sa kamay ng Diyos. Ngunit upang maipakita ang marahas na kaharian ni Satanas, kailangan ni Kristo na tanggihan ang Kanyang sarili at pahintulutan ang Kanyang sarili na masaktan ng kalungkutan sa pagkakita sa Kanyang hininga na ginagamit upang gumawa ng mga kasamaan at brutal na bagay. Sa bawat kilos ng karahasan, si Kristo ay nasasaktan dahil kailangan Niyang tanggihan ang Kanyang sarili, dalhin ang krus, at pahintulutan ang mga tao na magkaroon ng kalayaan upang piliin ang kapalaran na nais nila para sa kanilang sarili.

Suriing mabuti ang puntong ito, mahalaga ito upang maunawaan ang kapangyarihang nakapagpapagaling ng serpyente sa poste. Ang pagtangi sa sarili ni Kristo sa pagpapahintulot na magamit ang Kanyang kapangyarihan ni Satanas ay nagpapakita ng tunay na karakter ni Satanas. Nang pahintulutan ni Kristo na magamit ang Kanyang kapangyarihan ni Satanas upang patayin Siya, naipakita ang tunay na karahasan ng serpyente. Ang tunay na krus ay nagbubukas ng daan para sa mga tao na makita na ang lahat ng karahasan ay nagmumula kay Satanas. Binubuksan nito sa tao ang posibilidad na

makita na tunay na mahal ng Diyos ang Kanyang mga kaaway. Sa pamamagitan ni Kristo, ang Diyos ay nakikipagkasundo sa mundo sa Kanyang sarili at ipinakita ang Kanyang mapagmahal at di-makasariling karakter. Gayunpaman, upang sa wakas ay masira ang serpyente, ang kapangyarihan ni Kristo ay kailangang maibalik sa isang tungkod.

At sinabi ng Panginoon kay Moises, Iunat mo ang iyong kamay, at kunin mo ito sa buntot. At iniunat niya ang kanyang kamay, at nahawakan ito, at naging tungkod ito sa kanyang kamay: Exodo 4:4

Ano ang kinakatawan ng buntot?

Ang sinaunang marangal, siya ang ulo; at ang propetang nagtuturo ng kasinungalingan, siya ang buntot. Isaias 9:15

Ang buntot ng serpyente ay naglalaman ng mga kasinungalingang ginamit niya upang linlangin ang mundo tungkol sa karakter ng Diyos. Napaniwala ni Satanas ang mundo na pinatay ng Diyos ang Kanyang Anak sa marahas na galit.

Tunay na dinala niya ang ating mga kalungkutan at pinasan ang ating mga dalamhati; ngunit inisip natin siya'y pinarusahan, sinaktan ng Diyos, at pinahirapan. Isaias 53:4

Upang ang kapangyarihan ng serpyente ay mabasag, kailangang mabunyag ang mga kasinungalingang sinabi ni Satanas tungkol sa karakter ng Diyos. Nang sinabi ni Jesus ang mga salitang “Naganap na,” ang tanong ay ano ang natapos Niya?

Niluwalhati kita sa lupa; tinapos ko ang gawaing ibinigay mo sa akin upang gawin. Juan 17:4

Nang sinabi ni Jesus, Niluwalhati kita sa lupa, ibig niyang sabihin ay ipinakita Ko ang tunay na karakter mo sa lupa. Exodo 33:18; Exodo 34:5-7. Nang sumigaw si Jesus ng “Naganap na,” hinawakan niya ang serpyente sa buntot: ibig sabihin, ibinunyag niya ang mga kasinungalingang sinasabi ni Satanas tungkol sa likas ng Kanyang Ama bilang isang marahas, at ipinakita na si Satanas ang tunay na orihinal na mamamatay at maninira.

Sa liwanag ng katotohanang ito, nagkaroon ng kapangyarihan ang ebanghelyo na maipangaral sa buong mundo sa maikling panahon noong panahon ng mga apostol.

Kung kayo'y magpapatuloy sa pananampalatayang matibay at matatag, at hindi lilihis mula sa pag-asa ng ebanghelyo na inyong narinig at ipinangaral sa bawat nilalang sa ilalim ng langit; na dito ako, si Pablo, ay ginawang ministro; Colosas 1:23

Ang hamon ay nananatili sapagkat para sa taong makasanlibutan, ang krus ay tila pagpaparusa ng Diyos sa Kanyang Anak upang maibsan ang Kanyang galit sa atin. Dahil dito, naging mas madali para kay Satanas na mag-imbento ng iba pang kasinungalingan, lalo na sa paglitaw ng taong makasalanan, upang itago ang tunay na kapangyarihan ng krus. Sa ganitong paraan, nakatakas ang serpyente mula sa pagkakalantad sa krus at muling nagtago sa dilim upang manuklaw ng mga tao mula sa anino, pinaniniwala sila na ang Diyos ay marahas at mapagparusa.

Maraming pagkakataon ang mga Egipcio na makilala ang tunay na Diyos sa pamamagitan ni Jose. Binigyan ng Diyos si Jose ng karunungan upang pagpalain ang mga Egipcio sa paghahanda para sa taggutom na dumating sa Egypt at sa lahat ng mga bansang nakapaligid dito.

At nagsimula ang pitong taon ng taggutom, ayon sa sinabi ni Jose: at ang taggutom ay nasa lahat ng mga lupain; ngunit sa buong lupain ng Egypt ay mayroong tinapay. Genesis 41:54

Binalaan si Paraon sa isang panaginip tungkol sa pitong taon ng taggutom na parating. Ang pagkakaloob ng Diyos ay naglagay kay Jose sa isang posisyon kung saan maaari siyang tumulong sa paghahanda ng mga tao para sa mga pagsubok ng paparating na tagtuyot. Genesis 41:25-36. Bakit kaya may ganitong kasuklam-suklam na tagtuyot na dumarating sa lahat ng mga bansang ito?

Huwag kayong gagawa ng mga idolo o ng inukit na larawan, o magtatayo ng nakatindig na larawan, o maglalagay ng anumang larawang bato sa inyong lupain upang ito'y sambahin: sapagkat Ako ang Panginoon na inyong Diyos. (2) Iingat ninyo ang

aking mga sabbath at igagalang ang aking santuario: Ako ang Panginoon. (3) Kung kayo'y lalakad ayon sa aking mga tuntunin at iingatan ang aking mga utos at ito'y inyong isasagawa; (4) Kung gayon, bibigyan ko kayo ng ulan sa tamang panahon, at ang lupa ay magbibigay ng bunga nito, at ang mga puno sa bukirin ay magbibigay ng kanilang mga prutas. Levitico 26:1-4

Natatandaan natin mula sa kabanata 13 na ang Diyos ay lumikha ng mga batas sa kalikasan upang pagpalain ang tao.

Ang ugnayang sanhi at bunga sa pagitan ng tao at kalikasan ay nangangahulugang habang tumataas ang rebelyon ng lahing tao, gayundin ang rebelyon ng hangin, apoy, at baha. Habang mas masigasig na nilalabag ng mga tao ang mga utos ng Diyos, mas lalabag ang lupa sa mga batas ng kalikasan at ipapakita sa mga tao ang kanilang sariling rebelyon. *Agape*, Kabanata 13, pahina 144

Sumamba ang mga Egipcio sa maraming idolo kasama ng mga bansang nakapaligid sa kanila. Hindi nila iniingatan ang Sabbath o iginagalang ang santuario ng Panginoon. Nang dumating si Moises kay Paraon at humiling sa ngalan ng Panginoon, mayabang na tinanong ni Paraon kung sino ang Panginoon at matigas na sinabi, “Hindi ko siya kilala.” Ngunit hindi nakalimutan ni Paraon si Jose. Ang Egypt ay naging mayaman dahil kay Jose. Kaya't ito ay isang pagtangi na kilalanin ang Diyos.

Sapagkat **nang makilala nila ang Diyos, hindi nila Siya niluwalhati bilang Diyos, ni hindi sila nagpasalamat**; kundi sila'y naging walang kabuluhan sa kanilang mga pag-iisip, at ang kanilang hangal na puso ay nadilim. (22) Sinasabi nilang sila'y mga marunong, ngunit sila'y naging mga hangal, (23) at **pinalitan ang kaluwalhatian ng walang kapintasan na Diyos ng isang larawang katulad ng nasisira na tao, at ng mga ibon, at ng mga hayop na may apat na paa, at ng mga gumagapang na bagay.** Roma 1:21-23

Hindi nila sinusunod ang mga tuntunin at mga hatol sapagkat mula sa mga araw ni Nimrod, marami sa mga umuunlad na bansa ang tumanggi sa Diyos ng langit at pinili ang magrebelyon at gawin ang

nais nila. Ang lupain ng Egypt at Canaan ay kilala bilang lupain ni Ham.

Pumasok din ang Israel sa Egypt; at si Jacob ay nanirahan sa lupain ni Ham. Awit 105:23

Binigyan ni Ham ang kanyang mga inapo ng isang nakasusuklam na pamana dahil sa masamang krimen na ginawa niya sa kanyang amang si Noe.

At nakita ni Ham, ama ni Canaan, ang kahubaran ng kanyang ama, at sinabi ito sa kanyang dalawang kapatid na nasa labas. (23) At kinuha nina Sem at Japheth ang isang damit, at inilagay ito sa kanilang mga balikat, at humarap sila pabalik, at tinakpan ang kahubaran ng kanilang ama; at ang kanilang mga mukha ay nakatalikod, at hindi nila nakita ang kahubaran ng kanilang ama. (24) **At nagising si Noe mula sa kanyang pagkalasing, at nalaman kung ano ang ginawa ng kanyang bunsong anak sa kanya.** (25) At sinabi niya, Sumpain si Canaan; siya'y magiging aliping alipin sa kanyang mga kapatid. Genesis 9:22-25

Ang katotohanang alam ni Noe na may ginawa ang kanyang anak sa kanya nang siya ay magising ay nagpapahiwatig na si Ham ay gumawa ng higit pa sa simpleng pagtingin sa kanyang ama. Nang lumabas ang Israel mula sa Egypt, sinabi niya sa kanila na huwag sundan ang mga gawi ng mga Cananeo at mga Egipcio.

Huwag ninyong gawin ang mga gawi ng lupain ng Egypt na inyong tinirahan, at huwag din ninyong gawin ang mga gawi ng lupain ng Canaan na aking dadalhin sa inyo; ni hindi kayo dapat lumakad sa kanilang mga tuntunin. Levitico 18:3

Ano ang mga bagay na inutos ng Panginoon sa Israel na huwag gawin na ginagawa ng mga bansang ito?

1. Insesto. Levitico 18:6-18
2. Pagpakikipagtalik sa panahon ng dalaw ng isang babae. Levitico 18:19
3. Pangangalunya. Levitico 18:20
4. Pag-aalay ng kanilang mga anak sa mga diyus-diyosan. Levitico 18:21

5. Homosekswalidad. Levitico 18:22

6. Bestialidad. Levitico 18:24

Ang lahat ng mga kasalanang ito ay pamana ng mga anak ni Ham. Ang mga paglabag na ito sa batas ng Diyos ay may negatibong epekto sa kalikasan dahil ito ay salungat sa kalikasan.

Kaya't ibinigay din sila ng Diyos sa karumihan sa pamamagitan ng mga pagnanasa ng kanilang sariling puso, upang mapahiya ang kanilang sariling mga katawan sa pagitan nila: (25) Na pinalitan ang katotohanan ng Diyos ng kasinungalingan, at sinamba at pinagsilbihan ang nilikha sa halip na ang Lumikha, na pinagpala magpakailanman. Amen. (26) Dahil dito, ibinigay sila ng Diyos sa mga kasuklam-suklam na pagnanasa: sapagkat kahit ang kanilang mga babae ay pinalitan ang likas na gamit sa mga bagay na laban sa kalikasan: Roma 1:24-26

Ang mga kasalanang ito, kasama ang pagkain ng maruming pagkain, dugo, at iba pa na matatagpuan sa Levitico, ay nagpaparumi sa lupa at nagiging sanhi ng pagdagsa nito.

Ang lupa ay nananabik at nalalanta, ang mundo ay nahihirapan at nalalanta, ang mga mapagmataas na tao sa lupa ay nanghihina. (5) Ang lupa ay nahahamak dahil sa mga naninirahan dito; sapagkat kanilang nilabag ang mga batas, pinalitan ang mga tuntunin, at sinira ang walang hanggan na tipan. (6) Kaya't ang sumpa ay lumamon sa lupa, at ang mga naninirahan dito ay nagiging desolado: kaya't ang mga naninirahan sa lupa ay nasusunog, at kakaunti na lamang ang natitira. Isaias 24:4-6

Ang Canaan at Egypt ay lumalabag sa mga utos ng Diyos. Ang pitong taon ng taggutom ay isang babala sa mga bansang ito na ang mga kasuklam- suklam na kanilang pinakikisamahan ay magreresulta sa mas malalang pagyanig ng kalikasan sa hinaharap. Sa awa ng Panginoon, pinayagan na dalhin si Joseph sa Egypt upang ipakilala sila sa tunay na Diyos upang ang mga Egipcio ay magsisi sa kanilang mga kasuklam-suklam at mailigtas mula sa mapanirang reaksiyon ng kalikasan. Kaugnay ng mga sekswal na kasuklam-suklam, ang babalang ito ay ibinibigay sa batas.

At ang lupa ay nahahamak: kaya't binibisita ko ang kasamaan nito sa ibabaw nito, at ang lupa mismo ay nilulunok ang kanyang mga naninirahan. Levitico 18:25

Ang mga kasuklam-suklam ng Egypt at Canaan ay naghahanda sa lupa na iluwa ang kanyang mga naninirahan. Ang paghihimagsik ng tao laban sa Diyos ay nasasalamon sa tao sa pamamagitan ng kalikasan. Si Satanas ay nagtutulak sa mga bansa sa mga kasalanang ito upang magdulot ng marahas na reaksiyon ng kalikasan at pagkatapos ay sisihin ang Diyos na kumikilos sa Kanyang galit, na sinisira sila sa proseso, samantalang ang Panginoon ay nagnanais na iligtas ang Egypt at ang iba pang mga bansang sumasamba sa diyus-diyosan. Ayaw Niya na may sinuman sa kanila ang mapahamak ngunit tumanggi silang makinig sa Kanyang mga payo.

Habang isinasaalang-alang natin ang mga salot, kailangan nating bigyang-pansin ang isang napakahalagang talata.

Sapagkat ako ang Panginoon mong Diyos, ang Banal ng Israel, ang iyong Tagapagligtas: ibinigay ko ang Egypt bilang iyong pagtubos ... Isaias 43:3

Ang Bibliya ay nagsasalita tungkol sa mga salot sa wika ng krus. Mayroong isang pagtubos na ibinayad upang ang Israel ay makalaya. Maraming antas ng simbolismo sa mga salot at hindi natin maitutukoy ang lahat ng ito sa pagkakataong ito. Ang ating pokus ay ang pagpapahayag ng krus sa pamamagitan ng mga salot na bumagsak sa Egypt.

At pumasok sina Moises at Aaron kay Paraon, at ginawa nila ang ayon sa utos ng Panginoon: at inihagis ni Aaron ang kanyang tungkod sa harap ni Paraon at ng kanyang mga lingkod, at ito ay naging ahas. Exodo 7:10

Ang himala ng tungkod na naging serpyente ay inulit sa harap ni Paraon. Nagbibigay ito ng aral sa Egypt na ang kapangyarihan ng ahas ay malapit nang pakawalan.

Ipinadala niya sa kanila ang tindi ng kanyang galit, poot, at pagkainis, at kalituhan, sa pamamagitan ng pagpapadala [**pagpapalaya**] **ng mga masamang anghel sa kanila.** Awit 78:49

Sa paglalarawan ng mga pangyayari ng mga salot, ang aklat ng Awit ay nagsasalita tungkol sa pagpapalaya ng kapangyarihan ng mga masamang anghel.

At ginawang dugo ang kanilang mga ilog; at ang kanilang mga daluyan, na hindi nila maiinom. (45) Nagpadala siya ng iba't ibang uri ng mga langaw sa kanila, na kumain sa kanila; at mga palaka, na nagwasak sa kanila. (46) Ibinigay din niya ang kanilang mga ani sa uod, at ang kanilang paggawa sa balang. (47) Winasak niya ang kanilang mga ubasan sa yelo, at ang kanilang mga puno ng sigmo sa hamog. (48) Ibinigay din niya ang kanilang mga hayop sa yelo, at ang kanilang mga kawan sa mainit na kidlat. (49) Ibinuhos niya sa kanila ang tindi ng kanyang galit, poot, at pagka-inis, at kaguluhan, sa pamamagitan ng pagpapadala [pagpapalaya] ng mga masamang anghel sa kanila. (50) Gumawa siya ng daan para sa kanyang galit; [hinanakit] hindi niya pinabayaan ang kanilang kaluluwa mula sa kamatayan, kundi ibinigay ang kanilang buhay sa salot; (51) At sinaktan ang lahat ng panganay sa Egypt; ang pangunahing lakas nila sa mga tolda ni Ham: Awit 78:44-51

Karamihan sa mga salot ay nabanggit sa itaas na may kaugnayan sa pagpapalaya ng mga masamang anghel o mga anghel ng pagkawasak. Ibinigay sila sa salot dahil tinanggihan nilang kilalanin ang Diyos o ang Kanyang mga utos. Ang pagbanggit sa salitang salot ay nagpapahiwatig ng paglabag sa walang hanggang tipan ng Diyos.

At ako'y magdadala ng tabak sa inyo, na maghihiganti sa **pagtatalo ng aking tipan:** at kapag kayo'y nagtipon sa inyong mga bayan, ako'y magpapadala ng salot sa gitna ninyo; at **kayo'y ibibigay sa kamay ng kaaway.** Levitico 26:25

Hindi tiyak kung paano eksaktong nasangkot ang mga masamang anghel o kung paano nila ginamit ang mga batas ng kalikasan na nagiging dahilan ng paglikas ng mga naninirahan. Gayunpaman, ang dalawang elementong ito—ang mga batas ng kalikasan na pinagsama sa mapanirang gawain ng mga masamang anghel—ang nagdala ng kapahamakan sa Ehipto. Sa kabila ng prosesong ito ng pagkasira, ang Diyos ay umaabot din sa kanila upang hikayatin silang magsisi sa kanilang kasalanan at maligtas. Dapat tandaan na ang lahat ng kapangyarihang naipapakita ay nagmumula kay Kristo sapagkat Siya ang kapangyarihan at karunungan ng Diyos.

Gayunpaman, dapat dalhin ni Kristo ang Kanyang krus ng pagdurusa sa pagpapahintulot sa mga gawaing ito ng pagkawasak na mangyari.

Nananahan ang kapangyarihan ni Kristo sa lahat ng kaluluwa ng mga Ehipsiyo. Ang pagpatay sa sinumang tao ay kinasasangkutan ang pagdurusa ng katauhan ni Kristo. Maari mo bang isipin ang isang ina sa Ehipto na hawak ang kanyang patay na anak, nakayuko sa kanyang walang buhay na anyo, umiiyak at pinapahayag ang kanyang pagdurusa? Dito, si Kristo ay nahahabag din sa kanyang pagdurusa, dito itinaas ang krus at si Kristo ay muling ipinako. Kapag pinapayagan ng Diyos si Satanas na kunin ang kapangyarihan ng Kanyang Anak, pinapayagan Niya si Satanas na hipuin ang Kanyang sariling mata.

Gumawa siya ng daan patungo sa kanyang *galit*; [H639 ilong, mukha] hindi niya pinatawad ang kanilang kaluluwa mula sa kamatayan, kundi ibinigay ang kanilang buhay sa *salot*; [H1698 – nakasisira] Awit 78:50

Ang talatang ito ay naglalarawan ng mga salot sa Egipto. Sinasabi nito na gumawa ang Diyos ng daan patungo sa Kanyang mukha. Ang Kanyang minamahal na Anak ang kasiyahan ng Kanyang buhay. Sa pagpayag na mamatay ang mga taga-Egipto sa mga kamay ng maninira, pinayagan Niya ang pagdurusa at pighati ng Kanyang Anak; kaya't ang Ama ay nanatiling nag-iisa sa dilim na ito at umiyak para sa Kanyang Anak sa panahon ng mga salot sa Egipto at para sa lahat ng dinanas ng Kanyang Anak.

Ang mga salot ay hindi basta-basta kundi nakatuon sa mga diyos na sinasamba ng mga taga-Egipto. Ang mga taga-Egipto, tulad ng lahat ng mga paganong sumasamba, ay kailangang kalmahin ang kanilang mga diyos at huwag silang ipagalit; kung hindi, sila ay mapaparusahan. Ang mga salot ay nababalik sa mga taga-Egipto sa pamamagitan ng banal na salamin. Ang kanilang pakiramdam ng pagkakasala mula sa kanilang mga idolatrong kasuklamsuklam, pagpatay sa mga sanggol, kalupitan ng pagkaalipin, masamang pagnanasa, at sekswal na perbersyon ay ngayon ay bumabalik sa kanila sa salamin na ito. Ang Ilog Nile ay sinasamba sa ilalim ng diyos na si Hapi, isang diyos ng kasaganahan.

Ang utos na itapon ang mga batang lalaki ng Hebreo sa ilog 80 taon na ang nakalipas ay maaaring bumalik upang ipakita ang kanilang mga pagkilos. Kasabay nito, ang mga batas ng karakter na dala ni Kristo ay sa wakas ay bumabagsak sa bigat ng kanilang mga kasuklamsuklam. Habang iniisip ng Anak ng Diyos ang hinaharap ng Ehipto, siya ay nabibigatan ng kalungkutan, at ang ilog ay nagbibigay sa atin ng simbolo ng kung ano ang mararanasan ni Kristo sa hardin ng Getsemani nang ang kanyang pawis ay naging dugo at ang kanyang katawan ay nagsimulang masira. Ito ang bigat ng kasalanan na nagdudulot ng pagkawasak kay Kristo at ito ang mga pagkilos na nagpapakapangit ng mga Ehipsiyo na nagwasak sa Nile at sa lahat ng nasa loob nito.

Mahalaga ang paggamit ng tungkod.

At ginawa nila ni Moises at Aaron ang ayon sa iniutos ng Panginoon; at **itinaas niya ang tungkod, at pinukpok ang mga tubig na nasa ilog**, sa paningin ni Paraon at sa paningin ng kanyang mga lingkod; at ang lahat ng tubig na nasa ilog ay naging dugo. Exodo 7:20

Mahalaga ang pag-aaral sa paggamit ng tungkod upang pumukpok sa ibang bahagi ng Kasulatan.

Ngunit sa katuwiran siya'y hahatol sa mga mahihirap, at magtutuwid ng makatarungan para sa mga mapagpakumbabang tao sa lupa: at **kaniyang papukpukin ang lupa sa tungkod ng kaniyang bibig**, at sa hininga ng kaniyang mga labi ay kaniyang papatayin ang masama. Isaias 11:4

Ang tungkod ay simbolo ng Salita ng Diyos at ng hininga ng Kanyang bibig. Nang si Kristo ay nakabitin sa krus, ang kasalanan sa harap ng nalabag na batas ang nagdulot ng apoy sa Kanyang kaluluwa. Ang prinsipyong ito ng pagpupukpok o sasaktan ay matatagpuan din sa ibang bahagi ng Kasulatan.

Ngayon ay magpipisan ka, Oh anak na babae ng mga pulutong: kaniyang kinubkob tayo: kanilang **sasaktan ang hukom ng Israel** ng isang tungkod sa pisngi. Mikas 5:1

Gumising ka, Oh tabak, laban sa aking pastol, at laban sa lalake na aking kasama, sabi ng Panginoon ng mga hukbo: **saktan mo ang pastol**, at ang mga tupa ay mangangalat: at aking ibabalik ang aking kamay sa maliliit. Zacarias 13:7

Narito, ako'y tatayo sa harap mo doon sa ibabaw ng bato sa Horeb; at iyong **hahampasin ang bato**, at doon ay lalabas ang tubig, upang ang mga tao ay makainom. At ginawang gayon ni Moises sa paningin ng mga matanda sa Israel. Exodo 17:6

Si Kristo ang namumuno sa lahat ng kalikasan. Ang kasamaan ng mga Egipcio ay nagdungis sa lupa at nagdulot kay Kristo na masugatan ng koronang tinik. Ang pagtama sa tubig ay nagpapakita kung ano ang ginagawa ng mga Egipcio kay Kristo. Si Kristo ang bukal ng buhay na tubig at sila ay tumatama sa Kanya at nagdudulot sa Kanya ng malaking pagdurusa. Ipinapakita ng Diyos sa mga Egipcio ang pinsalang dulot ng kanilang kalagayan. Ito ang gawain ng batas na ibalik sa nahulog na tao ang kanyang makasalanang kalagayan. Ngunit ang buong mundo ay itinuturing ito na simpleng pagsira ng Diyos sa suplay ng tubig ng Egypt. Itinuturing nito si Kristo na pinabayaan ng Diyos at inusig. Nang si Kristo ay masugatan, dumaloy mula sa Kanyang tagiliran ang dugo at tubig at ito ang nakikita natin sa Ilog Nilo.

Ang ikalawang salot ay isang salamin mula sa isa pang diyosa, si Hequet.

Si Hequet (Egyptian ḥqt, na kilala rin bilang ḥqyt "Heqtit") ay isang diyosang Ehipto ng kasaganahan, na kinilala kay Hathor, at inilarawan sa anyo ng palaka. [1] Para sa mga Ehipsiyo, ang palaka ay isang sinaunang simbolo ng kasaganahan, na may kaugnayan sa taunang pagbaha ng Nile... Iminungkahi na ang kanyang pangalan ang pinagmulan ng pangalan ni Hecate, ang diyosang Griyego ng mahika. *Wikipedia*.

Ang kasaganahan ng Ehipto ay nasira ng mga Ehipsiyo dahil sa kanilang sariling mga kasuklam-suklam na gawain. Ang lupa ay tila sumusuka sa kanila, at ang mga palaka ay isang pagsasalamin ng ganitong pagsusuka. Pinapahintulutan ng Diyos na ang kanilang pagsamba ay masalamin pabalik sa kanila tulad ng isang salamin.

Ang takot nila sa kanilang mga diyos ay bumabalik na sa kanila. Ang mga ito ay hindi basta-basta na mga pangyayari kundi mga batas ng kalikasan na nagpapakita ng mga iniisip ng tao. Tulad ng sinabi sa atin ni Jesus:

Sapagkat kung anong paghatol ang inyong ginagamit ay siya ring ipaghahatol sa inyo, at kung anong panukat ang inyong ginagamit ay siya ring ipanunukat sa inyo. Mateo 7:2

Kasabay nito, ang simbolo ng palaka ay nagpapakita ng prinsipyo ng panlilinlang. Napansin natin kanina na si Hequet ay konektado sa pangkukulam. Ginagaya ni Satanas ang mga pagpapakitang ito sa kalikasan sa pamamagitan ng kanyang mga pari. Ang mga palaka ay konektado sa masasamang espiritu na gumagawa ng mga himala.

At nakita ko ang tatlong maruruming espiritu na tulad ng mga palaka na lumalabas mula sa bibig ng dragon, mula sa bibig ng hayop, at mula sa bibig ng huwad na propeta. (14) **Sapagkat sila ang mga espiritu ng mga demonyo, na gumagawa ng mga himala, na lumalapit sa mga hari** ng lupa at ng buong mundo, upang tipunin sila sa labanan ng dakilang araw ng Diyos na Makapangyarihan sa lahat. Pahayag 16:13-14

At gumagawa siya ng mga dakilang kababalaghan, na nagpapababa ng apoy mula sa langit tungo sa lupa sa paningin ng mga tao, (14) **At dinadaya ang mga naninirahan sa lupa sa pamamagitan ng mga himala na mayroon siyang kapangyarihang gawin sa harap ng hayop;** sinasabi sa mga naninirahan sa lupa na gumawa sila ng larawan ng hayop, na nasugatan ng tabak ngunit nabuhay. Pahayag 13:13-14

Ang espiritu ng panlilinlang sa himala ng mga serpyente, at ang dalawang unang salot na ginayang gawin ng mga saserdote, ay humadlang sa espiritu ng pagsisisi sa mga taga-Ehipto, na sa huli ay nagdala ng kanilang kapahamakan. Sa katulad na paraan, isang espiritu ng kasinungalingan ang naroroon sa paglilitis kay Kristo upang siya'y maling akusahan at tuluyang matiyak ang Kanyang kamatayan sa krus.

Ang ikatlong salot ay may kaugnayan sa alabok ng lupa. May dalawang diyos na nauugnay sa lupa; si Horus, na panginoon ng itim

na lupa, at si Set, na panginoon ng pulang lupa ng disyerto. Ang itim na matabang lupa ay ginagamit para sa pagtatanim ng mga pananim. Ang paglabas ng mga kuto mula sa lupa ay isang babala na ang lupa ay nabubulok at tumatanda na tulad ng isang lumang kasuotan.

Itaas ninyo ang inyong mga mata sa kalangitan, at tumingin kayo sa lupa sa ibaba: sapagkat ang mga langit ay maglalaho na parang usok, **at ang lupa ay tatanda na parang kasuotan, at ang mga naninirahan dito ay mamamatay sa *gayunding paraan***: [kuto] ngunit ang aking kaligtasan ay mananatili magpakailanman, at ang aking katuwiran ay hindi mawawala. Isaia 51:6

Ang salitang Hebreo na *paraan* ay talagang nangangahulugang kuto. Ito ay isang pagsisiwalat ng lupa na tumatanda. Ang sumpa ng mga kasamaan ng tao ay nagpapabigat sa puso ni Kristo. Gaya ng sinabi sa mga Awit:

Mapalad ang tao na hindi pinapatangan ng Panginoon ng kasalanan, at sa kanyang espiritu ay walang pandaraya. (3) **Nang ako'y nanahimik, ang aking mga buto ay tumanda sa aking pag-ungol buong araw.** (4) Sapagkat maghapon at magdamag ang iyong kamay ay mabigat sa akin: ang aking likido ay naging katuyuan ng tag-init. Selah. Awit 32:2-4

Nanatiling tahimik ang Anak ng Diyos, na ibinibigay sa mga Egipcio ang kanilang kalayaan, ngunit ang bigat na kanyang dinadala sa pagsisikap na mapanatili ang lupa mula sa karumihan ay nagdulot sa Kanya ng pag-ungol.

Sapagkat alam natin na ang buong nilikha ay umuungol at naghihirap na magkasama hanggang sa ngayon. Roma 8:22

Ang pag-ungol at paghihirap na ito ay sumasalamin sa mga pagdurusa ni Kristo sa hardin sa ilalim ng bigat ng kasalanan. Para sa makalaman na tao, ang salot na ito ay ang poot ni Horus na bumabagsak sa kanila, ngunit para sa espiritwal na tao, nakikita natin ang pagkalusaw at pagkapagod ng lupa sa ilalim ng mga kasamaan ng mga Egipcio at ang mga kasunod na pagdurusa ni Kristo.

Ang ikaapat na salot ay tungkol sa iba't ibang uri ng langaw, insekto, at marahil mga salagubang ayon sa salin ng *Young's literal translation*. Sinasabi ng salot na ito na ang lupa ay ganap na nawasak ng salot na ito.

At ginawa ng Panginoon ang gayon; at nagkaroon ng mabigat na salot ng mga langaw sa bahay ni Paraon, at sa mga bahay ng kanyang mga lingkod, at sa buong lupain ng Egipto: ang lupa ay nasira [nawasak o nasira] dahil sa salot ng mga langaw. Exodo 8:24

Ang salitang Hebreo para sa nasira ay eksaktong pareho ng salitang ginamit para sa tagapanggiba na binanggit sa huling salot na pumatay sa mga panganay sa Egipto. Ito rin ang parehong salita na ginamit upang ilarawan ang mundo bago ang baha.

At tiningnan ng Diyos ang lupa, at, masdan, ito'y **nasira**; sapagkat ang lahat ng laman ay nangwasak ng kanilang mga landas sa lupa. Genesis 6:12

Ang ikaapat na salot na ito ay isang pagpapakita ng karumihan na dulot ng mga Egipcio. Tinanggihan ni Paraon ang tunay na Diyos ng langit at gumawa ng mga kasuklam-suklam na bagay, kaya't ang mga binhing itinanim niya at ng kanyang mga ninuno ay ngayon ay nagpapakita:

Sinabi ng hangal sa kanyang puso, Wala pang Diyos. Sila'y nasisira, [nawasak] **sila'y gumawa ng mga kasuklam-suklam na gawa**, walang gumagawa ng mabuti. Awit 14:1

Walang nakakaunawa, walang humahanap sa Diyos. (12) Lahat sila'y naligaw ng landas, sama-sama silang naging walang pakinabang; walang gumagawa ng mabuti, wala, ni isa. (13) Ang kanilang lalamunan ay isang bukas na libingan; sa kanilang mga dila ay gumagamit sila ng panlilinlang; ang lason ng mga ahas ay nasa ilalim ng kanilang mga labi: Roma 3:11-13

Pinipigilan ng Panginoon ang apat na hanging ito ng alitan at naghahangad na sabihin, "Tumahimik ka," sa lupa ngunit sa wakas, ang lupa ay iluluwa ang mga naninirahan dito.

Ang ikalimang salot ay tumama sa mga hayop, kabayo, kamelyo, at mga asno. Wala nang proteksyon ang mga Ehipsiyo laban sa tagawasak. Kung nag-sisi lamang si Paraon, maaring napigilan ang gawain ng mga anghel ng pagkawasak sa pamamagitan ng kalikasan, ngunit hindi ito nangyari. Kinailangan ng Panginoon na isuko ang mga hayop sa tagawasak. Tumanggi ang mga Ehipsiyo na lumapit sa Panginoon at maligtas, kaya't patuloy na kumuha ng kontrol si Satanas sa Ehipto.

Alam natin na nang pinayagan si Satanas, nagdala siya ng mga sugat kay Job, at ganito ang ginawa ni Satanas sa mga Ehipsiyo sa ikaanim na salot. Paano kaya nagdusa si Kristo habang pinapanood ang Kanyang mga mahal na anak sa pagdurusa dahil sa mga sugat, at gaano kalalim ang Kanyang pagdaramdam sa pagpapahintulot kay Satanas na gawin ang mga bagay na ito. Ang katotohanan na ang mga salot ay lumipat mula sa pag-atake sa mga hayop tungo sa mga sugat sa mga katawan ng tao ay nagpapahiwatig na si Satanas ay nagkaroon ng higit pang kontrol sa sitwasyon, tulad ng ginawa niya kay Job.

At sinabi ng Panginoon kay Satanas, Napansin mo ba ang aking lingkod na si Job? Wala nang katulad niya sa lupa, siya'y perpekto at matuwid na tao, may takot sa Diyos at umiiwas sa kasamaan? At siya'y humahawak pa rin sa kanyang integridad, kahit na pinagalitan mo ako laban sa kanya, upang sirain siya nang walang dahilan. (4) At sumagot si Satanas sa Panginoon, at sinabi, Balat para sa balat, oo, ang lahat ng pag-aari ng tao ay ibibigay niya para sa kanyang buhay. (5) Ngunit iunat mo ang iyong kamay ngayon, at hipuin ang kanyang buto at laman, at siya'y iyong susumpain sa iyong mukha. (6) At sinabi ng Panginoon kay Satanas, Narito, siya'y nasa iyong kamay; ngunit ingatan mo ang kanyang buhay. (7) Kaya't umalis si Satanas mula sa harapan ng Panginoon, at sinaktan si Job ng mga masakit na sugat mula sa talampakan ng kanyang paa hanggang sa kanyang ulo. Job 2:3-7

Ang mga pigsa na lumabas sa mga Ehipsiyo ay maaaring magpahiwatig ng mga pagdurusa ni Kristo habang Siya'y ipinapako sa Kanyang krus. Ito ay isang pagdurusa ng laman ng tao.

Ang pagdurusang mga Ehipsiyo ay Kanyang pagdurusang at ang kanilang paghihirap ay labis na nakaapekto sa Kanya, at gayunpaman patuloy Niyang pinahintulutan si Satanas na ipakita ang kapangyarihang ito dahil tumanggi ang mga taong ito na makinig sa panawagan na lumingon at maligtas. Gaya ng sinabi ni Jesus sa mga Pariseo, “Gaano ko gustong tipunin kayo tulad ng pagtipun ni inahing manok sa kanyang mga sisiw, ngunit ayaw ninyo!”

Una, namatay ang mga isda, pagkatapos ang mga palaka, sumunod ang mga hayop, at ngayon ay may mga pigsang na sa kanilang mga katawan. Binalaan ni Moises ang mga Ehipsiyo tungkol sa bawat salot upang makagawa sila ng hakbang para umiwas sa mapanira. Maaari silang humiwalay sa kumakagat na serpyente at tumingin sa serpyente na nakataas sa tungkod. Sa pagtaas kay Kristo sa gitna ng pagdurusang mga salot, naihayag ang serpyente para sa kung sino siya – ang mapanira. Hinahangad ni Satanas na itago ang sarili sa kapangyarihan ng Diyos at nagpapadala ng mga palaka sa atin upang ipakita na Diyos ang gumagawa ng mga bagay na ito nang direkta.

Ang Anak ng Diyos ay labis na naghihirap sa pagkakita na ang Kanyang sariling kapangyarihan ay ginagamit sa lupa sa mga ganitong mapanira at marahas na paraan. Ang Kanyang mga batas sa kalikasan, na dinisenyo upang pagpalain ang mga nagmamahal sa Panginoon at sumusunod sa Kanyang mga utos, ay ngayon ay naging mga sandata ng malawakang pagkawasak. Si Satanas at ang kanyang mga anghel ay kasangkot sa ilang paraan upang dagdagan ang antas ng pagkawasak dahil alam ni Satanas na maaari niyang ipasok sa isip ng mga tao na Diyos ang gumagawa ng lahat ng ganitong mapanirang gawain nang direkta.

At iniinat ni Moises ang kanyang tungkod patungo sa langit: at ang Panginoon ay nagpadala ng kulog at granizo, at ang apoy ay tumakbo sa lupa; at ang Panginoon ay nagpaulan ng granizo sa lupain ng Egipto. Exodo 9:23

Nang itinaas ni Moises ang tungkod patungo sa langit, ito ay simbolo ng Anak ng Diyos na itinataas sa krus. Si Kristo, ang kapangyarihan

ng Diyos, ay ibinigay kay Satanas upang gamitin ayon sa kanyang kalooban. Pinayagan ng Diyos ang isang paglabag sa Kanyang proteksyon at ang masasamang anghel na nalulugod sa kamatayan at pagkawasak ay nagbato ng mga bato ng granizo sa lupain. Tandaan ang sinasabi ng mga Awit:

Sinira niya ang kanilang mga ubas sa granizo, at ang kanilang mga sikomoro sa hamog. (48) Ibinigay niya rin ang kanilang mga hayop sa granizo, at ang kanilang mga kawan sa mga mainit na kidlat. (49) Ipinadala niya sa kanila ang poot ng Kanyang galit, poot, at pagdaramdam, at kaguluhan, **sa pamamagitan ng pagpapadala ng masasamang anghel sa kanila**. Awit 78:47-49

Ang granizo ay binanggit din sa Awit 18 na nagsasalaysay tungkol sa mga pagdurusa ni Kristo sa krus.

At ang liwanag na nasa harapan niya ay dumaan ang makakapal na ulap, mga granizo at mga uling ng apoy. Awit 18:12

Pansinin na sinasabi na "isinuko" niya ang kanilang mga hayop sa granizo at ang salitang Hebreo para sa *itinapon sa kanila* ay nangangahulugang pakawalan o bitawan. Nakikita natin ang kapangyarihan ng Diyos na ibinibigay kay Satanas at binibigyang-diin natin ang puntong ito na maaari lamang mangyari sa pamamagitan ng pagtortyr at pagdurusa ni Kristo. Sa tuwing pinapayagan ng Diyos si Satanas na magwasak gamit ang Kanyang kapangyarihan, ang Kanyang Anak ay itinatanghal na para bang nasa krus, ngunit sa parehong oras ay nahahayag si Satanas bilang tagawasak para sa mga tumitingin sa salamin ng tunay na ebanghelyo. Sa panahon ng salot ng granizo, napapansin natin ang detalyeng ito:

At ang lino at ang panghay ay nasaktan: sapagkat ang panghay ay nasa butil, at ang lino ay namumukadkad. Exodo 9:31

Ang panghay ay ginamit para sa alay ng mga unang bunga. Sa mga tao na pinatay ng granizo, ang mga unang bunga ay nasira din. Sinasabi sa Kasulatan:

Ngunit ang bawat tao sa kanyang sariling pagkakasunud-sunod: si Kristo ang unang bunga; pagkatapos ay sila na kay Kristo sa kanyang pagparito. 1 Corinto 15:23

Ang granizo na nagpapasira sa panghay ay sumisimbolo sa pagbatak kay Kristo, ang mga unang bunga. ("Inisip nating Siya ay sinaktan" Isaias 53:4) Ang susunod na salot ay tungkol sa mga balang at sinasabi sa atin ang pinagmulan ng mga salot ng balang sa Pahayag.

At binuksan niya ang walang hangganang hukay; at umakyat ang usok mula sa hukay, na parang usok ng isang malaking pugon; at ang araw at ang hangin ay naging madilim dahil sa usok ng hukay. (3) **At lumabas mula sa usok ang mga balang sa lupa: at sa kanila ay ibinigay ang kapangyarihan, gaya ng kapangyarihan ng mga alupihan sa lupa.** Pahayag 9:2-3

Ito ay tumutukoy sa mapanirang kapangyarihan ni Satanas sa pamamagitan ng kanyang mga pandaraya at ito ang nangyari sa salot na ito. Si Satanas ay magngangangat at aalisin ang anumang mga berdeng sanga ng pag-asa sa pagkapit sa kaligtasan. Si Satanas ay pinipresyur si Kristo sa mga pag-iisip na ang lahat ng Kanyang gawa ay walang kabuluhan at na walang sinuman ang magpapahalaga dito. Nagbigay din siya ng matinding tukso na iwan Siya ng Kanyang Ama.

Sapagka't kinubkob ako ng mga aso: kinulong ako ng kapulungan ng masama: tinusok nila ang aking mga kamay at ang aking mga paa. (17) Masasabi ko ang lahat ng aking mga buto: sila'y tumitingin at tumitig sa akin. (18) Kanilang hatiin ang aking mga kasuotan sa gitna nila, at pinagsapalaran ang aking damit. Awit 22:16-18

At inaalimura siya ng mga nagdaraan, na iginagalaw ang kanilang mga ulo, (40) At sinasabi, Ikaw na gumiba ng templo, at itatayo mo sa tatlong araw, iligtas mo ang iyong sarili. Kung ikaw ang Anak ng Diyos, bumaba ka sa krus. (41) Gayundin naman, tinutuya siya ng mga punong saserdote, kasama ng mga eskriba at matatanda, (42) Iniligtas niya ang iba; ang sarili niya ay hindi niya mailigtas. Kung siya ang Hari ng Israel, bumaba siya ngayon sa krus, at kami ay maniniwala sa kanya. (43) Nagtiwala siya sa Diyos; iligtas niya siya ngayon, kung ibig niya: sapagka't sinabi niya, Ako ang Anak ng Diyos. (44) Ang mga magnanakaw naman, na

kasama niyang napako sa krus, ay nagsisigaw ng gayon din sa kaniyang mga ngipin. Mateo 27:39-44

Ang ikasiyam na salot ng kadiliman ay sumasalamin sa mga Egipcio ng galit ng diyos ng araw na si Ra, ngunit sa naghahanap ng katotohanan, ito ay tuwirang nagsasalita tungkol sa mga kakilabot na dinaranas ni Kristo sa krus habang siya ay lubos na napalibutan ng mga demonyo. Sa puntong ito, alam ni Satanang maaari niyang makamit ang kapahamakan ng Egipto; ang makapangyarihang lupain na maraming natutunan mula sa Israel sa nakaraan at kung sino ang labis na pinagpala ng Diyos. Ang mapanlinlang na ngiti na nagmamarka sa mukha ng masama ay lumilitaw na ngayon dahil alam niyang ang Egipto ay ganap nang nahatulan. Sa kapahamakang iyon ay naipapahayag ang pagdurusa ni Kristo sa krus at ang Kanyang pag-igting ng pagkawala sa pagkakita sa Kanyang mga anak na Egipcio na nasira ng Satanang. Ang kadiliman ay tuwirang nagsasalita sa mga kaganapan ng krus.

Nang ako'y araw-araw na kasama ninyo sa templo, hindi kayo nag-abot ng kamay laban sa akin: ngunit **ito ang inyong oras, at ang kapangyarihan ng kadiliman.** Lucas 22:53

Mula sa ikaanim na oras ay **nagkaroon ng kadiliman sa buong lupain** hanggang sa ikasiyam na oras. Mateo 27:45

Ang ika-siyam na oras ba ay may kaugnayan sa ika-siyam na salot? Sa anumang kaso, ang sandaling ito ang pinakamadilim para kay Kristo at sa mga Ehipsiyo. Pareho silang natatakot sa kung ano ang malapit na mangyari sa kanila. Ang kadiliman ay nagsasalita rin tungkol sa ganap na pagtatago ng mukha ng Ama.

Ito nga ang mensahe na aming narinig mula sa kanya, at ipinapahayag namin sa inyo, na **ang Diyos ay liwanag, at sa kanya ay walang anumang kadiliman.** 1 Juan 1:5

Ang kadiliman ay nagpapahiwatig na si Satanang ay ganap na umangkin sa kontrol ng Ehipto. Ang natitira na lamang ay ang kamatayan ng panganay na siyang huling salot, at ito ang pinakamalaking gawain ng maninira. Sa kanilang kamatayan ay nahahayag ang sariling kamatayan ni Kristo. Si Kristo ay handang

mamatay sa kanilang kalagayan! Ngunit pinili nila ang maninira at ngayon ay kailangan nilang harapin siya. Gayunpaman, sa kanyang awa, para sa lahat ng may pananampalataya na naglagay ng dugo ng kordero sa kanilang mga pintuan, hindi papayagan si Satanas na pumasok sa bahay na iyon.

Sapagkat ang Panginoon ay dadaan upang hampasin ang mga Ehipsiyo; at kapag nakita niya ang dugo sa itaas ng pintuan, at sa dalawang tabi ng pinto, ang Panginoon ay dadaan sa pintuan, **at hindi niya pahihintulutang pumasok ang maninira sa inyong mga bahay upang hampasin kayo.** Exodo 12:23

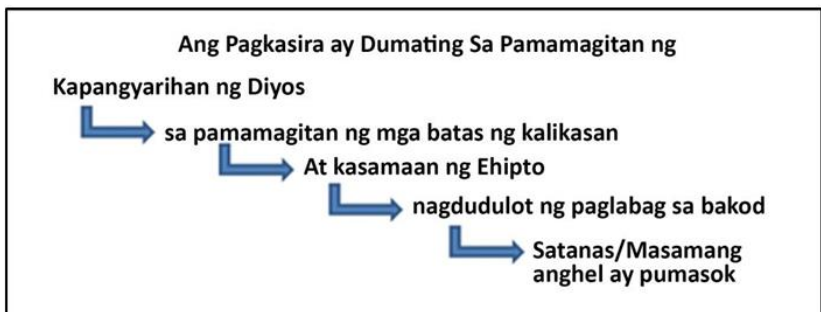
Muling ipinaaalala natin sa ating mga sarili – sino ang maninira?

Ang kanilang hari ay ang anghel mula sa walang hangganang hukay; ang pangalan niya sa Hebreo ay Abaddon, at sa Griyego, Apollyon—ang Maninira. Pahayag 9:11 (NLT).

Huwag din kayong magreklamo, gaya ng ilan sa kanila na nagreklamo, at nilipol ng maninira. [mapanganib na serpyente] 1 Corinto 10:10

Sa pamamagitan ng pagpilit sa Diyos na bawiin ang Kanyang proteksyon, ang mga masamang anghel ay hindi nahadlangan sa kanilang gawain hangga't Kanyang pinapayagan; at lahat ng panganay ng Egypto ay namatay, isang paunang larawan ng kamatayan ni Kristo. Sa sampung salot ng Egypto, ang krus ni Kristo ay itinataas, na nagbubunyag na ang kapangyarihan ng Diyos na ginamit upang magdala ng pagkawasak sa pamamagitan ng mga batas ng kalikasan bilang tugon sa kasamaan ng mga Egyptian na nagdulot ng paglabag sa bakod na nagbigay-daan kay Satanas at sa kanyang mga anghel na pumasok at sumira. Ang pagkawasak na ito ay tanging maaring maganap sa pamamagitan ng pagpapahirap at pagdurusa ni Kristo na pinatay mula sa pasimula ng mundo sa bawat kilos ng tagapagsira laban sa mga tao. Ang poot ni Satanas sa larawan ng Diyos na matatagpuan sa tao ay nagiging sanhi sa kanya na magalak sa pagpatay sa mga tao sa tuwing saan man siya makakagawa nito.

Paano nagalak si Satanang sa pagkawalak ng Egipto at sa pagdurusa na dulot niya kay Kristo at sa Ama. Ang kanang kamay ng Diyos ay naging ketong at ang Kanyang baston ay naging serpyente. Kung makikita natin sa dumi ng mga palaka ang mga kasinungalingan ni Satanang tungkol sa mga salot na ito, makikita natin ang pagdurusa ng Diyos at ng Kanyang Anak. Ang krus ni Kristo ay itinaas, at sa pagtataas na iyon, nakikita natin ang serpyente kung ano siya— isang mamamatay-tao at sinungaling mula pa sa simula. Juan 8:44. Ipinapakita ng krus sa atin ang kasamaan ni Satanang at ang pagtitiis ng ating Diyos sa pagpapahintulot sa kanya na gamitin ang kanyang malayang pagpili sa kanyang sariling malaking kapinsalaan.

Ang ating pananaw na ang mga salot ay mula sa isang Diyos na gumagamit ng puwersa upang pilitin si Paraon na pakawalan ang Israel ay nagpapakita kung gaano kasensitibo ang puso ng tao at kung gaano kakaunti ang pagkaunawa sa mapagmahal na karakter ng ating Ama sa langit. Hindi nais ng Diyos na may mapahamak, kundi na ang lahat ay magsisi at tanggapin ang proteksyon ng Kanyang Sabbath, mga utos, at mga tuntunin.

Tayo'y lumayo sa lahat ng ating mga kasalanan at lumapit kay Kristo upang hindi na naman natin Siya ipako sa krus sa pamamagitan ng ating mga makasalang gawa, kundi upang tayo'y mapako sa Kanya araw-araw at muling bumangon sa bagong buhay sa pamamagitan ng kapangyarihan ng Kanyang pagkabuhay na uli. Nakikita ba natin sa mga salot ang pangangaral ng krus ni Kristo at ang Kanyang malaking pagdurusa sa kaalaman na si Satanang ay

magsasamantala sa mga desisyon ng Egypto upang wasakin sila? Nakikita mo ba ang isang malambing na larawan ng Diyos na ginawa ang lahat ng Kaniya upang iligtas sila?

“Gaano kalalim ang pagmamahal ng Ama sa atin. Gaano kalawak na higit sa lahat. Na ibibigay Niya ang Kanyang kaisa-isang Anak upang gawing kaawa-awa ang Kanyang kayamanan.”²

Sa sapagkat ang aking mga isip ay hindi ang inyong mga isip, ni ang inyong mga daan ay aking mga daan, sabi ng Panginoon. (9)
Sapagkat gaya ng ang mga langit ay mataas kaysa sa lupa, gayon din ang aking mga daan ay mataas kaysa sa inyong mga daan, at ang aking mga isip kaysa sa inyong mga isip. Isaia 55:8-9

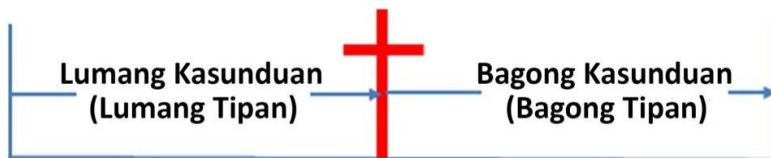
---

² Awt ni Stuart Townend, *How Deep the Father's love for us*. 1990.

21. Ang Walang-hanggang Tipan at ang Ministryo ng Kamatayan

Ang Lumang Tipan ay puno ng mga kwento ng matinding karahasan na tila isinasagawa ng mga tagasunod ng Diyos at minsan ay direktang isinasakatuparan ng Diyos mismo. Hindi natin babasahin ang maraming kwentong ito sa ating mga anak dahil baka sila'y matakot. Ang Lumang Tipan ay tila isang kahihyan para sa Kristiyanismo na nagnanais ipangaral ang pag-ibig at awa ng Diyos sa pamamagitan ng kwento ni Jesus.

Isa sa mga paraan na sinubukan ng mga Kristiyano upang maipaliwanag ang karahasang tila nagmumula sa Diyos sa Lumang Tipan ay sa pamamagitan ng pag-unawa sa Lumang Tipan at Bagong Tipan ng Kasunduan. Maraming Kristiyano ang nagtuturo na ang Lumang Kasunduan ay tumutukoy lamang sa Lumang Tipan o sa panahong bago dumating si Kristo sa mundong ito at namatay sa krus. Ito ang panahon ng kautusan kung saan dapat kang “sumunod upang mabuhay,” o sumuway at mamatay. May pananaw din na ang mga tao sa Lumang Tipan ay may payak na kaisipan at mas nauunawaan lamang ang wika ng karahasan sa pagharap sa mga sitwasyon ng krisis.

Sa kabaligtaran, ang Bagong Tipan ay nakikita bilang panahon ng biyaya. Ang pag-ibig ng Diyos ay naipahayag na ngayon kay Kristo, at ang kaloob ng Banal na Espiritu na dumating sa panahong iyon ay nagpapahintulot sa mga tao na maranasan ang ebanghelyo. Ang mga tao sa Lumang Tipan ay tanging nangangarap lamang ng hinaharap na katotohanan ng ebanghelyo na hindi pa nila maaabot. Ang ilang mambabasa ng Kasulatan ay nakikita ito bilang pagsisikap ng Diyos na subukan ang isang paraan, subalit hindi ito nagtagumpay, kaya't sinubukan ang mas mapagmahal na paraan. May iba namang nagsasabi na ginagawa lamang ng Diyos ang makakaya Niya sa ilalim ng mga pangyayari hanggang sa dumating ang Mesiyas. Itinataas nito ang tanong kung bakit nagtagal nang ganito bago dumating si Kristo sa mundo? Ang ilan ay nag-iisip na mas mabuti sana kung napaaga ang pagdating Niya upang maipakilala agad ang mas mapagmahal na paraan.

Ang ganitong pagtingin sa Luma at Bagong Kasunduan ay nagpapakita ng dalawang magkasalungat na prinsipyo sa plano ng kaligtasan. Ang Lumang Kasunduan ay nakatuon sa pagpapatupad ng batas, habang ang Bagong Kasunduan ay nakatuon sa habag. Ang paglalagay ng dalawang prinsipyong ito *sa magkaibang panahon sa kasaysayan* ng mundo ay nagpapahiwatig na magkasalungat ang mga Kasunduan. Ngunit kung ang dalawang prinsipyong ito ay *pagsasamahin sa isang sunod-sunod na karanasan ng isang tao*, ipinapakita nito ang isang maganda at banal na proseso ng pagpapanumbalik.

Bagaman maaaring mukhang nakakapagod at walang kaugnayan sa usapin ng karakter ng Diyos ang paksang ito, kapag nauunawaan, makikita na ito ay may mahalagang papel sa pagpapaliwanag ng

maraming talata na tila nagpapakita sa Diyos bilang marahas at malupit sa Kanyang mga kilos.

Halimbawa natin ang sitwasyon ng isang tao na may kakaibang paglaki ng buto. Sa kanyang pagpunta sa doktor, ipinaliwanag sa kanya na kailangang baliin ng doktor ang buto at ayusin ito upang tumubo nang tama. Paano kung ginawa lang ng doktor ang unang bahagi ng proseso ng pagpapagaling? Paano kung binali lang niya ang buto at iniwan na ito? Ang doktor ay ituturing na labis na walang kakayahan. Isipin naman ang isang taong pumunta sa dentista dahil sa lumalalang pananakit ng kanyang ngipin. Natuklasan ng dentista na may malubhang pagkabulok ng ngipin. Sa pahintulot ng pasyente, sinimulan ng dentista na bungiing mabuti ang bahagi ng ngipin upang ihanda ito para sa pag-aayos. Minsan, nakakaramdam ng matinding sakit ang pasyente sa prosesong ito. Paano kung ginawa lang ng dentista ang unang bahagi ng gawain? Kung binungian lang niya ang bulok na bahagi at pinauwi ang pasyente, ang hindi protektadong ngipin ay magdudulot lamang ng patuloy na sakit. Sa gayon, ang dentista ay ituturing na pabaya *dahil ginawa lang niya ang unang kalahati ng proseso ng pag-aayos.*

Tingnan natin ang nakasulat sa Kasulatan. Pansinin nang mabuti ang paggamit ng salitang *at* kapag ito ay salungguhit. Ipinapakita nito na parehong ginawa ang dalawang aksyon, ang nauna at ang sumunod, nang sunod-sunod at hindi isa lang sa mga ito.

Tingnan ninyo ngayon na Ako, Oo, Ako nga, at walang ibang diyos na kasama Ko: **Ako ang pumapatay, *at* Ako rin ang bumubuhay; Ako ang sumusugat, *at* Ako rin ang nagpapagaling:** at walang makapagligligtas mula sa Aking kamay. Deuteronomio 32:39

Ang Panginoon ang pumapatay, at Siya rin ang bumubuhay: Siya ang nagbababa sa libingan, *at* Siya rin ang bumabangon. (7) Ang Panginoon ang nagpapadukha, *at* nagpapayaman: Siya ang nagpapababa, *at* Siya rin ang nagtataas. 1 Samuel 2:6-7

Ang panahon ng pagpatay, ***at*** panahon ng pagpapagaling; panahon ng paggiba, ***at*** panahon ng pagtatayo; (4) Panahon ng

pag-iyak, **at** panahon ng pagtawa; panahon ng pagluluksa, **at** panahon ng pagsasayaw; (5) Panahon ng pagtatapon ng mga bato, **at** panahon ng pagtitipon ng mga bato; panahon ng pagyakap, **at** panahon ng pag-iwas sa pagyakap; Ecclesiastes 3:3-5

Sino rin ang gumawa sa atin na mga may kakayahang ministro ng bagong tipan; hindi ng titik, kundi ng espiritu: sapagkat ang titik ay pumapatay, ngunit [at] ang espiritu ay nagbibigay ng buhay. 2 Corinto 3:6

Sa bawat isa sa mga kasong ito, ipinapakita ng Bibliya ang isang proseso na may dalawang hakbang. Una, mayroong pagsusuri sa lawak ng problema at isang paghahayag kung gaano ito kasakit. Pangalawa, ibinibigay ang lunas at pagpapanumbalik. Ganito ang pagkaka-ugnay ng mga kasunduan sa buhay ng bawat tao. Ang talata sa 2 Corinto 3:6 ay nag-uugnay ng proseso ng pagpatay ng titik sa proseso ng pagbibigay ng buhay ng Espiritu gamit ang salitang Griyego na *de* [G1161] na maaaring isalin bilang *at*. Ipinaliwanag ng Strong's Concordance na ito ay isang pangunahing bahagi na maaaring maging "pagtutol o pagpapatuloy." Ang kaso ng dalawang kasunduan ay parehong nagtutol at nagpapatuloy. Ang aksyon ng unang kasunduan ay nagtutol sa ikalawang kasunduan dahil ito ay naglalantad at gumigiba, samantalang ang ikalawang kasunduan ay nagbabalik at nagtataas. Ito ay nagpapatuloy sa katotohanang ang ikalawang kasunduan ay sumusunod o nagpapatuloy mula sa una. Tingnan natin ang prosesong ito ayon sa paliwanag ni Pablo sa buhay ni Abraham.

Sapagkat nasusulat na si Abraham ay may dalawang anak: ang isa ay mula sa isang alipin, at ang isa ay mula sa isang malayang babae. (23) Ngunit ang sa alipin ay ipinanganak ayon sa laman, at ang sa malayang babae ay sa pamamagitan ng pangako, (24) na ang mga bagay na ito ay may kahulugan. Sapagkat ito ay dalawang tipan: ang isa ay mula sa Bundok ng Sinai na nagdudulot ng pagkaalipin, na ito'y si Agar— (25) sapagkat ang Agar na ito ay ang Bundok ng Sinai sa Arabia, at kaugnay ng Jerusalem na ngayon ay narito, at nasa pagkaalipin kasama ang kanyang mga anak— (26) ngunit ang Jerusalem na nasa itaas ay malaya, na siya ang ina nating lahat. Galacia 4:22-26 (NKJV)

Ipinangako ng Diyos na bibigyan si Abraham ng isang anak. Ang problema ay ang kawalan ng pananampalataya ni Abraham sa Diyos. Hindi niya alam kung gaano kalaki ang problema niya hanggang sa hindi na sila magkaanak ng kanyang asawa. Ang karanasang ito ay bahagi ng pagsusuri ng problema. Pinahintulutan ng Panginoon ang pagkaantala ng pagsilang ng bata upang mailantad ang kakulangan ng pananampalataya nina Abraham at Sarah. Mahalaga ang prosesong ito upang magkaroon ng ganap na pagpapanumbalik. Kailangan mailantad ang kabuuan ng problema upang makamit ang ganap na kagalingan. Sa halip na maghintay sa Panginoon, sinunod ni Abraham ang mungkahi ng kanyang asawa na kunin ang kanyang alipin upang magkaroon ng anak sa pamamagitan nito. Genesis 16:1-2.

Nang una, nang ipinanganak si Ismael kay Agar, tila ito ang perpektong solusyon, ngunit agad na naging komplikado ang mga bagay. Ang kakulangan ng pananampalataya ni Abraham ay nagbunga ng mga binhi ng alitan sa kanyang tahanan. Ang alitang ito ay nagpatuloy hanggang sa kasalukuyan sa hidwaan ng damdamin sa pagitan ng mga Hudyo at mga Muslim. Ipinapakita ng kwentong ito kung gaano kalaki ang maaaring maging bunga ng kakulangan ng pananampalataya. Kinailangan ng Panginoon na pahintulutan itong mangyari upang mailantad ang kakulangan ng pananampalataya. Ang nakalulungkot na bahagi ay na sa prosesong ito, tila ipinahihiwatig nina Sarah at Abraham na ang Panginoon ang may kasalanan sa pagkaantala ng katuparan ng pangako na mabigyan sila ng anak.

At sinabi ni Sarai kay Abram, Narito ngayon, **pinigilan ako ng Panginoon sa panganganak**: ipinamamanhik ko sa iyo, lumapit ka sa aking alipin; baka sakaling magkaroon ako ng mga anak sa pamamagitan niya. At dininig ni Abram ang tinig ni Sarai. Genesis 16:2

At sinabi ng Diyos kay Abraham, Tungkol kay Sarai na iyong asawa, hindi mo na siya tatawaging Sarai, kundi Sarah ang kanyang magiging pangalan. (16) At siya'y aking pagpapalain, at bibigyan kita ng isang anak mula sa kanya: oo, siya'y aking pagpapalain, at siya'y magiging ina ng maraming bansa; mga hari

ng mga tao ang magmumula sa kanya. (17) **Nang magkagayon ay nagpatirapa si Abraham at tumawa, at sinabi sa kanyang puso, Magkakaanak pa ba ang isang taong may isandaang taon na?** At si Sarah na siyamnapung taon na, siya ba'y manganganak? (18) **At sinabi ni Abraham sa Diyos, O nawa'y mabuhay si Ismael sa harap mo!** Genesis 17:15-18

Ang lahat ng mga pangyayaring ito ay nagpapakita ng lawak ng problema kina Abraham at Sarah. Unti-unting nalalantad ang kanilang kakulangan sa pananampalataya. Ipinapakita ni Pablo na ang kaugnayan ni Abraham sa dalawang babae, sina Sarah at Agar, ay nagpapakita ng katotohanan kung paano gumagana ang dalawang tipan. Pinakasalan ni Abraham ang parehong babae. Si Agar ang unang nagkaanak, ngunit ito ang nagdulot ng matinding sakit kay Abraham hanggang sa kinailangan niyang paalisin sina Agar at ang kanyang anak. Ang sakit ng prosesong ito ay nagpakita kay Abraham ng paghihirap na dulot ng kanyang kakulangan ng pananampalataya. Sa wakas, nagawa ni Abraham na ganap na makapasok sa karanasan ng Bagong Tipan. Isa itong prosesong may dalawang hakbang at may ilang pagsasabay ng dalawang tipan, dahil may panahong naninirahan ang dalawang anak sa iisang tahanan. Sa pagsubok ng paghahandog sa kanyang anak na si Isaac, ganap na nakapasok si Abraham sa Bagong Tipan. Hindi nanghina ang kanyang pananampalataya sa Panginoon. Ang pagiging ganap ng kanyang pananampalataya ay nagdulot sa kanya ng pagpapanumbalik na ninanais ng Diyos mula sa simula.

Upang maisagawa ang gawaing ito ng pagpapanumbalik, kinailangang pahintulutan ng Panginoon ang proseso ng panahon upang mailantad ang sakit ni Abraham na kawalan ng pananampalataya, upang siya ay mapagalang. Hinayaan ng Panginoon na maganap ang mga pangyayari na *pumatay* sa dating pag-iisip ni Abraham at *nagbigay* sa kanya ng katiyakan ng katuwiran sa pamamagitan ng pananampalataya.

Sa nakaraang dalawang kabanata, tinalakay natin ang prinsipyo ng salamin. Ang salamin ay isang kasangkapan na ginagamit ng mga dentista upang ipakita sa atin ang mga problema sa ating bibig. Ang mga doktor naman ay gumagamit ng x-ray bilang instrumento

upang ipakita sa atin ang mga problemang hindi natin nakikita ng hubad na mata. Ang kautusan ng Diyos ay kumikilos bilang isang instrumento, isang salamin na naglalahad ng lawak ng ating sakit sa kasalanan. Ang salaming ito ang kasangkapan na nagtuturo sa atin kay Kristo kung tatanggapin natin ang pagsusuri.

Kaya't ang kautusan ay naging tagapagturo natin upang tayo'y akayin kay Kristo, upang tayo'y ariing-ganap sa pamamagitan ng pananampalataya. Galacia 3:24

Ang kasalanan ay isang problema na nagsisimula sa makalaman na isipan. Upang ayusin ang problemang ito, kailangan ipakita sa atin ng ating Ama sa langit ang ating maling pag-iisip. Ang gawaing ito ay isinasagawa sa pamamagitan ng kautusan. Ang problema ay para sa karamihan, ang paghahayag ng ating mga pagkakamali ay nagiging sanhi ng kanilang pagtatapon ng mga paghahayag na ito pabalik sa Diyos.

Ngunit maging tagapagsagawa ng salita, at hindi tagapakinig lamang, na dinadaya ang inyong mga sarili. (23) Sapagkat kung ang sinuman ay tagapakinig ng salita at hindi tagapagsagawa, **siya ay tulad ng isang tao na tumitingin sa kanyang natural na mukha sa isang salamin;** (24) sapagkat tinitingnan niya ang kanyang sarili, umalis, at agad na nakakalimutan kung anong klaseng tao siya. (25) Ngunit ang tumitingin sa perpektong kautusan ng kalayaan at patuloy na nagsisigasi dito, at hindi isang tagapakinig na nakakalimot kundi isang tagapagsagawa ng gawa, ang taong ito ay pagpapalain sa kanyang ginagawa. Santiago 1:22-25 (NKJV)

Ano ang ibig sabihin ng maging tagapakinig ng salita ngunit hindi tagapagsagawa? Isang perpektong halimbawa nito ay matatagpuan sa kwento ng mga anak ni Israel nang sila'y dumating sa Bundok ng Sinai. Ipinangako ng Diyos na gagawin Niya ang maraming bagay para sa kanila, ngunit hindi nila talagang pinakinggan ng mabuti. Sa halip na tanggapin ang mga ipinangako ng Diyos sa kanila, sinabi ng mga Israelita sa Diyos na gagawin *nila* ang mga bagay na ipinangako *Niyang* gagawin para sa *kanila*.

Nakita ninyo kung ano ang ginawa ko sa mga Egipcio, at kung paano ko kayo dinala sa mga pakpak ng agila, at

dinala ko kayo sa aking sarili. (5) Kaya't ngayon, kung susundin ninyo ang aking tinig, at iingatan ang aking tipan, kayo'y magiging isang natatanging yaman sa akin sa ibabaw ng lahat ng mga tao: sapagkat ang buong lupa ay akin: (6) **At kayo'y magiging isang kaharian ng mga pari at isang bansang banal sa akin.** Ito ang mga salitang iyong sasabihin sa mga anak ni Israel. (7) At si Moises ay pumaroon at tinawag ang mga matandang tao ng bayan, at isinaysay sa kanilang harapan ang lahat ng mga salitang iniutos sa kanya ng Panginoon. (8) **At ang buong bayan ay sumagot ng magkasama, at sinabi, Lahat ng sinabi ng Panginoon ay aming gagawin.** At ibinalik ni Moises ang mga salita ng bayan sa Panginoon. Exodo 19:4-8

Talagang sinabi ng Diyos na bibigyan Niya sila ng biyaya upang sumunod sa Kanya sa espiritu at sa katotohanan. Ang pagsunod ay nangangahulugang magtiwala na gagawin ng Diyos silang mga hari at mga pari para sa Kanya. Ang pagsunod ay dapat unawain bilang hindi paggawa ng isang bagay para sa Diyos kundi pagtitiwala na ang Diyos ang gumagawa ng isang bagay para sa kanila. Sa kalungkulang bahagi, iniba ng Israel ang pangako ng Diyos at ginawa nilang isang bagay na maaari nilang gawin para sa Kanya at sa gayon ay makakuha ng karapatan para dito.

Ang prosesong ito ay kung ano ang pormal na tinatawag ng Bibliya na Lumang Tipan. Ipinakita ng pangyayaring ito sa isang pormal na paraan ang kawalan ng kakayahan ng tao na tunay na makinig sa Diyos at magtiwala sa Kanyang mga sinasabi.

Sapagkat kung ang unang tipan ay walang kapintasan, ay hindi sana hinanap ang lugar para sa pangalawa. (8) Sapagkat sinaway sila, sinabi niya, Masdan, darating ang mga araw, sabi ng Panginoon, na gagawa ako ng bagong tipan sa bahay ng Israel at sa bahay ng Juda: (9) **Hindi ayon sa tipan na ginawa ko sa kanilang mga magulang noong araw na hinawakan ko sila sa kamay upang ilabas sila mula sa lupain ng Egipto; dahil hindi nila itinaguyod ang aking tipan,** at hindi ko sila inisip, sabi ng Panginoon. (10) Sapagkat ito ang tipan na aking gagawin sa bahay ng Israel pagkatapos ng mga araw na iyon, sabi ng Panginoon; ilalagay ko ang aking mga kautusan sa kanilang kaisipan, at isusulat ko ito sa kanilang mga puso: at ako'y magiging Diyos nila, at sila'y magiging bayan ko: Hebreo 8:7-10

Alam ng Panginoon na hindi makikinig nang maayos ang Israel sa Kanya kundi sa halip ay susubukan nilang gawin ang mga bagay na ipinangako Niyang gagawin para sa kanila. Ito ay bahagi ng proseso ng pagiging guro na nagdadala sa isang tao kay Kristo.

Kaya't ang kautusan ay naging guro natin *upang dalhin tayo* kay Kristo, upang tayo'y maipahayag na matuwid sa pamamagitan ng pananampalataya. Ngunit pagkatapos dumating ang pananampalataya, hindi na tayo nasa ilalim ng guro. Galacia 3:24-25

Alam ng Diyos na hindi kayang tuparin ng Israel ang kanilang mga pangako sa Kanya, ngunit pinayagan Niya silang subukan upang kapag sila'y nabigo, mayroon pa rin silang pagpipilian na itigil ang kanilang mga pagsisikap at magtiwala sa Kanya na tapusin ang Kanyang ipinangako.

Tulad ng ipinakita natin kanina sa kwento nina Abraham at Sarah, ang problema natin bilang tao ay kapag nagsimula ang Panginoon na ipakita sa atin ang ating kasalanan, itinutulak ng ating likas na pag-iisip ang problema pabalik sa Kanya. Sinabi ni Sarah na pinigilan siya ng Panginoon na magkaroon ng anak. Inisip niya na Siya ang may kasalanan kung bakit hindi nagtatagumpay ang mga bagay. Nang tanungin ng Panginoon si Adan kung kumain siya ng prutas mula sa puno, ibinalik ni Adan ang sisi sa Diyos.

At sinabi ng Diyos, Sino ang nagbalita sa iyo na ikaw ay hubad? Kumuha ka ba ng pagkain mula sa punong iyon na inutusan ko kang huwag kainin? (12) **At sinabi ng tao, Ang babae na ibinigay Mo sa akin upang makasama, siya ang nagbigay sa akin ng prutas mula sa puno, at ako'y kumain.** Genesis 3:11-12

Ang problemang ito ng pagpapasa ng mga pagkakamali sa Diyos ay malaki ang epekto sa paraan ng ating pagbabasa at pagpapaliwanag ng Bibliya. Babala ng Bibliya sa atin ang ating makamundong kalagayan at ipinapakita ang mga iniisip at layunin ng ating mga puso na tayo ay makasarili, mapanlinlang, mapanira, at mamamatay-tao.

Gaya ng nasusulat, **Walang matuwid, wala, ni isa man: (11) Walang nakakaunawa, walang naghahanap ng Diyos.** (12) Lahat sila'y lumihis sa landas, sila'y nagsama-samang naging hindi kapaki- pakinabang; walang gumagawa ng mabuti, wala, ni isa man. (13) Ang kanilang lalamunan ay isang bukas na libingan; **sa kanilang mga dila ay gumagamit sila ng daya;** ang lason ng ahas ay nasa ilalim ng kanilang mga labi: (14) Ang kanilang bibig ay puno ng mga sumpa at kapaitan: (15) **Ang kanilang mga paa ay mabilis upang magbuhos ng dugo:** (16) Pagkawasak at kalungkutan ay nasa kanilang mga daan: (17) At ang daan ng kapayapaan ay hindi nila nakilala: (18) Walang takot sa Diyos sa kanilang mga mata. Roma 3:10-18

Ang realidad ng ating kalikasan ay malinaw na ipinakita sa atin sa buhay ni Jesus. Ang pagmamahal at awa na ipinakita Niya sa Kanyang mga kaaway at ang Kanyang matiyagang pag-aalaga sa ministeryo ay ganap na humahatol sa ating makasariling kalikasan. Sa halip na magsisi, itinutulak ng puso ng tao ang mga katangiang makalaman pabalik sa Diyos upang bigyang-katarungan ang sarili nitong kasalanan. Gaya ng sinabi sa Santiago, binabasa ng likas na tao ang Salita ng Diyos at nakikita ang kanyang sariling kalikasan.

Sapagkat ang sinumang nakikinig ng salita at hindi nagiging tagagawa nito **ay tulad ng isang taong tumitingin sa kanyang natural na mukha sa salamin;** Santiago 1:23 (NKJV)

Ang Panginoon ay kumikilos tulad ng isang doktor o dentista sa paraan ng pagpapakita Niya sa atin ng lawak ng problema, ngunit hindi ito sapat para sa atin, sapagkat hindi natin paniniwalaan na ang problema ay hindi na maaayos, o kung naniniwala man tayo, iniisip natin na maaaring may ibang lunas na mas kaaya-aya kaysa sa inaalok Niya sa atin, tulad ng isang pansamantalang gamot na pampawala ng sakit na magiging sapat sa buong buhay natin. Gayunpaman, hindi maiiwasan ang katotohanan na ang kasalanan ay hindi kailanman nagbibigay ng kapayapaan, sapagkat “walang kapayapaan, sabi ng Panginoon, sa masasama”, hindi para sa laman at hindi para sa inaalihan ng demonyo, kaya't kailangan pahintulutan ng Diyos na maranasan natin ang kasunod na hapdi ng ating makasalanang mga gawa upang maunawaan natin ito – na

"ang anumang hindi mula sa pananampalataya ay kasalanan." Isaias 48:22, Roma 14:23.

Sa kabila ng pasakit sa Kanyang sarili, paulit-ulit na pinapanood ng Diyos ang tao na dumaa sa mga gawaing ayon sa Lumang Tipan ng kaligtasan sa sarili nilang paraan, nananawagan na kilalanin natin na ang tanging paraan upang maharap ang problema ay sa pamamagitan ng pagpapahintulot kay Kristo na kumilos sa ating mga puso. Gayunpaman, tumatanggi tayong tanggapin na ang masasakit na resulta ay bunga ng ating sariling makasalanang kalikasan, na lalo pang magiging masahol kung hindi ito hinahadlangan ng banayad na pangangalaga ng isang mapagmahal na Ama na may layuning gawing mabuti ang pagtutuwid na ito para sa atin. Sa halip, natutukso tayong sisihin Siya at paratangan Siya ng pagiging malupit, na mula sa ating tiwaling pananaw ay nagpapahirap at tila walang-awang nagpapahintulot ng pagdurusa sa atin. Nakagawa ang tao ng napakaraming tusong paraan upang iukit sa Diyos ang kanilang sariling masasamang gawa. Tulad ng sinasabi sa Kasulatan:

Ang puso ay mandaraya higit sa lahat ng bagay, at labis na masama: sino ang makakaalam nito? Jeremias 17:9

Ang mga bagay na ito ay iyong ginawa, at ako'y nanahimik; **inakalamo na ako ay katulad mo**: ngunit sasalansangin kita, at ilalantad ang mga iyon sa harap ng iyong mga mata. Awit 50:21

Malungkot mang isipin, mula nang mahulog ang sangkatauhan, ang ating mga puso ay likas na mapanlinlang at may pagnanasa sa karahasan. Kapag binabasa ng likas na tao ang Bibliya, naipapasa niya ang mga masasamang karakter na ito sa Diyos. Kapag nakikita ng mambabasa na ang Diyos ay marahas at mapaniil, ito'y nagiging paraan upang ganap na mailantad at mapalawak ang mga binhi ng kasamaan na noon pa man ay nasa puso ng mambabasa. Gaya ng ipinaliwanag ni Pablo:

Ngunit ang kasalanan, na nakahanap ng pagkakataon sa pamamagitan ng kautusan, ay gumawa sa akin ng lahat ng uri ng pagnanasa. Sapagkat kung walang kautusan ang kasalanan ay patay. (9) Ako'y nabuhay nang minsan na walang kautusan, ngunit nang

dumating ang kautusan, ang kasalanan ay muling nabuhay, at ako'y namatay. (10) At ang kautusan, na inihandog para sa buhay, ay natagpuan kong nagdala sa akin ng kamatayan. (11) Sapagkat ang kasalanan, sa pamamagitan ng kautusan, ay nilinlang ako, at sa pamamagitan nito'y pinatay ako. (12) Kaya't ang kautusan ay banal, at ang utos ay banal, matuwid, at mabuti. (13) Kung gayon, ang mabuti ba ay naging kamatayan para sa akin? Huwag sanang mangyari. Ngunit ang kasalanan, upang ito'y makita bilang kasalanan, ay nagdulot ng kamatayan sa akin sa pamamagitan ng mabuti; upang sa pamamagitan ng kautusan ang kasalanan ay lalong maging kasuklam- suklam. Roma 7:8-13

Ginagamit ng mga tao ang mga kuwento sa Lumang Tipan na tila nagsasabing ang Diyos ay pumapatay at sumisira ng mga tao upang bigyang-katwiran ang kanilang sariling likas na pagkamapamuksa. Ang Bibliya ay maingat na isinulat upang tuluyang ilantad ng tao ang tunay na nilalaman ng kanilang puso. Ang buhay ni Jesus sa lupa ay nagpapakita sa atin nang malinaw kung ano talaga ang Diyos. Hindi pumatay si Jesus ng sinuman, ngunit sa halip na tumingin sa perpektong salamin ng pag-ibig ng Diyos, pinipili ng mga tao na basahin ang Lumang Tipan bilang mga nakikinig lamang ng salita at nakikita lamang ang kanilang sariling anyo sa kanilang akala ay anyo ng Diyos.

Ngunit tayong lahat, na walang takip sa mukha, **habang tinitingnan ang kaluwalhatian ng Panginoon na parang sa isang salamin**, ay nababago sa kaparehong anyo mula sa kaluwalhatian patungo sa kaluwalhatian, ayon sa Espiritu ng Panginoon. 2 Corinto 3:18

Ang kaluwalhatian ng Panginoon ay ang kabuuang karakter ng Ama na nahayag sa buhay ni Jesus dito sa lupa.

Pinarangalan Kita dito sa lupa. Tinapos Ko na ang gawaing ibinigay Mo sa Akin upang gawin. Juan 17:4

Ang kaluwalhatian ng Diyos ay ang Kanyang karakter ayon sa Kanyang sinasabi sa atin.

At sinabi niya, Ako'y nananawagan sa Iyo, **ipakita Mo sa akin ang Iyong kaluwalhatian...** (34:5) At ang Panginoon ay bumaba sa alapaap, at tumayo sa kanya roon, at ipinahayag ang

pangalan ng Panginoon. (6) **At ang Panginoon ay dumaan sa harap niya, at ipinahayag, Ang Panginoon, Ang Panginoong Diyos, maawain at mahabagin, matiyaga, at sagana sa kabutihan at katotohanan...** Exodo 33:18; 34:5-6

Kapag binasa mo ang Bibliya sa pamamagitan ng salamin ng kaluwalhatian, o karakter, ni Jesus, makikita mo ang isang ganap na magkaibang bagay sa Lumang Tipan kumpara kapag binabasa ito sa pamamagitan ng salamin ng iyong likas na puso. Ngunit paano ito posible na makita ang kaluwalhatian ni Kristo ang Panginoon sa isang salamin? Dapat ba'y makita natin ang ating mga sarili sa salamin? Paano natin makikita si Kristo?

Kanino ipagkakaloob ng Diyos na ipaalam kung ano ang mga yaman ng kaluwalhatian ng hiwagang ito sa mga Hentil; na **si Kristo ay nasa inyo, ang pag-asa ng kaluwalhatian:** Colosas 1:27

Kapag pumasok tayo sa Bagong Tipan, tayo ay ipinanganak na muli at si Kristo ay nagsisimulang ipakita sa ating mga puso. Nagsisimula nitong baguhin ang ating nakikita na nasasalamin sa salamin. Kapag nakita natin si Kristo sa salamin, ang buong paraan ng ating pagbasa sa Biblia ay nagsisimulang magbago. Tulad ng nabanggit natin sa kabanata 18 tungkol sa mga malinaw na pahayag, agad nating nakikita ang maraming mga halatang kontradiksiyon na sa unang tingin ay hindi madaling lutasin. Ito ang patunay ng isang proseso ng pagbabago mula sa Lumang Tipan patungo sa karanasan ng Bagong Tipan. Ang ating mga mata ay nagsisimulang magbago sa paraan ng kanilang pagbabasa.

At kinuha niya ang bulag sa kamay, at inilabas siya sa bayan; at nang si Jesus ay dumura sa kanyang mga mata, at ipinatong ang Kanyang mga kamay sa kanya, tinanong Niya siya kung siya ay nakakakita ng anumang. (24) At tumingin siya, at nagsabi, Nakikita kong parang mga puno ang mga tao, na naglalakad. (25) Pagkatapos, ipinagain niya muli ang Kanyang mga kamay sa kanyang mga mata, at pinatingin siya pataas: at siya'y gumaling, at nakakita ng malinaw sa lahat ng tao. Marcos 8:23-25

Sa simula, nakikita natin ang mga tao na parang mga puno na naglalakad, ngunit habang inilalapat ng Panginoon ang Kanyang mga

kamay sa ating mga mata, nagsisimula tayong makita ang mga bagay tulad ng kung paano Niya ito nakikita, at isang napakagandang larawan ang nahahayag!

Ang susi sa lahat ng ito ay ang mahalagang papel ng Lumang Tipan sa pagtulong sa atin na hanapin ang tunay na lunas kay Kristo. Ipinapakita ng Lumang Tipan sa pamamagitan ng kautusan kung gaano tayo kasama upang tayo ay lumapit kay Kristo at magamot sa Bagong Tipan. Ang dalawang prosesong ito ay laging magkasama at nagaganap sa buhay ng bawat taong lumalapit sa Panginoon. Pareho ang prosesong ito ngayon, gaya noong panahon nina Adan, Noe, Abraham, at Moises.

Ang pagsisikap na paghiwalayin ang prosesong ito na may dalawang hakbang ay nagpapakita sa Diyos sa Lumang Tipan bilang tila nagpapahirap lamang—parang binabali ang mga buto at binubutas ang mga ngipin nang walang lunas. Nagmumukhang mabagsik at malupit ang Diyos sa ganitong pananaw. Higit pa rito, ang ebanghelyong itinuturo ng marami ngayon ay tila simpleng maniwala ka lang kay Jesus at huwag nang pansinin ang iyong mga hindi maayos na mga buto at bulok na ngipin. Parang ipinapakita nito na aayusin lamang ni Jesus ang sira nang hindi tinatanggal ang pagkabulok. Ang ganitong paghihiwalay ng dalawang hakbang sa buhay ng isang tao ay nagpapakita sa Diyos na mabagsik sa Lumang Tipan at malambot at kompromiso sa Bagong Tipan.

Ang pinakamalaking kawalan sa hindi tamang pag-unawa sa prosesong ito na may dalawang hakbang ay kapag hinayaan ng Diyos na umusbong ang mga bagay upang ilantad ang kasalanan sa mga taong nais Niyang iligtas, ang mga pagpapakita ng kasalananang ito ay naiuugnay sa Diyos na para bang kagustuhan Niya ito.

Higit pa rito, **pumasok ang kautusan upang lalong lumaganap ang kasalanan.** Ngunit kung saan dumami ang kasalanan, lalong sumagana ang biyaya: Roma 5:20

Kapag ang kautusan ay pumasok sa ating puso at isipan, pinalalago nito ang kasalanan sa tao at nagiging mas nakikita ito. Inaanyayahan ang tao na lumapit kay Kristo at tanggapin ang lunas.

At pagdating Niya, susumbatan Niya ang sanlibutan tungkol sa kasalanan, sa katuwiran, at sa paghatol: Juan 16:8

Ang makasalanang nakonsensya sa kasalanan ay binibigyang kakayahan sa pamamagitan ng pananampalataya na tanggapin ang Kanyang katuwiran— ang katuwiran ni Kristo na naghahanda sa makasalanan para sa walang hanggang paghatol.

Ngayon ay dumarating tayo sa isang mahalagang punto upang maunawaan ang buong prosesong ito. Kapag ang isang tao ay nasa likas niyang kalagayan ng pag-iisip, ang mga pagpapahayag ng Diyos sa kanya ay nagpapakita ng laman ng kanyang puso. Nais ng Diyos na ipakita ang mga layunin at motibo sa puso ng tao. Sa Kanyang pag-ibig, hangad ng Diyos na ilantad ang mga bagay na hindi alam ng tao na mayroon siya sa kanyang sarili.

At ngayon ay isinumpa ka mula sa lupa, na nagbuka ng kanyang bibig upang tanggapin ang dugo ng iyong kapatid mula sa iyong kamay. (12) Kapag sinasaka mo ang lupa, hindi na ito magbibigay sa iyo ng lakas; magiging palaboy at lagalag ka sa lupa. Genesis 4:11-12

Sa mga talatang ito, ipinapakita ng Diyos kay Cain kung ano ang nasa Kanyang puso. Nagdala si Cain ng sumpa sa lupa dahil sa kanyang kasalanan. Ang pagpatay na ginawa niya ay sumira sa kanyang dignidad at iniwan siyang wasak na tao. Ang mga salitang ito ay hindi binigkas upang wasakin si Cain, kundi upang maunawaan niya ang kanyang kalagayan, lumapit sa Diyos, at humingi ng kapatawaran. Paano tumugon si Cain?

At sinabi ng Panginoon, **Ang parusa ko ay higit pa sa kaya kong tiisin.** (14) **Narito itinaboy mo ako ngayon mula sa balat ng lupa; at mula sa iyong mukha ako'y matatago; at ako'y magiging palaboy at lagalag sa lupa; at mangyayari na sinumang makakita sa akin ay papatayin ko.** Genesis 4:13-14

Sa halip na tanggapin ang dayagnosis bilang katotohanan ng kanyang

Minsan, ang Diyos ay magbibigay ng mga utos na sumasalamin sa isip ng tao upang ang mga kaisipang iyon ay magbunga ng desisyon, kaya't naipapakita kung ano ang nasa kanilang puso.

kalagayan, ibinabalik ni Cain ang sisi sa Diyos. Tumanggi si Cain na magsisi sa pagpatay sa kanyang kapatid kaya't hindi niya matagpuan ang kapayapaan. Ang pagkakasala sa pagpatay sa kanyang kapatid ay nakasalalay sa kanya araw at gabi, kaya't patuloy siyang tumatakbo sa kanyang isipan bilang isang palaboy. Minsan, ang Diyos ay magbibigay ng mga utos na sumasalamin sa isip ng tao upang ang mga kaisipang iyon magbunga ng desisyon, kaya't naipapakita kung ano ang nasa kanilang puso. Nang nais ng Israel na mag-espiya sa lupa, ibinigay ng Diyos ang utos na magpatuloy at gawin ito. Ang nangyari ay 10 sa 12 na espiya ay bumalik na may ulat na walang pananampalataya.

At nilapitan ninyo ako, bawat isa sa inyo, at sinabi, Magpapadala kami ng mga lalaki sa unahan namin, at sila'y magsisiyasat ng lupaing ito, at magbibigay sa amin ng balita kung anong daan ang aming tatahakin, at sa anong mga bayan kami darating. (23) At ang sinabi ay ikinagalak ko; kaya't kumuha ako ng labindalawang lalaki mula sa inyo, isa mula sa bawat lipi: Deuteronomio 1:22-23

At ang Panginoon ay nagsalita kay Moises, na sinasabi, (2) Magpadala ka ng mga lalaki upang masiyasat ang lupain ng Canaan, na ibinibigay ko sa mga anak ng Israel; mula sa bawat lipi ng kanilang mga ninuno ay magpapadala kayo ng isang lalaki, bawat isa ay isang pinuno sa kanila. Mga Bilang 13:1-2

Ang dahilan kung bakit humiling ang mga lalaki na mag-espiya sa lupain ay dahil kulang sila sa pananampalataya sa salita ng Diyos. Nais ng Panginoon na ipakita sa kanila ang kanilang kakulangan sa pananampalataya kaya't ipinaalala lamang Niya sa kanila ang kanilang sariling kaisipan at ibinigay ang utos na nagmula sa kanilang puso: ang siyasatin ang lupain bilang paghahanda na sakupin ito sa sarili nilang lakas.

...sa Lumang Tipan o likas na kalagayan, ang mga utos na Kanyang ibinibigay na salungat sa buhay ni Jesus sa lupa ay nagbibigay ng patunay ng operasyon ng banal na salamin.

Uulitin natin ang punto na kapag nakikitungo ang Diyos sa mga tao sa Lumang Tipan o likas na kalagayan, ang mga utos na Kanyang ibinibigay na salungat sa buhay ni Jesus sa lupa ay

nagbibigay ng patunay ng banal na salamin na gumagana. Ang mga ito ay mga nasasalaming kaisipan ng tao upang higit na mahayag ang kanilang kasamaan. Ang mga ito ay hindi mga kaisipan o kagustuhan ng Diyos. Ito ang puntong nakalilito at nakalilinlang sa karamihan ng mga nagbabasa ng Bibliya.

Isaalang-alang ang kaso ni Balaam. Sinabi ng Diyos kay Balaam na huwag pumunta at sumpain ang Israel. Sa simula, sumunod si Balaam sa Diyos, ngunit nang bumalik ang mga tauhan ni Balak na nangangakong bibigyan siya ng malaking karangalan, nagsimula siyang mag-alinlangan at sinabi sa mga tao na manatili muna.

Kung ang mga tao ay dumating upang tawagin ka, bumangon ka at sumama sa kanila; ngunit ang salita na sasabihin Ko sa iyo, iyon ang gagawin mo. (21) At si Balaam ay bumangon kinaumagahan, inihanda ang kanyang asno, at sumama sa mga prinsipe ng Moab. Mga Bilang 22:20-21

Ang utos na ito ay repleksyon ng kagustuhan ni Balaam na pumunta. Sinabi ng Panginoon sa kanya ang kanyang sariling nais upang makita niya ang kanyang sarili. Kung hindi natin nauunawaan ang prosesong ito ng tipan, ang mga susunod na talata ay tila walang kahulugan.

At nagalab ang galit ng Diyos dahil siya ay nagpunta; at ang anghel ng Panginoon ay tumayo sa daan bilang kalaban laban sa kanya. Ngayon siya ay nakasakay sa kanyang asno, at ang kanyang dalawang lingkod ay kasama niya. Bilang 22:22

Ating naaalala na ang salitang Hebreo para sa *galit* dito ay maaaring isalin bilang *nalungkot*. Nalungkot ang Panginoon na pinili ni Balaam na sumama sa mga lalaki at nagpadala Siya ng anghel upang balaan siya. Tila nauunawaan ni Balaam na dapat siyang bumalik sa kanyang tahanan, ngunit isang maliit na salita ang naglalantad ng nasa kanyang puso — kung.

At sinabi ni Balaam sa anghel ng Panginoon, Ako'y nagkasala; sapagkat hindi ko alam na ikaw ay nakatayo sa daan laban sa akin: kaya ngayon, kung hindi ito nakalulugod sa iyo, babalik na ako. Bilang 22:34

Alam ni Balaam na hindi ito ang kalooban ng Panginoon. Ang buong pangyayari kasama ang asno at ang anghel ng Panginoon ay malinaw na ipinakita na mali ang kanyang ginagawa. Inamin pa nga niya ang kanyang kasalanan, ngunit sinabi niya, “*KUNG* nais mo akong bumalik, babalik ako.” Kailangan magsalita ng Panginoon pabalik sa kanya sa pamamagitan ng salamin.

At sinabi ng anghel ng Panginoon kay Balaam, Sumama ka sa mga lalaki: ngunit ang salita na Aking sasabihin sa iyo, iyon lamang ang iyong sasabihin. Kaya't si Balaam ay sumama sa mga prinsipe ni Balak. Bilang 22:35

Ang mga utos ng Diyos kay Balaam na pumunta ay repleksyon ng kanyang sariling pag-iisip dahil si Balaam ay nasa Lumang Tipan. Kapag nakikita ng Diyos na ang mga tao ay determinado na sundan ang isang tiyak na landas, hindi Niya nais na hadlangan sila laban sa kanilang sariling kagustuhan.

Ngunit hindi sila sumunod, ni hindi inilaan ang kanilang pandinig, kundi pinatigas nila ang kanilang leeg, upang hindi makinig, ni tumanggap ng aral. Jeremias 17:23

Binigyan Niya sila ng kalayaan na gawin ang kanilang nais. Ito ay nagpapahintulot sa binhi ng kasalanan na lumago upang maganap ang kasalanan. Kapag ang kasalanan ay lumaganap, muling dumarating ang pagkakataon upang magsisi at pumili ng tamang daan upang ang biyaya ay magtaglay ng higit pang kalakhan.

Isaalang-alang muli ang halimbawa nang humiling ang Israel ng isang hari. Binalaan sila ng Diyos laban dito ngunit sila'y matitigas ang ulo. Kaya't ibinigay ng Diyos sa kanila ang isang hari ayon sa *kanilang* kagustuhan. Hindi ito kalooban ng Diyos, ngunit sa salamin ng kanilang sariling kagustuhan, pinayagan silang magkaroon ng kanilang makamundong hari.

Sa panahon ni Moises, sinabi ng Diyos sa Israel na ang mga Canaanita ay papaalisin gamit ang mga buwitre. Walang binanggit na pagpatay at pagwasak sa kanila. Ngunit ipinakita ng mga Israelita ang kanilang mga pagkahilig sa pagpatay sa Bilang 21.

At nang marinig ni Haring Arad na Canaanita, na naninirahan sa timog, na dumaan ang Israel sa daraanan ng mga espiya, nakipaglaban siya laban sa Israel, at kumuha ng ilan sa kanila bilang bihag. (2) **At ang Israel ay nanumpa sa Panginoon, at nagsabi, Kung tunay mong ipagkaloob ang bayang ito sa aking kamay, ay lubos kong wawasakin ang kanilang mga lunsod.** (3) At pinakinggan ng Panginoon ang tinig ng Israel, at ipinagkaloob ang mga Canaanita sa kanilang kamay; at lubos nilang winasak ang mga ito at ang kanilang mga lunsod: at tinawag nila ang pangalan ng lugar na Horma. Mga Bilang 21:1-

3

Pinakinggan ng Diyos ang kanilang kagustuhan na pumatay ng ibang mga bansa, kaya't sa hinaharap, muling ibabalik ng Panginoon ang kanilang mga pagkahilig sa pagpatay sa pamamagitan ng mga utos na magpatay ng kanilang mga kaaway na kinasisiyahan ng kanilang mga pandinig.

Sapagkat darating ang panahon na hindi na nila titiisin ang tamang doktrina; kundi dahil nais nilang pakaaliwin ang kanilang tainga, mag-iipon sila ng mga guro ayon sa kanilang sariling mga nais, 2 Timoteo 4:3

**Kung hindi mo
maiintindihan ang
dalawang hakbang na
proseso ng mga tipan,
ituturo mo ang
pagpapakita ng
kasalanan ng tao sa
karakter ng Diyos
mismo!**

Kung hindi mo maiintindihan ang dalawang hakbang na proseso ng mga tipan, ituturo mo ang pagpapakita ng kasalanan ng tao sa karakter ng Diyos mismo! Isa ito sa pinakamalaking pagkatalo ng mga tao sa pagbabasa ng kasulatan sa mga nakaraang siglo; Isang pagkatalo sa hindi pagtuklas ng likas na pagkahilig ng tao na ilahad ang kanyang espiritu ng mapanirang paghihiganti sa maawain na mukha ng Diyos.

Ang sinumang tao na kumikilala kay Kristo bilang kanilang Tagapagligtas ay kailangang tanggapin na sila ay may kasalanan sa kamatayan ng Anak ng Diyos. Ang katotohanang ito ay nagpapakita

na ang mga tao sa kanilang kalikasan ay napopoot sa Diyos at sa Kanyang Anak. Sa pagsisikap na ipagtanggol ang espiritu ng poot na ito, inilalapat ng mga tao ang kanilang marahas na karakter sa Diyos, at ipinapahayag Siya bilang pinakamalaking pumatay ng sangkatauhan, kaya pinapalaganap ang espiritu ng pagpatay na kanilang itinatangi laban sa mga kinapopootan nila, at lihim na itinatago o hayagang inihahayag ang kanilang nais na makita ang kanilang mga kaaway na pinahihirapan at pinapatay sa mga apoy ng impyerno.

Sa kasalukuyang panahon, nagsisimula na ang panawagan na *matakot* sa Diyos at magbigay ng kaluwalhatian sa Kanya. Sa pag-unawa ng mas mabuti sa tunay na karakter ng Diyos, tayo ay inilipat mula sa takot sa isang posibleng mapaghighanting Ama, patungo sa isang mas mataas na antas ng pag-ibig na nag-aalok ng mas dakilang paggalang at mas malalim na pagsisisi sa pagkakasala natin sa maling akusasyon laban sa Diyos.

Walang takot sa pag-ibig; kundi ang ganap na pag-ibig ay nag-aalis ng takot: sapagkat ang takot ay may pasakit. Ang may takot ay hindi ginagawang ganap sa pag-ibig. 1 Juan 4:18

Isang liwanag ang nagsisimulang umusbong at ang kaluwalhatian ng Panginoon ay ipinapahayag na. Kapag nagsimula kang tunay na maunawaan ang proseso ng mga tipan sa plano ng kaligtasan, ang mga madilim na ulap na bumalot at nagdungis sa karakter ng Diyos ay matitinag sa maluwalhating liwanag ng Kanyang pagpapahayag.

Sa mga prinsipyong ito na nailahad, mayroon na tayong mga kasangkapan upang suriin ang ilang mga mararahas na kwento sa Bibliya at makita sa mga ito ang pagtitiis, karunungan, katarungan, awa, at pag-ibig ng Diyos.

22. Si Moises ang Pinakamaamong Tao

(Ngayon, ang lalaking si Moises ay napakahinahon, higit sa lahat ng mga tao na nasa ibabaw ng lupa.) Bilang 12:3

Pinalaki sa isang panahon ng kasamaan, pagkaalipin, pag-aalay ng tao, at digmaan, ang talatang ito ay namumukod-tangi bilang isang liwanag sa madilim na mundo. Si Moises ay isang napakahinahon at maamong tao. Ipinakita niya ang hindi makasariling pag-ibig ni Kristo sa isang paraan na kakaunti lamang ang nakagawa noon o pagkatapos niya.

Nang makita niya ang kasamaan ng mga taong tinawag siyang pamunuan mula sa Egipto, at sa kabila ng pagtitiis sa kanilang mga akusasyon laban sa kanya kasama ang kanilang kagustuhang patayin siya, hindi pa rin tumigil si Moises sa panalangin para sa kanila. Bagaman maraming mambabasa ang maaaring mag-isip na nararapat lamang na sila’y pabayaang at mapahamak – gayunpaman, nanalangin si Moises, “burahin mo na lang ang aking pangalan sa aklat ng buhay kapalit nila.”

At bumalik si Moises sa Panginoon at nagsabi, O, ang bayang ito ay nagkasala ng malaking kasalanan, at gumawa sila ng mga diyos na ginto para sa kanilang sarili. (32) Ngunit ngayon, kung iyong patatawarin ang kanilang kasalanan; at kung hindi, burahin mo na lamang, isinasamo ko sa iyo, ang aking pangalan sa aklat na iyong isinulat. Exodo 32:31-32

Madaling basahin ang talatang ito at magpatuloy na lang – ngunit ialay ang iyong walang hanggang buhay para sa mga taong walang pakialam sa iyo, o galit sa iyo at nais pang patayin ka? Ang tanging iba pang mga nilikhang nilalang na naitala na nagningning ang mukha sa kaluwalhatian ng Diyos ay ang mga anghel. Ang taong ito ay gumugol ng apatnapung taon sa disyerto na nag-aalaga ng mga tupa, karga-karga ang mga kordero sa kanyang mga bisig, ginagabayan sila nang may pag-iingat at pinoprotektahan mula sa panganib. Sa Sinai, siya ay nagtagal ng apatnapung araw na nag-iisa sa harapan ng Diyos, nakikipag-usap sa pinakamapagpala, pinakamaawain, at mapagmahal na Tagapagligtas ng sangkatauhan. Naunawaan ni Moises ang plano ng kaligtasan; taimtim niyang hiniling na makita ang kaluwalhatian ng Diyos, at sa kanya ay ipinahayag ng Diyos ang Kanyang likas: maawain, mapagpala, matiisin, sagana sa kabutihan at katotohanan. Matiisin si Moises sa mga kasinungalingan at mga insultong ibinato laban sa kanya. Nanalangin siya sa Diyos para sa buhay ng mga taong nais agawin ang kanyang posisyon. Hindi nakapagtataka na lubhang naisin ng ating Ama na buhayng muli si Moises mula sa libingan at dalhin siya sa langit upang ipagpatuloy ang matamis na pagsasama, pati na rin upang tulungan siya sa ministeryo ni Jesus sa gawain ng kaligtasan.

Mula sa ganitong pananaw, kasama ang mga prinsipyo ng nakaraang kabanata, nakipagsapalaran tayo sa ilang napakamarahas na kwento na may kaugnayan sa buhay ni Moises.

Pagkatapos ay tumayo si Moises sa pintuan ng kampo at nagsabi, Sino ang nasa panig ng Panginoon? Lumapit siya sa akin. At ang lahat ng mga anak ni Levi ay nagtipon sa kanya. (27) At sinabi niya sa kanila, Ganito ang sabi ng Panginoong Diyos ng Israel, Isuot ng bawat isa ang kanyang espada sa kanyang tagiliran, at magparoo't parito mula sa pintuan hanggang sa pintuan sa buong kampo, at patayin ang bawat isa ang kanyang kapatid, ang kanyang kasama, at ang kanyang kapwa. (28) **At ginawa ng mga anak ni Levi ang ayon sa salita ni Moises: at nalagasan ang bayan nang araw na iyon ng may tatlong libong lalaki.** Exodo 32:26-28

Apat na talata pagkatapos nito, inialok ni Moises na isuko ang kanyang walang hanggang buhay kung sakaling hindi posible na mapatawad ang kasalanan ng Israel. Alam ni Moises ang dakilang pag-ibig at awa ng Diyos, ngunit sa kanyang isipan, alam din niya na ang mabigat na kasalananang ginawa nila ay nagawa nang may ganap na paghamak at kasamaan sa harap ng Diyos. Ano ang kasamaan na ito? Ito ang pagsamba sa Gintong Guya, isa sa mga diyos ng Egipto.

At sinabi ng Panginoon kay Moises, Pumunta ka, bumaba ka; sapagkat ang iyong bayan, na iyong inilabas mula sa lupain ng Egipto, ay nagpakasama: (8) Mabilis silang lumihis sa daan na iniutos ko sa kanila: gumawa sila ng isang binubong guya, at sinamba ito, at nag-alay ng mga handog doon, at sinabi, Ito ang iyong mga diyos, O Israel, na naglabas sa iyo mula sa lupain ng Egipto. Exodo 32:7-8

Apatnapung araw pa lamang ang nakalilipas nang ang buong Israel ay nangakong sasamba sa tunay na Diyos at mangakong magiging tapat sa Kanya. Sa loob ng wala pang anim na linggo, sila ay sumasayaw, nag-iinum, at sumasali sa mahalay na pagsasaya habang nag-aalay sa walang-silbing mga diyos ng Egipto.

Kailangan nating balikan ang kwento upang magkaroon ng mas malawak na pag-unawa sa mga isyung kasangkot. Bago ang mga pangyayari ng mga salot, ipinangako ng Panginoon ang pitong bagay sa mga Israelita bilang katuparan ng tipan na ginawa kay Abraham, Isaac, at Jacob. Ang mga pangakong ito ay naitala sa Exodo 6:6-8:

1. *Aakayin ko* kayo palabas mula sa ilalim ng mga pasanin ng mga Egipto, at...
2. *Palalayain ko* kayo mula sa kanilang pagkaalipin, at...
3. *Ililigtas ko* kayo gamit ang aking itinatangilid na kamay, at ng mga dakilang paghatol: at...
4. *Kukunin ko* kayo upang maging bayan ko, at...
5. *Ako'y magiging* Diyos ninyo: at malalaman ninyo na ako ang PANGINOON na inyong Diyos, na naglabas sa inyo mula sa ilalim ng mga pasanin ng mga Egipto, at ...
6. *Dadalhin ko* kayo sa lupang ipinangako kong ibigay kay Abraham, kay Isaac, at kay Jacob; at...

7. *Ibinibigay ko* ito sa inyo bilang pamana: Ako ang PANGINOON.

Ito ay isang paanyaya upang pumasok sa walang-hanggang tipan. Ang kailangan nilang gawin ay tanggapin at maniwala sa mga pangako na ito. Paano tumugon ang Israel?

At nagsalita si Moises ng ganito sa mga anak ni Israel: **ngunit hindi sila nakinig kay Moises** dahil sa paghihirap ng kanilang espiritu, at sa malupit na pagkaalipin. Exodo 6:9

Tinanggihan nilang makinig o tanggapin ang alok. Bakit mo tatanggihan ang ganitong kamangha-manghang alok! Ang sagot ay matatagpuan sa mga salitang “dahil sa paghihirap ng espiritu at malupit na pagkaalipin.” Inakusahan nila ang Panginoon sa kanilang mabagsik na kalagayan kaya't tinanggihan nilang maniwala sa Kanya. Ngunit ang kanilang pagkaalipin ay tanging dahil sa kanilang mga sarili. Marami sa kanila ang tumiwalag sa pagsamba sa tunay na Diyos tulad ng ipinakita ng kanilang pagsamba sa Gintong Guya. Ibinigay nila ang Sabado at lahat ng mga proteksyon na kaugnay ng mga utos ng Diyos. Lahat ng ito ay kasalanan nila. Ngunit sa halip na ipagtapat ang kanilang kasalanan at tanggapin ang alok nang may pasasalamat, pinili nilang ipasa ang kanilang pagkakasala sa Diyos mismo. Gaano katindi ang kasamaan ng puso ng tao! Matapos silang mirakulosong iligtas mula sa mga dantaon ng pagkaalipin, tumayo sila nang may pagtangga, lubos na tinanggihan ang magsisi at tanggapin ang pananagutan sa krisis na ito.

Sa kanyang dakilang awa at pag-ibig, pinili ng Diyos na iligtas sila, kahit na ang karamihan ay tumangging makinig. Hindi hanggang sa tumayo sila sa kabilang pampang ng Dagat na Pula at nakita ang lahat ng kanilang mga mang-uusig na patay sa dalampasigan, doon lamang nagsimulang pumasok sa kanilang mga isip na sila nga ay malaya na. Ang pisikal na pagkaalipin ay natanggal, ngunit ang mga tanikala ng isipan ay nanatiling matatag. Nagsimula na ang mga reklamo at mga pagdaing.

At ang buong kapulungan ng mga anak ni Israel ay nagdaing laban kay Moises at Aaron sa ilang: (3) At sinabi

ng mga anak ni Israel sa kanila, Sana'y namatay kami sa kamay ng Panginoon sa lupain ng Egipto, nang kami'y nakaupo sa tabi ng mga palayok ng karne, at nang kami'y kumain ng tinapay hanggang sa mabusog; sapagkat dinala ninyo kami sa ilang na ito upang patayin ang buong kapulungan sa gutom. Exodo 16:2-3

Mahalagang tandaan dito na ang buong kapulungan ay nagdaing laban kay Moises at Aaron. Lahat sila, mula sa una hanggang sa huli, ay nagreklamo tungkol sa mga desisyong ginagawa nina Moises at Aaron kahit na nakikita nila ang ulap sa araw at ang haligi ng apoy sa gabi bilang malinaw na patunay ng patnubay ng Diyos.

Ang espiritu ng paghuhusga at pagdaing na ito ay ang espiritu ni Satanas. Siya ang taga-akusa ng mga kapatid, at ang espiritu na ito ang namuno sa buong kapulungan sa kanilang paglalakbay sa ilang. Naalala natin na wala ni isa sa mga anak ni Israel ang tumanggap sa pitong pangako ng Diyos kundi pinili nilang sisihin Siya sa kanilang mga kalagayan. Ang mga maliliit na pagsubok na ito ay ginamit ng Diyos upang pahintulutan ang mga Israelita na magtiwala, ngunit sa halip na magpatibay ng pananampalataya, ipinakita nila ang tunay na nararamdaman ng kanilang mga puso na nagpapakita ng kanilang kakulangan sa pasasalamat at pagpapahalaga. Wala ni isa sa mga Israelita ang nasa walang-hanggang tipan at wala ni isa sa kanila ang napuspos ng Espiritu ni Kristo. Mas lalong magiging malinaw ito sa susunod na kabanata.

At ang buong kapulungan ng mga anak ni Israel ay naglakbay mula sa ilang ng Kasalanan, ayon sa kanilang mga paglalakbay, ayon sa utos ng Panginoon, at nagkampo sa Rephidim: at walang tubig na maiinom ang mga tao. (2) **Kaya't nakipagtalo ang mga tao kay Moises**, at sinabi, Bigyan mo kami ng tubig upang kami'y makainom. At sinabi ni Moises sa kanila, Bakit kayo nakikipagtalo sa akin? Bakit ninyo tinutukso ang Panginoon? (3) At nauhaw ang mga tao doon ng tubig; at **ang mga tao ay nagdaing laban kay Moises**, at sinabi, **Bakit mo kami dinala mula sa Egipto upang patayin kami at ang aming mga anak at ang aming mga hayop sa uhaw?** (4) **At sumigaw si Moises sa Panginoon, na nagsasabing, Anong gagawin ko sa mga taong ito? halos handa na silang batuhin ako.** Exodo 17:1-4

Sa halip na magpasalamat kay Moises dahil pinayagan niyang gamitin siya ng Diyos upang iligtas sila mula sa Egipto, inakusahan siya ng mga tao na nais silang patayin, kaya't ang ilan sa kanila ay nag-isip na batuhin siya hanggang mamatay.

Walang ebidensiya na nagpapakita na ang mga anak ni Israel ay nagsisi sa kanilang mga kasalanan dahil sa mga maling akusasyon o kanilang pagsamba sa mga idolo sa Egipto. Hindi sila napuspos ng Espiritu ng Diyos, kundi napuspos ng isang espiritu ng akusasyon, paghahanap ng kasiyahan, at kalugod-lugod na espiritu. Sa ganitong kalagayan ng isipan, ipinangako ng mga anak ni Israel sa Diyos na susundin Siya. Alam nila na hindi ginawa ni Moises ang lahat ng mga himalang iyon gamit ang kanyang sariling kapangyarihan. Ang kanilang mga akusasyon laban kay Moises ay mga pagpapakita lamang ng kanilang orihinal na akusasyon laban sa Diyos na matatagpuan sa Exodo 6:9 – kanilang kinamuhian ang kanilang pagkaalipin at isinisi ito sa Diyos. Ang galit na ito ay nasa kanilang mga puso nang ipinangako nilang gagawin ang lahat ng ipinangako sa kanila ng Diyos.

Alam ng Panginoon na hindi sila napuspos ng Kanyang Espiritu at hindi nila kayang tuparin ang kanilang pangako. Dinala ng Diyos si Moises sa bundok sa loob ng apatnapung araw upang payagan na lumitaw ang mga binhing galit sa kanilang mga puso. Hindi alam ng mga Israelita kung gaano katagal mananatili si Moises sa bundok. Akala nila ay baka namatay siya roon, at ang kanilang galit ay muling nabuhay sa pagsamba sa mga diyos ng Egipto.

Ang mga Levita, na mula sa parehong angkan ni Moises, ay hindi nakilahok sa pagsamba sa Ginintuang Guya. Nang walang mapang-akit na impluwensya ng Espiritu ng Diyos sa kanilang mga puso, ang mga Levita ay nag-isip lamang ng kanilang sarili bilang mas nakatataas kaysa sa kanilang mga kapatid. Walang ebidensiya na ang mga Levita ay inihandog sa Diyos. Sila rin ay nagreklamo laban kay Moises tulad ng nakadetalye sa Exodo 16. Nangako silang susunod sa Diyos kasama ang lahat, kaya't sila ay nasa kaisipan ng Lumang Tipan. Mahalaga itong maunawaan dahil, tulad ng ipinakita sa nakaraang kabanata – kapag ang mga tao ay nasa Lumang Tipan,

ang Diyos ay nagsasalita pabalik sa kanila sa wika ng kanilang mga sariling iniisip upang ipakita nang mas malinaw ang kasalanan sa makasalanan.

Kailangan nating huminto at magnilay sa puntong ito upang tiyakin na mabuti ang ating pag-unawa *kung paano* nangyayari ang paghuhukom ng Diyos. Nakasaad ito nang direkta sa mga utos ng Diyos. Ito lamang ang paraan kung paano nagdadala ang Diyos ng paghuhukom sa mga tao.

Huwag kang gagawa ng anumang inukit na imahe, o anumang larawan ng anumang bagay na nasa langit sa itaas, o nasa lupa sa ibaba, o nasa tubig sa ilalim ng lupa: (5) Huwag mong yuyukuan sila, ni paglilingkuran man sila: sapagkat ako ang Panginoon mong Diyos ay isang Diyos na mapanibughuin, **na bumabayad ng kasamaan ng mga magulang sa mga anak hanggang sa ikatlo at ikaapat na salinlahi ng mga napopoot sa akin;** (6) At ipinapakita ang awa sa libo-libo ng mga nagmamahal sa akin, at tumutupad ng aking mga utos. Exodo 20:4-6

Nang hilingin ni Moises sa Diyos na ipakita ang Kanyang kaluwalhatian sa kanya, sinabi ng Panginoon ang parehong bagay ngunit bahayang naiiba.

At ang Panginoon ay bumaba sa ulap, at tumayo sa kanya roon, at ipinahayag ang pangalan ng Panginoon. (6) At ang Panginoon ay dumaan sa harap niya, at ipinahayag, Ang Panginoon, Ang Panginoong Diyos, mahabagin at maawain, matiyaga, at sagana sa kabutihan at katotohanan, (7) **Nagtatangi ng awa sa libo-libo, nagpapatawad ng kasamaan at pagsuway at kasalanan, at hindi nagpapatawad sa nagkasala; binabayaran ang kasamaan ng mga magulang sa mga anak, at sa mga anak ng mga anak, hanggang sa ikatlo at ikaapat na salinlahi.** Exodo 34:5-7

Ano ang ibig sabihin ng pagdalaw ng kasamaan ng mga magulang sa mga anak ng mga napopoot sa Akin? Una, linawin natin na ito ay tumutukoy sa mga salinlahi na patuloy na napopoot sa Diyos. Ang napopoot sa Diyos ay ang tumututol sa Kanyang proteksyon. Kaya ang pagdalaw ng kasamaan ay ang mga kahihinatnan ng kasalanan

na bumabagsak sa makasalanan. Ipinapaabot sa atin ng Bibliya ito ng maraming beses.

Ang Panginoon ay kilala sa pamamagitan ng hatol na Kanyang ipinatutupad; **Ang masama ay nahuhulog sa bitag ng gawa ng kanyang sariling mga kamay.** Awit 9:16

At tungkol sa akin, ang aking mata ay hindi maawa, ni hindi ako magbibigay ng awa, **kundi gagantihin ko ang kanilang mga gawa sa kanilang mga ulo.** Ezekiel 9:10

Alam natin na ang mga Israelita ay handang gumamit ng mga tabak upang ayusin ang mga sitwasyon. Bago dumating ang Israel sa Bundok Sinai, hinarap nila ang mga Amalekita ng naaayon.

At sinabi ni Moises kay Josue, Pumili ka ng mga lalake, at lumabas, makipaglaban kay Amalek: bukas, ako'y tatayo sa tuktok ng burol na may tungkod ng Diyos sa aking kamay. (10) Kaya't ginawa ni Josue ang sinabi ni Moises sa kanya, at nakipaglaban kay Amalek: at si Moises, si Aaron, at si Hur ay umakyat sa tuktok ng burol. (11) At nang itaas ni Moises ang kanyang kamay, nanaig ang Israel: at nang ibaba niya ang kanyang kamay, nanaig si Amalek. (12) Ngunit mabigat ang mga kamay ni Moises; kaya't kumuha sila ng isang bato, at inilagay ito sa ilalim niya, at siya'y naupo roon; at si Aaron at si Hur ay nagtulong upang itaas ang kanyang mga kamay, isa sa isang gilid, at ang isa sa kabila; at ang kanyang mga kamay ay nanatiling matatag hanggang sa paglubog ng araw. (13) **At tinalo ni Josue si Amalek at ang kanyang mga tao sa pamamagitan ng talim ng tabak.** Exodo 17:9-13

Hindi natin alam kung si Moises lamang ang pumili na makipaglaban sa mga Amalekita o kung pinayagan siya ng Diyos na ipakita muli sa mga Israelita ang kanilang sariling iniisip. Ngunit alam natin na hindi layunin ng Diyos na pumatay ng sinuman sa mga anak ni Israel habang sinasakop ang lupain ng Canaan.

Magpapadala Ako ng Takot sa unahan ninyo at magdudulot ng panik sa lahat ng mga tao na inyong sasakupin. Papanikuhin Ko ang lahat ng inyong mga kaaway at sila'y tatakas. Magpapadala Ako ng Takot sa unahan ninyo upang paalisin ang mga Hivita, Cananita, at Hittita. Exodo 23:27-28 (NLT)

Kung tinanggap ng mga Israelita ang pitong pangako ng Diyos sa tipan, sila sana ay mapupuno ng Kanyang Espiritu. Kapag ang Espiritu ng Diyos ay tunay na pumuno sa isang tao, ito ang nangyayari.

At tumaas ako ng aking mga mata, at tumingin, at narito, isang lalake na nakadamat ng lino, na ang mga balakang ay nakatali ng pinong ginto mula sa Uphaz: (6) Ang kanyang katawan ay tulad ng beryl, at ang kanyang mukha ay parang kidlat, at ang kanyang mga mata ay tulad ng mga ilaw ng apoy, at ang kanyang mga braso at mga paa ay tulad ng kulay ng pinakintab na tanso, at ang tinig ng kanyang mga salita ay tulad ng tinig ng isang malaking karamihan. (7) At ako lamang si Daniel ang nakakita ng pangitain: **sapagkat ang mga lalake na kasama ko ay hindi nakita ang pangitain; ngunit isang malaking panginginig ang bumagsak sa kanila, kaya't tumakas sila upang magtago.** Daniel 10:5-7

Ito ang likas na karakter ng banal na tulong ng Espiritu na sana ay tumulong sa kanila. Hindi nila kailangang gumawa ng anuman. Ang kanilang mga kaaway ay maaaring nagsabi ng kanilang mga kasalanan at nagsisi, na siyang dapat nilang gawin, o sila'y tumakas.

Sa kalungkutang bahagi, wala ang Espiritu na ito sa Israel. Sila ay punong- puno ng pagbulong-bulong at reklamo at kaya't wala silang kapangyarihan upang magtulak sa kanilang mga kaaway na tumakas mula sa kanila. Anong mga opsyon ang natira sa kanila? Ginawa nila ang alam nilang pinakamainam, kinuha nila ang mga tabak at nagsimulang pumatay ng tao. Wala nang matamis na pakiramdam habang nakikipaglaban sa isang tao, walang kapayapaan na pagmasdan siyang mahulog sa lupa na may pighating hitsura sa kanyang mukha, humihingal ng hangin, habang nakahandusay sa isang madugong kalagayan, sumisigaw sa sakit o kahit tahimik na humihinga ng kanyang huling hininga. Hindi mo malilimutan ang isang imahe na ganoon. Ang bawat lalake na pumapatay ng kapwa tao ay hindi tumatanggap ng mapayapang Espiritu ni Kristo; siya ay tumatanggap ng espiritu ng isang palaboy-patagilid na tumatakas. Ang ganitong tao ay may di-banal na imahe na nakatatak sa kanyang isipan; ang nakakatakot na imahe ng paglikha ng kamatayan sa

pamamagitan ng kanyang sariling kamay, nagdudulot ng pagkawasak at pagdudugo, kung saan ang kamatayang iyon ay nagkakaroon ng epekto: mga ama, mga ina, mga kapatid, mga asawa, mga anak, mga kamag-anak, mga pamilya, at mga komunidad.

Sinabi ng Bibliya na si Kristo ay banal, walang sala, at di-marumi. Ang walang sala ay nangangahulugang hindi nagdudulot ng pinsala.

Sapagkat ang ganitong mataas na saserdote ay nararapat sa atin, na banal, walang sala, di-marumi, hiwalay sa mga makasalanan, at itinataas na higit pa sa mga langit; Hebreo 7:26

Hindi posible para sa Espiritu ni Kristo na nananahan sa isang tao na kunin o sirain ang buhay. Si Kristo ang muling pagkabuhay at ang buhay. Ang kamatayan ay hindi maaaring umiral sa Kanyang agarang presensya. Siya ay bumubuhay mula sa mga patay, hindi Niya pinapatay. Ang mga tao ay makakapatay lamang kapag sila ay nasa pag-iisip ng Lumang Tipan at nasa laman.

Upang ipakita ng Diyos sa mga tao kung ano ang nasa kanilang mga puso kapag sila ay nasa Lumang Tipan, ipapakita Niya sa kanila ang kanilang pag-iisip upang ang kasalanan ay magdulot ng pagdami. Ibinibigay Niya sa kanila ang kanilang mga pagnanasa sa salamin.

Sa kabilang banda, kapag ang isang tao ay nasa Bagong Tipan, nakikita niya ang isang bagay na lubhang iba. Ito ang ginawa ni Moises kanina sa kabanatang ito nang subukin siya ng Panginoon.

At sinabi ng Panginoon kay Moises, Nakita ko ang bayang ito, at narito, ito'y isang bayang matigas ang leeg: (10) Ngayon nga'y hayaan Mo ako, upang ang galit Ko'y magsiklab laban sa kanila, at sila'y aking lisanin: at gagawa ako ng isang malaking bansa mula sa iyo. (11) **At ipinagdasal ni Moises ang Panginoon, ang kanyang Diyos, at sinabi, Panginoon, bakit ang galit Mo'y magsiklab laban sa Iyong bayan, na Iyong inilabas mula sa lupain ng Egipto ng may dakilang kapangyarihan, at ng isang makapangyarihang kamay?** Exodo 32:9-11

Si Moises ay tinukso na sumuko sa mga Israelita. Tiyak na tinukso siya ni Satanas na hayaang mawalan sila ng saysay, kaya't sinubok

siya ng Panginoon at ipinakita ang mga iniisip niyang iyon bilang isang utos.

Sa kay Moises, may dalawang binhi na naglalaban para sa kapangyarihan, gaya ng laban nina Esau at Jacob sa sinapupunan ni Rebecca. Habang nasilayan ni Moises ang matamis na Espiritu ng Diyos sa bundok at ang kanyang mukha ay kumislap ng liwanag na iyon, ipinakita niya ang magandang katangiang ito at nakipag-agapay sa Diyos upang maipagkaloob ang awa sa mga Israelita na tinratong masama si Moises. Napagtagumpayan niya ang binhi ng laman at siya'y naging matagumpay. *Ang parehong pagsubok na ito ay dumating ngayon sa mga Levita. Nasa laman sila at hindi sa Espiritu.* Ang kanilang mga iniisip tungkol sa mga nagsamba sa Ginintuang Guya at tumangging magsisi ay dapat silang mamatay. *Kaya't ipinapakita ng Panginoon sa pamamagitan ni Moises ang kanilang sariling pag-iisip.* Dapat ilabas ng Panginoon mula sa mga Levita ang kanilang mga damdaming pumapatay. Kung ang mga damding ito ay nanatiling nakatago, magdudulot ito ng mas malalang pinsala. Habang natutulog ang mga Levita nang gabing iyon sa kanilang mga tolda, ang kanilang mga isipan ay napuno ng mga kakilakilabot na imahe ng mga lalake at babaeng kanilang pinatay nang malamig ang dugo. Ito ang nais ng kanilang mga puso at ibinigay ito ng Diyos sa kanila. Sa pamamagitan ng kanilang makasalanang nais, dinala rin ng Diyos ang paghatol sa mga tumangging magsisi at nagbigay daan kay Satanas upang makapasok sa kampo dahil sa kanilang ganap na pag-aalsa.

Ang ating Ama sa langit ay lubos na marunong. Nakikisalamuha Siya sa mga tao sa pamamagitan ng dalawang hakbang na proseso ng mga tipan: una, upang ilantad ang mga tao sa kanilang masamang kalikasan upang sila'y magbalik-loob kay Kristo at maligtas sa pamamagitan ng Kanyang katuwiran, habang sabay na pinapayagan ang kasamaan ng mga tao na magwasak sa kanilang sarili sa pamamagitan ng paghatol.

Nang subukin si Moises ng Panginoon tungkol sa pag-atras at hayaang lipulin ang mga Israelita, nakita natin ang paraan ng pagtugon sa mga ganitong sitwasyon ayon sa Bagong Tipan. Nang

matanggap ng mga Levita ang utos na patayin ang mga nagkasala, sana ay ginawa nila ang ginawa ni Moises. Una, *sana ay ipinagtapat nila ang kanilang pagreklamo laban kay Moises at ang kanilang kahangalan sa pagsubok na tuparin ang mga pangako na ipinangako na sa kanila ng Diyos. Maaari rin sana nilang ipagtapat ang kanilang sama ng loob noong nasa Ehipto sila dahil sa pagtanggap nilang tanggapin ang Bagong Tipan. Kung gayon, sila ay mapupuno ng Espiritu ng Diyos at ang mga masasama at mapanghimagsik ay tatakas para iligtas ang kanilang buhay o baka magpatayan pa sa kanilang pagtakbo upang makatakas.* Ibinigay ni Moises ang halimbawa kung paano harapin ang mga ganitong sitwasyon. Sana ay pinag-isipan ng mga Levita ang paraan ng pagharap ni Moises sa sitwasyon. Sa halip na magsisi sa kanilang pagreklamo, pinili nilang umasa sa kanilang mabubuting gawa sa hindi pagyukod sa Gintong Guya. Pinili nilang pumatay ng iba kaysa ipagtapat ang kanilang sariling mga kasalanan.

Sa wika ng Lumang Tipan, nagpadala ang Panginoon ng mensahe sa buong kampo na ang pagsamba sa diyus-diyosan ay lubos na hindi katanggap- tanggap. Ibinigay ng Panginoon sa kanila ang mensahe sa paraang nauunawaan nila. Ang pagkamatay ng tatlong libong lalaki ay naglagay ng pagpipigil sa masasamang puso, ngunit *sa huli ay wala itong naitulong kahit sa isa man sa mga Levita; wala ni isa sa kanila ang nakapasok sa Lupang Pangako.* Lahat sila ay bumagsak sa ilang at namatay. Sapagkat sa lahat ng umalis sa Ehipto, tanging sina Caleb at Josue lamang ang nakapasok sa Lupang Pangako. Gaya ng sinabi ng Panginoon — Kanyang dinalaw ang mga kasamaan ng mga ama sa mga anak ng mga napopoot sa Kanya. Ang mga Levita ay mayroon pa ring mga binhi ng sama ng loob sa Panginoon, subalit hindi lang nila ito namamalayan. Ito ay pinatunayan ng kanilang kabiguang makapasok sa lupain ng Canaan.

Dahil sa liwanag na nagningning mula sa mukha ni Moises at sa kanyang kahandaang mamatay para sa mga napopoot sa kanya, mula sa Kasulatan, ako ay may kumpiyansa na si Moises ay may kaunting pag-unawa sa prinsipyo ng pagsasalamin, at tulad ng pakikitungo ng Panginoon sa kanya sa unang bahagi ng kabanata

tatlumpu't dalawa ng Exodo, siya rin ay inutusan na makitungo sa mga Levita sa huling bahagi ng kabanata. Ang parehong pagsubok ay dumating sa lahat ng hindi lumuhod sa Ginintuang Guya.

Ang prinsipyong ito ng pagsasalamin ay pareho rin ang pagkakagamit sa maraming iba pang mga kuwento sa buhay ni Moises.

At sinabi ng Panginoon kay Moises, Kunin mo ang lahat ng mga pinuno ng bayan at ibitin sila sa harapan ng Panginoon laban sa araw, upang ang matinding galit ng Panginoon ay mapawi mula sa Israel. (5) At sinabi ni Moises sa mga hukom ng Israel, Patayin ninyo ang bawat isa sa kanyang mga tauhan na nakisama kay Baalpeor. Mga Bilang 25:4-5

Ito ay ang wika ng salamin. Ang mga gawaing ito ay hindi ang pagkatao ni Kristo kaya't ang salita ng Panginoon ay naglalarawan ng mga kaisipan ng mga tao upang dalhin sila sa pagsisisi. Ang simpleng susi sa pagbasa ng mga kuwentong ito ay ang ihambing ang mga ito sa mga ginawa ni Kristo dito sa lupa. Minahal ni Jesus ang Kanyang mga kaaway at hindi kailanman pumatay ng sinuman. Sinunod Niya ang mga utos ng Kanyang Ama na nagsasabing, "Huwag kang papatay." Kaya ang mga utos na ito ay ibinigay sa salamin ng mga sariling kaisipan ng mga tao kung paano nila haharapin ang sitwasyon. Kung lubos mang naunawaan ito ni Moises o hindi, hindi nito binabago ang prinsipyong salamin kung paano nagsasalita ang Diyos sa isang grupo ng mga tao sa ilalim ng Lumang Tipan.

May isa pang kuwento na kailangan nating isaalang-alang sa buhay ni Moises na medyo iba, ito ang kuwento nina Korah, Dathan, at Abiram. Mahalaga ito dahil si Korah ay kabilang sa lipi ni Levi; sila ang mga hindi lumuhod sa Gintong Guya. Ang kanyang kuwento ay nagsasabi sa atin kung ano ang nasa puso ng ilan sa mga itinuturing na matuwid noong panahon ng insidente ng Gintong Guya.

Ngayon si Korah, na anak ni Izhar, na anak ni Kohat, na anak ni Levi, at si Dathan at Abiram, mga anak ni Eliab, at si On, anak ni Peleth, mga anak ni Ruben, ay kumuha ng mga *tao*: (2) At sila'y tumindig laban kay Moises, kasama ang ilan sa mga anak ni

Israel, dalawang daan at limampung prinsipe ng kapulungan, mga kilalang tao sa bayan, mga lalaking may pangalan: (3) **At nagtipon sila laban kay Moises at kay Aaron, at sinabi sa kanila, *Kayo'y nag-aabuso* sa inyong mga sarili, sapagkat ang buong kapulungan ay banal, bawat isa sa kanila, at ang Panginoon ay nasa kanila: bakit nga ba kayo'y magtataas ng inyong mga sarili higit sa kapulungan ng Panginoon?** (4) At nang marinig ni Moises *ito*, siya'y nagpatirapa: (5) At nagsalita siya kay Korah at sa buong kanyang kasamahan, na sinasabi, Bukas ay ipapakita ng Panginoon kung sino *ang* Kanya, at kung *sino* ang banal; at ipapalapit *Niya* siya sa Kanya: siya na Kanyang pinili ay palalapitin *Niya* sa Kanya. (6) Gawin ninyo ito; kumuha kayo ng mga pangalunya, si Korah, at ang lahat ng kanyang kasamahan; (7) At maglagay ng apoy sa mga ito, at maglagay ng insenso sa kanila sa harap ng Panginoon bukas: at mangyayari *na* ang taong pipiliin ng Panginoon, siya ang *magiging* banal: kayo'y nag-aabuso sa inyong mga sarili, mga anak ni Levi. (8) At sinabi ni Moises kay Korah, Makinig kayo, mga anak ni Levi: (9) **Akala ba ninyo'y isang maliit na bagay na ang Diyos ng Israel ay inihwalay kayo mula sa kapulungan ng Israel, upang kayo'y dalhin malapit sa Kanya upang magsagawa ng paglilingkod sa tabernakulo ng Panginoon, at tumayo sa harap ng kapulungan upang maglingkod sa kanila?** (10) **At Kanyang inilapit kayo sa *Kanya*, at ang lahat ng inyong mga kapatid na mga anak ni Levi na kasama ninyo:** at nais ninyo pa bang maghangad ng pagkakaroon ng Diyos? (11) *Kaya't kayo* at ang buong inyong kumpanya *ay* nagtipon laban sa Panginoon: at ano *si* Aaron, kaya't kayo ay nagreklamo laban sa kanya? Mga Bilang 16:1-11

Inakusahan ni Korah si Moises ng pagkakaroon ng espiritu ng pakokontrol at hangaring ipataw ang kanyang sarili sa mga tao. Siyempre, ang akusasyong ito ay ipinapakita ang sariling hangarin ni Korah kay Moises. Ipinakita nito ang mga damdamin ng kanyang puso. Ipanahiwatig ni Korah na ang buong kapulungan ay banal at ang Panginoon ay nasa kanila. Bakit niya ito sinasabi?

Dapat nating tingnan ang mga pangyayari bago ito. Ang labindalawang espiya ay bumalik mula sa Canaan, at sampu sa kanila ang nagbigay ng masamang ulat na pinaniwalaan ng mga Israelita. Tanging sina Joshua at Caleb ang nagpakita ng pananampalataya na kayang dalhin sila ng Diyos sa Lupang Pangako.

Ang naging tugon ng mga tao ay subukang batuhin sila Caleb at Joshua hanggang sa mamatay. Sa ingay na ito, nasubok si Moises sa parehong paraan tulad ng dati – Sinubok siya ng Panginoon sa pamamagitan ng isang alok na palitan sila ng isang mas dakilang bansa. Kay sama ng mga tao na magiging malaking tukso na sumuko sa nais na alisin sila.

At sinabi ng Panginoon kay Moises, Hanggang kailan ako kikimikin ng bayang ito? at hanggang kailan hindi nila ako pananampalatayanan, sa lahat ng mga tanda na ipinakita ko sa kanila? (12) Sisisirin ko sila ng salot, at aagawin ko sa kanila ang mana, at gagawin kitang isang mas dakilang bansa at mas makapangyarihan kaysa sa kanila. Mga Bilang 14:11-12

Muli, nanalangin si Moises para sa bayan, ipinapakita ang Espiritu ni Kristo tulad ng nais ng Panginoon.

At sinabi ni Moises sa Panginoon, Pagkarinig ng mga Egipcio nito, (sapagkat iniahon mo ang bayang ito sa iyong lakas mula sa kanila;) (14) at kanilang ipapahayag sa mga naninirahan sa lupang ito: sapagkat kanilang narinig na ikaw, Panginoon, ay kasama ng bayang ito, na ikaw, Panginoon, ay nakikita nang mukha sa mukha, at ang iyong alapaap ay nakatayo sa ibabaw nila, at ikaw ay nauuna sa kanila, sa araw sa isang haliging alapaap, at sa gabi ay isang haliging apoy. (15) Ngayon, kung lilipulin mo ang buong bayang ito na parang isang tao, kung gayon ang mga bansa na nakarinig ng iyong pangalan ay magsasabi, na nagsasabi, (16) Sapagkat hindi kayang dalhin ng Panginoon ang bayang ito sa lupang ipinangako Niya sa kanila, kaya't pinatay Niya sila sa ilang. (17) At ngayon, ako'y nakikiusap, hayaang maging dakila ang kapangyarihan ng aking Panginoon, ayon sa sinabi mo, na nagsasabi, (18) Ang Panginoon ay mahaba ang pagpapasensya, at puno ng malaking kahabagan, nagpapatawad ng kasamaan at pagsuway, at hindi nililinis ang nagkasala, ipinapasa ang kasamaan ng mga magulang sa mga anak hanggang sa ikatlo at ikaapat na salinlahi. (19) **Patawarin mo, nakikiusap ako, ang kasamaan ng bayang ito ayon sa kadakilaan ng iyong kahabagan, at gaya ng pagpapatawad mo sa bayang ito mula sa Egipto hanggang ngayon.** Mga Bilang 14:13-19

Pinatawad ng Panginoon ang mga Israelita na nag-iwas sa kanila mula sa agarang mga kahihinatnan ng kanilang makasalanang

paghihimagsik. Sa halip, ibinalik ng Panginoon sa mga tao ang kanilang sariling paghatol nang paulit-ulit nilang sabihing ang Diyos ay sinusubukan silang patayin sa ilang.

Sabihin mo sa kanila, Buhay ako, sabi ng Panginoon, **ayon sa inyong sinabi sa aking mga pakinig, gayon ko kayo gagawin:** (29) Ang inyong mga bangkay ay mahuhulog sa ilang na ito; at lahat ng bilang ninyo, ayon sa inyong buong bilang, mula sa dalawampung taon pataas, na nageklamo laban sa akin, (30) Tiyak na hindi kayo makararating sa lupaing aking isinumpa na pagpapararangan ko kayo na tumahan doon, maliban kay Caleb na anak ni Jephunneh, at kay Joshua na anak ni Nun. Mga Bilang 14:28-30

Dapat nating tandaan na ang hatol ng kamatayan na ito ay hindi para lamang sirain ang bayan, ito ay isang ministeryo ng kamatayan na naglalayong dalhin sila sa pagsisisi. Kung tinanggap nila ang hatol at ipinahayag ang kanilang kasamaan, maaari *pa rin* silang magkaroon ng buhay na walang hanggan, tulad ni Moises. Hindi pumasok si Moises sa lupang Canaan ngunit nakamtan niya ang buhay na walang hanggan. Lahat ng mga anak ng Israel ay maaaring ginawa rin ito *kung* sila'y nagsisi.

Nang naharap ang Israel sa sarili nilang kasamaan, ginulo ni Satanas sina Korah, Datan, at Abiram. Pinuna nila ang pamumuno ni Moises at ibinuntong lahat ng sisi sa kanya para sa mga nangyari simula nang umalis sila sa Egipto. Sa pamamagitan ni Moises, sinabi ng Diyos sa mga tao na sila ay masama at tiyak na makikita nila ang kamatayan. Layunin nito na magdala ng pagsisisi sa kanila, ngunit pinili nilang sisihin si Moises para sa kabiguang naganap. Ang mga paratang ay naging masyadong personal.

Maliit na bagay ba na dinala mo kami mula sa isang lupain na dumadaloy ng gatas at pulot, upang patayin kami sa ilang, maliban kung gagawin mo ang iyong sarili na ganap na pinuno sa amin? (14) Bukod dito, hindi mo kami dinala sa isang lupain na dumadaloy ng gatas at pulot, ni binigyan kami ng mana ng mga bukirin at ubasan. Bubulagin mo ba ang mga mata ng mga taong ito? Hindi kami aakyat. (15) At lubos na nagalit si Moises, [nalumbay] at sinabi sa Panginoon, Huwag mong bigyang-pansin

ang kanilang alay; wala akong kinuha ni isang asno mula sa kanila, ni sinaktan ko ang isa man sa kanila. Mga Bilang 16:13-15

Inakusahan si Moises na ginagawa niyang sarili niyang prinsipeng sa kanila, sinusubukang patayin ang mga taong ito, at kunin ang kanilang mga ari- arian. Ang salitang Hebreo para sa *nagngalit* ay maaaring isalin bilang *nalumbay*. Marami nang nagawa si Moises para sa mga taong ito; inialok pa nga niyang isuko ang kanyang walang hanggang buhay para sa kanila. Ngunit halos buong kapulungan ay naniwala sa mga kasinungalingan at paratang nina Korah, Datan, at Abiram kaysa magsisi sa kanilang kasamaan. Labis itong ikinasakit ni Moises. Siya ay dinala sa sukduhan ng pagsubok na ito. Tinipon ni Korah ang buong kapulungan laban kay Moises at saka namagitan ang Panginoon.

At tinipon ni Korah ang buong kapulungan laban sa kanila sa pintuan ng tabernakulo ng kapulungan; at ang kaluwalhatian ng Panginoon ay nagpakita sa buong kapulungan. Bilang 16:19

Minsan pa, sinubok si Moises kung hahayaan niyang mamatay ang lahat ng tao o mamamagitan para sa kanila.

At ang Panginoon ay nagsalita kay Moises at kay Aaron, na sinasabi, (21) Ihiwalay ninyo ang inyong mga sarili mula sa kapulungang ito upang lipulin ko sila sa isang iglap. (22) At sila'y nagpatirapa, at nagsabi, O Diyos, Diyos ng mga espiritu ng lahat ng laman, magkasala man ang isang tao, magagalit ka ba sa buong kapulungan? Mga Bilang 16:20-22

Muli ay nanatiling tapat si Moises at namagitan para sa mga tao. Napakahalagang Espiritu ang nanahan sa puso ni Moises; kay tapat ni Moises sa pagmamakaawa para sa mga tao. Binanggit nga ni Moises ang isang tao – si Korah. Mas lalong lumalim ang pagsubok ngayon. Inutusan ng Panginoon si Moises:

At ang Panginoon ay nagsalita kay Moises, na sinasabi, (24) Magsalita ka sa kapulungan, na sinasabi, Lumayo kayo mula sa paligid ng tabernakulo nina Coré, Datan, at Abiram. (25) At bumangon si Moises at pumunta kina Datan at Abiram; at sinundan siya ng mga matanda ng Israel. (26) At sinabi niya sa kapulungan, Umalis kayo, nakikiusap ako sa inyo, mula sa mga tolda ng masasamang

taong ito, at huwag kayong humipo ng anuman sa kanilang mga ari-arian, upang hindi kayo malipol dahil sa lahat ng kanilang mga kasalanan. Mga Bilang 16:23-26

Ang mga taong ito ay malapit nang tuluyang lumabas sa pangangalaga ng Diyos. Nang ibigay ang utos na lumayo mula sa kanilang mga tolda, maaari sana silang magsisi noon pa man, ngunit nanatili silang matigas ang puso hanggang sa huli, pinamumunuan ng espiritu ni Satan. Si Satan ang may kontrol sa mga taong ito at ngayon ay kailangan niyang maghanap ng paraan upang isisi ang sanhi ng kanilang kapahamakan sa Diyos.

Kaya't sila'y nag-angat mula sa tabernakulo ni Korah, Datan, at Abiram, sa bawat panig: at si Datan at si Abiram ay lumabas, at tumayo sa pintuan ng kanilang mga tolda, pati na ang kanilang mga asawa, at ang kanilang mga anak, at ang kanilang maliliit na anak. (28) At sinabi ni Moises, Dito ninyo malalaman na ang Panginoon ang nagsugo sa akin upang gawin ang lahat ng mga gawaing ito; sapagkat hindi ko ito ginawa ayon sa aking sariling pag-iisip. (29) Kung ang mga taong ito ay mamatay sa karaniwang kamatayan ng lahat ng tao, o kung sila ay bibisitahin matapos ang pagkabisita ng lahat ng tao; kung gayon, hindi ako sinugo ng Panginoon. (30) Ngunit **kung gumawa ang Panginoon ng isang bagong bagay, at bubuksan ng lupa ang kanyang bibig at lulunok sila, pati na ang lahat ng kanilang ari-arian, at sila'y babagsak nang buhay sa hukay; kung gayon ay maiintindihan ninyo na ang mga taong ito ay nagpasiklab sa Panginoon. (31) At nang matapos niyang sabihin ang lahat ng mga salitang ito, ang lupa ay nahati sa ilalim nila; (32) At binuksan ng lupa ang kanyang bibig at nilunok sila, pati ang kanilang mga bahay, at lahat ng mga tao na kabilang kay Korah, at lahat ng kanilang mga ari-arian. (33) Sila, at ang lahat ng kabilang sa kanila, ay bumaba nang buhay sa hukay, at ang lupa ay sumara sa kanila: at sila'y nangawala mula sa kapulungan. Mga Bilang 16:27-33**

Ang mga nagtatangkang maghasik ng gulo na ito ay nagtanong sa karapatan ni Moises na pamunuan sila. Inakusahan nila siya na nagtatangkang gawing sarili niyang prinsipal sa kanila. Ang buong kapulungan ay tumalikod kay Moises dahil sa gawain nina Korah at

ng kanyang mga kasamahan. Muling pagtuunan natin ng pansin ang mga sinabi ni Moises:

At sinabi ni Moises, Dito ninyo malalaman na ang Panginoon ang nagsugo sa akin upang gawin ang lahat ng mga gawaing ito; sapagkat hindi ko ito ginawa ayon sa aking sariling paguisip. (29) **Kung** ang mga taong ito ay mamatay sa karaniwang kamatayan ng lahat ng tao; o kung sila ay bibisitahin matapos ang pagkabisita ng lahat ng tao; kung gayon, hindi ako sinugo ng Panginoon. (30) Ngunit **kung** gumawa ang Panginoon ng isang bagong bagay, at bubuksan ng lupa ang kanyang bibig at lulunukin sila, pati na ang lahat ng kanilang ari-arian, at sila'y babagsak nang buhay sa hukay; kung gayon ay maiintindihan ninyo na ang mga taong ito ay nagpasiklab sa Panginoon. Mga Bilang 16:28-30

Nakakita ang mga tao ng maraming patunay na ang Panginoon ang nagunguna kay Moises sa lahat ng nangyari sa Egipto, sa Dagat na Pula, at sa Bundok ng Sinai. Marami na ang ebidensya na si Moises ay sinugo ng Panginoon. Ang isang himala na isinagawa ng Panginoon sa konteksto na inilatag ni Moises, ay isang himala na tumugon sa pagdududa. Nang tanungin si Jesus ni Satanas tungkol sa Kanyang posisyon bilang Anak ng Diyos, tinanggihan Niya na gumawa ng himala bilang tugon sa tukso na may kinalaman sa "*kung ikaw nga ay...*":

At nang dumating ang tukso sa Kaniya, sinabi niya, **Kung** ikaw nga ang Anak ng Diyos, utusan mong maging tinapay ang mga batong ito. (4) Ngunit sumagot siya at sinabi, Nakasulat, Hindi sa tinapay lamang mabubuhay ang tao, kundi sa bawat salitang lumalabas sa bibig ng Diyos. Mateo 4:3-4

Matapos ang lahat ng ginawa ni Moises, tulad ni Jesus, *iniwan siya ng lahat at tumakas*. Marcos 14:50. Habang si Moises ay nagdurusa sa kanyang laman, tinukso siya ni Satanas na bumaba mula sa krus na iyon. Tinukso siyang humingi ng himala upang patibayin ang kanyang posisyon. Ni isang beses ay hindi sumagot si Kristo sa tanong na **kung**. Ni isang beses ay hindi Siya humingi ng himala upang patunayan ang Kanyang sariling pagkakakilanlan. Lubos na nagtitiwala Siya sa mga sinabi sa Kanya ng Kanyang Ama.

Si Juan na Bautista, na siyang pinakamalaki sa mga propeta, ay hinarap ang parehong pagsubok habang nasa bilangguan. Ang parehong prinsipyo ng *kung* ay lumitaw sa tanong na ipinapagawa ni Juan sa kanyang mga alagad upang itanong kay Jesus.

Nang marinig ni Juan sa bilangguan ang mga gawa ni Kristo, ipinadala niya ang dalawa sa kanyang mga alagad, (3) At sinabi sa Kaniya, Ikaw ba ang darating, o maghihintay pa kami ng iba?
Mateo 11:2-3

Walang himala para kay Juan tulad ng nangyari kay Moises. Pumunta siya sa kanyang kamatayan na lubos na nagtitiwala na si Kristo nga ang Mesiyas. Ang mga alagad ni Juan ay bumalik mula sa kanilang pakikipanayam kay Jesus at ibinigay kay Juan ang pagtiyak na kanyang hinahangad.

Nang sinabi ng Panginoon kay Moises na ipaalam sa mga tao na humakbang sila palayo kay Korah, Datan, at Abiram, nagpalagay ba si Moises ng mga responsibilidad na hindi ipinagkaloob sa kanya nang ipahayag niya ang mga tanong ng *kung*? Nang napilitan ang Diyos na bawiin ang proteksyon ng Kanyang mga anghel mula sa mga masamang taong ito, tinukso ni Satanas si Moises gamit ang mga tanong ng *kung*, na nagbubunyag kung paano niya pinlano na sirain ang mga apostasiyang ito. Tandaan na si Satanas ay ganap na may kontrol sa mga lalaking ito. Pinilit niyang magpumiglas ang mga ito laban sa nakakaakit na Espiritu ni Jesus upang magsisi. Si Jesus ang nagbabalik-loob habang si Satanas naman ang tagapagwasak, at sa pamamagitan ng mga pagdududang inilagay ni Satanas sa isipan ni Moises, nagawang takpan ni Satanas ang kanyang gawain ng pagsira upang magmukhang isang direktang paghatol mula sa Diyos. Isang sobrang matalinong panlilinlang ito na kung walang presensya ni Kristo sa loob ng isang tao, ay malilinlang ang mga pinili ng Diyos.

Ito ang pinakamahirap na pagsubok para kay Moises at isang mahalagang aral para sa atin. Dala ni Moises ang bigat ng mga kasinungalingang itinapon laban sa kanya sa loob ng matagal na panahon at patuloy na ipinagdasal ang depensa ng mga makasalanang tao. Nang dumating sa puntong ito, sa isang masamang taong ito at sa kanyang mga kasama na nagpalihis sa

lahat, naging napakalaki ng pagsubok. Isa itong pagsubok na napakakaunting mga tao, kung mayroon man, ay ang nakaharap mula noon. Kaya si Satanas ang nagbukas ng lupa at nilulon ang mga taong ito upang ang Diyos ang mapagbintangan na gumawa nito. Ibinibigay ni Pablo sa atin ang isang matibay na pahiwatig tungkol sa nangyari sa talatang ito.

Huwag din kayong magreklamo, tulad ng ilang mga tao na nagreklamo, at nilipol ng mangwawasak. 1 Corinto 10:10

Ang salitang mangwawasak, tulad ng nabanggit natin kanina, ay tumutukoy sa makamandag na serpyente. Sina Korah at ang kanyang mga kasama ang nagpasimula ng pagrereklamo laban kay Moises, at sinabi ni Pablo na ang makamandag na ahas ang nagwasak sa kanila. Ang paglunok kay Korah at sa kanyang mga kasama ay nangyari sa harap ng mga 250 na prinsipe. Binigyan sila nito ng panahon upang mapagtanto na sila ay nasa malaking panganib at na kailangan nilang tumakbo patungo sa kanilang Tagapagligtas upang lumisan mula sa mangwawasak. Sa kalungkutang bahagi, hindi sila nagsisi at sila ay tuluyan nang ibinigay kay Satanas.

At lumabas ang apoy mula sa Panginoon, at tinupok ang dalawang daan at limang pung lalaking nag-alay ng insenso. Bilang 16:35

Marami ang sisigaw, "ngunit sinabi nito ang apoy ng Panginoon," at pipiliing balewalain ang utos na ihambing ang lahat ng Kasulatan at ipakita na si Jesu-Kristo ay pareho kahapon, ngayon, at magpakailanman!

Sinabi ni Jesus sa Lucas 9:54-56 sa mga disipulo na ang apoy na bumaba mula sa langit bilang tugon kay Elias ay hindi ang espiritu na Kanyang pinagmulan. Alam natin mula sa kwento ni Job na ang "apoy ng Diyos" ay bumaba at sinunog ang mga tupa at mga lingkod ni Job.

Habang siya'y nagsasalita pa, may isa pang dumating at nagsabi, **Ang apoy ng Diyos ay bumaba mula sa langit**, at tinupok ang mga tupa, at ang mga lingkod, at nilipol sila; at ako lamang ang nakaligtas upang magsabi sa iyo. Job 1:16

Alam natin na si Satanas ang nagdala ng pisikal na apoy at tinupok sila. Kaya kung pisikal na apoy ang tinutukoy sa teksto, ganito ito dumating, ngunit, tulad ng ipinaliwanag sa kabanatang *Ang mga Anghel na Nagpaparusa*, ang apoy na ito ay maaaring ang pagkondisyon ng Espiritu ng Diyos na nagdulot ng takot sa mga puso ng mga taong ito, na lubos na ipinakita bilang isang kidlat. Ang Espiritu, nang walang awa, ay tinatamaan ang konsensya ng mga taong ito patungkol sa kanilang mga kasalanan at hinihikayat silang magsisi, ngunit dahil hindi nila kayang maniwala sa isang maawain na Diyos, ang kanilang mga kasalanan ang siyang tumupok sa kanila. Tulad ng nakita na natin, ang prinsipyo ng apoy mula sa langit na binanggit sa ilang mga talata sa Biblia.

Nang tumanggi ang 250 prinsipeng magsisi at inalis ng Diyos ang Kanyang proteksiyong angelikal, ipinadala ba ni Satanas ang pisikal na apoy upang salakayin sila o ito ba ay ang mga baga ng apoy mula sa pagkakasala? Natural na ipalagay na nang matupok ang mga prinsipeng, sila ay naging abo, ngunit tulad ng natutunan natin sa kwento nina Nadab at Abihu, ang apoy na tumupok sa kanila ay hindi man lang nasira ang kanilang mga kasuotan.

At lumabas ang apoy mula sa Panginoon, at tinupok sila, at sila'y namatay sa harap ng Panginoon. (3) At sinabi ni Moises kay Aaron, Ito ang sinabi ng Panginoon, na nagsasabing, Ako'y papupurihan sa mga dumarating sa Akin, at sa harap ng buong bayan ay Ako'y luluwalhatiin. At nanahimik si Aaron. (4) At tinawag ni Moises sina Misael at Elzapan, ang mga anak ni Uzziel na tiyo ni Aaron, at sinabi sa kanila, Lumapit kayo, buhatin ninyo ang inyong mga kapatid mula sa harap ng santuwaryo at ilabas ninyo sila sa kampo. (5) Kaya't lumapit sila, **at binuhat sila sa kanilang mga kasuotan palabas ng kampo**; ayon sa sinabi ni Moises. Levitico 10:2-5

Mula sa lahat ng mga prinsipyong natutunan natin, maliwanag na may mga paliwanag mula sa Kasulatan na maaring ibigay upang ipakita na hindi ang Diyos ang tagapagwasak kundi si Satanas. Ang tamang pag-unawa sa mga tipan na ginagamit kasabay ng perpektong buhay ni Jesus sa lupa ay nag- uugnay sa mga karahasan

sa kanilang pinagmulan – siya na may kapangyarihan sa kamatayan, at iyon ay si Satanas. Hebreo 2:14.

Si Moises ang pinakamahinahon at pinakamatulunging tao na nabuhay hanggang sa panahon ni Kristo. Maraming maling bagay ang iniuugnay sa kanya dulot ng maling pag-unawa sa mga tipan. Sa ilalim ng pinakamatinding pagsubok, siya ay tinukso at ito ay nagbigay daan kay Satanas upang itago ang kanyang gawain ng pagwasak. Ang pagsubok na ito ay makakapagpatalo sa sinuman sa atin, kaya't hindi natin dapat husgahan si Moises sa nangyari. Ngunit makikita rin natin kung paano ang isang kabiguan sa tukso ni Satanas ay maaaring magdulot ng malalaking epekto, lalo na kung ang isang lider ay nawalan na ng pananaw kay Kristo. Mahalaga na maunawaan natin ang aral dito upang makita natin ang pareparehong pagpapahayag ng karakter ng Diyos sa Kasulatan. Tanging si Kristo lamang ang nagbibigay sa atin ng perpektong larawan. Kaya't napakamapagpasalamat tayo sa halimbawa niyon upang mabasa natin ang Lumang Tipan sa Kanyang malinis na liwanag, at maunawaan ang katotohanan ng kababaang-loob ng ating Ama, na si Moises ay isang kumikinang na halimbawa.

23. Elias at ang Huling Hangganan

At nagkaroon ng digmaan sa langit: si Miguel at ang kanyang mga anghel ay nakipaglaban laban sa dragon; at nakipaglaban ang dragon at ang kanyang mga anghel ... Pahayag 12:7

Ang proseso ng panghihikayat ni Satanas ay nangangailangan ng paggamit ng propaganda laban sa ating Amang Makalangit upang makuha ang tapat na pagsuporta ng mga anghel. Ang paghihiwalay na ito ay naging matagumpay sa isang-katlo ng mga anghel sa pamamagitan ng kanyang mga kasinungalingan. Pahayag 12:4,7. Ipinakita ni Satanas ang kanyang malupit na ideolohiya laban sa Diyos, kaya't inakit ang mga anghel patungo sa kanya. Ang mga anghel na sumunod kay Satanas ay nagtapos sa ilalim ng pamamahala ng tiranong kanilang pinaniniwalaang tinatakasan. "Ang sinumang gumagawa ng kasalanan ay alipin ng kasalanan." Juan 8:34.

Itinago ni Satanas ang kanyang tunay na motibasyon habang ipinapakita ang kabaligtaran ng kung ano siya talaga. Lahat ng karunungan, katalinuhan, at kapangyarihan na tinamo niya sa kanyang paglikha ng Diyos ay ginamit upang lumikha ng isang obra maestra ng panlilinlang upang hikayatin ang buong sansinukob na sambahin siya bilang ang pinakamataas.

Nahulog ang tao sa bitag ng dragon sa pamamagitan ng mga kwento na isinabi ni Satanas. Tinanggap niya ang propaganda ni Satanas laban sa Diyos at niyakap ang serpyente, ang mismong bagay na akala niya ay tinatakas niya sa hardin. Si Satanas ang naging mayakda ng kamatayan at nagkaroon ng kapangyarihan sa kamatayan tulad ng ating natuklasan sa kabanata 3. Ang kanyang pangunahing kasinungalingan ay ang hindi pagpapatawad ng Diyos. Ang katotohanan nito ay ipinakita sa pamamagitan ng katotohanang si Adan, Eba, at Cain ay hindi humingi ng kapatawaran sa kanilang mga kasalanan nang sila ay lapitan. Natutunan ni Adan ang mga kasanayan ng pag-iwas at pagpapalabas ng mga kasalanan bilang kalasag laban sa pagsisisi. Natuklasan niya ang paraan upang patigas ang kanyang mga tuhod upang hindi yumuko at humingi ng kapatawaran mula sa Diyos.

Sa ganitong kalagayan ng isipan, ang bawat kilos ng Diyos na magtutulak sa tao upang makita ang kanyang malaking problema ay itinuturing bilang isang pagsisikap ng Diyos na saktan o sirain siya. Ito ang dahilan kung bakit ang kaloob ng krus ay nauunawaan ng natural na tao bilang galit ng Diyos na nagiging dahilan upang siya ay maghimagsik at saktan ang Kanyang Anak. Alalahanin sa kabanata 20 na sinabi natin:

Ito ang kumplikadong kalikasan ng krus. Ipinapakita nito ang marahas na karakter ni Satanas at ang natural na kahihinatnan ng makasalanang buhay, ngunit ito ay *tila* ba ang Diyos, sa matinding galit, ang nagdudulot ng pighati sa makasalanan. *Agape*, Kabanata 20, pahina 254

Nararamdaman ni Cain ang sarili niyang paghatol, na siyang natural na kahihinatnan ng kanyang kasalanan. Nararamdaman niyang ang kanyang kasalanan ay napakalaki na hindi na ito mapapatawad. Ngunit kasabay nito, may pagpapahayag ng pagbabalik nito sa Diyos upang Siya ang gawing responsable sa mga kahihinatnan na ito. Ito ang dalawang aspeto ng paghatol at kaya't ang dalawang bahagi ng krus. *Agape*, Kabanata 20, pahina 255

Ipinapakita ng Bibliya ang prosesong ito ng pagpapakita ng ating mga karakter sa Diyos bilang isang taong nagbabasa ng Salita ng

Diyos at pagkatapos ay nakikita ang kanyang sariling likas na mukha. Inidagdag din natin dito ang dalawang aspeto ng krus na iniaaplay sa tema ng mga tipan:

Kung hindi mo nauunawaan ang dalawang hakbang na proseso ng mga tipan, ipaparatang mo ang pagpapakita ng kasalanan ng tao bilang kasalanan ng Diyos. Diyos sa imahe ng tao, sana'y hindi mangyari!

Sa praktika, nangangahulugan ito na ang mga kwento sa Kasulatan na nauunawaan bilang mga pinakadakilang tagumpay para sa Diyos ay sa katunayan nagiging pinakamalupit na pagkatalo para sa Kanyang karakter, dahil ito ay binabasa sa pamamagitan ng lente ng mga ipinapakitang makasalanang karakter ng tao.

Dalawang kwento na kabilang sa categoryang ito ay ang tagumpay ni Elias sa Bundok Carmel at ang handog ni Isaac sa Bundok Moriah. Tatalakayin natin ang kwento ni Elias sa kabanatang ito at ang kwento ni Abraham sa susunod. Ang kwento ni Elias ay ginamit ni Satanas bilang isa sa kanyang pinakamalupit na sandata ng propaganda laban sa ating Makalangit na Ama at sa Kanyang karakter.

Sa pamamagitan ng salaming nagpapakita ng ilusyon, ipinapakita ni Satanas ang apoy na bumagsak mula sa langit sa altar ni Elias upang linlangin, kung maaari, ang mga hinirang. Mali ang paniniwalang ang Diyos ay *nasa* apoy, hangin, at lindol, habang ang tahimik at banayad na tinig ng Espiritu ng Diyos ay natatabunan ng walang tigil na propaganda ng serpyente, na ang galit laban sa Diyos ay pinalalaki sa mga bumagsak na kaluluwa ng tao.

Kung makakabalik tayo mga 2600 taon na ang nakalipas at makatayo sa Bundok Carmel kasama ang buong Israel, pagkatapos bumaba ang apoy sa altar ng Panginoon at nilamon ang handog, makikita natin ang isang nakakaharap na tagpo. Nahuli ang 850 kalalakihan na nagdala sa bansa sa matinding pagsamba sa mga diyos-diyosan at sa mga kasuklam-suklam na gawain nito. Ang mga

lalaking ito ay pumigil sa pagsamba sa tunay na Diyos at tumulong pa sa pagpatay sa mga tapat kay Jehova. Si Elias, ang lingkod ng Diyos, ay kinuha ang kanyang espada upang simulan ang paglilinis sa kasuklam-suklam na ito. Isa-isang napapalibutan ng espada ang mga kalalakihan, bumagsak ang 850 kalalakihan sa lupa, bawat isa'y humihinga ng huling hininga.

At sinabi ni Elias sa kanila, Hulihin ninyo ang mga propeta ni Baal; huwag ninyong hayaang makatakas ang isa man sa kanila. At hinuli nila ang mga ito; at dinala sila ni Elias sa batis ng Kishon, at pinatay sila roon. 1 Hari 18:40

Ang dalisdis ay puno ng mga bangkay ng mga sumasamba sa diyus-diyosan. Ang kanilang dugo ay tumutulo sa tigang na lupa hanggang sa bandang gabi nang bumukas ang kalangitan at bumuhos ang ulan. Ang ulan ay parang tanda ng pagsang-ayon ng langit sa nangyaring pagpatay nang araw na iyon.

Bago ipagpatuloy ang bahaging ito ng kuwento, lumipat tayo sa mga talata bago umakyat si Elias sa langit sa isang nag-aapoy na karwahe.

Pagkatapos ay nagsugo ang hari sa kanya ng isang kapitan ng limampu kasama ang kanyang limampu. At umakyat siya patungo sa kanya: at, narito, nakaupo siya sa tuktok ng isang burol. At sinabi niya sa kanya, Ikaw na lingkod ng Diyos, sinabi ng hari, Bumaba ka. (10) At sumagot si Elias at sinabi sa kapitan ng limampu, Kung ako'y lingkod ng Diyos, hayaang bumaba ang apoy mula sa langit at lamunin ka at ang iyong limampu. At may apoy na bumaba mula sa langit at nilamon siya at ang kanyang limampu. 2 Hari 1:9-10

Ano ang ginawa ni Elias upang magpadala ng isang grupo ng 51 kawal na hanapin siya? Ang hari noong panahong iyon ay nagkasakit at nagsugo ng mga sugo upang magtanong kay Baalzebub, ang diyos ng Ekron. Inabangan ni Elias ang mga sugo at sinabi sa kanila na ang hari ay mamamatay. Siyempre, hindi natuwa ang hari tungkol dito, kaya nagsugo siya ng mga lalake upang hulihin si Elias.

Nang dumating ang mga lalakeng ito upang kunin si Elias, iniutos niyang bumaba ang apoy mula sa langit at wasakin sila. Maaaring

isipin natin na ang susunod na pangkat ng mga kawal ay matututo mula sa nangyari at maghahanap ng ibang paraan upang makipag-ayos kay Elias. Sa kalungkutang katotohanan, nakatagpo rin sila ng apoy mula sa langit at namatay. 102 kalalakihan ang nilamon ng apoy. Tila isang propetang parang bayani na kayang magtawag ng apoy mula sa langit at wasakin ang mga kaaway ng Diyos. Pagkatapos ng kuwentong ito, mababasa natin:

At nangyari, habang sila'y patuloy na naglalakad at nagsasalita, narito, isang karwaheng apoy at mga kabayong apoy ang lumitaw at hinati silang dalawa; at si Elias ay umakyat sa langit sa pamamagitan ng isang ipo-ipo. 2 Hari 2:11

Para sa karamihan ng tao, ito ay matibay na ebidensya na ipinadala ng Diyos ang apoy mula sa langit at sinunog ang mga kawal na ito at pagkatapos ay dinala ang Kanyang bayani na propeta sa langit. Ang kamangha-manghang pangyayaring ito, kasama na ang tagumpay ni Elias laban sa mga propeta ni Baal sa Bundok Carmel, ay tila isang kahanga- hangang tagumpay para sa layunin ng katotohanan.

Kung pupunta tayo sa perpektong salamin ng Ama sa kay Kristo, makikita natin ang banal na pagpapaliwanag sa mga kuwentong ito.

At nang makita ito ng kanyang mga alagad na sina Santiago at Juan, sinabi nila, **Panginoon, ibig mo bang mag-utos kami na bumaba ang apoy mula sa langit at lamunin sila, gaya ng ginawa ni Elias? (55) Ngunit siya'y humarap, at sinaway sila, at sinabi, Hindi ninyo alam kung anong uri ng espiritu ang tinataglay ninyo. (56) Sapagkat ang Anak ng tao ay hindi naparito upang pumatay ng buhay ng mga tao, kundi upang iligtas sila.** At sila'y pumunta sa ibang nayon. Lucas 9:54-56

Nang sinabi ni Jesus sa kanya, **Ibalik mo ang iyong tabak sa kanyang kinalalagyan: sapagkat ang lahat ng kumuha ng tabak ay mamamatay sa pamamagitan ng tabak.** Mateo 26:52

Sumagot si Jesus, **Ang aking kaharian ay hindi mula sa mundong ito:** kung ang aking kaharian ay mula sa mundong ito, tiyak na ang aking mga lingkod ay makikipaglaban upang ako'y

hindi maipadala sa mga Judio: ngunit ngayon ang aking kaharian ay hindi mula rito. Juan 18:36

Kapag pinagmamasdan natin ang kaluwalhatian o ang karakter ng Panginoong Jesus, makikita natin ang isang bagay na naiiba kaysa sa nakikita natin sa mga kuwento kay Elias. Nais ng mga alagad na tularan si Elias, ngunit sinaway sila ni Jesus, na sinasabing hindi ito ang Kanyang Espiritu o paraan ng paggawa. Si Jesus ay hindi tagawasak kundi isang Tagapagligtas. Ang katotohanang direktang tinutukoy ni Jesus ang kuwento ni Elias na nagpapababa ng apoy upang lamunin ang mga tao, at sinasabing hindi ito ang Kanyang Espiritu, ay nangangahulugang kailangan nating masusing pag-aralan ang kuwentong ito upang maunawaan nang lubusan kung ano talaga ang nangyari.

Ang nakakatuwa ay maraming makabagong salin ang hindi isinama ang isang mahalagang bahagi ng sinabi ni Jesus:

Nang makita ito ng mga alagad na sina Santiago at Juan, nagtanong sila, "Panginoon, nais Mo bang magpababa kami ng apoy mula sa langit upang sila'y wasakin?" (55) Ngunit bumaling si Jesus at sinaway sila. Lucas 9:54-55 (NIV)

Ang pagkakawala ng pahayag na "Hindi ako naparito upang puksain ang buhay ng mga tao" sa New International Version ay nag-iiwan sa mambabasa ng pag-aalinlangan kung bakit sinaway ang mga alagad. Maaaring iniisip na ito ay simpleng usapin ng oras o maling paggamit ng kapangyarihan ng Diyos. Ang pagsasama ng pahayag tungkol sa misyon ng Anak ng Diyos na hindi upang pumuksa, ay tumutukoy hindi lamang sa mga nais ng mga alagad kundi pati na rin sa mga ginawa ni Elias.

Bumalik tayo sa umaga pagkatapos ng dakilang tagumpay sa Bundok Carmel. Lubhang nababahala si Reyna Jezebel sa nangyari at nagpadala ng mensahe kay Elias.

At isinaysay ni Ahab kay Jezebel ang lahat ng ginawa ni Elias, at kung paano niya pinatay ang lahat ng mga propeta sa pamamagitan ng tabak. (2) Pagkatapos ay nagpadala si Jezebel ng isang sugo kay Elias, na sinasabi, **Gawin nawa sa akin ng mga**

diyos, at lalo pa, kung hindi ko gawing katulad ng isa sa kanila ang iyong buhay bukas sa ganito ring oras. 1 Hari 19:1-2

Si Elias ay walang takot na naghayag ng darating na tagtuyot kay Haring Ahab at sa buong tatlo't kalahating taon na sinubukan ni Ahab na hanapin at patayin siya. Nagtitiwala siya sa Panginoon na siya'y pangangalagaan at bibigyan ng pangangailangan. Pagkatapos patayin ni Elias ang mga propeta ni Baal, may nagbago, at siya'y tumakbo upang iligtas ang kanyang buhay.

At nang makita niya ito, **siya'y tumindig, at tumakas para iligtas ang kanyang buhay**, at dumating sa Beersheba, na sakop ng Juda, at iniwan ang kanyang lingkod doon. (4) Ngunit siya mismo ay naglakbay ng isang araw papasok sa ilang, at dumating at naupo sa ilalim ng isang punong enebro; at hiniling niya para sa kanyang sarili na siya'y mamatay, at sinabi, Sapat na; ngayon, O Panginoon, **kunin Mo ang aking buhay; sapagkat hindi ako higit na mabuti kaysa sa aking mga magulang.** 1 Hari 19:3-4

Bakit tatakbo si Elias mula sa babaeng ito? Tumindig siya sa Bundok Carmel nang mag-isa, kahit na maaaring dakpin at patayin siya ng hari at mga pari ni Baal anumang sandali. Nagtitiwala si Elias sa proteksyon ng kanyang Diyos. Ngunit ang pagbabagong-anyo na inaasahan ni Elias ay hindi naganap. Ang mga tao ay hindi nagsisi sa kanilang pakikilahok sa pagsamba kay Baal. Napuno ang kanyang puso ng takot, at nakaramdam siya ng pangangailangan na iwanan ang kanyang tungkulin. Bakit nagkaroon ng biglaang pagbabago kay Elias? Ngayon, matapos kumuha ng buhay, nararanasan ni Elias ang isang karanasang katulad ng nararanasan ni Cain.

Narito, pinalayas mo ako ngayon mula sa mukha ng lupa; at mula sa iyong mukha ay ako'y magiging tago; at ako'y magiging isang takas at isang palaboy sa lupa; at mangyayari, na ang **sinumang makatagpo sa akin ay papatayin ako.** Genesis 4:14

Ang Sampung Utos na sumasalamin sa karakter ng Diyos ay malinaw na nagsasabi – *huwag kang pumatay*. Kapag ang tao ay pumatay ng kapwa tao, tumataas ang takot sa kamatayan sa kaluluwa. Ang

ginagawa mo sa iba ay nagdudulot sa'yo ng takot na ang parehong bagay ay mangyayari sa'yo. Tumataas ang takot na ito dahil binibigyan ni Satanas ng mas malaking pagkakataon na magtukso at mang-api. Nagiging kinakailangan ang proteksyon kung saan ang mga hukbo o mga pader ng lungsod ay mas nagiging mahalaga upang harapin ang takot na ito.

Ibinanggit ni Elias ang malungkot na mga salitang, "kunin Mo ang aking buhay; sapagkat hindi ako higit kaysa sa aking mga magulang." Ano ang ipinaglalaman ni Elias sa loob niya? Bakit siya nalubog sa kabiguan hanggang sa punto ng nais niyang mamatay? Totoo, ang mataas niyang inaasahan na pagbabagong-anyo ay hindi nangyari, ngunit ano ang nag-udyok sa kanya na ikumpara ang kanyang sarili sa kanyang mga magulang, at ninais pang mamatay?

Si Elias ay isang tao na may katulad na mga damdamin tulad natin, at siya'y nanalangin ng taimtim na huwag magtuloy ang ulan: at hindi umulan sa lupa sa loob ng tatlong taon at anim na buwan. Santiago 5:17

Pansinin kung ano ang sinabi ni Elias sa Panginoon nang tanungin kung bakit siya tumakas.

At siya'y pumunta roon sa isang yungib, at nagtagal doon; at narito, ang salita ng Panginoon ay dumating sa kanya, at sinabi sa kanya, Ano ang ginagawa mo rito, Elias? (10) At siya ay sumagot, **Ako'y labis na nagsisigasig para sa Panginoon, ang Diyos ng mga hukbo: sapagkat iniwan ng mga anak ni Israel ang iyong tipan, ibinagsak ang iyong mga altar, at pinatay ang iyong mga propeta ng tabak**; at ako, ako lamang, ang natira; at hinahanap nila ang aking buhay, upang kunin ito. 1 Hari 19:9-10

Si Elias ay nagrereklamo na, sa kabila ng kanyang katapatan, kailangan niyang masaksihan ang paghihirap ng makita ang mga propeta ng Diyos na pinatay sa pamamagitan ng tabak, at tila siya na lamang ang natitira. Kung si Elias ay nakararanas din ng mga damdaming tulad natin, maaaring siya rin ay natukso na maghiganti sa pagpatay sa mga tao ng Diyos at marahil sa mga taong itinuturing niyang mabubuting kaibigan? Matutukso ka rin ba na maghiganti

kung may malapit na kaibigan kang napatay? Posible bang mayroon kang ganitong hangarin na nakatago sa kaibuturan ng iyong puso, na hindi mo man lang namamalayan at natatabunan ng iyong sigasig para sa Diyos?

Nang masaksihan ni Elias ang pagkawasak ng mga propeta ni Baal, nakita kaya niya ang binhi ng pagpatay na nasa kaibuturan ng kanyang kaluluwa? Naging mulat kaya siya na hindi siya mas mabuti kaysa sa kanyang mga ninuno? Nang nagbanta si Jezebel sa kanyang buhay, nagkaroon kaya siya ng pagdududa sa kanyang relasyon sa Diyos? Tulad ni Adan, inisip kaya ni Elias sa kanyang sagot sa tanong na, “Ano ang ginagawa mo rito?” na tila kasalanan ng Diyos na nangyari ang lahat ng ito? Ang mga pahayag ni Elias ay nagpapakita ng pagtatanggol sa sarili; “Ginawa ko ito at ginawa ko iyon.” “Napakasama ng sitwasyon na ito at ako na lang ang natitira.”

Para sa ilan, ang ganitong uri ng pagsusuri sa makapangyarihang propeta ay itinuturing na kalapastanganan. Ngunit para sa mga nagnanais magtagumpay laban sa lahat ng kasalanan, nakikita nila sa karanasan ni Elias ang kanilang sariling likas na ugali na ipinapakita upang sila ay maturuan kung paano harapin ang huling krisis sa mundo. Mahalagang basahin natin ang mga kuwentong ito sa paraang tunay na magtuturo sa atin, upang kapag nakaharap tayo sa krisis sa ating buhay at naipapakita natin ang mga ugaling hindi gaya ni Kristo, kaya natin manatiling matatag at hindi naisin ang kamatayan dahil sa kawalang-pag-asa. Dapat nating basahin ang kuwentong ito nang malaliman at unawain ang mga aral nito para sa atin sa mga huling araw. Ang Espiritu ni Elias ay darating sa mga tao ng Diyos, hindi lamang upang bigyang-babala ang mundo kundi upang ilagay sila sa posisyon na makita ang kanilang sariling likas na ugaling may tendensiyang pumatay. Kung hindi natin matututuhan ang aral, mamamatay tayo sa kalunos-lunos na kawalang-pag-asa, o mas malala pa: maaari nating ipagpalagay na ang pagpatay ay banal na galit.

Maaari tayong maging tiyak na si Elias ay wala pa sa karanasan ng Bagong Tipan sa panahong iyon. Ang karanasan ng Bagong Tipan ay

ang pagsulat ng karakter ng Diyos sa puso. Ang karakter ng Diyos ay nahahayag sa kautusan ng Diyos.

Kaya't ang kautusan ay banal, at ang utos ay banal, at matuwid, at mabuti. Roma 7:12

Sapagka't ito ang tipan na aking gagawin sa sambahayan ng Israel pagkatapos ng mga araw na iyon, sabi ng Panginoon; ilalagay ko ang aking mga kautusan sa kanilang pag-iisip, at isusulat ko ang mga iyon sa kanilang mga puso:... Hebreo 8:10

Tumakbo si Elias sa Bundok ng Sinai at tinanong siya ng Diyos, “Bakit ka naririto?” Inilatag ni Elias ang kanyang paliwanag. Sinabi niya na siya ay naging tapat sa Diyos ngunit lahat ay bumagsak, siya ay nag-iisa, at ang mga pinuno ay nais siyang patayin. Ipinakita ng Panginoon kay Elias na ang problema ay nasa kanyang pag-unawa.

At sinabi niya, Lumabas ka, at tumayo ka sa bundok sa harap ng Panginoon. At, narito, dumaan ang Panginoon, at isang malakas at malakas na hangin ang nagwasak sa mga bundok, at pinagputul-putol ang mga bato sa harap ng Panginoon; ngunit ang Panginoon ay wala sa hangin: at pagkatapos ng hangin ay isang lindol; ngunit ang Panginoon ay wala sa lindol: (12) **At pagkatapos ng lindol ay isang apoy; ngunit ang Panginoon ay wala sa apoy:** at pagkatapos ng apoy ay isang banayad na tinig. 1 Hari 19:11-12

Ang karakter ng Diyos ay hindi nahayag sa mga makapangyarihang pagpapakita ng kalikasan. Malinaw, hindi siya naroroon sa mga bagay na iyon. Ang apoy na bumagsak mula sa langit at tumupok sa handog ay ipinaliwanag bilang isang pagpapakita ng lakas na nagpapatibay kay Elias sa pagpatay sa mga propeta ni Baal gamit ang tabak. Sinabi sa kanya na ang Diyos ay wala sa apoy. Ano ang ibig sabihin nito? Pinadala ng Diyos ang apoy ngunit hindi siya naroroon sa apoy? Ipinapaabot ng Panginoon kay Elias, sa madaling salita, na sumagot Siya sa hiling na ipakita kung sino ang nagsisilbi sa tunay na Diyos. Ang sagot ay ibinigay sa paraang naiintindihan ng mga nakikinig.

Lahat ng Israel ay nasa karanasan ng Lumang Tipan. Ang kanilang nasaksihan ay isang pagpapakita ng kapangyarihan ayon sa kanilang

pag-unawa kung paano dapat kumilos ang Diyos. Ipinaliwanag ng mga tao mula sa kanilang nakita na ang Diyos ay nasa apoy na iyon. Sinabi ng Diyos kay Elias na hindi Siya naroroon. Nagsalita ang Diyos sa mga tao sa pamamagitan ng salamin ng nasa kanilang mga puso. Tunay na gumawa ang Diyos ng milagro sa pamamagitan ng apoy, *ngunit hindi ito ang larawan ng Kanyang sariling karakter.*

Ang pagpapakita ng kapangyarihan ay nagpakawala ng binhi ng paghihiganti kay Elias. Ito ang gawa ng kautusan sa Lumang Tipan. Pinapayagan ng Diyos na maghari ang kasalanan. Katulad ng sinabi ni Kristo sa babae na hindi tama na kunin ang tinapay ng mga anak at ihagis ito sa mga aso, ang ating Ama sa langit ay nagpakita ng kapangyarihan upang subukin ang mga puso ng mga tao. Ang pagpapakitang ito ay naghayag ng laman ng puso ni Elias. Sa salamin, naririnig ni Elias ang utos na nais ng kanyang puso – ang utos na patayin ang mga propeta ni Baal. Ipinakita siya bilang isang mamamatay-tao na hindi mas mabuti kaysa sa kanyang mga ninuno. Ang mga propeta ni Baal ay pinaparusahan sa proseso. Gumagawa ang Panginoon sa pamamagitan ng Lumang Tipan upang magpadala ng mensahe sa Israel na ang pagsamba sa mga diyos- diyosan ay masama, ang Kanyang karakter ay hindi nahahayag sa prosesong ito.

Ang milagro ng hangin, lindol, at apoy ay nagpapakita sa atin na hindi nauunawaan ni Elias ang karakter ng Diyos. Gayunpaman, ang Diyos ay nagnanais na ipakita ang Kanyang sariling karakter kay Elias upang makita niya ang kaibahan nito sa kanyang sariling karakter at magsisi sa espiritu ng paghihiganti. Muling tinanong ng Diyos si Elias upang maghikayat ng pag-amin mula kay Elias.

At nangyari, nang marinig ito ni Elias, na tinakpan niya ang kanyang mukha ng kanyang balabal, at lumabas, at tumayo sa may pasukan ng yungib. At, narito, may isang tinig na dumating sa kanya, at nagsabi, Ano ang ginagawa mo rito, Elias? (14) At siya ay nagsabi, Ako'y totoong nagsisigasi para sa Panginoong Diyos ng mga hukbo: sapagkat iniwan ng mga anak ng Israel ang Iyong tipan, ibinagsak ang Iyong mga altar, at pinatay ang Iyong mga propeta ng tabak; at ako, ako lamang ang natira; at hinahanap nila ang aking buhay, upang kunin ito. 1 Hari 19:13-14

Inuulit ni Elias ang kanyang orihinal na paliwanag. Ipinapakita nito na hindi niya nauunawaan ang kahulugan ng mga pangyayaring ipinakita sa kanya. Inabot na ni Elias ang kanyang hangganan. Gaya ng sinabi ni Jesus sa mga disipulo, sinasabi Niya kay Elias, "Ang espiritu ay handa, ngunit ang laman ay mahina." Sinabihan si Elias na malapit nang magtapos ang kanyang gawain.

At sinabi ng Panginoon sa kanya, Humayo ka, bumalik sa iyong daraanan patungo sa disyertong malapit sa Damasco: at kapag ikaw ay dumating, pinahiran mo si Hazeel upang maging hari sa Siria: (16) At si Jehu na anak ni Nimsi ay iyong papahiran upang maging hari sa Israel: at **si Eliseo na anak ni Safat ng Abelmeholah ay iyong papahiran upang maging propeta na kahalili mo.** 1 Hari 19:15-16

Ang mga binhi ng takot mula sa pagpatay sa mga propeta ni Baal ay nanatili kay Elias. Ang kahandaan na pumatay ay muling nahayag bago ma-akyat si Elias sa langit, nang tawagin ni Elias ang apoy mula sa langit laban sa mga dumating upang dakpin siya. Alam ba natin kung natakot si Elias nang dumating ang mga lalaking ito upang dakpin siya?

At sinabi ng anghel ng Panginoon kay Elias, Humayo ka, **sumama ka sa kanya; huwag kang matakot sa kanya.** At siya'y tumayo, at sumama sa kanya patungo sa hari. 2 Hari 1:15

Natakot pa rin si Elias. Nang tawagin ng kapitan ng limampung tao si Elias, tinawag siya nitong "lalaki ng Diyos." Wala nang alinlangan ang kapitan na siya ay isang lalaki ng Diyos.

At sumagot si Elias at sinabi sa kapitan ng limampung tao, **Kung ako'y lalaki ng Diyos, ay pabayaang mong bumaba ang apoy mula sa langit at sakupin ka at ang iyong limampu.** At bumaba ang apoy mula sa langit, at tinupok siya at ang kanyang limampu. 2 Hari 1:10

Ipinakita ng Panginoon kay Elias na wala Siya sa apoy. Bakit kaya tumawag si Elias ng apoy? Natakot siya. Paano maaaring mangyari na bumaba ang apoy mula sa langit at tupukin ang mga lalaking ito? Sa ilalim ng pamamahala ng hari na nagbigay ng kanyang sarili sa

pagsamba kay Baal, ang diyos ng Ekron, ang proteksyon ay inalis. Sino ang nagdala ng apoy laban sa mga lalaking ito?

At sinabi ng Panginoon kay Satanas, Narito, ang lahat ng kanyang tinatangkilik ay nasa iyong kapangyarihan; huwag lamang siyang ilagay sa iyong kamay. Kaya't si Satanas ay umalis mula sa harapan ng Panginoon (16) Habang siya ay nagsasalita pa, may dumating na isa pa, at nagsabi, **Ang apoy ng Diyos ay bumaba mula sa langit, at tinupok ang mga tupa, at ang mga lingkod, at inubos sila;** at ako lamang ang nakaligtas upang magsabi sa iyo. Job 1:12,16

Bakit susunugin ni Satanas ang mga lalaking ipinadala upang dakpin ang propeta ng Diyos?

Magdulot ng pinsala sa sarili upang makuha ang tiwala ng kaaway. Stratagem 34 of 36. *The Art of War* by Sun Tzu

Nang si Elias, sa takot, ay humingi ng tulong sa isang himala upang tiyakin na siya nga ay lalaki ng Diyos, binuksan niya ang pinto para kay Satanas na umatake. Sa pamamagitan ng pag-atake sa mga lalaking nasa ilalim ng kanyang kontrol, pinaniwala ni Satanas ang mundo na ang Diyos ang nagpadala ng kaparusahan sa mga lalaking ito at pinatay sila.

Tinanggap ng mga alagad ni Jesus ang sakit at sabik silang sundan ang halimbawa ni Elias sa pagpatay sa mga Samaritano. Sa pamamagitan ng estratehiyang ito, nakuha ni Satanas ang tiwala ng kanyang mga kaaway sa lupa. Naging puspos sila ng kanyang espiritu sa pamamagitan ng mapanlinlang na estratehiyang ito. Nagkailangan lang si Satanas ng 102 kalalakihan, ngunit napanalunan niya ang digmaan ng propaganda na may layuning gawing masama ang karakter ng Diyos, ang Diyos na halos tinanggap ng buong Kristiyanismo sa ngayon. Siyempre, ginawa ito ni Satanas kasabay ng makalaman na espiritu ng tao, na sa kanyang hindi nagsisising kalikasan ay gusto ng isang Diyos na puno ng galit, dahil ito man ay nagpapawalang-sala sa kanyang sariling galit, o ito ay nagpaparamdam sa kanya ng moral na kalamangan laban sa Diyos at nagpapatibay sa kanya ng kanyang paghihimagsik. Ang kuwento ni Elias ay bahagi ng huling hangganan sa pagtakas

mula sa mga bitag ng kasinungalingan na ipinataw ni Satanas sa mga tao.

Kapag ang isang tao ay tumawag ng banal na kapangyarihan upang ipagtanggol ang sarili, siya ay lumilipat na upang magtrabaho para sa kalaban. Maaaring magbago ng panig ang isang tao sa digmaang espiritwal na ito nang hindi alam na siya ay nakagawa na ng ganoon. Hindi natin malalaman ang katotohanan kung wala ang mga salita ni Jesus na sinabi sa Kanyang mga alagad tungkol sa apoy mula sa langit, at sa ganitong paraan ay mananatili tayong naniniwala na ang Diyos ay nagpapadala ng apoy mula sa langit upang pumatay. Ang maling paniniwalang ito ay magtitiyak na susubukan nating paglingkuran Siya mula sa takot, at hindi mula sa pagmamahal.

Pagkatapos ng 40 araw ng tukso sa disyerto, si Jesus ay naging sobrang gutom. Tinukso Siya ni Satanas upang gumawa ng himala at iligtas ang Kanyang sarili. Sinabi ni Satanas, “Kung ikaw ang Anak ng Diyos, gawing tinapay ang mga batong ito.” Bilang sagot, sinabi ni Jesus, “Hindi lamang sa tinapay mabubuhay ang tao kundi sa bawat salitang lumalabas mula sa Ama.” Tinanggihan Niya ang tanong na *Kung* ni Satanas at kumapit sa salita ng Kanyang Ama. Ang mga nagnanais talunin ang estratehiya ni Satanas, na bahagyang tinalakay sa *‘The Art of War’* ni Sun Tzu, ay kailangang maunawaan kung paano gumagana si Satanas; ito ay nauunawaan hindi sa pamamagitan ng pag-aaral ng mga aklat ng okultismo na inspirasyon ni Satanas na nag-iimbento ng kasamaan, kundi sa pamamagitan ng karunungan na ibinibigay sa atin ng Diyos. Ito ay sa pamamagitan ng pagpapahintulot kay Jesus na ipakita sa atin ang ating matigas at may depektibong ugali, at hayaan Siyang magtrabaho sa atin at sa pamamagitan natin. Binibigyan Niya tayo ng bagong moral na tungkulin na nakabatay sa ganap na pananalig sa ating Ama – bilang mga kasamang tagapagmana kay Kristo, sinusunod natin Siya sa parehong espiritu ng sakripisyong pag-ibig na ipinakita sa ministeryo ni Jesus sa lupa. Para sa mga anak ng Diyos:

... Tinalo nila siya [Satanas] sa pamamagitan ng dugo ng Kordero, at sa pamamagitan ng salita ng kanilang patotoo; **at hindi nila**

inibig ang kanilang mga buhay hanggang sa kamatayan.

Pahayag 12:11

Ang bayan ng Diyos ay hindi nagtatagumpay sa pagsubok sa pamamagitan ng tabak ng kanilang kamay na may kapangyarihang pumatay ng tao. Hindi nila iniirong ang kanilang mga buhay hanggang sa kamatayan.

Sino ang makakapaghiwalay sa atin mula sa pag-ibig ni Kristo? Ang pagdurusa ba, o kabalisahan, o pag-uusig, o gutom, o kahubaran, o panganib, o tabak? (36) Gaya ng nasusulat, **Dahil sa iyo kami'y pinapatay buong araw; kami'y itinuturing na mga tupa na pang- patayan.** (37) **Huwag, kundi sa lahat ng mga bagay na ito, tayo'y higit pa sa mga magtatagumpay sa pamamagitan niya na nagmahal sa atin.** Roma 8:35-37

Paano nga ba na ang propetang si Elias ay dinala sa langit? Si Elias ay isang halimbawa ng mga tao sa huling mga araw na dadalhin sa langit nang hindi nakakaranas ng kamatayan.

Narito, **susuguin ko sa inyo si Elias na propeta bago dumating ang malaking araw ng Panginoon na kakilakilabot:** (6) At kaniyang ibabalik ang puso ng mga magulang sa mga anak, at ang puso ng mga anak sa kanilang mga magulang, baka ako'y dumating at saktan ang lupa ng isang sumpa. Malakias 4:5-6

Sa mga huling araw, ang natira mula sa bayan ng Diyos ay haharap sa halimaw at ang kaniyang larawan sa Espiritu ni Elias. Roma 11:2-5; Pahayag 12:17. Ang natirang ito ay dadaan sa isang pagsubok na katulad ng kay Elias sa pagharap sa mga hari ng lupa na may kanilang pagtalikod. Ang pagsubok na ito ay ipinapakita rin sa kuwento ni Jacob.

Ay, sapagkat ang araw na iyon ay dakila, na walang katulad: **ito ay ang panahon ng paghihirap ni Jacob; ngunit siya ay maliligtas mula rito.** (8) Sapagkat mangyayari sa araw na iyon, sabi ng Panginoon ng mga hukbo, na aking bibiyak ang kaniyang pamatok mula sa iyong leeg, at aking sisirain ang iyong mga tali, at ang mga banyaga ay hindi na maglilingkod sa kaniya: Jeremias 30:7-8

Bago maaaring i-akyat si Elias sa langit, ang pamatok ng kasalanan ay kailangang ganap na mabasag. Ang matinding damdamin na ipinailalim kay Elias ay kailangang mapagtagumpayan bago siya umakyat sa langit. Ang kuwento ni Elias ay konektado sa mga huling pangyayari sa kasaysayan ng mundo.

At siya ay gumagawa ng malalaking kababalaghan, **na nagpapababa siya ng apoy mula sa langit sa ibabaw ng lupa sa harap ng mga tao, (14) At nililalang niya ang mga nananahan sa lupa sa pamamagitan ng mga kababalaghan na may kapangyarihan siyang gawin sa harap ng hayop; na nagsasabi sa kanila na nananahan sa lupa,** na dapat silang gumawa ng larawan ng hayop, na tinamaan ng tabak at nabuhay. (15) At siya ay may kapangyarihan na bigyan ng buhay ang larawan ng hayop, upang ang larawan ng hayop ay magsalita, at magdulot na ang sinuman na hindi sasamba sa larawan ng hayop ay papatayin. (16) At pinipilit niya ang lahat, malaki at maliit, mayaman at mahirap, malaya at alipin, na tumanggap ng tanda sa kanilang kanang kamay, o sa kanilang mga noo: Pahayag 13:13-16

Ang paglalagay ng kwento ni Elias tungkol sa apoy mula sa langit sa konteksto ng propesiya ni Malakias 4:5-6 at Pahayag 13:13-16 ay nag-uugnay ng mga kaganapan sa mga huling araw sa kanyang karanasan. Ang takot na nasa kay Elias ay kailangang mapagtagumpayan, at ito ay sa pamamagitan ng isang masusing pagsusuri ng kaluluwa na nabasag ni Elias ang pang-pigilang pamatok mula sa kanyang mga balikat. Si Elias ay isang lalaking mapagdasal. Nanalangin siya ng taimtim para sa ulan sa araw ng Bundok Carmel, at naghintay nang may pananampalataya, na naghihintay sa maliit na ulap na kasing laki ng kamay ng tao na darating. 1 Hari 18:41 45. Sa mga huling araw, ang bayan ng Panginoon ay mananalangin din ng taimtim sa panahon ng paghihirap ni Jacob upang makamtan ang tagumpay laban sa hayop at ang kanyang larawan.

At sa panahong iyon ay tatayo si Miguel, ang dakilang prinsipal na tumatayo para sa mga anak ng iyong bayan: at magkakaroon ng panahon ng kahirapan, na hindi pa nagkaroon mula nang magkaroon ng bansa hanggang sa panahong iyon: at sa panahong

iyon ang iyong bayan ay maliligtas, bawat isa na masusumpungang nakasulat sa aklat. Daniel 12:1

Ang karanasan ni Elias ay makikita rin sa buhay ni Juan Bautista. Nagkaroon siya ng malaking krisis sa pananampalataya bago siya naging martir.

Nang marinig ni Juan sa bilangguan ang mga gawa ni Kristo, nagpadala siya ng dalawa sa kanyang mga alagad, (3) At sinabi sa Kanya, **Ikaw ba ang darating, o maghihintay pa kami ng iba?** Mateo 11:2-3

Tinukoy ni Jesus si Juan Bautista bilang pangalawang Elias.

At kung tatanggapin ninyo ito, ito ang Elias na paririto sana. Mateo 11:14

Ang krisis ng pananampalataya na naranasan ni Juan sa paniniwala kay Kristo bilang ang Mesiyas ay naglantad ng mga bahagi sa kanyang pagkatao na kailangang malampasan. Gaya ni Juan Bautista, kailangang malampasan din ni Elias ang mga bagay na ito. Sa pugon ng pagdurusa, nahahayag ang makasalanang puso ng tao, at doon mismo pinalalawak ng Panginoong Jesus ang Kanyang katuwiran nang higit pa.

Higit pa rito, pumasok ang kautusan upang ang kasalanan ay dumami. Ngunit kung saan dumami ang kasalanan, mas lalong sumagana ang biyaya: (21) Upang kung paanong ang kasalanan ay naghari hanggang sa kamatayan, gayundin ang biyaya ay maghari sa pamamagitan ng katuwiran tungo sa buhay na walang hanggan sa pamamagitan ni Jesukristo na ating Panginoon. Roma 5:20-21

Si Elias ay pumunta sa langit na umaasa lamang sa katuwiran ng Mesiyas. Hindi siya pumunta bilang isang bayani na propetang sinusunog ang kanyang mga kaaway. Siya ay pumunta bilang isang walang magawang makasalanan na lubos na nagtitiwala sa biyaya ng Diyos sa pangako ng Kordero.

Kapag pinagsama natin ang mga kuwento nina Jacob, Elias, Juan Bautista, at ang Espiritu ni Elias na mahahayag sa mga tao ng Diyos sa mga huling araw, makikita natin na silang lahat ay dinala sa

pagsisisi upang matanggap ang korona ng buhay. Sila ay dinala sa isang mahirap na kalagayan na naglalantad sa makasalanang ugat ng kanilang marupok na kalagayang makatao.

Ang gawaing ito ng pagsisisi ay hindi nakikita ng mambabasa ng Bibliya sa buhay ni Elias, ngunit ang mga salita ni Jesus ay nagpapahiwatig na ang unang espiritu ni Elias ay hindi ang Espiritu ni Kristo. Kailangang pagsisihan ito bago maganap ang kanyang pag-akyat sa langit. Ang kakulangan ng pananampalataya ni Juan Bautista sa Mesiyas ay nangangahulugan din na kailangan niyang magsisi upang makatanggap ng buhay na walang hanggan. Ang mga karanasan ng dalawang lalaking ito ay mauulit sa mga nalalabing tao sa mga huling araw. Ang ilan ay aakyat sa langit nang hindi makakaranas ng kamatayan (1 Tesalonica 4:15-17) ngunit daraan sa panahon ng kapighatian upang mapadalisay ang kanilang mga kaluluwa. Ang ilan ay papatayin tulad ni Juan Bautista. Ngunit lahat sila ay dadalhin sa punto ng pagsisisi na hindi na kailangang pagsisihan pa.

Sapagkat ang kalungkutang ayon sa Diyos ay nagdudulot ng pagsisisi na maghahatid sa kaligtasan na hindi na kailangang pagsisihan; ngunit ang kalungkutang ayon sa sanlibutan ay nagdudulot ng kamatayan. 2 Corinto 7:10

Para kay Jacob, ang kanyang karakter na puno ng pagtitiwala sa sarili, proteksyon sa sarili, at pandaraya ay tuluyang isinuko matapos ang kanyang magdamag na pakikibaka sa Anak ng Diyos, hindi kumapit hangga't hindi niya natamo ang katiyakan ng pagpapala ng Diyos at ganap na pagtitiwala sa Diyos na nagbigay sa kanya ng kabuhayan sa buong buhay niya. Genesis 48:15.

Para kay Elias, ang mga katawan ng 952 kalalakihan na nakakalat sa lupa mula sa dalawang pangyayaring iyon ay nagpapatunay sa espiritu ng paghihiganti at takot na nanahan sa kanya nang hindi niya alam na naroroon ito.

Para kay Juan Bautista, ipinagsapalaran niyang magduda sa gawain ng Mesiyas na maaaring nakaapekto sa libu-libong tao. Ngunit parehong napagtagumpayan nila ang kanilang kalagayan sa

pamamagitan ng pagsisisi at tanging pagtitiwala sa merito ng ating Tagapagligtas. Ganito rin ang magiging karanasan ng mga tao ng Diyos sa huling araw. Ito ang huling hangganan.

Walang mga bayaning propeta; tanging si Kristo at ang Kanyang pagkapako sa krus. Tanging ang katuwiran ni Kristo lamang ang siyang daan patungo sa kaligtasan. Gumawa ang Diyos ng mga dakilang bagay sa dalawang propetang ito, ngunit ang pinakamahalagang bagay ay ang pagdadala sa kanila upang maunawaan ang kanilang sariling pangangailangan ng kaligtasan na hindi naiiba sa sinuman.

Kapag tunay nating naunawaan ang katotohanang ito – *wala ni isa mang matuwid, wala, ni isa* – mawawala ang kapangyarihan ng mga panlilinlang ni Satanas sa atin.

Nais ni Satanas na basahin ng mga tao ang Biblia nang mabilis at maniwala na ang mga kilos ng propeta na nagpapakita ng kanyang sariling marahas na karakter ay dapat ituring na karakter ng Diyos. Kapag dinala ng Diyos ang mga tao sa Lumang Tipan upang makita ang kanilang sarili, pinapalakas ni Satanas ang paniniwala ng mga tao na ang mahihinang pagkilos ng tao na naipakita bilang mga salamin ng karakter ng Diyos. Ang prosesong ito ng pagpapahayag na banal ang mga gawa ng tao, na sila ay nasa ilalim ng direktang kalooban ng Diyos, ay naglilingkod lamang sa layunin ng pagpapawalang-sala sa espiritu ng paghihiganti, karahasan, at pag-aalis ng mga kaaway.

Tumingin tayo kay Kristo lamang bilang ang perpektong halimbawa ng Ama. Tanging sa pag-aaral ng Kanyang karakter natin matitiyak na naririnig natin ang mahina at maliit na tinig ng Diyos na hindi halo ng hangin, lindol, at apoy. Huwag nating saktan ang Diyos sa pamamagitan ng maling pag-unawa sa Kanya, sapagkat sa ganitong paraan ang katotohanan ay tinatanggihan at hinahamak ng mga tao. “At ginawa niya ang kanyang libingan na kasama ng masasama, at kasama ng mayayaman sa kanyang kamatayan; **sapagkat siya ay hindi gumawa ng karahasan**, ni hindi nagsinungaling ang kaniyang bibig.” Isaias 53:9.

24. Abraham at ang Kasuklamsuklam na Nagdadala ng Pagkawasak

At nangyari pagkatapos ng mga bagay na ito, na tinukso ng Diyos si Abraham, at sinabi sa kanya, Abraham: at siya ay sumagot, Narito, ako. (2) At sinabi ng Diyos, **Kunin mo ngayon ang iyong anak, ang iyong kaisa-isang anak na si Isaac, na iyong iniibig, at magtungo ka sa lupain ng Moriah; at ialay mo siya roon bilang isang handog** na susunugin sa isa sa mga bundok na ipagbibigay-alam ko sa iyo. Genesis 22:1-2

Matapos ang lahat ng ating isinasaalang-alang, dapat maging malinaw na ang talatang ito ay maaaring basahin sa hindi bababa sa dalawang magkaibang paraan. Ang isang paraan ay nagpapakita ng pag-ibig ng Diyos sa isang kamangha-manghang paraan; ang pag-aalay ni Abraham ng kanyang anak na si Isaac ay nagbibigay ng isang simbolo ng pag-ibig ng Diyos na handang ibigay ang Kanyang Anak para sa atin upang makita natin at maniwala sa pangalan (karakter) ng Anak ng Diyos at maligtas. Sa kabaligtaran, kung titingnan natin ang salamin ng Lumang Tipan, nakikita natin ang isang larawan ng Diyos na sinusubok ang katapatan ni Abraham sa pamamagitan ng isang pagsubok na hindi kapani-paniwala sa pinakamainam at isang kahilingan mula sa Diyos na patayin ni Abraham ang kanyang sariling anak sa pinakamasama.

Bakit hihilingin ng Diyos kay Abraham na ialay ang Kanyang ipinangakong anak *bilang* handog na susunugin? Ang kahilingan ay

tila tugma sa konsepto ng isang galit na diyos na naghahanap ng kasiyahan sa pamamagitan ng kamatayan. Ganito gumagana ang lahat ng mga relihiyong pagano; ang pagpapalugod sa iyong diyos sa pamamagitan ng sakripisyo ay ang puso ng paganismo. Bakit kaya ang Bibliya ay tila ipinapakita ang Diyos sa ganitong paraan?

Una, balikan natin at tingnan ang pinagmulan ng sakripisyo sa Kasulatan.

At kay Adan din at sa kanyang asawa, gumawa ang Panginoong Diyos ng mga kasuutan mula sa balat, at dinamitan sila. Genesis 3:21

Hindi natin alam kung paano nangyari ang paglikha ng mga balat. Malaki ang posibilidad na isang hayop o mga hayop ang kailangang mamatay upang makuha ang mga balat. Maaaring nilikha ng Diyos ang mga balat na ito nang hindi namamatay ang isang hayop, ngunit ito ay haka-haka lamang dahil mula sa talatang ito, hindi natin tiyak. Ang unang talata na nagsasaad ng sakripisyo ay matatagpuan sa susunod na kabanata ng Genesis.

At nang maglaon, nangyari na dinala ni Cain ang mga bunga ng lupa bilang handog sa Panginoon. (4) At si Abel naman ay nagdala ng mga panganay ng kanyang kawan at ng mga taba nito. At tiningnan ng Panginoon si Abel at ang kanyang handog: Genesis 4:3-4

Ipinapakita ng kuwentong ito na ang mga handog ay kinakailangan at na kung walang handog na tupa, hindi magiging katanggap-tanggap ang pagsamba.

Ngunit kay Cain at sa kanyang handog ay hindi siya nagkaroon ng paggalang. At si Cain ay nagalit ng lubos, at ang kanyang mukha ay nalumbay. (6) At sinabi ng Panginoon kay Cain, Bakit ka nagalit? at bakit nalumbay ang iyong mukha? (7) **Kung ikaw ay gumagawa ng mabuti, hindi ka ba tatanggapin?** ngunit kung hindi ka gagawa ng mabuti, ang kasalanan ay nasa pintuan. At sa iyo ang kanyang pagnanasa, at ikaw ay maghahari sa kanya. Genesis 4:5-7

Samakatuwid, tila inutusan ng Diyos ang mga tao na maghandog ng mga hayop bilang bahagi ng kanilang pagsamba. Ang pagtangga ni Cain na magdala ng handog na hayop ay nauwi sa unang pagpatay. Ang pinaka-mahalaga ay na habang hindi kinilala ni Cain ang handog ng kordero, nakahanap siya ng pamalit sa pamamagitan ng pagpatay sa kanyang kapatid upang mapawi ang kanyang sariling galit.

Mahalaga ito sa kwento ng handog ni Isaac dahil ito rin ay isang panukala ng isang sakripisyong pantao para sa layunin ng pagpapatawad. Tungkol sa saloobin ng Panginoon patungkol sa mga handog, napansin natin ang mga sumusunod na may malaking interes.

Marami, O Panginoon kong Diyos, ang iyong mga kamangha-manghang gawa na iyong ginawa, **at ang iyong mga kaisipan na patungkol sa amin: hindi ito matutukoy nang isa-isa sa iyo:** kung ipahayag ko at sabihin ang mga ito, higit pa sa bilang na maaaring bilangin. (6) **Sakripisyo at handog ay hindi mo nais; ang aking mga tainga ay binuksan mo: handog na susunugin at handog na ukol sa kasalanan ay hindi mo hiniling.** Awit 40:5-6

Ang inspiradong salmista ay nagsasaad na hindi ninanais ng Diyos ang sakripisyo. Binanggit din niya ang kamangha-manghang pahayag na hindi kailanman humiling o nagtakda ang Diyos ng mga handog na susunugin at mga handog na para sa kasalanan. Sa una, tila hindi tugma ang pahayag na ito sa mga isinulat sa iba pang bahagi ng Lumang Tipan. Ang mga tagubiling ibinigay ng Diyos kay Moises na may detalyadong mga alituntunin kung paano isasagawa ang mga sakripisyo ay tila malinaw na nagpapakita ng kahilingan ng Diyos. Gayunpaman, binabasa natin muli:

Sapagkat hindi ako nagsalita sa inyong mga magulang, ni nag- utos sa kanila noong araw na aking inilabas sila mula sa lupain ng Egipto, ukol sa mga handog na susunugin o mga sakripisyo: (23) Kundi ito ang iniutos ko sa kanila, na magsabi, Dinggin ninyo ang aking tinig, at ako'y magiging inyong Diyos, at kayo'y magiging aking bayan: at magsilakad kayo sa lahat ng mga daan na aking iniutos sa inyo, upang magaling sa inyo. (24) Ngunit hindi sila nakinig, ni nagbigay pansin sa kanilang pandinig, kundi nagsilakad sila ayon sa mga payo at imahinasyon

ng kanilang masamang puso, at humakbang pabalik, at hindi paharap. Jeremias 7:22-24

Tila ito ay ganap na salungat. Isinusulat ng propetang si Jeremias sa ilalim ng inspirasyon na hindi inutusan ng Diyos ang Israel ukol sa mga handog na susunugin at mga sakripisyo. Ngunit ang mga isinulat ni Moises ay naglalaman ng maraming utos hinggil dito.

At sinalita ng Panginoon kay Moises, na nagsasabi, (2) Salitain mo sa mga anak ni Israel, na nagsasabi, Kung ang isang kaluluwa ay magkasala dahil sa kamangmangan laban sa alinman sa mga utos ng Panginoon ukol sa mga bagay na hindi dapat gawin, at gumawa ng laban sa alinman sa mga ito: (3) Kung ang saserdoteng pinahiran ng langis ay magkasala ayon sa kasalanan ng bayan; ay magdala siya ng isang batang toro na walang kapintasan sa Panginoon bilang handog sa kasalanan. (4) **At kanyang dadalhin ang toro sa pintuan ng tabernakulo** ng kapisanan sa harap ng Panginoon; at ilalagay niya ang kanyang kamay sa ulo ng toro, at papatayin ang toro sa harap ng Panginoon. Levitico 4:1-4

At sinalita ng Panginoon kay Moises, na nagsasabi, (2) **Iutos mo sa mga anak ni Israel, at sabihin mo sa kanila, Ang aking handog, at ang aking tinapay para sa aking mga handog na inihahandog sa apoy, para sa malinamnam na amoy sa akin, ay inyong obserbahan upang ialay sa akin sa takdang panahon.** (3) At iyong sasabihin sa kanila, Ito ang handog na inihahandog sa apoy na inyong iaalay sa Panginoon; dalawang tupa na may isang taon ang gulang na walang kapintasan araw-araw, bilang patuloy na handog na susunugin. (4) **Ang isang tupa ay iaalay mo sa umaga, at ang isa pang tupa ay iaalay mo sa hapon;** Mga Bilang 28:1-4

Pinaaalalahanan natin ang ating mga sarili ng isa sa mga pangunahing punto ng kabanata 21 ng aklat na ito.

...sa Lumang Tipan o likas na kalagayan, ang mga utos na Kanyang ibinibigay na salungat sa buhay ni Jesus sa lupa ay nagbibigay ng ebidensya ng pagkilos ng banal na salamin.

Balikan natin ang sandali na nilapitan ng Diyos si Adan sa Hardin ng Eden. Tinanong ng Diyos si Adan kung kumain ba siya mula sa puno ng kaalaman ng mabuti at masama. Hindi nagpakumbaba si Adan sa kanyang mga ginawa, kundi inakusahan pa niya ang Diyos na nagdulot ng problema. Hindi naisip ni Adan na sa kanyang puso ay may mga binhi ng pagpatay. Sa pagtanggap ni Adan sa payo ng serpyente, niyakap niya ang espiritu ng serpyente na pumatay mula pa sa pasimula. Juan 8:44. Upang magsisi si Adan sa kanyang kasalanan, kailangan niyang simulan ang pag-unawa sa kanyang ginawa sa pagkain ng prutas.

Tinalakay natin ang realidad na ito sa kabanata 19 – *Nasugatan ng Ating mga Paglabag*. Ating ulitin ang puntong ito:

Nang mahulog sa kasalanan sina Adan at Eba, naging katulad sila ni Satanas sa likas na katangian. Ang Espiritu ni Kristo na nasa kanila ay nasugatan at nadurog na parang binhi na dinudurog ng mga ngipin. Ang Espiritu ni Kristo sa tao ang nagbibigay sa kanya ng buhay. Siya ang liwanag na nagliliwanag sa bawat taong pumaparito sa sanlibutan, Juan 1:9. Kung iniwan ni Kristo nang lubusan si Adan, siya ay mamamatay. Ang Espiritu ni Kristo sa loob ni Adan ay nadurog subalit hindi umalis si Kristo, kahit na nagdulot ito ng pagdurusa sa Kanya na manatili. Mula sa patuloy na pagdurusa ni Kristo, ang bato, ay dumaloy ang espirituwal na tubig upang mapanatiling buhay si Adan. *Agape*, Kabanata 19, pahina 237

Hindi alam ni Adan na may binhi ng karahasan sa loob niya. Hindi niya naunawaan na ang mga pangyayari sa pagpapako sa krus ni Kristo na magaganap makalipas ang 4000 taon ay nagmula sa kanya. Kinailangan ipakita ng Panginoon kay Adan kung ano ang problema upang maunawaan ni Adan ang kanyang desperadong kalagayan at tumugon sa Espiritu ni Kristo at magsisi.

Ang sistema ng paghahandog ay isang salamin ng likas na nararamdaman ng tao kay Kristo. Ang sistema ng paghahandog ay isang guro upang dalhin ang tao kay Kristo, ngunit tulad ng ating nabanggit, ibinabalik ng tao ang salamin na ito sa Diyos at inilalagay ang kanilang sariling karakter sa Kanya. Kaya halos pangkalahatang pinaniniwalaan na ang Diyos ang nag- utos ng mga handog, at bilang

resulta, sinasadya man o hindi, naniniwala ang tao na pinatay ng Diyos ang Kanyang sariling Anak.

Lumaki si Abraham sa Babilonia – ang lupain ng mga Caldeo. Genesis 11:31. Pinalaki siya sa isang kultura ng pag-aalay ng tao. Ang mga prinsipyong lumitaw kay Cain nang patayin niya ang kanyang kapatid ay naging palatandaan ng bawat relihiyong pagano. Ang pagkatay ng milyun- milyong hayop at libu-libong tao ay nagmumula sa mapanlinlang na puso ng tao na ipinapakita sa Diyos ang kanyang sariling likas na galit. Sa halip na tanggapin na ang sakripisyo ay repleksyon ng kanyang sarili at ng kanyang masamang kalagayan, ipinipilit ng tao na ang mga sakripisyo ay kinakailangan ng Diyos upang Siya'y mapasaya.

At sinabi ni Samuel, Nakalulugod ba sa Panginoon ang mga handog na susunugin at mga hain gaya ng pagsunod sa tinig ng Panginoon? Narito, ang pagsunod ay mas mabuti kaysa handog, at ang pagtalima kaysa taba ng mga tupa. 1 Samuel 15:22

Hindi nagtiwala si Abraham na ibibigay ng Panginoon ang ipinangakong anak na labis niyang hinahangad. Hiniling niya sa Panginoon na tanggapin si Eliezer, ang kanyang tapat na lingkod. Genesis 15:2. Nakinig din si Abraham sa mungkahi ng kanyang asawa na magkaroon ng anak sa pamamagitan ng kanyang alipin na si Hagar, na nanganak kay Ismael.

Ang kakulangan nila sa pananampalataya ay lumikha ng negatibong kapaligiran sa pamilya, at napilitang paalisin ni Abraham sina Hagar at Ismael mula sa kanyang tahanan. Sa kanyang pagkalungkot, napagtanto ni Abraham ang kanyang mga pagkukulang. Lalong tumindi ang tukso na mag-alay ng sakripisyo upang maibsan ang galit ng Diyos. Lahat ng karanasan niya noong bata, kasama ang mga binhi ng likas na pamana mula kay Adan, ay nagtutulak kay Abraham na maghanap ng kapatawaran sa pamamagitan ng pag-aalay.

Sa ganitong konteksto, inilalagay ng Diyos ang problema ni Abraham sa harap ng isang salamin. Ang utos ay lumalabas bilang repleksyon

ng sarili niyang pag-iisip tungkol sa pag-aalay upang mapawi ang galit.

Kasabay nito, ating mapapansin nang mabuti na hindi talaga iniutos ng Diyos kay Abraham na patayin ang kanyang anak na si Isaac. Sinabi ng Diyos sa kanya na ihandog si Isaac *bilang* handog na susunugin. Ang utos ay may kakayahang basahin sa dalawang magkaibang paraan.

Nang kausapin ni Jesus ang babae na humihingi ng kagalingan para sa kanyang anak na babae, sinabi ni Jesus, “Hindi tama na kunin ang pagkain ng mga anak at ibigay sa mga aso.” Hindi niya siya tinawag na aso. Sinabi niya ang nasa isip ng mga alagad at ang kanyang pagkaunawa sa iniisip ng mga Hudyo tungkol sa kanya. Naunawaan niya ito na siya ay tinutukoy bilang aso dahil sa kanyang sagot, ngunit maaari rin sana niyang sabihin na siya ay anak ng Diyos.

Ganito rin ang nangyayari sa kwento ni Abraham. Sinabi lamang ng Diyos kay Abraham na ihandog ang kanyang anak bilang isang handog na susunugin. Hindi niya sinabi nang tahasan na patayin ang kanyang anak. Ang dahilan nito ay maaaring upang bitawan ni Abraham ang anumang nais para sa kanyang anak na hindi ayon sa kalooban ng Diyos. Dahil sa paraan ng pagpapalaki kay Abraham at dahil sa kanyang pag-iisip ng pag- aalay, inisip ni Abraham na nais ng Diyos na patayin ang kanyang anak. Alam ng Diyos na mangyayari ito. Kinakailangan ipakita kay Abraham ang kanyang hindi namamalayang pagkaunawa na kailangan mapawi ang galit ng Diyos, habang sabay na dinadala si Abraham sa punto ng ganap na pagtitiwala sa Diyos. Isa itong kamangha-manghang proseso ng pagdadala kay Abraham sa Bagong Tipan ng pananampalataya sa espiritu at katotohanan, sa pamamagitan ng kaluwalhatian ng Lumang Tipan. 2 Corinto 3:7-9.

At tinawag siya ng anghel ng Panginoon mula sa langit, at sinabi, Abraham, Abraham: at siya ay sumagot, Narito ako. (12) At sinabi ng anghel, Huwag mong ipatong ang iyong kamay sa bata, ni huwag mong gawing anuman sa kanya: sapagkat ngayon ay nalalaman ko na ikaw ay natatakot sa Diyos, sapagkat hindi mo ipinagkait sa akin ang iyong anak, ang iyong nag-iisang anak. (13) At

itinaas ni Abraham ang kanyang mga mata, at tumingin, at narito, sa likuran niya, isang tupa na nahulog sa mga palumpong ng kanyang mga sungay: at si Abraham ay pumunta at kinuha ang tupa, at inihandog ito bilang isang handog na susunugin kapalit ng kanyang anak. Genesis 22:11-13

Kung kukunin natin mula sa kwentong ito na hindi nais ng Diyos ang pag-aalay ng ating mga anak sa pamamagitan ng kanilang pagpatay, kundi ang pag-aalay ng Kanyang sariling Anak, ibig sabihin ay malalim pa rin tayong nakabaon sa paganismo na hindi kalayuan mula sa halimbawa ng mga Aztec ng Gitnang Amerika. Ang tanging kaibahan ay kung anong anak ang hinihingi ng diyos na mamatay; ang Anak ng Diyos ay mas karapat-dapat at mas mahalagang sakripisyo kumpara sa mga mababang sakripisyo ng mga pagano.

Ang pagnanais na mapawi ang galit ng Diyos sa pamamagitan ng pag-aalay ng sakripisyo ay naging *patuloy* na kalungkutan sa Diyos sa loob ng mga siglo. Hindi kailanman ninanais ng Diyos na ang tao ay magpakumbaba sa Kanya sa pamamagitan ng pagpatay ng mga hayop.

At nagtayo si Noe ng isang altar sa Panginoon; at kumuha siya ng bawat malinis na hayop, at ng bawat malinis na ibon, at nag-alay ng mga handog na susunugin sa altar. (21) At naamoy ng Panginoon ang isang kaaya-ayang amoy; at sinabi ng Panginoon sa Kanyang puso, Hindi ko na muling susumpain ang lupa dahil sa tao; sapagkat ang pag-iisip ng puso ng tao ay masama mula sa kanyang kabataan; ni hindi ko na muling tatamaan ang lahat ng may buhay, tulad ng aking ginawa. Genesis 8:20-21

Ang unang pagtingin sa talatang ito ay nagpapaisip sa mga tao na ang Diyos ay napapaamo sa pamamagitan ng sakripisyo. Ang kaaya-ayang amoy na pumapasok sa ilong ng Panginoon ay nagiging dahilan upang Siya ay mangako na hindi na muling susumpain ang lupa. Ang totoo, ang salitang *amoy* ay talagang ang salitang *ruach*. Ito ang ugat ng salitang Espiritu, o ang Espiritu ng Diyos. Ang salitang ito ay nangangahulugang:

Isang pangunahing ugat; tamang **magpuno ng hangin, ibig sabihin ay huminga**; tanging (literal) amuyin o (sa pamamagitan

ng pag-iisip) makaramdam (matutunan): - tanggapin, amoy, X hawakan, gawing mabilis ang pag-unawa.

Sa simula ng talata 21 ay naroroon ang salitang *at*. Ang salitang ito ay wala sa orihinal na Hebreo. Ang Diyos ay hindi naaliw sa pamamagitan ng hain ng mga hayop. Tinanggap Niya ang pagsisisi ni Noe, na sa pamamagitan ng gawaing ito ay nagnanais ipahayag, “Alam ko na ako ay walang halaga sa aking sarili at ako ay may sala ng pagpatay laban sa Iyong Anak.” Ang Panginoon, sa Kanyang dakilang habag, ay nagpadama ng Kanyang Espiritu sa mundo at tanging dahil sa Kanyang biyaya kaya Siya nagpadala ng buhay upang muling punuin ang lupa. Kapag binabasa natin ang Bibliya sa liwanag ng karakter ni Kristo, lahat ng mga madilim na talata tungkol sa pagpapatahimik ay nagiging malinaw sa mukha ni Jesu-Kristo. 2 Corinto 4:6. Hindi kailanman naging posible na ang dugo ng mga toro at kambing ay makapagbigay-kasiyahan sa Diyos.

Sapagkat hindi maaaring ang dugo ng mga toro at kambing ay mag-alis ng mga kasalanan. (5) Kaya nga, nang pumarito Siya sa sanlibutan, sinabi Niya, **Ang hain at handog ay hindi Mo kinalugdan, ngunit isang katawan ang inihanda Mo para sa akin.** (6) **Sa mga handog na susunugin at mga hain para sa kasalanan ay hindi Ka nalugod.** (7) Pagkatapos ay sinabi Ko, Narito, ako’y naparito (sa balumbon ng aklat ay nasusulat patungkol sa akin) upang gawin ang Iyong kalooban, O Diyos. (8) Una, nang sinabi Niya, Ang mga hain at handog, mga handog na susunugin, at mga hain para sa kasalanan ay hindi Mo kinalugdan, ni nalugod Ka sa mga ito, na inihandog ayon sa kautusan; (9) Pagkatapos ay sinabi Niya, Narito, ako’y naparito upang gawin ang Iyong kalooban, O Diyos. Inalis Niya ang una upang maitatag ang ikalawa. Hebreo 10:4-9

Ang pagsisisi ng kaluluwa ang nakalulugod sa Diyos. Ang paniniwala sa habag at kapatawaran ng Diyos ang nagdadala ng ganitong pagsisisi.

Ang mga hain na kalugud-lugod sa Diyos ay ang wasak na espiritu: ang wasak at nagsisising puso, O Diyos, ay hindi Mo itatakwil. Awit 51:17

Tanging sa ganitong konteksto nagiging kalugud-lugod sa Diyos ang paghahandog ng hayop bilang sakripisyo. Ipinagpapatuloy ni David ang sinabi niya sa nakaraang talata.

Gumawa Ka ng mabuti sa Iyong kagalakan para sa Sion: itayo Mo ang mga pader ng Jerusalem. (19) **Sa gayon ay malulugod Ka sa mga handog ng katuwiran, sa mga handog na susunugin at mga ganap na handog na susunugin: at maghahandog sila ng mga toro sa Iyong dambana.** Awit 51:18-19

Muli, sinabi sa atin ni Pablo sa Bagong Tipan kung ano ang kaaya-aya sa Diyos. Ginamit ni Pablo ang halimbawa mula sa Lumang Tipan at iniuugnay ito sa sakripisyo at paglilingkod na nagmumula sa puso ng tao.

At iyong susunugin ang buong tupa sa ibabaw ng dambana: ito ay isang handog na susunugin para sa Panginoon; **ito ay isang mabangong samyo, isang handog na sinusunog para sa Panginoon.** Exodo 29:18

At mamuhay kayo sa pag-ibig, tulad ng pag-ibig ni Kristo sa atin. **Ibinigay Niya ang Kanyang sarili para sa atin bilang handog** at sakripisyo sa Diyos, isang mabangong samyo. Efeso 5:2

Kaya't isinasamo ko sa inyo, mga kapatid, alang-alang sa mga habag ng Diyos, **na ialay ninyo ang inyong mga katawan bilang isang buhay na handog, banal, at kalugud-lugod sa Diyos,** na siya ninyong makatuwirang paglilingkod. Roma 12:1

Ngunit ako'y may lahat ng bagay, at sobra pa: ako'y busog, natanggap ko mula kay Epafrodito ang mga bagay na ipinadala mula sa inyo, **isang amoy ng mabangong samyo, isang sakripisyo na kalugud-lugod, at kalipay ng Diyos.** Filipos 4:18

Ngunit tayo ay pinaalalahanan na kung hindi unang ipinadala ng Diyos ang Kanyang Espiritu upang bigyan ang tao ng kaloob ng pagsisisi, wala tayong kakayahang maghahandog ng isang mabangong alay mula sa ating puso sa Diyos. Sa ganitong diwa, si Kristo ay “**ibinigay ang Kanyang sarili para sa atin bilang isang handog;**” hindi upang baguhin ang puso ng Diyos kundi upang baguhin ang atin, na

nagpapahintulot sa atin na makita ang ating mga kasalanan at dalhin ang ating mga puso sa pagsisisi.

Siya ay itinataas ng Diyos sa Kanyang kanang kamay upang maging Prinsipe at Tagapagligtas, **upang magbigay ng pagsisisi sa Israel at kapatawaran ng mga kasalanan.** Gawa 5:31

Hindi inilaan ni Cain ang kanyang puso sa Diyos; sa halip, dinala niya ang mga prinsipyo ng pagsamba upang magpaamo ng mas malapit sa pagsamba sa kalikasan. Inalis niya ang kordero na sumisimbolo sa kanyang pusong mapanakit at naghandog na lamang ng mga prutas at gulay. Sa gawaing ito ng pagpapakalma sa Diyos, ang mga bagay sa lupa ang naging kanyang tagapagligtas. Dinagdagan ni Cain ang pagsambang ito ng pagpatay sa kanyang kapatid, at dito nagsimula ang pinagmulan ng paganong pagsamba. Sa mga paganong kulto, ito ay naipakita sa pagsamba sa mga kakahuyan na sinamahan ng paghahandog ng tao bilang sakripisyo. Ang ganitong uri ng pagsamba ay naging *patuloy* o *araw-araw* na pighati para sa Diyos. Binaluktot ni Satanas ang pinakamahalagang katotohanan na dapat sanang itinuturo sa paghahain at ginawa niyang hanapin ng tao ang paraan upang patahimikin ang Diyos.

Wawasakin ninyo ang lahat ng mga dakong iyon, kung saan nagsilbi ang mga bansa na inyong pasasakupan sa kanilang mga diyos, sa mataas na bundok, at sa mga burol, at sa ilalim ng bawat luntiang punong kahoy: (3) At ibabagsak ninyo ang kanilang mga altar, at babasagin ang kanilang mga haligi, at susunugin ang kanilang mga taniman ng puno ng kahoy ng apoy; at puputulin ninyo ang mga larawang ukit ng kanilang mga diyos, at lilinin ang kanilang mga pangalan mula sa dakong iyon. (4) Huwag ninyong gagawin ito sa Panginoon ninyong Diyos. Deuteronomio 12:2-4

Ang paraan na dapat na ginawa ng Israel upang wasakin ang mga mataas na dako ng Paganismo ay itigil ang kaisipan ng pagpapatahimik sa pagsamba at pahintulutan ang Diyos na hipan sila *ng* Kanyang Espiritu (hindi ang amuyin ang usok *mula* sa kanilang mga sakripisyo).

Akala nila na ang Diyos ay tulad nila; inisip nila na ibinibigay *nila* sa Diyos ang hinihingi Niya: dugo, ang patunay ng buhay na isinakripisyo upang mapawi ang banal na pagkauhaw. Ngunit sinabi ng Diyos na *Siya* ang magbibigay ng dugo.

Sapagkat ang buhay ng laman ay nasa dugo: **at ibinigay Ko ito sa inyo** sa ibabaw ng altar upang magbigay ng pagtubos para sa inyong mga kaluluwa: sapagkat ang dugo ang siyang nagbabayad-tubos para sa kaluluwa. Levitico 17:11

Kung nakinig sila sa tinig ng Diyos, sana ay winasak nila ang mga altar na nananahan sa kanilang sariling mga isipan.

Sapagka't bagaman kami ay lumalakad sa laman, kami ay hindi nakikipagdigma ayon sa laman: (4) (Sapagka't ang mga sandata ng aming pakikibaka ay hindi makalaman, **kundi makapangyarihan sa pamamagitan ng Dios sa pagbagsak ng mga kuta**;) (5) **Ibinabagsak ang mga haka-haka, at bawat mataas na bagay na nagmamataas laban sa kaalaman ng Diyos**, at dinadala sa pagkabihag ang bawat pag-iisip sa pagsunod kay Kristo; 2 Corinto 10:3-5

Ang ebidensya na hindi tuluyang nakaligtas ang Israel mula sa prinsipyo ng pagpapalugod sa pagsamba ay makikita sa katotohanang nanatili ang mga Mataas na Lugar sa Israel halos sa buong panahon, kahit na sa mga hari na matuwid sa paningin ng Panginoon.

At iniibig ni **Solomon** ang Panginoon, lumalakad ayon sa mga utos ni David na kanyang ama: ngunit siya'y nag-alay **at nagsunog ng insenso sa mga mataas na lugar**. 1 Hari 3:3

Ngunit ang mga mataas na lugar ay hindi inalis: gayunpaman, ang puso ni **Asa** ay tapat sa Panginoon sa lahat ng kanyang mga araw. 1 Hari 15:14

At lihim na ginawa ng mga anak ni Israel ang mga bagay na hindi tama laban sa Panginoon nilang Diyos, at nagtayo sila ng mga mataas na dako sa lahat ng kanilang mga lunsod, mula sa tore ng mga nagmamasid hanggang sa pader na lungsod. (10) **At naglagay sila ng mga imahen at mga kahoy sa bawat mataas na burol, at sa ilalim ng bawat berdeng punongkahoy: (11) At doon sila nag-aalay ng insenso sa**

lahat ng mataas na dako, gaya ng ginawa ng mga hentil na inalis ng Panginoon bago nila; at gumawa sila ng masamang mga bagay upang magalit ang Panginoon: (12) Sapagkat nagsilbi sila sa mga diyus-diyosan, na tungkol sa mga ito'y sinabi ng Panginoon sa kanila, Huwag kayong gumawa ng ganitong bagay. 2 Hari 17:9-12

Dalawang hari ang nag-alis ng mga Mataas na Dako: si Ezequias at si Josias.

Inalis niya ang mga mataas na dako, pinagputol-putol ang mga imahen, pinutol ang mga taniman, at binasag ang tansong ahas na ginawa ni Moises: sapagkat hanggang sa mga araw na iyon ay nagsusunog ng insenso ang mga anak ni Israel sa kanya: at tinawag niya itong Nehushtan. 2 Hari 18:4

At ang lahat ng mga bahay din ng mga mataas na dako na nasa mga lunsod ng Samaria, na ginawa ng mga hari ng Israel upang pasiglahin ang galit ng Panginoon, inalis ni Josias, at ginawa sa kanila ayon sa lahat ng mga gawa na kanyang ginawa sa Bethel. (20) At pinatay niya ang lahat ng mga pari ng mga mataas na dako na naroroon sa ibabaw ng mga altar, at sinunog ang mga buto ng tao sa ibabaw nila, at bumalik sa Jerusalem. 2 Hari 23:19-20

Natagpuan din ang aklat ng kautusan sa paghahari ni Josias at nagsimula silang muli na sundin ang mga batas at ipagdiwang ang mga kapistahan ng Panginoon. 2 Cronica 35:1. Malungkot na si Josias ay namatay sa laban sa hari ng Egipto at ang Israel ay bumalik muli sa paganismo sa kanilang pagsamba. Hindi nagtagal pagkatapos nito, dinala sila sa Babilonia. Ang hangarin ng Israel na sumamba sa mga diyos na nagpapatahimik sa paligid nila ay malinaw na ipinakita sa pangitain ni Ezekiel.

At dinala niya ako sa looban ng bahay ng Panginoon, at, masdan mo, sa pintuan ng templo ng Panginoon, sa pagitan ng portiko at ng altar, **ay may mga dalawampu't limang tao, na ang mga likod ay nakatalikod sa templo ng Panginoon, at ang kanilang mga mukha ay nakaharap sa silangan; at sumamba sila sa araw na nakaharap sa silangan.** Ezekiel 8:16

Hindi nakakagulat na habang ang bansa ng Israel at lalo na ang kanilang mga pinuno ay alipin ng pagsamba sa araw tulad ng mga paganong bansang hindi naniniwala sa Diyos, sa huli ay magiging pisikal silang alipin ng mga bansang hindi naniniwala sa Diyos. Habang sila ay nasa pagkabihag sa Babilonia, si Daniel ay nanalangin upang maunawaan kung ano ang mangyayari sa bayan ng Diyos. Sa pangitain ni Daniel kabanata pito, nakita niya ang isang sunud-sunod na mga hayop na marurumi na lumabas mula sa dagat upang maghari sa mundo. Ang bayan ng Diyos ay inaapi at tinutuligsa ng mga naghaharing kapangyarihan. Ang bayan ng Diyos ay nagkakalat sa ilalim ng pag-uusig na ito, ngunit ang lahat ng ito ay nangyayari dahil sa pagtangi ng Israel na alisin ang mga Mataas na Dako ng pagsamba na nakabatay sa pagpapatahimik at simpleng magsisi sa kanilang mga kasalanan at tanggapin ang katuwiran ng Diyos sa Mesiyas.

At kung hindi ninyo ako didinggin sa lahat ng mga bagay na ito, kundi maglalakad kayo na laban sa akin; (28) Ako'y maglalakad laban sa inyo sa galit; at ako, **ako mismo, ay parurusahan kayo ng pitong ulit dahil sa inyong mga kasalanan.** (29) At kayo'y kakain ng laman ng inyong mga anak na lalake, at ang laman ng inyong mga anak na babae ay kakainin ninyo. (30) **At aking sisirain ang inyong mga mataas na dako, at pupugutin ang inyong mga imahen,** at itatapon ko ang inyong mga bangkay sa ibabaw ng mga bangkay ng inyong mga diyos, at ang aking kaluluwa ay kapopootan kayo. (31) At aking gawing desyerto ang inyong mga bayan, **at dadalhin ko sa pagkawasak ang inyong mga santuwaryo,** at hindi ko aangkinin ang amoy ng inyong mga mabangong insenso. (32) At aking ipapapariwara ang lupa, at ang inyong mga kaaway na naninirahan doon ay mangliligoy sa kabiglaan. (33) **At kayo'y aking iwawala sa mga bansa,** at maghuhugos ng tabak laban sa inyo: at ang inyong lupain ay magiging desyerto, at ang inyong mga bayan ay mawawala. Levitico 26:27-33

Lampas na sa saklaw ng aklat na ito ang pagtalakay sa pitong ulit na binanggit dito, ngunit may kaugnayan ito sa propesiya ng muling pagbabalik ng tunay na ebanghelyo sa bayan ng Diyos.

Plano ng Panginoon na ang Israel ang maging pinuno ng mga bansa at ang mga kalapit na bansa ay pupunta sa Israel upang matutunan ang tungkol sa tunay na Diyos at ang Kanyang mga pamamaraan. Kung sana ay nakinig sila sa Kanyang tinig at naunawaan ang walang hanggang tipan at umiwas sa kanilang teolohiyang nagpapatahimik. Hindi sana kinailangan na magkaroon ng mga dakilang kaharian ng mga hindi naniniwala sa Diyos na lumitaw sa paraang nangyari. Ang mga kaharian na ito ay isang pagpapalakas ng makasalanang puso ng tao upang makita ng mga tao ang pang-aapi at kawalan ng kabuluhan ng mga paraan ng tao.

Mula sa ikalabin-tatlong taon ni Josias na anak ni Amon na hari ng Juda, hanggang sa araw na ito, na ito ang ikadalawampu't tatlong taon, ang salita ng Panginoon ay dumating sa akin, at ako'y nagsalita sa inyo, maagang bumangon at nagsalita; ngunit hindi kayo nakinig. (4) **At ipinadala ng Panginoon sa inyo ang lahat ng Kanyang mga lingkod na mga propeta, maagang bumangon at ipinadala sila; ngunit hindi kayo nakinig, ni hindi ninyo inialay ang inyong pandinig upang makinig.** (5) Sila ay nagsabi, Magbalik-loob kayo ngayon, bawat isa mula sa kanyang masamang lakad, at mula sa kasamaan ng inyong mga gawa, at manirahan sa lupang ibinigay sa inyo ng Panginoon at sa inyong mga magulang magpakailanman: (6) **At huwag sumunod sa ibang mga diyos upang maglingkod sa kanila, at sambahin sila, at huwag ninyong pasiglahin ang aking galit sa pamamagitan ng mga gawa ng inyong mga kamay; at hindi ko kayo sasaktan.** (7) **Ngunit hindi kayo nakinig sa akin, sabi ng Panginoon; upang pasiglahin ako sa galit sa pamamagitan ng mga gawa ng inyong mga kamay na magdudulot ng inyong kakahamakan.** (8) Kaya't ganito ang sabi ng Panginoon ng mga hukbo; Sapagkat hindi ninyo pinakinggan ang aking mga salita, (9) Masdan ninyo, magsusugo ako at kukunin ko ang lahat ng mga pamilya ng hilaga, sabi ng Panginoon, at si Nabucodonosor na hari ng Babilonia, ang aking lingkod, at dadalhin ko sila laban sa lupaing ito, at laban sa mga naninirahan doon, at laban sa lahat ng mga bansang nakapaligid, at lubos ko silang wawasakin, at magiging kakilakilabot sila, at magiging kagalit-galit at pangmatagalang pagkawasak. Jeremias 25:3-9

Ang apat na kaharian na lumitaw sa pangitain ni Daniel ay ang Babilonia, Medo-Persia, Gresya, at Roma. Ang mga kahariang ito ay

may mga templo ng pagsamba kung saan iniaalay ang mga sakripisyo sa kanilang mga diyos. Sa sentro ng digmaan ni Satanas laban sa Diyos ay ang patuloy na propaganda ng pagpapatahimik sa pamamagitan ng sakripisyo. Ang kanilang mga sakripisyo ay iniaalay araw-araw. Nakasaad sa Silindro ni Ciro (538-529BC) ang isang inskripsiyon na tumutukoy sa kanilang araw-araw na mga sakripisyo sa kanilang mga diyos.

“**Araw-araw** siyang nagplano at sa pagkapoot ay pinahinto niya ang mga **regular na handog**; itinalaga niya- itinatag niya ito sa loob ng lungsod.” Sinapi mula kay F.L Sharp, *Antiochus or Rome*, pahina 40.

Ang siping ito ay tumutukoy sa isang panahon kung kailan nahinto ang mga handog. Ipinapakita nito na karaniwan silang may araw-araw na mga sakripisyo bilang bahagi ng kanilang paglilingkod. Habang si Daniel ay patuloy na nagtataka tungkol sa hinaharap at sa pag-uusig sa kanyang bayan, siya ay lubhang nagulantang hanggang sa kawalang pag-asa nang marinig niya sa pangitain ang pag-uusap ng dalawang makalangit na nilalang:

At mula sa isa sa kanila ay lumabas ang isang maliit na sungay, na naging lubhang makapangyarihan, patungo sa timog, at patungo sa silangan, at patungo sa magandang lupain. (10) At ito’y naging dakila, maging sa hukbo ng langit; at itinaapon nito ang ilan sa hukbo at sa mga bituin sa lupa, at niyurakan ang mga ito. (11) Oo, pinalaki niya ang kanyang sarili laban sa prinsipe ng hukbo, at **sa pamamagitan niya ang araw-araw na [handog] ay inalis**, [rum – itinaas, itinaas at inalis] **at ang dako ng kanyang santuwaryo ay ibinagsak**. (12) At isang hukbo ang ibinigay sa kanya [ang Maliit na Sungay] laban sa araw-araw [handog] dahil sa pagsalangsang, at itinaapon nito ang katotohanan sa lupa; at ito ay nagtagumpay, at lumago. (13) At narinig ko ang isang banal na nagsasalita, at sinabi ng isa pang banal doon sa banal na nagsasalita, **Hanggang kalian ang pangitain tungkol sa araw-araw [handog], at ang pagsalangsang ng pagkawasak, upang ibigay ang santuwaryo at ang hukbo upang yurakan?** (14) At sinabi niya sa akin, Hanggang sa dalawang libo at tatlong daang araw; pagkatapos ay lilingin ang santuwaryo. Daniel 8:9-14

Hindi natin nais na magulo sa lahat ng mga detalye ng talatang ito. Ang mahalagang punto na nais nating ipunto rito ay ang sistemang **pang-araw- araw** ng pagsamba na ginagawa ng mga pagano ay aalisin sa anyong pagano nito at papalitan at itataas sa isang balangkas na Kristiyano. Ang kapangyarihang lumitaw sa pagbagsak ng Imperyong Romano ay kukunin ang sakripisyo ni Kristo at ilalagay ito sa konteksto ng pamalit na kaparusahan. Ang alay ni Kristo ay ipapakita sa mundo bilang pagpapatahimik sa isang galit na diyos na humihingi ng parusang kamatayan. Ito ang bahaging madaling maintindihan. Ang mensahe ng ebanghelyo na ipinangangaral sa karamihan ng mga simbahan ay tunay na kumukuha ng inspirasyon nito mula sa mga konsepto ng pagsamba ng mga pagano.

Habang pinag-iisipan ni Daniel ang kakila-kilabot na pangyayaring ito, siya ay labis na nalulula.

At ang pangitain ng gabi at umaga na isinaysay ay totoo: kaya't itago mo ang pangitain; sapagkat ito ay mangyayari pagkatapos ng maraming araw. (27) **At ako, si Daniel, ay nahilo at nagkasakit ng ilang araw; pagkatapos ay bumangon ako at ginawa ang gawain ng hari; at ako ay namangha sa pangitain, ngunit walang nakaunawa nito.** Daniel 8:26-27

Habang naghahanap ng pagkaunawa kung paano ito mangyayari, isinugo ang anghel na si Gabriel kay Daniel upang ipaliwanag ang higit pa tungkol sa nakaraang pangitain. Una, ibinigay ni Gabriel kay Daniel ang panimulang punto ng hula tungkol sa pitumpung linggo na magdadala sa Mesiyas na Prinsipe. Pagkatapos ay sinabi ni Gabriel ang isang napakahalagang bagay.

At kaniyang pagtitibayin ang tipan sa marami sa loob ng isang linggo: at **at sa kalagitnaan ng sangliggo ay kaniyang papatigilin ang hain at ang alay [pagkaing alay] upang huminto, at [laban] sa labis na pagkalat ng mga kasuklamsuklam ay gagawin niyang ito ay mapanglaw,** hanggang sa katapusan, at ang itinakda ay ibubuhos sa tiwangwang. Daniel 9:27

Ang talatang ito ay nagsasalita tungkol sa gawain ni Kristo sa lupa. Sa kamatayan ni Jesus, ang sakripisyo ng mga hayop ay hindi na

magiging bahagi ng pagsamba sa Diyos. Nang mamatay si Kristo, ang kurtina sa templo ay napunit sa kalahati, na nangangahulugang pagtatapos ng pisikal na sistema ng sakripisyo.

Gayunpaman, may mas malalim na kahulugan ang tekstong ito na hindi napansin ng karamihan. Alam natin na pagkatapos mamatay ni Jesus sa krus, ang mga sakripisyo ng hayop ay patuloy na inaalay kahit na wala na itong kabuluhan. Ang mas malalim na katotohanan tungkol sa gawain ni Kristo *ay hindi lamang pisikal na bagay ang pagtigil ng pag-aalay ng mga sakripisyo. Kapag ang katotohanan ng krus ay nauunawaan nang tama, ang prinsipyo ng teolohiya ng pagpapalugod ay titigil sa puso ng mananamपालतया*. Kapag nauunawaan ang tunay na walang hanggan na tipan, titigil na ang mga tao sa paglapit sa Diyos sa pamamagitan ng proseso ng sakripisyo ng pagpapalugod. Ito ang mas malalim na katotohanan ng kahulugan ng teksto na *siya ay magpapatigil ng sakripisyo at handog*. Ang maliit na salitang *para sa* ay maaaring isalin bilang *laban sa*. Kapag mas lubos na napahalagahan ang walang hanggan na tipan, titigil na ang teolohiya ng pagpapalugod, at ang mahalagang katotohanan ay magiging *laban sa* paglaganap ng mga kasuklam-suklam na nagdulot ng pagkawasak ng ebanghelyo mula sa tunay na karakter ng Diyos na pag-ibig. Maaaring magsulat ng isang aklat tungkol lamang sa isyung ito, ngunit malinaw ang koneksyon. Ang tunay na pagkaunawa sa krus ay magpapakita at magtatagumpay laban sa kasuklam-suklam na nagdudulot ng pagkawasak.

Ngayon, kapag karamihan ng mga tao ay nagsasalita tungkol sa krus ni Kristo, ito ay karaniwang tinatalakay sa konteksto ng pagkasiyahan ng galit ng Diyos. Ang ganitong pag-iisip ay nagdudulot lamang ng kasuklam- suklam na nagwawasak sa puso. Anumang damdamin na mayroon ang isang tao para sa Diyos ay lihim na winawasak kapag inaalok nila ang ideya na papatayin ng Diyos ang Kanyang sariling Anak upang masiyahan ang Kanyang galit. Ang kaluluwa ay nagiging disyertong tulad ng pag-iisip na kailangang magtakda ng Diyos ng isang utos ng kamatayan na tanging ang pagpatay sa Kanyang Anak ang makakapag-pasaya. Ang

katuruan ng Katolisismo ang pinakamalinaw na pagpapahayag ng sistemang ito ng pagpapasakop. Sa pamamagitan ng pagdalo sa Misa tuwing Linggo, pagsisipi ng mga kasalanan sa isang pari, paniniwala sa Trinidad, at pagtangkilik sa mga merito ng mga santo ng Katoliko, maaari mong iwasan ang galit ng mga walang hanggang apoy ng impyerno ng Diyos.

Ang katotohanan ay ganito lamang:

Sakripisyo at pag-aalay ay tunay na humihinto lamang para sa mga iyon kung kanino pinagtibay ng Mesiyas ang tipan.

Ang simpleng pagtanggap ng mga sakripisyo ng hayop ay hindi sapat upang alisin ang pagnanasa na pakumbabaan ang Diyos sa pamamagitan ng mga sakripisyong ito. Gaya ni Abraham, tayo ngayon ay maaaring marinig ang tinig na tumatawag sa atin habang itinutusok natin ang kutsilyo sa ating mga pinahahalagahang relasyon, iniisip na ito ay makakapagpakumbaba sa Diyos.

Para sa lahat ng mga mangangaral ng ebanghelyo na isinususumpa ang kanilang mga pamilya upang ipangaral ang mensaheng nararamdaman nilang tinawag silang ibahagi, pakinggan ang tinig – "Hindi ko kailangan upang mapagpakumbaba! Ang inyong mga gawa sa pagpapangaral ay hindi nagbabayad para sa inyong mga kasalanan. Ang inyong pagpapahayag ng isang bersyon ng doktrina na nagiging dahilan upang itangi ang iba bilang mga heretiko na kailangang itakwil at hatulan ay maaaring tumigil."

Ang ating Ama sa langit ay nais na tayo'y mapalaya mula sa ating mga paganong pag-iisip. Nais Niya na tunay nating paniwalaan na Iniibig Niya tayo – iniibig tayo ng agape. Wala tayong magagawa o masasabing makakapagpaligaya sa Kanya nang higit pa kaysa sa Kanyang pagmamahal sa atin. Basahin ang mga malalim na paghinay na ito mula sa isang manunulat na Kristiyano:

Ang ideya ng isang pag-aalay o sakripisyo ay upang mapawi ang galit. Ngunit bigyang pansin na tayo ang nangangailangan ng

sakripisyo, at hindi ang Diyos. Siya ang nagbibigay ng sakripisyo. Ang ideya na ang galit ng Diyos ay kailangang mapawi upang tayo'y mapatawad ay walang batayan sa Bibliya. Isang kahangalan na sabihing ang Diyos ay sobrang galit sa mga tao na hindi Niya sila pagpapatawarin maliban kung may ibibigay na makakapawi ng Kanyang galit, at kaya naman Siya mismo ang nag-aalay ng kaloob sa Kanyang sarili, upang mapawi ang Kanyang galit...

Ang paganong ideya, na madalas ipinapahayag ng mga nag-aangkin ng pagiging Kristiyano, ay na ang mga tao ay kailangang mag-alay ng sakripisyo upang mapawi ang galit ng kanilang diyos. Ang lahat ng pagsamba sa mga paganong relihiyon ay isang uri ng panunuhol sa kanilang mga diyos upang maging paborable sa kanila...

Ang pag-uusig na naganap sa mga tinatawag na Kristiyanong bansa noong nakaraan at sa ilang bahagi ay nangyayari pa rin ngayon, ay isang pagpapakita lamang ng paganong ideya ng pagpapasaya sa diyos sa pamamagitan ng sakripisyo. Inisip ng mga pinunong pang-eklesiya na ang kaligtasan ay nakasalalay sa mga gawa at na sa pamamagitan ng mga gawa, maaaring tubusin ng tao ang kanilang kasalanan, kaya't iniaalay nila ang mga itinuturing nilang matitigas ang ulo bilang sakripisyo sa kanilang diyos, hindi sa tunay na Diyos, dahil hindi Siya nasisiyahan sa ganitong uri ng mga sakripisyo. E. J Waggoner, *Present Truth*, Aug 30, 1894.

Kung tayo ay tapat at makikita ang tunay na kalikasan ng pagmamahal ng ating Ama, magsisimula itong magdulot sa atin ng malalim na pakiramdam ng pagsisisi.

Sapagkat ako'y nagnais ng awa, at hindi ng handog; at ng kaalaman tungkol sa Diyos higit kaysa sa mga handog na susunugin. Hosea 6:6

Ang sistema ng handog para sa pagpapalubag-loob ay isa sa mga huling bahagi ng depensa ng tao laban sa pagtanggap ng ating responsibilidad sa pagsanib kay Satanas at ang kanyang mga anghel sa pagpatay sa Anak ng Diyos. Kapag nalampasan natin ang huling hangganan, ito ang mangyayari.

At ibubuhos ko sa bahay ni David, at sa mga naninirahan sa Jerusalem, ang espiritu ng biyaya at pagpapakumbaba: at titingin

sila sa akin na kanilang tinusok, at tanga-tangisan nila siya, na gaya ng isang nagluluksa sa kanyang bugtong na anak, at sila'y magiging mapait para sa kanya, gaya ng isang nagiging mapait sa kanyang panganay. Zacarias 12:10

Ang pagdurusa ng kaluluwa na maaaring ialay ni Adan sa Diyos bilang tugon sa kanyang kasalanan ay maaari nating maranasan ngayon sa liwanag ng tunay na mapagmahal na karakter ng Diyos. Hindi nangangailangan ang Diyos ng sakripisyo at alay upang Siya ay kalugdan. Ito ang sakripisyo na Kanyang hinihiling:

Ang mga sakripisyo ng Diyos ay isang bagbag na espiritu: isang bagbag at nagsisisi na puso, O Diyos, hindi Mo hahamakin. Awit 51:17

Sapagkat ganito ang sabi ng Mataas at Maka-Diyos na Naninirahan sa walang hanggan, na ang pangalan ay Banal; Ako'y naninirahan sa mataas at banal na dako, kasama niya na may pusong mapagpakumbaba at may durog na espiritu, upang buhayin ang espiritu ng mga mapagpakumbaba, at buhayin ang puso ng mga may durog na kaluluwa. Isaias 57:15

Kung ikaw ay handang masusing magsaliksik sa Kasulatan sa liwanag ng mga prinsipyo ng aklat na ito, matutuklasan mo ang katotohanan ng mga salitang sinabi ni Jesus kay Felipe:

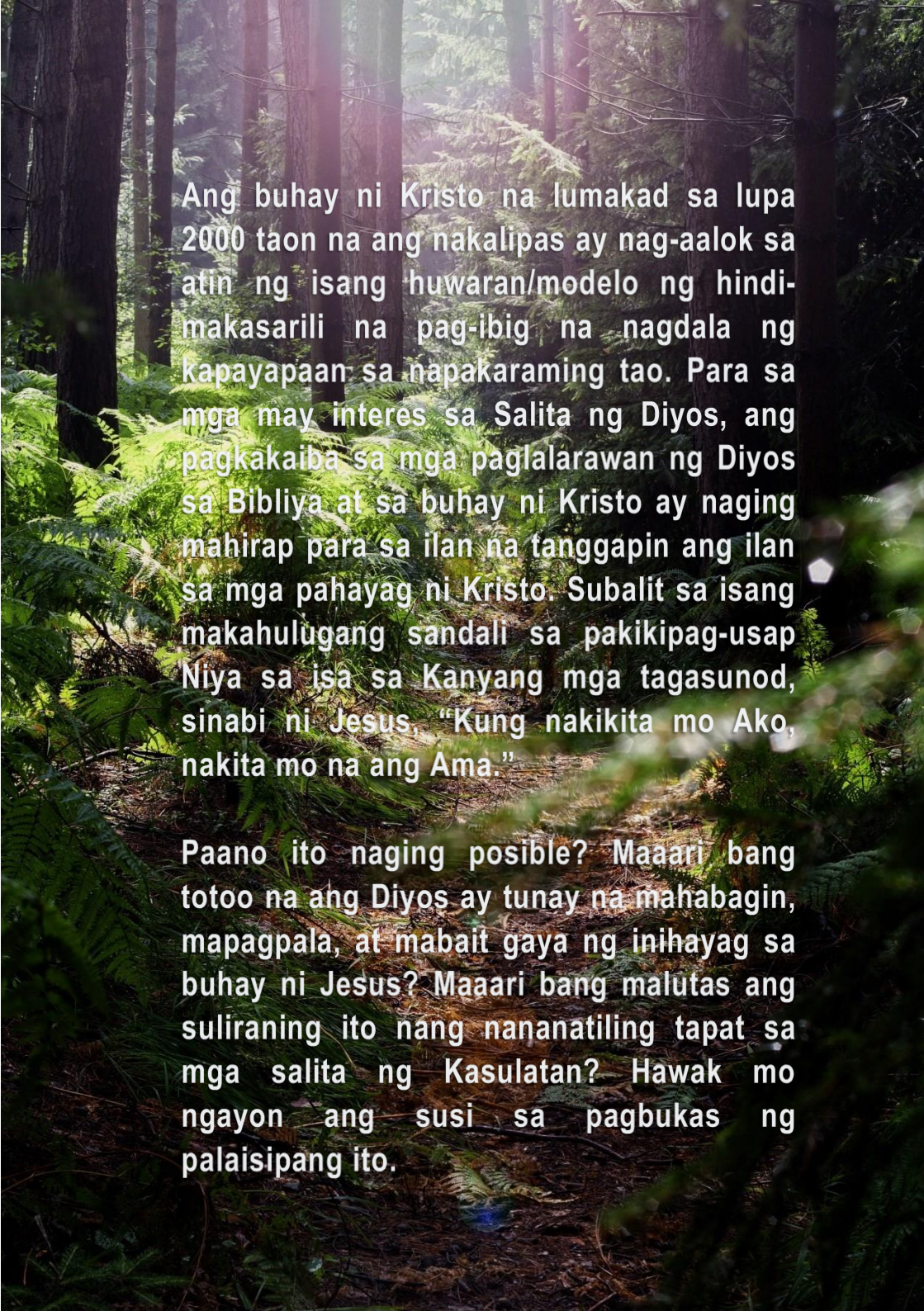
Sinabi sa kanya ni Jesus, Matagal na ba akong kasama ninyo, at hindi mo pa ako nakikilala, Felipe? Ang nakakita sa akin ay nakakita sa Ama ... Juan 14:9

Para sa aking sarili, napakalaking kaligayahan ang magising tuwing umaga na may kaisipan tungkol sa mahinhing pagmamahal ng aking Ama sa langit. Ako'y lubos na naapektohan na Siya'y naging handang ipadala ang Kanyang Anak upang ipakita sa atin kung ano talaga Siya. Kahit na may mga panganib na baka baluktutin ng sangkatauhan ang lahat, si Jesus ay dumating ng may buong kalooban upang ipakita sa atin ang Ama at upang malaman natin na hindi Siya ating kalaban; Siya ang ating Ama, ang ating mahalagang Ama na nagmamahal sa Kanyang mga anak. Wala talagang mga salita na makapaglalarawan ng lalim ng Kanyang lubos na walang pag-iimbot na Agape na pagmamahal para sa atin.

Ito ang aking taimtim na hangarin na tayo'y magsama-sama sa pagpasok sa banal na lugar ng ganap na kapayapaan at marinig ang mga salitang ito sa kanilang buong kalakhan.

At narito, isang tinig mula sa langit na nagsabi, Ito ang aking minamahal na Anak, na kinalulugdan ko. Mateo 3:17

Sa puri ng kaluwalhatian ng Kanyang biyaya, na Kanyang ipinagkaloob sa atin upang tayo'y tanggapin sa minamahal. Efeso 1:6

A photograph of a forest path. The path is narrow and covered with fallen leaves and small plants. Tall, thin trees line the path, and sunlight filters through the canopy, creating a dappled light effect. Lush green ferns are prominent in the foreground and along the path.

Ang buhay ni Kristo na lumakad sa lupa 2000 taon na ang nakalipas ay nag-aalok sa atin ng isang huwaran/modelo ng hindi-makasarili na pag-ibig na nagdala ng kapayapaan sa napakaraming tao. Para sa mga may interes sa Salita ng Diyos, ang pagkakaiba sa mga paglalarawan ng Diyos sa Bibliya at sa buhay ni Kristo ay naging mahirap para sa ilan na tanggapin ang ilan sa mga pahayag ni Kristo. Subalit sa isang makahulugang sandali sa pakikipag-usap Niya sa isa sa Kanyang mga tagasunod, sinabi ni Jesus, “Kung nakikita mo Ako, nakita mo na ang Ama.”

Paano ito naging posible? Maaari bang totoo na ang Diyos ay tunay na mahabagin, mapagpala, at mabait gaya ng inihayag sa buhay ni Jesus? Maaari bang malutas ang suliraning ito nang nananatiling tapat sa mga salita ng Kasulatan? Hawak mo ngayon ang susi sa pagbukas ng palaisipang ito.